

Carlo Mattogno, Jürgen Graf

Treblinka

Vyhlažovací nebo
tranzitní tábor?

Text ze zadní strany přebalu:

Přeživší holocaust uvádí, že ve vyhlazovacím táboře Treblinka, umístěném ve východním Polsku, bylo mezi létem 1942 až létem 1943 zavražděno nejméně 700 000 a možná až 3 000 000 lidí, zejména židovského původu. Tvrdí se, že k vraždění byly používány nejrůznější prostředky: Mobilní nebo pevné plynové komory, jedovatý plyn se zpožděným či okamžitým účinkem, nehašené vápno, horká pára, elektrický proud, kulometry, vakuové komory, plynný chlór, cyklon B, výfukové zplodiny z dieselových motorů. Podle svědků byly mrtvoly nakonec páleny na hranicích o velikosti několikapatrového domu, aniž po nich cokoliv zbylo.

V první části knihy je vysvětleno a vystaveno důkladné kritice oficiální vykreslování a popisování tábora Treblinka, a to z hlediska jeho historické geneze, vnitřní logiky a technické proveditelnosti. Výsledek tohoto rozboru je v zásadě ten, že historický obrázek, který je v mnoha evropských zemích stanoven trestním zákonem, je neudržitelný, jelikož se nejedná o nic jiného než o nepřetržitý řetězec absurdit.

Ve druhé části knihy se autoři s pomocí svědeckých výpovědí, dokumentů a forenzních nálezů pokouší určit skutečnou funkci tábora Treblinka. Ve své analýze dochází k závěru, že Treblinka byla tranzitní tábor, kterým procházeli Židé z Varšavy a dalších oblastí na cestě buď na okupovaná sovětská území na východě, nebo do Majdanku a ostatních pracovních táborů v oblastech jižně od Treblinky.

Treblinka

Vyhlazovací nebo tranzitní tábor?

Treblinka

**Vyhlazovací
nebo
tranzitní tábor?**

Carlo Mattogno a Jürgen Graf

Theses & Dissertations Press, P.O. Box 257768, Chicago, Illinois 606 25
Leden 2004

HOLOCAUST Handbooks Series, Vol. 8:

Carlo Mattogno, Jürgen Graf:

Treblinka. Extermination Camp or Transit Camp?

Se závěrem Germara Rudolfa

Z němčiny přeložila Regina Belserová

Chicago (Illinois): Theses & Dissertations Press,

Vydalo Castle Hill Publishers, leden 2004

© by Carlo Mattogno, Jürgen Graf

Původní německé vydání:

Carlo Mattogno, Jürgen Graf:

Treblinka. Vernichtungslager oder Durchgangslager?

Castle Hill Publishers: Hastings, říjen 2002

Překlad anglické verze s přihlédnutím k německému originálu © Erik Sedláček, 2010

Obsah

Úvod.....	11
-----------	----

Část 1: Treblinka: Kritický rozbor oficiální verze

Kapitola I: Jak je Treblinka popisována v historiografii

1. Treblinka v oficiální literatuře o holocaustu	18
a. <i>Wassili Grossmann</i>	18
b. <i>Rachel Auerbachová</i>	21
c. <i>Zdzisław Łukasziewicz</i>	22
d. <i>N. Blumental</i>	23
e. <i>Marian Muszkat</i>	24
f. <i>Jean-François Steiner</i>	24
g. <i>Krystyna Marczewska/Władysław Ważniewski</i>	26
h. <i>Martin Gray</i>	26
i. <i>Gitta Serenyová</i>	27
j. <i>Stanisław Wojtczak</i>	28
k. <i>Adalbert Rückerl</i>	28
l. <i>Alexander Donat</i>	28
m. „ <i>Encyklopedický informátor</i> “ hlavní komise	29
n. <i>Eugen Kogon, Hermann Langbein, Adalbert Rückerl a spol.</i>	29
o. <i>Claude Lanzmann</i>	30
p. <i>Yitzhak Arad</i>	31
q. <i>Ryszard Czarkowski</i>	32
r. <i>J. Gumkowski a A. Rutkowski</i>	32
s. <i>Wolfgang Benz</i>	32
t. <i>Richard Glazar</i>	33
u. <i>Jean-Claude Pressac</i>	34
v. <i>Zhodnocení</i>	35
2. Treblinka v revizionistické literatuře	35
a. <i>Treblinka a Gersteinova zpráva</i>	35
b. <i>Friedrich P. Berg</i>	36
c. <i>John C. Ball</i>	37
d. <i>Udo Walendy</i>	37
e. <i>Arnulf Neumaier</i>	38
f. <i>Teze o tranzitním táboru</i>	38

Kapitola II: Vývoj představy o Treblince jako vyhlazovacím táboru

1. Druhotné metody zabíjení	40
2. Hlavní metoda zabíjení: Parní komory	43
3. Význam zprávy z 15. listopadu 1942 pro historiografii	51
4. Od parních komor ke komorám na oxid uhelnatý	52
5. Původ tvrzení o komorách na oxid uhelnatý	57
6. Vítězství tvrzení o komorách na oxid uhelnatý	60

Kapitola III: Výzkum, plány tábora, statistiky

1. Sovětská zkoumání a forenzní vyšetřování	63
2. Polská zkoumání a forenzní vyšetřování	67
3. Zhodnocení výzkumu	72
4. Plány Treblinky	73

5. Počet obětí Treblinky: Původ oficiálního čísla	77
---	----

Kapitola IV: Údajná vyhlazovací zařízení v Treblince:

Historická a technická analýza

1. Plánování a výstavba východních „vyhlazovacích táborů“	89
2. Údajná vražedná zařízení v Treblince	93
3. Diesellový nebo benzínový motor?	97
4. „Bitva“ mezi motorovými výfukovými plyny a plyným kyanovodíkem	100
5. „Poslání“ Kurta Gersteina	101
6. Ruské nebo německé motory?	106
7. Plynové komory nebo dusivé komory?	107
8. Problém tlaku vzduchu v plynových komorách	109
9. Spalování těl: Masové hroby	110
a. Počet a velikost hrobů	110
b. Umístění masových hrobů	111
c. Vykopávky	111
d. Porovnání s masovými hroby v Treblince I	111
e. Bagry v Treblince	112
10. Počátek kremací	113
11. Kremační zařízení	114
12. Kremace	116
a. Komplikovanost problému	116
b. Počet a konstrukce kremačních zařízení	117
c. Uspořádání mrtvol na kremačním roštu	118
d. Potřeba dřeva	119
e. Popel	120
f. Zásobování dřevem	121
g. Nedostatek dokumentárních důkazů pro krematoria	121
13. Svědecké výpovědi o krematoriích	122
14. Denní počet zplynovaných lidí	124
15. Majetek deportovaných jako materiální důkaz jejich vyhlazení	125
a. Vlasy	127
b. Boty	127
c. Oblečení	128

Kapitola V: Soudní procesy ve věci Treblinky

1. Doznání jako základ pro historiografii	129
2. Soudní procesy v Západním Německu	130
3. Soud s Demjanjukem v Jeruzalému	136

Část 2: Účel Treblinky: Alternativní interpretace

Kapitola VI: Nacionálně socialistická politika židovské emigrace

1. Emigrace	143
2. Madagaskarský plán	145
3. Od madagaskarského plánu k deportacím na východ	147
4. Výsledky nacionálně socialistické politiky podpory židovské emigrace	154
5. Zahájení deportací Židů na východ	155
6. Přímé transporty Židů na východní území	157
7. Číselná data přímých transportů na východní území	160

Kapitola VII: Role Einsatzgruppen na okupovaných východních územích

1. Výchozí okolnosti	163
2. Důvody masového střílení.....	165
3. Rozsah úmrtí zastřelením	167
a. Počet Židů zabitých v Lotyšsku.....	167
b. Počet Židů zabitých v Litvě	168
c. Litevští Židé na územích anektovaných Říší	168
d. Simferopol a Mansteinův proces	169
e. Babí Jar	169
f. Židé neschopní práce v litevských ghettech a táborech.....	170
g. Židé neschopní práce v brestském ghettu.....	172
h. Židé neschopní práce v minském ghettu.....	172
i. Odsuny baltských židovských dětí do Stutthofu.....	173
4. Operace 1005.....	175
5. Osud západních Židů na východě	184

Kapitola VIII: Nepřímé transporty Židů na východní území

1. „Židovská rezervace“ Lublin	186
2. Transporty Židů do lublinského distriktu v roce 1942.....	187
3. Číselná analýza transportů do lublinského distriktu	194
4. Počátek transportů Židů do Osvětimi.....	197
5. Osvětim jako tranzitní tábor pro západní Židy.....	201
6. Konečná destinace Židů deportovaných na východ.....	203
7. Deportace do oblasti Haliče	209
8. Nacionálně socialistická politika přesídlení Židů na východ podle demografa Eugene M. Kulischera	215

Kapitola IX: Tranzitní tábor Treblinka

1. Deportace Židů z varšavského ghetta (1942).....	220
2. Povstání ve varšavském ghettu a Stroopova zpráva.....	225
3. Deportace z ghetta v Bialystoku a tranzitní tábor Malkinia.....	231
4. Treblinka: Plynové nebo odvěšovací komory?.....	233
5. Jaký byl osud deportovaných?	237

Kapitola X:

Závěr.....	241
Doslov	244
Treblinka: Výjimečný průvodce.....	250

Dodatky

Dokumenty	259
Fotografie	283
Přehled vojenských hodností.....	289
Zkratky	290
Bibliografie.....	291
Rejstřík	299

Úvod

Podle oficiální historiografie bylo za druhé světové války v šesti nacionálně socialistických táborech zavražděno několik milionů Židů.

U dvou z těchto táborů, Osvětimi a Majdanku, se má za to, že byly původně založeny jako normální koncentrační tábory, avšak později sloužily rovněž jako „vyhlazovací tábory“, v nichž byli tělesně zdatní Židé využíváni k nuceným pracím, zatímco práce neschopní byli plynováni. Navíc, jak se tvrdí podle oficiální historické verze, existovaly čtyři „čistě vyhlazovací tábory“,¹ jmenovitě Treblinka, Sobibor, Belzec a Chelmno (Kulmhof), jež sloužily výhradně k likvidaci Židů. Až na hrstku „pracujících Židů“, potřebných k udržení tábora v chodu, byli všichni sem transportovaní Židé, bez ohledu na věk nebo zdravotní stav, bez jakýchkoliv záznamů zavraždění.

Treblinka, Sobibor a Belzec, v literatuře často popisované jako „tábory operace Reinhardt“,² se nacházely na východě Generálního gouvernementu, tedy v Němci okupovaném Polsku. V těchto třech táborech mělo probíhat masové vraždění v pevných plynových komorách výfukovými plyny z diesellových motorů. Naopak v Chelmu, ležícím severozápadně od Lodže, měla sloužit jako vražedná zbraň plynovací auta. Podle oficiální verze historie byly ve všech čtyřech „čistě vyhlazovacích táborech“ mrtvolky zavražděných nejprve pohřbívány do obrovských masových hrobů, ale později, kdy už bylo jasné, že je vojenská porážka německé *Říše* na dosah, je exhumovali a spálili na otevřeném ohni.

Tvrzení o masovém vraždění a likvidaci těl jsou založena pouze a výhradně na výpovědích očitých svědků. Z těchto táborů neexistují téměř žádné dokumenty, což oficiální verze historie vysvětluje tak, že nacionální socialisté žádné nevedli nebo – v případě, že existovaly – je včas zničili, aby nezanechali žádné důkazy svých zvěrstev. Tvrdí se, že Němci před ústupem z téhož důvodu Treblinku, Sobibor, Belzec i Chelmno naprosto zničili. Návštěvník skutečně na místech, kde tento tábor kdysi stál, nenachází téměř žádné hmatatelné stopy.

Historik, který chce vědeckými metodami prověřit obrázek čtyř „čistě vyhlazovacích táborů“, jenž zde byl nastíněn, za těchto okolností stojí před mnohem obtížnějším úkolem než badatel, který si stanoví stejný úkol v Osvětimi nebo Majdanku. Ten druhý může studovat dokumenty z táborové administrativy, jichž je dostupné velké množství; může prozkoumat stavby – některé v neporušeném stavu, jiné v ruinách –, které podle převládajícího názoru sloužily jako plynové komory pro zabíjení lidských bytostí, podívat se, zda je jejich konstrukce pro takovou činnost vhodná, a zda byla krematoria schopná změnit na popel udávaný počet těl. Všechny tyto možnosti jsou historikovi „čistě vyhlazovacích táborů“ odepřeny.

Tématem této studie je Treblinka, tábor ležící nedaleko vesnice stejného jména asi 80 kilometrů severovýchodně od Varšavy. Treblinka je nepochybně nejznámější ze všech čtyř „čistě

¹ Tento výraz se neobjevuje ani v jediném německém dokumentu z válečného období.

² Tato operace (v literatuře též označovaná jako „akce Reinhardt“; pozn. překl.), jejímž částečným cílem byla konfiskace židovského majetku, vděčí za své jméno státnímu sekretáři na ministerstvu financí Fritzi Reinhardtovi, nikoliv Reinhardu Heydrichovi, jak se tvrdí ve většině historických prací. Podstata onoho omylu může spočívat v tom, že se v některých dokumentech z válečného období objevuje písemná varianta jeho jména ve tvaru „Reinhardt“ (bez písmena t). K tomuto problému viz Carlo Mattogno, „*Sonderbehandlung*“ *ad Auschwitz. Genesi e significato*, Edizioni di Ar, Padua 2001, str. 46; anglický překlad vyšel pod názvem *Special Treatment in Auschwitz*, Theses & Dissertations Press, Chicago, IL, 2004.

vyhlazovacích táborů“; do povědomí veřejnosti se díky médiím vryla jako jeden z nejtemnějších symbolů „holocaustu“, jako druhá hned za Osvětimí.

Tábor sestával ze dvou částí, Treblinky I a Treblinky II. To, že Treblinka I sloužila výhradně jako pracovní tábor, je mimo jakoukoliv diskusi. Údajný „vyhlazovací tábor“ nese označení Treblinka II. Ten se nacházel asi ve vzdálenosti čtyř kilometrů od vesnice Treblinka, ani ne dva kilometry od řeky Bug; na železniční trati z Ostrów Mazowiecki do Siedlce, protínající mnohem důležitější trať z Varšavy přes Białystok do Malkinie. Všechny tři údajné „východní vyhlazovací tábory“ byly postaveny v hraničních oblastech: Treblinka u hranice Generálního gouvernementu a bialystockého okresu; Sobibor nedaleko hranice mezi Generálním gouvernementem a Říšským komisariátem Ukrajina; a Belzec mezi oblastmi Lublin a Halič.

Treblinka II se nacházela v oblasti, která rozhodně nebyla nikterak zapadlá a skrývala jen málo tajemství. Trať z vesnice Treblinka do Siedlce vedla pouhých 300 metrů od tábora, souběžně s nedalekou silnicí. Odbočka z této trati vedla do tábora a odtud do pracovního tábora Treblinka I. Sotva o dva kilometry dál leží vesnice Wólka Okraglik; asi dva kilometry od Treblinky I byly i vesnice Grady a Poniatowo.³

Pokud člověk věří očitým svědkům, mezi vězni a místními lidmi existovaly živé kontakty a kvetl výměnný obchod. Polští sedláci „přicházeli s cílem udělat obchod“;⁴ nosili vězňům všelijaké jídlo, které vyměňovali za zlato.⁵

„A tak začali do Treblinky každý den přicházet vyměňovat košíky plné rohlíků, pečených kuřat, sýra, másla, smetany, a tak dále.“

Něco přes dva kilometry od Treblinky II Němci založili tábor Treblinka I, kde byli vězni zaměstnáni hlavně těžbou šterku ve velké šterkovně.

To málo materiálních stop po Treblince II,⁶ které zde zbylo při příchodu Sovětů v srpnu 1944, bylo ještě týž rok zcela zlikvidováno a dnes tu již žádné stopy neexistují. Treblinka svou současnou podobu získala v letech 1959-1964: Značná část plochy tábora byla vybetonována a bylo zde vztyčeno 17 000 betonových kvádrů, připomínajících náhrobky.⁷ Uprostřed byl postaven velký kamenný památník.⁸ Nápis vytesaný do kamenů u vchodu tábora v několika jazycích prohlašují, že zde bylo mezi červencem 1942 až srpnem 1943 zavražděno „přes 800 000 Židů“.⁹ Betonové pražce, obklopující plošinu rovněž zhotovenou z betonu, znázorňují koleje a táborové nástupiště.¹⁰ Jinak zde není vidět nic než louka lemovaná jedlemi.¹¹

Lesní cestou lze asi po dvou kilometrech dojít do míst, kde kdysi stávala Treblinka I, a po cestě je možné spatřit starou šterkovnu.¹² Krátce předtím člověk narazí na malý hřbitov, kde odpočívají polští vězni zemřelí v pracovním táboře.¹³ Na ploše bývalého tábora, obklopené

³ Viz dokument 1 v dodatcích.

⁴ Prohlášení očitěho svědka Samuela Willenberga in Alexander Donat (ed.), *The Death Camp Treblinka*, Holocaust Library, New York 1979, str. 192.

⁵ Prohlášení očitěho svědka Abrahama Krzepickiho in A. Donat, *tamtéž*, str. 125.

⁶ Viz kapitola III.

⁷ Viz foto 1 v dodatcích.

⁸ Viz foto 2 v dodatcích.

⁹ Viz foto 3 v dodatcích.

¹⁰ Viz foto 4 v dodatcích.

¹¹ Viz foto 5 v dodatcích.

¹² Viz foto 6 v dodatcích.

¹³ Viz foto 7 v dodatcích.

jedlovými lesy,¹⁴ lze najít betonové základy o rozměrech asi 12 x 60 metrů, na nichž stály táborové baráky.¹⁵

Čtenář v kapitole III, podkapitole 4 najde podrobný popis oblasti, v níž Treblinka I a II stály.

Bezprostředně po válce se čas od času mluvilo až o třech milionech obětí, které měly být v Treblince II zavražděny.¹⁶ Dvě nejdůležitější standardní práce současné historiografie „holocaustu“ uvádí počet obětí až 750 000 (Raul Hilberg)¹⁷ nebo až 870 000 (*Encyklopedie holocaustu*).¹⁸

Druhá jmenovaná standardní práce, *Encyklopedie holocaustu*, obsahuje souhrn oficiálního popisu tábora Treblinka, který reprodukuje v následujícím výňatku:¹⁹

„[Treblinka] se nacházela v řídké obydlené oblasti u Malkinie, stanici na hlavní trati Varšava-Bialystok; přesná poloha tábora byla 2,5 mil (4 km) severozápadně od vesnice a vlakové zastávky Treblinka. Zvolené místo bylo hustě zalesněné a dobře ukryté. Poblíž byl roku 1941 zřízen trestanecký tábor, známý jako Treblinka I; zde byli vězněni Poláci a Židé pracující v lomech,²⁰ v nichž se těžil materiál na stavbu opevnění na německo-sovětské hranici.²¹ Vyhlazovací tábor byl zřízen jako součást AKTION REINHARD [operace Reinhardt]; práce na něm započaly koncem května a začátkem června 1942 a byly dokončeny 22. června téhož roku. Celý projekt uskutečňovaly německé firmy s využitím vězňů z Treblinky I a Židů přivedených z okolních měst. Kromě budov a plynových komor byla vybudována i pobočná železniční trať, vedoucí z tábora na blízké nádraží. Uvnitř tábora byly vykopány obrovské jámy, používané jako masové hroby.

Tábor měl tvar obdélníku o rozměrech 1 312 stop na šířku a 1 968 stop na délku (400 x 600 m), [...]

Vyhlazovací oblast, nazývaná Němci ‚horní tábor‘, byla v jihovýchodní části. Zahrnovala oblast 656 x 820 stop (200 x 250 metrů). Byla kompletně oplocená a oddělená od zbytku tábora. V této oblasti byla cihlová budova se třemi plynovými komorami, z nichž každá měřila 13 x 13 stop (4 x 4 metry). V boudě vedle byl diesellový motor, produkující oxid uhelnatý pro komory. Plyn byl přiváděn trubkami zavedenými do stropu plynových komor, jejichž konce vypadaly jako sprchové hlavice, což vyvolávalo dojem, že komory jsou pouhé sprchy. Do každé plynové komory vedla chodba; uvnitř každé komory, naproti vchodu, byly druhé dveře, kterými se vytahovaly mrtvolky. Ve vzdálenosti 492 až 656 stop (150-200 metrů) od plynových komor, východně od budovy, byly obrovské jámy, v nichž pohřbívali těla. Ze sběrné oblasti do vyhlazovací oblasti vedla úzká cesta, z obou stran oplocená a maskovaná větvemi stromů. Byla to tato cesta, přezdívaná ‚roura‘ nebo ‚trubka‘ (Schlauch), kudy byli Židé, teď už nazí, hnáni do plynových komor.

¹⁴ Viz foto 8 v dodatcích.

¹⁵ Viz foto 9 v dodatcích.

¹⁶ Toto číslo uvádí například Wassili Grossmann in *Die Hölle von Treblinka*, Verlag für fremdspachige Literatur, Moskva 1946 (viz kapitola 1).

¹⁷ Raul Hilberg, *The Destruction of the European Jews*, tři svazky, Holmes & Meier, New York 1985, str. 893, 1219.

¹⁸ Israel Gutman (ed.), *Encyclopedia of the Holocaust*, 4 svazky, Macmillan, New York 1990, vol. 4, str. 1486.

¹⁹ *Tamtéž*, str. 1481-1487.

²⁰ Správnější by bylo „ve šterkovně“.

²¹ V německé verzi, vol. 1, str. 1427, je druhá polovina této věty vynechána, protože v té době žádná německo-sovětská hranice neexistovala. Německá verze rovněž správně uvádí, že tábor byl postaven pod záštitou „SS-Zentralbauleitung Warschau“.

Prvním velitelem tábora byl SS-Obersturmführer Imfried Eberl. V srpnu 1942 ho vystřídal SS-Obersturmführer Franz Stangl, bývalý velitel Sobiboru. Velitelské a administrativní pozice v táboře zaujímal německý personál, skládající se z 20 až 30 SS-manů, kteří se všichni účastnili PROGRAMU EUTHANASIE. Jako táborová stráž a bezpečnostní personál sloužilo 90 až 120 Ukrajinců. Ti měli za úkol dohlížet na to, aby žádní Židé neuprchli, a potlačovat jakýkoliv pokus o odpor. Někteří Ukrajinci měli i jiné povinnosti, včetně obsluhy plynových komor. Většina z nich byli sovětsí váleční zajatci, kteří se dobrovolně nabídli sloužit Němcům a byli odvedeni a vycvičeni v táboře TRAWNIKI.²²

Do stavebních prací, které probíhaly i během vyhlazování, byly zapojeny také skupiny židovských vězňů. Ti rovněž řezali větve v okolních lesích, používali je jako kamufláž a byli využíváni i k dalším pracím. Tito vězni byli bráni z příjezdějících transportů, na několik dnů nebo maximálně týdnů je zapřáhli do práce, pak je vyseletovali, zabili a na jejich místo nastoupili nově příchozí. [...]

Proces vyhlazování v Treblince se zakládal na zkušenostech, které Němci získali v táborech Belzec a Sobibor. Příjezdějící vlaky, obvykle s 50 až 60 vagony (v nichž bylo šest až sedm tisíc lidí), nejprve dorazily na vlakovou zastávku vesnice Treblinka. Do tábora přijelo dvacet vagonů – zbytek mezitím čekal na zastávce. Když měl transport přijet do tábora, na nástupišti a ve sběrné oblasti zaujaly pozici posílené ukrajinské stráže. Když vagony zastavily na zastávce, otevřely se dveře a SS-mani nařídili Židům vyjít ven.

Důstojník poté nově příchozím oznámil, že přijeli do tranzitního tábora, z něhož budou rozvezeni do různých pracovních táborů; z hygienických důvodů teď půjdou do sprch a budou jim odhmyzeny šaty. Veškeré peníze a cennosti od nich budou převzaty do úschovy a vrátí jim je po vysprchování. Po tomto sdělení bylo Židům nařizováno jít na ‚deportační plochu‘.

Poté museli jít muži do baráků napravo a ženy a děti nalevo. To museli provést ve spěchu, za křiku stráží, popohánění a bití. Ženy a děti vešly do baráků nalevo, kde se musely svléct. Na začátku podzimu 1942 ženám stříhali vlasy za přepážkou, která byla k tomuto účelu postavena. Z baráků prošli nazí ‚trubkou‘, jež vedla do plynových komor. Ženy a děti byly zplynovány první, zatímco muži byli drženi na deportační ploše, stojící nazí a čekající na svůj vstup do ‚trubky‘. Jakmile byly oběti zamčeny v plynových komorách, vypadajících jako sprchy, naskočily diesellové motory a dovnitř se hnál oxid uhelnatý. Všichni do třiceti minut zemřeli udušením. Těla byla vytažena a vhozena do pohřebních jam. [...]

Pro úkoly jako vytahování mrtvol z plynových komor, čištění komor, vytahování zlatých zubů mrtvolám a pohřbívání těl byla ve vyhlazovací oblasti zaměstnána skupina dvou až tří set vězňů, držných stranou od ostatních židovských vězňů. Když se na jaře 1943 začala těla spalovat, aby tak odstranili všechny stopy po masovém vraždění, k němuž do té doby v Treblince došlo, měla to za úkol právě tato skupina vězňů.

Němci si brzo uvědomili – stejně jako předtím v Belzecu a Sobiboru –, že vyhlazovací proces v Treblince brzdí omezená kapacita plynových komor, které se rozkládaly na ploše ne větší než 57 čtverečních yardů (48 čtverečních metrů). Proto bylo rozhodnuto počet plynových komor zvýšit a od konce srpna do začátku října 1942 bylo postaveno 10 dalších o celkové rozloze 388 čtverečních yardů (320 čtverečních metrů). Nacházely se v cihlové budově se středovou chodbou a pěti dveřmi po obou stranách chodby, všemi vedoucími do plynové

²² Tábor Trawniki, ležící jihovýchodně od Lublinu, sloužil mimo jiné jako výcvikový tábor pro personál koncentračního tábora.

komory. Druhé dveře ve všech komorách bylo možné otevřít jen zvenčí a používaly se k vytahování mrtvol. Kapacita nových plynových komor byla víc než dostatečná pro celý lidský náklad dvaceti železničních vagonů naráz. [...]

Program masového vyhlazování v Treblince byl zahájen 23. července 1942 a první transporty do tábora tvořili Židé z varšavského ghetta. Mezi 23. červencem a 21. zářím 1942 bylo v Treblince zavražděno 254 000 Židů z Varšavy a 112 000 dalších z jiných míst v distriktu Varšava, což činí celkem 366 000 Židů z této oblasti. Z distriktu Radom bylo zavražděno 337 000 Židů a z distriktu Lublin 35 000, většina z nich do zimy 1942/1943. [...]

Z okresu Bialystok bylo do Treblinky odvezeno k zavraždění přes 107 000 Židů, většina mezi listopadem 1942 a lednem 1943.

V Treblince byli zabijeni i Židé žijící mimo Polsko. V létě a na podzim 1942 bylo zavražděno 7 000 Židů ze Slovenska, kteří byli nejprve deportováni do ghetta v Generálním gouvernementu; mezi 5. až 25. říjnem 1942 sem bylo v pěti transportech z TEREZÍNA dovezeno 8 000 Židů. Ve druhé polovině března 1943 sem přijelo 4 000 Židů z ŘECKA, kteří byli předtím deportováni ze svých domovů v THRÁKII do Bulharska, a koncem března a začátkem dubna bylo v Treblince zavražděno 7 000 Židů z MAKEDONIE, součásti Jugoslávie, kterou anektovalo Bulharsko. Koncem března 1943 sem dorazil nejméně jeden transport 2 800 Židů ze Saloniky.

V Treblince bylo zavražděno celkem 29 000 Židů z jiných zemí než Polsko. Mezi oběťmi byly i dva tisíce CIKÁNŮ. Program masového vyhlazování pokračoval až do dubna 1943 – poté už přijelo jen několik izolovaných transportů. Tábor splnil svou funkci.

Na přelomu konce února a začátku března navštívil Treblinku Heinrich HIMMLER. Po této návštěvě byl v souladu s jeho rozkazy zahájen proces spalování těl obětí. Byly otevřeny masové hroby a vytaženy mrtvoly, aby je strávily plameny obrovských hranic („roštů“). Kostí byly rozdrceny a spolu s popelem opět pohřbeny v týchž hrobech. Toto spalování mrtvol ve snaze zahladit stopy po vraždění pokračovalo až do konce července 1943. Nakonec byl tábor na podzim 1943 zavřen. Bylo zde zavražděno celkem 870 000 lidí. [...]

V Treblince proběhlo několik pokusů o odpor jak ze strany jednotlivců, tak celých transportů, [...] Na začátku roku 1943 mezi vězni vznikla skupina odporu. [...]

Když se spalování mrtvol blížilo ke konci a bylo jasné, že jak tábor tak vězni mají být zlikvidováni, vůdci podzemní skupiny rozhodli, že už povstání nelze dále odkládat. Byl stanoven termín a čas: Odpoledne 2. srpna 1943. [...] tito členové odporu, kteří měli zbraně v rukou, zahájili palbu na SS-many a zapálili několik budov. Masa vězňů se snažila strhnout plot a uprchnout; stříleli na ně ze všech strážních věží, většina byla zasažena a popadali na plot nebo kolem něj. Ti, kterým se podařilo z tábora utéct, byli dopadeni a zastřeleni dalšími německými bezpečnostními složkami, které byly zalarmovány a ve snaze uprchlíky dopadnout pročešávaly okolí. Z asi 750 vězňů, kteří se pokusili o útěk, se jich osvobození dožilo 70.

Většina táborových staveb, kromě plynových komor, byla ze dřeva a shořela na popel. Z vězňů, kteří zbyli, byli někteří zabiti na místě a zbytek musel zbourat pozůstatky budov a plotů a zahladit stopy po tom, co se v táboře dělo. Nakonec byli zastřeleni i tito vězni. Půdu rozorali a zasadili na ní stromy; z tábora udělali statek a usadila se na něm ukrajinská sedlácká rodina.“

Toto je popis v *Encyklopedii holocaustu*. My jsme si dali za úkol podrobit obrázek „vyhlazovacího tábora“ Treblinka tak, jak je zde shrnut, kritickému výzkumu, a kdyby v tomto výzkumu neobstál, tak nabídnout alternativní tezi skutečné funkce tábora.

Jürgen Graf je zodpovědný za úvod, kapitolu 1, kapitolu 5 a závěr. Carlo Mattogno nese zodpovědnost za všechny ostatní kapitoly.

Vyjadřujeme svou upřímnou vděčnost prof. Robertu Faurissonovi, Marku Weberovi a dr. Miroslavu Draganovi za zaslání důležitých materiálů a/nebo návrhů ohledně děl, týkajících se našeho tématu.

Původně bylo v plánu zahrnout do knihy i výsledky zkoumání Treblinky půdním radarem, které provedl inženýr Richard Krege. Nicméně s ohledem na důležitost tohoto tématu i vzhledem k rozmachu zkoumání půdními radary v táborech Belzec a Osvětim bylo rozhodnuto věnovat tomuto tématu samostatnou práci, kterou vydají titíž vydavatelé jako tuto práci.

Knihu věnujeme našemu zesnulému příteli, diplomovanému inženýrovi Arnulfu Neumaierovi, neúnavnému bojovníkovi za historickou pravdu, jehož článek „*Holocaust v Treblince*“, vydaný v antologii *Dissecting the Holocaust*, představuje milník ve vědeckém zkoumání tohoto tábora.

Část 1:
Treblinka: Kritický rozbor
oficiální verze

Kapitola I: Jak je Treblinka popisována v historiografii

1. Treblinka v oficiální literatuře o holocaustu

Historik za normálních okolností přísně odděluje faktografické knihy a romány. V případě ortodoxní literatury o Treblince, to jest v případě podpory teze o masovém vyhlazování v plynových komorách, je toto rozlišování možné jen stěží: Dokonce i zastánci oficiálního popisu Treblinky, kteří si nárokují vědeckost, musí vzhledem k celkové absenci materiálů a dokumentárních důkazů nevyhnutelně spoléhat na výpovědi svědků, jejichž hodnota bude čtenáři dramaticky demonstrována na následujících příkladech. Proto jsme se vzdali veškerých snah o takové rozlišování v našem chronologickém přehledu nejdůležitějších prací, jež od roku 1945 vyšly a zabývají se zcela nebo částečně táborem Treblinka.

a. Wassili Grossmann

Začneme s dílem *Treblinski Ad* (Peklo Treblinka) od sovětsko-židovského autora Wassili Grossmanna (někdy psaného jako Vassili Grossmann). Tuto práci jsme neměli k dispozici jako knihu, ale ve formě rukopisu s poznámkami, který jsme našli v ruském archivu.²³ Není datován, ale z kontextu vyplývá, že musí pocházet z konce roku 1944 nebo začátku 1945. Už roku 1945 se objevila francouzská²⁴ i polská²⁵ verze pod názvem *L'enfer de Treblinka*, respektive *Piekło Treblinki*. Téhož roku následovala rovněž německá verze, v níž byla i zpráva Konstantina Simonova o Majdanku;²⁶ druhé německé vydání, částečně reprodukované Udo Walendym v čísle 44 jeho *Historische Tatsachen*,²⁷ vyšlo roku 1946.

Porovnání ruského rukopisu s cizojazyčnými překlady ukazuje, že překlady jsou o něco delší. Ruská knižní verze, na níž jsou tyto překlady založeny, tedy byla vzhledem ke zmíněnému rukopisu rozšířena.

²³ GARF 7021-115-8, str. 168-203.

²⁴ V. Grossman, *L'enfer de Treblinka*, B. Arthaud, Grenoble and Paris 1945. Text se nachází rovněž v: *Le Livre Noir, Textes et témoignages*, Ilja Ehrenburg, Vassili Grossman (eds.), Actes Sudes, Arles 1995, str. 868-903. Druhá zmiňovaná kniha je překlad ruského textu, který sovětská vláda roku 1947 před jeho plánovaným vydáním zakázala a jenž byl poprvé publikován roku 1993 ve Vilniusu (Litva).

²⁵ Wydawnictwo Literatura Polska, Kattowitz 1945.

²⁶ *Die Vernichtungslager Maidanek und Treblinka*, Stern-Verlag, Vienna 1945.

²⁷ „*Der Fall Treblinka*,“ Verlag für Volkstum und Zeitgeschichtsforschung, Vlotho 1990.

Grossmannova práce představuje klasickou ukázkou propagandy o zvěrstvech. Budeme citovat některé výňatky z německého vydání z roku 1945.²⁸

„V Treblince byly dva tábory: Tábor číslo jedna, v němž pracovali vězni různých národností, především Poláci, a tábor číslo dva, židovský tábor.

Tábor číslo jedna – pracovní, neboli koncentrační tábor – byl hned vedle pískovny na kraji lesa. Byl to stejný tábor jako stovky a tisíce jiných, založených na okupovaných východních územích gestapem. Začalo to v roce 1941. Jako by se v něm všechno redukovalo na jeden společný jmenovatel, rysy německého charakteru, které se v něm mísí, bizarně znetvořené hrůzně pokřiveným zrcadlem Hitlerova režimu. [str. 27 ad.]

Tábor číslo jedna existoval od podzimu 1941 do 23. července 1944. Byl zlikvidován v době, kdy už vězni slyšeli matné dunění sovětského dělostřelectva. Strážní jednotka a SS začali 23. července brzo ráno s vyhlazením tábora, když se předtím povzbudili šnapsem. Do večera byli všichni vězni zavražděni – zavražděni a pohřbeni. Zachránil se truhlář z Varšavy Max Lewit, protože ležíc raněn pod mrtvolami svých kamarádů čekal na setmění a pak se odplazil do lesa. Vyprávěl, jak slyšel v jámě zpívat asi třicet chlapců, kteří před zastřelením nahodili nápěv ‚Song of the Fatherland‘; slyšel, jak jeden z mladíků křičí: ‚Stalin nás pomstí!‘ Slyšel, jak miláček tábora Leib, který chlapce vedl, když po zaznění salvy spadl do jámy, ještě jednou vstal a řekl: ‚Pane strážný, oni minuli, prosím, ještě jednou, pane strážný, ještě jednou!‘ [str. 29]

Známe jména esesáků, jejich povahy, výstřednosti, známe velitele tábora van Eipena, napůl Holanďana, šíleného vraha, neukojitelného prostopášníka, milovníka dobrých koní a vyjížděk v rychlém tempu. [...]

Známe jednookého Němce Swiderskiho z Oděsy, ‚pana Kladiváře‘, jenž byl považován za nepřekonatelného odborníka na chladnokrevné vraždy, protože během pár minut zabil kladivem 15 dětí ve věku osm až třináct let, označených za práce neschopné. Známe vyzáblého esesáka Preifiho, co vypadá jako cikán, s přezdívkou ‚stařec‘, zachmuřeného bručouna. Ten se snažil rozptýlit svou melancholii vyesedáváním u místa, kam se vylévaly pomyje; sledoval vězně, kteří se tam kradmo plížili potají jíst bramborové slupky, nutil je otevřít ústa a pak je do nich střílel. Známe jména profesionálních zabijáků Schwarze a Ledeckeho. Ti se vyžívali ve střílení vězňů, vracejících se za soumraku domů, a vraždili jich dvacet denně. Třicet, čtyřicet lidí. [str. 29 ad.]

Takový byl život v tomto táboře, podobném Majdanku v menším, a mohlo by se zdát, že na světě už nemůže existovat nic horšího. Jenže obyvatelé tábora číslo jedna moc dobře věděli, že existuje něco horšího, něco stokrát hroznějšího, než jejich tábor. Němci začali v květnu 1942 tři kilometry od pracovního tábora budovat židovský tábor – lidská jatka. [str. 31]

Po třináct měsíců jezdily do Treblinky vlaky, každý se 60 vagony, a na každém vagonu bylo křídou napsáno číslo: 150 – 180 – 200. Tato čísla udávala počet lidí ve vagonu. Traťoví dělníci a sedláci ty vlaky tajně počítali. Jeden sedlák z vesnice Wulka (místa položeného nejbližšího tábora), dvašedesátiletý Kazimierz Skarzinski mi řekl, že byly dny, kdy kolem Wulky po trati na Siedlce projelo i šest vlaků, a že během oněch třinácti měsíců nebyl jediný den, kdy by tudy nejel aspoň jeden vlak. Jenže trať na Siedlce je pouze jedna ze čtyř, kterou se jezdilo do Treblinky. Lucian Cukowa, dělník pracující na opra-

²⁸ *Die Vernichtungslager Maidanek und Treblinka*, Stern-Verlag, Vienna 1945.

vách trati, kterého Němci umístili na práci na odbočné trati vedoucí z Treblinky do tábora dvě, popisuje, že během jeho práce od 15. června 1942 do srpna 1943 projížděly po této vedlejší trati ze stanice Treblinka do tábora jeden až tři vlaky denně. Každý vlak měl 60 vagonů a v každém vagonu bylo nejméně 150 lidí. Shromáždili jsme tucty takových výpovědí. I kdybychom počet osob ve vlacích do Treblinky, udávaný svědky, vydělili dvěma, stejně by se jejich počet během těchto třinácti měsíců rovnal třem milionům. [str. 31 ad.]

Všichni svědci, vypovídající o tomto posledním tragickém vlaku, mluví o zvěrstvech zvířete v lidské podobě, SS-mana Zepfa. Ten se specializoval na vraždění dětí. Toto zvíře, disponující obrovskou silou, z ničeho nic vytáhlo dítě z davu a poté, co ho roztočilo ve vzduchu jako kyj, mu rozrazilo lebku o zem, nebo ho roztrhlo vedví. Když jsem slyšel o této zrůdě, evidentně zrozené z ženy, připadalo mi nemyslitelné a nepravděpodobné, že by činy, které mi o něm vyprávěli, mohly být pravdivé. Ale když jsem tento popis opakovaně osobně slyšel od přímých očitých svědků, viděl jsem, že mluví o konkrétních případech, které v celém kontextu pekla Treblinky nebyly nijak výjimečné nebo nepředstavitelné, a uvěřil jsem, že takové zvíře může existovat. [str. 43]

První tři komory měly rozměry jen 5 x 5 metrů, což znamená 25 čtverečních metrů na jednu. Každá komora měla do výšky 190 centimetrů. Měly dvoje dveře: Jedněmi přicházeli živí, druhé sloužily k vytahování zplynovaných mrtvol. Tyto druhé dveře byly hodně široké, asi dva a půl metru. Komory byly postaveny na obyčejných základech. Tyto tři komory neodpovídaly výkonnosti požadované Berlínem, vraždění na běžícím pásu. [...]

Na stavbě nového rozsáhlého vražedného velkozávodu pracovalo pět dlouhých týdnů sedm set vězňů. Když práce vrcholily, přijel z Německa jeden expert se svými lidmi a převzal zodpovědnost za stavbu. Nové komory, celkem deset, byly symetricky uspořádány po obou stranách betonové chodby. [...]

Každá nová komora měla 7 x 8 metrů, čili 56 čtverečních metrů na plochu. Celková plocha těchto deseti komor činila 560 čtverečních metrů, a když se k této ploše přičtou ještě tři staré komory, které se spouštěly při příjezdu malých skupin, pak celková použitelná smrtonosná plocha v Treblince činila 635 čtverečních metrů. Do jedné komory bylo naráz namačkáno 460 až 500 lidí. Když byly zcela naplněné, tak deset komor během jedné operace zlikvidovalo zhruba 4 500 lidí. Komory v pekle Treblinka byly typicky zaplnovány nejméně dvakrát nebo třikrát denně (byly dny, kdy pětkrát). Pokud čísla záměrně snížíme, lze si spočítat, že kdyby se používaly jen nové komory pouze dvakrát denně, bylo v Treblince za jediný den zavražděno přibližně 10 000 lidí, asi 300 000 za měsíc. Treblinka fungovala 13 měsíců, den za dnem. I když odečteme 90 dní na opravy, nečinnost a netypické transporty, zbývá nám plných deset měsíců fungování. Pokud vyjdeme z průměru 300 000 lidí za měsíc, pak Treblinka během deseti měsíců vyhladila tři miliony lidí. [str. 47 ad.]

Povinnost spisovatele je popsat strašlivou pravdu a občanská povinnost čtenáře je se o ní dozvědět. Kdokoliv se odvrací, zavírá oči a opomíjí ji, znesvěcuje památku zavražděných. Nikdo, kdo nezná celou pravdu, nemůže nikdy pochopit, proti jakému nepříteli, proti jaké zrůdnosti vedla Rudá armáda boj na život a na smrt. [str. 55]

Do tábora Treblinka jsme přišli začátkem září [1944], třináct měsíců od vzpoury. Němci se těchto 13 měsíců snažili vymazat stopy své práce. [...] A země, bortící se pod nohama, je tučná a nafouklá, jako kdyby byla napuštěná lněným olejem; měkká půda Treblinky se vzdouvá jako vířící moře. Tato pustina, obehnaná ostnatým drátem, zahubila víc

lidských životů než všechny oceány a moře na Zemi za celé trvání lidského pokolení [str. 61 ad.]

Grossmann ve své poučné zprávě píše, že zde existovaly tři metody masového zabíjení: Plynování, spařování horkou párou a odsávání vzduchu ze smrtících komor vakuovými pumpami. K tomuto tématu se vrátíme v další kapitole. Druhá i třetí vražedná metoda každopádně z historie velmi rychle zmizely; zůstaly jen plynové komory. Rovněž počet obětí Treblinky, Grossmannem několikrát postulovaný jako tři miliony, klesl, jakmile se stalo zřejmým, že je příliš neuvěřitelný, a v pozdějších publikacích se spisovatelé spokojili s výrazně nižšími počty obětí.

b. Rachel Auerbachová

Polská Židovka Rachel Auerbachová, která nebyla v Treblince internována, ale své informace pravděpodobně získala od bývalých vězňů, roku 1946 napsala o táboře práci v jidiš, kterou roku 1979 v angličtině publikoval Alexander Donat pod názvem *V polích Treblinky*.²⁹ R. Auerbachová zaútočila na W. Grossmanna na základě jím tvrzeného počtu tři miliony obětí. Sama s precizností udává počet 1 074 000 a píše:

„Taková místa jako Treblinka, s jejich obřimi masovými hroby, nepotřebují onen druh zvláštního místního patriotismu, vyjadřovaného zveličováním počtu obětí ve snaze vylíčit zřůdnost zde spáchaných masových vražd. Věřte mi, přes milion lidí zabitých na jednom malém místě během jednoho roku je milionkrát víc, než by mohl pochopit milion lidských mozků. A i půl milionu by bylo mnohem víc než dost.“ [str. 55]

Bez ohledu na toto chvályhodné odmítnutí oddávat se jakémukoliv přehánění autorka o Treblince mimo jiné píše:

„Podlaha plynových komor byla nakloněná a kluzká. Ti, kdo uklouzli a spadli jako první, už nikdy nevstali. Ti, co je následovali, se valili přes ně. Komora byla zaplněná až po střechu. Lidé byli tak zmáčknutí, že se drželi vestoje vzájemným tlakem. Někteří svědci uvádí, že lidé v komoře museli zvednout ruce a zatáhnout břicha, aby se jich tam vešlo víc. A pak, když stáli namačkaní na sebe, jim tam nad hlavami strkali malé děti a kojence.

Plyn byl drahý a proto musel být využíván ekonomicky.

Nakonec se s bouchnutím zavřely dveře.

Další várka byla připravena zemřít.

Motor, nainstalovaný v dílně u sprch, mohl být spuštěn. Nejprve bylo použito sací čerpadlo k odsátí vzduchu z komory. Poté mohly být otevřeny trubky k zásobníku výfukových plynů z motoru.

„O pár minut později,“ vzpomínali Židé, pracující v této části tábora, „jsme slyšeli hrozné výkřiky z této budovy.“ Výkřiky lidské bolesti, hrůzy a zoufalství. V poslední chvíli to vypadá, když čerpadlo začalo vysávat dýchatelný vzduch, že veškeré sebeovládání zmizelo a v plynové komoře vypukla kolektivní hysterie.

²⁹ Rachel Auerbach, „*In the fields of Treblinka*“, in: A. Donat, *op. cit.* (pozn. 4), str. 19-73.

Pak ... za určitou dobu ... všechno opět ztichlo.

Asi 25 až 45 minut poté se otevřely otvory na druhé straně a mrtvolý se vysypaly ven. Těla byla nahá; některá bílá, jiná modrá a nafouklá. [str. 35 ad.]

Nicméně děti v Treblince, stejně jako na dalších místech, byly často zaživa házeny do ohně nebo masového hrobu. Největší zřetel byl brán na ušetření kulek nebo plynu, kdykoliv to bylo možné. Rovněž se věřilo, že děti kulkou či plynem neumírají tak snadno a rychle jako dospělí. Zkoumali to doktoři a uzavřeli to tak, že děti mají lepší oběh, protože jejich cévy ještě nejsou ztuhlé.“ [str. 38 ad.]

R. Auerbachová překvapuje čtenáře průkopnickými vědeckými zjištěními, jako objevem, že krev „se ukázala být prvotřídním hořlavým materiálem“ (str. 38) a sděluje informaci, že plynování mnoha tisíc Židů denně bylo vedeno „30 až 40 SS-many a 200 až 300 ukrajinskými strážnými“,³⁰ čímž podává popis nepřiliš lichotivý jejím souvěrcům. Ohledně uměleckého života a ostatního rozptýlení v Treblince říká následující:

„Aby si oživilí jednotvárnou vražednou práci, Němci v Treblince zřídili židovský orchestr. To odpovídalo i ostatním táborem. Orchestr měl dva významy: Za prvé přehlušit, jak jen to bylo možné, křik a nárek lidí hnaných na smrt v plynových komorách; za druhé poskytnout hudební obveselení zaměstnancům tábora, skládajícím se ze dvou hudbymilovných národů – Němců a Ukrajinců! Kapela byla potřebná rovněž pro časté zábavy, které se zde konaly. Časem byl sestaven pěvecký sbor a konala se zde dokonce i amatérská divadelní představení, ale povstání bohužel zničilo velké plány na rozvoj umění a kultury, zamýšlené pro Treblinku. [str. 44]

Říkalo se, že když Treblinku koncem února 1943 navštívil Himmler, měla pro něj být přichystána zvláštní ‚atrakce‘: Skupina dívek, speciálně vybraných za tímto účelem, aby nejvyšší šéf SS a policie v Říši mohl získat estetické potěšení pohledem na jejich nahá těla, nahaných do ‚sprchy‘ a pak vyhozených jako mrtvolý, když mu ukazovali fungování tábora...

Jak říká italské přísloví: ‚Se non è vero, è ben trovato.‘“ [str. 48]

Poslední věta znamená: „*Jestliže to není pravda, je to dobře vymyšlené.*“ To platí o celé „faktické zprávě“ Rachel Auerbachové o Treblince.

c. Zdzisław Łukaszewicz

Rovněž v roce 1946 se v bulletinu Hlavní komise pro vyšetřování německých zločinů v Polsku³¹ objevil třicetistránkový článek soudce Zdzisława Łukaszkiewicze „*Obóz zagłady Treblinka*“³² (Vyhlazovací tábor Treblinka). V předmluvě k tomuto dílu, v němž jsou shrnuta „*předběžná vyšetřování*“, autor uvádí:

³⁰ Tamtéž, str. 40.

³¹ S ohledem na spojenecký komunistický východoněmecký stát později přejmenovaná na „Hlavní komisi pro vyšetřování hitlerovských zločinů v Polsku“ a po zhroutilí komunistického režimu na „Hlavní komisi pro stíhání zločinů proti polskému národu“.

³² Zdzisław Łukaszkiewicz, „*Obóz zagłady Treblinka*“, in *Biuletyn Głównej Komisji Badania Zbrodni Niemieckich w Polsce*, no. 1, Posen 1946, str. 133-144.

„Základem důkazního materiálu, na němž spočívají předběžná vyšetřování, jak jsou popsána dále, jsou především svědecké výpovědi třinácti Židů, bývalých vězňů v táboře Treblinka, kterým se podařilo uniknout smrti tak, že během ozbrojené vzpoury 2. srpna 1943 uprchli z tábora. Jsou to tito svědci: Jankiel Wiernik, Henryk Poswolski, Aron Czechowicz, Abe Kon, Oskar Strawczyński, Samuel Reisman,³³ Aleksander Kudlik, Hejnoch Brenner, Stanisław Kon, Eugeniusz Turowski, Henryk Reichman,³⁴ Szyja Warszawski a Leon Finkelsztejn.

Z. Łukaszkiwicz uvádí jako doplňující důkazy výpovědi jedenácti polských železničních dělníků a dokumenty ze železnice, po které prý přijel určitý počet vězňů do Treblinky, a mince a dokumenty vykopané na půdě tábora, i výsledky forenzních šetření a průzkumů půdy.³⁵ Prohlášení třinácti židovských svědků však představují jediný základ důkazů o tvrzeném masovém vyhlazování.

Podle Łukaszkiwicze byly v Treblince zpočátku *dvě*³⁶ plynové komory, k nimž později přibýlo deset dalších. Vraždy se prováděly výfukovými plyny. Těla byla pálena pod otevřenou oblohou. Na otevřený rošt bylo naráz umístěno a proměněno v popel 2 500 těl. V táborovém lazaretu zabili Němci a jejich ukrajinští pomocníci velký počet vězňů střelou do zátylku; staří lidé, nemocní a děti bez příbuzných byli ihned po příjezdu odvedeni do lazaretu a zastřeleni. V Treblince bylo zavražděno nejméně 731 600 lidí, ale celkový počet obětí byl ve skutečnosti vyšší.³⁷

Ještě téhož roku Łukaszkiwicz zkomponoval další důležitou detailní zprávu o táboře pod názvem „*Obóz straceń w Treblince*“ (Popravčí tábor v Treblince), která do určité míry znamenala přechod od čistokrevné propagandy zvěrstev á la Grossmann a Auerbachová k popisu, který měl být údajně vědecký.³⁸

Vzhledem k tomu je styl této práce také mnohem střízlivější než u Grossmanna a Auerbachové a popisy zjevných nemožností jsou výjimečné. Ačkoliv tato práce rovněž nese naprosto neomylnou známku propagandy a zaujatosti, má i mírnou vědeckou hodnotu. Łukaszkiwicz zde již udává střízlivější počet 800 000 obětí tábora; skoro všechny oběti byli Židé, ale byl tu zavražděn i určitý počet Poláků a cikánů.³⁹

Detailní popisy Łukaszkiwicze ve všech základních bodech korespondují s verzí Treblinky, schválenou západními ortodoxními historiky ‚holocaustu‘.

d. N. Blumental

Opět v Polsku a opět roku 1946 vyšla sbírka dokumentů, editovaná N. Blumentalem, členem Židovské ústřední historické komise, pod názvem *Dokumenty i Materiały*, jež obsahuje osmnáctistránkovou zprávu o Treblince.⁴⁰ Ta sestává z úvodu a zpráv dvou bývalých židov-

³³ Častěji psán jako Rajzman.

³⁴ Tento svědek si později říkal Yehiel Reichman(n). Vystupoval jako svědek obžaloby proti Johnu Demjanjukovi před soudem v Jeruzalému. Porovnej s kapitolou V.

³⁵ Z. Łukaszkiwicz, *op. cit.* (pozn. 32), str. 133.

³⁶ Později se mluvilo o *třech* počátečních plynových komorách.

³⁷ Z. Łukaszkiwicz, *op. cit.* (pozn. 32), str. 142.

³⁸ Z. Łukaszkiwicz, „*Obóz straceń w Treblince*“, Państwowy Instytut Wydawniczy, Warsaw 1946.

³⁹ Viz kapitola III c.

⁴⁰ „Treblinka“ in: Wydawnictwo Centralnej Żydowskiej Komisji Historycznej (ed), *Dokumenty i Materiały*. Tom I: *Obozy*, revised by N. Blumental, Lodz 1946, str. 173-195.

ských vězňů tábora, Szymona Goldberga a Samuela Rajzmana. Výňatky z těchto zpráv si ocitujeme později.

e. Marian Muszkat

Marian Muszkat roku 1948 v Polsku připravil „dokumentaci“ pro Komisi OSN pro vyšetřování válečných zločinů, v níž se objevilo téma Treblinka a v níž bylo citováno několik bývalých vězňů tábora.⁴¹ Jako ukázkou si zde ukážeme výňatek ze „zprávy o zážitcích“ svědka Jana Sułkowskiho:⁴²

„Němci postavili takzvaný ‚můstek smrti‘, což bylo lešení vysoké 3-4 metry. Němec [Lampert] vybral nějaké Židy a rozkázal jim na můstek vylézt. Během šplhání byli zastřeleni. Pokud Žid nějakým zázrakem dokázal vylézt až nahoru, nařídil mu zout si boty a držet je nad hlavou. Tento akrobatický kousek bylo velmi obtížné provést, jelikož se celé lešení houpalo. Pak byl Žid zastřelen. Sám jsem viděl SS-many, věnující se této ‚nevinné‘ hře.“

Očitý svědek Leon Finkelsztejn vypráví:⁴³

„Bilitz Alfred a Gens Adolf stáli u vchodu do plynových komor a dlouhými noži odřezávali ženám prsa.“

Jak Bilitz odřezává ženám prsa viděli i dva další svědci, Hejnoch Brenner a Zygmunt Blacherski.⁴⁴ Před soudem s Johnem Demjanjukem v Jeruzalému se už o Bilitzi Alfredovi a Gensi Adolfovi vůbec nemluvalo; teď to byl obžalovaný Demjanjuk, kdo byl obviněn, že stál u vchodu do plynové komory a odřezával ženám prsa dýkou nebo šavlí.⁴⁵

Po vydání této „dokumentace“ nastalo kolem Treblinky dlouhé období naprostého mlčení, a po dlouhých 18 let se ohledně tohoto tábora skutečně neobjevila jediná kniha či článek stojící za povšimnutí. To trvalo až do roku 1966, do velkého osvětivského procesu ve Frankfurtu, po kterém očití svědci a kronikáři opět ohlásili svůj záměr být vyslyšeni.

f. Jean-François Steiner

Roku 1966 vydal francouzsko-židovský spisovatel Jean-François Steiner – s pomocí skutečného autora knihy, Gilles Perraulta – román⁴⁶ s názvem *Treblinka*,⁴⁷ údajně založený na výpovědích bývalých vězňů, představující mimořádně odpudivý příklad z nepřeborného braku o nacionálně socialistických koncentračních táborech. Jeho obsah je ovládaný chorobnými fantaziemi, ovšem vysoce oceňovaný prominentními postavami jako Simone de Beauvoir.

⁴¹ *Polish charges against German War Criminals*, předložená Komisi Organizace spojených národů pro válečné zločiny dr. Marianem Muszkatem, Warsaw 1948. Treblinka je probírána na str. 187-196.

⁴² *Tamtéž*, str. 194.

⁴³ *Tamtéž*, str. 195.

⁴⁴ *Tamtéž*, str. 195.

⁴⁵ Viz kapitola V.

⁴⁶ To, že se jedná o román, a že mu s jeho napsáním pomáhal romanopisec Gilles Perrault, Steiner přiznal po 20 letech od prvního vydání *Treblinky* (*Le journal du dimanche*, March 30, 1986). Údaj od Roberta Faurissona.

⁴⁷ Vydala Librairie Arthème Fayard, Paris.

Anglický překlad byl publikován o rok později, taktéž pod názvem *Treblinka*.⁴⁸ Za ukázkou nám může posloužit pasáž, v níž Steiner popisuje pálení těl v Treblince:⁴⁹

„Světlovlasý a drobný, s jemnou tváří a nenápadným chováním, přijel jednoho pěkného rána se svým malým kuffíkem do bran království smrti. Jmenoval se Herbert Floss a byl to odborník na spalování těl. [...]

První spalování bylo připraveno nazítří. Herbert Floss pak odhalil své tajemství: Všechna těla nehoří stejnou rychlostí; jsou dobrá i špatná, ohnivzdorná i vznětlivá. Umění spočívá ve využití dobrých těl ke spálení těch špatných. Podle jeho výzkumů – a soudě podle výsledků, které byly naprosto dokonalé – stará těla hoří lépe než nová, tlustá lépe než hubená, ženy lépe než muži a děti ne tak dobře jako ženy, ale lépe než muži. Bylo snadnější, že ideální je staré tělo tlusté ženy. Floss měl taková daná stranou. Pak měl setříděné i muže a děti. Když bylo vykopáno a takto vyříděno tisíc těl, přešel k jejich rozložení, s dobrým palivem vespod a špatným nahoře. Odmítl benzín a poslal pro dřevo. Jeho ukáзка měla být dokonalá. Dřevo bylo uspořádáno pod roštem v malých hromádkách, připomínajících táborákové ohně. Nadešel okamžik pravdy. Slavnostně vytáhl krabičku zápalek. Sehnul se, zapálil první oheň, pak další a když se dřevo rozhořelo, vrátil se svým zvláštním stylem chůze zpět ke skupině funkcionářů čekající opodál.

Mohutní plameny začaly olizovat těla, nejprve zlehka a pak s neochvějnou silou jako oheň planoucí pochodně. Všichni zatajili dech – Němci úzkostlivě a nedočkavě, vězni se strachem a vyděšeně. Jenom Floss vypadal uvolněně; naprosto jistý sám sebou si zamýšleně mručel: „Tadellos, tadellos...“^{*} Těla vzplála. Najednou vyšlehly plameny, za hlubokého burácení se uvolnil mrak kouře, tváře mrtvých se bolestně zkroutily a maso praskalo. Byla to pekelná podívaná a dokonce i SS-mani zůstali na pár chvil zkoprnělí, pozorující ten zázrak. Floss zářil radostí. Tohle spalování byl nejlepší den jeho života.

Když se probrali z úžasu, Němci dali průchod své radosti a vděčnosti. Herbert Floss se stal hrdinou. Událost jako tato se musela řádně oslavit. Němci poslali pro stoly, které postavili naproti pohřební hranici a zaplnili je desítkami lahví s kořalkou, vínem a pivem. Zmírající den osvětlovaly vysoké plameny z pohřební hranice. Na konci pláň, kde v ohni zapadalo slunce, žhnula obloha.

Na pokyn Lalky vystřelily špunty. Začal neobyčejný večírek. První přípitky byly proneseny na *Führera*. Obsluha bagrů se vrátila ke strojům. Když SS-mani halasně pozvedli sklenice, zdálo se, jako by bagry ožily a najednou vymrštily svá dlouhá kloubová ramena k obloze v rytmickém a trhavém nacistickém pozdravu. Bylo to jako signál; muži desetkrát zvedli ruce, pokaždé s výkřikem „*Heil Hitler!*“ Člověku podobné stroje opětovaly pozdrav strojům podobných lidí a vzduchem se rozezněly výkřiky slávy *Führerovi*. Večírek trval, dokud pohřební hranice úplně neshořela. Po přípitcích přišly písně, divoké a kruté, písně nenávisti, písně zbesilosti, písně slávy věčnému Německu.“

Dokonce i stoprocentně loajální obhájci ortodoxní představy „holocaustu“ pochopili, že tento typ tvrzení podkopává věrohodnost jejich postoje. Proto o čtrnáct let později francouzský Žid Pierre Vidal-Naquet, který nejprve vyjádřil Steinerově knize svůj „obdiv“,⁵⁰ najednou

⁴⁸ Jean-François Steiner, *Treblinka*, Simon and Schuster, New York 1967.

⁴⁹ Tamtéž, str. 352-355.

* Německy „bezvadně“; pozn. překl.

⁵⁰ „*Treblinka et l'Honneur des Juifs*“, *Le Monde*, May 2, 1966. Údaj od R. Faurissona.

mluvil o „*podřadné literatuře*“ přitahující pozornost sadismem a připustil, že „*upadl do pasti J.-F. Steinera*“.⁵¹ Další francouzský kritik, Didier Daeninckx, Steinerovu knihu strhal jako „*živý román, který je prezentován jako pravda*“ a který využívá „*techniku paralelní montáže*“.⁵²

g. Krystyna Marczewska/Władysław Ważniewski

V roce 1968 vyšel článek z pera dvou polských historiků, K. Marczewské a W. Ważniewského, o vědomostech polského hnutí odporu ohledně Treblinky během války.⁵³ V něm publikované zprávy hnutí odporu mají skutečně tu nejvyšší hodnotu, jelikož nám pomáhají zrekonstruovat vývoj oficiálního obrázku Treblinky. V návaznosti se mu budeme věnovat v kapitole II.

h. Martin Gray

Roku 1971 vydal v Polsku narozený francouzský Žid Martin Gray knihu nazvanou *Au nom de tous les miens*⁵⁴ (Jménem mých blízkých), kde popisuje, *inter alia*,* údajný pobyt v Treblinkince. Za knihou stál Grayův souvěrec Max Gallo, který s tímto „přeživším Treblinku“ vedl rozhovor a jeho výpovědi přenesl na papír. Gallo ve své předmluvě píše:⁵⁵

„Hleděli jsme na sebe každý den po dobu několika měsíců. [...] Kladl jsem mu otázky; nahrával na pásku; pozoroval ho; ověřoval si věci; naslouchal jeho hlasu i jeho mlčení. Odhalil jsem skromnost tohoto muže a jeho nezdolnou odhodlanost. V jeho informacích jsem nahlédl zuřivost a barbarství století, jež zplodilo Treblinku. [...] Přepsal jsem to, konfrontoval fakta, dokreslil pozadí a snažil se napodobit tehdejší atmosféru.“

Spolupráce mezi Gallem a Grayem přinesla ovoce v podobě knihy, která obsahuje pasáže, jako je tato:⁵⁶

„Občas jsme mezi horkými těly našli živé děti. Malé děti, stále živé, tisknoucí se na těla svých matek. Než jsme je hodili do hrobu, vlastníma rukama jsme je uškrtili. A riskovali jsme tím své životy, protože jsme marnili čas. Ti řezníci chtěli, aby všechno probíhalo rychle.“

Poté, co Gray nějakým zázrakem přežil Treblinku i válku, emigroval do USA, kde, jak líčí ve své knize, zbohatl prodejem falešných starožitností. Po vydání anglické verze knihy byl – podle Roberta Faurissona – „*podezírán z fabrikování falešných pamětí, stejně jako produkoval*

⁵¹ *Esprit*, September 1980. Údaj od R. Faurissona.

⁵² „*De Treblinka à Bordeaux*“, *Revue de la Shoah*, May-August 1999. Údaj od R. Faurissona.

⁵³ Krystyna Marczewska, Władysław Ważniewski, „*Treblinka w świetle Akt Delegatury Rządu RP na Kraj*“ in: *Biuletyn Głównej Komisji Badania Zbrodni Hitlerowskich w Polsce*, Vol. XIX, Warsaw 1968, str. 129-164.

⁵⁴ Editions Robert Laffont, Paris. Anglický překlad: *For Those I Loved*, Boston, Little, Brown 1972. Citováno je anglické vydání.

* Latinsky „mimo jiné“; pozn. překl.

⁵⁵ *Tamtéž*, předmluva Maxe Galla, str. ix f.

⁵⁶ *Tamtéž*, str. 139.

falešné starožitnosti, v obou případech nikoliv bez pomoci druhých a přirozeně pro peníze“.⁵⁷ Dokonce i protirevizionističtí autoři jako francouzský Žid Eric Conan, který o této práci říká, že je „známá všem historikům tohoto období jako podvodná“,⁵⁸ kritizují Grayovu literární nádeničinu jako očividný falzifikát, ale to nic nemění na skutečnosti, že se tento nevýslovný brak – přesně jako v případě J.-F. Steinera – ve Francii a Německu dál objevuje v nových vydáních.

i. Gitta Serenyová

Roku 1974 vydala v Maďarsku narozená britská novinářka Gitta Serenyová knihu nazvanou *Do té temnoty*,⁵⁹ která je dodnes vychvalována jako standardní práce o Treblince.⁶⁰ Serenyová mezi dubnem a červnem 1971 několikrát navštívila ve vězení druhého *Kommandanta* Treblinky, Franze Stangla, a dělala s ním rozhovory. Stangl byl soudem v Düsseldorfu roku 1970 odsouzen k doživotí. Kniha je z velké části založena na těchto rozhovorech (i na rozhovorech se třemi dalšími SS-many, kteří za války sloužili v Treblince, a s některými židovskými vězni tábora).

Podle Serenyové Stangl v rozhovorech s ní potvrdil oficiální obrázek Treblinky. Její kniha je však jako historický zdroj naprosto bezcenná, protože nemůže předložit ani sebemenší důkaz, že Stangl jemu připisovaná vyjádření skutečně učinil; nahraný záznam těchto rozhovorů totiž neexistuje. 28. června 1971, den po poslední návštěvě Serenyové, Stangl za neobjasněných okolností zemřel a jelikož se od mrtvého nedalo očekávat žádné popření, autorka *Do té temnoty* mu mohla vložit do úst, cokoli chtěla.

Francouzský revizionista Pierre Guillaume vzpomíná na diskusi s G. Serenyovou takto:⁶¹

„Když jsme se posadili ke stolu, objednali si pití a vyměnili si obvyklé prázdné zdvořilostní fráze, řekl jsem Gittě Serenyové v jádru toto: ‚Vaší knihu jsem četl nejednou a mnoho pasáží dokonce několikrát. Na první přečtení nemůže o pravdivosti výpovědi ani faktičnosti doznání Stangla nikdo pochybovat. Ale čím častěji jsem procházel text, tím víc rostl můj údiv, a to ani ne tak na základě toho, co jsem četl, jako na základě zjevné absence toho, co by člověk čekal, že tam najde. A potom, při opakované a velmi precizní četbě pasáží, kde se Stangl ‚přiznává‘, vzrostl můj údiv ještě víc, protože jsou bez výjimky psány nepřímým nebo nejednoznačným slohem, aby v nich bylo nemožné rozlišit, co říká Stangl a co Gitta Serenyová.‘

Udělal jsem několik významných obličejů a pak, tiše hledě mé konverzační partnerce do očí a kladouce důraz na každé slovo, jsem řekl:

‚Stručně řečeno: On se nepřiznal!‘

‚Ale samozřejmě, že ne... nemohl to udělat!‘

Gitta Serenyová byla toho názoru, že ohledně Stangla měla terapeutickou a hojivou úlohu v tom, že mu pomáhala ulehčit jeho svědomí přiznáním, které pro něj bylo příliš hrozné na to, aby ho dokázal učinit úplně sám. [...] Stangl ve skutečnosti náhle zemřel ve vězení, opravdu mimořádně brzo po svých ‚přiznáních‘, ačkoliv se nepochybně těšil dob-

⁵⁷ Robert Faurisson, *Ecrits révisionnistes (1974-1998)*, soukromé vydání, 1999, Vol. I, str. 376.

⁵⁸ *L'Express*, February 27, 1997. Údaj od R. Faurissona.

⁵⁹ *Into that Darkness*, McGraw-Hill, New York.

⁶⁰ Viz poslední německá verze *Am Abgrund*, Piper, Munich 1995.

⁶¹ Pierre Guillaume, „*Les bonnes intentions dont l'enfer est pavé*“, in *Annales d'Histoire Révisionniste*, no. 5, Summer/Fall 1988, str. 189 ad.

rému zdraví a neustále popíral zločiny, kladené mu za vinu. Čekal na [odvolací] soud, na kterém on – i jeho žena – doufali v příznivý výsledek.“

P. Guillaumemu věříme každé slovo. Při četbě knihy Gitty Serenyové člověk skutečně „*po-
cituje údiv na základě zjevné absence toho, co by čekal, že tam najde*“: V této chabé práci o více než 400 stranách je pochopitelně spousta ohromujícího psychologického hloubání, ale ani sebemenší zmínka o konkrétních postupech udávaného masového vraždění v Treblince, jako je fungování plynových komor nebo metody použité k likvidaci zhruba 800 000 těl bez zanechání stop. Jak vůbec někdo může připustit, že vězeň, doufající v úspěšné odvolání proti rozsudku, by z ničeho nic „přiznal“ novináři všechno, co ve svém odvolání popírá, a co by zákonitě muselo znamenat konec jeho nadějí na úspěch? Tato vychvalovaná „standardní práce“ o Treblince se proto ukazuje jako nestoudný podvod!

j. Stanisław Wojtczak

Roku 1975 napsal Polák Stanisław Wojtczak dlouhý článek, jehož název v anglickém překladu zní „*Trestní a pracovní tábor Treblinka I a vyhlazovací centrum Treblinka II*“, a který obsahuje vyčerpávající sbírku textů o tomto táboru.⁶² Tato práce představuje podrobné shrnutí vyšetřování ze strany polských úřadů. Autor měl přístup do archivů Hlavní komise pro vyšetřování hitlerovských zločinů v Polsku, jež zhruba představuje protipól *Zentrale Stelle der Landesjustizverwaltungen* (Ústředna zemských justičních správ) v německém Ludwigsburgu a soustřeďuje veškerou dokumentaci z různých místních soudních řízení.

k. Adalbert Rückerl

Roku 1977 se v Německu objevila dokumentace s titulem *NS-Vernichtungslager im Spiegel deutschen Strafprozesse* (Nacionálně socialistické vyhlazovací tábory ve světle německých trestních procesů),⁶³ v níž jsou popisovány procesy vedené západoněmeckými trestními soudy proti bývalým zaměstnancům táborů Treblinka, Sobibor, Belzec a Chelmno. Autorem je Adalbert Rückerl, bývalý ředitel *Zentrale Stelle*. O této knize se ještě několikrát zmíníme.

l. Alexander Donat

Roku 1979 vydal Alexander Donat v USA sborník *Tábor smrti Treblinka*. Kromě již zmíněného textu Rachel Auerbachové, jenž vyšel roku 1946 v jidiš a nyní byl poprvé publikován v angličtině jako *V polích Treblinky*, tato kniha obsahuje příspěvky šesti dalších autorů (Abrahama Krzepickiho, Jankiela Wiernika, Samuela Willenberga, Tanhuma Grinberga, Shaloma Cohena a Samuela Rajzmana). Podle předmluvy, napsané samotným Donatem, byly tyto zprávy sestaveny „*bez dramatizování, přikrášlování, výmyslů a prázdných frází*“.⁶⁴ Jak vážně je třeba toto prohlášení brát ilustruje nejen skutečnost, že je v knize bez komentáře reprodukována zpráva R. Auerbachové o neuskutečnitelných hrůzách; navíc a *inter alia* je text Jan-

⁶² Stanisław Wojtczak, „*Karny obóz pracy Treblinka I i osrodek zagłady Treblinka II*“, in: *Biuletyn Głównej Komisji Badania Zbrodni Hitlerowskich w Polsce*, Warsaw 1975, XXVI, str. 117-185.

⁶³ Adalbert Rückerl, *NS-Vernichtungslager im Spiegel deutscher Strafprozesse*, německá verze, Frankfurt 1977.

⁶⁴ Alexander Donat (ed.), *The Death Camp Treblinka*, Holocaust Library, New York 1979.

kiela Wiernika, který si podrobně rozebereme později, citován jako seriózní pramen, který tvrdí:⁶⁵

„Když byly páleny mrtvoly těhotných, jejich břicha pukala. Plody se odhalily a bylo vidět, jak hoří v matčině lůně.“

V recenzi, která vyšla roku 1981 v *Journal of Historical Review*, prohlásil Horst Kehl o Donatově sborníku toto:⁶⁶

„Pokud je nemožné roztrhnout dítě vedví, [...] pokud je nemožné nacpat lidi do prostoru půl stopy čtvereční [15 cm²]* na jednoho, pokud je nemožné používat ženy jako podpal a nabírat vědra lidského tuku, pokud je nemožné přeskočit devět stop [274 cm] vysoký plot, tak které další části této ságy jsou pravdivé?“

m. „Encyklopedický informátor“ hlavní komise

Rovněž v roce 1979 vydala Hlavní komise pro vyšetřování hitlerovských zločinů „*Encyklopedický informátor*“ o táborech a vězeních na polském území za německé okupace. Ohledně tábora Treblinka II jsou v bibliografii citovány pouze práce Wiernika, Grossmanna a Łukaszkiwicze. Pak jsou to už jen soudní akta, archivní dokumenty a články o zprávách o podzemním hnutí od Marczewské/Ważniewskiho.⁶⁷ To dokazuje, že se ani v Polsku mezi lety 1946 až 1979 neobjevila žádná kniha o Treblince, která by si mohla nárokovat vědecký přístup.

n. Eugen Kogon, Hermann Langbein, Adalbert Rückerl a spol.

Roku 1983 vydal autorský kolektiv, vedený E. Kogonem, H. Langbeinem a A. Rückerlem objemnou knihu *Nacistická masová vražda*. Autoři v úvodu žehrají na „ty, kdo [...] popírají zavraždění milionů obětí plynem“ a jejich údajnou „touhu obhajovat nacistický systém“, ale nespecifikují ani autory ani tituly. Fakt, že takové popírači existují, pokračuje se v úvodu, „je dostačující k ospravedlnění našeho záměru popsat přesným a nepopíratelným způsobem historickou pravdu“.⁶⁸ Tato „historická pravda“ je popsána „přesným a nepopíratelným způsobem“, hlavně svědectvími očitých svědků a přiznáními údajných pachatelů. Jedním z nejdůležitějších svědků pro tvrzení o masovém vraždění v Treblince je Abraham Goldfarb a autoři ho citují následovně:⁶⁹

„Na cestě k plynovým komorám stáli po obou stranách plotu Němci se psy. Psi byli cvičeni k napadání lidí; zakusovali se do mužských genitálií a ženských prsou, trhající

⁶⁵ In: A. Donat, *op. cit.* (pozn. 4), str. 170.

⁶⁶ Horst Kehl, „*Holocaust' Pharmacology vs. Scientific Pharmacology*“, in: *Journal of Historical Review*, Vol. 2, no. 1, Spring 1981, str. 95.

* Zde a všude dále provedl převod na metrickou soustavu překladatel, pokud je v hranatých závorkách; pozn. překl.

⁶⁷ Główna Komisja Badania Zbrodni Hitlerowskich w Polsce (ed.), *Obozy hitlerowskie na ziemiach polskich 1939-1945. Informator encyklopedyczny*, Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warsaw 1979, str. 528.

⁶⁸ E. Kogon, H. Langbein, A. Rückerl, et al. (eds.), *Nazi Mass Murder*, Yale University Press, New Haven 1993, str. 1 ad.

⁶⁹ *Tamtéž*, str. 126 ad.

kousky masa. Němci bili lidi biči a železnými tyčemi, aby je popohnali, takže se tlačili do ‚sprch‘ tak rychle, jak to jen bylo možné. Křik žen byl slyšet do daleka, dokonce i v ostatních částech tábora. Němci popoháněli utíkající oběti výkřiky ‚Rychleji, rychleji, voda stydne a ještě se musí osprchovat další!‘ Aby unikly úderům, oběti utíkaly do plynových komor tak rychle, jak jen mohly, silnější odstrkující stranou slabší. U vchodu do plynových komor stáli dva Ukrajinci, Ivan Demaniuk⁷⁰ a Nikolaj, jeden ozbrojený železnou tyčí a druhý šavlí. I oni hnali lidi ranami dovnitř...

Jakmile byly plynové komory plné, Ukrajinci zavřeli dveře a nastartovali motory. O nějakých dvacet až dvacet pět minut později se podíval SS-man nebo Ukrajinec okénkem ve dveřích. Když se přesvědčil, že jsou všichni zadušení, židovští vězni museli otevřít dveře a odstranit mrtvolky. Jelikož komory byly přeplněné a oběti namačkané na sebe, všichni stáli vzpřímeně a byli jako jedno masové tělo.“

Jelikož tento typ svědeckých prohlášení autorům evidentně postačuje, neučinili ani sebenejpatrnější pokus předložit pro udávanou masovou vraždu v Treblince (nebo jiných „vyhlazovacích táborech“) materiální či dokumentární důkazy.

o. Claude Lanzmann

Roku 1985 debutoval devět a půl hodiny trvající film *Šoa*, natočený francouzsko-židovským režisérem Claudem Lanzmannem. Jeho cílem bylo dokázat na základě vyprávění očitých svědků, „přeživších holocaust“, vyhlazení Židů ve „vyhlazovacích táborech“, mimo jiné také v Treblince. V úvodní poznámce ke knize téhož názvu, která obsahuje celý mluvený text filmu, píše Simone de Beauvoir:⁷¹

„Po válce jsme četli spoustu výpovědí o ghettech a vyhlazovacích táborech a byli jsme zničení. Ale když se dnes díváme na mimořádný film Claude Lanzmanna, uvědomujeme si, že jsme nic nepochopili. Navzdory všemu, co jsme věděli, zůstávaly ty příšerné zážitky daleko mimo nás. Nyní je poprvé prožíváme v našich myslích, srdcích a smyslech. Stává se to naším zážitkem.“

Abychom si ukázali úroveň filmu i stejnojmenné knihy, zreprodukuje si teď citát z rozhovoru mezi režisérem a jeho hvězdným očitým svědkem, holičem z Treblinky Abrahamem Bombou. Citujeme zde z anglického překladu:⁷²

„[Lanzmann] *Jak to vypadalo, ta plynová komora?*

[Bomba] Nebyla to velká místnost, asi 12 krát 12 stop [370 x 370 cm]. [...] A pak vešel jeden z kápů a řekl: ‚Holiči, vy musíte zajistit, aby všechny příchozí ženy věřily, že se jim jen stíhají vlasy a jdou se dovnitř osprchovat, a odtud z tohoto místa odchází.‘ My už věděli, že neexistuje cesta, jak z této místnosti odejít [...]

A najednou jste viděli přicházet ženy?

Ano, přicházely.

⁷⁰ Správně psáno Demjanjuk. Viz kapitola V.

⁷¹ Claude Lanzmann, *Shoa*, éditions Fayard, Paris 1985; anglické vydání, *Shoa*, DaCapo Press, New York 1995, Foreword, str. vii.

⁷² *Shoa*, anglické vydání, str. 112-116.

Jak vypadaly?

Byly svlečené, nahé, bez oblečení, bez čehokoliv jiného. [...]

Nebyla tam žádná zrcadla?

Ne, nebyla tam žádná zrcadla. Bylo tam jen šest lavic – ne židlí, jen lavic –, kde jsme pracovali, asi šestnáct nebo sedmnáct holičů. [...]

Říkáte, že tam bylo asi šestnáct holičů? Vlasy kolika žen jste stříhali v jedné várce?

V jednom dni tam bylo asi, řekl bych, do té místnosti přišlo 60 až 70 žen naráz. Když jsme skončili s touhle skupinou, přišla další. [...]"

Robert Faurisson to komentuje:⁷³

„Tuto část svědecké výpovědi Bomby lze shrnout následovně: V místnosti o 16 čtverečních metrech je šestnáct (nebo sedmnáct?) holičů a lavice; do místnosti přichází 60 nebo 70 nahých žen, spolu s blíže neurčeným počtem dětí [...] To je nemožné. Je to dokonce holý nesmysl. [...] Lidská důvěřivost nezná mezí. Díky vymývání mozků, po dlouhé generace vedené propagandě proti Německu nebo nacistickému barbarismu, člověk může spolknout cokoliv, dosáhne se toho, že spolkne cokoliv.“

p. Yitzhak Arad

Roku 1987 se izraelský „odborník na holocaust“ Yitzhak Arad pokusil vědecky zdokumentovat vyhlazování Židů v Treblince i ostatních „východních vyhlazovacích táborech“ v knize *Belzec, Sobibor, Treblinka. Tábory smrti operace Reinhard*. Ale ani množství poznámek pod čarou nemůže zamaskovat skutečnost, že Aradova tvrzení o vyhlazování jsou založena výhradně na historkách očitých svědků, jejichž hodnotu můžeme lehce posoudit podle příkladů, které jsme si citovali doposud. Aradova kniha, která je dnes všeobecně považována za standardní práci o Treblince i dvou dalších „táborech operace Reinhardt“, obsahuje očividně nemožné věci. Arad například píše o „starých plynových komorách“ v táboře takto:⁷⁴

„U vchodu do plynových komor stáli dva Ukrajinci, Ivan Demianuk a Nikolaj, jeden ozbrojený železnou tyčí a druhý šavlí, a ti také popoháněli lidi ranami, aby se nacpali dovnitř – 200-250 lidí v komoře o 16 čtverečních metrech. [...]

Byly případy, kdy se plynové komory otevřely moc brzy a oběti byly ještě naživu; museli znovu zavřít dveře. Motory, které produkovaly a vháněly plyn do komor, také měly poruchy, způsobující prostoje v procesu vyhlazování. K selháním této povahy docházelo i v době, kdy už byly oběti uvnitř plynových komor a ty tam pak byly drženy dlouhé hodiny, dokud se motory neopravily.“

Za nereálného předpokladu, že je možné zavřít 200 až 250 lidí v komoře o ploše 16 čtverečních metrů (a 2,6 metrů vysoké)⁷⁵ bez přívodu čerstvého vzduchu, by ubohé oběti při poruše motoru rozhodně nemusely čekat „dlouhé hodiny“, jelikož by se dávno před tím udusily; bylo by tedy možné se bez motoru obejít.

⁷³ R. Faurisson, *Ecrits révisionnistes, op. cit.* (pozn. 57), Vol. II, str. 558 ad.

⁷⁴ Yitzhak Arad, *Belzec, Sobibor, Treblinka. The Operation Reinhard Death Camps*, Indiana University Press, Bloomington and Indianapolis 1987, str. 86 ad.

⁷⁵ Takto vysoké byly plynové komory podle Arada (*tamtéž*, str. 42).

K této i ostatním technickým nemožnostem se vrátíme v jiné kapitole.⁷⁶ Také si probereme bezostyšnou falzifikaci zdrojového materiálu v podání Arada.⁷⁷

q. Ryszard Czarkowski

Roku 1989 v Polsku vyšla kniha s názvem *Cieniom Treblinki* (Stínům Treblinky). Autor Ryszard Czarkowski byl za války internován v pracovním táboře Treblinka I, necelé tři kilometry od „vyhlazovacího tábora“ Treblinka II. Podle předmluvy k tomuto dílu vězni v pracovním táboře sledovali proces masového vraždění v sousedním „vyhlazovacím táboře“, protože „mezi oběma centry existovaly pracovní kontakty“.⁷⁸

Czarkowski kritizuje Z. Łukaszkiwicze za jeho údaj 800 000 obětí Treblinky. Na základě výpovědí očitých svědků a jakéhosi součtu deportačních vlaků sám stanovuje počet zavražděných na 1 582 000.⁷⁹

Otázka, jak by mohlo být beze stopy odstraněno 1 582 000 těl, ho očividně trápí stejně málo jako otázka, proč by měla historiografie a justice poválečných let ve stalinistickém Polsku snižovat počet obětí Treblinky na polovinu toho, co tvrdí, že je pravdou, a tak skandálním způsobem minimalizovat nacionálně socialistické zločiny.

r. J. Gumkowski a A. Rutkowski

Kniha *Treblinka*,⁸⁰ napsaná J. Gumkowskim a A. Rutkowskim, není datovaná, ale lze s jistotou říci, že vyšla až po zmíněných dílech Y. Arada a R. Czarkowskiho. Má nespornou hodnotu, jelikož obsahuje výběr dokumentů a fotografií z archivů Hlavní komise pro stíhání zločinů proti polskému národu (dřívější Hlavní komise pro vyšetřování hitlerovských zločinů v Polsku).

s. Wolfgang Benz

Roku 1991 vydal autorský kolektiv, vedený Wolfgangem Benzem, sborník *Dimension des Völkermords* (Rozsah genocidy) jako odpověď na demografickou studii *Likvidace východoevropského Židovstva* od Waltera Sanninga,⁸¹ jež vyšla osm let předtím a podle které celkové ztráty Židovstva v oblastech kontrolovaných Německem za druhé světové války činily jen několik set tisíc. Benz a jeho spoluautoři obhajují obvyklé číslo přibližně šest milionů židovských obětí. Ohledně Treblinky Benz opakuje počet obětí ve výši 1 074 000, jak ho stanovila Rachel Auerbachová roku 1946, protože toto „se nám jeví realističtější než minimální prokazatelný počet“.⁸² Autorský kolektiv hodnotí jako seriózní pramen dílo Rachel Auerbachové, podle které se krev v Treblince ukázala být „prvotřídním hořlavým materiálem“, což o kvalitě

⁷⁶ Viz kapitola IV.

⁷⁷ Viz kapitola II.

⁷⁸ Ryszard Czarkowski, *Cieniom Treblinki*, Wydawnictwo Ministerstwa Obrony Narodowej, Warsaw 1989, str. 5.

⁷⁹ Viz kapitola III.

⁸⁰ J. Gumkowski, A. Rutkowski, *Treblinka*, vydala Ochrona Pamięci Walk i Męczeństwa, Warsaw, nedatováno.

⁸¹ Walter Sanning, *The Dissolution of Eastern European Jewry*, I.H.R., Torrance 1983.

⁸² Wolfgang Benz (ed.), *Dimension des Völkermords. Die Zahl der jüdischen Opfer des Nationalsozialismus*, R. Oldenbourg Verlag, Munch 1991, str. 468.

této sbírky vypovídá mnohé. Germar Rudolf, který porovnal práce Sanninga a Benze a prokázal nehorázné demografické manipulace Benzova týmu, to komentuje:⁸³

„Takto má Treblinka s jejím víc než milionem obětí v Benzově analýze větší váhu než Osvětim – což je ve studiu holocaustu úplně nový trend.“

Jak Rudolf správně upozorňuje, toto zvyšování počtu obětí Treblinky slouží k udržení posvátného šestimilionového čísla i přes drastické snižování počtu obětí Osvětimi, k němuž v posledních letech dochází.

t. Richard Glazar

Roku 1992, 49 let po likvidaci Treblinky, vydal Žid Richard Glazar své „vyprávění očitého svědka“ *Past se zeleným plotem*. Ačkoliv podle oficiální verze Treblinky, shrnuté v *Encyklopedii holocaustu*, byli židovští vězni „zabíjeni po několikátýdenní či několikaměsíční práci v táborech, aby byli nahrazeni nově příchozími z transportů“,⁸⁴ Glazar v tomto táboře podle vlastního líčení strávil plných 10 měsíců, od října 1942 do srpna 1943. Jeho popis „osobních zážitků“ je plagiát sesmolený z různých historek ostatních „přeživších Treblinku“. Jedním ze zdrojů, kterými se inspiroval, je kniha Samuela Willenberga, vydaná roku 1986 hebrejsky a 1989 anglicky. Lze se zde dočíst například o řeckých Židech, kteří přijeli do Treblinky na jaře 1943:⁸⁵

„Začátkem jara 1943 ohlásila píšťala vlaku příjezd nového nákladu. Vyvalil se z něj trochu zvláštní houfec – lidé s tmavými tvářemi, vlnitými, havranově černými vlasy a cizí řečí na rtech. Na kufrech vytažených z vagonů byly nápisy ‚Saloniki‘. Zpráva, že přijeli Židé z Řecka, se po táboře rozletěla jako blesk. [...] I ten nejposlednější z nich vystoupil z vagonu ve stavu naprostého klidu. [...] SS-man] Mitte našel tři Řeky, ovládající němčinu a odvelel je jako tlumočníky.“

V Glazarově knize to je popsáno takto:⁸⁶

„Lidé vystoupili z vagonů klidně, bez strkání, bez tlačení se. [...] Zřejmě jsou také v karanténě. [...] Jejich tváře vypadají zdravě a mají nezvykle tmavou pleť. Černé vlasy – všichni, které vidím, mají vlasy černé jako uhel. [...] Slyším, že ti lidé mluví úplně cizí řečí.“

Tři z transportu byli vybráni. [...] Mluví málo, velmi málo německy. Jejich prostřednictvím byli informováni ostatní, že všechno musí být dezinfikováno, že půjdou do sprchy na dezinfekci a pak budou poslání na práci.“

⁸³ Germar Rudolf, „*Holocaust Victims: A Statistical Analysis · W. Benz and W. N. Sanning – A Comparison*“, in: Germar Rudolf (ed.), *Dissecting the Holocaust*, 2nd edition, Theses & Dissertations Press, Chicago, IL, 2003, str. 202.

⁸⁴ *Encyclopedia of the Holocaust*, op. cit. (pozn. 18).

⁸⁵ Samuel Willenberg, *Revolt in Treblinka*, Żydowski Instytut Historyczny, Warsaw 1989, str. 104 ad. Téměř identické (SS-man je však nazýván Miete): Samuel Willenberg, *Surviving Treblinka*, Basil Blackwell, Oxford/New York 1989, str. 113.

⁸⁶ Richard Glazar, *Trap with a green fence*, Northwestern University Press, Evanston, IL, 1995, str. 89 a 93.

Autor se dopouští dvou kolosálních chyb: Za prvé píše, že spalování těl začalo „jednoho zamračeného listopadového odpoledne“ roku 1942,⁸⁷ ačkoliv standardní literatura jednotně tvrdí, že zpopelňování mrtvol nezačalo dřív než v březnu/dubnu 1943. Dále tvrdí, že byl členem „kamuflažního komanda“.⁸⁸

„Jsou zde nemnozí, až dosud jediní, kteří smí pracovat v kontaktu s přírodou, vidět tábor smrti zvenčí, [...] když jsou hnáni ven z tábora a do lesa, když lámou větve borovic a sbírají je, [...] Ale v kamuflažním komandu nechávají jen dělníky, kteří jsou v dostatečné kondici na lezení vysoko po stromech a na poklus zpět do tábora s těžkými svazky větví. Tyto větve vplétají do ostnatého drátu, čímž udržují zelenou kamufláž po celém obvodu tábora.

Kamuflažní jednotka je jediná ze starých pracovních komand, která stále má dost skutečné práce. Je tu tolik vnějšího i vnitřního oplocení, že se pořád musí dělat opravy. A pokud se nic neopravuje, tak je kamuflažní jednotka vhodná na lesnické práce v nejbližším okolí tábora – mýcení a řezání. Několikrát denně [...] musí jít část z jednotky o pětadvaceti mužích do lesa, vylézt na stromy, posekat velké větve a odnést je zpět do tábora, kde budou použity na opravy. Zbytek skupiny narovnává a upevňuje sloupky, utahuje ostnatý drát a zaplétá nové borové větve do plotu, dokud nejsou v neproniknutelné zelené zdi žádné mezery. [...] Jsme kamuflažní jednotka.

Z lezení po stromech a odlamování větví máme Karl a já škrábance na rukách a obličích.“⁸⁹

Takže podle Richarda Glazara bylo těchto 25 vězňů jediných v Treblince, kteří byli schopní opouštět tábor, pracovat v lesích, dělat skutečně tvrdou práci a zásobovat tábor dřevem. Kdyby v Treblince byla masivní potřeba palivového dříví na spalování mrtvol, pokrývaná vězni posílanými do lesa kácet stromy, pak by tato činnost přinášela miliony větví, a tudíž by lezení kamuflažní jednotky po stromech bylo zbytečné.⁹⁰ Jenže Glazar zjevně tvrdí, že během jeho pobytu v táboře k žádnému takovému kácení nedocházelo. Jediné, co Glazar, dřevorubec z Treblinky, ví o tom, jak se údajně spalovaly mrtvoly, je toto:⁹¹

„Musíte postavit velké hranice, dát mezi mrtvoly hodně podpalu a pak celou tu věc polít něčím silně hořlavým.“

u. Jean-Claude Pressac

Roku 1995 vydal francouzský časopis *Historama* článek Jean-Claude Pressaca,⁹² badatele, který samozřejmě považuje plynové komory za historickou skutečnost, ale – oproti ostatním představitelům oficiální verze historie – zaujímá poměrně kritický postoj ke svědeckým výpovědím. Pressac se v tomto článku zabýval hlavně Osvětímí, ale dotkl se i Treblinky, Sobiboru a Belzecu. Na rozdíl od tradiční historiografie, podle které byly tyto tábory zřízeny výluč-

⁸⁷ *Tamtéž*, str. 29.

⁸⁸ *Tamtéž*, str. 56.

⁸⁹ *Tamtéž*, str. 127 ad.

⁹⁰ Ohledně detailů viz kapitola IV 12 f. I kdyby taková kamuflažní jednotka existovala, určitě by kácela stromy a pak z nich odřezávala větve, místo aby nějakí muži lezli na stromy. Taková činnost je absurdní.

⁹¹ *Tamtéž*, str. 29.

⁹² J.-C. Pressac, „*Enquête sur les camps de la morté*“, in: *Historama*, no. 34, 1995.

ně na vyhlazování Židů, Pressac míní, že byly původně založeny jako tranzitní nebo odvěšovací tábory a teprve později se změnilly na vyhlazovací tábory. Této Pressacově tezi se budeme blíže věnovat v jedné z dalších kapitol.⁹³

Opět roku 1995 Pressac poskytl rozhovor Valérie Igounetovi, poprvé zveřejněný až v roce 2000 se změnami podle Pressacova přání. Pressac v něm odsoudil oficiální popis koncentračních táborů jako vyznačující se „*fušerstvím, přeháněním, opomenutími a lžemi*“⁹⁴ a prohlásil, že pojem „genocida“ je pro nacionálně socialistickou politiku vůči Židům nevhodný.⁹⁵ Také předpokládal drastické snížení počtu obětí v „čistě vyhlazovacích táborech“, včetně Treblinky.⁹⁶

v. Zhodnocení

Po tom, co bylo k této věci řečeno, musí být náš soud nad obrázkem tábora, vykresleným ortodoxními historiky, zničující: Jde o pár prací, které bez výjimky využívají pro vědeckou podporu svých tvrzení nevěrohodné zdroje; za klasickou literaturu o Treblince je přijímána fušeřina bezostyšných lhářů. Stručně řečeno: Hodnota oficiální historiografie ohledně tohoto tábora je uboze bezvýznamná!

2. Treblinka v revizionistické literatuře

a. Treblinka a Gersteinova zpráva

Jelikož se oficiální historiografie, zabývající se „holocaustem“, od úplného počátku soustředila na Osvětim, revizionisté, kteří se na tomto poli museli postavit svým oponentům, se rovněž převážně soustředili na koncentrační tábor Osvětim a Treblince věnovali méně pozornosti.

Revizionističtí autoři se jí nejméně dvakrát dotkli v souvislosti s takzvanou „Gersteinovou zprávou“. Údajná přiznání důstojníka SS Kurta Gersteina, který podle svých „přiznání“ navštívil v roce 1942 Belzec a Treblinku, jsou považována za jeden z nosných pilířů „holocaustu“. Gerstein se podle svých tvrzení měl účastnit plynování lidí, jehož popis se však hemží nemožnostmi: Například tvrdí, že v plynové komoře bylo namačkáno 700 až 800 obětí na „25 čtverečních metrech, ve 45 metrech krychlových“!

Francouz Paul Rassinier, bývalý bojovník odporu, vězeň v koncentračních táborech Buchenwald a Dora-Mittlebau, poukázal na nespolehlivost Gersteinovy zprávy ve své knize z roku 1964 *Le Drame des Juifs Européens*⁹⁷ a zdůraznil její bezcennost coby historického zdroje. Jiný francouzský badatel, Henri Roques, věnoval svou doktorskou práci z roku 1989 tomu, že existuje ne méně než šest různých verzí Gersteinovy zprávy, které se od sebe v jednotlivých částech podstatně liší.⁹⁸ Nicméně Gerstein popisoval plynování v Belzecu a ne v Treblince, takže studie Rassiniera a Roquese skoncovaly s věrohodností jeho prohlášení především

⁹³ Viz kapitola IX.

⁹⁴ Valérie Igounet, *Histoire du négationnisme en France*, Editions du Seuil, Paris 2000.

⁹⁵ *Tamtéž*, str. 641.

⁹⁶ Viz kapitola III.

⁹⁷ Paul Rassinier, *Le Drame des Juifs Européens*, Les sept couleurs, Paris 1964.

⁹⁸ Henri Roques, „*Les confessions de Kurt Gerstein, étude comparative des six versions*“, in: André Chelain, *La thèse de Nantes et l'affaire Roques*, Polémiques, Paris 1988.

o tomto bývalém táboře. Carlo Mattogno se na rozdíl od zmíněných dvou francouzských historiků ve své práci *Il rapporto Gerstein, Anatomia di un falso* z roku 1985, věnované Gersteinově zprávě, zabýval Treblinkou hlouběji. Mattogno zde prohlásil, že ve věci Treblinky „zví-
tězil mýtus o plynových komorách jen relativně“, protože se roku 1943 v *Černé knize polského Židovstva* mluvilo o parních komorách na vyhlazování Židů, a tatáž metoda vraždění se uvádě-
děla ještě v prosinci 1945 v norimberském dokumentu PS-3311, předloženém polskou vládou. Podle Mattogna mluvil před norimberským tribunálem o plynových komorách židovský svě-
dek Samuel Rajzman až v únoru 1946.⁹⁹

Až do současnosti vedli masivní útok na základy oficiálního obrázku Treblinky především čtyři revizionističtí autoři: Friedrich P. Berg, John C. Ball, Udo Walendy a Arnulf Neumaier, přičemž první dva zkoumali důležité jednotlivé aspekty tohoto problému a druzí dva zaútočili na obvyklou verzi Treblinky jako celek.

b. Friedrich P. Berg

Diplomovaný inženýr F. P. Berg vydal roku 1984 průkopnický článek v *Journal of Historical Review*, nazvaný „Dieselové plynové komory: Mýtus uvnitř mýtu“,¹⁰⁰ kde podrobil diesellový motor, prohlašovaný za vražednou zbraň v Treblince, Sobiboru a Belzecu, technickému a toxikologickému zkoumání. Ve sbírce *Grundlagen zur Zeitgeschichte* vyšel roku 1994 rozšířený německý překlad.¹⁰¹ Anglické vydání poslední jmenované práce, *Dissecting the Holocaust*, naposled vydané roku 2003, obsahuje opětovně revidovanou a vylepšenou verzi Bergova článku.¹⁰²

Berg ve své studii dokázal, že výfukové zplodiny diesellového motoru jsou kvůli vysokému obsahu kyslíku a velmi nízkému obsahu oxidu uhelnatého (CO) k masovému zabíjení lidí mimořádně nevhodné; mnohem účinnější by byl benzínový motor. K tomuto tématu se vrátíme v souvislosti s kritikou svědeckých výpovědí v kapitole IV.

Bergova studie otřásla celými základy obvyklé verze Treblinky, Sobiboru a Belzecu. Kdyby Němci v těchto třech táborech skutečně v rekordně krátkém čase úspěšně zplynovali 1,72 miliony Židů¹⁰³ a odstranili všechny pozůstatky jejich těl, museli by to být techničtí géniové a takoví géniové by si určitě nezvolili takto neúčinný typ vražedné zbraně. Námitka, že nástrojem zločinu možná mohl být benzínový motor, by byla neudržitelná, jelikož svědci plynování tvrdí, že výfukové plyny produkovaly motory z ukořistěných sovětských tanků a ty byly za druhé světové války poháněny diesellovými motory. Aktualizované německé vydání *Encyklopedie holocaustu* říká prostě a jasně:¹⁰⁴

⁹⁹ Carlo Mattogno, *Il rapporto Gerstein, Anatomia di un falso*, Sentinella d'Italia, Monfalcone 1985, str. 167 ad.

¹⁰⁰ *Journal of Historical Review* 5 (1), 1984, str. 15-46.

¹⁰¹ Friedrich P. Berg, „Die Diesel-Gaskammern: Mythos im Mythos“, in: E. Gauss (ed.), *Grundlagen zur Zeitgeschichte*, Grabert Verlag, Tübingen 1994, str. 321-345.

¹⁰² Friedrich P. Berg, „Diesel Gas Chambers: Ideal for Torture – Absurd for Murder“, in: G. Rudolf (ed.), *op. cit.* (pozn. 83), str. 435-469.

¹⁰³ Podle *Encyclopedia of the Holocaust* (pozn. 18) 870 000 v Treblince, 600 000 v Belzecu a 250 000 v Sobiboru.

¹⁰⁴ Eberhard Jäckel, Peter Longerich, Julius H. Schoeps (eds.), *Enzyklopädie des Holocaust. Die Verfolgung und Ermordung der europäischen Juden*, 3 vols., Argon Verlag, Berlin 1993, hesla „Aktion Reinhard“, vol. 1, str. 15, „Benzin oder Dieselmotoren“ (benzínové nebo diesellové motory), „Belzec“, vol. 1, str. 176, „Dieselmotor mit 250 PS“ (diesellový motor s 250 hp), „Sobibor“, vol. 3, str. 1332, „200 PS-Motor“ (motor s 200 hp), „Treblinka“, vol. 3, str. 1428, „Dieselmotor“ (diesellový motor), „Gaskammer“ (plynová komora), vol. 1, str. 505 „Diesel-auspuffgas [...] in den Vernichtungslagern im Generalgouvernement“ (diesellové výfukové plyny... ve vyhlazovacích táborech v Generálním Gouvernementu) a „Vernichtungslager“ (vyhlazovací tábory), vol. 3,

„Belzec, Sobibor a Treblinka byly postaveny v rámci operace Reinhardt (takto nazývané od června 1942), vražedné kampaně především proti Židům z Generálního gouvernementu. V těchto vyhlazovacích táborech byl používán oxid uhelnatý, produkovaný diesellovými motory.“

Kdokoliv může namítnout, že svědectví, jež mohla vést k nepravdivým údajům ohledně zločinné zbraně, diskreditují spolu s věrohodností svědeckých tvrzení celý obrázek „východních vyhlazovacích táborů“, který je založen *výlučně* na těchto tvrzeních svědků!

c. John C. Ball

Neméně důležité než technické a toxikologické výzkumy Berga jsou rozboru spojeneckých a německých fotografií, pořízených za války nad „vyhlazovacími tábory“ včetně Treblinky. Tyto analýzy byly provedeny kanadským odborníkem na letecké snímky, Johnem C. Ballem, a prezentovány v jeho knize *Air Photo Evidence*.¹⁰⁵ K těmto fotografiím se také ještě vrátíme.

d. Udo Walendy

Německý politolog Udo Walendy, šéfredaktor a vydavatel německé historiografické řady *Historische Tatsachen* (Historická fakta) se zabýval Treblinkou ve dvou vydáních tohoto periodika. Číslo 12 z roku 1982 analyzuje, *inter alia*, soud vedený v Düsseldorfu v letech 1964/1965 proti bývalým zaměstnancům tábora Treblinka.¹⁰⁶ Walendy v něm silně útočí na zákonnou podstatu tohoto soudu a odhaluje početné nesmysly v argumentech, o něž se opírá rozsudek. Zde je citát z jeho komentáře:

„50 SS-manů zvládne za pomoci motoru z tanku zabít během jednoho roku zhruba 700 000 lidí a zamést všechny stopy. To je 14 000 lidí na jednoho dozorce z SS, neboli téměř 40 denně, celkově pro všech 50 tedy 2 000 denně. Ale počkat: Podle jiných tvrzení [...] to údajně mělo být 8 000 nebo 30 000 denně! Čtete dobře: denně!

Přesto si tito lidé ještě našli čas na sadistická zvěrstva a neustálé vymýšlení nových, s jezdeckým bičíkem i bez. Normální táborový život se zhroutil, ale všechno zjevně fungovalo, od dezinfekce ostříhaných ženských vlasů přes odstraňování Davidových hvězd z oblečení a spalování těl, která již byla pohřbena ve velkých masových jámách, až po úplné odstranění všech stop včetně prosévání popela, drcení kostí a míšení popela s půdou, jakož i nivelizace celého tábora. [...] Ani advokáti, ani odborníci, porotci, soudci, „historici“ nebo novináři se nezatežovali žádnou z technických nemožností, které se

str. 1496: „Tyto vyhlazovací tábory [Belzec, Sobibor, Treblinka] používaly oxid uhelnatý, produkovaný diesellovými motory.“ Podle tohoto zdroje je tábor Sobibor (250 000 obětí) jediný, kde ohledně typu motoru panuje určitá nejistota. V Belzecu (600 000 obětí) a Treblince (700 000 až 1 200 000 obětí) to byly rozhodně diesellové motory; hesla v anglické verzi této *Encyklopedie* jsou identická pro jednotlivé tábory, pro „plynovou komoru“ a pro „akci Reinhardt“ (AR: vol. 1, str. 16; B: vol. 1, str. 175; GC: col. 2, str. 540; S: vol. 3, str. 1375; T: vol. 3, str. 1483), ale v hesle „vyhlazovací tábory“ se píše „benzínový nebo diesellový motor“, vol. 2, str. 462. Němečtí editoři benzínový motor patrně vynechali, aby vyhověli prohlášením svědků a závěrům soudů, ale zapomněli ho odstranit z akce Reinhardt.

¹⁰⁵ John C. Ball, *Air Photo Evidence*, Ball Resource Services, Delta, B.C. 1992. Zkrácená verze v: Germar Rudolf (ed.), *Dissecting the Holocaust, op. cit.* (pozn. 83), str. 269-282.

¹⁰⁶ „NSG-Prozeß‘ Treblinka“ in: *Historische Tatsachen* no. 12 („Das Recht, in dem wir leben“), Vlotho 1982, str. 28-32.

zde stávají zcela evidentními – navíc uprostřed války, kdy se jednalo o jednotku německých strážů o 50 mužích.“

Číslo 44 *Historische Tatsachen*, jež vyšlo o osm let později, se věnovalo výhradně táboru Treblinka a neslo proto název „*Der Fall Treblinka*“ (Případ Treblinka).¹⁰⁷ Walendy na začátku cituje pasáže z absurdní knihy W. Grossmanna *Die Hölle von Treblinka* (Peklo Treblinka) a dále se zabývá následujícími problémy:

- Černá kniha, kterou roku 1946 vydal Světový židovský kongres, tvrdí, že byly v Treblince zavražděny tři miliony lidí „*popravováním jak na běžícím pásu*“;
- Rozpory ve standardní literatuře o zeměpisné poloze Treblinky a rozpory mezi různými nákresey „očitých svědků“;
- Nevěrohodností svědeckých prohlášení;
- Analýzou leteckých fotografií vyvracejících tvrzení o vyhlazování.

Historische Tatsachen č. 44 dodnes představuje nejdůkladnější a nejkomplexnější kritiku ortodoxní verze Treblinky. Odměnou Walendymu za snahu odhalit historickou pravdu byly víc než dva roky v německém vězení.¹⁰⁸

e. Arnulf Neumaier

Jelikož oficiální verze Treblinky stojí a padá s možností beze stop zlikvidovat těla metodou a způsobem udávanými svědky, jsou důležité zejména Neumaierovy kalkulace v této věci.

Roku 1994 vyšel ve sbírce *Grundlagen zur Zeitgeschichte* skvělý článek, nazvaný „*Der Treblinka-Holocaust*“ od diplomovaného inženýra Arnulfa Neumaiera.¹⁰⁹ V anglické verzi téže knihy vyšel jako „*The Treblinka Holocaust*“.¹¹⁰ Autor v něm podrobil vyčerpávajícímu prošetření nezbytné technické předpoklady pro údajné vyhlazování Židů v Treblince. Přejal Bergovy argumenty proti realizovatelnosti údajného masového vraždění pomocí dieselových výfukových plynů a doplnil je o další hlediska, zmínil obrovské rozpory ve výpovědích svědků, kteří jmenovali několik úplně rozdílných metod vraždění, a hlavně obrátil svou pozornost k tématu likvidace těl.

f. Teze o tranzitním táboru

Doposud zmíněné revizionistické studie se omezují výhradně na vyvrácení oficiálního obrazu Treblinky jako „vyhlazovacího tábora“. V těchto studiích se neobjevuje alternativní výklad jeho funkce, což je pochopitelně důsledek naprostého nedostatku soudobých dokumentů. Přesto někteří význační revizionističtí autoři předložili tezi, že Treblinka byla tranzitní tábor pro Židy. Americký vědec, prof. dr. Arthur R. Butz ve své revizionistické klasice *Podvod dvacátého století*, která poprvé vyšla roku 1976, navrhl, že Treblinka sloužila jako pra-

¹⁰⁷ *Historische Tatsachen* no. 44, „*Der Fall Treblinka*“, Vlotho 1990.

¹⁰⁸ Srovnej *Vierteljahreshefte für freie Geschichtsforschung*, 1(2) (1997), str. 126 a 2(4) (1998), str. 327; dohromady si U. Walendy musel ve vězení odsedět 29 měsíců.

¹⁰⁹ Arnulf Neumaier, „*Der Treblinka-Holocaust*“, in: Ernst Gauss (ed.), *op. cit.* (pozn. 101), str. 347-374.

¹¹⁰ V Germar Rudolf (ed.), *Dissecting the Holocaust*, *op. cit.* (pozn. 83), str. 471-500.

covní a zároveň tranzitní tábor pro Židy přesídlované na východ.¹¹¹ Tezi o tranzitním táboru podporuje také prof. Robert Faurisson.¹¹² V roce 1992 napsali americký historik Mark Weber a americký právník Andrew Allen znamenitý článek o Treblince, v němž shrnuli všechny v té době notoricky známé argumenty proti tezi o „vyhlazovacím táboru“, představili na tomto poli nová hlediska a popsali současný stav tábora.¹¹³

„Pokud Treblinka nebyla vyhlazovací centrum, co tedy? [...] Souhrn důkazů naznačuje, že Treblinka II – spolu s Belzecem a Sobiborem – byla tranzitní tábor, kde byli židovští vyhoštěnci před transportem na východní, Němci okupovaná sovětská území, připraveni o majetek a cennosti.“

Jelikož byla Treblinka příliš malá na to, aby mohla pojmout velké množství Židů deportovaných sem současně, je teze o tranzitním táboru skutečně jediná hodnověrná alternativa ke konvenčnímu obrázku vyhlazovacího tábora. *Tertium non datur* – žádná třetí možnost neexistuje.

¹¹¹ Arthur R. Butz, *The Hoax of the Twentieth Century*, 3rd ed., Theses and Dissertations Press, Chicago, IL 2003, str. 270.

¹¹² Robert Faurisson, *Ecrits révisionnistes*, op. cit. (pozn. 57), str. 754 ad. (Volume II).

¹¹³ Mark Weber, Andrew Allen, „Treblinka“, in: *Journal Historical Review*, no. 2, Summer 1992, str. 139.

Kapitola II: Vývoj představy o Treblince jako vyhlazovacím táboru

1. Druhotné metody zabíjení

Jak jsme viděli v úvodu, Treblinka nebyla nijak tajná. Ve skutečnosti se do Varšavy dostávaly podrobné zprávy o tomto táboru již od srpna 1942. Pocházely převážně od Židů, kteří z Treblinky uprchli, od lidí žijících v oblasti kolem tábora a od polských zaměstnanců železnice, kteří pracovním stykem s vlaky s deportovanými osobami. V těchto zprávách hrála verze masového vraždění, přijatá oficiální historiografií krátce po válce a akceptovaná dodnes – plynování výfukovými plyny z dieselových motorů – úplně druhořadou roli. Objevuje se pouze ve dvou zprávách, které navíc zmiňují jen jakési blíže neurčené „jedovaté plyny“, údajně smíšené s výfukovými plyny.

5. října 1942 přinesly ilegální polské noviny *Informacja bieżąca* (Aktuální informace) následující zprávu:

„Treblinka. Tábor smrti je opět v provozu. Přijíždí transporty z celé země (naposled Radom, Siedlce, Międzyrzec). Nyní tam může přijíždět ne 20, ale jen 10 vlaků najednou, protože dlouho trvá vyložení těl lidí zemřelých cestou (20-30 %). Plynové komory fungují takto: Vedle baráků je spalovací motor s výkonem 20 koní, spuštěný asi hodinu. Konec jeho výfuku je zabudován do zdi baráků; lidi zamčené v barácích zabíjí výfukové plyny s příměsí jedovatých plynů,¹¹⁴ které jsou zvláště smíchány s palivem. Kromě židovských dělníků je v táboře i židovský orchestr a skupina žen, s níž si užívají zaměstnanci tábora.

Do konce srpna bylo v Treblince vyvražďeno 320 000 Židů.“

Zde popsaná metoda zabíjení se objevuje rovněž ve zprávě, která byla předána polské exilové vládě v Londýně jako součást série zpráv o Treblince:¹¹⁵

„Po příjezdu do tábora dostanou Židé příkaz úplně se svléknout pod záminkou, že půjdou do sprchy. Jsou přivedeni do neprodyšně uzavřené komory, baráku, přibližně 100 lidí najednou. Vedle baráku stojí spalovací motor s výkonem 20 koní, který běží asi hodinu. Ústí výfuku vede skrz zeď baráku a zde zamčení lidé jsou zabiti výfukovými plyny,

¹¹⁴ V originále „z domieszka plynów trujacych“.

¹¹⁵ Krystyna Marczevska, Władysław Waźniewski, *op. cit.* (pozn. 53), str. 153.

proudícími skrz a obsahujícími jedovaté kapalné přísady, které jsou zvlášť míchány s palem.“

Ve zprávách polského podzemního hnutí jsou popisovány i další způsoby vraždění. Tak se v *Informacja Bieżąca* ze 17. srpna 1942 mluví o mobilní plynové komoře:¹¹⁶

„Po odjezdu parních lokomotiv jsou Židé přinuceni se svléct, údajně do sprch; pak jsou odvedeni do plynové komory a popraveni, načež jsou – někdy ještě zaživa – pohřbeni ve vyhloubených jámách. Tyto jámy jsou vyhloubeny strojově; plynová komora je mobilní a pohybuje se sem a tam nad jámami. 5. srpna činila živá síla v táboře 40 000 Židů. Denně je popravováno asi 5 000. Likvidaci provádí Ukrajinci pod vedením SS-manů. Dokončení akce ve varšavském ghettu se předpokládá do září tohoto roku.“

8. září 1942 psala *Informacja Bieżąca* o zavedení blíže neurčených plynů se zpožděným účinkem:¹¹⁷

„Vyhlazování Židů se uskutečňuje úplně nezávisle na dění v táboře. Parní lokomotiva přiváží vagony se Židy pod rampu, jeden za druhým. Ukrajinci vytahují Židy z vagonů a vedou je ‚vykoupat‘ do sprchy. To je budova obehnaná ostnatým drátem. Vchází tam po skupinách o 300 až 500 lidech. Každá skupina je okamžitě hermeticky uzavřena a zplynována. Samozřejmě, tento plyn nepůsobí hned, protože Židé pak musí dojít k jámám vzdáleným jen asi 10 až 20 metrů a 30 metrů hlubokým. Tam ztrácí vědomí a padají do nich, a bagry na ně nahnou tenkou vrstvu zeminy. Poté následuje další skupina.“

Další metodou byl plyn – opět bez bližšího určení – s okamžitým účinkem. Mluvil o něm jeden polský důstojník, poslaný 6. září 1942 do Treblinky se svou židovskou manželkou, kterému se ale pár dní poté podařilo uprchnout. Jeho zpráva patří k sérii zpráv, poslaných 31. března 1943 polské exilové vládě do Londýna.¹¹⁸

„Před baráky se ženy úplně svlékly a spolu s nahými dětmi byly odvedeny do obrovských baráků ‚Treblinky II‘ postranním vchodem na cestu, která byla po obou stranách obklopena spleť drátů. Člověk se má v těchto barácích údajně vykoupat, ale ve skutečnosti nastává náhlá smrt plynem. Nevím, jaký druh plynu se používá, ale vím od kolegy, jenž tři týdny pracoval v ‚Treblince II‘, že mrtvolky mají namodralou barvu. [...] Nevím, kolik lidí bylo v Treblince zabito; hromady oblečení a bot jsou obrovské a dosahují výše dvou poschodí; zabírají velikou plochu. [...] V čele skupiny židovských pracovníků je Žid, komandant tábora a jeho zástupce. [sic!]“

Jako součást téže série zpráv byla do Londýna poslána rovněž jedna zpráva, jež také mluvila o vyhlazování Židů v „plynových komorách“. Informace o druhu používaného plynu v ní nebyla obsažena, ale předpokládala, že zde bylo „asi sto plynových komor“ (!):¹¹⁹

¹¹⁶ *Tamtéž*, str. 136 ad.

¹¹⁷ *Tamtéž*, str. 137 ad.

¹¹⁸ *Tamtéž*, str. 148.

¹¹⁹ *Tamtéž*, str. 151.

„V tomto obrovském dřevěném domě, kde bylo ve stoje přibližně 10 000 lidí, je velmi zdvořile přivítal důstojník SS a řekl doslova následující: ‚Doposud jste pro německý stát pracovali příliš málo a německá Říše se proto rozhodla přesídlit vás na Ukrajinu, abyste pracovali víc. Jste v tranzitním táboře. Půjдете rovnou do sprch.‘ [...] Nakonec dosáhnou cíle – vypadá to, že sprch, ale ve skutečnosti plynových komor. Do jedné komory jich jde několik naráz a těchto komor je zde určitě asi sto. [...] Těla jsou hromaděna ve vyrovnávacích vrstvách, sto najednou, a jsou sypána chlórem.“

Mezi zprávami doručenými 31. března 1943 do Londýna je i zpráva nazvaná „*Charakteristika metod Treblinky*“ (Charakteristika metod v Treblince), v níž jsou uvedeny tři metody vraždění: Střílení, vlaky s nehašeným vápnem a vodní pára.¹²⁰

„Na začátku takzvané operace přesídlení, kdy technická připravenost mašinérie smrti ještě nebyla perfektní, Němci zabíjeli své oběti v Treblince extrémně jednoduchým způsobem: Kulometnou palbou do zástupu mužů, žen a dětí, kteří byli přivedeni, a byli úplně všichni zastřeleni. Parta hrobníků naházela všechny – těla zabitých, těžce i lehce raněných – do připravených jam a zasypala je zeminou.

V srpnu i následujících měsících, když urychlení kampaně překročilo možnosti parních komor, byly transporty nakládány do vagonů posypaných vrstvou vápna a chlóru, takže po příjezdu do Treblinky byly z vagonů vytahovány výhradně mrtvoly fialovomodré barvy. Všichni se v těchto vagonech v útrapách udusili. Pro tyto transporty (například z Międzyrzec Podl., Kielce) byla Treblinka jen místem pohřbení. Z této informace vyplývá, že pro Němce byla důležitá přesná a precizní realizace určeného plánu. Metody popsané výše byly praktikovány, když kapacita mašinérie smrti v Treblince stagnovala. Zuby mrtvol vytažených z parních komor v Treblince se kontrolovaly. Zlaté zuby a můstky se trhaly pomocí dentálních nástrojů.“

Eugen Kogon ve své známé knize z roku 1946 *Der SS-Staat* cituje vyprávění očitého svědka – pocházející z předešlého roku – Oskara Bergera, který byl podle vlastních prohlášení v červenci 1942 deportován z ghetta v Kielce do Treblinky a v září téhož roku uprchl. *Inter alia* uvedl:¹²¹

„Někdy tu byly náklady obsahující jen mrtvoly. Věřím, že ti lidé museli být zplynováni ve vagonech, protože jsem si nikdy nevšiml žádných zranění.“

Navíc dodal, že Židé přijíždějící do tábora byli zpočátku střílení. Během jeho pobytu v Treblince Němci postavili „malou cihlovou budovu“.¹²² Od té doby nebyli „nově přichozí střílení, ale plynování“.

Tyto metody zabíjení – motorové výfukové plyny z paliva smíšeného s jedovatými kapalinami, pevné plynové komory, mobilní plynové komory, plyn se zpožděným účinkem, plyn s okamžitým účinkem, střílení, železniční vagony posypané nehašeným vápnem, elektrický

¹²⁰ *Tamtéž*, str. 153 ad.

¹²¹ Eugen Kogon, *Der SS-Staat. Das System der deutschen Konzentrationslager*, Karl Alber Verlag, Munich 1946, str. 170; citováno z anglického překladu: E. Kogon, *The Theory and Practice of Hell*, Secker & Warburg, London 1950, str. 170.

¹²² Podle jiných svědků tato budova v červenci 1942 již existovala.

proud¹²³ – byly ve zprávách o Treblince zmiňovány jen sporadicky a bez bližších údajů. Hlavní vražednou metodou, která byla popisována nejčastěji a nejdetailněji, byla horká pára.

2. Hlavní metoda zabíjení: Parní komory

Emmanuel Ringelblum ve své „*kronice ghetta*“ 15. října 1942 napsal:¹²⁴

„Informace od hrobníků (Jakob Rabinowicz), Židů ze Stoczku, kteří utekli z vlaků naložených věcmi, zlatem a hotovostí. Shodný popis ‚sprchy‘, hrobníci se zlatými záplatami na kolenou.

Metoda zabíjení: Plyn, pára, elektrina.“¹²⁵

Ve varšavském ghettu žila do dubna 1943 novinářka Eugenia Szajn-Lewinová a vedla si deník. Zapsala si do něj i to, co se v ghettu o Treblince říkalo do konce roku 1942.¹²⁶

„Nejhorší věcí je smrt v Treblince. Teď už ví o Treblince všichni. Vaří tam lidi zaživa. Teď už ví, že Bigan utekl z Treblinky. [...]

On [Bigan] bude stavět haly jako ty v Treblince. Všechno bude moderní: Kotle zahřívávané elektrinou, v nich přehřívá pára, podlaha pohyblivá a nakloněná. ‚Tam budu nahánět Němce, všechny nahé. Spousty, spousty Němců, takže bude využitý každý roh, každý centimetr.‘ A z kotlů je potrubími vedena plynná pára, kotle jsou rudé a pára... pekelná vroucí koupel. Čtyři minuty stačí, pak se podlaha automaticky sklopí a slizká masa červených pokroucených těl odtéká do žumpy. A nakonec jsou jámy naplněny chlórem a už neexistuje žádná stopa po tom, co kdysi bylo živé. Všechno to trvá jen sedm minut, chápete?“

Hnutí odporu ve varšavském ghettu, operující v podzemí, sepsalo 15. listopadu 1942 dlouhý článek nazvaný „*Likwidacja żydowskiej Warszawy*“ (Likvidace židovské Varšavy), obsahující podrobný popis Treblinky¹²⁷ spolu s náčrtem tábora.¹²⁸ Vzhledem k důležitosti tohoto článku¹²⁹ si navzdory své délce zaslouží přetištění v plném znění. 6. ledna 1943 byl zaslán polské exilové vládě v Londýně.¹³⁰ Jednalo se o široce šířenou zprávu. Kompletní anglický překlad

¹²³ Viz další kapitola.

¹²⁴ Emmanuel Ringelblum, *Kronika getta warszawskiego*, ed. by Arthur Eisenbach, Czeltnik, Warsaw 1983, str. 416.

¹²⁵ Smrt elektrickým proudem se v té době zpravidla připisovala táboru Belzec.

¹²⁶ Eugenia Szajn-Lewin, *Aufzeichnungen aus dem Warchauer Ghetto. Juli 1942 bis April 1943*, Reclam Verlag, Leipzig 1994, str. 83 ad.

¹²⁷ „*Likwidacja żydowskiej Warszawy*“ in: *Biuletyn Żydowskiego Instytutu Historycznego*, Warsaw, January-June 1951, no. 1, str. 59-126.

¹²⁸ Náčrtek se v článku uvedeném v předchozí poznámce nenachází.

¹²⁹ Autor této kapitoly na zmíněnou zprávu poukazyval již roku 1985 a přeložil nejpodstatnější pasáže týkající se Treblinky. Viz Carlo Mattogno, *Il rapporto Gerstein*, op. cit. (pozn. 99), str. 167-170.

¹³⁰ Vydavatelé *Biuletynu* chybně označili za datum předání této zprávy do Londýna 15. listopad 1942, tedy den, kdy je tento text datován. V polštině to publikovali K. Marczevska, W. Ważniewski, op. cit. (pozn. 53), str. 139-145.

se objevil již roku 1943 ve sborníku *Černá kniha polského Židovstva* s podtitulem „*Treblinka. Oficiální zpráva předložená polské vládě*“¹³¹ a obsahuje následující:

„Vesnice Treblinka leží u železniční trati Varšava-Bialystok, pár kilometrů od Malkinie, písčité a zalesněné oblasti. Obyvatelstvo se skládá z polských rolníků-zemědělců a lesních dělníků. V roce 1940 [správně: 1941] Němci založili na písčitých lánech u vesnice vězeňský koncentrační tábor Treblinka A pro Poláky, kteří se provinili přestupky proti okupantovi jako nedodání požadovaného množství zemědělské produkce, nebo kteří byli chyceni při pašování. Disciplína v táboře je velmi přísná; vězni jsou při jakékoliv zámince stříleni. Tento tábor je stejně známý jako vězeňský tábor v Osvětimi.

V březnu 1942 Němci začali v sousedství stavět další tábor, Treblinku B. Tento tábor se stal jatkami pro Židy z Polska i ostatních evropských zemí. Poláci z blízké Treblinky A i Židé pochytaní v sousedních vesnicích byli nasazeni na práci na přípravné stavbě. Tato práce trvala do konce dubna, kdy byla postavena ústřední budova tábora, dům smrti číslo 1. (14).¹³²

Treblinka B leží na písčitých kopcích mezi lesy. Plocha tábora je poměrně malá, nějakých 5 000 hektarů (asi 12 500 akrů).¹³³ Je kompletně obklopen živým plotem, protkaným ostnatým drátem (3). Část plotu se táhne mladým lesíkem na severu (25). Ve čtyřech rozích tábora jsou umístěny pozorovatelný pro *Lagerschutz* (táborovou stráž). *Lagerschutz* většinou tvoří Ukrajinci vyzbrojení kulometry. Na pozorovatelnách jsou umístěny silné reflektory, osvětlující v noci celý prostor. Pozorovatelný stojí i uprostřed tábora a na kopcích v lesích. Západní hranici Treblinky B tvoří železniční násep, podél něhož vede vedlejší kolej spojující tábor s hlavní železniční tratí (1). Vedlejší kolej (2) byla postavena v nedávných měsících, aby vlaky s transporty mohly zajíždět přímo na jatka. Severní hranice tábora je v lese; východní a jižní hranice prochází písčitými kopci. Na severu tábora začínají křoviska, táhnoucí se souběžně s železniční tratí (25).

Železniční křižovatka (4) přiléhá k vedlejší koleji; tady vlaky s transporty zastavují.

Od tohoto hrazení je vstup na čtvercový plac, jenž pojme dva až tři tisíce osob. Ten je obehnán ostnatým drátem. Nedaleko severní hranice jsou dřevěné baráky. V jihozápadním rohu placu je strážnice s vojenskou hlídkou na stráži 24 hodin denně (7). Jižně od placu je za plotem místo pro třídění oděvů (*Lumpensortierungsplatz*) a dále jižním směrem je popravčí místo velitele tábora a hroby obětí, jež zavraždil (22). Příjezdová plocha (6) je spojena se zbytkem plochy vstupem v severovýchodním rohu oplocení (8). Odtud vede lesem cesta asi 200 metrů na východ (9), která se poté stáčí v pravém úhlu na jih a vede podél lesa, souběžně se západní hranicí příjezdové plochy. Tato cesta končí u velké budovy neobvyklého tvaru; je to nedokončená jednopatrová cihlová stavba, asi 40 metrů dlouhá a 15 metrů široká. (Když jsme v první polovině září obdrželi informace ohledně Treblinky B, tato budova měla být právě dokončena.) Němci začali se stavbou této budovy po zahájení činnosti, pravděpodobně uprostřed srpna, s pomocí řemeslníků vybraných ze Židů přivezených do Treblinky na smrt. Je významné, že cihly pro tuto stavbu byly přiváženy až z Varšavy ve vagoněch doprovázejících každý transport. Byly naklá-

¹³¹ Jacob Apenszlak (ed.), *The Black Book of Polish Jewry*, American Federation for Polish Jews, New York 1943, str. 141-147.

¹³² Číslo v závorkách, jež se v anglickém překladu nenachází, jsou z polského originálu a odkazují na nákresy přiložené ke zprávě. Viz dokument 2 v dodatcích.

¹³³ Treblinka se rozkládala na ploše 13,45 hektarů. Viz další kapitola.

dány na varšavském *Umschlagplatz* (překladišti) židovskými dělníky. Podle zprávy jednoho očitého svědka je vnitřek budovy následující: Středem vede chodba široká 3 metry; na každé straně je 5 komor; výška každé komory je asi 2 metry; plocha má asi 35 čtverečních metrů. Popravčí komory jsou bez oken, ale mají dveřní vstup na chodbu a jistý typ záklopek ve vnějších zdech. U těchto záklopek jsou rampy s mírně vykotlaným povrchem (připomínající necky). Ve zdech jsou nainstalovány trubky, jimiž má být do komor vedena pára. Toto je dům smrti číslo 2.

Cesta (9) lemuje budovu, vede podél její západní zdi a končí u další budovy (12) vedle domu smrti číslo 1 (14). Tato budova je v pravém úhlu k domu smrti 2. Je to cihlová stavba mnohem menší než ostatní. Má jen tři komory a kotelnu. Podél severní zdi tohoto domu vede koridor, z něhož jsou dveře do komor. Vnější zdi komor mají záklopy (až donedávna to byly dveře, které byly z důvodu funkčnosti změněny na záklopy). Ve výši záklopek se nachází rampa ve tvaru mělkých necek. K budově přiléhá kotelna (15a). Tam je velký kotel produkující páru. Horká pára přichází do komor tam nainstalovanými trubkami, z nichž každá má předepsané množství otvorů. Když je tato mašinerie smrti v chodu, dveře a záklopy jsou hermeticky uzavřené. Podlaha v komorách má terakotový povrch, který se po polití vodou stává velmi kluzkým. Vedle kotelny je studna, jediná studna v celé Treblince B. Nedaleko domu smrti, jižně od ostatního drátu a dřevěných plotů, je tábor hrobníků. Hrobníci žijí v barácích (19), vedle kterých jsou kuchyňské budovy. Na obou stranách tábora jsou dvě strážnice (17-20). Zbylá oblast Treblinky B je určena pro zavražděné oběti. Z části této plochy je už hřbitov (22, 23, 24). Nejdřív kopali hroby Poláci zaměstnaní v táborech; později, když zabíjení nabylo na intenzitě a vzrostla potřeba dalších příkopů, byly přivezeny speciální stroje na hloubení (buldozery), které hloubily hroby ve dne v noci. energii dodávají dieselové motory a jejich burácení je charakteristický zvuk Treblinky B.

Dozorci a popravčí personál jsou početně malí. Jatkám velí SS-man v hodnosti majora; jeho jméno je Sauer. Německý personál, skládající se z SS-manů, má ze svého šéfa hrůzu. Ve chvíli, kdy ho z dálky vidí, pohání židovské dělníky i oběti na cestě na smrt s ještě větší energií. Dohromady je zde deset Němců a třicet Ukrajinců.

Německá posádka se čas od času mění; občas přijíždí do tábora SS-mani z různých měst v Generálním gouvernementu, kteří tam byli aktivní při deportacích.

Kromě německo-ukrajinského *Lagerschutz* je zde také židovská pomocná síla, z níž je část zaměstnána na místě pro třídění oděvů obětí (*Lumpensortierungsplatz*) a část pracuje jako kopáči hrobů. Ti vyprazdňují popravčí komory a pohřbívají mrtvé; zbytek pracuje na příjezdové ploše. Skupiny židovských pomocných služeb jsou vedeny vůdci skupin, jimž Němci říkají ‚kápové‘. Ti mají relativně lepší stravu než ostatní a nosí trojúhelníkovou žlutou záplatu na kolenou, aby se odlišovali od ostatních.

Osazenstvo židovských pomocných sil prochází téměř každodenní obměnou. Žid může jen zřídka vydržet v této službě déle než čtrnáct dní kvůli nelidskému zacházení, kterého se jim dostává z rukou Němců. Jsou neustále mučeni a bičováni; tělesné tresty (25 ran) jsou velmi časté, stejně jako střílení slabých, kteří ztratí schopnost pracovat. To je většinou prováděno samotným velitelem. Každý den je nástup. Němec se ptá, kdo se necítí dost silný, aby pokračoval v práci. Několik mužů vystoupí z řady, oznámí svou nezpůsobilost a žebrají u něj – jako by to byla laskavost – o zastřelení. Popravy se provádí na zvláštním místě; oběť stojí vzpřímeně nad hrobem a velitel ji ze zadu střílí do hlavy. Pak musí přistoupit další oběť a hodit tělo prvního zavražděného do jámy. O pár chvil později

sdílí osud svého předchůdce. Tito mladí Židé jsou tak přepracovaní, že veškerá vůle vzdorovat je pryč; na druhou stranu německý teror je tak krutý, že si dokonce přejí zemřít, aby dál netrpěli nelidským mučením. V jednom z prvních zářijových dnů tak velitel Treblinky zavraždil 500 mladých Židů střelením jednoho po druhém pistolí; překvapivé je, že se ani jeden z této skupiny několika set mužů nepokusil smrti vzdorovat. Poprava trvala od 7:30 do 15 hodin.

Relativně nejtěžší prací v táboře smrti je třídění oděvů obětí. Když je člověk přidělen na tuto práci, může jíst co hrdlo ráčí, protože ‚deportovaní‘ Židé si s sebou berou velké zásoby jídla: Chléb, zavařeniny, tuk, cukr. Ale velitel nenechává muže na této práci delší dobu; po několika dnech je přeloží na kopání hrobů.

Mezery v židovských pomocných silách jsou zaplňovány z transportů přijíždějících do Treblinky. Zpravidla přijíždí dva transporty denně: Jeden ráno a jeden vpolední. V období největší činnosti přijíždí několik transportů denně. Každý vlak má spoustu nákladních vozů. Některé vagony zastaví na vedlejší koleji přímo naproti příjezdové ploše, zatímco ostatní vagony jsou posunuty stranou a čekají, až bude vyřízena první část. Vagony jsou rychle vyprázdněny. Utrápený a rozrušený dav vydechuje úlevou, když ho nechají vystoupit na plochu. Jsou okamžitě převzati židovskou pomocnou stráží v čele s ‚kápy‘. Ti dávají povely v jidiš. Ženám a dětem je nařízeno jít okamžitě do baráků, zatímco muži zůstávají na ploše. Rozhlíží se kolem a vidí sloup s cedulí s velkým nápisem: *Achtung Warschauer* (Pozor, Varšavané), navzdory skutečnosti, že do Treblinky přijíždí i transporty Židů z mnoha dalších měst Generálního gouvernementu, z Německa a států západní Evropy. ‚Nemějte strach o svůj osud,‘ pokračuje nápis. ‚Všichni jedete na východ na práci; budete pracovat a vaše ženy se budou starat o domácnosti. Než však odjedete, musíte se vykoupat a vaše oblečení musí být vydezinfikováno. Musíte si odložit peníze a cennosti u pokladníka (z Treblinky), na což dostanete potvrzení. Po koupeli a dezinfekci dostanete všechno nedotčené zpět.‘

V prvním období vraždění v Treblince chodil jeden důstojník SS s přátelským, důvěryhodným vzezřením na plochu pronášet neustále tutéž řeč. Ale když postupně přijížděly stále větší transporty z různých míst a dav musel být rychle zlikvidován, Němci projev zrušili jako zbytečný.

Aby Židé uvěřili, že na příjezdové ploše skutečně dochází k rozdělení podle profesí, aby mohly být pracovní skupiny poslány na práci, rozmístili zde tabulky s nápisy: Krejčí, ševci, tesaři atd. Samozřejmě, že k takovému rozdělování nikdy nedochází.

‚Káповé‘ rychle rozdělí muže do řad po deseti, nařídí jim sundat si boty, úplně se svléknout a připravit na koupel. Všem je dovoleno vzít si s sebou mýdlo a doklady [sic!]. Mezitím muži sloužící na třídění odnesou oblečení na třídící místo. Ženy a děti se také musí úplně svléct. Nyní přichází poslední dějství treblinské tragédie. Vystrašená masa mužů, žen a dětí vyráží na svou poslední cestu na smrt. V čele je hnána skupina žen a dětí, bitá Němci s bičiky v rukách. Skupina je hnána stále rychleji; na hlavy žen, které jsou šílené strachy, dopadají stále tvrdší rány. Pláč a nářek žen spolu s výkřiky a kletbami Němců narušují ticho lesa. Lidé si nakonec uvědomují, že jdou na smrt. U vchodu do domu smrti číslo 1 stojí sám velitel s bičem v ruce; za chladnokrevného bití nahání ženy do komor. Podlahy komor jsou kluzké. Lidé kloužou a padají, ale už nemohou vstát, neboť se přes ně valí další masa násilně hnaných obětí. Velitel hází do komory nad hlavami žen malé děti. Když jsou popravčí komory plné, dveře se hermeticky uzavrou a začíná pomalé dušení lidí, způsobené párou vycházející z početných otvorů v trubkách. Zezačát-

ku ven pronikají tlumené výkřiky; postupně se utišují a po 15 minutách je poprava hotová.

Nyní přichází na řadu kopáči hrobů. Němečtí dozorcí vedou za křiku a kleteb kopáče do práce, která spočívá ve vytažení mrtvol z popravčích komor. Hrobníci stojí u rampy naproti záklopkám. Ty se otevrou, ale žádné tělo nevypadne. Díky páře se ze všech těl stala homogenní masa slepená dohromady potem obětí. Jejich ruce, nohy a trupy jsou ve smrtelných agoních propletené do obrovské děsivé spleti. Aby kopáči hrobů mohli dostat jednotlivá těla ven, jsou polévána kbelíky studené vody z vedlejší studny. Pak se oddělí a mohou být vytažena. Povrch těl obvykle není znetvořený; jen tváře a hýždě mají fialovou barvu. Kopáči hrobů, neustále bití a popohánění Němci, vykládají mrtvolky na rampu, dokud komory nejsou prázdné. Těla leží na hromadě jako poražený dobytek. Teď dochází na pohřbení. Dříve (během první poloviny srpna) měli Židovští hrobníci ruční vozíky na převážení těl k jámám, což muselo být děláno tou nejvyšší rychlostí. Později jim je však velitel vzal. *„Ein Mann – zwei Leichen“* znamená, že každý hrobník musí pohřbít dvě mrtvolky. Tak sváže ruce nebo nohy těla opaskem, poklusem ho odtáhne z rampy k příkopu, hodí ho dovnitř a znovu běží zpět pro další náklad. Dříve byly hroby přímo u domu smrti, takže pohřbívání mrtvol mohlo probíhat rychle. Jak přibývaly nové oběti, linie hrobů se posouvala stále na východ a tahání mrtvol ke hrobům trvá déle a déle. Když je jáma plná, hrobníci těla rychle překryjí hlínou a bagr poblíž připravuje další hrob.

Poprava mužů je stejná. Rovněž jsou hnáni na smrt cestou v lese. Když jsou oběti hnány k domu smrti, reagují různě; někteří hlasitě odřikávají žalmy a vyznávají se z hříchů; jiní proklínají Boha; nenadálý křik Němců a rány dopadající na záda mužů odsouzených k záhubě však v celém davu nastolí ticho. Někdy se do přeplněných komor nemohou vejít všechny oběti; pak Němci ty zbývající drží v lese u místa poprav. Tito lidé vidí a slyší všechno, ale žádný pokus o sebezáchovu neexistuje.

To je nezvratný důkaz nelidského teroru, vykonávaného Němci nad svými oběťmi.

Nový dům smrti umožňuje likvidaci 8 000 až 10 000 obětí. Pokud zvážíme, že je právě teď v oblasti Treblinky pohřbeno již 2 000 000 zavražděných Židů neboli větší část polského Židovstva, vyvstává znepokojivá otázka: Pro koho SS plánují tento nový dům smrti; kdo má naposledy vydechnout na těchto jatkách? Smrtící mašinérie, která jednou začala, se s největší pravděpodobností neomezí na vraždění Židů. Nyní vyvstává strašák smrti v parních komorách před polským obyvatelstvem; už jsou zde některé náznaky: Podle zprávy jednoho očitého svědka Němci ve druhé polovině srpna popravili v domě smrti číslo jedna skupinu Poláků.“

New York Times vydaly 3. srpna 1943 zprávu odvolávající se na článek, který vyšel v londýnských novinách: „Obvinění z 2 000 000 zavražděných nacisty. Polské noviny v Londýně tvrdí, že Židé jsou vyhlazováni v domě smrti v Treblince.“ Podtitulek zněl: „Podle zprávy je k zabíjení mužů, žen a dětí na jednom místě v lesích používána pára.“ Tato zpráva byla založena na článku publikovaném 7. srpna v časopise *Polish Labor Fights*, který nebyl ničím jiným než zprávou z 15. listopadu 1942. To je z citátů v článku v *NYT* bezpochyby jasné.¹³⁴

Rabbi Silberschein vydal v roce 1944 osmistránkovou zprávu o táboře „*Treblinka*“ (zkomolená Treblinka). Ačkoliv mnohé její rysy naznačují, že zdroj této zprávy je převážně stejný

¹³⁴ *The New York Times*, August 8, 1943, str. 11.

jako ten z 15. listopadu 1942, obsahuje rovněž mnoho nových prvků, zejména pokud jde o metodu zabíjení, jež pravděpodobně pochází z jiného zdroje. Z důvodu jeho důležitosti si tento dokument,¹³⁵ který je odborníkům prakticky neznámý, zaslouží být citován *in toto*.^{*} Silberschein na jednu stranu mluví o „*plynových komorách*“ a „*plynu, který proudí z trubek*“, ačkoliv na druhou stranu říká, že těla byla „*pod vlivem vodní páry*“ slepená dohromady. Silberschein tedy buď (správně) pohlížel na vodní páru jako na plyn, nebo si nebyl jistý vražednou technikou.

Výskyt mnoha nesprávných jazykových výrazů vysvětluje skutečnost, že zpráva byla přeložena z francouzštiny člověkem, který dokonale neovládal němčinu. Zní následovně:¹³⁶

„Tremblinka – hlavní vyhlazovací tábor

Malá vesnice Tremblinka leží na železniční trati Varšava-Bialostock [sic]. Hlavní vyhlazovací tábor, třikrát větší než Lublin, byl umístěn nedaleko této vesnice. Zpočátku byl zřízen jako koncentrační tábor pro Židy a Poláky; ale v březnu 1942 ho Němci změnili na vyhlazovací tábor pouze pro Židy. Zrekonstruovali tábor zvláště k tomuto účelu a vybavili ho plynovými experimentálními místnostmi a pecemi.

Tábor

Tábor je umístěn uprostřed hustých lesů, úplně odříznutý od vnějšího světa, a je dostupný železnicí s hlavní tratí Varšava-Bialostock. Zabírá plochu 100 akrů [40,5 hektarů] a je obehnan tím nejsilnějším ostnatým drátem.

Skládá se ze tří částí: Vlastního tábora, vyhlazovacího tábora a otevřené plochy. Vlastní tábor má tři bloky: Mužský tábor, ženský tábor a mezi těmito dvěma dětský tábor.¹³⁷

Tři metry široká předsíň rozděljuje vnitřek každého bloku na dvě části. Z předsíně se otevírají dveře do cel. Každá cela má 36 m² s výškou ne víc než dva metry [...¹³⁸] Každá budova je velká 40 x 50 metrů. Vedle byly později postaveny jako mužský tábor dvě dlouhé budovy, každá o velikosti asi 120 x 150 metrů (nejsou na plánu).

Vyhlazovací zařízení zaujímají přibližně stejný prostor jako ubytovací prostory a obsahují šatnu (viz plán). Šatna obsahuje přijímací místnost pro táborovou administrativu, předsíň a samotnou svlékací místnost. Vstup do šatny je z otevřené plochy. Dveře vedou ze šatny do sprch, odtud vedou dveře do experimentální komory pro udušení plyny a dále dveře k pecím. Pece jsou spojeny se železnicí, která vede ke hřbitovu (viz plán).

Na otevřené ploše stojí velký sokl. V táboře nejsou skoro žádné dílny a jen málo pracovních pozic.

Strážní služba – zacházení

Strážní službu ve vyhlazovacím táboře Tremblinka zajišťovalo oddělení SS pod velením Hauptmanna Sauera. Složení osazenstva oddělení se často měnilo.

Vězni vykonávali různé úkoly související s potřebami tábora. Byli zde strašně týráni a zneužíváni a museli snášet ty nejnelidštější představitelné tresty za každé drobné poru-

¹³⁵ Yitzhak Arad ve své knize *Belzec, Treblinka, Sobibor* (pozn. 74), která je přijímána jako standardní práce, této zprávě nevěnuje jediné slovo.

* Latinsky „vcelku“; pozn. překl.

¹³⁶ A. Silberschein, *Die Judenaustragung in Polen*, Geneva 1944, Third Series, str. 33-20.

¹³⁷ Viz dokument 3 v dodatcích.

¹³⁸ Následují dvě nečitelná slova.

šení domovního řádu nebo jinou chybu. Ne všichni pracovali, většina jen čekala v celách tak dlouho, dokud je nebylo schopné pojmout plynovací zařízení. Ale někdy byli zabiti ještě dřív jiným způsobem. Němci denně zastřelili několik Židů, především sám *Kommandant* Sauer. Jeho popravčí každé odpoledne shromáždili Židy, kteří dosud zůstávali naživu. Pak se zeptal: ‚Kdo je slabý, kdo nemůže dál pracovat?‘ Židé na to nijak neodpovídali: Každý, kdo měl dost, prostě vykročil z řady – a byl zastřelen. Takto *Hauptmann* Sauer zavraždil 500 mladých Židů, jednoho po druhém, v jediném dni na začátku září 1942.

‚Káповé‘

‚Káповé‘ zastávají zvláštní pozici. Byli to tito Židé, na které byly v táboře uloženy mnohé důležité povinnosti. Většina kápů třídila oblečení těch, kteří byli transportováni z tohoto života. Tento úkol dělali na místě zvaném ‚místo třídění hadrů‘.

Jiní také pracovali na stanici při příjmu nově příchozích. Další zase museli pracovat jako hrobaři. Nežádá se stávalo, že takto zaměstnaní Židé nevydrželi víc než 14 dní a spáchali sebevraždu.

Dodávky

Do Tremblinki přijížděly den co den dva vlaky plně naložené Židy. Židé byli na toto místo sváženi ze všech částí Evropy; ale hlavní kontingent tvořili Židé z Varšavy, severního Polska a Pobaltí.

Každý vlak měl 30 až 50 vagonů. Vyprazdňování vagonů probíhalo bleskovou rychlostí. Pak káповé převzali příchozí a přečetli jim táborová pravidla v židovském jazyce. Na staniční budově byla zobrazena následující výzva: ‚Nemějte žádné obavy o svůj osud! Všichni jedete jen na práci na východě. Budete vykonávat práci a vaše ženy budou dělat domácí práce. Než odjedete, musíte se vykoupat a odstranit bacily ze svého oblečení. Zlato a ostatní cennosti budou uloženy v pokladně, kde na ně dostanete potvrzení.‘ A skutečně, aby víru v tyto sliby změnili v jistotu, Němci ve vlakové stanici zřídili kancelář, kam musel přijít každý nově příchozí a oznámit své pracovní zkušenosti. Po skončení těchto ‚statistik‘ byli lidé odvedeni do tábora a nejprve pouze posláni do dezinfekčních koupelí. Po koupeli byli dočasně posláni do jednotlivých cel. Tam měli čekat, dokud na ně nepříjde řada. Ale většina takto instruovaných nevěděla, jaký osud je čeká. Stále věřili, že brzy pojedou na místo práce. Tuto víru ještě posiloval fakt, že v táboře nebyla žádná velká tovární zařízení a všechno vypadalo, jako by to byla pouze tranzitní stanice.

Vražedná práce

Jenže když už místnosti nemohly dále přijímat nově příchozí, nejstarší vězni byli zplynováni.* Každý den bylo do plynových a pecních komor odváděno tisíc lidí. Nejprve, stejně jako při příjezdu, byli káпы odvedeni do sprchy. Každý si musel sundat oblečení a boty a zůstat nahý. V rámci dalšího podvodu na obětech každý dostal malý kousek mýdla. Mezitím bylo uklizeno svlečené oblečení a boty. *Hauptmann* Sauer se jich ujal v přijímací místnosti vyhlazovacích zařízení. Nevynechal žádnou příležitost praštit bičem každého jednotlivého člověka. Pak Němci nahnali do vyhlazovacích cel jako první ženy a děti. Teď začal konečný akt vyhlazení:

* Nejstaršími vězni se myslí ti, kteří byli v táboře nejdéle, nikoliv nejstarší věkem; pozn. překl.

Muži i ženy, staří lidé i děti, všichni nazi, nastoupili svou poslední cestu na smrt. Vepředu kráčí ženy a děti, pak následují muži, mladí a staří. Aby je přiměli běžet rychleji, Němci je bijí přes hlavy i těla. Teď oběti běží, mučené strachy: Jejich výkřiky hrůzy, hlavně žen a dětí, stoupají k nebi. Nyní každý ví, kam jdou – na smrt. Podlaha je kluzká, člověk klouže a padá. Ale upadnuvší už nemohou vstát kvůli tomu, že na ně neustále padají nové oběti. Děti jsou házeny do místnosti nad hlavami svých matek. Vyhlazovací cely jsou zaplněné. Když jsou plné, jsou hermeticky uzavřeny; na všech stranách se otevřou trubky, z nichž proudí plyn. Smrt udušením sklízí rychlé žně. Během čtvrt hodiny je všemu konec. Pak se musí pustit do díla káповé. Strážce je nutí vykonat jejich práci nelítostnými údery.

Brány smrti se otvírají – ale mrtvá těla nemohou být z nějakého důvodu vytažena: Všechna jsou spleená dohromady a ztuhlá vlivem vodní páry.

Z blízké studny je přinášena voda a těla jsou jí polévána, aby je hrobníci mohli odnést. Těla se tak uvolní a je snazší je odstranit. Jejich vzhled se nezměnil, až na fialové zbarvení hlavy a zadní strany [sic!].

Nyní jsou mrtví naloženi na rampu a odtud putují po železnici na hřbitov do masových hrobů, kde káповé dotáhnou svůj úkol do konce. (Viz téměř identický popis v článku Tymona Terleckiho „Alle Juden raus“, který citujeme na straně 18 v „*L'extermination des Juifs polonais IV*“).¹³⁹

Takto bylo jen v Tremblinku vyhlazeno mnoho set tisíc Židů ze všech oblastí Evropy.

Táborový orchestr

Ale tábor Tremblinku měl další ‚specialitu‘. Pořádal zde totiž koncerty židovský orchestr Arthura Golda (viz plán), a ten měl povinnost hrát pro ty, kdo byli vedeni na smrt!!! Ve chvíli, kdy tisíce Židů umíraly v plynových komorách, museli hudebníci hrát veselé melodie. Kdokoliv z nich to odmítl udělat, byl pověšen za nohy hlavou dolů. Několik muzikantů uprostřed hraní zešílelo. Ti pak jeden po druhém skákali do davu lidí, čekajících až přijdou na řadu, a řvali přeskakujícími hlasy se šílenstvím zkřivenými obličejí: ‚Frait och, yidelach, ir got zum tot mit klezemer!‘ (Radujte se, Židé, jdete na smrt s muzikou!). Pak zasvištěly německé kulky a oni pod nimi klesli mrtví na zem na jednu hromadu. Poté byl orchestr opět doplněn a vystoupení se pokaždé opakovalo.“

Ve zprávě zabývající se údajnými německými zločiny v Polsku, sepsané polskou vládou pro norimberský soud a předložené Sověty jako dokument USSR-93, se ohledně Treblinky píše následující:¹⁴⁰

„Když byl zahájen proces vyhlazování Židů, Treblinka se stala jedním z prvních táborů, do nichž byly přiváženy oběti. Zde byly usmrcovány v plynových komorách, párou a elektrickým proudem.“ (Zvýraznění doplněno autory.)

¹³⁹ Jde o článek, který se objevil 7. listopadu 1943 v čísle 45 politických novin *Wiadomosci Polskie*, vydávaných v Londýně, kde Tymon Terlecki cituje delší pasáže z již citované zprávy z 15. listopadu 1942.

¹⁴⁰ USSR-93, anglická verze. Polská republika v případě proti: 1. Německým válečným zločincům 2. Jejich právníkům osobám a organizacím, jmenovaným pod obžalobou č. 1 před Mezinárodním válečným tribunálem, str. 44. Již zde je indicie k posouzení věrohodnosti této zprávy, totiž skutečnost, že po kapitole týkající se Treblinky následuje kapitola pod názvem „*Továrna na mýdlo z lidského tuku*“!

Žalobní bod 6 polské vlády vůči Hansi Frankovi, podle něhož „*německé úřady jednající na základě úřední moci generálního guvernéra dr. Hanse Franka založily v březnu 1942 [sic!] vyhlazovací tábor v Treblince, určený k masovému zabíjení Židů udušením v párou zaplněných komorách*“, je v jádru založený na zprávě z 15. listopadu 1942, z níž byly citovány rozsáhlé výňatky, v nichž je zvláštní pozornost věnována konstrukci dvou „*domů smrti*“ i údajnému systému zabíjení.¹⁴¹

Ještě roku 1961 v Düsseldorfu – pravděpodobně v předběžné fázi procesu proti (údajnému) poslednímu veliteli Treblinky, Kurtu Franzovi¹⁴² – jeden svědek potvrdil, že oběti v Treblince byly zabíjeny párou.¹⁴³

3. Význam zprávy z 15. listopadu 1942 pro historiografii

Zpráva z 15. listopadu 1942 je nejdůležitější historický pramen o táboře Treblinka z doby jeho existence a celá pozdější oficiální historiografie se o tuto zprávu opírá, počínaje popisem údajných „plynových komor“. Nicméně oficiálním historikům způsobuje úporné bolení hlavy, takže ji občas reprodukují s nehorázným falšováním.

Izraelský historik Yitzhak Arad ji shrnuje takto:¹⁴⁴

„V tomto dokumentu je popsána stavba vyhlazovacího tábora Treblinka, jeho umístění, velikost a detailní plán včetně nákresu této oblasti. Zpráva rovněž obsahuje popis desítek [sic!] nových plynových komor a dalších staveb v táboře. Pokud jde o personál tábora, uvádí, že kromě Němců a Ukrajinců tu jsou také Židé, které dokument nazývá ‚židovská pomocná síla‘, jenž jsou zaměstnání na pomocných pracích, na třídění oblečení zavražděných, odstraňování mrtvol z plynových komor a jejich pohřbívání. Dokument zmiňuje extrémně obtížné podmínky, v nichž jsou vězni drženi, každodenní zabíjení těchto Židů a to, že jejich průměrná délka života v táboře nebyla větší než čtrnáct dnů. V popisu zacházení s transporty mluví o klamných hrách Němců a popisuje proces vyhlazování od okamžiku, kdy lidé vystoupili na nástupišti – způsob, jak byli mučeni – až po jejich odvedení do plynových komor, i systém pohřbívání mrtvol. V závěru uvádí, že do této doby byly v Treblince zavražděny dva miliony Židů – většina polského Židovstva. Zpráva končí otázkou, proč byly postaveny nové plynové komory, protože již byla skutečně zabitá většina polského Židovstva a uvádí, že podle jednoho očitého svědka už Němci uprostřed srpna zabili skupinu Poláků.

Tato zpráva je první, kde se nachází vyčerpávající popis vyhlazovacího tábora Treblinka. Fakta jsou z větší části správná. Jejich zdrojem jsou uprchlíci z tábora, kteří se dostali do varšavského ghetta a podali svědectví Ringelblum Archive i židovským podzemním skupinám ve varšavském ghettu. Tato zpráva je tedy založena na popisech svědků, kteří sami viděli proces vyhlazování, kteří několik dnů nebo týdnů žili v táboře jako vězni, kteří byli zaměstnání na různých pracích a kterým se podařilo uprchnout. Fakta, která vyličí-

¹⁴¹ PS-3311, *IMT*, Volume XXXII, str. 154-158. Tento dokument byl 5. prosince 1945 schválen podpisem svého autora, dr. Tadeusze Cypriana, polského zástupce u Komise pro válečné zločiny Spojených národů v Londýně.

¹⁴² Viz kapitola V.

¹⁴³ K. Marczevska, W. Waźniewski, *op. cit.* (pozn. 53), str. 134.

¹⁴⁴ Yitzhak Arad, *op. cit.* (pozn. 74), str. 354 ad.

li na základě toho, co viděli, jsou přesná, ale tvrzení o dvou milionech zavražděných Židů bylo nesprávné. V období, ke kterému se tato zpráva vztahuje, byla zavražděna jedna čtvrtina až jedna třetina počtu citovaného ve zprávě. Rovněž informace o vraždě skupiny Poláků v Treblince byla chybná.“

Hrubé překrucování, jímž se zde proviňuje Arad, považovaný oficiální historiografií za nejrenomovanějšího odborníka na Treblinku, člověku umožňuje představit si jeho nesmírné rozpaky tváří v tvář tomuto historickému zdroji tak mimořádného významu – jenže zdroji, který ve skutečnosti popírá jeden z hlavních pilířů oficiální historiografie tím, že vůbec nezmiňuje jako vražednou zbraň dieselové plynové komory, ale komory na vodní páru.

Y. Arad tvrdí, že zpráva obsahuje „*popis desítek nových plynových komor*“, stejně jako popis „*procesu vyhlazování*“, ale ani slůvkem se nezmiňuje o parních komorách. Místo toho z nich bezostyšně dělá „*plynové komory*“! Navíc tvrdí, že fakta jsou „*z větší části správná*“ a že svědectví svědků byla „*přesná*“, ačkoliv oficiální historiografie už dávno poslala parní komory do říše mýtů.

Polský historik Józef Marszałek nabízí shrnutí, které není o nic méně nečestné, když píše:¹⁴⁵

„V této části [zprávy] je přesně ukázána poloha a topografie tábora a počet plynových komor,¹⁴⁶ stejně jako je popsána jejich konstrukce se zařízeními pro plynování¹⁴⁷ obětí.“

Nyní se zaměříme na otázku, jak došlo k zázračné proměně parních komor na plynové.

4. Od parních komor ke komorám na oxid uhelnatý

V srpnu 1944 obsadili oblast Treblinky Sověti a provedli vojenské forenzní zkoumání tábora i výslechy svědků.¹⁴⁸ Vražedná metoda nejčastěji udávaná svědky byla opět odlišná od již zmiňovaných metod a šlo o odsávání vzduchu z hermeticky uzavřených místností pomocí vakuového čerpadla poháněného motorem. Tento motor, který byl zpočátku používán pouze k pohánění čerpadla, se později změnil ve vražednou zbraň – nejdřív ještě v souvislosti s odčerpáváním vzduchu, než se zejména díky Jankielu Wiernikovi stal samostatným nástrojem zabíjení, kterým byly oběti vražděny prostřednictvím oxidu uhelnatého.

Vražednou techniku udušení vypumpováním vzduchu popsali především dva svědci. Žid Abe Kon, bývalý vězeň v Treblince, 17. srpna 1944 uvedl:¹⁴⁹

„Do tábora Treblinka jsem byl poslán v říjnu 1942 se svými příbuznými – otcem, matkou, dvěma sestrami a bratrem. [...] Procházející nazi lidé byli bití bičí. Chodili do budovy, která byla dobře postavená z betonu. Na domě byl židovský symbol, „Davidova

¹⁴⁵ Józef Marszałek, „*Rozpoznanie obozów Śmierci w Belzcu, Sobiborze, e Treblince przez wywiad Armii Krajowej i Delegatury Rządu Rzeczypospolitej Polskiej na Kraju*“ (Průzkum táborů smrti Belzec, Sobibor a Treblinka zpravodajskou službou domovské armády a delegací vlády polské republiky v zemi), in: *Biuletyn Główniej Komisji Badania Zbrodni przeciwko narodowi polskiemu / Instytutu Pamięci Narodowe*, Volume XXXV, Warsaw 1993, str. 42.

¹⁴⁶ „*komór gazowych*“

¹⁴⁷ „*do gazowania*“

¹⁴⁸ Viz následující kapitola.

¹⁴⁹ GARF, 7021-115-11, str. 33 ad.

hvězda'. U vchodu do ‚sprchy‘ stál jeden Ukrajinec s nožem a bičem. Nožem bodal ty, kdo nechtěli vstoupit a tahal je do budovy. Obsluhující personál tomuto Ukrajinci říkal ‚Ivan Hrozný‘.

Plán ‚sprchy‘: Sprcha se skládala z 12 kabin. Každá kabina měřila 6 x 6 metrů. Výška činila 2,5 metrů. Do každé kabiny nahnali 600 lidí. Děti jim házeli na hlavy. Kabiny měly dvoje dveře, které mohly být hermeticky uzavřeny. V rohu mezi stropem a zdí byly dva otvory spojené s hadicemi. Za ‚sprchou‘ stál stroj. Ten z komor odčerpával vzduch. Lidé se udusili během 6 až 15 minut. Otevřely se druhé dveře a lidé byli vytaženi. Prohlédli jim zuby a zlaté zuby vytrhali. Odtud byla těla odnášena na nosítkách a pohřbívána do země. Nebyla pohřbívána dál než 100 metrů od ‚sprchy‘. Lidé byli naháněni do ‚sprchy‘ třikrát za den. Tak bylo zlikvidováno 15 000 až 18 000 lidí každý den. Tímto způsobem to pokračovalo dva měsíce. Později tato těla vyhrabaly stroje a byla spálena v pecích. Bylo zde ne méně než milion spálených.

Později probíhal proces vyhlazování takto: Udušení a spálení. Těla byla spalována ve speciálně vyrobené peci, která jich mohla pojmout až 6 000. Pec byla naplněna mrtvolami. Ty byly polity benzínem nebo naftou a spáleny. Kremace trvala až hodinu. [...] Ti, kteří nemohli jít do ‚sprchy‘ – invalidé, staří lidé – byli posláni do ‚lazaretu‘; šli tam. Člověk se postavil na kraj hluboké jámy, na jejímž dně byla pohřební hranice vytvořená z lidských bytostí. Oběti byly střeleny zezadu do šíje, načež spadly do jámy a byly spáleny. Tak to šlo den za dnem.“

Polák Kazmierz Skarzyński učinil 22. srpna 1944 následující výpověď:¹⁵⁰

„Židé uvěznění v táboře uváděli, že v hermeticky uzavřených komorách bylo zavíráno mnoho set vězňů najednou a byli udušeni vypumpováním vzduchu. Tito lidé umírali velmi rychle – za 10 nebo 12 minut. Podle vyprávění Židů byla pec [sic!] jáma o 25 metrech na délku, 20 metrů široká a 5-6 metrů hluboká, s roštem ze železničních kolejnic na dně, jenž představoval větrací otvor. Těla byla navršena na kolejnice a spálena. Ohnivá záře byla viditelná na vzdálenost 15 km. Během dne se šířil černý kouř. Za silného větru byl zápach hoření rozeznatelný ještě 30 kilometrů od tábora.“

Technika zabíjení odsáváním vzduchu se objevuje také v první oficiální sovětské zprávě o Treblince I a II. Ta pochází z 24. srpna 1944. Ohledně Treblinky udává:¹⁵¹

„‚Sprcha‘ byl dům sestávající z 12 kabin, každé o velikosti 6 x 6 metrů. Do každé kabiny naráz naháněli 500 až 600 lidí. Měly dvoje dveře, které mohly být hermeticky uzavřeny. V rohu mezi stropem a zdí byly dva otvory spojené s hadicemi. Za ‚sprchou‘ stál stroj. Ten z místnosti odčerpával vzduch. Lidé se udusili za 6 až 10 minut. Otevřely se druhé dveře a lidé byli na trakařích odváženi do speciálních pecí.“

15. září 1944 sepsala polsko-sovětská komise ‚protokol o provizorním předběžném vyšetřování a pátrání v bývalém koncentračním táboře Treblinka‘, [sic!] v němž čteme:¹⁵²

¹⁵⁰ GARF, 7021-115-11, str. 16.

¹⁵¹ GARF, 7021-115-9, str. 108.

¹⁵² GARF, 7021-115-11, str. 44.

„Na počátku se používala metoda vypumpování vzduchu z místnosti pomocí malého automobilového motoru. Později, kvůli velkému množství lidí určených k záhoubě, začala být používána chemická substance.“

V září do Treblinky přišel Wassili Grossmann a mluvil se svědky, kteří byli v té době vyslýcháni i sovětskou vyšetřovací komisí. Jak píše ve své knize, zrekonstruoval obrázek Treblinky „podle vyprávění žijících svědků“, „výpovědí lidí, kteří pracovali v Treblince od prvního dne založení tábora až do 2. srpna 1943“.¹⁵³ Grossmann se však nespokojil s pouhým opakováním protichůdných prohlášení těchto svědků, ale pokusil se je spojit v souvislý historický portrét.¹⁵⁴

„Ze začátku ještě tlaková i podtlaková zařízení fungovala špatně, utrpení nešťastníků se v té době vleкло osm až deset hodin. K zabíjení byly používány rozličné prostředky: Dovnitř byly vháněny výfukové plyny z motoru těžkého tanku, který sloužil pro elektrárnu v Treblince [...]

Druhou nejčastěji používanou procedurou v Treblince bylo vypumpování vzduchu z komor za pomoci zvláštního podtlakového zařízení: Zásobování lidí kyslíkem bylo zablokováno. A konečně třetí metodou, vzácnou, ale rovněž používanou, bylo vraždění párou, které bylo také založeno na odepření kyslíku organismu: Pára vytlačila vzduch z místnosti. Také se používaly různé jedovaté plyny, ale jen k experimentálním účelům; průmyslové masové vraždění bylo prováděno způsobem popsáním v prvních dvou zmíněných procedurách.“

Na konci roku 1945 při vyslýchání polským vyšetřujícím soudcem Z. Łukaszkiewiczem byli svědci z Treblinky stále nerozhodní, které z různých metod vyhlazování by měli dát přednost. Ve výpovědi poskytnuté mezi říjnem a prosincem svědek Szymon Goldberg popisuje následující metodu zabíjení v „plynovacích kabinách“ Treblinky.¹⁵⁵

„Židé tam byli tráveni tak, že se vypumpoval vzduch – byl tam stroj na vypumpování vzduchu – a dovnitř byl zaveden plyn [tj. výfukové plyny] z vozidla. Spaloval se éter a tato pára byla zaváděna dovnitř. Pak zde byl také chlór.“

12. října 1945 uvedl svědek Henryk Reichmann do protokolu.¹⁵⁶

„Vraždy probíhaly buď vypumpováním vzduchu nebo zavedením CO. Jednou, když přijíždělo méně transportů, Němci provedli experiment. Vypumpovali vzduch bez zavedení jedu. Když byly po 48 hodinách otevřeny dveře, našli jsme uvnitř některé žijící lidi.“

Sdělení svědka Stanisława Kona mělo podobný obsah.¹⁵⁷

¹⁵³ Wassili Grossmann, *Die Hölle von Treblinka*, in: *Die Vernichtungslager Maidanek und Treblinka*, op. cit. (pozn. 26), str. 33.

¹⁵⁴ *Tamtéž*, str. 49 ad.

¹⁵⁵ Wydawnictwo Centralnej Żydowskiej Komisji Historycznej (ed.), *Dokumenty i Materiały*, op. cit. (pozn. 40), str. 179.

¹⁵⁶ *Polish charges against German War Criminals*, str. 194.

¹⁵⁷ Z. Łukaszkiewicz, op. cit. (pozn. 32), str. 47.

„Zabíjení se provádělo prostřednictvím vypumpování vzduchu nebo zavedením výfukových plynů z motoru.“

Rachel Auerbachová, členka Židovské ústřední historické komise, v lednu 1946 vydala knihu, která již byla zmíněna, publikovanou roku 1979 v angličtině Alexanderem Donatem pod názvem *In the Fields of Treblinka*. V ní je popsáno fungování plynových komor následovně.¹⁵⁸

„Motor, nainstalovaný v dílně u sprchovacího domu, teď mohl být nastartován. Nejprve bylo k vyčerpání čistého vzduchu z komory použito sací čerpadlo. Poté mohla být otevřena trubka do nádrže výfukových plynů z motoru.

[...] V poslední chvíli to vypadá, když čerpadlo začalo vysávat dýchatelný vzduch, že veškeré sebeovládání zmizelo a v plynové komoře vypukla kolektivní hysterie.“

Jasným příkladem beznadějného zmatku, který převládl mezi očitými svědky ohledně metody používané v Treblince k vyhlazování Židů, jsou sdělení Samuela Rajzmana. Rajzman, charakterizovaný A. Donatem jako „*nestor přeživších Treblinku*“,¹⁵⁹ byl 26. září 1944 vyslychán vojenským vyšetřujícím soudcem z úřadu vojenského žalobce 65. sovětské armády, nadporučíkem justice Jurovskim. Rajzman uvedl, že do Treblinky přijel 27. září 1942 a zůstal v ní do 2. srpna 1943, takže zde podle svého prohlášení strávil přes deset měsíců a musel o plynových komorách i jejich fungování vědět všechno, pokud zde nějaké byly. Přesto vypověděl toto.¹⁶⁰

„Dr. Horonschitzki také neměl přístup do kabin, ale o tom, co věděl, mi řekl následující: Lidé byli ve velkých skupinách nahnáni do kabin takzvaných ‚sprch‘. Tyto kabiny byly hermeticky uzavřené. V prvním období docházelo k zabíjení vypumpováním vzduchu z kabin; pak se uchýlili k dalším metodám – trávení plyným chlórem a plynem cyklon. Na území tábora byl speciální sklad materiálu s velkým množstvím (až 15 tun) takzvaného chlorenu. Byly to bílé kostky. Každý den byly před mýma očima do druhého oddělení přenášeny barely tohoto chlorenu. Nádobý s cyklonem jsem neviděl, ale výjimečně a nepravidelně přijížděla auta s transporty, které byly ihned přebírány strážemi z 2. oddělení. Motory ve ‚sprchových místnostech‘ běžely 24 hodin bez přerušení. Zda došlo k otravě plyným aerosolem jsem neslyšel.“

Měsíc předtím, v srpnu, Rajzman napsal 16stránkovou zprávu nazvanou *Kombinat Smerti v Treblince* (Továrna smrti v Treblince),¹⁶¹ v níž popisuje metodu vyhlazování v Treblince následovně.¹⁶²

„Ženy byly po ostříhání poslány do ‚lázně‘ skládající se z řady komor, z nichž každá mohla pojmout 700 osob. V komorách visely ručníky a byl zde nápis ‚Pravidla pro užívá-

¹⁵⁸ A. Donat, *op. cit.* (pozn. 4), str. 35 ad.

¹⁵⁹ *Tamtéž*, „Acknowledgements“, str. 5.

¹⁶⁰ USSR-337, str. 9 německé verze.

¹⁶¹ Tato výpověď je uvedena ve zprávě napsané 24. srpna 1944 představiteli 65. sovětské armády. Sověti ji přijali jako důkaz do své dokumentace.

¹⁶² S. Rajzman, *Kombinat Smerti v Treblinke*, GARF, 7021-115-8, str. 7 ad.

ní sprchy! Lidé byli odvedeni dovnitř a dveře se hermeticky uzavřely. Zpočátku se používala metoda vypumpování vzduchu za hrozných muk lidí umírajících smrtí udušením. Jak šel čas, Němci přešli na trávení plyny, které šlo rychleji. Každá skupina zůstala v komoře od 12 do 20 minut, déle ne, protože masy nově příchozích čekaly, až na ně ve „sprše“ přijde řada. Po dvaceti minutách už byla těla v plamenech na obří hranici. Stávalo se, že z ohně zazněl zoufalý nářek. Němci tomu nevěnovali pozornost – výraz „neobyčejného německého soucitu“. V některých případech dal jeden z Němců lidem hozeným do ohně zaživa ránu z milosti. Než těla skončila v ohni, prohlédla je skupina „zubařů“, kteří kontrolovali, jestli snad nemají zuby, korunky nebo plomby ze zlata; to všechno bylo z úst mrtvého vytrháno kleštěmi.

Mrtvolky se spalovaly v obrovské stavební jámě. Na jejím dně byly postaveny základy z betonu, na nichž byl upevněn rošt ze železničních kolejnic. Pod roštem plál silný oheň, do něhož se lila nějaká kapalina. Dělníci u pecí [sic!] byli každých pár dnů vyměňováni, a člověk u této „práce“ zůstal jen výjimečně déle než týden. Byli nahrazováni čerstvými pracovními silami, které den za dnem přijížděly novými vlaky. Za „odměnu“ po odpracování těchto dní nebyli vězni posláni do „sprchy“, ale zabiti výstřelem zezadu do šíje.“

Na norimberském soudu, kde stanul jako svědek, Rajzman 27. února 1946 mluvil jen o „plynových komorách“, aniž zacházel do bližších podrobností o jejich konstrukci nebo používaném plynu.¹⁶³

V téže roce, tedy 1946, sepsal osmistránkovou zprávu s názvem *Mój pobyt w Treblince* (Můj pobyt v Treblince).¹⁶⁴ Zde tvrdil, že v Treblince bylo vražděno 25 000 lidí denně,¹⁶⁵ ale nijak nerozvinul téma metody/metod zabíjení. V 50. letech se vesele přidal k oficiální verzi „plynových komor“, ale o detailech zcela pomlčel. Ve zprávě vydané anglicky A. Donatem se spokojuje s následujícím komentářem:¹⁶⁶

„Ženy se musely seřadit a úplně jim ostříhali vlasy. Ty byly určené do německých matrací. Nazí nastoupili cestu, z níž nebylo návratu, do plynových komor. Zatímco se svlékali a vcházeli do plynových komor, Němci je tvrdě bili; mnozí zemřeli jen samotným bitím. Každý se tlačil, aby se rychle dostal do plynové komory, protože je Ukrajinci i Němci nesmírně tvrdě tloukli. Všichni se hnali dopředu. Celý prostor byl pokrytý krví. Lidé nevěděli, že tam nastane konec; jedinou myšlenkou bylo prostě se dostat z místa, kde vás bijí. A jak to dělali, šli přímo do plynových komor.“

Rajzman tedy v těchto několika větách čtyřikrát zmiňuje „plynové komory“, ale neztrácí ani slovo o jejich konstrukci a způsobu fungování.

¹⁶³ *IMT*, Vol. VIII, str. 324-329.

¹⁶⁴ Wydawnictwo Centralnej Żydowskiej Komisji Historycznej (ed.), *Dokumenty i Materiały, op. cit.* (pozn. 40), str. 182-190.

¹⁶⁵ *Tamtéž*, str. 186.

¹⁶⁶ A. Donat, *op. cit.* (pozn. 4), str. 232. Donat uvádí, že tento text je založen na anglickém překladu Howarda Roitera a jedná se o zprávu očitého svědka Rajzmana v jidiš, nahanou na pásku (str. 251).

5. Původ tvrzení o komorách na oxid uhelnatý

Shrňme si to: Na konci roku 1945 ještě bojovaly o prvenství tři různé metody masového vraždění: Pára, odsávání vzduchu a motorové zplodiny. Jak jsme si již řekli, polská vláda dala u norimberského soudu přednost páře a tím této metodě udělila oficiální požehnání jako „historické skutečnosti“.

Posléze byla tato „historická skutečnost“ prohlášena za mýtus a pára musela ustoupit výfukovým plynům z dieselového motoru.

Jaký je původ této verze? A proč nakonec zvítězila?

Tvrzení, že v Treblince dochází k vraždění motorovými zplodinami, se krátce objevilo (bez uvedení typu motoru) již v roce 1942, ale brzy znovu upadlo v zapomnění. Opětovně bylo vytaženo a rozšířeno Jankielem Wiernikiem. Ten byl podle vlastního svědectví deportován do Treblinky 23. srpna 1942 a zůstal zde až do 2. srpna 1943, dne vězeňské vzpoury. V květnu 1944 vydal zprávu o Treblince v polštině, jejíž anglický překlad byl ještě týž rok publikován v USA.¹⁶⁷ Wiernik podal o prvních plynovacích zařízeních následující zprávu:¹⁶⁸

„Když jsem přijel do tábora, už byly v provozu tři plynové komory; během mého pobytu přibýly další dvě. Plynová komora měřila 5 x 5 metrů a byla asi 1,90 metru vysoká. Vývod na střeše měl hermeticky uzavíratelný poklop. Komora byla vybavena přírodním plynovým potrubím a podlaha z pálených cihel se svažovala směrem k rampě. Cihlová budova obsahující plynové komory byla od tábora č. 1 oddělena dřevěnou stěnou. Tato stěna a cihlová zeď budovy tvořily koridor o 80 centimetrů vyšší než budova. Komory byly spojené s koridorem vzduchotěsnými železnými dveřmi, vedoucími do každé komory. Na straně tábora č. 2 komory spojovala 4 metry široká rampa, vedoucí podél všech tří komor. Tato rampa byla asi 80 centimetrů nad zemí. Také na této straně byly hermeticky uzavíratelné dveře.

Každá komora měla dveře směrem do tábora č. 2 (1,80 x 2,50 metru), které se daly otevřít jen zvenčí zvednutím železnými podpěrami. Uzavíraly se železnými háky zasazenými do rámu a dřevěnou závorou. Oběti se vodily do komor dveřmi vedoucími z koridoru, zatímco pozůstatky zplynovaných obětí byly vytahovány dveřmi směrem do tábora č. 2. Vedle těchto komor fungovala elektrárna dodávající proud do táborů 1 a 2. V elektrárně stál motor z rozebraného sovětského tanku. Ten se používal k pumpování plynu do komor spojením motoru s přírodními trubkami. Rychlost, s jakou smrt přemohla bezmocné oběti, záležela na množství zplodin vpuštěných do komory. [...]

Do komory měřící 25 čtverečních metrů bylo natěsnáno mezi 450 a 500 lidmi.¹⁶⁹ [...] Komora byla zaplněna, motor zapnut a spojen s přírodními trubkami, a během nanejvýš 25 minut všichni leželi mrtví, nebo přesněji řečeno stáli mrtví.“

V žádném jiném svědectví není o dvou dalších plynových komorách ani zmínka a oficiální historiografie o nich rovněž nic neví.

O dvě stránky dál se Wiernik dostává k detailům ohledně nových plynovacích zařízení:¹⁷⁰

¹⁶⁷ R. Czarkowski, *Cieniom Treblinki*, *op. cit.* (pozn. 78), str. 30; Yankel [sic!] Wiernik, *A year in Treblinka*, vydáno American Representation of the General Jewish Workers' Union of Poland, New York 1944. Tento text lze rovněž najít in A. Donat, *op. cit.* (pozn. 4).

¹⁶⁸ A. Donat, *op. cit.* (pozn. 4), str. 157-159.

¹⁶⁹ To by bylo 18 až 20 obětí na čtvereční metr!

„Nová stavební práce mezi táborem č. 1 a táborem č. 2, na níž jsem pracoval, byla dokončena za velmi krátkou dobu. Ukázalo se, že jsme stavěli deset dalších plynových komor, prostornějších než ty staré, 7 x 7 metrů neboli zhruba 50 čtverečních metrů. Do jedné plynové komory mohlo být natěsnáno až něco mezi 1 000 a 1 200 lidmi.¹⁷¹ Budova byla uspořádána podle koridorového systému s pěti komorami na obou stranách chodby. Každá komora měla dvoje dveře, jedny vedoucí do chodby, kterou byly oběti vpouštěny; druhé dveře směrem do tábora se používaly k vytahování mrtvol. Konstrukce obojích dveří byla stejná jako ve starých komorách. U budovy bylo při pohledu z tábora č. 1 vidět pět širokých betonových schodů s mísami květin po obou stranách. Pak následovala dlouhá chodba. Na vrcholu střechy směrem k táboru byla Davidova hvězda, takže budova vypadala jako starobylá synagoga. [...]

Motor produkující plyn v nových komorách byl poruchový, a tak musely bezmocné oběti nakonec hodiny trpět, než zemřely. [...] Když se komory znovu otevřely, mnohé oběti byly jen polomrtvé a museli je dorazit pažbami pušek, kulkami nebo silnými kopcanci.“

Dostat se k původu této verze vyhlazovací metody v Treblince nám umožňují dva důležité elementy: Plán tábora publikovaný Wiernikiem a jeho zmínky o „*elektrárně*“, která „*fungovala vedle těchto komor*“ a dodávala „*proud do táborů 1 a 2*“.

Dokument 4 v dodatcích ukazuje plán Treblinky, který Wiernik vydal, aby dodal svým tvrzením na věrohodnosti. Ve skutečnosti prachobyčejně zkopíroval plán, který byl přiložen ke zprávě o parních komorách, datované 15. listopadu 1942 (viz dokument 2 v dodatcích). Oba plány mají stejné označení: „*Treblinka. Szkic orientacyjny*“ (Treblinka, orientační náčrt);¹⁷² oba obsahují stejné vysvětlivky k mapě;¹⁷³ a na obou jsou jednotlivé body číslovány od 1 do 26, což je sice vysvětleno ve zprávě z 15. listopadu 1942, ne však ve Wiernikově podání. První tři „*vyhlazovací komory*“, které jsou ve zprávě z 15. listopadu 1942 nazývány „*parní komory*“, ale u Wiernika „*plynové komory*“, jsou na obou plánech označeny číslem 14. Místnost s kotlem na výrobu páry je ve zprávě z 15. listopadu 1942 znázorněna číslem 15a, a na Wiernikově plánu to je plynovací motor. Navíc i popis obou plynovacích zařízení – prvního se třemi a druhého s deseti komorami – plně a zcela odpovídá zprávě z 15. listopadu 1942 a plánu tábora, jenž k ní byl připojen!

Právě proto, že se jedná o výsledek plagiátorství, na Wiernikově náčrtu chybí některé věci: Nejen že chybí mnoho budov z tábora, ale také kremační rošty, ačkoliv zprávu psal v roce 1944. Wiernik svou „chybu“ opravil až v roce 1945 vydáním nového, „opraveného“ plánu Treblinky. Když ho člověk porovná s plánem z předchozího roku, jeho plagiátorství je ještě křiklavější.¹⁷⁴

¹⁷⁰ A. Donat, *op. cit.* (pozn. 4), str. 161 ad., 164.

¹⁷¹ V tomto případě by na čtverečním metru stálo 20 až 24 lidí!

¹⁷² Na obou plánech je slovo Treblinka podtrženo přerušovanou čarou.

¹⁷³ Ve vysvětlivkách Wiernikovy mapy je pod bodem 3 napsáno místo „*parkan*“ (oplocení) synonymum „*plot*“.

¹⁷⁴ Viz dokument 5 v dodatcích. Tento plánek publikoval Filip Friedman ve své knize *To jest Oświęcim!* (To je Osvětim!), Krakow 1945. V roce 1946 vyšel anglický překlad pod názvem *This was Oświęcim!*, the United Jewish Relief Appeal, London 1946. Plánek se zde objevuje na str. 82 ad.

Při příležitosti 66. zasedání soudu v jeruzalémském procesu s Eichmannem předložil Wiernik plán z roku 1945, jenž byl zapsán do záznamu jako dokument T-1300, ale lživě tvrdil, že ho nakreslil už v roce 1943.¹⁷⁵

Je tedy naprosto jasné, že Wiernik prostě a jednoduše okopíroval plán ze zprávy z 15. listopadu 1942 a slova „*parní komora*“ nahradil slovy „*plynová komora*“. Proč to udělal? Patrně byl názoru – a samozřejmě to byl správný názor –, že tehdy aktuální verze masových vražd v Treblince je příliš prostoduchá. Zato se neodolatelně nabízela myšlenka motoru.

Že byl v Treblince zdroj elektřiny je nejen pravděpodobné, ale jisté. Takové vybavení měly všechny koncentrační tábory. I tábory napojené na místní rozvod elektřiny měly nouzové zdroje energie. To ještě víc platilo pro ty, které – jako Treblinka – na místní rozvod elektřiny připojeny nebyly. Zdrojem elektřiny v Treblince tedy nebylo žádné nouzové zařízení, ale agregát pro zásobování tábora elektřinou, nezbytnou pro jeho fungování, který tudíž musel běžet 24 hodin denně. Generátor takového napájení byl obvykle poháněn dieslovým motorem. S ohledem na jeho důležitost se normálně používal speciální motor – přirozeně nový. Za jak technicky složité se takové zařízení považovalo, vyplývá například z „*Kostenvoranschlag über Notstromanlage*“ (Předběžné kalkulace na záložní elektrárnu), která byla 10. listopadu 1940 vypracována pro koncentrační tábor Osvětim firmou Georga Grabarze Master Electrician z Gleiwitzu.¹⁷⁶ Později se k tomu ještě vrátíme.

Kde byla v Treblince umístěna elektrárna? Jak vidíme, Wiernik tvrdil, že byla nainstalována u prvního „*plynovacího domu*“. To tvrdil i Rajzman, který napsal:

„Motory u ‚sprchovacích místností‘ běží 24 hodin denně bez přerušení.“

„*Sprchovacími místnostmi*“ jsou míněny údajně vražedné komory. Že měl jeden nebo více motorů fungovat „*24 hodin bez přerušení*“ nelze vysvětlovat na základě potřeb vyhlazovacího programu, v jehož rámci by tyto motory běžely jen pár hodin denně, ale pouze potřebou vyrábět bez přestání elektřinu pro tábor.

To, že příběh o plynových komorách na motorové zplodiny postrádá jakýkoliv reálný základ a nejde o nic jiného než propagandistickou pohádku, ukazuje mimo jakoukoliv pochybnost Wiernikův popis mrtvol údajných obětí plynování.¹⁷⁷

„Všichni byli stejní. Už nebyla žádná krása nebo ošklivost, protože všichni byli žlutí od plynu.“

Rachel Auerbachová, spoléhající se na výpověď tří očitých svědků, píše:¹⁷⁸

„Těla byla nahá; některá bílá, jiná modrá a nafouklá.“

Ve skutečnosti oběti otravy oxidem uhelnatým vykazují třešňově rudé nebo růžovo červené zabarvení.¹⁷⁹ To způsobuje karboxyhemoglobin, který vzniká reakcí oxidu uhelnatého s hemoglobinem v krvi.

¹⁷⁵ State of Israel. Ministry of Justice, *The Trial of Adolf Eichmann. Record of Proceedings in the District Court of Jerusalem*, Jerusalem 1993. Vol. III, str. 1201-1203.

¹⁷⁶ RGVA, 502-1-128, str. 45-49, Viz dokument 21 v dodatcích.

¹⁷⁷ A. Donat, *op. cit.* (pozn. 4), str. 159.

¹⁷⁸ *Tamtéž*, (pozn. 4), str. 36.

Jedna věc je velmi zvláštní:

Polská vláda Wiernikův dokument znala a dokonce ho zmínila ve své oficiální zprávě o údajných německých zločinech v Polsku, předané norimberskému soudu, která byla předložena Sověty jako dokument USSR-93. Čtete zde:¹⁸⁰

„Jako v ostatních případech je i v tomto případě dokument, který popisuje podmínky a zločiny v Treblince, vypracován přímo. Pochází od člověka, jenž byl vězněm, kterému se podařilo z tábora uprchnout. Byl to Yankiel Wieszniak [sic], židovský stavitel, který strávil rok v Treblince. Ten vypracoval zprávu o Treblince, která, jak prohlašuje ve své předmluvě, pro něj představuje jediný smysl, proč dál žít.“¹⁸¹

Polská vláda však v této zprávě ani slůvkem nezmiňuje metodu zabíjení popisovanou Wiernikiem – motorové výfukové plyny –, nýbrž hovoří pouze o páře a elektřině. To ovšem znamená, že realitu plynování neuznali, ale přesto se nechtěli vzdát „prvotřídního“ svědka obžaloby. Proto tento zvláštní kompromis.

Hlavní justiční rada L. N. Smirnov, pomocný žalobce Sovětského svazu, se u norimberského soudu zabýval tímto bodem polské zprávy při prezentaci dokumentu USSR-93 (a překroutil Wiernikovo jméno dokonce ještě hůř):

„Na straně 70 ruského textu této zprávy najdete pasáž výpovědi jednoho tesaře z Varšavy, Jakoba Vernika [sic], který strávil rok ve vyhlazovacím táboře Treblinka 2. [...] Toto Vernik říká ve zprávě o Treblince předložené polské vládě; zprávě, která, jak zdůraznil v předmluvě, pro něj představovala jediný důvod „pokračovat ve svém ubohém životě.““

Jenže ve skutečnosti v sovětské složce dokumentů nenásleduje žádná „zpráva“, nýbrž pouze dva citáty z Wiernikova spisu, které se objevily v polském dokumentu a Smirnov je okopíroval.¹⁸²

6. Vítězství tvrzení o komorách na oxid uhelnatý

Nakonec je třeba položit následující otázku: Proč a kdy plynové komory na oxid uhelnatý zvítězily nad parními komorami? Existovaly pro to dva pádné důvody. V první řadě výmysly o vyhlazování párou nemohli brát vážně ani lidé s pouze průměrným vzděláním. Britsko-židovský historik Gerald Reitlinger to komentuje tím nejpřesnějším způsobem:¹⁸³

„Je těžké si představit, jak by lidé mohli být vyhlazováni párou, [...]“

Ve skutečnosti by pak vlastně „parní vyhlazovací komorou“ byla každá sauna! To byl bezpochyby důvod, proč vyšetřující soudce Z. Łukaszewicz ve své zprávě o Treblince

¹⁷⁹ Friedrich P. Berg, *op. cit.* (pozn. 101), str. 439 a jeho poznámka 22.

¹⁸⁰ USSR-93, str. 45 německé verze.

¹⁸¹ Následují dva citáty z Wiernikova úvodu k jeho knize, *op. cit.* (pozn. 167).

¹⁸² *IMT*, Volume VIII, str. 239 ad.

¹⁸³ Gerald Reitlinger, *The Final Solution. Hitler's Attempt to Exterminate the Jews of Europe 1939-1945*, J. Aronson, Northvale, N.J., 1987, str. 149, poznámka pod čarou.

z 29. prosince 1945 upustil od té nejslabomyslnější ze všech rozmanitých vražedných metod udávaných svědky a ponechal jen ty, které mu připadaly nejvěrohodnější: Zejména motorové výfukové plyny.¹⁸⁴ Přesto se jeho zprávě zpočátku dostalo jen malé odezvy.

Oproti tomu takzvaná „Gersteinova zpráva“ přitahovala zájem historiků hned po svém vydání a okamžitě se stala „důkazem“ *par excellence* pro existenci údajného „vyhlazovacího tábora“ Belzec (a sekundárně důkazem „vyhlazovacího tábora“ Treblinka). Gersteinova zpráva se ukázala být rozhodující pro historiografii ohledně volby vražedné zbraně – dieselových výfukových plynů – ve třech údajných „vyhlazovacích táborech“ Belzec, Treblinka a Sobibor. Takto se zpráva polské vlády stala naprosto nevěrohodnou, jelikož se v ní pro Belzec uvádí vražedná metoda, která není o nic méně absurdní než „parní komory“ v Treblince: Elektrický proud.¹⁸⁵

„Pod záminkou, že jsou odváděni do sprchy, byli Židé úplně svlečeni a nahnáni do budovy. Podlahou této budovy procházel silný elektrický proud; byly zde zabity tisíce lidských bytostí.“

Na zasedání 19. února 1946 Smirnov přednesl následující pasáže ze zprávy polské vlády (dokument USSR-93):¹⁸⁶

„[...] v posledním odstavci na straně 136 dokumentační knihy můžeme číst, že tábor Belsen¹⁸⁷ byl založen v roce 1940; ale byl to rok 1942, kdy v něm byla zbudována speciální elektrická zařízení pro masové vyhlazování lidí. Pod záminkou, že jsou odváděni do sprchovacího domu, byli tito odsouzení k záhubě svlečeni a pak nahnáni do budovy, kde byla speciálním způsobem elektrifikovaná podlaha; tam byli zabiti.“

Polská vláda se ve své zprávě zabývala i táborem Sobibor, ale jen mimochodem, na přesně devíti řádcích; Židé, píše se v ní, byli v Sobiboru zabíjeni v „plynových komorách“, ale neuvádí žádné podrobnosti.¹⁸⁸

Elias Rosenberg, který si později říkal Eli(y)ahu Rosenberg, napsal v prosinci 1947 zprávu o Treblince, evidentně ovlivněnou Gersteinovou zprávou, v níž se nyní objevilo zabíjení „výfukovými plyny jednoho dieselového motoru“. Nicméně tento text desítky let žloutl v archivu¹⁸⁹ a byl vytažen na světlo jen během soudu s Demjanjukem.¹⁹⁰

¹⁸⁴ USSR-344, str. 321 (str. 5 zprávy).

¹⁸⁵ USSR-93, str. 41 ad. německé verze.

¹⁸⁶ *IMT*, Vol. VII, str. 576 ad.

¹⁸⁷ Chybný přepis ruského jména „Белжец“ (takto je v originálním ruském dokumentu) Belzec. V německé verzi dokumentu je foneticky „Beldjitzce“, *IMG*, vol. VII, str. 633 ad.

¹⁸⁸ USSR-93, str. 42. Před norimberským tribunálem byl Sobibor zmíněn jen jednou v souvislosti s Belzecem (*IMT*, Vol. VII, str. 576).

¹⁸⁹ Eliahu Rosenberg vypovídal jako svědek v procesu s Eichmannem v Jeruzalému (přelíčení 66 ze 6. června 1961), ale ve svědectví se o své zprávě z 24. prosince 1947 vůbec nezminil. State of Israel. Ministry of Justice, *The Trial of Adolf Eichmann. Record of Proceedings in the District Court of Jerusalem*, Jerusalem 1993. Vol. III, str. 1212-1215. Uvedenou zprávu vůbec nezmiňuje ani A. Donat ve svých biografických poznámkách k E. Rosenbergovi (*op. cit.* (pozn. 4), str. 289).

¹⁹⁰ Elias Rosenberg, *Tatsachenbericht. Das Todeslager Treblinka*, Vienna, December 24, 1947. Dokument byl otištěn na str. 133 ad. ve faksimilii Hanse Petera Rullmanna v *Der Fall Demjanjuk. Unschuldiger oder Massenmörder?*, Verlag für ganzheitliche Forschung und Kultur, Viöl 1987. Citovaná pasáž se zde objevuje na str. 136 (str. 4 zprávy).

Léon Poliakov v roce 1951 použil Gersteinovu zprávu,¹⁹¹ aby podložil fámy o „vyhlazovacích táborech“ v Polsku. Citoval z ní dlouhý výťah a uzavřel ji takto:¹⁹²

„K tomuto popisu, který platí pro Treblinku, Sobibor i Belzec, není mnoho co dodat. Posledně uvedená zařízení byla zkonstruována téměř přesně stejným způsobem, a také používala jako smrtící činitel oxid uhelnatý z výfukových plynů dieselových motorů.“

Gerald Reitlinger převzal o dva roky později Poliakovova tvrzení do své knihy *Konečné řešení*,¹⁹³ která se rychle stala klasikou oficiální historiografie a tím definitivně potvrdil dieselové výfukové plyny jako vyhlazovací metodu ve „východních vyhlazovacích táborech“.¹⁹⁴

Je tedy zásluhou především Gersteinovy zprávy, že Treblinka, stejně jako Belzec a Sobibor, dostala svůj dieselový motor a parní komory byly vykázány na smetiště dějin.

Oficiální historiografie tímto propagandistickým manévrem nakonec povýšila komory na oxid uhelnatý v Treblince (i dvou dalších „východních vyhlazovacích táborech“) na „prokázanou historickou skutečnost“.

¹⁹¹ „Zpráva“ z 25. dubna 1945. PS-1553.

¹⁹² Léon Poliakov, *Harvest of Hate*, Holocaust Library, New York 1979, str. 196.

¹⁹³ G. Reitlinger, *The Final Solution. Hitler's Attempt to Exterminate the Jews of Europe 1939-1945*, Vallentine, Mitchell, London 1953, str. 140-142; str. 148 ad. ve vydání z roku 1987, pozn. 181.

¹⁹⁴ To lordu Russellovi z Liverpoolu samozřejmě nebránilo ještě v roce 1954 napsat, že „v Treblince byly páčány masakry dvěma metodami, párou a plynováním“: *The Scourge of the Swastika*, Cassel & Company Ltd., London 1954, str. 242.

Kapitola III: Výzkum, plány tábora, statistiky

1. Sovětská zkoumání a forenzní vyšetřování

V polovině srpna 1944 dobyla oblast kolem Treblinky 65. sovětská armáda. Vojenský vyšetřující soudce z úřadu vojenského žalobce, nadporučík justice Jurovski, se hned dal do práce. Pomáhali mu další důstojníci – major Kononjuk, major V. S. Apresjan, nadporučík F. A. Rodionov, major M. E. Golovan a poručík N. V. Kadal – a mezi 15.-23. srpnem provedl vyšetřování v táborech Treblinka I a II. Dále vyslechl svědky: Samuela Rajzmana, Lucjana Puchała, Mariannu Kobusovou, Stanisława Zdoneka, Barbaru Zemkiewiczovou, Józefa Pukaszeka, Stanisława Kona, Mieczysława Anyszkiewiczze, Tadeusze Kanna, Franciszeka Wesolowskiho, Maxe Lewita a Kazimierze Skarzyńskiho.¹⁹⁵

22. a 23. srpna do Treblinky dorazila vyšetřovací komise, doprovázená místními polskými úředníky, aby na místě provedla šetření. Našla 3 masové hroby a 13 hrobů jednotlivců. Exhumace těl přinesla následující obrázek:

1. Hrob o rozměrech 10 x 5 x 2 metry se 105 těly, pohřbenými ve vrstvách po 5 až 7 v každé vrstvě. Na každé vrstvě těl byla zemina silná 45 až 50 cm.¹⁹⁶
2. Hrob o rozměrech 10 x 5 x 1,9 metru s 97 těly ve vrstvách po 5 až 6 tělech, proložených vrstvami zeminy silnými 50 cm.¹⁹⁷
3. Hrob o rozměrech 10 x 5 x 2,5 metru se 103 těly ve vrstvách po 5 až 6 tělech, proložených vrstvami zeminy silnými 50 cm.¹⁹⁸

Komise složená z již uvedených sovětských důstojníků a zástupců místních polských úřadů vydala 24. srpna 1944 první oficiální zprávu. Ohledně Treblinky II se zde píše:¹⁹⁹

„Tábor Treblinka byl obří kombinát smrti. Ze všech národů Evropy okupovaných Němci sem bylo přivezeno ke spálení veškeré židovské obyvatelstvo, a mimo něj i mnozí ‚nehodící se‘ lidé ostatních národností. Tato továrna smrti, v níž SS-mani nemilosrdně a horlivě vyhladili miliony lidí, fungovala 13 měsíců 24 hodin denně, od července 1942

¹⁹⁵ GARF, 7021-115-11, str. 15-43.

¹⁹⁶ Dokument č. 1, nedatovaný, ale zjevně sestavený 22. nebo 23. srpna 1944. GARF, 7021-115-11, str. 1.

¹⁹⁷ Dokument č. 2, 23. srpen 1944. GARF, 7021-115-11, str. 2.

¹⁹⁸ Document č. 3, 23. srpen 1944. GARF, 7021-115-11, str. 3.

¹⁹⁹ Dokument, 24. srpen 1944. GARF, 7021-115-9, str. 103-110.

do září 1943. Tento ďábelský podnik přestal existovat až po vězeňské vzpouře v židovském táboře.

Desítky svědků potvrzují, že viděli, jak do tábora denně přijížděly až tři transporty Židů, každý se 60 vagony. Z tábora vlaky odjížděly buď naložené pískem nebo prázdné.

Mučedníci z tábora ponechaní naživu říkají, že byli přivázeni železničními vagony, v nichž bylo 150, 180 nebo dokonce 200 lidí. Během cesty umírali hlady. Nebyla tam žádná voda. Pili moč. [...]

Na železniční odbočné koleji v Treblince bylo něco, co připomínalo pěknou železniční stanici; délka nástupiště odpovídala 20 vagonům. Všechny speciální budovy, kde byli lidé vražděni, byly zvenčí pečlivě maskovány jako krásná zařízení. Cesty byly vysypané pískem a lemované květinami, záhony a jedlemi – to všechno za účelem oklamání ‚pasážerů‘. [...]

Některé osoby, které zázrakem unikly pohřební hranici, líčí hrůzné obrázky zpopelňování lidí:

Židy přivezené do tábora přijala jednotka SS. Muži byli odvedeni na zvláštní plochu, ale ženy a děti byly vzaty do baráků. Krásné a mladé Židovky si Němci vzali na noc pro sebe. Všem mužům, ženám i dětem bylo řečeno, ať se svléknou. Ženám byly ostříhány vlasy a poslány do Německa jako surovina. Oblečení bylo roztříděno a taktéž posláno do Německa. Obětem bylo nařízeno vzít si s sebou cennosti – zlato, bankovky, dokumenty. Nazí lidé se jeden po druhém objevovali před pokladníkem u pultu a bylo jim řečeno, aby si zde všechno uschovali. Když to udělali, mohli jít dál a byli odvedeni po pískem vysypané, květinami lemované cestě do ‚sprchy‘, kde dostali mýdlo, ručník a spodní prádlo. Po odložení cenností, když už byli na cestě do ‚sprchy‘, vystřídala zdvořilý tón hrubost. Jdoucí lidé byli popoháněni holemi a bití rákoskami.

‚Sprcha‘ byla dům sestávající z 12 kabin, každé o rozměrech 6 x 6 metrů. Do jedné kabiny bylo naráz nahnáno 400 až 500 lidí. Měly dvoje dveře, které mohly být hermeticky uzavřeny. V rohu mezi stropem a zdí byly dva otvory spojené s hadicemi. Za ‚sprchou‘ stál stroj. Ten z místnosti odčerpával vzduch. Lidé se udusili za 6 až 10 minut. Otevřely se druhé dveře a lidé byli na trakařích odváženi do speciálních pecí.

V nich byli zpopelňováni významní vědci, lékaři, učitelé, hudebníci i příbuzní těchto význačných osobností. Takto byli spáleni sestra slavného psychiatra Sigmunda Freuda, bratr francouzského ministra Soureze [?] a další. (Svěddecké výpovědi Abe Kona, Hejnocha Brennera, Samuela Rajzmana).

Obrovská plocha tábora byla pokrytá škvárou a popelem. Cesta, která spojovala oba tábory a měřila tři kilometry, byla pokrytá škvárou a popelem ve výši 7-10 cm. Člověk mohl rozpoznat přítomnost vápna ve velkých kusech škváry pouhým okem. Je dobře známo, že vápno je produkt spalování kostí. V táboře neexistovala žádná výroba, ale škvára a popela z tábora každý den odcházela asi tuna. Tento náklad se naložil na železniční vagony a rozváželo ho a sypalo na cestu 20 až 30 zemědělských povozů. (Svěddecké výpovědi Lucjana Puchała, Kazimierze Skarzinskiho, Stanisława Kryma a jiných).

Svěddecká prohlášení v knize *Jeden rok v Treblince* [od Jankiela Wiernika], přítomnost velkého množství popela a škváry, a přítomnost osobních věcí a dokumentů rozházených po zemi i vykopaných z jam potvrzují, že v táboře byly pece, kde byli zpopelňováni lidé. Němci ze začátku těla zavražděných pohřbívali. Po Himmlerově návštěvě tábora byla těla vykopána bagrem a zpopelněna.

V současné době je obtížně odhalit stopy a tajemství této pece na spalování lidí, ale na základě dostupných údajů si o ní člověk může udělat obrázek.

Pec – to byla velká jáma 250-300 metrů na délku, 20-25 metrů na šířku, 5-6 metrů hluboká, vyhloubená bagrem. Do dna příkopu byly zatlučeny tři řady železobetonových sloupků, každý metr a půl vysoký. Sloupky byly navzájem spojené nosníky. Na nosnících byly v rozestupu 5-7 cm kolejnice. Byl to gigantický pecní rošt. K okraji příkopu vedla úzkorozchodná vedlejší kolej. (Svěddecké výpovědi Abe Kona, Hejnocha Brennera, Samuela Rajzman a obsah knihy *Jeden rok v Treblince*). [...]

Němci se pokusili zahladit stopy svých zvěrstev. Po vzpouře Židů zničili všechny táborové budovy, které ještě zůstaly nedotčené požárem. Na ploše bývalého ‚tábora smrti‘ zaselí oves, žito a vlčí bob. Zůstaly zdi vypálených obytných budov a stáje pro dobytek osadníka Strebela, jenž byl usazen na území tábora. Zbývajícími známkami existence tábora jsou: Zátarasy z ostnatého drátu, popel, škvára a velké množství jam, kde byly zakopány osobní předměty zpopelněných Židů.“

Zpráva končí šesti „závěry“, z nichž nejdůležitější je ten první:

„Na základě předběžných dat bylo bez jakýchkoliv pochybností zjištěno spalování lidí. Rozsah vyhlazování byl monstrózní: Asi tři miliony lidí.“

11. září byla sestavena „Zpráva frontových reportérů TASS“, jež nese název „Tábor smrti v Tremblince“ [sic]. Citujeme z ní nejdůležitější výňatky:²⁰⁰

„Tremblinka! Při tomto slově se lidé třesou a bázlivě hledí stranou. Lidé, kteří žili v sousedství Tremblinky, nemohli v noci spát: Tmou pronikaly výkřiky vražděných mužů, žen a dětí. Šířil se odtamtud zápach. Hořeli tam lidé. [...]

Tremblinka – to je totéž jako Majdanek. Je to jedna z početných továren na smrt, jimiž Němci hustě pokryli polskou půdu.

‚Tod-Lager‘,²⁰¹ jak ho Němci sami nazývali,²⁰² byl založen nedaleko Tremblinky někdy v červnu 1942. [...] Začátkem července přijel první transport nacpaný k prasknutí lidmi – ‚živou surovinou‘, jak byli tito odsouzení k záhubě oficiálně nazýváni. Brána tábora se otevřela za zvuku živého pochodu a dovnitř se vлил proud živých lidí. Od té chvíle se tento proud dva roky nezastavil. Nenasatná brána pohltila až 2 000 lidí denně. [...] ²⁰³ Tlustý *Unterscharführer* poslal lidský řetězec do ‚sprchy‘. To byla nízká čtvercová místnost bez oken s těžkými vstupními dveřmi. Do ‚sprchy‘ vedla velká hadice, kterou byl přiváděn plyn. Lidé byli energicky natlačeni do ‚sprchy‘, dveře zavřeny ocelovou závorou, *Unterscharführer* dal signál a ‚mistr koupelny‘ spustil mašinerii smrti.

Ze začátku měla ‚sprcha‘ tři části a mohla pojmout 1 200 lidí. Němci však s touto kapacitou nebyli spokojeni a rychle postavili novou budovu, třikrát větší. V ní bylo osm komor a do ‚sprchy‘ se vešlo naráz 4 800 lidí.

²⁰⁰ GARF, 7021-115-8, str. 217-221.

²⁰¹ V němčině.

²⁰² I kdyby tomu tak bylo, Němci by ho nazývali „Todeslager“, protože „Tod-Lager“ je výraz, jaký by rodilý německý mluvčí nikdy nepoužil.

²⁰³ V rukopisu původně stálo „až 7 000 lidí“, ale bylo to ručně přepsáno.

Lidé ve ‚sprše‘ umírali v hrozných mukách po 10 minutách. ‚Mistr koupelny‘ se o tom přesvědčil skleněným okénkem ve dveřích. Tady byla každá minuta drahá – konec konců tisíce dalších lidí čekaly, až přijdou na řadu. Proto ‚sprcha‘ fungovala s německou důkladností. Ti, na které nezbylo místo, byli ubiti k smrti nebo zaživa hozeni na pohřební hranici.

Mrtvoly ze ‚sprchy‘ vyťahovala zvláštní jednotka; pak byly naskládány na příčky vedoucí napříč širokými jámami. V jámách hořel oheň, který nikdy nezhasínal. Toto byla konečná etapa ‚zpracování‘. Mrtvoly byly spáleny a lidský popel převezen do Německa na hnojení polí. Byly jim vysypány i cesty uvnitř tábora. [...]

K. Jegrov
1. běloruský front
12. září
zvláštní korespondent TASS“

Polsko-sovětská komise, skládající se z magistra P. Sobolevskiho, tajemníka polsko-sovětské komise pro odhalování německých zločinů, M. Chodzka, zástupce informačního a propagandistického oddělení jednoho polského institutu, a G. E. Levakova, zástupce válečného sovětu 2. běloruského frontu, 15. září sepsala „*protokol o provizorním předběžném vyšetřování a průzkumu v bývalém koncentračním táboře Tremblinka*“, v němž shrnula nejnovější zjištění sovětského vojenského soudnictví a ze které si ocitujeme několik výňatků.²⁰⁴

„[...] Obec Tremblinka leží 7 km od železniční křižovatky Malkinia v okrese Sokolowski. Němečtí bandité položili železniční trať k místu, kde se nacházel tábor, aby mohli vozit transporty vězňů přímo a nepovšimnutí do koncentračního tábora. [...]

Koncentrační tábor Tremblinka sestával ze dvou částí ve vzdálenosti kilometr a půl od sebe. První část byla pojmenována ‚tábor smrti č. 2‘. Tento tábor, na jehož území se nyní nachází dvě vypálené zemědělské budovy, se dělil na dvě části a vedla do něj železniční trať. Zde bylo postaveno něco jako železniční stanice, aby se zamaskoval skutečný účel – vyhlazování. Trojitě zátarasý z ostnatého drátu byly maskovány větvemi. Proto sem přivezení lidé zpočátku věřili, že jsou na přestupním místě na cestě na východ.

V první části tábora smrti č. 2 se vězni museli svléct. Bylo jim nařízeno odložit oblečení na určitém místě a pak byli tito nazi lidé přinuceni běžet se zvednutýma rukama směrem k takzvané sprše. Byla to jen zdánlivá sprcha; ve skutečnosti se jednalo o plynovou komoru sestávající ze tří místností. Zpočátku se používala metoda vypumpování vzduchu z prostoru pomocí malého automobilového motoru. Později, v důsledku velkého počtu lidí určených na smrt, začali používat chemikálie. Do tohoto prostoru mohlo být naráz namačkáno asi 400 lidí. Na střeše oné – hermeticky uzavíratelné – budovy bylo okénko, skrz které bylo možné pozorovat smrtelný zápas umírajících. [...] Na této komoře pracovalo asi 400 Židů, kteří vyťahovali mrtvoly udušených a házeli je do obrovských jam, umístěných v oblasti tábora smrti č. 2, připravených předem a vyhloubených bagrem.

V zimě 1943 němečtí vrazi přikročili k exhumaci a spalování mrtvol. K tomu rovněž používali bagr. Nalezené osobní dokumenty, roztrhané na kousky a vyhozené, dokazují, že zde byli zabíjeni občané Polska, Sovětského svazu, Československa i dalších států, příslušníci inteligence stejně jako prostí dělníci.

²⁰⁴ GARF, 7021-115-11, str. 43-47.

Druhá část koncentračního tábora byla pojmenována ‚tábor č.1‘ a ležela kilometr a půl od tábora smrti. [...]

Nalezené předměty potvrzují fakt, že zde byli internováni muži, ženy i děti jakéhokoliv stáří po celých rodinách. Nalezené věci, jako například části houslí, dětské hračky, nástroje na zvlnění vlasů [natáčky], knihy a podobně ukazují, že mnozí z těch, kdo přijeli na toto místo, neměli ohledně cíle své cesty žádné podezření. Kousky spálených a zničených pasů dokazují, že zde byli internováni občané Polska, SSSR, Československa i dalších států okupovaných Němci.“

Sovětská vyšetřovací komise 24. září sestavila první oficiální plán tábora Treblinka.²⁰⁵

2. Polská zkoumání a forenzní vyšetřování

Po uzavření výše popsaného vyšetřování mohla záležitost Treblinky víc než rok odpočívat. Ale přípravy na norimberský soud vzbudily zájem Židovské ústřední historické komise i polského úřadu státního zastupitelství o tento tábor. Druhý jmenovaný 6. listopadu 1945 uskutečnil inspekční cestu do Treblinky, které se zúčastnili: Rachel Auerbachová a Józef Kermisz jako zástupci řečené židovské komise, soudce Zdzisław Łukaszkiewicz, státní zástupce J. Maciejewski, zeměměřič K. Trautsolt, svědci Samuel Rajzman, Tanhum Grinberg, Szimon Friedman a M. Mittelberg – všichni členové Svazu bývalých vězňů v Treblince – J. Słebczak, předseda okresní rady Siedlce, major Jucharek ze sousední vesnice Wólka Okraglik a konečně fotograf Jakob Byk.²⁰⁶ R. Auerbachová popsala v lednu 1946 inspekci takto:²⁰⁷

„Naše auto zastavilo. Vystoupili jsme: Tady začínala oblast tábora. Podle našich měření má 15 hektarů. Dobrá dlážděná silnice vede paralelně se železničními kolejemi asi 1,5 kilometrů a pak končí slepou uličkou. Vybíhá odtud další silnice, která končí ještě dřív. Povrch obou silnic obsahuje podivnou směs uhlí a popela z pohřebních hranic, na nichž byly spalovány mrtvolky vězňů. Druhá silnice vede stejným směrem jako ‚cesta do nebe‘, po níž už není ani stopa. Jen kus betonových základů v koňské stáji – to je vše, co dnes zbývá z táborových budov, zátarasů z ostatného drátu, baráků, strážních věží, plynových komor. Některé budovy byly vypáleny při povstání a zbytek odnesli lidští mrchožrouti ze sousedních vesnic po příchodu Rudé armády.

Když tu ještě byli Němci, celá oblast byla zorána a oseta divokou trávou. A tráva skutečně vyrostla a pokryla celou plochu zelenou maskou. Vypadalo to, jako by byly všechny stopy zločinu smazány. Jenže pak, během minulého roku, chodily na pohřebiště lidské hyeny a šakali a zde je obrázek, který jsme viděli:

Tu a tam jako kousky trávy na mořském pobřeží, napůl zakryté tekutými písky, zde byly malé trsy vadnoucí trávy. V celé oblasti nebylo jediné rovné místo. Všechno zničené a vykopané, malé kopečky a jámy. A na nich, pod nimi i mezi nimi všelijaké předměty. Hliníkové kotlíky a pánve, smaltované cínové hrnce – zčernalé, promačkané, dřevé.

²⁰⁵ Viz podkapitola 4.

²⁰⁶ A. Donat, *op. cit.* (pozn. 4), str. 19.

²⁰⁷ R. Auerbach, „*In the fields of Treblinka*“, *op. cit.* (pozn. 29), str. 70-72. Podle A. Donata se tato cesta odehrála 7. listopadu 1945, zatímco soudce Łukaszkiewicz za tento datum stanovuje 6. listopad (viz níže).

Hřebený s vylámanými zuby, napůl shnilé podrážky z dámských letních sandálů, rozbitá zrcátka, kožené aktovky. To vše je u železničního nástupiště, kde byly první táborové ploty z ostnatého drátu.

Zahájili jsme svou cestu na místě, kde byly vykládány transporty a šli dál po cestě, kdy pokračovali sem přivezení Židé. Tady jsme viděli zbytky Treblinské ‚Werterfassung‘. Zbytky obrovských hromad židovského majetku, který byl zabalen a poslán pryč, spálené, odklizené, a přesto ani tak nemohly být úplně odstraněny. Bylo nemožné odstranit všechny stopy toho, co tu zažily statisíce lidí, kteří tudy prošli. Tady byl *fyzický důkaz*, tady byly *corpora delicti*.* [...]

Ale fyzické důkazy se neomezovaly na předměty. Jak jsme pokračovali dál na pozemek, přešli jsme přes pole poseté lidskými kostmi.

Bomby odkryly obsah znesvěcené půdy. Stehenní kosti, žebra, kusy páteře, lebky – malé i velké, krátké i dlouhé, zakulacené i ploché.

Lebky!...

Kdybychom tak měli k dispozici etnologa!

Mohl by provést ta nejpřesnější antropologická měření týkající se rasových rysů oněch židovských lidí [...]

Teď jsme stáli tam, kde byly plynové komory, obrovské masové hroby a pohřební hranice. Na některých místech se ještě mísil pach smrti s vůní ohně. Skutečně, tu a tam jsme viděli malé hromádky bílého popela se zčernalými kostmi, spousty sazí. To všechno bylo pohřbeno několik metrů v půdě, smícháno s pískem a pokryto dalším pískem, ale exploze to opět vynesly na povrch. Simultánní výbuch několika bomb na jednom místě vytvořil obrovský kráter. Hluboko dole v jámě byly přes mlhu vidět určité obrysy.

‚To nejsou jen kosti,‘ vysvětlil okresní státní zástupce. ‚Leží tam ještě kusy napůl shnilých mrtvol, hromádky střev.‘

Okresní prokurátor a soudce tu už znali každý kout a škvíru. Nějakou dobu prováděli vyšetřování. Vyslýchali židovské i nežidovské svědky, prováděli měření a uskutečňovali menší vykopávky.“

Soudce Łukaszkiwicz odjel do Treblinky kvůli provedení oficiálního vyšetřování na místě zločinu. Jak později vysvětlil, jednal²⁰⁸

„[...] na žádost státního zástupce okresního soudu v Siedlce z 24. září 1945, podnícenou dopisem Hlavní komise pro vyšetřování německých zločinů v Polsku.“

Když se Łukaszkiwicz rozloučil s návštěvníky, pustil se do práce se skupinou dělníků. Mezi 9.-13. zářím podnikl důkladný průzkum pozemku i sérii vykopávek. Poté sepsal úřední protokol, který s ohledem na jeho důležitost reprodukuje v plném znění:²⁰⁹

„Protokol činností vykonaných na území tábora smrti Treblinka, který je předmětem soudního vyšetřování.

* Množné číslo od latinského „corpus delicti“, tj. „předměty doličné“; pozn. překl.

²⁰⁸ USSR-344. GARF, 7445-2-126, str. 319 (str. 1 zprávy).

²⁰⁹ Kopie dokumentu v S. Wojtczak, *op. cit.* (pozn. 62), str. 183-185.

Vyšetřující soudce ze Siedlce Z. Łukaszkiwicz spolu se státním zástupcem okresního soudu Siedlce J. Maciejewskim vykonali na pozemcích tábora mezi 9.-13. zářím následující práce:

9. listopad 1945

Na pozemcích byly zahájeny vykopávky s využitím služeb 20 dělníků, kteří byli shromážděni obecním úřadem na stavbu silnice. Vykopávky byly zahájeny na místě popsaném 6. listopadu svědkem Rajzmanem, kde stál takzvaný ‚táborový lazaret‘ a kde má podle svědka existovat masový hrob. Jelikož je na uvedeném místě přítomen kráter po výbuchu bomby o hloubce 4 až 5 metrů – v nepatrné vzdálenosti od tohoto kráteru stále leží dvě bomby –, kopání bylo zahájeno v tomto kráteru. Během práce byly objeveny četné polské, jakož i ruské, německé, rakouské a české mince a rozbité kusy různých nádob. Na konci této práce, asi ve 3 hodiny odpoledne v hloubce 6 metrů jsme narazili na vrstvu, již předtím nebylo dosaženo. Nebyly zde nalezeny žádné lidské ostatky.

10. listopad 1945

Práce pokračovala s přidělenými 36 dělníky, povolány na stavbu silnice. V hloubce 6 metrů začíná vrstva, kterou ještě nikdo předtím neodkryl. Sestává částečně ze všech druhů kuchyňského náčiní a různých předmětů z domácnosti; jsou zde i kusy oblečení. V hloubce 7 metrů jsme dosáhli dna jámy – vrstvy žlutého písku, který není smíšený se šterkem. Rozšířením výkopu jsme úspěšně určili tvar jámy. Má svažující se stěny a na spodku měří asi 1,5 metrů [sic]. Jáma byla pravděpodobně vyhloubena bagrem. Během vykopávek byly objeveny početné více či méně těžce poškozené polské dokumenty, dále těžce poškozený občanský průkaz jednoho německého Žida a několik dalších mincí: Polské, německé, ruské, belgické a dokonce americké. Jakmile jsme si byli jistí, že tato jáma, plná zmíněných rozbitých kusů nádob, vede severojižním směrem na pozemek v oblasti tábora – byly vykopány další 2 metry [severním směrem] –, dělníci začali s prací na tomto místě.

11. listopad 1945

Na místě, kde měly být umístěny [plynové] komory, byla provedena série zkušebních výkopů, abychom našli jejich základové zdi, pokud to bude možné. Byly vykopány jámy 10-15 metrů na délku a 1,5 metrů do hloubky. Tak byly odkryty nenarušené vrstvy země.

Největší z kráterů vzniklých explozemi (početné střepiny potvrzují fakt, že tyto exploze byly způsobeny bombami), jenž má maximální hloubku 6 metrů a průměr asi 25 metrů – jeho stěny poskytují zřetelný důkaz přítomnosti velkého množství popela i lidských ostatků – byl vykopán za účelem zjistit hloubku jámy v této části tábora. Při těchto vykopávkách bylo nalezeno množství lidských ostatků, částečně ještě ve stavu rozkladu.²¹⁰ Půda se skládá z popela smíšeného s pískem, má tmavě šedou barvu a granulózní formu. Během vykopávek vydávala intenzivní zápach spáleniny a rozkladu. V hloubce 7,5 metrů bylo dosaženo dna, sestávajícího z vrstev nesmíšeného písku. V tomto bodě zde bylo kopání zastaveno.

²¹⁰ „Stanie rozkladu.“

13. listopad 1945

Za pomoci 30 dělníků zaměstnaných na stavbě silnice bylo zahájeno otevření jámy – místa v severovýchodní části tábora, kam se ukládal odpad. Na tomto místě, jak vysvětlili dělníci ze sousedních vesniček, se doposud našlo velké množství dokumentů. Práce byla zahájena na místě, kde lidé [z této oblasti] vykopali tři metry hlubokou jámu, když hledali zlato. Během hloubení jsme neustále nacházeli rozbité kusy všelijakých kuchyňských nádob i velké množství hadrů. Kromě doposud objevených mincí se našly ještě řecké, francouzské a slovenské, jakož i dokumenty v hebrejštině a polštině a zbytky sovětského pasu. V hloubce 5 metrů byla práce zastavena kvůli neustále se zhoršujícím povětrnostním podmínkám.

Vyšetřující soudce
Łukaszkiwicz

Státní zástupce
Maciejewski

Rozhodnutí:

Vyšetřující soudce ze Siedlce 13. listopadu 1945 s ohledem na skutečnost, že dnes už s velkou pravděpodobností nemohou být na pozemcích bývalého tábora nalezeny žádné masové hroby, jak lze soudit z doposud zkoumaných svědeckých výpovědí a z výsledků prací provedených na místě, a s ohledem na blížící se podzim, současné srážky a nezbytnost rychle uzavřít soudní předběžná vyšetřování, se zřetelem na všechny tyto skutečnosti rozhoduje zastavit práci na území bývalého tábora smrti Treblinka.

Vyšetřující soudce Łukaszkiwicz“

Łukaszkiwicz 29. prosince 1945, po uzavření svého předběžného vyšetřování, vydal protokol o 14 člancích, který – jak již bylo řečeno – Sověti předložili před norimberským soudem jako dokument USSR-344. Ve třetím článku, který má nadpis „Současný stav terénu v táboře“ se píše následující:²¹¹

„S pomocí odborného zeměměřiče a svědků jsem učinil přesnou prohlídku terénu. Podle měření měla oblast tábora přibližně 13,45 hektarů a tvar nepravidelného čtyřúhelníku. Žádné pozůstatky zařízení bývalého tábora smrti již neexistují. Jedinými věcmi, které ze staveb zbývají, jsou: Jáma se zbytky spálených dřevěných sloupů vyčnívajících vzhůru, vedoucích do sklepa, cihly ze základů hospodářské budovy a místo studny. Místa se nachází stopy po spálených dřevěných sloupech z plotu a zbytky ostnatého drátu. Jsou zde také části dlážděných cest. Nicméně jsou tu jiné stopy, které naznačují existenci a fungování tábora. V severozápadní části oblasti je plocha asi 2 hektarů pokrytá směsí popela a písku. V této směsi se nachází nespočet lidských kostí, často ještě pokrytých zbytky tkání ve stavu rozkladu. Během zkoumání, které jsem provedl se znalcem v oboru soudního lékařství, bylo určeno, že popel je bez jakýchkoliv pochyb lidského původu (zbytky spálených lidských kostí). Zkoumání lidských lebek neodhalila žádné stopy zranění. Na vzdálenost asi 100 metrů tu je nyní cítit nepříjemný zápach spáleniny a rozkladu. V jihozápadním směru je část táborového terénu pokryta hliníkovým – smaltovaným – skleněným a porcelánovým nádobím – kuchyňským náčiním – příručními zavazadly – ruksaky – kusy oblečení atd. Na pozemku je nespočet děr a kráterů.“

²¹¹ USSR-344. GARF, 7445-2-126, str. 19a-20 (str. 3 ad. zprávy).

Łukaszkiwicz shrnul vyšetřování uskutečněná na tomto místě měsíc předtím takto:²¹²

„Během práce v terénu jsem nenašel žádné masové hroby, což v souvislosti se svědectvími Romanowskiho a Wiernika vede k závěru, že téměř všechna těla obětí byla spálena, tím spíš, že tábor byl brzy zlikvidován a vrazi měli spoustu času. Pozemek tábora byl zoran a oset. Byli tam usídleni Ukrajinci, kteří uprchli před příchodem Rudé armády (svědectví Kuchareka a Lopuszyńskiho).“

9. a 10. srpna 1946 Łukaszkiwicz spolu se zeměměřičem Trautsoltem a soudním lékařem Wakuliczem pátrali po masových hrobech na území tábora Treblinka I. V lese u vesnice Maliszewa, asi 500 metrů jižně od tábora, bylo nalezeno 41 masových hrobů, z nichž 40 bylo znesvěcených; spousta těl byla poházena kolem. Jeden hrob byl zhanoben pouze částečně a mohlo z něj být vyjmuto 10 mrtvol. Soudní lékař zkoumal 112 lebek a určil, že pouze ve dvou případech byla příčinou smrti střela do hlavy. Celková plocha hrobů činila 1 607 m². Ohledně počtu objevených těl Łukaszkiwicz napsal:²¹³

„Kvůli zničení hrobů není možné spočítat těla, jež v něm byla. Lékařský znalec Mieczysław Piotrowski však tvrdí, že jeden hrob 2 x 1 x 1 metr (aniž se bere v úvahu svrchní vrstva zeminy pokrývající těla) obsahuje nejméně 6 nahých těl. Vzhledem k velikosti všech 41 hrobů a za předpokladu, že vrstva mrtvol dosahuje hloubky jen 1,5 metrů (hloubka hrobů je až 3 metry) si lze spočítat, že tam bylo pohřbeno nejméně 6 500 lidí.“

Zeměměřič Trautsolt při této příležitosti nakreslil mapu oblasti Treblinky I, na níž zaznamenal přesnou polohu hrobů.²¹⁴ Z nich 17 bylo uspořádáno v řadě severojižním směrem; jejich celková délka byla asi 510 metrů.

Tato zpráva vyvolává následující úvahy:

1. Je možné, že hrob 2 x 1 x 1 metr *může* pojmut až šest těl, ale tyto rozměry odpovídají úplně normálnímu jednotlivému hrobu. Kdyby člověk chtěl kopat masové hroby, nebyly by široké jen jeden metr. Dokud se neprokáže opak, je proto nutné předpokládat, že takový hrob obsahoval pouze jedno tělo.
2. Tyto (masové) hroby mohly být zhanobeny pouze v období mezi říjnem 1944 a srpnem 1946, tedy Poláky, Sověty nebo oběma současně – ale proč?
3. Pokud tu byly nalezeny pozůstatky pouze 122 lidí, jak uvádí polský soudce, kde potom bylo zbylých cca 6 400?

Nejpravděpodobnější hypotézou by bylo, že těla vykopaly místní úřady a pohřbily je na hřbitově u vesnice, nebo možná i v nejbližším okolí tábora, kde je dodnes hřbitov. V tom případě by ovšem bylo divné, kdyby o tom Łukaszkiwicz nic neslyšel. Je tu však ještě jiné, mnohem znepokojivější vysvětlení, k němuž se později vrátíme: K uvedenému zhanobení podle všeho došlo, aby bylo možné zveličovat počet obětí Treblinky I. Pokud člověk vezme jako měřítko tři masové hroby nalezené Sověty v srpnu 1944 a pak 41 hrobů o stejném obsa-

²¹² *Tamtéž*, str. 324a (str. 12).

²¹³ Z. Łukaszkiwicz, „*Obóz pracy w Treblince*“, in: *Biuletyn Głównej Komisji Badania Zbrodni Niemieckich w Polsce*, III, 1947, str. 120. – Porovnej také S. Wojtczak, *op. cit.* (pozn. 62), str. 135. Wojtczak tvrdí, že podle experta Piotrowskiho hroby obsahují 10 000 těl.

²¹⁴ Viz dokument 6 v dodatcích.

hu, měly by být schopny pojmout nanejvýš 3 000 těl. Na druhou stranu Łukaszkiwicz ve své zprávě z 29. prosince 1945 neprozíravě napsal, že²¹⁵

„v tomto táboře [Treblince I] bylo zabito přibližně 50 000 Poláků a Židů.“

Další otázka se nabízí sama: Kdo byli mrtví v Treblince I? S jistotou se ví, že v tomto táboře na podzim 1943 zuřila tyfová epidemie. Ve skutečnosti se dochoval seznam se jmény 148 vězňů, kteří této nemoci mezi 12. listopadem až 20. prosincem 1943 většinou podlehl.²¹⁶ Epidemie vypukla několik měsíců předtím a proto byl do Treblinky I z koncentračního tábora Lublin (Majdanek) 20. září poslán vagon 11 tun chlornanu vápenatého, který zjevně měl být rozprášen na vrstvy těl.²¹⁷

Jelikož bylo v Treblince I po dobu její existence internováno asi 10 000 vězňů,²¹⁸ lze předpokládat, že masové hroby odkryté Sověty a Poláky obsahovaly těla všech – nebo téměř všech –, kdo tam zemřeli. Další hroby nebo stopy po masových kremacích nebyly nalezeny.

3. Zhodnocení výzkumu

Rachel Auerbachová ve své již citované zprávě okázale mluvila o „*fyzickém důkazu*“ a „*corpora delicti*“. Jenže ve skutečnosti ani Sověti ani Poláci neodhalili byť jen sebenepatrnější zlomeček důkazu, že Treblinka II fungovala jako vyhlazovací tábor. Sověti se ve své zprávě z 24. srpna 1944 – citované v části 1 této kapitoly – viděli nuceni učinit následující přiznání:

„V současné době je obtížně odhalit stopy a tajemství této pece na spalování lidí, ale na základě dostupných údajů si o ní člověk může udělat obrázek.“

I vyšetřování v podání Łukaszkiwicze se v rámci této ústřední otázky ukázalo být zcela neúspěšné. Łukaszkiwicz uspořádal vykopávky na konkrétním místě tábora, kde byl podle svědka S. Rajzmana umístěn masový hrob, ale nic takového nenašel. Vykopal jámy 10-15 metrů dlouhé a 1,5 metrů hluboké na místech, kde podle svědků stály dvě údajné budovy na plynování, ale narazil pouze na „*nenarušené vrstvy země*“. Jistě, našel lebky, ale bez střelných zranění. Všechny jím zkoumané důkazy (mince, dokumenty, hadry, nádoby, zbytky různých předmětů) ukazují jen to, že na tomto místě stál tábor a lidské ostatky, stejně jako popel, dokazují pouze to, že v táboře byla pohřbena nebo zpopelněna těla. Nic nepřineslo ani stopu po důkazu masové vraždy, nemluvě o takovém zločinu spáchaném na *několika stech tisíc* lidí.

Mezi nalezenými předměty si zasluhují zvláštní pozornost lebky a části lidských těl ve stavu rozkladu. Z koho pocházely? Pokud se držíme oficiální historiografie, tato otázka zůstává nezodpovězená. Podle ní spalování těl exhumovaných z masových hrobů skončilo do 2. srpna 1943, dne vězeňské vzpoury. Předpokládá se, že během této vzpoury bylo zabito nejméně 300 až 400 vězňů v táboře nebo nejbližším okolí drátěného plotu²¹⁹ a v následujících třech týd-

²¹⁵ USSR-344. GARF, 7445-2-126.

²¹⁶ Kopie dokumentu v S. Wojtczak, *op. cit.* (pozn. 61), str. 159-164.

²¹⁷ J. Gumkowski, A. Rutkowski, *Treblinka, op. cit.* (pozn. 78), kopie na nečíslované stránce.

²¹⁸ *Informator encyclopedyczny, op. cit.* (pozn. 65), str. 528.

²¹⁹ Y. Arad, *op. cit.* (pozn. 74), str. 298.

nech bylo údajně zplynováno víc než 30 000 Židů z ghetta v Bialystoku, jejichž těla ani Sověti ani Poláci neobjevili. Pokud zde proběhlo takové vraždění, tyto oběti tedy musely být spáleny. Totéž platí pro těla zabitých při vzpouře. Předpokládejme, že přeživší vězni nebyli zabiti na místě, ale 20. prosince přemístěni do Sobiboru, jak lze usuzovat z odpovídajícího přepravního listu wehrmachtu.²²⁰ Pokud byly v listopadu 1945 nalezeny rozkládající se části těl, je tento objev také v rozporu s tezí, že příslušné oběti byly zavražděny před více než dvěma roky. A konečně je mimořádně problematické, že nebylo nalezeno ani jedno *kompletní* tělo.

Z koho tedy lebky a části těl pochází? Byly snad vzaty z masových hrobů v Treblince I? Mohly to být pozůstatky obětí tyfové epidemie, která řádila v táboře na konci roku 1943? Tato hypotéza se zdá o to přijatelnější, že žádná lebka nevykazovala střelná zranění. Může to skýtat vysvětlení i pro zvláštní okolnosti, za jakých byla Treblinka II zničena bombami: Bomby zničily nejen dvě budovy, které byly Němci nejspíš ponechány nedotčené,²²¹ ale také rozptýlily hnijící části těl po široké ploše a tak zesílily hrozný dojem z „vyhlazovacího tábora“. A je faktem, že objevené části těl byly důsledně využívány v propagandě.

4. Plány Treblinky

Łukaszkiwicze na jeho inspekci v oblasti bývalého tábora Treblinka II 9. až 13. listopadu 1945 doprovázel místopřísežně zavázaný zeměměřič K. Trautsolt. Ten s pomocí svědků nakreslil přesný plán Treblinky II z té doby.²²² Tento plán, jehož směrové osy jsou pootočené,²²³ ukazuje nepravidelný čtyřúhelník, jehož strany mají následující délku:

- Severní strana (ve skutečnosti východní strana):	376,5 metrů
- Východní strana (ve skutečnosti jižní strana):	471,5 metrů
- Jižní strana (ve skutečnosti západní strana):	490 metrů
- Západní strana (ve skutečnosti severní strana):	240 metrů

Celková plocha tábora Treblinka II tak činila asi 134 500 m² (13,45 hektarů).

Na plánu jsou zaneseny i ruiny, které se nacházely na ploše tábora: Vypálený sklep („*piwnica spalona*“), označený písmenem „e“, i zničený dům osadníka („dom burzony kolonisty“), označený písmenem „l“.

Na jiné, typograficky identické mapě zeměměřič Trautsolt přidal zařízení, která se v táboře údajně nacházela podle svědeckých výpovědí. Łukaszkiwicz publikoval dvě verze této mapy, z nichž první je poměrně nízké²²⁴ a druhá vysoké kvality.²²⁵ Na druhé mapě je přesně vy-

²²⁰ Objasněno Z. Łukaszkiwiczem, *Obóz straceń w Treblince*, *op. cit.* (pozn. 38), str. 61.

²²¹ Obě budovy jsou jasně viditelné na leteckém snímku z listopadu 1944, tedy po obsazení oblasti Rudou armádou, ale není jasné, zda jsou neporušené nebo částečně vypálené: U.S. National Archives, Ref. No. GX 12225 SG, exp. 259; přesné datum fotografie, kterou poprvé zveřejnil John C. Ball, je neznámé. Porovnej fotografie 11 v dodatcích.

²²² Viz dokument 7 v dodatcích. Podobný, zjednodušený plán reprodukoval A. Neumaier, „*The Treblinka Holocaust*“ v: G. Rudolf (ed.), *op. cit.* (pozn. 83), str. 483. Porovnej dokument 8. Jak je z plánu zřejmé, pochází z archivu Hlavní komise pro vyšetřování hitlerovských zločinů v Polsku (Główniej Komisji Badania Zbrodni Hitlerowskich w Polsce).

²²³ Severo-jihni směr na mapě ve skutečnosti odpovídá východo-západnímu směru.

²²⁴ Viz dokument 9 v dodatcích.

²²⁵ Viz dokument 10 v dodatcích.

značena (údajná) vyhlazovací zóna, označovaná mnoha svědky také jako „tábor II“ v Treblinku II. Jde o nepravidelný čtyřúhelník. Pokud člověk použije jako měřítko strany tábora, lze spočítat, jak dlouhé musely být strany kremační zóny.

- Severní strana (východ): 188 metrů
- Východní strana (jih): 110 metrů
- Jižní strana (západ): 174 metry
- Západní strana (sever): 52 metry

Tento tábor II je údajný tábor smrti, jedna sekce tábora Treblinka II, v níž měla být umístěna plynovací zařízení, masové hroby a spalovací jámy. Vzhledem k výše uvedenému by plocha této zóny měla činit nějakých 14 000 m² (1,4 hektary), to jest desetinu celého tábora Treblinka II. Na zbytku plochy Treblinky II, také označované jako tábor I, byly domy pro strážce, táborová administrativa, třídění hadrů a sběrná místa, atd.

Pokud jde o tvar a velikost celého tábora, tento plán poměrně přesně odpovídá leteckým snímkům pořízeným nad Treblinkou II v květnu a listopadu 1944. Naopak výsledky forezních vyšetřování korespondují s tím, co lze vidět na těchto fotografiích, podstatně méně.

Letecký snímek z 15. května 1944 ukazuje pět budov v severozápadním sektoru tábora, v lichoběžníkové zóně o velikosti asi 60 x 100 metrů.²²⁶ Na jihu a východě je ohraničen lesíkem a na západě silnicí, vedoucí dál do tábora a plotem, který tehdy existoval. Je naprosto zřejmé, že tyto budovy nemají nic společného se „statkem“, který měly postavit SS po likvidaci tábora a v němž měl zůstat Ukrajinec, aby oblast hlídal.²²⁷

Na leteckém snímku z listopadu 1944 zde vidíme stát jen dvě budovy; tři zbývající byly evidentně zničeny.²²⁸

Tábor Treblinka I byl evakuován 23. července 1944²²⁹ a německé jednotky opustily oblast kolem Treblinky na konci července. Když tedy oblast tábora v srpnu 1944 obsadili Sověti, museli ony dvě budovy nalézt stále nedotčené, ale jak již bylo řečeno, ve zprávě z 15. září 1944 napsali, že v táboře stály jen „dvě vypálené zemědělské budovy“. V listopadu 1945, kdy přijel Łukaszkiwicz na svou inspekční cestu, už tyto budovy neexistovaly vůbec. Museli je tedy zničit Sověti nebo Poláci mezi zářím 1944 a listopadem 1945. Z jakého důvodu? Je vysoce pravděpodobné, že i zbylé tři domy zničili Sověti nebo Poláci. SS by každopádně zničily všech pět, místo aby nechaly dva stát. Proč by to dělaly? Kvůli jednomu osamělému Ukrajinci ponechanému na nepřátelském území? Co by jen mohlo být jeho úkolem? Tato historka je podezřelá.

To však ještě není konec podivných aspektů. Łukaszkiwicz na pozemku našel několik kráterů po výbuších bomb a dokonce dvě nevybuchlé bomby. Největší kráter byl hluboký 6 metrů a měl průměr asi 25 metrů. Tábor tedy musel být bombardován a určitě ne omylem. Němci, kteří podle oficiální historiografie zahladili všechny stopy svých zločinů rozebráním baráků, demolicí zděných staveb, zarovnaním a zoráním terénu a zasetím vlčího bobu, by neměli žádný zájem tábor bombardovat, protože zde za prvé nezbylo nic ke zničení a za druhé by krátery vytvořené bombami poskytl očividné stopy údajných masových vražd. Z leteckého obrázku

²²⁶ Viz fotografie 10 v dodatcích.

²²⁷ A. Ruckerl, *NS-Vernichtungslager...*, op. cit. (pozn. 63), str. 240. Jak jsme si již řekli, tento osadník, údajně jménem Strelbel, měl podle sovětské zprávy z 24. srpna 1944 krátce před příchodem Rudé armády uprchnout.

²²⁸ Viz fotografie 11 v dodatcích.

²²⁹ S. Wojtczak, op. cit. (pozn. 61), str. 130.

tábora Treblinka II, pořízeného v listopadu 1944, je dále patrné, že tábor v tehdejší době – tedy poté, kdy byla oblast obsazena Rudou armádou – ještě bombardován nebyl.²³⁰

Bombardování tedy museli provést Sověti. Ale tábor Treblinka byl zlikvidován již v listopadu 1943 a v jeho těsném sousedství se nenacházely žádné vojenské cíle. Treblinka I, která fungovala ještě v květnu 1944, bombardována *nebyla*. Proč tedy Sověti svrhli bomby na Treblinku II? Třeba proto, aby zlikvidovali spoustu stop zanechaných SS, stop, které by byly neslučitelné s tezí o masovém vyhlazování, a aby vytvořili falešné stopy zdánlivě tuto tezi podporující?²³¹

Co se týče tvaru a velikosti tábora, lze výše zmíněné plány považovat za spolehlivé, protože byly za prvé nakresleny profesionálním zeměměřičem na základě měření provedených na místě a za druhé odpovídají leteckým snímkům. Lze je tedy přijmout jako standard pro porovnávání všech ostatních plánů, které byly nakresleny dříve či později vězni tábora nebo na základě jejich popisu. Až na jednu výjimku, kterou si probereme později, tábor konzistentně vykazuje tvar nepravidelného čtyřúhelníku.

Ohledně budov v táboře a dalších zařízení jsme na druhou stranu zcela závislí na tvrzeních svědků, protože se nedochoval ani jeden německý plán tábora. Rozdíly mezi plány vytvořenými bývalými vězni představují názornou ukázkou vývoje tvrzení o takzvaném „táboru II“, tedy údajném vyhlazovacím táboře.

Na plánu přiloženém ke zprávě z 15. listopadu 1942²³² celému táboru dominují dvě vyhlazovací zařízení, jako kdyby „tábor I“, administrativní úsek s ubikacemi, kuchyně, sklady atd. vůbec neexistovaly. Dvě parní popravčí zařízení se třemi, respektive deseti komorami, které pak byly J. Wiernikem na mapě publikované v jeho spisech z roku 1944 změněny na popravčí zařízení využívající motorové výfukové zplodiny,²³³ se objevují na všech pozdějších plánech ve stejném tvaru i umístění.²³⁴ Takže nejdříve „tábor I“ nebyl zobrazován vůbec a „tábor II“ sestával výhradně ze dvou domů smrti.

První oficiální plán Treblinky byl vydán sovětskou vyšetřovací komisí 24. září 1944. Má tvar nepravidelného čtyřúhelníku, který odpovídá nynějšímu tvaru tábora jen v hrubých obrysech. Na tomto plánu „tábora I“ se nachází jasně ohraničená stavba, která byla později přejímána kresličmi mnoha jiných plánů. „Táboru II“ však stále dominují dvě vyhlazovací zařízení (tentokrát s komorami s odsáváním vzduchu), jež jsou nazývány „sprcha č. 1“ a „sprcha č. 2“ a které odpovídají parním popravčím zařízením na plánu z 15. listopadu 1942. Sověti přidali dvě další, neustále se opakující zařízení: Svlékačí baráky (60 x 12 metrů) a cestu obehnanou ostnatým drátem, která vede k popravčím zařízením a později byla pokřtěna jako „trubka“. J. Wiernik na svůj plán z roku 1945 přijal sovětské spodobnění „tábora I“ a „tábor II“ obohatil o dva kremační rošty, dvě strážní věže, šibenici, několik dílen (pro truhláře, ševce, kovodělníky), ubikace pro strážce, vězeňskou kuchyni, vězeňské baráky, laboratoř, ženské ubikace, prádelnu a vězeňské sprchy.²³⁵ Masové ani individuální hroby na tomto plánu ještě nejsou. Ty se poprvé objevily na treblinském soudu v Düsseldorfu 1964/1965, když státní zástupce A. Spieß přišel s oficiálním plánem, na kterém se skvěly čtyři „jámy na mrtvoly“.²³⁶

²³⁰ Viz pozn. 221.

²³¹ Části těl nalezené v táboře Poláky lze rozumně vysvětlit jedině výbuchy bomb.

²³² Viz dokument 2 v dodatcích.

²³³ Porovnej s kapitolou II, podkapitolou 5.

²³⁴ Viz dokument 4 v dodatcích.

²³⁵ Viz dokument 11 v dodatcích.

²³⁶ Viz dokument 12 v dodatcích.

Cesta k tomuto „oficiálnímu“ plánu byla patrně nesmírně klikatá. Některé plány, které vznikly hned v poválečném období, vykazují poměrně značné odchylky i od již dříve zmíněných exemplářů. Arie (Aleksander) Kudlik v roce 1946 nakreslil plán, na němž je zobrazeno pouze druhé ze dvou vyhlazovacích zařízení v „táboře II“, ale je na něm pět kruhů označených jako „*krematoria*“.²³⁷ Plán vytvořený svědky Laksem a Płatkiewiczem se od toho nejznámějšího odchyluje dokonce ještě zásadněji.²³⁸ N. Blumental, který tuto kresbu publikoval roku 1946, popsal její původ takto:²³⁹

„Kopii plánu ‚tábora smrti Treblinka‘ poslal Židovské ústřední historické komisi Moszek Laks, kterému v Treblince říkali ‚Mietek‘. Ten přijel do tábora ze Suchedniów (okres Kielce) 22. září 1942. Podle prohlášení tohoto svědka plán nakreslili on a pan Płatkiewicz během pobytu v táboře. Svědek se zúčastnil vzpoury a pak i s plánkem utekl do lesů. Od 2. srpna 1943 do 17. ledna 1945 se Herr Laks skrýval. Jeho důvěryhodnost potvrzuje Maniek Płatkiewicz, který se účastnil vzpoury v Treblince. Spolu nakreslili plán během loupání brambor ve sklepě za pobytu v Treblince. Tito svědci předložili originál vyrobený v Treblince, na jehož základě byla vyrobena odpovídající kopie.“

Pokud je to pravda, tento plán by měl být nejpřesnější ze všech plánů nakreslených svědky, protože je založen ne na pouhé paměti, ale na přímém pozorování tábora. Ve skutečnosti jde o jediný plán, zobrazující tvar budov a zařízení, číslovaných od 1 do 53 s množstvím různých dodatečných číslování. Popisky k obrázku vysvětlují účel budov a zařízení s občasnými vloženými krátkými anekdotami z historie tábora. Tito autoři zmiňují zařízení, která na jiných plánech chybí, například sportovní hřiště pro ukrajinské strážce (17), rekreační prostor se slunečníky a křesly pro SS-many (10), obrněná vozidla neustále připravená do akce (12), parkoviště na bicykly (11), čerpací stanici (15), přístřešek na ochranu nádob s topným olejem (16), zelinářské zahrady (4), požární nádrž (39), manévrovací plochu pro nákladní auta (44), zásoby uhlí (45), falešnou vlakovou stanici, sestávající z baráků s nápisem „*Obermajdanki*“, hodinami a poutačem s nápisem „*železniční stanice Wolkowysk-Bialystok*“, pokladnou, jízdním řádem, dvěma do čekáren první, druhé i třetí třídy s bufetem, to vše jen předstírané (50/1-6), čtyři poutače s informacemi o druzích oblečení, které tam Židé museli odložit, když se svlékali (vlna, hedvábí, atd.), jakož i několik soch: Ukrajinský úderný oddíl jdoucí do bitvy (21), pastevec pasoucího svá zvířata (32), Židé jdoucí pracovat s lopatami a kopající pod nápisem „*Do ghetta*“ (36). V legendě k obrázku se také objevují explicitní zmínky o masovém vraždění – „*Cesta do tábora smrti*“ –, ale nejpodivnější věcí je, že se onen „tábor smrti“, „tábor č. 2“ na tomto plánu vůbec neobjevuje, jako by to byl bezvýznamný detail. Možná tito dva umělci tehdy ještě nevěděli, kolik vyhlazovacích zařízení by měli znázornit a jak.

Samuel Willenberg tento nedostatek opravuje po více než 40 letech vydáním plánu tábora ve svých vzpomínkách o Treblince,²⁴⁰ na němž má tábor tvar nakreslený zeměměřičem Traut-soltem a budovy jsou znázorněny způsobem odpovídajícím Laksovi a Płatkiewiczovi. Samo-

²³⁷ Viz dokument 13 v dodatcích.

²³⁸ Viz dokument 14 v dodatcích.

²³⁹ Wydawnictwo Centralnej Żydowskiej Komisji Historycznej (ed.), *Dokumenty i Materiały, op. cit.* (pozn. 40), str. 190.

²⁴⁰ Viz dokument 15 v dodatcích.

zřejmě, že v „táboře II“ jsou zařízení, která tam podle oficiální verze měla existovat, tj. dvě údajná vražedná zařízení, tři masové hroby, kremační rošt a baráky pro židovské vězně.²⁴¹

Jak si ukážeme v poslední kapitole této knihy, „tábor II“ s největší pravděpodobností obsahoval zařízení úplně jiného druhu.

5. Počet obětí Treblinky: Původ oficiálního čísla

V předchozí kapitole jsme viděli, že zpráva z 15. listopadu 1942 již mluví o dvou milionech zavražděných v Treblince v této době. J. Wiernik ve své práci z roku 1944 neuvedl přesné číslo, ale mluvil o „*milionech lidí*“.²⁴² Sovětská vyšetřovací komise 24. dubna 1944 stanovila počet obětí na tři miliony.²⁴³ S. Rajzman jako hlavní svědek rozdělil počty obětí podle země původu. V rozhovoru z 26. září 1944 uvedl následující (jazykové nedokonalosti jsou chybou sovětského překladatele).²⁴⁴

„Denně do tábora přijížděly 3-4 transporty. Byly samozřejmě dny, kdy přijely 1-2 transporty, ale to byla výjimka. V každém transportu přijelo 6 000-7 000 lidí židovské národnosti. Naše ilegální skupiny, jak jsem již řekl, udržovaly pečlivý záznam všech kontingentů, které do tábora přijely. Do tábora byli přiváženi Židé z různých zemí Evropy. 120 000 Židů přijelo jen ze samotného Německa, a mezi nimi:

Rakousko	40 000
[Dále:]	
Polsko	1 500 000
Československo	100 000
Rusko	1 000 000
Bulharsko a Řecko	15 000

Tedy v době, kdy byly vedeny záznamy, a skutečně od 1. října 1940 do 2. srpna 1943 [sic!] – bylo do tábora přivezeno celkem 2 775 000 mužů, žen, starých lidí i dětí židovské národnosti.“

Samozřejmě, že Wassili Grossmann přijal sovětské číslo tři miliony.²⁴⁵ Łukasziewicz se v prosinci 1945 pokusil o první oficiální stanovení počtu tvrzených obětí Treblinky a použil při tom metody, které se měly stát standardním postupem oficiální historiografie.²⁴⁶

„Je jasné, že přesné určení počtu obětí je doposud nemožné. Člověk by měl brát v úvahu, že tábor v Treblince nebyl funkční již od podzimu 1943 a že vrazi měli dost času zahladit všechny stopy. Nejvhodnějším postupem by podle mého názoru bylo co nejpřesněji určit počet transportů. Výpočty založené na kapacitě komor by byly nepřesné, protože je

²⁴¹ S. Willenberg, *Revolt...*, op. cit. (pozn. 85), str. 6.

²⁴² A. Donat, op. cit. (pozn. 4), str. 185.

²⁴³ Viz podkapitolu 1 této kapitoly.

²⁴⁴ USSR-337. GARF, 7445-2-126, str. 240.

²⁴⁵ W. Grossmann, *Die Hölle von Treblinka*, op. cit. (pozn. 26), str. 32.

²⁴⁶ USSR-344. GARF, 7445-2-126, str. 323-323a (str. 9 ad. zprávy).

samozřejmě neznámé, jak často byly naplňovány a do jaké míry. Při určování počtu transportů jsem vycházel ze svědeckých výpovědí, především železničních dělníků, a dokumentů ze stanice Treblinka. V období od srpna 1942 do poloviny prosince 1942 byly transporty extrémně početné. V tomto období s velmi konzervativními kalkulacemi předpokládám jeden transport denně. (Židovští svědci prohlašují, že tu po většinu doby byly 3 transporty denně, zatímco polští železniční dělníci říkají 2). Poté, v období od poloviny ledna do poloviny května 1943, byl průměrný počet transportů jeden týdně (svědci: Reisman [sic!] a Abe Kohn [sic!] říkají, že byly až 3 transporty týdně). Počet vagonů v jednom transportu byl určen na 50. (To vyplývá z dokumentace, že mnoho transportů sestávalo z 50 vagonů). Počet dní v měsíci – 30; počet týdnů v měsíci – 4. Takto od 1. srpna 1942 do 15. května 1943 dospějeme k celkovému počtu vagonů 7 500.“

Autor dále cituje některé německé železniční dokumenty, ke kterým se vrátíme později a z nichž lze vidět, že od 17. do 23. srpna 1943 odjelo z Bialystoku do Treblinky 266 vagonů. A pokračuje:

„Celkem 266 vagonů. Předpokládám v průměru 100 osob ve vagonu. Nicméně většina svědků říká, že toto číslo bylo 200. Tudiž musíme bez jakéhokoliv přehánění stanovit počet obětí na 781 000. Pro ilustraci dodávám, že jsem schopen na základě objektivních dokumentů: Telegramů, železničních jízdních řádů, přepravních listů atd., určit s naprostou přesností odeslání víc než 2 000 vagonů se Židy, ačkoliv zmíněné dokumenty představují jen malý zlomek železničních dokumentů. Podle mého názoru to prokazuje, že výše uvedená kalkulace je velmi konzervativní.“

Avšak tvrzení polského soudce, podle něhož bylo zdokumentováno 2 000 vagonů, neodpovídá realitě. Ve druhém ze svých dvou spisů vyhotovených roku 1946 jmenuje železniční dokumenty ve svém držení, totiž:

- jízdní řád č. 548 ze 3. srpna 1942.
- jízdní řád č. 562 z 25. srpna 1942.
- jízdní řád č. 594 z 21. září 1942.
- jízdní řád č. 552 z 1. února 1943.
- jízdní řád č. 567 z 26. března 1943.
- jízdní řád č. 290 ze 7. srpna 1943.

Dále:

- železniční průvodka ze 17. srpna 1943.
- telegram z 18. srpna 1943.

Z těchto dokumentů lze spočítat celkem 809 vagonů. Dvě položky jsou pochybné: jízdní řád č. 548 ze 3. srpna 1942, v němž je uveden jeden vlak za den s 58 vagony, a jízdní řád č. 552 z 1. února 1943, v němž je zapsáno 6 transportů s 12 000 osobami, ale bez uvedení počtu vagonů. Pokud předpokládáme počet pasažérů 100 na vagon jako Łukaszkiewicz, těchto 6 transportů s průměrným počtem 2 000 cestujících tedy mělo průměrně 20 vagonů na transport, čili 120 vagonů, takže celkový počet vagonů nebyl 2 000, ale (809 + 120) 929.

Autor ve zmíněné práci přejímá svůj dříve citovaný počet obětí, ale provádí určité modifikace. Pro období od 1. srpna 1942 do 15. prosince 1942 začíná se 135 transporty, což odpoví-

dá jednomu transportu denně po dobu 135 dnů. Pro období od 15. ledna 1943 (podle něj mezi 16. prosincem 1942 až 14. lednem 1943 žádné transporty nepřiely) do 15. května 1943 předpokládá 16 transportů (to je 1 transport týdně x 4 měsíce x 4 týdny za měsíc = 16 transportů), tedy jeden transport týdně po dobu 16 týdnů. Pak připočítává transporty, které přijely v srpnu 1943 a podle něj vypadaly následovně:

17. a 18. srpen: 2 vlaky po 39 vagoněch = 78 vagonů
18. srpen: 1 vlak s 35 vagony
21.-23. srpen: 5 vlaků po 38 vagoněch = 190 vagonů.

Jelikož předpokládá, že každý vlak měl v průměru 50 vagonů se 100 cestujícími na vagon, $(135 + 16 =) 151$ transportů se rovná $(151 \times 5\,000)$ 755 000 deportovaným. Pro 303 vagonů ze srpna 1943 docházíme k počtu 30 300 deportovaných, takže by do Treblinky mělo být posláno celkem $(755\,000 + 30\,300 =) 785\,000$ lidí; autor toto číslo zaokrouhlil na 800 000.²⁴⁷

Ve zprávě z prosince 1945 napsal, že 17. srpna 1943 do Treblinky přijel jeden vlak se 41 vagony, nyní však mluví o dvou vlacích po 39 vagoněch, což je jistě správnější. V deváté kapitole se k této otázce vrátíme.

Židovská ústřední historická komise sice Łukasziewiczovu drastickou redukcí sovětských tří milionů akceptovala, ale na druhou stranu považovala číslo tohoto polského soudce (800 000) za příliš nízké. Rachel Auerbachová píše ve své práci, která vyšla roku 1946 a byla již několikrát citována.²⁴⁸

„Na základě zjištění komise a našich vlastních výpočtů věříme, že číslo přes 3 000 000 Židů zabitých v Treblince, citované různými autory, je rozhodně příliš vysoké. Skutečné číslo je pravděpodobně něco málo přes milion.

Masové popravy v Treblince začaly 23. července 1942, což bylo toho roku datum Tiša be-av (tradiční židovský den půstu a truchlení nad zničením jeruzalémského chrámu), a definitivně skončilo uprostřed září 1943. Největší počet transportů přijel během měsíců srpna, září, října, listopadu a první poloviny prosince 1942. Na konci srpna bylo týdenní přerušování, protože se nahromadilo příliš mnoho mrtvol i příliš mnoho oblečení a táborový personál nebyl schopen toto pracovní zatížení zvládnout. Když odečteme tento jeden týden, stále zůstávají čtyři a půl měsíce se 144 dny plné ‚produkce‘ v plynových komorách. Podle všech svědectví, která zazněla, do Treblinky každý den přijížděly jeden až tři transporty. Každý transport sestával v průměru ze 60 nákladních vagonů a v každém vagonu bylo mezi 80 až 150 lidmi. Podle několika svědků byly dny, kdy byly transporty nadprůměrně naložené a jejich počet byl víc než tři denně. V takových dnech byly plynové komory v provozu až do 1 hodiny v noci a vyprodukovaly přes 20 000 mrtvol za 24 hodiny. Na druhou stranu však byly dny, kdy byly transporty mnohem menší, zejména ty z Německa, Československa a dalších západoevropských zemí, kdy deportovaní přijížděli osobními vagony, jež nebyly tak přeplněné (až na spoustu kufrů a speciální zavazadlové vozy). Krom toho musíme vzít v úvahu, že svědci možná počítali každou skupinu 20 vagonů přivezenou ze stanice Treblinka na táborovou vedlejší kolej jako samostatný transport. [...]

²⁴⁷ Z. Łukasziewicz, *Obóz straceń w Treblince*, op. cit. (pozn. 38), str. 36-39.

²⁴⁸ R. Auerbach, „*In the fields of Treblinka*“, op. cit. (pozn. 29), str. 52 ad.

Tudíž na ‚rušné období‘ treblinské ‚produkce‘ předpokládáme průměr jednoho transportu denně se 60 nákladními vagony a 100 lidmi v každém vagonu. To by odpovídalo průměru 6 000 osob denně. Vynásobeno 144 dny by to znamenalo celkem 864 000 duší.

Od poloviny prosince 1942 do poloviny ledna 1943 – kolem svátků Nežidů – byla v transportech pauza, jistý druh prázdnin. Po této pauze se transporty staly mnohem méně častými. Každý týden přijížděly dva, nanejvýš tři transporty. Během března a dubna neprijely skoro žádné. Poslední transport byl židovskými svědky viděn v polovině května 1943; skládal se hlavně z lidí deportovaných z Varšavy po povstání ve varšavském ghettu.

[...] S jistotou víme, že v tomto období přijížděly transporty Židů z Bialystoku. Když zohledníme všechny informace, které máme k dispozici, počítáme, že v Treblince mezi polovinou ledna až zářím 1943 (neboli kolem doby povstání) zahynulo nejméně 25 transportů Židů, a asi 10 transportů po povstání – tedy celkem asi 35 transportů. Podle našeho předchozího odhadu průměrného počtu vagonů na vlak a deportovaných na vagon to dělá celkový počet 210 000 duší. Přičteno k celkovému počtu za ‚rušné období‘ transportů by to znamenalo celkový součet 1 074 000; jinak řečeno víc než milion Židů.“

Verdikt porotního soudu v Düsseldorfu ze 3. září 1965 věnoval otázce po počtu obětí v Treblince samostatný odstavec:²⁴⁹

„Ve vyhlazovacím táboře Treblinka bylo zabito nejméně 700 000 Židů, ale v menší míře i cikánů. Tyto závěry se zakládají na odborné zprávě, předložené porotnímu soudu dr. Helmutem Krausnickem, ředitelem Ústavu pro soudobé dějiny v Mnichově. Tento znalec ve své odborné zprávě využil všechny prostředky obvyklé v historické vědě a přístupné mu v německých i zahraničních archivech, mezi nimi takzvanou Stroopovu zprávu [...], protokoly z procesu s hlavními válečnými zločinci před mezinárodním válečným tribunálem v Norimberku a nekompletní oficiální železniční dokumenty nalezené po válce (jízdni řády, telegramy a průvodky) ohledně transportů do Treblinky, které byly předmětem hlavních přelíčení a které porotní soud předal znalci k dispozici. Znalec dr. Krausnick řekl následující, *inter alia*:

Podle Stroopovy zprávy bylo do Treblinky v období od 22. července 1942 do 3. října 1942 přivezeno nákladními vlaky z varšavského ghetta přibližně 310 000 Židů a v období od ledna do poloviny května 1943 přibližně 19 000 Židů.“

Nicméně ve Stroopově zprávě ve skutečnosti stojí následující:²⁵⁰

„První velký odsun se konal v období od 22. července do 3. října 1942. Při této akci bylo odsunuto 310 322 Židů. V lednu 1943 byl uskutečněn druhý odsun, který se dotkl celkem 6 500 Židů.“

Treblinka tedy v této pasáži Stroopovy zprávy není vůbec zmiňována. V rozsudku se dále říká, že od 21. srpna 1942 do 23. srpna 1943 do Treblinky přijížděly transporty se Židy (ale

²⁴⁹ A. Rückerl, *NS-Vernichtungslager...*, op. cit. (pozn. 62), str. 197 ad.

²⁵⁰ PS-1061. *IMT*, Vol. XXVI, str. 634 ad.

i cikány) z mnoha dalších polských měst i Německa, Rakouska, Československa, Bulharska, Jugoslávie a Řecka. Soudci pokračují následujícím citováním Krausnicka:

„Přesný počet osob takto odvezených do Treblinky však nelze určit zejména s ohledem na to, že je k dispozici jen část dokumentů o železničních transportech. Přesto však lze odhadnout počet osob přivezených do Treblinky nákladními i osobními vlaky – nepočítaje přibližně 329 000 varšavských Židů – asi na 271 000, pokud se předpokládá průměrný počet 60 nákladních vagonů na vlak a průměrné obsazení 100 osob na nákladní vagon a 50 na osobní, takže nákladní vlak by do Treblinky transportoval asi 6 000 a osobní vlak asi 3 000 Židů.“

Jelikož podle Krausnicka byla čísla často vyšší (proč potom byla brána jako průměrná?) a předpokládá se, že tisíce Židů a cikánů přijely jinými dopravními prostředky, musel podle něj být celkový počet obětí vyšší.²⁵¹

„Ze všech těchto důvodů by bylo vědecky přijatelné odhadnout počet osob zabitých v Treblince na nejméně 700 000.“

Bohužel zde není příliš skutečností, na jejichž základě by bylo možné se okázale dovolávat „vědeckosti“ tohoto odhadu. Kromě skutečnosti, že deportovaní lidé mají ještě daleko do toho být „zabitými lidmi“, počet 329 000 lidí deportovaných do Treblinky z varšavského ghetta, jakkoli je to v rámci řádové hodnoty potenciálně možné číslo, není vůbec zdokumentován, a číslo 271 000 lidí přivezených do tábora z dalších míst je úplně vycucané z prstu. Uchýlení se k počítání vagonů deportačních vlaků a jejich obsazení slouží jen k vykouzlení základů pro kalkulace, jež ve skutečnosti neexistují, protože počet deportačních vlaků je prostě a jednoduše neznámý. Čísla uvedená Krausnickem byla očividně vymyšlená, a to obě jednotlivě, aby se dosáhlo výsledku (329 000 + 271 000 =) 600 000. K tomu Krausnick jednoduše přidává smyšlených 100 000 deportovaných a při tom se ani nenamáhá uvést fiktivní zdroje!

Na konci výše citovaného textu z düsseldorfského rozsudku A. Rückerl v poznámce pod čarou přináší toto tvrzení:²⁵²

„Ve znaleckém posudku předloženém na druhém treblinském soudu na podzim 1969 znalec dr. Scheffler došel k závěru založenému na nejnovějším výzkumu, že ve vyhlazovacím táboru Treblinka bylo zabito celkem přes 900 000 lidí, téměř výhradně židovského původu.“

Pokud je nám známo, tento odborný názor Wolfganga Schefflera nebyl nikdy publikován. Roku 1976 napsal ve spolupráci s jistým Ino Arndtem článek, v němž strohou prózou sděluje:²⁵³

„Podle závěrů porotního soudu v prvním treblinském soudu v Düsseldorfu (1964-1965), jež se zakládají na (neúplných) dokumentech (jízdních řádech, telegramech, že-

²⁵¹ A. Rückerl, *NS-Vernichtungslager...*, op. cit. (pozn. 63), str. 198 ad.

²⁵² *Tamtéž*, str. 199.

²⁵³ Ino Arndt, Wolfgang Scheffler, „Organisierter Massenmord an Juden in nationalsozialistischen Vernichtungslager“ in: *Vierteljahrshefte für Zeitgeschichte*, Volume 2, 1976, str. 127 ad.

lezničních průvodkách), zhodnocených profesionálním způsobem znaleckým posudkem, na takzvané Stroopově zprávě, literatuře a svědeckých výpovědích, bylo v Treblince zabito nejméně 700 000 lidí, hlavně Židů, ale také cikánů (asi 1 000). Znalec ve druhém treblinském procesu (1969-1970) dospěl k číslu 900 000 obětí, založenému na nejnovějších výsledcích výzkumu.“

Tito dva autoři se v poznámce pod čarou odvolávají na dřívější Rückerlovu knihu,²⁵⁴ v níž však – i zde ve skromné poznámce pod čarou! – stojí přesně totéž! Je tedy jasné, že se odkaz na „nejnovější výsledky výzkumu“ netýká žádného objevení dříve neznámých dokumentů – ty totiž nejsou uvedeny –, ale výhradně nového početního žonglování se zásadními neznámými faktory (počet a kapacita vlaků, období deportací).

Pokud jde o určení počtu obětí, Stanisławu Wojtczakovi, autorovi nejlépe zdokumentovaného shrnutí literatury o Treblince (1975) nezbylo nic jiného, než převzít hypotézu soudce Łukaszewicze. Historii tábora rozděluje na tři období: Během prvního (23. červenec až polovina prosince 1942) bylo zavražděno 640 000 lidí, během druhého (leden až polovina května 1943) 80 000 a během třetího (2. srpen 1943 až uzavření tábora) dalších 30 000, tedy celkem 750 000.²⁵⁵

Uwe Dietrich Adam v roce 1982 rozdělil historii tábora do dvou období, od 23. července 1942 do 28. srpna 1942 s 215 000 obětí, a od září 1942 do října 1943 se 485 000 obětí, takže celkový počet obětí činí 700 000.²⁵⁶

Yitzhak Arad ve své knize vydané roku 1987 jako jediný otiskl detailní seznam transportů do Treblinky.²⁵⁷ Jelikož je velmi dlouhý, omezíme se zde na přetištění distriktů původu a počtů:

Distrikt	Počet deportovaných
Varšava	365 720
Radom	364 400
Lublin	33 300
Bialystok	117 970
Celkem	881 390

Při rozdělení podle roků poskytují Aradova data následující obrázek:

1942: 824 170
1943: 57 220

Přesné rozčlenění těchto čísel po měsících je nemožné, jelikož vlny deportací často začínaly během jednoho měsíce a končily v průběhu následujícího. Přibližně by to mohlo vypadat takto:

²⁵⁴ Adalbert Rückerl, *NS-Prozesse*, Verlag C.f. Müller, Karlsruhe 1971, str. 38.

²⁵⁵ S. Wojtczak, *op. cit.* (pozn. 62), str. 151 ad.

²⁵⁶ Uwe Dietrich Adam, „*Les chambres à gaz*,” in: *Colloque de l’Ecole des Hautes Etudes en Sciences Sociales, Allemagne nazie et le génocide juif*, Gallimard-Le Seuil, Paris 1985, str. 248 ad.

²⁵⁷ Y. Arad, *op. cit.* (pozn. 74), str. 392-397.

1942		1943	
Červenec a srpen	314 000	Leden	28 200
Září	177 000	Únor	14 400
Říjen	203 000	Duben	3 500
Listopad	98 000	Květen	3 500
Prosinec	32 170	Srpen	7 600

Arad jmenuje asi 140 míst, z nichž se předpokládá, že vyjžděly deportace do Treblinky, a ve všech případech uvádí přesný počet deportovaných. Na základě jakého zdroje tak činí? Všeobecně se odvolává na sčítání lidu židovských rad, na paměti a deníky přeživších, některé židovské studie a „*dokumenty německé správy železnic*“, přičemž vysvětluje:²⁵⁸

„Pokud předpokládáme, že každý plně naložený nákladní vagon přepravoval 100 až 150 lidí, jsme schopni určit přibližný počet Židů odvezených v každém transportu.“

Čímž jsme se opět úspěšně dostali k metodě soudce Łukaszkiewiczze!

Y. Arad ve skutečnosti – aniž by to přiznal – spoléhá víc než na cokoliv jiného na *Atlas holocaustu* od britsko-židovského historika Martina Gilberta, poprvé publikovaný v Londýně roku 1982. Tato práce obsahuje hojné množství číselných dat o deportacích Židů, ale naprosto mlčí ohledně zdrojů. Pokud jde o Polsko – a zvláště deportace do Treblinky –, Gilbertova čísla jsou z větší části produktem fantazie: Neudělal nic víc, než že přiřadil čísla vycucaná z prstu k jednotlivým místům, z nichž odjely skutečné i smyšlené transporty; čísla, jejichž celkový součet dává předem stanovený počet 840 000!²⁵⁹ Nepopíratelně to ukazuje byť i jen letmý pohled na tabulky. Například v tabulce 168 je přibližně 60 lokalit v okrese Bialystok, z nichž měly 2. listopadu 1942 odjet transporty do Treblinky. Této spoustě většinou neznámých obcí Gilbert přiděluje velmi přesné počty deportovaných.²⁶⁰ Kdyby pro tato malá města skutečně existovala přesná čísla, přirozeně by byla citována hlavně a především polskými badateli a historiky; jenže, jak jsme viděli, ti se museli omezit na hypotetické výpočty vlaků a vagonů. To znamená, že data M. Gilberta o transportech do Treblinky byla většinou vycucána z prstu a postrádají vědeckou hodnotu. Přesně totéž platí pro seznamy transportů Y. Arada, které jsou založeny na Gilbertově knize.

Roku 1965 vyšla malá knížka z pera jistého Manfreda Burby obsahující sloupcové grafy, jejichž výška ukazuje počet obětí v Treblince. Uspořádaná podle původního okrsku a země její číselná část vypadá takto:²⁶¹

²⁵⁸ *Tamtéž*, str. 381.

²⁵⁹ M. Gilbert, *Atlas of the Holocaust*, William Morrow and Company, New York, 1993, map no. 217, str. 167.

²⁶⁰ *Tamtéž*, str. 133. Zde je několik příkladů: Wasosz: 50; Gonadz: 1 280; Lubotyn: 174; Wasilków: 1 180; Mocchi: 756; Klukówo: 68, atd. Pro některá místa udává mnohem vyšší čísla: Bielsk: 5 000; Suchowola: 5 100; Krynki: 5 000; Siematyce: 6 000, atd.

²⁶¹ Manfred Burba, *Treblinka. Ein NS-Vernichtungslager im Rahmen der „Aktion Reinhard“*, Göttingen 1995, str. 18.

Varšava	254 000		
Distrikt Varšava	10 000	Slovensko	7 000
Distrikt Radom	364 000	Terezín	8 000
Distrikt Lublin	33 000	Řecko	14 000
Okres Bialystok	122 000	Celkem (ostatní země):	29 000
Polsko celkem	883 000		
SOUČET OBĚTÍ:		VŠECHNY OBĚTI:	
1942	837 000	912 000	
1943	75 000		

Další graf ukazuje počet obětí za jednotlivé měsíce. Ačkoliv neobsahuje žádná čísla, ta lze bez problémů odvodit z výše sloupců, která číslům odpovídá:

1942		1943	
		Leden	28 000
		Únor	14 000
Červenec	67 000	Březen	14 000
Srpen	246 000	Duben	7 000
Září	200 000	Květen	3 500
Říjen	203 000	Červen	0
Listopad	82 000	Červenec	0
Prosinec	39 000	Srpen	8 500
CELKEM 1942:	837 000	CELKEM 1943:	75 000

Podle M. Burby tedy bylo v Treblince zabito 912 000 lidí. Ohledně svých zdrojů autor píše:²⁶²

„Výpočet počtu obětí je v zásadě založen na dokumentech německé *Reichsbahn* [říšské dráhy], na šetřeních a sčítáních lidu nejrůznějšího druhu v ghettech v okupovaném Polsku, i vyprávění očitých svědků.“

Nicméně ve skutečnosti jsou Burbova čísla založena na již zmíněných seznamech Y. Arada, přičemž změnil jím postulované číslo (881 390) na 883 000 a přidal k němu 29 000 deportovaných ze Slovenska, Terezína a Řecka, které Arad nezmiňuje.

Nehorázná svévole, s jakou jsou takovéto statistiky vytvářeny, je dokonce ještě očividnější ve výpočtech Ryszarda Czarkowskiho, který jim věnuje celou jednu kapitolu knihy o Treblince z roku 1989. Historii tábora rozděluje do pěti období:

²⁶² *Tamtéž*, str. 17.

První období:	25. červen až 23. červenec 1942
Druhé období:	23. červenec až 15. prosinec 1942
Třetí období:	15. prosinec 1942 až 9. leden 1943
Čtvrté období:	15. leden až 2. srpen 1943
Páté období:	2. srpen až 23. srpen 1943

Pro první období spoléhá na svědectví Jana Sułkowskiego, podle něhož byly plynové komory prvních vražedných zařízení spuštěny do provozu 25. června 1942 a od té doby do Treblinky denně přijížděl jeden transport Židů. Czarkowski přijímá čísla stanovená Łukaszkiwiczem (50 vagonů na vlak, 100 osob na vagon) pro období 30 dní (25. červen až 23. červenec),²⁶³ což dává (30 x 50 x 100 =) 150 000 lidí deportovaných a zavražděných v Treblince ještě před otevřením tábora!

Pro druhé období Czarkowski svévolně předpokládá provoz po dobu 125 dnů o 2 transportech denně, čili v tomto časovém rozpětí má být zaznamenáno jako deportování a zavraždění ne méně než (125 x 2 x 50 x 100 =) 1 250 000 lidí!

Počet ve třetím období vypočítává následujícím způsobem: Podle jednoho čísla novin *Wiadomosc* bylo do Treblinky od 19. srpna 1942 do 9. ledna 1943 posláno 120 000 Židů. Czarkowski toto číslo dělí počtem dnů v daném časovém rozpětí, výsledek násobí počtem dnů mezi 15. prosincem a 9. lednem, konečné číslo zaokrouhluje na 22 000 a při tom ho naprosto nijak neznepokojuje skutečnost, že informace ve zmíněných novinách naprosto protirečí jeho předpokladu pro druhé období: Kdyby bylo od 23. července do 15. prosince 1942 skutečně deportováno do Treblinky 1 250 000 Židů a dalších 22 000 od 15. prosince 1942 do 9. ledna 1943, pak by muselo být do Treblinky odvezeno od 19. srpna do 15. prosince 1942 (120 000 – 22 000 =) 98 000 a od 23. července do 19. srpna 1942 (1 250 000 – 98 000 =) 1 152 000 Židů, což dává pro právě uvedené období průměr 41 000 denně!

Pro čtvrté období Czarkowski přijímá hypotézu navrženou Łukaszkiwiczem jeden transport týdně, ale svévolně prodlužuje dobu deportací o 6,5 týdnů a tímto použitím 26 týdnů dostává (26 x 50 x 100) 130 000 deportovaných.

Pro páté a poslední období bez výhrad přijímá 303 vagonů spočítaných Łukaszkiwiczem; to odpovídá 30 300 deportovaným, které Czarkowski zaokrouhluje na 30 000. Takto dochází k počtu (150 000 + 1 250 000 + 22 000 + 130 000 + 30 000 =) 1 582 000 obětí!²⁶⁴

Jistě, tento výsledek je čiré bláznovství, ale metoda použitá Czarkowskim je přesně tatáž, kterou použili ostatní autoři citovaní dříve, s výjimkou M. Gilberta a Y. Arada, kteří postupovali mnohem rafinovaněji v tom – jak jsme si ukázali –, že podle naprosto svévolných kritérií rozkouskovali předem určený počet obětí na určitý počet lokalit, aby tak vyvolali zdání, že celkový počet deportovaných do Treblinky i místa jejich původu jsou přesně známy.

Co je ještě pozoruhodnější, ani jeden z těchto autorů se neodkazuje na zprávu vypracovanou počátkem roku 1943 statistikem Richardem Korherrm na pokyn Heinricha Himmlera, ačkoliv je v ní obsažen naprosto přesný počet Židů, deportovaných do údajných vyhlazovacích táborů. Ve svém přehledu ohledně „*Evakuierung der Juden*“ (Evakuace Židů, část čtyři páté kapitoly jeho zprávy) Korherr píše:²⁶⁵

²⁶³ Ve skutečnosti to bylo 29 dní, včetně 25. června.

²⁶⁴ R. Czarkowski, *op. cit.* (pozn. 78), str. 189-202.

²⁶⁵ NO-5194, str. 9.

„Transporty Židů z východních provincií na ruský východ:	1 449 692
Prošlo tábory v oblasti Generálního gouvornementu:	1 274 166
Prošlo tábory ve vartské župě:	145 302“

Tábory pokládány za umístěné „v oblasti *Generálního gouvornementu*“ jsou Belzec, Sobibor a Treblinka; tábor ve vartské župě je Chelmno.²⁶⁶ Uvedené číslo 1 274 166 je podle historiografie počet obětí těchto tří táborů v Generálním gouvornementu do konce roku 1942. Kdyby to byla pravda,²⁶⁷ vyplývalo by z toho následující: Jelikož Belzec, jemuž se obvykle připisuje 600 000 obětí, byl uzavřen v prosinci 1942,²⁶⁸ a jelikož sám Herr dr. Scheffler stanovuje pro Sobibor celkový počet obětí za celý rok 1942 na 180 000,²⁶⁹ pak by v Treblince roku 1942 muselo být zabito (1 274 166 – 600 000 – 180 000 =) přibližně 494 000 lidí, a když pro následující rok 1943 přičteme maximální počet 75 000, dospějeme k číslu 569 000. Jak mohl Herr dr. Scheffler, který pro Belzec předpokládá ne obvyklých 600 000, ale 800 000 obětí,²⁷⁰ vážně mluvit o 900 000 obětech Treblinky? Podle jeho čísel muselo být v roce 1942 ve třech táborech v Generálním gouvornementu „zplynováno“ celkem 1 880 000 lidí, tedy o 600 000 víc, než jich jimi podle Korherrovy zprávy vůbec prošlo!

V této části nechceme ani tak demonstrovat rozdíly v číselných datech různých autorů, jako spíš neuvěřitelnou povrchnost a nelogičnost jejich metod. Jelikož všichni mluví nikoliv pouze o deportovaných, ale zavražděných lidech – tedy lidech, kteří údajně měli být zabiti přesně popsánymi způsoby –, šokující metoda jejich výpočtů se snoubí s udivujícím nedostatkem kritického intelektu, často hraničícím až s tupostí, a je nápadně zřejmá, když se porovná se dvěma ojedinělými představiteli oficiální historiografie, kteří do této oblasti přinesli alespoň špetku kritického myšlení.

Gerald Reitlinger napsal už v roce 1953:²⁷¹

„Každopádně by bylo nemožné zplynovat větší část z 310 000 Židů, kteří byli deportováni z Varšavy, spolu s neznámým počtem Židů z dalších ghett, ve třech plynových komorách, každé měřící 15 čtverečních stop [1 394 m²], za ne víc než 75 pracovních dnů.“

Ve snaze zachránit to, co se vzhledem k této nemožnosti ještě zachránit dá, vydedukoval:²⁷²

„Proto velká část musela zemřít ve vlacích.“

To je podobně neudržitelné tvrzení: Podle jízdního řádu č. 548 ze 3. srpna 1942 totiž cesta z Varšavy do Treblinky trvala pouze 3 hodiny 55 minut²⁷³ a i když podmínky v přeplněných vlacích byly hrozné, za žádných okolností nemohly vést k masovému umírání cestujících.

²⁶⁶ Toto je v Korherrově zprávě nejasné: Součet obou nižších čísel není 1 449 692, ale 1 419 467, takže nám chybí 39 225 lidí, u nichž nevíme, do které kategorie patří.

²⁶⁷ Nehovoříme zde o Korherrových číslech, ale jejich interpretaci, tj. tvrzení, že dotyční Židé zmíněnými tábory „neprošli“, ale byli „zplynováni“.

²⁶⁸ *Encyclopedia of the Holocaust*, op. cit. (pozn. 18), vol. I, str. 178.

²⁶⁹ A. Rückerl, *NS-Vernichtungslager...*, op. cit. (pozn. 62), str. 151.

²⁷⁰ A. Rückerl, *NS-Prozesse*, op. cit. (pozn. 254), str. 36.

²⁷¹ G. Reitlinger, *The Final Solution*, op. cit. (pozn. 183), str. 149.

²⁷² *Tamtéž*.

²⁷³ Kopie dokumentu v: Raul Hilberg, *Sonderzüge nach Auschwitz*, Dumjahn, Munich 1981, str. 178.

V rozhovoru s Jean-Claude Pressacem z roku 1995, jenž byl poprvé zveřejněn v roce 2000 se změnami provedenými na jeho přání, navrhl vlastní statistiky pro údajné oběti východních táborů, v nichž zásadně snížil jejich potvrzovanou výkonnost při vyhlazování:²⁷⁴

„Pokusil jsem se určit počet obětí táborů označovaných za vyhlazovací tábory na základě materiálních faktů: Povrchové plochy plynových komor a počtu osob, které mohly pojmout; času na zplynování, počtu plynování denně, počtu transportů přijíždějících denně s uvážením skutečné kapacity komor, atd. V porovnání s čísly Hilberga, jež jsou založena na polských zdrojích, jsem došel k následujícím číslům:

Chelmno:	80 000 až 85 000	místo 150 000;
Belzec:	100 000 až 150 000	místo 550 000;
Sobibor:	30 000 až 35 000	místo 200 000;
Treblinka:	200 000 až 250 000	místo 750 000;
Majdanek:	méně než 100 000	místo 360 000; ²⁷⁵

Pokud vezmeme jeho nejnižší odhady, Pressac redukuje celkový počet obětí v těchto pěti „vyhlazovacích táborech“ (Osvětím se v těchto statistikách neuvažuje) z 2 010 000 na 510 000. Nicméně jeho číslo pro Majdanek – jediný z těchto táborů, z něhož se uchovala dokumentární data – je stále víc než dvojnásobné oproti skutečnému číslu, jelikož dokumenty odhalují, že v Majdanku zemřelo asi 42 300 (židovských i nežidovských) vězňů.²⁷⁶ O stránku dál Pressac dodává:

„Pokud jde o masakr Židů, musí být zpochybněno několik základních představ. Udávaná čísla [oficiální historiografií] musí být důkladně revidována. Výraz ‚genocida‘ již není vhodný.“

Jelikož se Pressac nespolehá na dokumenty, ale pouze na teoretickou maximální kapacitu vyhlazovacích zařízení, jejichž existence zůstává neprokázaná, jeho čísla jsou samozřejmě extrémně diskutabilní, ale jedno je jisté: Kdokoliv mluví o masovém vyhlazování v Treblince – omezme se zde na tento tábor –, nemůže slepě přijímat nehoráznosti tvrzené svědky a není zbaven povinnosti střízlivě brát do úvahy to, co Pressac nazývá „materiální fakta“. K této věci se vrátíme v příští kapitole.

Čtenář by měl nakonec věnovat pozornost dalšímu grotesknímu statistickému detailu, jenž vyplývá z tvrzení, že kvůli přetížení první budovy s „plynovými komorami“, obsahující pouze tři smrtící komory, byla postavena další velká budova s deseti komorami.²⁷⁷

Podle *Encyklopedie holocaustu* byla tato nová budova postavena do října 1942.²⁷⁸ Proto předpokládáme, že zmíněné zařízení začalo fungovat v listopadu 1942. Podle téže *Encyklope-*

²⁷⁴ „Entretien avec Jean-Claude Pressac réalisé par Valérie Igounet, à la Ville-du-bois, le jeudi 15 juin 1995“, in: V. Igounet, *op. cit.* (pozn. 94), str. 640 ad.

²⁷⁵ Počet 360 000 obětí Majdanku Hilberg nestanovuje, ale v Polsku byl na začátku 90. let přijat jako závazný; polští historici ho mezitím snížili na 230 000. Hilberg mluví o 50 000 židovských obětech Majdanku (pozn. 17); nežidovskými oběťmi se nezabývá. Porovnej v této souvislosti J. Graf, C. Mattogno, *Concentration Camp Majdanek. A Historical and Technical Study*, Theses & Dissertations Press, Chicago, IL, 2003, kapitola 4.

²⁷⁶ J. Graf, C. Mattogno, *tamtéž*.

²⁷⁷ Tato část je od vydavatele G. Rudolfa.

die měly komory ve staré budově celkovou plochu asi $(3 \times 4 \times 4 \text{ m}^2 \Rightarrow) 48 \text{ m}^2$, ale ty nové asi 320 m^2 . Od listopadu 1942 tedy bylo v táboře k dispozici pro masové vraždění $(48 \text{ m}^2 + 320 \text{ m}^2 \Rightarrow) 368 \text{ m}^2$. Poměr ploch před a po listopadu 1942 tedy činil $48 \text{ m}^2 \div 320 \text{ m}^2 = 1:6,67$.²⁷⁹ *

Jak již bylo řečeno, podle Y. Arada mělo být v Treblince do konce října 1942 zavražděno 694 000 lidí, ale potom „jen“ dalších 187 390.²⁸⁰ Poměr zabitých v časových intervalech do října 1942 a poté je tedy 1:0,27. Pokud předpokládáme, že původní tři malé „plynové komory“ byly do konce října 1942 využívány na 100 % výkonnosti – jinak by nebyl důvod stavět novou, větší budovu –, pro třináct plynových komor využitelných od listopadu 1942 byl činitel využití pouze $(0,27 \div 6,67 \Rightarrow) 4 \%$!

Otázka, jež se nabízí ve světle této statistické skutečnosti, je jasná: Proč bylo postaveno deset nových, větších „plynových komor“, když potom vůbec nebyly potřeba? Tento bizarní rozpor mezi masovým zabíjením tvrzeným pro příslušná časová období a obrovským zvětšením vyhlazovací kapacity udávané svědky je silný důkaz, že druhé zmíněné tvrzení není založeno na faktech, ale má původ v propagandě: Tři „plynové komory“ prostě nebyly dost monstrózní. Démonická povaha Němců musela být doložena eskalací „faktů“.

OBDOBÍ	POČET KOMOR	PLOCHA	POČET ZAVRAŽDĚNÝCH	UDÁVANÉ VYUŽITÍ
Do konce října 1942	3	48 m ²	694 000	100 %
Od listopadu 1942	10+3	368 m ²	187 390	4 %

²⁷⁸ *Encyclopedia of the Holocaust, op. cit.*, (pozn. 18), str. 1485.

²⁷⁹ Na treblinském soudu v Düsseldorfu byly dány jiné míry komor (16 m² staré, 32 m² nové), jejich plošný poměr však zůstal zhruba stejný. Porovnej str. 116 ad. v této knize.

* Poměr celkových ploch před a po listopadu 1942 tedy činil $48 \text{ m}^2 \div 368 \text{ m}^2 = 1:7,67$; pozn. překl.

²⁸⁰ Y. Arad, *op. cit.* (pozn. 74), str. 392-397.

Kapitola IV: Údajná vyhlazovací zařízení v Treblince: Historická a technická analýza

1. Plánování a výstavba východních „vyhlazovacích táborů“

Plánování a výstavba takzvaných „vyhlazovacích táborů“ Treblinka, Sobibor a Belzec tak, jak je rekonstruuje oficiální historiografie, přináší zásadní problémy, které dodnes zůstaly nevyřešené. Hlavní problém spočívá v absenci racionálního plánování a v neuvěřitelně primitivní architektonické i technické struktuře těchto táborů, stojící v tom nejsilnějším kontrastu s jinými tábory, zejména takzvaným „vyhlazovacím táborem“ Osvětim. Raul Hilberg patří k několika málo představitelům oficiální historiografie, kteří tento problém předložili a snažili se ho vyřešit. Vysvětluje.²⁸¹

„Proč tři tábory a ne jeden? Proč byly postaveny jeden po druhém, první Belzec, pak Sobibor a nakonec Treblinka? Proč byly v každém táboru ze začátku jen tři plynové komory, když potom nestačily? Člověk by se mohl přiklonit k odpovědi, že plánovači neznali celý rozsah svého úkolu, že tápali na cestě k cíli, aniž ho měli v dohledu. To není úplně nepředstavitelné, ale jistě to není celé vysvětlení a možná ani nejdůležitější. Byla to věc, stručně řečeno, problému obtížné administrativy.

Třetí říše neměla žádný konkrétní centrální úřad ani samostatný rozpočtový titul na „konečné řešení židovské otázky“. Budování táborů, místa pro strážní personál a řízení transportů, to vše muselo být financováno složitým způsobem. Například Osvětim II a Lublin byly v počátcích určeny jako tábory pro válečné zajatce SS, a skutečně ne jen jako kamufláž, ale z rozpočtových důvodů. Naopak Belzec, Sobibor a Treblinka byly prostě a jednoduše tábory smrti. Takto však nemohly fungovat v žádném ekonomickém postavení a hodně věcí vypovídá o tom, že prostředky na jejich stavbu a fungování byly zlomkovité a minimální. To je pravděpodobně důvod, proč nevyrostly jako plně rozvinutý stavební komplex až do nebe. Pravděpodobně musely být stavěny postupně a krok za krokem, aby zůstaly finančně nenápadné.“

²⁸¹ Raul Hilberg, „Die Aktion Reinhard“, in: Eberhard Jäckel, Jürgen Rohwer (eds.), *Der Mord an den Juden im Zweiten Weltkrieg*, Deutsche Verlags-Anstalt, Stuttgart 1985, str. 129 ad.

Tyto teze, navrhované vědcem, který věnoval své *magnum opus*²⁸² * z větší části sporům byrokraticko-administrativní struktury Třetí říše, jsou zkrátka a dobře absurdní.

Nikdo, kdo zná komplexní uspořádání a způsob fungování nacionálně socialistických ekonomicko-administrativních úřadů,²⁸³ nemůže vážně věřit, že by v Generálním gouvernementu mohly jakkoliv vzniknout a rozvíjet se tábory jakéhokoliv druhu, aniž by byly přesně plánovány a obdařeny konkrétním rozpočtem.

Pokud jde o stavební aktivity, generální guvernér okupovaného Polska přes několik prostředníků podléhal *Reichsminister* Albertu Speerovi, který byl německým zmocněncem pro regulaci všech staveb. Speer instruoval svého místního zástupce, správce SS v úřadu *Höherer SS- und Polizeiführer* (vyššího vůdce SS a policie)** v Generálním gouvernementu, který zase dával pokyny zplnomocněnci pro regulaci všech staveb v Generálním gouvernementu.²⁸⁴ Správci SS, jmenovaní do každého úřadu vyššího vůdce SS a policie (HSSPF), byli zodpovědní „za správu všech ekonomických záležitostí oddělení SS a jednotek SS ve sféře svých příslušných HSSPF“, a sice konkrétně „za rozpočet, finanční správu a účetnictví, právní záležitosti [jako pronájmy, pojištění a podobně], předběžná šetření, ekonomické hospodaření, autodopravu, surovinové hospodaření, stavebnictví, hospodářské podnikání a koncentrační tábory“.²⁸⁵

Správce SS v praxi zastupoval *Reichsminister* Speera i *SS-Wirtschafts-Verwaltungshauptamt* (WVHA, Hlavní úřad hospodářský a správní SS). V souladu se strukturou úřadu se rozsah práce správce SS dělil do pěti skupin, přičemž skupina C – odbor stavebnictví, měla zodpovědnost za výstavbu.

Pod vyšším vůdcem SS a policie v Generálním gouvernementu byli čtyři vůdci SS a policie, jeden pro každý distrikt: Varšava (Arpad Wigand), Lublin (Odilo Globocnik), Radom (Carl-Albrecht Oberg) a Lvov (Fritz Katzmann).

V listopadu 1941 Amt II „*Bauten*“ (úřad II, stavby) *Hauptamt Haushalt und Bauten* (HHB, Hlavního úřadu pro rozpočet a výstavbu) provedl sedm stavebních inspekci jednotek Waffen-SS a policie v rámci vyšších vůdců SS a policie. Jurisdikci nad Generálním gouvernementem, na jehož území ležely tábory Belzec, Sobibor a Treblinka, vykonávala *Bauinspektion der Waffen-SS und Reichspolizei Generalgouvernement* (Stavební inspekce Waffen-SS a říšské policie Generální gouvernement), sestávající z pěti *Zentralbauleitungen* (centrálních stavebních úřadů) s devíti stavebními úřady Waffen-SS a policie. Úřad stavební inspekce sídlil v Krakově a centrální stavební úřady v Krakově, Varšavě, Lublinu, Debici a Lvově (posledně jmenovaný administrativně patřil do Generálního gouvernementu).²⁸⁶ Centrální stavební úřad Waffen-SS a policie ve Varšavě tedy spadal jak pod stavební inspekci Waffen-SS a říšské

²⁸² R. Hilberg, *op. cit.* (pozn. 17). Hilberg se zabývá jádrem tématu „holocaustu“, procesem vyhlazování v táborech smrti, na necelých 19 stranách z 1 300 stran svého trojsvazkového díla! Porovnej v této souvislosti Jürgen Graf, *The Giant with Feet of Clay*, Theses & Dissertations Press, Capshaw, AL, 2001.

* Latinsky „životní dílo“; pozn. překl.

²⁸³ K tomu porovnej Carlo Mattogno, *La „Zentralbauleitung der Waffen-SS und Polizei Auschwitz“*, Edizioni di Ar, Padua 1998.

** Výnosem ze 13.11.1937 utvořená regionální velitelství pro souhrnné řízení všech jednotek Pořádkové a Bezpečnostní policie spolu s SS; pozn. překl.

²⁸⁴ WAPL, 268, str. 81 ad.

²⁸⁵ Hans Buchheim, „*Die SS – das Herrschaftsinstrument*“, in: Hans Buchheim, Martin Broszat, Hans-Adolf Jacobsen, Helmut Krausnick, *Anatomie des SS-Staates*, DTV, Munich 1982, Vol. 1, str. 139; Angl.: *Anatomy of the SS State*, Collins, London 1968.

²⁸⁶ WAPL, 3, str. 12, 24.

policie Generální gouvernement, tak také pod správce SS v úřadu vyššího vůdce SS a policie v Generálním gouvernementu.

Všechny stavební práce, uskutečněné roku 1942 v Generálním gouvernementu, podléhaly normálnímu byrokratickému procesu, vypadajícímu následovně: Instrukce ze skupiny C „stavby“ SS-WVHA, v souladu s pokyny *Reichsminister* Speera, šly přes správce SS do centrálních stavebních úřadů a útvarů, které měly na starost provádění staveb.

Pokud jde o Treblinku, tento postup plně potvrzuje jediný známý dokument týkající se stavby tábora. Jde o potvrzení o práci z 1. června 1942, k němuž polský soudce Łukaszkiewicz sděluje následující:²⁸⁷

„Svědék Lucjan Puchała, drážní technik, předložil velmi zajímavý dokument: Potvrzení o zahájení práce z Centrálního stavebního úřadu Waffen-SS a policie, vydané 1. června 1942. Podle informací v něm mu byla k tomuto dni svěřena práce na vybudování výhybné koleje, která měla vést od vedlejší trati do tábora. Potvrzení je platné do 15. června 1942,²⁸⁸ a stavba podle prohlášení svědka tento den skončila.“

Łukaszkiewicz později zmíněný dokument kompletně přepsal. Jeho text zní následovně:²⁸⁹

„Centrální stavební úřad Waffen-SS a policie, Varšava.
Varšava, 1. červen 1942, Koszykowa 8, P. O. Box 214
Tel. 9-21-83.
Potvrzení č. 684

Polák Lucjan Puchała, narozený v ..., je zaměstnán jako technik na místním pracovišti Koszykowa. Žádáme, aby měl výše jmenovaný volný průchod a nebyl povoláván na jinou práci. Toto potvrzení ztrácí platnost 15. června 1942 a může být prodlouženo jen zdejším pracovištěm. Průkaz musí být vrácen v den vypršení platnosti.

Ředitel centrálního stavebního úřadu
(Podpis nečitelný) SS-*Scharführer*“

Tento dokument dokazuje, že za stavbu tábora Treblinka nesl zodpovědnost centrální stavební úřad Waffen-SS a policie ve Varšavě. Podle Y. Arada měly na stavbu tábora kontrakt dvě firmy: Schönbronn v Lipsku a Schmidt-Münstermann.²⁹⁰ Tyto firmy – a kromě nich se na stavbě nepochybně podílely i další – dostaly pověření od centrálního stavebního úřadu Waffen-SS a policie ve Varšavě, stejně jako Puchała. Tento úřad tedy fungoval jako zaměstnavatel a podle všech norem uplatňovaných mezi centrálním stavebním úřadem a civilními firmami tyto jednaly na jeho zadání, včetně finanční stránky. Tu nepochybně určovalo účetní oddělení útvaru stavební inspekce Waffen-SS a říšské policie Generální gouvernement, stejně jako ji v případě Osvětimi určovalo účetní oddělení útvaru stavební inspekce Waffen-SS a říšské

²⁸⁷ USSR-344. GARF, 7445-2-126, str. 320 (str. 3 zprávy).

²⁸⁸ V textu je chybně uvedeno „1945“.

²⁸⁹ Z. Łukaszkiewicz, *Obóz straceń w Treblince*, *op. cit.* (pozn. 38), str. 51.

²⁹⁰ Y. Arad, *op. cit.* (pozn. 74), str. 37; Arad k této informaci neuvádí žádný zdroj.

policie *Ost* (východ).²⁹¹ To znamená, že pro Treblinku (a logicky i Belzec a Sobibor) musel existovat konkrétní rozpočtový titul a že tábor vznikl na základě přesného plánu.

To platí i pro pracovní tábor Treblinka I. Ten byl politicky i administrativně podřízen vůdci SS a policie ve varšavském distriktu, Arpadu Wigandovi. Tento muž totiž dostal za úkol postavit zmíněný tábor, což je jasné ze tří dokumentů týkajících se dodávek různých materiálů – trubek, hřebíků atd. – pro tábor Treblinka I.

První z těchto tří dokumentů je dopis datovaný 19. června 1942 od SS-*Unterscharführera* (seržanta) dr. Irmfrieda Eberla z úřadu velitelství SS a policie ve varšavském distriktu. Dopis je adresován komisaři pro židovskou obytnou čtvrť a začíná větou:²⁹²

„Pro tábor Treblinka je ještě potřeba [...]“

Druhým dokumentem je dopis s nečitelným datem, který však pravděpodobně pochází rovněž z června 1942. Byl od Heinze Auerswalda, komisaře pro židovskou obytnou čtvrť v úřadu guvernéra distriktu Varšava, pro „*předsedu židovské rady ve Varšavě*“ a začínal takto:²⁹³

„Pro stavbu tábora Treblinka jsou potřeba následující věci [...]“

Ve třetím dokumentu, dopisu z 26. června 1942 od dr. Eberla komisaři pro židovskou obytnou čtvrť Auerswaldovi na téma „*Pracovní tábor Treblinka*“ na začátku stojí:²⁹⁴

„Pro stavbu pracovního tábora Treblinka jsou naléhavě potřeba následující věci [...]“

„*Pracovní tábor Treblinka*“ byl založen nařízením guvernéra distriktu Varšava z 15. listopadu 1941. Příkaz vybudovat tábor, v němž je uveden i jeho účel, byl zveřejněn 16. prosince 1941 v *Amtsblatt für den Distrikt Warschau Generalgouvernement* (úředním listu pro distrikt Varšava v Generálním gouvernementu) č. 11-12 na str. 106.²⁹⁵

Těžbu štěrku v dolech v Treblince I řídilo „*SS-Sonderkommando Treblinka*“ (zvláštní komando SS Treblinka),²⁹⁶ což bylo podle Łukaszkiwicze oficiální označení údajného „tábora smrti“ (proto Treblinka II).²⁹⁷ Je potvrzenou skutečností, že těžbu štěrku na místě prováděla pověřená firma, a sice Deutschen Herd- und Steinwerk GmbH Kieswerk Treblinka (Německé krbové a zednické práce, s.r.o., štěrkovna Treblinka).²⁹⁸

Takto „*Sonderkommando Treblinka*“ získalo velmi institucionální charakter a tudíž bylo součástí administrativního uspořádání Generálního gouvernementu. Politicky bylo podřízeno vůdci SS a policie ve varšavském distriktu a vyššímu vůdci SS a policie v Generálním gouvernementu (Friedrichu Wilhelmu Krügerovi), administrativně ústřednímu stavebnímu úřadu Waffen-SS a policie ve Varšavě, jakož i správci SS.

²⁹¹ K tomuto viz Carlo Mattogno, *op. cit.* (pozn. 283), str. 43-45.

²⁹² Kopie dokumentu v: Stanisław Wojtczak, *op. cit.* (pozn. 62), str. 167.

²⁹³ *Tamtéž*, str. 168.

²⁹⁴ Kopie dokumentu v: *Faschismus – Getto – Massenmord. Documentation über Ausrottung und Widerstand der Juden in Polen während des zweiten Weltkriegs*, Röderberg Verlag, Frankfurt/Main 1960, str. 304.

²⁹⁵ Kopie dokumentu v: Stanisław Wojtczak, *op. cit.* (pozn. 62), str. 155 ad.

²⁹⁶ Viz dokument 16 v dodatcích.

²⁹⁷ USSR-344. GARF, 7445-2-126, str. 319a (str. 2 zprávy).

²⁹⁸ Viz dokument 17 v dodatcích.

Stručně řečeno: Tvrzení, podle kterého byly tábory Treblinka, Belzec a Sobibor postaveny bez jakéhokoliv rozpočtového titulu, je historicky falešné a přímo absurdní pro kohokoliv, kdo je obeznámen s byrokratickými zvyklostmi Třetí říše.

A nyní, jak lze vysvětlit vyloženě primitivní charakter těchto táborů? Ve skutečnosti jde o špatně položenou otázku, protože primitivnost oněch tří táborů nevyplývá z jakékoliv dokumentace, jen z prohlášení svědků – a v předchozích kapitolách jsme si názorně ukázali, jaká váha by jim měla být přikládána. Takže primitivní charakter těchto táborů není žádná objektivně prokázaná skutečnost, nýbrž pouhá subjektivní rekonstrukce. Naopak: Jelikož tyto tábory byly postaveny v souladu s obvyklými ekonomickými i administrativními zásadami, aplikovanými i na ostatní tábory, nemohly být vůbec primitivní a člověk nevyhnutelně dochází k závěru, že subjektivní rekonstrukce založené na tvrzeních svědků nemohou odrážet skutečnost.

V těchto nereálných rekonstrukcích bije do očí nevýslovně primitivní charakter *kriticky důležitých* budov, kvůli kterým tyto tábory přece údajně byly postaveny – totiž zařízení na zabíjení a spalování mrtvol. Začneme s vražednými zařízeními a omezíme se výhradně na Treblinku.

2. Údajná vražedná zařízení v Treblince

V následujícím textu ponecháme stranou veškeré diskuse o spoustě technických fantazií, jako jsou parní nebo vakuové komory, popisovaných řadou svědků. Omezíme se na vyhlazovací techniky, které měly být používány v Treblince podle současné oficiální historiografie. Jako výchozí bod si vezmeme rozsudek porotního soudu v Düsseldorfu²⁹⁹ z 3. září 1965 proti Kurtu Franzovi:³⁰⁰

„Plynové komory, v nichž byli zabíjeni Židé prostřednictvím výfukových plynů z dieselového motoru, tvořily střed tábora smrti. Na začátku masového vraždění tam byl jen takzvaný ‚starý plynový dům‘. Tato masivní budova z cihel na betonových základech obsahovala 3 plynové komory o ploše asi 4 x 4 metry a výšce 2,6 metrů, jakož i strojovnu pro dieselový motor a osvětlení tábora. Všechny místnosti byly situovány ke dřevěnému koridoru vedle zděné budovy, do něhož vedlo několik schodů. Z onoho koridoru vedly dveře do plynových komor. Dveře byly asi 1,9 metrů vysoké a 90 cm široké, vyrobené podobně jako dveře protiletického krytu, takže uzavíraly komory téměř vzduchotěsně. Naproti nim, na vnější zdi každé plynové komory byly padací dveře ze silných dřevěných prken. Byly asi 2,5 metrů široké a 1,8 vysoké a při otevření se daly vyklopit nahoru jako moderní garážová vrata. Vedly na širokou betonovou rampu, ležící asi 70 cm nad zemí a obíhající celou budovu. Podlaha plynových komor byla kachlíková a svažovala se směrem k rampě. Zdi byly rovněž vykachlíkované, aspoň do určité výše. Na stropě každé komory bylo několik trubek a sprchových hlavic. Díky nim měly plynové komory vyvolávat dojem sprch. Potrubí však ve skutečnosti sloužilo k zavádění výfukových plynů produkovaných dieselovým motorem ve strojovně. Žádná zvláštní světelná zařízení v komorách nebyla.

²⁹⁹ Ohledně tohoto tématu viz kapitola V.

³⁰⁰ A. Rückerl, *NS-Vernichtungslager...*, op. cit. (pozn. 63), str. 20 ad., 224, 226.

Velmi krátce po zahájení provozu se kapacita starého plynovacího domu ukázala být nedostatečná pro bezproblémovou likvidaci denně přijíždějících transportů Židů. Proto byla na konci srpna/začátkem září 1942 zahájena výstavba nového velkého plynovacího domu, který obsahoval více větších plynových komor a byl schopen provozu po asi měsíc trvající stavbě.

Rovněž se jednalo o masivní budovu z cihel na betonových základech. Ke vchodu do přední části budovy, za níž se nacházela rozlehlá chodba, vedlo pět širokých betonových schodů ozdobených po stranách mísami s květinami. Na obou stranách chodby byly nové plynové komory. Jejich přesné rozměry nelze určit, jelikož obžalovaný L, ani jeho spoluobžalovaní a dokonce ani židovští svědci o tom nedokážou podat přesné detaily. Všichni se pouze shodují v tom, že nové plynové komory měly zhruba dvojnásobnou kapacitu než komory ve staré budově. Byly pravděpodobně zhruba 8 metrů dlouhé, 4 metry široké a 2 metry vysoké. [...]

Samotný proces vyhlazování trval přibližně 30 až 40 minut. [...]

Uznávanou kapacitu přibližně 200 až 350 lidí na plynovou komoru ve starém domě a přibližně 400 až 700 lidí na plynovou komoru v novém domě lze bezpečně prohlásit za nejpravděpodobnější podle všech [informací].“

Tento popis v zásadě odpovídá popisu Łukaszkiwicze, založenému na svědeckých výpovědích Wiernika, Reichmanna, Czechowicze a Finkelsztejna.³⁰¹

„Obě budovy byly postaveny podle koridorového systému, kdy vstup do komor v první budově byl po obou stranách chodby, kdežto v malé budově byl vstup do komor jen na jedné straně. Vchod byl relativně malý, uzavíraný přesně lícujícími dveřmi. Na vnější zdi komory byla velká záklopka, otevírající se nahoru a sloužící k vytahování těl. Komory byly vykachlíkované; podlaha se svažovala směrem ven, což usnadňovalo vytahování těl. Ve stropě byly otvory výfukových potrubí od motorů umístěných v přístavcích. Tyto otvory sloužily ke vpouštění výfukových plynů, jimiž se oběti udusily. Svědek Wiernik, který byl po celou dobu pobytu v táboře zaměstnán jako mistr tesař a měl relativní svobodu pohybu, udává následující rozměry komory: U malé budovy 5 x 5 metrů, u velké 7 x 7 metrů.“

Data udávaná oficiální historiografií jsou ve skutečnosti založena téměř výhradně na svědecké výpovědi Jankiela Wiernika, který, jak jsme si ukázali ve druhé kapitole, ustoupil od popisu parních komor ve zprávě z 15. listopadu 1942.

Ovšem ohledně uspořádání a ve skutečnosti i ohledně počtu údajných plynových komor ve druhém zařízení – taktéž založených na svědeckých výpovědích – existují různé varianty, o kterých se v oficiální historiografii nemluví ani šeptem.

V kapitole III jsme citovali svědeckou výpověď Abe Kona, podle kterého druhé vražedné zařízení obsahovalo 12 plynových komor. Na tomto svědectví je založena sovětská zpráva o Treblince z 24. srpna 1944, v níž se také mluví o 12 komorách.³⁰² Jak jsme již viděli, současná oficiální verze hovoří o 10 komorách. Svědci Willi Metz a Otto Horn, kteří pracovali

³⁰¹ USSR-344. GARF, 7445-2-126, str. 321 (str. 5 zprávy).

³⁰² Viz kapitola III, podkapitola 1.

v „táboře II“, tvrdili, že toto zařízení mělo šest plynových komor.³⁰³ Jankiel Wiernik napsal, že po jeho příjezdu do Treblinky zde byly tři plynové komory a dvě další přibyly během jeho pobytu v táboře ještě před postavením druhého vyhlazovacího zařízení,³⁰⁴ takže zde bylo celkem 15, nikoliv 13 komor.

Podle svědků citovaných W. Grossmannem měřily plynové komory ve druhém zařízení 7 x 8 metrů,³⁰⁵ podle svědků citovaných Łukaszkiwiczem 7 x 7 metrů,³⁰⁶ podle svědka Abe Kona 6 x 6 metrů³⁰⁷ a podle dnes uznávané verze 8 x 4 metry. Maximální kapacita těchto komor se pohybuje mezi 600 (Abe Kon) a 1 000 až 1 200 (Jankiel Wiernik).³⁰⁸ A konečně Elias Rosenberg tvrdí, že druhé smrtící zařízení nebylo postaveno mezi srpnem a říjnem 1942, ale v březnu 1943.³⁰⁹

Svědci se rovněž neshodují ohledně umístění pozorovacích okének v plynových komorách. Ve frontové zprávě TASS z 11. září 1944 se říká:³¹⁰

„Lidé ve ‚sprše‘ umírali v hrozných mukách po 10 minutách. ‚Mistr koupelny‘ se o tom přesvědčil skleněným okénkem ve dveřích.“

Na druhou stranu polsko-sovětský protokol z 15. září 1944 tvrdil:³¹¹

„Na střeše této – hermeticky těsnící – budovy bylo okénko, skrze které mohl být pozorován smrtelný zápas umírajících.“

E. Rosenberg rovněž tvrdí, že toto okénko bylo umístěno na střeše plynových komor.³¹²

Vojenský vyšetřující soudce z úřadu vojenského žalobce 65. sovětské armády, nadporučík justice Jurovski v téže době nakreslil plány prvního i druhého, údajně vyhlazovacího zařízení v Treblince. Ten první je nadepsán „*Plán budovy č. 1 v treblinském táboře 2, ve které probíhalo vraždění lidí židovské národnosti*“.³¹³ Návrh je opatřen čísly od 1 do 7 a dále písmeny azbuky „a“, „b“ a „B“.

Podle popisku k obrázku čísla a písmena označují následující zařízení:

1. Přístavek
2. Místnost, v níž byl umístěn motor
- 3, 4, 5. Komory
6. Místnost pro zaměstnance
7. Rampa
- a. Potrubí od motoru

³⁰³ Michael Tregenza, „*Christian Wirth: Inspekteur der SS-Sonderkommandos ‚Aktion Reinhard‘*“ in: *Zeszyty Majdanka* (Sešity Majdanek), Volume XV, 1993, str. 11.

³⁰⁴ Viz kapitola II, podkapitola 5.

³⁰⁵ V. Grossmann, *Treblinski Ad, op. cit.* (pozn. 23), str. 186; V. Grossmann: *Die Hölle von Treblinka, op. cit.* (pozn. 26), str. 47 ad.

³⁰⁶ USSR-344. GARF, 7445-2-126, str. 321 (str. 5 zprávy).

³⁰⁷ Viz kapitola II, podkapitola 1.

³⁰⁸ J. Wiernik, in A. Donat, *op. cit.* (pozn. 4), str. 161.

³⁰⁹ E. Rosenberg, *op. cit.* (pozn. 190), str. 139 (str. 7 zprávy).

³¹⁰ GARF, 7021-115-8, str. 218.

³¹¹ GARF, 7021-115-11, str. 44.

³¹² Viz níže, podkapitola 8.

³¹³ Viz dokument 18 v dodatcích.

- б. Okno (= otvor), kterým byl plyn odváděn na střechnu
- в. dveře

Na nákrese je ještě poznámka bez čísla či písmena: „*Plynové potrubí do komor.*“

V místnosti 2 je zakreslen malý traktor. U místnosti 3 jsou dány rovněž rozměry – 4 x 5 metrů – platicí i pro místnosti 1 a 2.* Přístavek (пристройка = přístrojka) je skoro určitě chodba, do níž se dalo vejít po dvou schodech (na nákrese vlevo); na rampu se rovněž dalo jít z obou stran po dvou schodech. „Okna“ na stropě podle plánu měří asi 0,5 x 0,5 metrů a jsou zamřížovaná.

Druhý nákres je nadepsán „*Plán budovy č. 2 v treblinském táboře 2, ve které probíhalo vraždění lidí židovské národnosti*“.³¹⁴

Popis obrázku obsahuje následující označení:

- 1-10. Komory
- 11. Chodba
- 12. Místo, kde byl nainstalován motor
 - a. Přívod plynu
 - b. Odvod plynu z komory
 - c. Dveře

I na tomto nákrese je poznámka bez čísla či písmena: „*Potrubí, které vedlo od motoru do komor.*“ V místnosti 12 je rovněž zakreslen malý traktor.

Tyto dvě kresby nepochybně zobrazují dvě zařízení s plynovými komorami, do nichž jsou vháněny motorové výfukové plyny (nebo přesněji řečeno výfukové plyny z traktoru). Žádný ze svědků vyslychaných soudcem Jurovskim však takovou verzi zabíjení nezmiňoval. Samozřejmě, jak jsme si ukázali v kapitole II, mluvili o motoru, ale ten podle jejich tvrzení sloužil jen k pohánění čerpadla, kterým byl vzduch odsáván ven z komor, a ne k zaplňování komor výfukovými plyny. Tato „vakuová verze“ byla oficiálně uvedena v sovětské zprávě o Treblince 24. srpna 1944 i v polsko-sovětském protokolu z 15. září 1944. Jaký byl tedy zdroj soudce Jurovského?

Odpověď je prostá: Interpretace Jankiela Wiernika z května 1944, neboť sovětské vyšetřující soudci vlastnili kopii jeho textu, který je v sovětské zprávě z 24. srpna 1944 výslovně zmíněn. Připomeňme si, že Wiernik jednoduše změnil parní komory ze zprávy z 15. listopadu 1942 v komory na motorové výfukové plyny a dokonce zkopíroval plán tábora přiložený k této zprávě. Na tomto plánu³¹⁵ jsou zakreslena dvě údajná vražedná zařízení, první se třemi a druhé s deseti komorami, jejichž uspořádání je prakticky identické s nákresem soudce Jurovského. Jelikož však Wiernik zapomněl přidat k deseti komorám na své druhé kresbě jedenáctou místnost, v níž byl instalován motor, soudce Jurovski se viděl nucen zakreslit traktor (motor) na konci chodby mezi komorami 5 a 10. Sice svědomitě převzal Wiernikovy nákresey, nicméně se do nich pokusil vnést alespoň minimální pořádek, a tak do plánu přikreslil zařízení, o nichž se Wiernik nezmiňoval. Protože sovětský soudce rozuměl technice podstatně víc než dotyčný svědek, rozšířil kresbu o další prvek, který by měl být pro hypotetické masové zabíjení moto-

* Správně má být 4 a 5; pozn. překl.

³¹⁴ Viz dokument 19 v dodatcích.

³¹⁵ Viz dokument 4 v dodatcích.

rovými výfukovými plyny nepostradatelný, ale jehož nezbytnost si Wiernik neuvědomoval: Otvory pro odvádění plynu, tj. směsi vzduchu a plynu. K tomuto důležitému bodu se vrátíme v podkapitole 8.

Ze všeho je tedy jasné, že soudce Jurovski byl technicky příliš dobře zblhlý, než aby spolkl nesmysly vykládané svědky, ale jako sovětský vojenský soudce přijal příběh o masovém vyhlazování v komorách na motorové výfukové plyny a svými nákresey mu propůjčil určitou míru hodnověrnosti.³¹⁶

3. Dieselový nebo benzínový motor?

Friedrich P. Berg ve své vynikající studii *Dieselové plynové komory: Ideální k mučení – absurdní k vraždění*³¹⁷ prozkoumal současnou verzi masového vraždění v domnělých východních vyhlazovacích táborech – plynování výfukovými plyny dieselových motorů – z technického hlediska. Obzvláště zdůrazňuje, že podle zákonů toxikologie osoba vystavená koncentraci 0,4 % oxidu uhelnatého (CO) (tj. 4 000 částic CO na milion částic vzduchu) umírá za méně než hodinu. Jelikož doba, během níž nastane smrt, je přímo úměrná procentu CO, je k přivození úmrtí za méně než půl hodiny třeba zvýšit koncentraci CO na dvojnásobek, tedy 0,8 %. Ze dvou hlavních typů dieselových motorů, které existovaly ve 40. letech, Berg zkoumal ten, jehož výfukové plyny obsahují vyšší podíl CO, to znamená motor s nedělenou spalovací komorou. Tento motor za chodu na volnoběh produkuje asi 0,03 % CO, ale na plný výkon přibližně 0,4 %. Berg k tomu konstatuje:³¹⁸

„Jinak řečeno zde máme diesel, který vypadá, že by mohl být použit ke spáchání masové vraždy během půl hodiny.“

Dieselový motor však nemůže nepřetržitě běžet na plný výkon, protože by se brzy porouchal v důsledku hromadění pevných částic na stěnách válců. Na druhou stranu normálně pracuje s velkým přebytkem vzduchu. Na volnoběh s podílem vzduch-palivo 100:1 vypouští 18 % kyslíku, což je nepatrně méně než obsah kyslíku ve vzduchu (21 %) a postačuje to k přežití. Během vražedného plynování musí být obsah kyslíku ve vzduchu tak nízký, že se oběť udusí nedostatkem kyslíku, to znamená úroveň přibližně 9 %. Toho se dosáhne vytvořením poměru vzduch-palivo 25:1 při zhruba ¾ plného výkonu.

Podle svědků byl v plynových komorách Belzec, Sobiboru a Treblinky používán dieselový motor z ruského těžkého tanku. Nejsilnější sovětský tankový motor se používal v tanku T-34: Dvanáctiválcový diesel s nedělenou spalovací komorou, maximálním výkonem 550 koní, objemem válců $38\,860\text{ cm}^3 = 38,86\text{ litrů}$ a maximem 1 900 otáček za minutu.

Pokud druhé plynovací zařízení v Treblince mělo celkem 640 m^3 a mohlo pojmout 3 200 lidí, Berg uzavírá svůj výpočet tak, že užitečný objem vzduchu uvnitř činil cca 400 m^3 , pokud se stanoví objem těla 75 litrů na osobu.

Když zaokrouhlíme maximální počet otáček na 2 000 za minutu, vzhledem k tomu, že čtyřtakt vyprazdňuje pístovou komoru [válec] jen každou druhou otáčku, tak dostaneme (1 000 x

³¹⁶ V tomto období se mluvilo pouze o „motoru“; verze s dieselovým motorem ještě netriumfovala.

³¹⁷ Friedrich P. Berg, *op. cit.* (pozn. 101).

³¹⁸ *Tamtéž*, str. 447.

38,86 => 38 860 litrů neboli 38,86 m³ výfukových plynů za minutu. Motor by tak vyměnil celý objem vzduchu v plynové komoře (400 ÷ 38,86) něco pod 10 minut. Plynové komory musely mít otvory pro odstraňování směsi vzduchu a plynu, jinak by se zhroutily v důsledku rostoucího tlaku. Berg vychází z předpokladu, že za těchto okolností trvá 20 minut, než je v plynových komorách dosaženo zhruba stejného procenta CO jako v samotných výfukových plynech, tj. realisticky 0,22 objemových procent při plném výkonu a poměru vzduch-palivo 20:1. Jak Berg zdůrazňuje, pokusy s morčaty ukázaly následující:³¹⁹

„V již zmíněném pokusu se zvířaty s koncentrací CO 0,22 % obj., již bylo dosaženo ještě před vložením zvířat a která vzhledem ke snížení objemu kyslíku na 11,4 % odpovídala účinné koncentraci CO (0,22 x 21 ÷ 11,4 => 0,4 % obj., trvalo víc než tři hodiny zabít všechna testovaná zvířata. Je tedy dokonale racionální a dokonce naprosto konzervativní říct, že při podobném pokusu plynování s lidmi a při pouze postupném zvyšování koncentrace CO by většina lidí v údajných plynových komorách po jedné nebo dokonce dvou hodinách stále byla naživu. Takový výsledek by byl naprosté fiasko.“

Berg tvrdí, že kdyby SS-mani chtěli provádět masová plynování s motorovými výfukovými plyny, jistě by zvolili benzínový motor, jehož výfukové plyny běžně obsahují 7 % objemu oxidu uhelnatého a 1 % objemu kyslíku. Při patřičné úpravě karburátoru lze obsah oxidu uhelnatého zvýšit až na 12 %. Ale ani to by nebyl nejlepší zdroj CO, dostupný během druhé světové války: Německá vláda kvůli nedostatku benzínu schválila zákony, podle kterých byla všechna diesellová motorem poháněná vozidla povinně vybavena vyvíječi plynu, jež ze dřeva nebo koksu vytvářely plyn s až 35 % CO.* Ve válečném Německu a na okupovaných územích fungovaly statisíce těchto skutečně jedovatých generátorů a tato technologie byla známá všem tehdejšími hlavními politikům, jak ukazuje Berg. Zde je Bergův více než oprávněný závěr:³²⁰

„Jak absurdní je věřit, že by se kdokoliv i s pouhým minimálním technickým povědomím byť jen pokusil použít k vraždění výfukové plyny [dieselového motoru], když samotné palivo [generátorový plyn] bylo tisíckrát smrtelnější!“

Další otázkou je, zda Němci v roce 1941 mohli vědět, že benzínový motor by byl pro masové vraždění lidských bytostí v plynových komorách mnohem vhodnější. Odpověď je jednoznačně ano. Ukážeme si jeden příklad.

Říšský zdravotní úřad a společnost I. G. Farbenindustrie spolu v roce 1930 provedli sérii toxikologických a hygienických experimentů se zplodinami spalování motorů. Za Říšský zdravotní úřad se experimentů účastnili E. Keeser, profesor a doktor medicíny, V. Froboese, Ph.D., a R. Turnau, Ph.D.; za I. G. Farbenindustrie z Oppau a Ludwigshafenu to byli E. Gross, profesor a M.D., E. Kuss, Ph.D., G. Ritter, Ph.D., a profesor W. Wilke. Výsledek studie byl zveřejněn jako monografie pod názvem *Toxikologie a hygiena techniky motorových vozidel*.³²¹

³¹⁹ *Tamtéž*, str. 458.

* Například v obsazeném Dánsku bylo dřevoplynovými vyvíječi během druhé světové války poháněno 95 % zemědělských strojů, traktorů, nákladních aut, stacionárních motorů a motorových lodí; pozn. překl.

³²⁰ *Tamtéž*, str. 464.

³²¹ *Toxikologie und Hygiene des Kraftfahrwesens*, Julius Springer Verlag, Berlin 1930.

Experimenty byly prováděny výhradně s benzínovými motory, protože jejich výfukové plyny byly považovány za daleko škodlivější než diesellové. Vědci nejprve provedli předběžné experimenty se třemi různými typy motorů: Hanomag 2/10 koní, Adler 6/25 koní a Benz 10/30 koní. Průměrné složení výfukových plynů bylo následující:³²²

Podmínky	Motor	Oxid	Oxid	Kyslík [% O ₂]	Vodík [% H ₂]	Metan [% CH ₄]
		Uhlíčitý [% CO ₂]	Uhelnatý [% CO]			
Volnoběh [1 000 otáček]	Hanomag	7,7	5,2	1,6	-	-
	Adler	8,5	8,5	1,1	3,7	1,0
	Benz	9,2	6,3	1,0	3,4	0,1
Plný výkon [1 500 otáček]	Hanomag	13,2	0,2	1,4	-	-
	Adler	13,3	0,2	2,3	0,1	0,1
	Benz	13,5	1,7	1,1	0,5	0,1

Pro další experimenty si výzkumníci zvolili motor Adler. Ohledně pracovních podmínek tohoto motoru zaznamenali:³²³

„K přívodu vzduchu do karburátoru bylo přidáno speciální škrťací zařízení, umožňující do určité míry modifikovat množství vzduchu nasávaného motorem. Omezením přívodu vzduchu stoupá obsah nespálených látek a tím i obsah CO ve výfukových plynech a naopak snížení obsahu CO je důsledkem zvýšení přívodu vzduchu.“

Po analýze šesti různých druhů benzínu vědci provedli 12 hlavních experimentů. Pokud jde o emise CO, nejvyšší hodnoty byly zaznamenány na volnoběh.³²⁴

ANALÝZA PLYNU V RŮZNÝCH SÉRIÍCH EXPERIMENTŮ³²⁵

CO ₂ %	O ₂ %	CO %	H ₂ %	CH ₄ %	N ₂ %
8,20	1,12	9,08	4,70	0,60	76,28
8,20	2,07	8,30	5,37	0,23	75,63
9,10	0,73	8,55	2,61	2,10	76,98
9,10	0,89	7,64	3,32	0,53	78,15
8,90	1,35	8,06	3,99	0,17	77,54
8,90	1,24	8,10	4,33	0,22	77,16
7,50	1,35	10,01	4,42	1,36	75,36
7,50	1,99	8,08	4,48	0,18	77,40
8,80	1,05	8,00	3,85	0,82	77,49
8,80	1,03	8,17	3,64	0,28	77,78
9,90	2,70	7,40	2,50	0,26	77,30
9,90	3,47	7,95	2,14	0,11	76,27

³²² Tamtéž, str. 4.

³²³ Tamtéž, str. 5.

³²⁴ Tamtéž, tabulka I, str. 26.

³²⁵ Tabulka je v mírně zjednodušené podobě.

Metoda použitá při provádění experimentů byla velmi pokroková.³²⁶ Výzkumníci provedli toxikologické testy, přičemž zkonstruovali sofistikované miniaturní plynové komory. Především provedli předběžné zkoušky, o kterých napsali.³²⁷

„Testy ukazují, že ani morčata ani bílé myši během testu trvajícího dvě hodiny s koncentrací CO 0,3 % nevykazovaly silné příznaky otravy, ale že jakékoliv zvýšení obsahu CO nad hranici 0,3 % vedlo k záchvatům křečí, ataxii* nebo narkóze, a že zvýšení koncentrace CO ve vzduchu bylo možné určit již z těchto symptomů.“

Pokusy byly provedeny s pěti typy benzínových motorů a trvaly vždy 120 minut. Za pokusná zvířata sloužila morčata a bílé myši. Výzkumníci vysvětlili:

„Po první analýze dat získaných z rozboru výfukových plynů Orsat³²⁸ byl přívod vzduchu do karburátoru omezen tak, že obsah CO ve výfukových plynech stoupl na 6,7 %.“

Experimenty tedy byly zahájeny se směsí vzduchu/výfukových plynů s objemem CO 0,3 %. Ve zmíněných experimentech, jež trvaly 120 minut, se u morčat objevila ataxie a narkóza, ale ještě ne smrt.³²⁹

Tato studie, jejíž závěry jsme drasticky zestručnili, obsahuje působivou bibliografii ne méně než 240 odborných tiskovin.³³⁰ Nyní lze snadno dojít k závěru, že historka o komorách na výfukové plyny dieselového motoru je nejen nevěrohodná, ale hraničí s absurditou: Kdo ji vážně obhajuje je jako člověk, který chce tvrdit, že *říšská* vláda za druhé světové války upřednostňovala boj se zbraněmi z doby kamenné, ačkoliv měla k dispozici široký a pestrý arzenál nejmodernějších současných zbraní!

Toto srovnání nikterak nepokulhává, protože podle oficiální historiografie byly plánování a výstavba údajných vyhlazovacích táborů ve východním Polsku věcí státu a vyhlazování Židů v těchto táborech se považuje za jeden z hlavních cílů Třetí říše.

4. „Bitva“ mezi motorovými výfukovými plyny a plynným kyanovodíkem

Mezi mnoha absurditami takzvané Gersteinovy zprávy je velmi důležitá ta, která se týká jeho údajného úkolu, a kterou Y. Arad shrnuje takto:³³¹

„Systém plynování, který vyvinul a představil Wirth v táborech smrti operace Reinhard, se ukázal jen částečně uspokojujivý. Časté poruchy motoru způsobovaly narušení a průtahy v celém procesu vyhlazování. Globocnik si byl těchto nedostatků vědom a rozhodl se ve spolupráci s vyššími úřady SS hledat možnost zavedení alternativního systému plynová-

³²⁶ Viz dokument 20 v dodatcích.

³²⁷ *Toxikologie und Hygiene des Kraftfahrwesens*, op. cit. (pozn. 321), str. 45.

* Porucha koordinace pohybů; pozn. překl.

³²⁸ Orsat = přístroj na analýzu kouřových plynů.

³²⁹ *Tamtéž*, str. 46-48.

³³⁰ *Tamtéž*, str. 96-103.

³³¹ Y. Arad, op. cit. (pozn. 74), str. 100.

ní. Převládající názor mezi vyššími orgány SS, zodpovědnými za vyhlazování Židů, byl, že je pro tento úkol vhodnější cyklon B.

Obersturmführer Kurt Gerstein, velící důstojník pro dezinfekce v Hlavním hygienickém úřadu Waffen-SS³³² a *SS-Obersturmbannführer* Wilhelm Pfannenstiel, profesor a ředitel Ústavu hygieny na univerzitě v Marburgu/Lahnu, jenž sloužil také jako hygienický poradce Waffen-SS, byli v polovině srpna 1942 posláni do Lublinu.³³³ Gersteinovým hlavním úkolem bylo ověřit možnost zavádět do plynových komor plyn cyklon B.³³⁴ Cyklon B již byl úspěšně používán v Osvětimi namísto motorů, které stále dodávaly monoxidový plyn v táborech smrti operace Reinhard.“

Arad dále vysvětluje, že Gerstein „předložil písemnou zprávu o svém úkolu, když byl uvězněn v americkém³³⁵ vojenském vězení na konci války v dubnu-červenci 1945,“³³⁶ cituje výňatky z této „zprávy“ a celou věc uzavírá:³³⁷

„Gersteinova mise nepřinesla do systému plynování v táborech smrti operace Reinhard žádné změny. Prostředkem zabíjení používaným v těchto táborech zůstal oxid uhelnatý, produkováný motorem z nákladního automobilu nebo tanku, jak to zavedl Wirth. Skutečnost, že Gerstein byl v Belzecu svědkem poruchy diesellového motoru dodávajícího plyn, během které zůstali lidé skoro tři hodiny zavření v plynové komoře, dokud motor znovu nezačal pracovat, v této proceduře nezpůsobila jakoukoliv změnu. Wirth se odmítl vzdát systému plynování, který vymyslel. Jeho profesní hrdost mu nedovolila uznat, že používání cyklonu B pro masové vraždění, které vyvinul Rudolf Höß, velitel Osvětimi, je spolehlivější než oxid uhelnatý. Nakonec Gersteina přemluvil, aby pro Belzec, Sobibor a Treblinku v Berlíně nenavrhoval jiný typ plynové komory. Gerstein dokonce ani neprovedl žádné vražedné experimenty s cyklonem B, který si s sebou přivezl z Kolína.³³⁸ Plyn byl zakopán pod záminkou, že se během přepravy zkazil.“

5. „Poslání“ Kurta Gersteina

Tato Aradova historka je naprosto absurdní. Nejprve si pojd'me shrnout Gersteinův úkol tak, jak ho sám popsal:

Do SS vstoupil 10. března 1941³³⁹ a byl přidělen k *SS-Führungshauptamt* (Hlavnímu velícímu úřadu SS), *Amtsgruppe D*, *Sanitätswesen* (Skupina úřadu D, zdravotní záležitosti) Waf-

³³² Podle Gersteina: Hlavní velící úřad SS, Skupina úřadu D, zdravotní záležitosti SS, oddělení hygieny. PS-2170, str. 2.

³³³ Pfannenstiel ve skutečnosti neměl s Gersteinovým úkolem nic společného a doprovázel ho „náhodou“. Viz následující podkapitola.

³³⁴ Cyklon B nebyl plyný, ale kapalný kyanovodík absorbovaný v porézní nosné látce. Velká chyba, jíž se zde Arad dopustil, se v oficiální historiografii objevuje často.

³³⁵ Ve skutečnosti to bylo francouzské vojenské vězení Cherche-Midi: Dokument T-1306, zpráva vězeňského lékaře dr. Trouilleta z 25. července 1945.

³³⁶ Y. Arad, *op. cit.* (pozn. 72), str. 100.

³³⁷ Y. Arad, *op. cit.* (pozn. 74), str. 104.

³³⁸ Gerstein s sebou podle vlastního prohlášení neměl žádný cyklon B, ale tekutou kyselinu kyanovodíkovou. Viz následující podkapitola.

³³⁹ T-1310.

fen-SS, oddělení hygieny.³⁴⁰ Vzhledem ke svým úspěchům na poli hygieny brzy povýšil na *Leutnanta* a pak *Oberleutnanta*³⁴¹ – dvě hodnosti, které ve Waffen-SS neexistovaly.³⁴² V lednu³⁴³ nebo únoru³⁴⁴ 1942 byl jmenován vedoucím technické dezinfekční služby Waffen-SS. V této funkci přijal 8. června 1942 návštěvu SS-*Sturmbannführera* Günthera z oddělení IV b 4* SS-*Reichssicherheitshauptamt* (RSHA, Hlavního říšského bezpečnostního úřadu),³⁴⁵ který ho pověřil úkolem, posláním pro německou říši s nejvyšším utajením, obstarat 100 kg³⁴⁶ – ne, 260 kg³⁴⁷ – látky, která byla současně kyselinou kyanovodíkovou (HCN)³⁴⁸ i kyanidem draselným (KCN),³⁴⁹ a přivezená autem³⁵⁰ – ne, nákladákem³⁵¹ – na místo, které znal jen řidič.

Güntherův úkol Gersteinovi nabízel možnost prohlédnout si údajné východní vyhlazovací tábory. Podle dokumentu „*Kiling Institutions in Polen*“³⁵² však RSHA Gersteina nevybral na jeho supertajnou misi náhodou, ale sám Gerstein se chopil iniciativy: Získal si důvěru důstojníků SS v Polsku a dostal povolení navštívit „vražedná zařízení“.³⁵³

8. června tedy od Günthera ústně dostává úkol, který je 48 hodin poté 10. června potvrzen písemně.³⁵⁴ Devět týdnů nato Gerstein s řidičem odjíždí do Kolína u Prahy, aby naložili jedovatou substanci. Gerstein s sebou „náhodou“³⁵⁵ bere prof. Pfannenstiela, SS-*Sturmbannführera*³⁵⁶ – ne, *Obersturmbannführera*³⁵⁷ – což znamená, že Pfannenstiel neměl s Gersteinovým úkolem nic společného.

Teď se věci začínají komplikovat. Gerstein musí vyzvednout³⁵⁸ – ne, doručit³⁵⁹ – 100 nebo 260 kg kyseliny kyanovodíkové/kyanidu draselného. Místo, kde si zásilku vyzvedne nebo doručí, bylo Gersteinovi určeno³⁶⁰ – ne, vybral ho Gerstein sám³⁶¹ – a množství jedovité látky Gersteinovi zadává RSHA³⁶² – ne, stanovuje ho sám.³⁶³

³⁴⁰ PS-2170, str. 2.

³⁴¹ T-1310, str. 5.

³⁴² S-2164, *Dienstabzeichen der Schutzstaffeln, IMT*, Volume XXIX, str. 276 ad. (Tabulka bez stránkování). Hodnosti *Leutnant* (poručík) a *Oberleutnant* (nadporučík) existovaly pouze ve wehrmachtu. Podle hodností SS to byli *Hauptscharführer* a *Sturmscharführer*.

³⁴³ PS-1553, str. 4; T-1310, str. 5.

³⁴⁴ PS-2170, str. 2.

* Úřad IV – pátrání a boj s nepřítelem; skupina IV b – Politické církve, sekty, Židé; Referát 4 – Židé, zabránění majetku nepřátel státu, odebrání německého státního občanství; pozn. překl.

³⁴⁵ Günther byl zástupce Eichmanna.

³⁴⁶ T-1310, str. 5; PS-1553, str. 5.

³⁴⁷ PS-2170; George Wellers, „*Encore sur le Témoignage Gerstein*“ in: *Le Monde Juif*, January to March 1980, no. 97, str. 28.

³⁴⁸ T-1310, str. 5; PS-1553, str. 5; PS-2170, str. 2.

³⁴⁹ G. Wellers, *op. cit.* (pozn. 347), str. 28; T-1313-b, str. 2.

³⁵⁰ T-1310, str. 5

³⁵¹ PS-1553, str. 5.

³⁵² Anonymní rukopis v holandštině, datovaný 25. března 1943. S největší pravděpodobností jde o překlad textu pocházejícího od Gersteina.

³⁵³ *Tötungsanstalten in Polen*, vydáno bez stránkování L. De Jongem, *Een sterfgeval te Auswitz*, Amsterdam 1970, str. 1 zprávy.

³⁵⁴ G. Wellers, *op. cit.* (pozn. 347), str. 29.

³⁵⁵ T-1310.

³⁵⁶ PS-1553, str. 6.

³⁵⁷ PS-1553, str. 7.

³⁵⁸ PS-1553, str. 5; PS-2170, str. 2; T-1310, str. 6.

³⁵⁹ T-1313-b, str. 2.

³⁶⁰ G. Wellers, *op. cit.* (pozn. 347), str. 28.

³⁶¹ *Tamtéž*, str. 29.

³⁶² *Tamtéž*, str. 29.

³⁶³ *Tamtéž*, str. 30.

Stojí za zmínku, že pracovní metody RSHA ve věci vyhlazování Židů byly, mírně řečeno, neobyčejně bizarní: Günther pověřil Gersteina úkolem „*neprodleně*“ obstarat jedovatou látku „*na posláni pro Říši s nejvyšším utajením*“,³⁶⁴ ale Gerstein si dává neobyčejně na čas a klidně se na cestu vydává až po dvou měsících, aniž by proti tomu jakýkoliv úředník z RSHA cokoliv namítal. To ale pořád není všechno: Ještě podivnější je, že RSHA odhaluje údajné tajemství obyčejnému řidiči a dalšímu nezasvěcenému člověku (Pfannenstielovi), ale ne člověku přímo zainteresovanému, totiž Gersteinovi!

Cílem Gersteinova posláni bylo změnit metodu fungování plynových komor z dieselových výfukových plynů na kyselinu kyanovodíkovou,³⁶⁵ ale Gerstein v křiklavém rozporu s takovým tvrzením vysvětluje.³⁶⁶

„Pochopil jsem své posláni. [...] Žádalo se ode mě objevit rychlejší a účinnější prostředky zabíjení než tento primitivní způsob vyhlazování. Navrhl jsem použití jedovatých plynů, zvláště těch, které vydává kyselina kyanovodíková.“

Logicky tedy musel objevit metodu zabíjení, kterou mu už předtím určil RSHA a navrhnout přesně tu látku, kterou už vybral samotný RSHA!

Gerstein však v Kolíně nenaložil cyklon B – který se tam vyráběl –, ale kapalnou kyselinu kyanovodíkovou ve 45 lahvích, „*když ukázal objednací list RSHA*“,³⁶⁷ jinak řečeno na rozkaz RSHA, který je nesmírně podivný vzhledem k tomu, že kapalná kyselina kyanovodíková, dost nebezpečná chemikálie, se v Německu k hubení hmyzu nepoužívala od zavedení „*kádového postupu*“ po první světové válce a pozdějšího zavedení cyklonu B.³⁶⁸

Proč RSHA Gersteinovi nařídil vzít s sebou tak enormní množství kyseliny kyanovodíkové? Když si člověk uvědomí, že – podle rozsudku mnichovského porotního soudu z roku 1965 – mělo mít údajných šest plynových komor v Belzeciu užitečný objem 145 m³, a když odečte prostor zabíraný přibližně 1 500 oběťmi,³⁶⁹ tak by 500 gramů kyseliny kyanovodíkové mělo být dostačujících k teoreticky desetinasobnému převýšení bezprostředně smrtelné koncentrace v každé plynové komoře. Za těchto okolností, kdy Gerstein říká, že s sebou měl 100 kg kyseliny kyanovodíkové, by postačovala k zabíjení 300 000 lidí během 200 plynování! Toto množství je pro pár jednoduchých experimentů jednoznačně příliš velké. Pro ty by mělo postačovat kolem 10 plechovek cyklonu B a když už Gerstein musel do Lublinu, mohl by si je klidně vyzvednout v táboře Majdanek, kam firma Tesch & Stabenow 14 dní před tím, 30. července 1942, dodala 360 plechovek cyklonu B po 1,5 kg, tedy celkem 540 kg.³⁷⁰

³⁶⁴ T-1310, str. 5.

³⁶⁵ T-1310, str. 9.

³⁶⁶ G. Kelber, „*Un bourreau des camps nazis avoue: 'J'ai exterminé jusqu' à 11,000 personnes par jour*“ in: *France Soir*, July 4, 1945, str. 1 ad.

³⁶⁷ G. Wellers, *op. cit.* (pozn. 347), str. 29.

³⁶⁸ O. Lenz, L. Gassner, *Schädlingsbekämpfung mit hochgiftigen Stoffen*, Number 1: „*Blausäure*“. Richard Schotetz, Berlin 1934, str. 8-10. „*Kádový postup*“ vyvíjí HCN litím polokonzentrované kyseliny sírové přes kyanid draselný v nádobě. Kapalná kyselina kyanovodíková má tendenci výbušně polymerovat, a proto se směla převážet jen ve zmrzlém stavu, v noci a speciálním vozidlem: Jury Court Frankfurt/Main, session of March 28, 1949, in: C. F. Rüter, *Justiz und NS-Verbrechen. Sammlung deutscher Strafurteile wegen nationalsozialistischer Tötungsverbrechen, 1945-1966*, Amsterdam 1968-1981, Volume XIII, str. 137.

³⁶⁹ Počet 1 500 lidí nacpaných do „*plynových komor*“ během jednoho plynování stanovil rozsudek proti Josefu Oberhauserovi (leden 1965). A. Rückerl, *NS-Vernichtungslager...*, *op. cit.* (pozn. 63), str. 133.

³⁷⁰ J. Graf, C. Mattogno, *op. cit.* (pozn. 275), str. 205.

V Lublinu Gersteina přijal *SS-Brigadeführer* Odilo Globocnik, jenž mu odhalil existenci vyhlazovacích táborů Belzec, Sobibor a Treblinka.³⁷¹

„Tato říšská záležitost je jedna z nejtajnějších, dalo by se říct vůbec nejtajnější, jaká existuje.“

Následně mu Globocnik vysvětlil, v čem spočívá jeho hlavní poslání.³⁷²

„Vaším dalším – dokonce daleko důležitějším – posláním je přeměna našich plynových komor, které teď pracují s dieselovými výfukovými plyny, na lepší a rychlejší způsob. Mám na mysli hlavně kyselinu kyanovodíkovou.“

Gerstein se tedy se svým smrtonosným nákladem odebral do Belzecu, ale úkol nesplnil, načež se klidně vrátil do Berlína, aniž o svém úkolu, naléhavé a přísně tajné záležitosti, musel komukoliv podat zprávu. Tato historka připadala podezřelá i francouzskému vyšetřujícímu soudci Matteiovi, který Gersteina vyslýchal 19. července 1945.³⁷³

„Otázka: ‚Komu jste podal zprávu o provedení vašeho úkolu?‘

Odpověď: ‚Po návratu do Berlína z cesty, která trvala asi čtrnáct dní, jsem zprávu o provedení mého úkolu nikomu nepodával. Nikdo se mě na nic neptal.‘“

Takto nesmyslná odpověď Matteia neuspokojila a probíral se celou věcí dál.³⁷⁴

„Takže podle svého přiznání jste v Berlíně ve funkci technika přijal důležitý úkol, úkol, který byl tak důležitý, že jste ho musel splnit jako státní tajemství, navštívil jste tři tábory a dostal audienci u generála, který s ohledem na účel vašeho poslání považoval za nutné sdělit vám výroky obou velkých nacistických vůdců.³⁷⁵ Jak nám můžete chtít tvrdošijně namlouvat, že jste:

- 1) vůbec nesplnil cíl své mise;
- 2) nikomu nepředložil žádnou zprávu;
- 3) a ani se vás na to nikdo neptal?“

Gerstein odpověděl:

„*Hauptmann* [kapitán] Wirth měl u Himmlera takové osobní postavení, že mi mohl říct, že se už o tuto záležitost dál nemusím starat a já ho poslechl.“

Tuto obrannou strategii si však Gerstein sám rozbil, když uvedl:³⁷⁶

³⁷¹ PS-2170, str. 3.

³⁷² T-1310, str. 9.

³⁷³ G. Wellers, *op. cit.* (pozn. 347), str. 29.

³⁷⁴ *Tamtéž*, str. 32

³⁷⁵ Hitler a Himmler, kteří měli podle Gersteina 16. srpna navštívit východní „vyhlazovací tábory“, což je však historická lež.

³⁷⁶ PS-2170, str. 7.

„Wirth mě prosil, abych žádné změny v plynových komorách a doposud používaných smrtících metodách nenavrhol, protože to všechno funguje a ukázalo se být nejlepší. Kupodivu se mě v Berlíně na tyto věci nikdy neptali.“

Takže Christian Wirth na Himmlera nakonec až tak velký vliv neměl! To rovněž „dokládá“ tvrzení, že se Wirth Gersteina obával.³⁷⁷

„Hauptmann Wirth přichází. Je vidět, že má strach, protože vidím tu katastrofu.“

Gersteinova historka je založena na třech předpokladech:

1. Vyhlazování Židů ve východních táborech byla tajná říšská záležitost, dokonce nejtajnější ze všech.
2. Proto bylo na vládní úrovni plánováno Himmlerem přes oddělení IV b 4 RSHA (Eichmann).
3. Provedení plánu vyhlazení bylo svěřeno Globocnikovi, jenž za něj zodpovídal přímo Himmlerovi.

RSHA dal údajně Gersteinovi za úkol změnit způsob fungování plynových komor. Himmler k tomu tedy musel dát rozkaz. Himmler to udělal, protože systém používaný v té době – výfukové plyny z dieselového motoru – byl nevyhovující. Globocnik s tím byl plně srozuměn a jedině on by mohl informovat Himmlera o neúčinnosti této metody vyhlazování.

Podle Michaela Tregenza Globocnik nařídil restrukturalizaci Treblinky po inspekci vykonané 19. srpna 1942 a pověřil tím Christiana Wirtha jako „inspektora *SS-Sonderkommando „operace Reinhard“*“.³⁷⁸

Proto se vracíme k otázce ze začátku:

Proč by byl na vládní úrovni v plánu týkajícím se tajné říšské záležitosti zvolen tak neúčinný postup vraždění?

Gerstein patřil k Hlavnímu velicímu úřadu SS, skupině úřadu D, zdravotní záležitosti SS, oddělení hygieny. Proč by se RSHA obracel na tento úřad za účelem změny tehdy používaného vražedného systému, ale přitom se neinformoval o účinnějším systému? Pokud se plánovalo používání motorových výfukových plynů, proč RSHA nekontaktoval *Reichsgesundheitsamt* (Říšský zdravotní úřad) v Berlíně a výzkumné laboratoře společnosti I. G. Farbenindustrie, která, jak jsme viděli, měla v této oblasti bohaté zkušenosti?

Pokud se RSHA rozhodl používat v plynových komorách kyselinu kyanovodíkovou, proč Gersteina pověřil vyzvednutím kapalné kyseliny kyanovodíkové místo cyklonu B?

A konečně, když se komory na dieselové výfukové plyny ukázaly tak neúčinné, proč tato metoda nebyla změněna?

Ačkoliv se smrtící metoda údajně používaná v Belzecu ukázala jako neúčinná a RSHA – tj. Himmler – prý na začátku června 1942 rozhodl o její změně, druhé plynovací zařízení v Treblince, postavené na konci srpna/začátku září 1942, údajně začalo fungovat přesně na tomto neúčinném dieselovém principu! A kdo – kromě Himmlera – by mohl vydat rozkaz postavit toto druhé zařízení?

³⁷⁷ PS-1553, str. 6. „Katastrofu“ byla porucha dieselového motoru při údajném plynování lidí, jehož se Gerstein podle svého tvrzení zúčastnil.

³⁷⁸ M. Tregenza, *op. cit.* (pozn. 303), str. 9 ad.

Tudíž Gersteinova zpráva, kterou Y. Arad popisuje jako „*jeden z prvních a nejdůležitějších dokumentů ohledně operace Reinhard*“ [sic!],³⁷⁹ nejenže postrádá jakoukoliv důkazní hodnotu, ale právě naopak osvětluje naprostou absurditu celé historiky o „východních vyhlazovacích táborech“.

6. Ruské nebo německé motory?

Pokud jde o absurdnosti, stále ještě nejsme u konce. Jak někdo může se vší vážností věřit, že by se k provádění tak důležitého vládního programu, jakým byla tato „tajná říšská záležitost“, používaly staré ruské motory?³⁸⁰ Kde SS hodlaly získávat náhradní díly, když dojde k nevyhnutelnému opotřebení?

Je tu však ještě zásadnější problém. V kapitole II jsme mluvili o elektrárně v Treblince, skládající se z motoru a jím poháněného generátoru elektřiny. Dále jsme viděli, jak byly podle svědka Wiernika v údajných plynových komorách používány výfukové plyny z tohoto motoru.

Jak je to hodnověrné, nehledě na směšnost představy zabíjení dieselvými výfukovými plyny, ukazuje Friedrich Berg:³⁸¹

„Jediný realistický způsob, jak významně zatížit jakýkoliv motor, je připojit ho na nějaký typ brzdového dynamometru nebo jiné zatížení, jako například generátor s proudovým zatížením, větrák, čerpadlo a podobně.“

Podle svědka Wiernika se v Treblince používal k plynování právě motor proudového agregátu. Motor byl tedy dvojnásob důležitý: Za prvé protože musel vytvářet oxid uhelnatý na plynování a za druhé protože generoval elektřinu nezbytnou pro fungování tábora. Ke splnění druhé funkce musel běžet 24 hodin denně. Jak vůbec člověku může přijít na mysl, že by se RSHA a SS-WVHA pro splnění této dvojí funkce mohli spokojit se starým ruským motorem? Celá tato historika zní ještě bláznivěji s ohledem na fakt, že nouzový agregát v táboře Osvětim byl od listopadu 1940 vybaven novým německým dieselvým motorem. Firma Georg Grabarz sestavila na zakázku místního centrálního stavebního úřadu SS předběžný rozpočet nákladů, jehož první stranu jsme okopírovali.³⁸² Náklady na motor činily 28 140 říšských marek, na generátor 24 464 ŘM a celková cena včetně příslušenství a dopravy 56 218 ŘM.³⁸³

³⁷⁹ Arad, *op. cit.* (pozn. 74), str. 102.

³⁸⁰ R. Auerbachová ohledně Treblinky zmiňuje „*ruský tankový motor*“; *op. cit.* (pozn. 29), str. 49. Y. Wiernik mluví o „*rozebraném sovětském tanku*“; in: A. Donat, *op. cit.* (pozn. 4), str. 157. Podle Gersteina se v Belzeciu používaly výfukové plyny „*ze starého ruského dieselového motoru*“; (PS-2170, str. 3).

³⁸¹ F. P. Berg, *op. cit.* (pozn. 101), str. 455.

³⁸² Viz dokument 21 v dodatcích.

³⁸³ Asi 500 000 dolarů v současné hodnotě.

7. Plynové komory nebo dusivé komory?

Podle již citovaného rozsudku porotního soudu v Düsseldorfu ze 3. září 1965 měřila každá plynová komora v prvním smrtícím zařízení 4 x 4 x 2,6 metru, tedy 16 m² a 41,6 m³ a mohla pojmout 200 až 350 lidí. Druhé smrtící zařízení mělo rozměry 8 x 4 x 2 metry, tedy 32 m² a 64 m³ na každou komoru, která mohla pojmout 400 až 700 osob.³⁸⁴

Dobu, po kterou lze zůstat v neprodyšně uzavřeném protiletckém krytu (bez ventilace a systému na výměnu vzduchu) bez nebezpečí pro zdraví a život, lze vypočítat pomocí následujícího vzorce:

$$t = v/20n (10 - 0,4) = 0,48 (v/n)$$

kde je t čas strávený v krytu, v objem místnosti v metrech krychlových a n počet lidí v místnosti. Konstanta 20 představuje počet litrů oxidu uhličitého vydechnutého jedním člověkem za hodinu a 0,4 značí litry oxidu uhličitého v krychlovém metru vzduchu. 10 je nejvyšší možná přípustná koncentrace oxidu uhličitého (na 1 m³ v krytu).

Když se tomuto vzorci věnuje pozornost, udušení obyvatel krytu lze zabránit. Je dobře známo, že dospělý normálně vydechuje 4 % oxidu uhličitého (CO₂). Ačkoliv tento plyn není jedovatý, koncentrace nad určitou hranici vede ke smrti udušením. Stojící dospělý v průměru vydýchá 8 litrů vzduchu za minutu a spotřebuje při tom 0,360 litrů kyslíku; při pomalé chůzi se však spotřeba kyslíku vyšplhá na 0,65 litrů za minutu a objem vydýchaného vzduchu za tutéž dobu vzroste na 14 litrů. Jelikož se dýcháním vyprodukují na 5 částic kyslíku 4 částice oxidu uhličitého, člověk v prvním případě vyprodukuje

(0,36 x 4/5 =) 0,288 litrů oxidu uhličitého za minutu a ve druhém případě

(0,65 x 4/5 =) 0,520 litrů oxidu uhličitého za minutu.³⁸⁵ Pokud jde o účinky oxidu uhličitého na lidi s ohledem na jeho koncentraci, odborníci Flury a Zernik píší:³⁸⁶

„Při 8-10 %, což odpovídá 144-180 mg/litr, rychle následuje ztráta vědomí a smrt zástavou dechu s cyanózou.* Křeče jsou zanedbatelné nebo zcela chybí. Srdce bije i po zástavě dechu. Koncentrace 20 % neboli zhruba 360 mg/litr vede během několika sekund k úplné paralýze životně důležitých center.“

Takže koncentrace oxidu uhličitého 10 % způsobuje smrt během několika minut a obsah kyslíku při tom klesá na 8,5 % (21 % - (10 % x 5 ÷ 4)). Za jakou dobu by nastala podobná koncentrace v údajných plynových komorách v Treblince?

Jelikož mezi údajnými oběťmi byly i děti – možná třetina celkového počtu³⁸⁷ – a protože by se dechová frekvence hypotetických obětí přirozeně zvýšila v důsledku rozčilení, strachu a hrůzy, zahájíme své výpočty s předpokládaným průměrným objemem oxidu uhličitého

³⁸⁴ To odpovídá až 22 osobám na metr čtvereční – naprosto nemožné!

³⁸⁵ F. Flury and F. Zernik, *Schädliche Gase, Nebel, Rauch- und Staubarten*, Publishing House of Julius Springer, Berlin 1931, str. 26 ad., 29.

³⁸⁶ *Tamtéž*, str. 219.

* Cyanóza = modrofialové zbarvení kůže a sliznic způsobené nedostatečným oxyličováním krve; pozn. překl.

³⁸⁷ Podle statistika Jakoba Leszczyńskiho tvořily děti v roce 1931 celkem 29,6 % obyvatelstva v Polsku. L. Poliakov, J. Wulf, *Das Dritte Reich und die Juden. Dokumente und Aufsätze*, Arani Verlag, Berlin-Grunewald 1955, str. 231.

0,300 litrů na osobu za minutu³⁸⁸ neboli 18 litrů na osobu za hodinu, a s průměrnou předpokládanou hmotností obětí 55 kg.³⁸⁹

Plynovací zařízení 1:

Počet obětí na plynovou komoru činil 200 až 350, tedy v průměru 275. Objem obsazený těly obětí činil $((275 \times 550) \div 1\,000 =) 15,1 \text{ m}^3$; tudíž k dispozici zbývalo $(41,6 - 15,1 =) 26,5 \text{ m}^3$ vzduchu. Oběti za minutu vyprodukovaly $(275 \times 0,3 =)$ přibližně 82,5 litrů neboli $0,0825 \text{ m}^3$ oxidu uhličitého.

Smrtelná koncentrace činí 10 % oxidu uhličitého, což odpovídá $(26,5 \times 0,1 =) 2,65 \text{ m}^3$ neboli 2 650 litrům. Je jí dosaženo asi za $(2\,650 \div 82,5 =)$ 32 minut.

Plynovací zařízení 2:

Počet obětí na plynovou komoru činil 400 až 700, tedy v průměru 550. Objem obsazený těly obětí činil $((550 \times 550) \div 1\,000 =) 30,2 \text{ m}^3$; tudíž k dispozici zbývalo $(64 - 30,2 =) 34 \text{ m}^3$ vzduchu. Oběti za minutu vyprodukovaly $(550 \times 0,3 =)$ přibližně 165 litrů neboli $0,165 \text{ m}^3$ oxidu uhličitého.

Smrtelná koncentrace činí 10 % oxidu uhličitého, což odpovídá $(34 \times 0,1 =) 3,4 \text{ m}^3$ neboli 3 400 litrům. Je jí dosaženo asi za $(3\,400 \div 165 =)$ 21 minut.

Závěr:

Podle svědků měly oběti zemřít přibližně po 30 až 40 minutách, ale smrt udušením by nastala již po 20 až 30 minutách. Jaký smysl by tedy mělo stavět diesellové plynové komory?

A ještě stále nejsme s absurditami u konce. Rachel Auerbachová píše:³⁹⁰

„Dlouho jsme věřili, že smrtelný zápas v plynových komorách, kde se udusila většina našich příbuzných a přátel, trval jen 20 až 25 minut, nebo nanejvýš půl hodiny. Nyní se ze zprávy Jankiela Wiernika dozvídáme, že agonie v nových, větších plynových komorách (v Treblince) trvala déle než ve starých. Ve skutečnosti často trvala přes hodinu, protože ruský tankový motor, který do komor dodával výfukové plyny, neprodukoval dost plynu na zaplnění většího prostoru a širších trubek. Výkon nebyl dostatečně velký a účinný.“

To odhaluje hrubou chybu při plánování, které by se dopustily SS, kdyby tato tvrzení byla pravdivá. Druhé plynovací zařízení údajně mělo 10 plynových komor o celkovém objemu 640 m^3 , zatímco první jen tři plynové komory o celkovém objemu $124,8 \text{ m}^3$. Objem druhého byl tedy zhruba pětkrát větší než prvního. Aby SS zabily oběti ve druhém zařízení za stejný čas jako v prvním, musely by do něj nainstalovat pět motorů, ne jen jeden.

Wiernik ve své zprávě vydané roku 1944 napsal pouze toto:³⁹¹

³⁸⁸ Tato hodnota je stanovena na průměru výše uvedených hodnot pro objem vydýchaného oxidu uhličitého: $(0,288 + 0,520) \div 2 =$ přibližně 0,400 litrů za minutu na dospělého a $(0,4 + 0,4 + 0,2) \div 3 =$ přibližně 0,300 litrů za minutu na každého (když se předpokládá, že děti tvoří třetinu celkového počtu).

³⁸⁹ Předpokládáme hmotnost 70 kg pro dospělého a 25 kg pro dítě, přičemž počet dětí je třikrát nižší.

³⁹⁰ A. Donat, *op. cit.* (pozn. 4), str. 49.

³⁹¹ A. Donat, *op. cit.* (pozn. 4), str. 164.

„Motor produkující plyn v nových komorách byl poruchový, a tak musely bezmocné oběti nakonec hodiny trpět, než zemřely. Sám Satan by nedokázal vymyslet d'ábelšjší mučení.“

Wiernikovo tvrzení byla zcela evidentně čistokrevná propaganda zvěrstev: Chtěl vyvolat zdání, že smrt v novém zařízení byla ještě krutější než ve starém, protože SS používaly vadný motor (nebo ho možná dokonce úmyslně poškodily!) a oběti proto musely snášet muka, jaká by nedokázal vymyslet ani ztělesněný d'ábel!

Na druhou stranu, kdyby bylo v Treblince denně plynováno 10 000 až 12 000 lidí, jak tvrdí Wiernik³⁹² – nebo občas dokonce 20 000³⁹³ –, pak by to rozhodně bylo neslučitelné s neúčinností plynových komor, o níž tento svědek vypráví.

Kdo může vážně věřit, že by RSHA po rozhodnutí změnit vražedný systém prvního plynovacího zařízení v Treblince proto, že se ukázal příliš neúčinný (podobně jako v případě Belzecu a Sobiboru), nechal postavit nové zařízení, fungující na stejném principu, ale ještě neúčinnější? Jako vždy v takových případech se nejedná o hloupost SS, ale svědků.

8. Problém tlaku vzduchu v plynových komorách

Podle oficiální historiografie plynové komory neměly žádné otvory pro odvádění plynu. Jak jsme viděli v kapitole II, sovětský vyšetřující soudce Jurovski vložil otvory pro vypouštění plynu na obou nákresech plynových komor v Treblince na strop. Elias Rosenberg v roce 1947 uvedl do protokolu:³⁹⁴

„Do stropu bylo vsazeno hermeticky těsnící okénko, které se nedalo otevřít a kterým se díval muž regulující přívod plynu.“

Toto okénko proto nemělo nic společného s jakýmkoliv systémem pro odvádění plynu. Jenže takové okénko, nebo přesněji řečeno otvor pro odvod směsi vzduchu a plynu by byl při masovém vraždění za použití výfukových plynů ze silného motoru naprosto nezbytný. Diplomovaný inženýr Arnulf Neumaier zdůrazňuje, že dieselové motory vypouští zplodiny pod tlakem 0,5 atmosfér (což odpovídá 500 g/cm²) a vysvětluje:³⁹⁵

„[...] to znamená, že by zde na každý čtvereční metr povrchu působila směrem zevnitř ven síla odpovídající hmotnosti 5 tun.“

V prvním zařízení by na strop každé komory působil tlak o síle odpovídající hmotnosti 80 tun, 52 tun na každou zeď, 8,1 tuny na vstupní dveře a 22,5 tun na dveře sloužící k odstraňování těl. I kdyby zděné stěny tento silný tlak vydržely, selhal by motor, blížící se rovnovážnému stavu mezi tlakem v komorách a tlakem motorových výfukových plynů.

³⁹² *Tamtéž*, str. 16.

³⁹³ *Tamtéž*, str. 21.

³⁹⁴ E. Rosenberg, *op. cit.* (pozn. 190), str. 136 (str. 4 zprávy).

³⁹⁵ A. Neumaier, *op. cit.* (pozn. 222), str. 485.

Kdy by bylo tohoto rovnovážného stavu dosaženo? Tlak plynu v hermeticky uzavřené nádobě nebo místnosti se zdvojnásobí, když se zdvojnásobí v ní obsažené množství plynu (za podmínky konstantní teploty).

Dieselový motor pracuje jako kompresor. Podle údajů uvedených již dříve motor o objemu 38 860 kubických centimetrů (38,86 litrů) při 2 000 otáčkách za minutu vypouští 38,86 m³ plynu za minutu s výstupním tlakem 0,5 atmosfér.

Užitečný objem vzduchu činí v prvním zařízení (26,5 x 3 =) 79,5 m³ a ve druhém (34 x 10 =) 340 m³. Za těchto podmínek by bylo tlaku 0,5 atmosfér dosaženo, kdyby objem výfukových plynů navátých do místnosti odpovídal polovině jejího užitečného objemu, tedy (79,5 ÷ 2 =) 39,75 m³ v prvním a (340 ÷ 2 =) 170 m³ ve druhém zařízení. To by trvalo (38,25 ÷ 38,86 =) méně než minutu v prvním zařízení, ale (170 ÷ 38,86 =) něco přes čtyři minuty ve druhém.

Kdyby byly údajné plynové komory skutečně hermeticky uzavřené, procedura plynování popisovaná svědky by se tedy zastavila kvůli selhání motoru po necelé minutě v prvním zařízení a něco po čtyřech minutách ve druhém zařízení, pokud by se ještě před tím nezhroutily zdi. Nejspíš by však tlaku neodolaly dveře a prostě by se vytrhly z pantů.

9. Spalování těl: Masové hroby

a. Počet a velikost hrobů

Podle oficiální historiografie bylo v Treblince před zpopelněním pohřbeno asi 860 000 až 870 000 těl.³⁹⁶ John Ball na základě svých zkoumání masových hrobů v Hamburku (anglo-americké hrůzné bombardování v červenci 1943), Katyni (masová poprava polských důstojníků Sověty v roce 1940) a Bergen-Belsenu (masová úmrtí kvůli tyfu na jaře 1945) dospěl k závěru, že v masovém hrobě lze předpokládat maximálně 6 těl na metr krychlový.³⁹⁷ Toto číslo se zdá poměrně vysoké, když si člověk uvědomí, že Sověti v pracovním táboře Treblinka I našli v hrobě s užitečným objemem 75 m³ 107 těl – tedy 1,4 těl na metr krychlový, a že lékařský znalec Piotrowski ve svém prvním výpočtu obsahu masových hrobů stanovil číslo 6 těl na 2 metry krychlové, tedy 3 těla na metr krychlový, polovinu toho co Ball.³⁹⁸ Když však zohledníme hypotetickou existenci dětí tvořících třetinu obětí, předpokládáme hustotu maximálně 8 těl na metr krychlový.

Kolik zde bylo hrobů a jak velké? Düsseldorfský porotní soud v řízení v letech 1964-1965 přiznal, že o tom nezjistil žádnou přesnou informaci. V rozsudku stojí:³⁹⁹

„Informace zjištěné v hlavním líčení o počtu a velikosti jam na mrtvolky se od sebe také velmi liší. Nicméně rozlohu jam si lze představit, když člověk slyší, že podle obžalovaného S. jedna z jam obsahovala ne méně než zhruba 80 000 mrtvol.“

Avšak podle svědka E. Rosenberga, jediného člověka, který uvádí „přesné“ detaily, masové hroby měřily 120 x 15 x 6 metrů,⁴⁰⁰ což při předpokládané svrchní vrstvě 0,5 metrů dává ob-

³⁹⁶ Podle Arada, *op. cit.* (pozn. 74), str. 396, bylo v srpnu 1943 zplynováno a rovnou zpopelněno 7 600 lidí.

³⁹⁷ John Ball, in: Germar Rudolf (ed.), *op. cit.* (pozn. 83), str. 270.

³⁹⁸ Viz kapitola III. Ve dvou dalších masových hrobech byl počet těl na metr krychlový ještě nižší.

³⁹⁹ A. Rückerl, *NS-Vernichtungslager...*, *op. cit.* (pozn. 63), str. 204 ad.

⁴⁰⁰ E. Rosenberg, *op. cit.* (pozn. 190), str. 137 (str. 5 zprávy).

jem ($120 \times 15 \times 5,5 =$) $9\,900 \text{ m}^3$. Takto by každý hrob mohl obsahovat ($9\,900 \times 8 =$) $79\,200$ těl, což skoro přesně souhlasí s výše uvedeným komentářem düsseldorfského soudu. Kdyby bylo v Treblince před zpopelněním skutečně pohřbeno $860\,000$ těl, muselo by zde být ($860\,000 \div 79\,200 =$) 11 hrobů této velikosti, což by znamenalo celkovou plochu ($120 \times 15 \times 11 =$) $19\,800 \text{ m}^2$.

b. Umístění masových hrobů

Podle plánu Treblinky, předloženého na düsseldorfském soudu 1964-1965, se masové hroby nacházely výhradně v „táboře II“, kde byly mimo jiné i následující objekty: Staré plynovací zařízení, nové plynovací zařízení, dva kremační rošty a baráky pro židovská *Sonderkommandos*. Ale jak jsme si ukázali ve druhé kapitole, celý „tábor II“ měl mnohem menší rozlohu než kolik činí teoretická plocha hrobů, to jest $14\,000 \text{ m}^2$.

„Tábor II“ měl tvar nepravidelného čtyřúhelníku o stranách 188, 110, 174 a 52 metry. Proto by se sem teoreticky vešly pouze tři hroby o rozměrech uvedených výše. Nicméně vzhledem k přítomnosti pěti zmíněných objektů, z nichž tři (dva kremační rošty a nové plynovací zařízení) byly údajně seřazeny vedle sebe ve východo-západní ose, by „tábor II“ mohl pojmout sotva jeden takový masový hrob pro $79\,200$ těl. Kde potom bylo pohřbeno zbylých $780\,800$ těl?

Na výše zmíněném plánu je v „táboře II“ nakresleno jen pět masových hrobů, což věci dále komplikuje, neboť potom by každý hrob musel mít mnohem větší plochu, než se uvádí výše.

c. Vykopávky

Při výkopu jámy nebo hrobu je objem vykopané zeminy obvykle o 10 až 25 % větší než objem samotné vykopané jámy.⁴⁰¹ V každém z 11 masových hrobů Treblinky by mělo být vyhloubeno ($120 \times 15 \times 6 =$) $10\,800$ metrů krychlových zeminy, ve všech tedy ($10\,800 \times 11 =$) $118\,800$ metrů krychlových. Jestliže stanovíme jako minimální objem další vytěžené zeminy 10 %, pak by její celkový objem činil ($118\,800 \times 1,1 =$) $130\,700$ metrů krychlových. Jen pro ilustraci si můžeme říct, že tak obrovské množství zeminy by dokázalo pokrýt celou plochu tábora Treblinka II vrstvou vysokou skoro jeden metr! Kdyby se z této masy udělala hromada vysoká 6 metrů se stěnami skloněnými v úhlu 30 stupňů a šířkou 10 metrů, měřila by ($130\,700 \div 30 =$) přibližně 4,4 kilometry a pokrývala zhruba $44\,000 \text{ m}^2$! Kdyby se taková hromada zeminy měla vytvořit vedle každého hrobu, měřila by na délku zhruba 390 metrů!

d. Porovnání s masovými hroby v Treblince I

Jak jsme si ukázali v kapitole III, Sověti roku 1944 našli v blízkosti Treblinky I tři masové hroby a Poláci v roce 1946 dalších 41. Druhé zmíněné měly celkovou plochu $1\,607 \text{ m}^2$. Ani jeden masový hrob nebyl objeven na ploše samotného tábora, ačkoliv byl větší než Treblinka II: Zhruba 18 hektarů.⁴⁰²

Hroby se nacházely v lese Maliszewa, asi 500 metrů od tábora. Zjevně šlo o hygienické a sanitární opatření.

Znečištění vody, vzduchu a půdy rozkládajícími se mrtvolami bylo vědecky dokázáno už dávno před 40. lety. Studie provedené v 19. století ukázaly, že spodní voda v okolí hřbitovů

⁴⁰¹ G. Colombo, *Manuale dell'ingegnere civile e industriale*, Enrico Hoepli Editore, Milan 1926, str. 237.

⁴⁰² S. Wojtczak, *op. cit.* (pozn. 62), str. 120.

byla často tak silně znečištěná, že voda ve studních byla zahnívajícím, kalná a zamořená organickými substancemi. F. Selmi, profesor farmaceutické a toxikologické chemie na univerzitě v Bologni roku 1878 objevil, že rozkladem mrtvol vzniká čpavek, kyselina sírová, kyselina uhličitá, plynné uhlovodíky a toxický alkaloid, který pojmenoval „ptomain“. Jiní vědci zhruba v téže době prokázali, že mrtvoly produkují ještě jinou prchavou toxickou substanci, „sepsin“. Krom toho bylo již dávno experimentálně prokázáno, že mnohé choroboplodné mikroorganismy v půdě – mimo jiné příčina skvrnitého tyfu – jsou velmi odolné vůči povětrnostním vlivům.⁴⁰³ Podle S. Rajzmana v Treblince skvrnitý tyfus představoval „hlavní trápení“.⁴⁰⁴

Tábor byl zásobován vodou ze studní. Na plánu Treblinky nakresleném Moszekem Laksem a Maniekem Płatkiewiczem⁴⁰⁵ vidíme čtyři, po jedné pro německou i ukrajinskou strážní jednotku, jednu pro židovské vězňe a čtvrtou, která se s jistotou nacházela v „táboře II“. Proto nemůže být pochyb, že by statisíce těl údajně pohřbených v „táboře II“ úplně otrávil spodní vodu, zásobující tyto studny. O tomto zásadním problému se nezmiňuje ani jediný svědek.

e. Bagry v Treblince

Podle oficiální verze historie potvrzuje existenci obřích masových hrobů přítomnost tří bagrů v táboře, které měly být nejprve používány k hloubení hrobů a později k exhumaci mrtvol. Na podporu tohoto tvrzení jsou často zveřejňovány dvě fotografie, na nichž lze rozpoznat bagry – údajně v Treblince II. Jedna z těchto fotografií je publikována v díle Y. Arada pod názvem:⁴⁰⁶

„Bagr používaný v Treblince k odstraňování mrtvol na spálení a SS-mani, kteří ho obsluhovali.“

Druhá, známější fotografie, se objevila, *inter alia*, v práci Gitty Serenyové, kde popisek tvrdí, že bagr sloužil k překládce mrtvol z příkopů na rošty.⁴⁰⁷ Zmíněná fotografie byla publikována rovněž v knize *Staré dobré časy* s popisem:⁴⁰⁸

„Bagr používaný na mrtvoly v Treblince.“

V knize Samuela Willenberga se nachází obrázek téhož bagru při práci, když vyklápí náklad – hlíny. Fotografie doprovází popisek.⁴⁰⁹

„Radlice zvedající mrtvoly na kremaci. Vyfotografováno SS-manem Kurtem Franzem, přezdívaným ‚Lalka‘ (Panenka).“

⁴⁰³ Luigi Maccone, *Storia documentata della cremazione presso i popoli antichi ed i moderni con particolare riferimento all'igiene*, Istituto Italiano d'Arti Grafiche, Bologna 1932, Part Three, Chapter II, „Infezioni e cimiteri“, str. 148-157; M. Pauly, *Die Feuerbestattung*, Leipzig 1904, str. 21-25.

⁴⁰⁴ USSR-337. GARF, 7445-2-12, str. 239.

⁴⁰⁵ Viz dokument 14 v dodatcích.

⁴⁰⁶ Y. Arad, *op. cit.* (pozn. 74), str. 95.

⁴⁰⁷ G. Sereny, *Into that Darkness*, McGraw-Hill, New York 1974, foto na nečíslované straně.

⁴⁰⁸ Ernst Klee, Willi Dreßen, Volker Rieß, *The Good Old Days*, New York: Free Press, 1991, str. 246.

⁴⁰⁹ S. Willenberg, *Surviving...*, *op. cit.* (pozn. 85), tabulka 4, nečíslovaná strana.

R. Czarkowski tentýž snímek publikoval s komentářem „*bagr na hloubení hrobů pro oběti*“.⁴¹⁰ Krom toho má vyplývat z německých dokumentů – avšak nikdy nezveřejněných –, že bagr z Treblinky byl 29. června 1943 zaslán firmě Adam Lamczak v Berlíně; dva další bagry prý byly poslány do Lublinu nebo Poniatowa či Trawniki v listopadu 1943 (přesné datum a přesné místo určení nejsou uvedeny).⁴¹¹ Nikoho evidentně nenapadlo, že by tyto bagry ve skutečnosti mohly být umístěny v Treblince I, kde našly využití v dole na štěrk. Jediným „důkazem“ přítomnosti těchto strojů v Treblince II jsou dvě kresby vyprodukované v 80. letech S. Willenbergem, na nichž je vidět část tábora s bagrem v pozadí!⁴¹²

10. Počátek kremací

Y. Arad popisuje rannou historii údajného spalování těl v Treblince takto:⁴¹³

„Himmler byl během návštěvy tábora na konci února/začátkem března 1943 překvapen zjištěním, že v Treblince ještě nebyly spáleny mrtvoly více než 700 000 zabitých Židů. Skutečnost, že kremace začaly ihned po jeho návštěvě, činí víc než pravděpodobným, že Himmler, velmi žádostivý zahladit stopy zločinů spáchaných nacistickým Německem, zpopelnění mrtvol osobně nařídil. Za tímto účelem bylo ve vyhlazovacím prostoru tábora zřízeno spalovací místo.“

Arad tak jednoduše opakuje to, co v roce 1945 napsal Z. Łukaszkiwicz:⁴¹⁴

„V únoru nebo březnu tábor navštívil Himmler (svědci: Poswolski, Stanisław Kon, Wiernik, Kudlik, Reisszman [sic]). Po této návštěvě byla těla hromadně spalována.“

Toto tvrzení je z hlediska svědeckých výpovědí stejně neudržitelné, jako je historicky chybné. Rajzman totiž při svém prvním výslechu 26. září 1944 uvedl:⁴¹⁵

„V prvních měsících – jak mi bylo řečeno – byla těla pohřbívána a pokrývána vrstvou hlíny, přičemž zubaři vytrhávali mrtvolám zlaté zuby, jakmile byly vytaženy z plynové komory.

Při mém příchodu do tábora byly mrtvoly spalovány v primitivních pecích, hranice plamenů ve dne v noci. Mračna kouře pokrývala oblohu nad táborem tak, že jsme se dostali do zóny trvalé tmy.“

Rajzman přijel do Treblinky 27. září 1942, což znamená, že kremace těl musely začít již v září tohoto roku, ne až v březnu 1943.

Na druhou stranu historika o Himmlerově návštěvě tábora postrádá jakýkoliv historický základ a nepodporuje ji jediný, byť jen mlhavý dokumentární důkaz. Je to prostě výmysl svědků

⁴¹⁰ R. Czarkowski, *op. cit.* (pozn. 78), foto na nečíslované straně.

⁴¹¹ S. Wojtczak, *op. cit.* (pozn. 62), str. 149 ad.

⁴¹² S. Willenberg, *Revolt...*, *op. cit.* (pozn. 85), kresby na nečíslovaných stranách.

⁴¹³ Y. Arad, *op. cit.* (pozn. 74), str. 173 ad.

⁴¹⁴ USSR-344. GARF, 7445-2-126, str. 320a (str. 4 zprávy).

⁴¹⁵ USSR-337. GARF, 7445-2-126, str. 242.

sloužící k tomu, aby jejich historiky o obrovských kremacích v Treblince vypadaly věrohodně, což má z jejich hlediska propůjčit věrohodnost i jejich popisu gigantického masového vyhlazování v táboře. Ovšem historicky viděno je to všechno holý nesmysl!

Podle oficiální historiografie Himmler v době, kdy zahájila svou vražednou činnost Osvětim, údajně největší německý „vyhlazovací tábor“, ještě neuvažoval o stavbě krematorií na zpopelňování mrtvol: Oběti takzvaných „bunkrů“ v Březince měly být prostě pohřbívány do masových hrobů, které se kopaly v „Birkenwaldu“ (březovém lese). Himmler prý nařídil zpopelnění těl v Osvětimi po jejím druhém navštívení 17. a 18. července 1942.⁴¹⁶ Na základě tohoto údajného Himmlerova rozkazu mělo 21. září 1942 začít spalování těl pod otevřenou oblohou.⁴¹⁷

Ale Himmler prý již měsíc před návštěvou Osvětimi prostřednictvím velitele gestapa Heinricha Müllera nařídil SS-*Standartenführerovi* Paulu Blobelovi zahladit všechny stopy po masových hrobech:⁴¹⁸

„SS-*Gruppenführer* Müller, velitel gestapa, v červnu 1942 pověřil SS-*Standartenführera* Blobela odstraněním všech stop masových poprav uskutečněných na východě *Einsatzgruppen*. Zmíněný rozkaz se pokládal za státní tajemství a Blobel byl instruován, aby se ohledně celé věci zdržel jakékoliv písemné korespondence. Operace dostala krycí název ‚Sonderaktion 1005‘ (zvláštní operace 1005).“⁴¹⁹

Za těchto okolností je nepochopitelné, proč byly mrtvolky v Osvětimi pohřbívány až do 20. září 1942 a v Treblince až do března 1943; rovněž je nepochopitelné, proč kremace v Sobiboru měly začít v létě 1942,⁴²⁰ v Belzecu v polovině prosince 1942⁴²¹ a v Treblince v březnu 1943.

Nebo lépe řečeno, chápeme to až příliš dobře: Svědkům z různých táborů se nepodařilo dohodnout na stejném datumu zahájení provedení Himmlerova rozhodnutí zahladit všechny stopy kremacemi!

11. Kremační zařízení

Z. Łukaszkiwicz píše:⁴²²

„V Treblince nebyla žádná krematoria ve formě pecí, jen primitivní zařízení ve formě roštů.“

Kdyby Treblinka skutečně byla „čistě vyhlazovací tábor“, bylo by čirým šílenstvím *nepostavit* krematoria. Všechny důležité koncentrační tábory – Dachau, Sachsenhausen, Buche-

⁴¹⁶ Franciszek Piper, „*Gas Chambers and Crematoria*“, in: Israel Gutman, Michael Berenbaum (eds.), *Anatomy of the Auschwitz Death Camp*, Indiana University Press, Bloomington and Indianapolis 1994, str. 163.

⁴¹⁷ D. Czech, *Auschwitz Chronicle, 1939-1945*, H. Holt, New York 1990, str. 242.

⁴¹⁸ E. Kogon *et al.* (eds.), *op. cit.* (pozn. 68), str. 187.

⁴¹⁹ K tomuto tvrzení se vrátíme v kapitole VII.

⁴²⁰ Y. Arad, *op. cit.* (pozn. 74), str. 171.

⁴²¹ *Tamtéž*, str. 172.

⁴²² USSR-344. GARF, 7445-2-126, str. 321 (str. 5 zprávy).

nwald, Mauthausen, Flossenbürg, Neuengamme, Groß-Rosen, Niederhagen, Ravensbrück – měly pevné nebo mobilní křemační pece. Lublin/Majdanek a Osvětim-Březinka, které údajně fungovaly zároveň jako koncentrační i vyhlazovací tábory, měly hned několik krematorií: Prvně zmiňovaný dvě s celkem sedmi pecemi,⁴²³ druhý pět krematorií s celkem 52 pecemi, ačkoliv ne všemi ve stejnou dobu.⁴²⁴ Proč by Himmler nenechal postavit ani jedinou pec v údajném čistě vyhlazovacím táboře?

Celá věc zní o to bláznivěji, že sám Himmler 4. prosince 1941 objednal prostřednictvím Hlavního úřadu pro rozpočet a výstavbu „4 kusy Topf čtyřkomorových dvojitéch křemačních pecí“ od firmy Topf v Erfurtu pro běloruské město Mogilevo, nacházející se tehdy pod německou vojenskou správou,⁴²⁵ kde byl tranzitní tábor pro válečné zajatce č. 185 pod velením majora Wittmera.⁴²⁶ Avšak 30. prosince 1941 byla do Mogileva dopravena jen polovina pece (4 spalovací komory); zbylé dvě pak byly nainstalovány v krematoriích IV a V v Osvětimi-Březince a 1,5 dalších pecí (12 spalovacích komor) zůstalo na Himmlerův rozkaz dočasně na skladě firmy Topf.⁴²⁷ Správce SS v úřadu vyššího vůdce SS a policie v Generálním gouvernementu 16. srpna 1943 zaslal oběžník všem centrálním stavebním úřadům Generálního gouvernementu i stavebnímu úřadu Radom, v němž byly informovány, že úřad CIII v SS-WVHA má k dispozici „1,5 křemační pece = 12 spalovacích komor“ a žádal, aby příslušný úřad podal do 1. září oznámení v případě, že je potřebuje.⁴²⁸ Víme pouze o odpovědi stavbyvedoucího z Trawniki, vedlejšího tábora Majdanku, který napsal:⁴²⁹

„V místním táboře není žádné krematorium. Tato situace zapříčinila opakované stížnosti. Postavení krematoria by bylo naléhavě potřeba.“

Jelikož v placení faktur firmy Topf byly zmatky, správce SS skupiny C/Stavby oslovil také úřad vyššího vůdce SS a policie ve středním Rusku, protože „4 kusy Topf čtyřkomorových dvojitéch křemačních pecí“ byly určeny pro stavební inspekci středního Ruska.⁴³⁰

Tato věc je naprosto typická. Především nám umožňuje vidět, že Himmler již v prosinci 1941 nařídil postavení křemačních pecí v jednom táboře, který se nacházel na okupovaném území pod vojenskou správou. Rovněž nám ukazuje, že nejvyšší úřady SS v Generálním gouvernementu a na sovětských územích pod vojenskou správou měly zájem o instalaci křemačních pecí. Dále dokazuje, že pracovní tábor SS Trawniki, v němž nebylo nikdy zadržováno víc než 10 000 vězňů, několikrát žádal o postavení krematoria, ovšem podobná žádost nebyla nikdy vznesena z Treblinky, Belzecu či Sobiboru, kde by taková věc měla být mnohem nutnější. A konečně správce SS v úřadu vyššího vůdce SS a policie v Generálním gouvernementu neobjednal křemační pece pro poslední tři zmíněné tábory, ačkoliv by býval mohl okamžitě dostat 12 pecí čekajících na kupce na skladu firmy Topf.

⁴²³ Viz J. Graf, C. Mattogno, *op. cit.* (pozn. 275), kapitola V.

⁴²⁴ Viz C. Mattogno, „The Crematoria Ovens of Auschwitz and Birkenau“ in: G. Rudolf (ed.), *op. cit.* (pozn. 83), str. 373-412.

⁴²⁵ Letter from the Head Office of Budget and Construction to the Topf firm, dated December 4, 1941, RGVA, 501-1-328, str. 347 ad.

⁴²⁶ Christian Gerlach, *Kalkulierte Morde*, Hamburger Edition, Hamburg 1999, str. 510.

⁴²⁷ Letter of the Topf firm to the Central Construction Office unit of Auschwitz, RGVA, 502-1-327, str. 43-45.

⁴²⁸ WAPL, Central Construction Office office, 268, str. 132.

⁴²⁹ WAPL, Central Construction Office office, 268, str. 147.

⁴³⁰ Letter of the SS-Administrator of June 2, 1943 to the *Bauinspektion* of the Waffen-SS and Police Reich-East, RGVA, 502-1-314, str. 36-36a.

Shrňme si to: Problém kremací se v koncentračních táborech a táborech pro válečné zajatce objevil již v prosinci 1941. Krematoria byla postavena v Mogilevu, Majdanku a všech větších koncentračních táborech, ale ne v údajných třech čistě vyhlazovacích táborech!

SS zaplatily částku 1 400 000 říšských marek za čtyři krematoria v Březince,⁴³¹ ale na krematoria v táborech údajně sloužících výhradně k vyhlazování Židů nevěnovaly ani feník, ačkoliv toto vyhlazování Židů mělo být jedním z hlavních cílů, ne-li *hlavní* cíl nacistické politiky vůbec!

Může někdo brát takové nesmysly skutečně vážně?

12. Kremace

a. Komplikovanost problému

Záležitost chybějících krematorií je tím bizarnější, že kdyby oficiální verze Treblinky odpovídala skutečností, spalování mrtvol by představovalo obrovský problém. Židovský americký historik Konnilyn G. Feig se k věci vyjadřuje následovně:⁴³²

„Neuvěřitelná složitost problému s masovými hroby Němce frustrovala. Jejich hrůza byla oprávněná. Půda Treblinky obsahovala 700 000 těl – objem 69 000 metrů krychlových vážíci 35 000 tun, stejně jako středně velká bitevní loď. I kdyby se mohlo denně spálit 1 000 těl, trvalo by 700 dní, než by byl Himmlerův rozkaz splněn.

Franz a Lalka [přezdívkou jednoho důstojníka SS] uvažovali o mnoha řešeních. Lili vědra benzínu na těla v jedné jámě – čímž dosáhli obrovských plamenů a mírně ožehklých mrtvol. Nahromadili sto těl do širokých, ale mělkých jam a znovu je polili benzínem. Oheň mrtvoly opět nezničil. Experimentovali s různými velikostmi hromad a množstvím benzínu – zbytečně. Na konci prvního období pokusů došli k závěru, že splnit Himmlerův rozkaz potrvá 140 let.

V dalším pokusu postavili obrovské hranice – proložili těla dřevem a celé to polili benzínem. Oheň těla zničil, ale pokus nešlo opakovat, protože byla válka a benzín ani kmeny stromů nebyly dostupné v množství nutném ke spálení 700 000 mrtvol.“

Než budeme pokračovat, musíme korigovat uvedená čísla. Kdyby 700 000 těl vážilo 35 000 tun, pak by průměrná hmotnost jednoho těla činila 50 kg a zabíralo by objem přibližně 0,05 m³; celkový objem by tedy činil 35 000 m³ a ne 69 000 m³.

Ve svých výpočtech předpokládáme 870 000 těl, udávaných Y. Aradem a *Encyklopedií holocaustu*, a průměrnou váhu 45 kg, jelikož mrtvoly měly být pohřbeny po mnoho měsíců, což vede k velké ztrátě hmotnosti vysušením. Celková hmotnost těl by tudíž činila 39 150 000 kg a zabírala by objem 39 150 m³.

Feig pokračuje:⁴³³

⁴³¹ Přehled stavebního projektu tábora pro válečné zajatce Osvětim z 28. října 1942, VHA, fond OT 31 (2) 8; současná hodnota (2002) asi 12,5 milionů dolarů.

⁴³² Konnilyn G. Feig, *Hitler's Death Camps. The sanity of madness*, Holmes & Meier Publishers, New York-London 1981, str. 306 ad.

⁴³³ *Tamtéž*, str. 307.

„Plánovači nakonec museli přivést experta, Herberta Flosse. [...] Floss nechal vězně vztyčit čtyři betonové sloupky vysoké 76 centimetrů, tvořící obdélník o délce 19 metrů a šířce 1 metr. Na vrchol položili železniční kolejnice a na ně navršili několik set těl. Vězni těmito dvěma obřím železným hranicím říkali ‚rošty‘. Jeden svědek prohlásil, že primitivní rošt mohl pojmut 2 600 těl.“

Aby zvýšil účinnost roštu, Floss zavedl jednu důležitou inovaci. Jak tvrdí Jean-François Steiner, kterého Feig cituje, Floss během pokusů zjistil, že

„stará těla hoří lépe než nová, tlustá lépe než hubená, ženy lépe než muži a děti ne tak dobře jako ženy, ale lépe než muži“.

Proto „bylo nasnadě, že ideální je staré tělo tlusté ženy“ a Floss si nechal těla rozdělovat podle těchto kritérií.⁴³⁴

Feig se tedy nerozpakuje opakovat bláznivá tvrzení některých svědků, že těla žen hořela samovolně a sloužila jako palivo ke spálení ostatních těl.⁴³⁵ Neméně směšné je tvrzení, že těla starých lidí hoří lépe než mladých. Ve skutečnosti je pravda přesně opačná: V tělech sešlých věkem jsou hořlavé látky – tuky a bílkoviny – již částečně spotřebovány procesem stárnutí.

Toto je však v zásadě druhořadá otázka. Hlavní problém spočívá v primitivnosti způsobu spalování. Může kdokoliv se všemi pěti smysly pohromadě přijmout scénář, podle něhož velitel Treblinky, bez ohledu na zkušenosti s kremacemi získanými SS v Osvětimi, provádí v rámci vykonání rozkazu daného samotným Himmlerem amatérské experimenty, jako kdyby zpopelnění 870 000 těl byl lokální problém, který lze vyřešit provizorními metodami?

Stejně nepochopitelná je i představa, že by Himmler, který měl v oboru kremací k dispozici nejlepší německé inženýry a techniky – z firem J. A. Topf & Söhne (Erfurt), Hans Kori (Berlín) a Didier Werke (Berlín), jež dodávaly krematoria do všech německých koncentračních táborů – poslal do Treblinky pana nikoho jménem Herbert Floss!

b. Počet a konstrukce kremačních zařízení

Metoda zpopelnění použitá v Treblince byla v rozsudku düsseldorfského porotního soudu 1964-1965 popsána takto:⁴³⁶

„Po provedení nejrůznějších pokusů s kremacemi bylo postaveno velké kremační zařízení. Sestávalo z betonového podkladu silného asi 70 cm, na němž v malých rozestupech leželo 5 až 6 železničních kolejnic dlouhých asi 25 až 30 metrů. Pod kolejnicemi hořel oheň, přičemž na rošt bylo naskládáno 2 000 až 3 000 těl Židů zabitých v plynových komorách a spáleno. Když bylo jasné, že tento systém funguje, mrtvolky naházené v předchozích měsících do jam byly pomocí velkého bagru znovu vyhrabány a poté rovněž spáleny uvedeným způsobem.“

⁴³⁴ *Tamtéž*, str. 307.

⁴³⁵ K uvedenému viz A. Neumaier, *op. cit.* (pozn. 222), str. 490-492.

⁴³⁶ A. Rückerl, *NS-Vernichtungslager...*, *op. cit.* (pozn. 63), str. 205.

Podle plánu Jankiela Wiernika z roku 1945 i plánu předloženého před soudem v Düsseldorfu⁴³⁷ byla taková kremační zařízení skutečně zbudována. Předpokládá se, že kremace probíhaly v období mezi dubnem a koncem července 1943,⁴³⁸ takže skoro všech 860 000 těl mělo být spaleno během 122 dnů, tj. 7 000 denně na dvou roštech neboli 3 500 denně na jednom roštu.

Jak velký byl takový rošt? Ve Wiernikově knize *Jeden rok v Treblince*, verzi vydané A. Donatem, čteme:⁴³⁹

„Tak spustil⁴⁴⁰ inferno: Uvedl do provozu bagr, který mohl vytáhnout 3 000 mrtvol na jednu. Rošt vyrobený ze železničních kolejnic stál na betonových základech o délce 100 až 150 metrů. Dělníci nahromadili mrtvolky na rošt a zapálili je.“

Uvedené podrobnosti jsou ovšem dílem až pozdějšího doplnění, protože v americkém překladu Wiernikovy knihy z roku 1944 stojí pouze:⁴⁴¹

„Tak spustil peklo. Uvedl do provozu stroj na exhumaci mrtvol, který mohl jedním pohybem vyhrabat mnoho, mnoho mrtvých těl. Rošt vyrobený ze železničních pražců stál na betonových základech a dělníci museli nahromadit mrtvolky na mřížoví a zapálit je.“

Když člověk vezme v úvahu skutečnost, že 3 000 těl zabere objem asi $(3\,000 \times 0,045 =) 135 \text{ m}^3$, tvrzení, podle něhož mohla lžice bagru naráz pojmout 3 000 těl, vyvolává jedině pobavení. Délka roštu (100 až 150 metrů) odporuje soudním spisům. Podle Arada byl rošt široký 30 metrů,⁴⁴² ale i to je v rozporu s verdiktem düsseldorfského porotního soudu, podle kterého se rošt skládal z „5 až 6 železničních kolejnic *dlouhých* asi 25 až 30 metrů“. Jelikož byla na obou roštech spalována vyzáblá těla, která se snadno rozpadnou, mezera mezi dvěma kolejnicemi musela být malá a mohla činit nanejvýš 50 až 60 centimetrů, tudíž lze předpokládat šíři roštu zhruba 3 metry. Šíře uvedená Feigem – jeden metr – je zjevně nemožná.

Rošty tedy nemohly být větší než $30 \times 3 \times 0,76$ metrů každý. Jak jsme si již vysvětlili, na každém roštu muselo být spalováno 3 500 těl každý den po dobu 122 dní. Nyní si prověříme, co z toho vyplývá.

c. Uspořádání mrtvol na kremačním roštu

Plocha jednoho roštu činila 90 m^2 . Vzhledem k jeho konstrukci na něj mohla být těla pokládána pouze napříč; proto je třeba předpokládat, že na jeden metr délky roštu – to odpovídá 3 čtverečním metrům – mohla být umístěna 4 těla, dvě vlevo a dvě vpravo od středové osy. Na každé tělo však předpokládáme teoretickou průměrnou plochu rovnající se obdélníku o stranách $1,75 \times 0,50$ metrů, zahrnující i nezbytný prostor pro průchod zplodin hoření. Celý rošt má plochu pro položení $(4 \times 30 =) 120$ těl. Když vyjdeme z výšky 30 cm na vrstvu těl, pokud by se na rošt umístilo 3 500 těl, výsledek by byl $(3\,500 \div 120 =) 29$ vrstev o celkové výšce $(29 \times 0,3 =) 8,7$ metrů!

⁴³⁷ Viz dokumenty 5 a 12 v dodatcích.

⁴³⁸ Y. Arad, *op. cit.* (pozn. 74), str. 177. Podle Arada bylo v srpnu 1943 zplynováno a zpopelněno 7 600 lidí.

⁴³⁹ A. Donat, *op. cit.* (pozn. 4), str. 170 ad.

⁴⁴⁰ Nejmenovaný *Oberscharführer*; pravděpodobně má jít o postavu Herberta Flosse.

⁴⁴¹ J. Wiernik, *A year in Treblinka*, *op. cit.* (pozn. 167), str. 29.

⁴⁴² Y. Arad, *op. cit.* (pozn. 74), str. 174.

Podle svědka Henryka Reichmanna bylo postaveno 5 až 6 roštů, z nichž každý mohl pojmut 2 500 těl najednou.⁴⁴³ Svědek Szyja Warszawski upřesnil, že každý rošt měřil 10 x 4 metry.⁴⁴⁴ Z toho vyplývá, že by na každý rošt mohlo být umístěno 46 vrstev a 2 500 těl – představte si to – by znamenalo 54 vrstev neboli horu těl vysokou 16 metrů!

I kdyby se SS podařil mistrovský kousek naskládat na rošt 29 či dokonce 54 vrstev těl, kolejnice by se pod takovou vahou i vlivem žáru zohýbaly a hromada těl by se rychle zhroutila.

d. Potřeba dřeva

Prostor pod roštem měřil ($0,76 \text{ m} \times 90 \text{ m}^2 =$) $68,4 \text{ m}^3$. Hmotnost metru krychlového normálně navršeného palivového dřeva se pohybuje mezi 340 a 450 kg. Vezměme si nejvyšší hodnotu; potom se do $68,4 \text{ m}^3$ může vejít ($68,4 \times 450 =$) 30 780 kg dřeva. Arnulf Neumaier se odvolává na článek z 27. listopadu 1986 ze *Schenectady Gazette* v Novém Dillí, podle něhož je ke každodennímu zpopelnění 21 000 těl v Indii třeba 6 433 tun dřeva, což odpovídá 306 kg na jedno tělo.⁴⁴⁵ Autor této kapitoly (Carlo Mattogno) provedl experimenty se zpopelněním zvířecího masa s následujícími výsledky:⁴⁴⁶

Množství dřeva potřebného ke zpopelnění jednoho kilogramu zvířecího masa: 3,5 kg vyschlého dřeva (plus 0,1 litru etanolu).

Čas potřebný ke zpopelnění jednoho kilogramu zvířecího masa: Přibližně 6 minut.

Množství dřeva spáleného na metr čtvereční za hodinu (dokud oheň neuhasl): Přibližně 80 kg.

Vznik popela: Přibližně 8 % celkové hmotnosti.

Měrná hmotnost dřevěného popela: Přibližně $0,34 \text{ g/cm}^3$.

Na základě těchto dat lze spočítat, že kremace jednoho těla o hmotnosti 45 kg vyžaduje zhruba 160 kg vyschlého dřeva. Ke zpopelnění 3 500 těl je tedy třeba ($3 500 \times 160 =$) 560 000 kg dřeva, ale pod roštem byl prostor jen pro 30 780 kg, čili sedmkrát méně, než je potřeba. Takto by na jedno tělo připadalo ne víc než ($30 780 \div 3 500 =$) 8,8 kg dřeva, směšně nedostačné množství.

Předpokládejme, že by bylo nějakým způsobem možné pod rošt neustále doplňovat nové dřevo. Za jak dlouho by se ho spálilo 560 000 kg?

U topeniště s pevným roštem a přirozenější ventilací lze na čtvereční metr roštu spálit 150 až 190 kg vysušeného štípaného dřeva.⁴⁴⁷ To však platí jen pro skutečné kremáčnické zařízení se spalovací komorou, roštem, regulovatelným přívodem vzduchu a komínem. U otevřené hranice tyto hodnoty značně klesají. Proto v našem experimentu uvažujme obhajitelnou hodnotu 80 kg na čtvereční metr.

To znamená, že by za hodinu pod jednou hromadou těl mohlo být spáleno ($90 \times 80 =$) 7 200 kg dřeva. Ke spálení 560 000 kg dřeva, potřebného na zpopelnění těl, je třeba přibližně ($560 000 \div 7 200 =$) 78 hodin, tedy víc než 3 dny. Když přičteme čas potřebný na vychladnutí hranice, lze kremace konat každých 5 dnů. Proto je na 122 kremací po 7 000 těl – což je předpoklad pro likvidaci 860 000 těl na dvou roštech – potřeba ($122 \times 5 =$) 610 dní.

⁴⁴³ Prohlášení z 9. října 1945, in: *Obóz straceń w Treblince, op. cit.* (pozn. 38), str. 31 ad.

⁴⁴⁴ *Tamtéž*, str. 32.

⁴⁴⁵ Arnulf Neumaier, *op. cit.* (pozn. 222), str. 495.

⁴⁴⁶ Viz C. Mattogno, „*Combustion Experiments with Animal Flesh and Fat*“, *The Revisionist* 2(1) (2004), v přípravě.

⁴⁴⁷ *Enciclopedia Curcio di Scienza e Tecnica*, Curcio Editore, Rome 1973, Volume 5, str. 1916.

Zde vypočítaná doba hoření odpovídá ($78 \div 29 =$) 2,5 hodinám na jednu vrstvu těl. V případě hranice s 29 vrstvami těl však tato doba není dostatečná, jak ukazuje srovnání s kremací peci typu Gorini: V této peci z 19. století leželo tělo na roštu, pod nímž se spalovalo 100 až 150 kg dřeva. V tomto typu pece trvala kremace hodinu a půl až dvě hodiny.⁴⁴⁸

V případě již popsané hranice přichází plameny a produkty hoření do přímého kontaktu jen s vrstvou mrtvol ležící přímo na roštu a účinek na každou další vrstvu rychle klesá až do bodu zmizení, takže doba hoření 2,5 hodin na každou vrstvu je naprosto nereálná.

Kdyby tedy bylo zpopelňování 860 000 těl v Treblince zahájeno počátkem dubna 1943, tak by i za těch nejpříznivějších podmínek skončilo v prosinci 1945 a Sověti, jakož i ctihodný soudce Łukaszkiwicz, by se této podívané mohli zúčastnit osobně!

e. Popel

Pokud přijmeme hodnotu určenou v našem experimentu jako 160 kg dřeva na 45 kg organické substance, množství dřeva nezbytného ke zpopelnění všech těl činí ($870\,000 \times 160 =$) 139 200 000 kg neboli 139 200 metrických tun. Popel vzniklý tímto spalováním by měl vážit přibližně ($139\,200 \times 0,08 =$) 11 100 tun a zabírat objem zhruba ($11\,100 \div 0,34 =$) 32 600 m³.

Popel vzniklý kremací těla váží zhruba 5 % tělesné hmotnosti a má měrnou hmotnost asi 0,5 g/cm³.⁴⁴⁹ Z 870 000 těl o průměrné hmotnosti 45 kg by vzniklo ($870\,000 \times 45 \times 0,05 \div 1\,000 =$) přibližně 1 950 tun popela o objemu ($1\,950 \div 0,5 =$) 3 900 m³. Celková hmotnost dřevěného popela a popela z těl by tedy činila ($11\,100 + 1\,950 =$) přibližně 13 000 tun a zabírala objem ($32\,600 + 3\,900 =$) 36 500 m³. Kam bylo tak obrovské množství popela odvezeno? Y. Arad píše:⁴⁵⁰

„Nakonec bylo rozhodnuto vysypat popel a kousky kostí do jam, kde předtím byla těla, a překrýt je silnou vrstvou písku a hlíny. Popel byl do jam nasypán v několika vrstvách proložených vrstvami písku. Vrchní 2 metry jámy byly naplněny zeminou.“

Jak je vysvětleno v podkapitole 9, zemina vyhloubená z jam zabírala 130 700 m³ prostoru. Kdyby byly jámy skutečně naplněny popelem – celkem ($130\,700 \text{ m}^3 + 36\,500 \text{ m}^3 =$) 167 200 m³ –, stále by zbývalo ($167\,200 - 118\,800 =$) zhruba 48 400 m³ směsi zeminy a popela, která se nemohla vypařit do vzduchu: Co s touto masou udělali? Tvrzení polsko-sovětské komise ze září 1944, podle kterého byla jediná spojovací cesta mezi Treblinkou I a II „pokrytá škvárou a popelem ve výši 7-10 cm“, by znamenalo maximální objem ($3\,000 \times 4 \times 0,1 \text{ metru} =$)⁴⁵¹ 1 200 m³. Łukaszkiwicz k tomu však nic bližšího neuvádí a ze strany SS-manů by to byl každopádně dost hloupý pokus jak „zahladit“ stopy. Konec konců toto tvrzení odporuje i svědeckým výpovědím, podle kterých byl popel vysypán do masových hrobů *in toto*. Tak například Y. Wiernik píše:⁴⁵²

⁴⁴⁸ G. Pini, *La crémation en Italie et à l'étranger de 1774 à nos jours*, Ulrico Hoepli, Milan 1885, str. 151. V Brunettiho zařízení, kde tělo leželo na kovové tabuli nad ohněm živým dřevem, trval proces kremace celých 6 hodin; *tamtéž*, str. 132.

⁴⁴⁹ *Enciclopedia Italiana*, Rome 1949, pod heslem „Cremazione“, Volume XI, str. 5. Porovnej také W. Huber, *Die Feuerbestattung – ein Postulat kultureller Entwicklung, und das St. Galler Krematorium*, vydáno vlastním nákladem autora. St. Gallen 1903, str. 17.

⁴⁵⁰ Y. Arad, *op. cit.* (pozn. 74), str. 176.

⁴⁵¹ Délka cesty: 3 000 m; šířka: 4 m; síla vrstvy: 0,10 m.

⁴⁵² A. Donat, *op. cit.* (pozn. 4), str. 181.

„Byla to naše práce, zaplnit prázdné jámy popelem spálených obětí, smíšeným se zemí, aby se zahladily všechny stopy masových hrobů.“

f. Zásobování dřevem

Odkud správa tábora Treblinka získala 139 200 metrických tun dřeva nutných na zpopelnění těl?

Podle svědků byly kvůli zásobování dřevem vykáceny okolní lesy. Tuto práci obstarávalo „*Holzfallerkommando*“ (dřevorubecké komando).⁴⁵³ Ohledně podrobností jsou však zprávy svědků nanejvýš mlhavé, což se dá snadno pochopit. Tato skupina by musela v průběhu 122 dní pokácet sekerami, nařezat a odvléct do tábora ($139\,200 \div 122 =$) 1 140 tun dřeva *každý den!* To znamená, že by každý den muselo být pokáceno, zbaveno větví a nařezáno nejméně 760 stromů a odvezeno 76 nákladních aut, každé naložené 15 tunami. To je každopádně příliš mnoho, zvláště když uvážíme, že tato dřevorubecká skupina měla podle R. Glazara čítat pouhých 25 mužů.⁴⁵⁴

Okolí Treblinky je dnes zarostlé jedlemi. 50 let starý jedlový les poskytuje 496 tun dřeva na hektar.⁴⁵⁵ V zájmu jednoduchosti toto číslo zaokrouhlíme na 500 tun. SS by tedy kvůli získání 139 200 tun dřeva musely vykácet ($139\,200 \div 500 =$) 278,4 hektarů lesa, což odpovídá 2,7 čtverečním kilometrům! Jenže tak rozsáhlé odlesněné pásmo by přirozeně nezůstalo nepovšimnuto polskými obyvateli zdejší oblasti a toto obyvatelstvo bylo vyslýcháno soudcem Łukaszkiewiczem – v uvedené věci zjevně s negativním výsledkem. Na leteckých snímcích z května a listopadu 1944 je na severní a východní straně tábora vidět hustý les o rozloze asi 100 hektarů, přičemž se minimálně jeden hektar nachází přímo na ploše samotného tábora.⁴⁵⁶ Les se rozprostírá za silnicí Wólka Okraglik-Treblinka a nejméně 2 kilometry ji lemuje. Není zde ani stopa po žádné ploše, na níž by byly vykácené stromy.

Plán nakreslený v roce 1945 Jankielem Wiernikiem ukazuje velkou zalesněnou zónu v severovýchodním sektoru, nedaleko dvou roštů v jihovýchodním sektoru. Odkud se tedy vzalo 139 200 tun dřeva, k jehož získání bylo třeba asi 92 800 stromů?

g. Nedostatek dokumentárních důkazů pro krematoria

Tyto obrovské hranice, kdyby skutečně existovaly, by v okolí Treblinky samozřejmě okamžitě vyvolaly pozornost. Svědek Kazmierz Skarzyński k tomu vysvětluje:⁴⁵⁷

„Těla byla navršena na kolejnice a spálena. Ohnivá záře byla viditelná na vzdálenost 15 km. Během dne se šířil černý kouř. Za silného větru byl zápach hoření rozeznatelný ještě 30 kilometrů od tábora.“

Jak jsme si objasnili v úvodu, tábor Treblinka byl obklopen celou řadou obcí a vesnic. V okruhu 10 km se nacházely obce Wólka Ogralik, Poniatowo, Grady, Treblinka, Malkinia, Zawisty Dzikie, Rostki Wlk., Rytele, Świeckie, Olechny, Wszolki, Jakubiki, Tosie, Kosów

⁴⁵³ *Tamtéž*, str. 97.

⁴⁵⁴ Viz pozn. 89.

⁴⁵⁵ G. Colombo, *Manuale dell'ingegnere civile e industriale*, op. cit. (pozn. 401), str. 161.

⁴⁵⁶ U. Walendy, „*Der Fall Treblinka*“, op. cit. (pozn. 108), str. 33.

⁴⁵⁷ GARF, 7021-115-11, str. 16.

Lacki, Dębe, Żochy, Rostki, Maliszewa, Guty, Bojewo, Brzózka, Kolodziaż, Orzelek, Zlotki, Prostyń, Kielczew.

V každé této obci by po dobu 122 dní viděli zář ohně z Treblinky – jak je možné, že o tom není zmínka v žádné zprávě polského hnutí odporu?

A jak to, že sovětská průzkumná letadla neobjevila žádné stopy této gigantické kremační činnosti? Jankiel Wiernik k tomu podává následující vysvětlení:⁴⁵⁸

„Kdykoliv se na obloze objevilo letadlo, veškerá práce se zastavila a mrtvoly byly zakryty listím jako kamufláž proti vzdušnému pozorování.“

To je samozřejmě do nebe volající nesmysl, protože by letadla za prvé zpozorovala kouř z roštů dávno předtím, než by je bylo možné z tábora spatřit, a za druhé by bylo přikrytí roštů listím díky obrovskému vzniku kouře tím nejlepším způsobem, jak je ještě víc zviditelnit!

13. Svědecké výpovědi o krematoriích

To, že takové masové kremace mnoha set tisíc těl nebyly skutečnou událostí, nakonec vyplývá i z křiklavých rozporů v různých svědeckých vyprávěních.

Jak jsme již uvedli, podle oficiální verze Treblinky, na níž nakonec zavládla shoda, zde údajně byly dva kremační rošty o rozměrech 30 x 3 metry, byly umístěny na pozemku tábora a každý mohl zpopelnit až 3 500 těl. Nicméně v původní verzi svědci umísťovali rošty do jam. Podle Szyja Warszawskiho bylo kremační zařízení, které nesprávně označuje za „*pec*“,⁴⁵⁹

„[...] jáma 25 metrů dlouhá, 20 metrů široká a 5-6 metrů hluboká s roštem z kolejnic na dně, jenž představoval větrací otvor.“

Abe Kon uvedl do protokolu:⁴⁶⁰

„Těla byla spalována ve speciálně vyrobené peci, která jich mohla pojmout až 6 000. Pec byla naplněna mrtvolami. Ty byly polity benzínem nebo naftou a spáleny. Kremace trvala až hodinu.“

Kromě samotného Abe Kona se na této verzi shodli i svědci Hejnoch Brenner a Samuel Rajzman.⁴⁶¹

„Pec – to byla velká jáma 250-300 metrů na délku, 20-25 metrů na šířku, 5-6 metrů hluboká, vyhloubená bagrem. Do dna příkopu byly zatlučeny tři řady železobetonových sloupků, každý metr a půl vysoký. Sloupky byly navzájem spojené nosníky. Na nosnících

⁴⁵⁸ Viz pozn. 65.

⁴⁵⁹ GARF, 7021-115-11, str. 16.

⁴⁶⁰ Výpověď ze srpna 1944, GARF, 7021-115-9, str. 33.

⁴⁶¹ Zpráva z 24. srpna 1944, GARF, 7021-115-9, str. 109.

byly v rozestupu 5-7 cm položené kolejnice. Byl to gigantický pecní rošt. K okraji příkopu vedla úzkorozchodná vedlejší kolej.“

Tuto verzi přijal i Wassili Grossmann, který v Treblince v září 1944 provedl formální návštěvu a mohl mluvit se svědky, které již vyslyšeli Sověti.⁴⁶²

Jenže na území „tábora II“ Treblinky II, jehož nejdelší strana měřila pouhých 188 metrů, nebylo na tak obrovský rošt místo.

V polských vyšetřovacích protokolech se pak rošty podivuhodným způsobem přestěhovaly z jam na povrch a podstatně se scvrkly.

Podle svědka Henryka Reichmanna zde bylo pět až šest roštů, přičemž každý mohl naráz pojmut 2 500 těl.⁴⁶³ Svědek Szyja Warszawski tvrdil, že každý rošt měřil 10 x 4 metry.⁴⁶⁴ Již jsme si zdůraznili, že by za těchto okolností muselo být na jednom roštu nahromaděno 46 vrstev těl; s 2 500 těly by bylo nutných 54 vrstev neboli hora těl vysoká 16 metrů!

Jankiel Wiernik píše, že rošt – který se pravděpodobně nacházel na pozemku tábora – mohl spálit 3 000 těl najednou.⁴⁶⁵ Celková kapacita všech roštů podle něj činila 10 000 až 12 000 těl.⁴⁶⁶ To je ve zjevném rozporu s plánem tábora nakresleným týměž svědkem, na němž vidíme pouze dva rošty.⁴⁶⁷ Na konci července 1943 – opět podle Wiernika – bylo údajně zpopelněno 75 % těl z masových hrobů a zbývalo ještě 25 %. Nerozpakoval se prohlásit:⁴⁶⁸

„Během pár dní bylo vyprázdněno zbylých 25 % hrobů a těla byla zpopelněna.“

Vzhledem k tomu, že 2. srpna, v den vzpoury, už měla být kremace údajně dokončena, to znamená, že čtvrtina těl musela být spálena během maximálně 10 dnů. Wiernik o přesném počtu obětí tábora mlčí, ale mluví o „*milionech lidí*“,⁴⁶⁹ což znamená nejméně dva miliony; ve zprávě z 15. listopadu 1942, kterou bezostyšně plagoval, se také mluví o dvou milionech, které byly v Treblince vyhlazeny do té doby. Podle jeho tvrzení se tedy ne za víc než 10 dní změnilo v popel 500 000 těl – čtvrtina ze dvou milionů –, ačkoliv rošty mohly zvládnout nanejvýš 12 000 těl denně neboli 120 000 těl za 10 dní!

Pitomosti servírované tímto svědkem jsou skutečně nepopsatelné. Wiernik je podle všeho také autorem historiky o samovolném zapalování těl, kterou pak převzali jeho kumpáni:⁴⁷⁰

„Ukázalo se, že těla žen hoří mnohem snáz než těla mužů. Proto se těla žen používala k zapalování ohňů.“

Ještě jednou si připomeňme, že celá verze dnes uznávané historie Treblinky byla přivedena na svět právě tímto Jankielem Wiernikem!

⁴⁶² W. Grossmann, *Treblinski Ad*, op. cit. (pozn. 23), str. 191. Taktéž německá verze, *Die Hölle von Treblinka*, op. cit. (pozn. 26), str. 33.

⁴⁶³ Výpověď z prosince 1945, v Z. Łukaszkiwicz, *Obóz straceń w Treblince*, op. cit. (pozn. 38), str. 31 ad.

⁴⁶⁴ Výpověď z 9. října 1945, *tamtéž*, str. 32.

⁴⁶⁵ Viz pozn. 439.

⁴⁶⁶ A. Donat, op. cit. (pozn. 4), str. 171.

⁴⁶⁷ Viz kapitola III.

⁴⁶⁸ Viz pozn. 452.

⁴⁶⁹ A. Donat, op. cit. (pozn. 4), str. 185.

⁴⁷⁰ Viz pozn. 65.

14. Denní počet zplynovaných lidí

V kapitole III jsme si ukázali neuvěřitelnou neschopnost oficiální historiografie kriticky se vypořádat s obrovskými technickými problémy, které by představovalo vyhlazení proklamovaného počtu Židů v Treblince. Tvrzení svědků v této věci hraničí s čirým bláznovstvím. Například Abe Kon má tu drzost vykládat následující:⁴⁷¹

„Tak bylo zlikvidováno 15 000 až 18 000 lidí každý den. Tímto způsobem to pokračovalo dva měsíce.“

Stanislaw zpívá stejnou písničku:⁴⁷²

„Během 13 měsíců tam denně zabíjeli 15 000 až 18 000 lidí.“

Samuel Rajzman při výslechu 26. září 1944 vypověděl:⁴⁷³

„Každý den do tábora přijíždělo 5-6 transportů se 60 vagony. Samozřejmě byly dny, kdy přijely 1-2 vlaky, ale to byla výjimka, ne pravidlo. Každým transportem přijelo šest až sedm tisíc lidí.“

To odpovídá 24 000 nebo dokonce 28 000 lidí denně! V roce 1946 mluvil o číslech se stejnou řádovou hodnotou:⁴⁷⁴

„Každý den tam bylo asi 20 000 mrtvol. [...] Byly dny, kdy bylo zabito až 25 000 lidí.“

Další svědek, Stanisław Borowy, uvedl do protokolu, že denně přijíždělo 12 000 až 18 000 deportovaných ve vlacích o 60 vagonech se 150 až 200 pasažéry.⁴⁷⁵

Jankiel Wiernik napsal:⁴⁷⁶

„Každý den bylo zplynováno mezi deseti až dvanácti tisíci lidmi. [...] Byla období, kdy bylo za jeden den zplynováno až 20 000 lidí.“

Je neuvěřitelné, že toto bláznovství akceptoval soud západoevropské země jako čistou pravdu! Jistý Manfred Blank v rozsudku düsseldorfského porotního soudu č.j. 8 I Ks 2/64, str. 88, prohlásil.⁴⁷⁷

„Do Treblinky za jeden den častokrát přijelo až 5 transportů s průměrně 6 000 lidmi.“

⁴⁷¹ GARF, 7021-115-11, str. 33.

⁴⁷² GARF, 7021-115-11, str. 35.

⁴⁷³ GARF, 7445-2-126, str. 240.

⁴⁷⁴ Wydawnictwo Centralnej Żydowskiej Komisji Historycznej (ed.), *Dokumenty i Materiały, op. cit.* (pozn. 40), str. 183, 186.

⁴⁷⁵ Výpověď z 21. listopadu 1945 v: Z. Łukaszewicz, *Obóz straceń w Treblince, op. cit.* (pozn. 38), str. 50.

⁴⁷⁶ A. Donat, *op. cit.* (pozn. 4), str. 159, 164.

⁴⁷⁷ A. Rückerl, *NS-Prozesse, op. cit.* (pozn. 254), str. 38.

Takto by do Treblinky přijíždělo až 30 000 lidí denně! Podle seznamů transportů zhotovených Y. Aradem bylo od 22. července do 30. září 1942, tedy během 70 dnů, transportováno do Treblinky a zavražděno přibližně 500 000 Židů, ačkoliv tehdy mělo existovat teprve první z obou plynovacích zařízení. To odpovídá počtu přes 7 100 plynování denně! Jelikož podle výše uvedeného rozsudku düsseldorfského soudu mohla každá ze tří plynových komor pojmout maximálně 350 lidí a celková kapacita všech tří komor tedy činila 1 050 osob, znamenalo by to ne méně než sedm plynování denně na komoru, přičemž by každé muselo trvat méně než tři a půl hodiny. Podle svědků však komory nikdy nebyly v provozu 24 hodin denně, ani když přijíždělo 20 000 obětí denně! Ve sborníku A. Donata čteme:⁴⁷⁸

„V takových dnech byly plynové komory v provozu až do 1 hodiny v noci a vyprodukovaly přes 20 000 mrtvol za 24 hodiny.“

Počet lidí, který düsseldorfský soud předpokládal, že byl naráz zplynován (21 až 22 lidí na metr čtvereční), je pochopitelně nereálný a byl stanoven pouze proto, že by astronomického počtu zplynovaných lidí, udávaného svědky, jinak nebylo nikdy dosaženo. Dokonce i Sověti, proslulí mistři v přehánění, ve svých výpočtech kapacity místností v táboře Majdanek, označovaných za „plynové komory“, předpokládali hustotu pouze 6 osob na metr čtvereční.⁴⁷⁹ I kdyby člověk předpokládal nejvyšší teoreticky možnou hustotu – 10 lidí na metr čtvereční – třech „plynových komor“ v prvním zařízení, to by během jednoho procesu mohlo pojmout maximálně 480 osob, takže by na zabití víc než 7 100 lidí bylo třeba 15 plynovacích procedur. Za těchto podmínek by jeden proces plynování včetně všech doprovodných činností, jako je naplnění a vyprázdnění komor, musel být hotov za něco přes 1,5 hodiny a takto by to muselo jít den za dnem po dobu 70 dní!

Takové věci by se měly setkávat s hlasitým výsměchem, ale jedinými zástupci oficiální historiografie, kteří sebrali nezbytné minimum odvahy tuto urážku lidského rozumu odmítnout, jsou Gerald Reitlinger a Jean-Claude Pressac!

15. Majetek deportovaných jako materiální důkaz jejich vyhlazení

J. Gumkowski a A. Rutkowski publikovali dva dokumenty, které mají představovat údajný materiální důkaz tvrzeného masového vyhlazování v Treblince. Jedná se o přepravní list wehrmachtu s datem „*Treblinka, 13. září 1942*“, kde se mluví o odeslání 50 železničních vagonů „*s částmi oblečení Waffen-SS*“ do Lublinu, a o přepravní list wehrmachtu s datem „*Treblinka, 10. září 1943*“, který se týká odeslání vagonu s 5 200 kg bot do Lublinu.⁴⁸⁰ V samotných dokumentech není nic, co by naznačovalo, že tento materiál je ve skutečnosti majetkem deportovaných Židů. Obzvláště nepravděpodobné to je u „*částí oblečení Waffen-SS*“, protože Waffen-SS neměly s táborem Treblinka nic společného a navíc není jasné, k čemu by Waffen-SS bylo civilní oblečení. Částmi oblečení mohly být myšleny uniformy Waffen-SS, které byly přeloženy na zpáteční cestě z východní fronty k vyčištění/odvšivení/roztřídění.

⁴⁷⁸ A. Donat, *op. cit.* (pozn. 4), str. 52.

⁴⁷⁹ J. Graf, C. Mattogno, *op. cit.* (pozn. 271), str. 126.

⁴⁸⁰ J. Gumkowski, A. Rutkowski, *Treblinka, op. cit.* (pozn. 80), reprodukce dokumentů na nečíslovaných stránkách.

Samuel Rajzman předložil velmi přesné informace o množství židovského majetku, zabaveného Němci v jiném táboře. Píše k tomu:⁴⁸¹

„Jedním z našich organizátorů byl dohlížitel z oddělení, v němž bylo 12-15 mužů zaměstnáno na třídění peněz a cenností, určování hodnoty cenných předmětů a jejich balení. Při tom musel Němcům každý den předložit zprávu. Informoval nás o týdenních výkazech. Přibližně jednou týdně jsme kontrolovali záznamy každého dělníka. Mezi 1. říjnem 1942-2. srpem 1943 bylo do Německa dopraveno následující:

25 železničních vagonů ženských vlasů
248 vagonů různého oblečení
100 vagonů bot
22 vagonů textilu
46 vagonů farmaceutických a chemických přípravků
4 vagonů chirurgických a lékařských nástrojů
260 vagonů příkrývek, polštářů, koberců a plédů
400 vagonů různých předmětů (brýle, zlatá plnicí pera, obyčejná plnicí pera, hřebeny, nádobí, pouzdra, deštníky, atd.).“

V „roztřídění množství použitých textilií, doručených z táborů Lublin a Osvětim na příkaz Hlavního hospodářského a správního úřadu SS“, jež bylo přiloženo jako dodatek k dopisu ze 6. února 1943 od SS-Obergruppenführera Oswalda Pohla, se mluví o 825 vagonech, které obsahovaly mimo jiné:⁴⁸²

„Hadry	400 vagonů	2 700 000 kg
Postelové peří	130 vagonů	270 000 kg
Ženské vlasy	1 vagon	3 000 kg
Použitý materiál	5 vagonů	19 000 kg“

Y. Arad zmíněný dokument komentuje následovně:⁴⁸³

„Tato zpráva se vztahuje k textilním materiálům přesunutým během roku 1942. Tento rok byla většina Židů posílána do táborů smrti operace Reinhard místo do Osvětimi; proto byly tyto tábory hlavním zdrojem textilií uvedeným v Pohlově zprávě.“

Aby čtenáře ještě víc přesvědčil, zveřejňuje fotografii, na níž je obří hromada bot a k ní je uveden lživý popis „Hromada střevíců a bot v Belzecu“.⁴⁸⁴ Ve skutečnosti tato fotografie zachycuje baráky s uskladněným osobním majetkem v Březince!⁴⁸⁵ Pojdme se podívat na stručný přehled:

⁴⁸¹ USSR-337. GARF, 7445-2-126, str. 243 ad.

⁴⁸² NO-1257.

⁴⁸³ Y. Arad, *op. cit.* (pozn. 74), str. 160.

⁴⁸⁴ *Tamtéž*, str. 156.

⁴⁸⁵ *KL Auschwitz. Fotografie dokumentalne*, Krajowa Agencja Wydawnicza, Warsaw 1980, str. 267.

a. Vlasy

Georges Wellers k výše uvedenému dokumentu podotkl:⁴⁸⁶

„Na začátku února 1943 byl z tábora Belzec poslán na říšské ministerstvo hospodářství železniční vagon textilního zboží (dok. č. 1257 a U.S.S.R. 511). Samotná hmotnost ženských vlasů odpovídá hmotnosti vlasů 200 000 žen.“

Wellers tedy ohledně původu vagonu činí stejně zavádějící prohlášení jako později Arad. – Kdyby bylo jeho tvrzení správné, pak by vlasy jedné ženy vážily 15 gramů. 25 vagonů uváděných Rajzmanem by tedy odpovídalo vlasům (25 x 3 000 x 0,015 =) 5 000 000 žen! – Wellersův předpoklad je však chybný, neboť vlasy ženských i mužských vězňů byly v německých koncentračních táborech z hygienických důvodů stříhány stále dokola. Například 11. října 1944 se *Kommandant* koncentračního tábora Sachsenhausen Anton Kaindl cítil nucen vyzvat celý tábor a zejména budovu lazaretu k pořádku, protože

„stříhání vlasů v táboře a také na straně lazaretu není prováděno podle předpisů“.

Proto nařídil „*pod hrozbou nejtěžších trestů*“:

„Říšští Němci, Vlámové, Holanďané a Norové budou mít vlasy ostříhané na délku 2 cm. Příslušníci ostatních národů budou mít vlasy ostříhané nakrátko.“

Kaindl si konkrétně stěžoval, že „si velká část personálu lazaretu myslí, že nemusí dodržovat předpisy tábora“ a připomněl jim, že „toto důležité válečně-hospodářské táborové pravidlo“ bude vynucováno „bez výjimky“. Jak velké bylo množství ostříhaných vlasů vyplývá z poslední zásilky, která vážila 275 kg.⁴⁸⁷

3 000 kg vlasů převážených ve zmíněném vagonu tedy bylo nasbíráno sérií stříhání vězňů v Osvětimi a Lublinu v roce 1942.

b. Boty

Přepravní list wehrmachtu z 10. září 1943 hovoří o vypravení železničního vagonu s 5 200 kg bot neznámého původu do Lublinu. Kolika párům to odpovídá? Pokud předpokládáme průměrnou váhu 260 gramů na jeden pár bot, pak 5 200 kg činí 20 000 párů bot. Kdyby se vzaly boty všech Židů (údajně) deportovaných do Treblinky, 870 000 párů bot by vážilo (870 000 x 0,260 =) 226 200 kg a bylo by potřeba (226 200 ÷ 5 200 =) 43,5 železničních vagonů!

Je známo, že Sověti našli asi 800 000 párů bot v táboře Lublin/Majdanek. Polský historik Czesław Rajca, pracovník muzea v Majdanku, k tomu píše:⁴⁸⁸

⁴⁸⁶ G. Wellers, *La Solution Finale et la Mythomanie Néo-Nazie*, editováno Beate a Sergem Klarsfeldovými, Paris 1979, str. 35.

⁴⁸⁷ GARF, 7021-104-8, str. 1.

⁴⁸⁸ C. Rajca, *Problem liczby ofiar w obozie na Majdanku*, Tom XIV, *Zeszyty Majdanek*, Lublin 1992, str. 127.

„Předpokládalo se, že to [množství bot] pochází od vězňů zabitých v táboře. Z dokumentů, které později vyšly na světlo, víme, že v Majdanku bylo skladiště, do kterého se posílaly boty z ostatních táborů.“

c. Oblečení

Co se týče 50 železničních vagonů „s částmi oblečení *Waffen-SS*“, uvedených v přepravním listu *Wehrmachtu* datovaném „*Treblinka, 13. září 1942*“, celkově by obsahovaly 337,5 tun oblečení neboli 6,75 tun na vagon, pokud předpokládáme stejné množství na vagon, jaké je uvedeno výše pro hadry (2 700 t/400 vagonů). Nicméně kdyby měl každý z 870 000 Židů (údajně) deportovaných do Treblinky na sobě nebo (včetně oblečení navíc, polštářů a přikrývek) si s sebou přivezl 10 kg oděvů a tyto hory oblečení byly po zavraždění obětí shromažďovány, dělalo by to 8 700 tun, na jejichž přepravu by bylo potřeba skoro 1 300 železničních vagonů!

V porovnání s tímto obřím množstvím železniční vagonů s botami neznámého původu a 50 vagonů s oblečením *Waffen-SS*, jejichž existence je dokumentárně doložitelná, zní skoro směšně. Ovšem nepřináší ani sebemenší důkaz o masovém vyhlazování v Treblince.

Ostatně v Lublinu byla ještě další zařízení na shromažďování a recyklaci textilu. Nejdůležitější byly „*Kožešnické a oděvní dílny Lublin*“, přijímající oblečení z různých táborů.

I kdyby dokumenty uvedené výše skutečně referovaly o zabaveném židovském majetku, dokazovalo by to nanejvýš to, že *SS* v rámci operace *Reinhardt* zabavily malou část židovských věcí v Treblince, a to buď svévolně nebo z důvodu překročení nejvyšší povolené hmotnosti zavazadel. Navíc neexistuje žádný důkaz, že přinejmenším část tohoto materiálu nepocházela z Treblinky I a ne Treblinky II.

Seznam zpracovaný S. Rajzmanem tedy nakonec nelze považovat za dokumentární a je výplodem čiré fantazie.

Kapitola IV: Soudní procesy ve věci Treblinky

1. Doznání jako základ pro historiografii

Gitta Serenyová se v roce 1979 pustila do zuřivého útoku proti revizionistům, zejména proti Arthuru R. Butzovi. Odvolávala se na své rozhovory vedené roku 1971 s bývalým velitelem Treblinky Franzem Stanglem, vězněným v Düsseldorfu, který podle ní přiznal masové vraždy v tomto táboře. Psala.⁴⁸⁹

„Stangl je mrtvý. Ale kdyby [...] Butze [...] skutečně zajímala pravda, Stanglova manželka i mnozí jiní by mu byli k dispozici na podání svědectví.“

Butz by ve své odpovědi mohl poukázat na to, že G. Serenyová nemůže dokázat, co Stangl doopravdy řekl, protože neexistuje nahraný záznam. Argumentuje však v úplně jiné rovině.⁴⁹⁰

„Nepotřebujeme žádná ‚doznání‘ nebo ‚soudy‘, abychom zjistili, že skutečně byly bombardovány Drážďany a Hirošima, nebo že po atentátu na Heydricha došlo k represáliím v Lidicích. U tvrzení o vyhlazení Židů se nejedná o jednotlivé vraždy, ale o obvinění z událostí v celokontinentálním rozsahu v trvání tří let, které si měly vyžádat miliony obětí. Jak směšné je potom chování obhájců této legendy, kteří se ony události v podstatě snaží dokázat na základě ‚doznání‘, pronášených v atmosféře hysterie, cenzury, zastrašování, perzekuce a flagrantního porušování práva, která toto téma zahaluje již 35 let. [...]

[...] Gitta Serenyová se snaží [...] dokázat realitu těchto domnělých kolosálních událostí popisem toho, co jí vyprávěl psychicky zlomený starý muž ve vězení! Stejně tak by se dalo tvrdit, že cikáni v roce 1950 vypálili New York na základě přiznání cikánů, kteří tam tehdy žili. [...] Ve význačných novinách dostala spoustu prostoru k prezentaci argumentů, které jsou v roce 1979 jako důkazy pro tato obvinění naprosto nedostatečné. Kdyby byli Židé v Evropě skutečně vyhlazeni, nebylo by třeba se k nim uchýlovat.“

⁴⁸⁹ „The Men who whitewash Hitler“ (Muž, který očišťuje Hitlera), *New Statesman*, November 2, 1979.

⁴⁹⁰ Butzova odpověď Gittě Serenyové nebyla v *New Statesment* otištěna. Její text lze najít v Butzově přednášce na konferenci Institute for Historical Review v roce 1982, publikované v tiskovině s názvem „*Context and Perspective in the Holocaust Controversy*“; přetištěno v A. R. Butz, *op. cit.* (pozn. 111), str. 379-407, zde citovaná pasáž str. 382. Překlad mírně rozšířen o údaje z německého originálu; pozn. překl.

Neudržitelná povaha historického obrázku, založeného pouze na doznáních údajných pachatelů a vyprávění očitých svědků, může být sotva demonstrována názorněji! V dalším textu si objasníme, jak justiční systémy Spolkové republiky Německo a Izraele usilují o upevnění tradičního obrázku Treblinky prostřednictvím soudních procesů, v nichž jsou jedinými důkazy doznání údajných pachatelů a vyprávění očitých svědků.

2. Soudní procesy v Západním Německu

V soudním procesu vedeném v Düsseldorfu od října 1964 do září 1965 bylo z účasti na údajném masovém vraždění Židů v Treblince obžalováno deset osob včetně Kurta Franze, označovaného za posledního velitele tábora.⁴⁹¹ Čtyři obžalovaní, mezi nimi i Franz, byli odsouzeni k doživotním trestům za kolektivní vraždu 300 000 osob a několik individuálních vražd; pátý obžalovaný dostal tentýž trest za kolektivní vraždu nejméně 100 000 osob; tresty odnětí svobody ve výši 12, 7, 6, 4 a 3 roky dostalo zbylých pět obžalovaných za napomáhání kolektivní vraždě 300 000 respektive 100 000 osob.

V dalším treblinském procesu, který se konal od května do prosince 1970 rovněž v Düsseldorfu, stanul před soudem jen jeden obžalovaný, totiž druhý velitel Treblinky SS-*Hauptsturmführer* Franz Stangl. Ten byl odsouzen ke ztrátě svobody po zbytek života za to, že spolu s dalšími spáchal vraždu nejméně 400 000 Židů, ale zemřel roku 1971 dřív, než německý Spolkový nejvyšší soud rozhodl o jím podaném odvolání.

V prvním procesu bylo vyslechnuto víc než 100 a ve druhém víc než 50 svědků z Německa i zahraničí. Adalbert Rückerl, tehdejší ředitel Centrálního úřadu pro odhalování nacistických zločinů v Ludwigsburku, zdokumentoval tyto soudy i soudy s příslušníky táborového personálu v Belzecu, Sobiboru a Chelmnu v již zmiňované knize *NS-Vernichtungslager im Spiegel deutscher Strafprozesse* (Nacionálně socialistické vyhlazovací tábory ve světle německých trestních procesů), vydané roku 1977. V této knize jsou citovány dlouhé pasáže z rozsudků. Martin Broszat, ředitel Ústavu pro soudobé dějiny v Mnichově, v předmluvě ke knize napsal:⁴⁹²

„Aniž bych chtěl předjímat historická šetření a hodnotit roli německé justice při stíhání nacistických zločinů, jednu věc lze konstatovat jako výsledek mimo jiné i činnosti Centrálního úřadu [v Ludwigsburku] již dnes: Význam rozsáhlých žalobních a soudních vyšetřování, která v této oblasti začala na konci 50. let ve Spolkové republice [Německo], nelze měřit jen jejich – často nízkým – poměrem odsouzených. Zejména pokud jde o vyšetřování a trestní řízení týkající se masového zabíjení Židů [...] mělo systematické objasňování celého souhrnu zločinů všeobecný veřejný i historický význam, dalece přesahující trestní stíhání. [...] Ačkoliv je skutečnost ‚konečného řešení židovské otázky‘ za-

⁴⁹¹ Kurt Franz, který neustále tvrdil, že je nevinný, v dopise napsaném 3. ledna 1971 důrazně odmítl, že by byl velitelem tábora. Napsal: „V Treblince jsem sloužil ve vojenské hodnosti *Oberscharführer Waffen-SS* a byl zodpovědný výhradně za strážní jednotku a spolu s muži za ostrahu tábora. *Oberscharführer* je rotný a ne důstojník!“ Tento dopis byl otištěn v č. 44 *Historische Tatsachen* (pozn. 107) na str. 23. Kurt Franz, obžalovaný z účasti na vraždě 300 139 Židů, žil až do roku 1959 v Düsseldorfu pod vlastním jménem. (*A. Rückerl, NS-Vernichtungslager...*, op. cit. (pozn. 63), str. 44 ad.); měl tedy zřejmě čisté svědomí a nikdy ho nenapadlo, že by mohl být z čehokoliv obviněn! Na svobodu byl propuštěn po desetiletích až v roce 1993 jako těžce nemocný a zlomený člověk.

⁴⁹² Adalbert Rückerl, *NS-Vernichtungslager...*, op. cit. (pozn. 63), str. 7 ad.

znamenána skoro ve všech historických knihách a učebnicích o období nacismu, jednotlivé okolnosti této hrozné události nebyly do nynějška prakticky vůbec systematicky zdokumentovány. Jejich metodické zatajování administrativními odděleními režimu a dokonalé zahlazení stop po ukončení činnosti, především v pečlivě skrývaných velkých vyhlazovacích táborech na okupovaných polských územích, učinily přesnou rekonstrukci událostí obtížnou nebo nemožnou. Navzdory tomuto nepříznivému výchozímu bodu nakonec vedla dlouholetá mravenčí práce soudního vyšetřování k širokému objasnění faktů a souvislostí.“

Nejprve by mělo být zdůrazněno, že Broszatovo tvrzení, že „*velké vyhlazovací tábory na okupovaných polských územích*“ byly „*pečlivě skrývané*“, je naprostý nesmysl. Osvětlem se nacházela v průmyslové oblasti hemžící se civilními pracovníky a vězni s nimi neustále přicházeli do styku; Majdanek přímo sousedil s městem Lublin, takže lidé z domů na kraji města do tábora viděli; v Treblince zemědělci obdělávali pole téměř až k plotu tábora a mezi vězni a civilním obyvatelstvem probíhal čilý obchod popsaný bývalými vězni,⁴⁹³ který zaručoval trvalý tok informací z tábora do okolního světa.

Přejdeme k „*historickému významu*“ těchto soudů, který M. Broszat zdůrazňuje. Když píše, že „*jednotlivé okolnosti této hrozné události nebyly do nynějška prakticky vůbec systematicky dokumentovány*“, ale „*dlouholetá mravenčí práce soudního vyšetřování vedla k širokému objasnění faktů a souvislostí*“, pak to stručně řečeno znamená, že historiografie až do té doby *nezkoumala* události v Treblince ani ostatních „čistě vyhlazovacích táborech“, ale nechala tento úkol na justici.

Psát historii však rozhodně není v kompetenci soudce; ten má učinit zjištění o vině či nevině obžalovaného. Soudce tedy má zcela jiné poslání než historik.

Přesto každý, kdo studuje „holocaust“, velmi brzy pozná, že ten je rozhodující měrou založen na soudních verdiktech: Například v kapitole věnované „vyhlazovacím centrům“ R. Hilberg ve své trojsvazkové „standardní práci“ *Zničení evropských Židů* cituje jako zdroj *NS-Vernichtungslager im Spiegel deutscher Strafprozesse* Adalberta Rückerla ne méně než 41krát.⁴⁹⁴ Za těchto okolností vychází zcela jasně najevo skutečný smysl nespočetných soudů s „nacistickými zločinci“, vedených v SRN: Mají dodatečně vykouzlit požadované důkazy pro několikamilionovou vraždu v plynových komorách na základě vyprávění očitých svědků a doznání údajných viníků, důkazy, které historiografie kvůli nedostatku dokumentárních a materiálních stop nebyla schopna předložit a není schopna je předložit dodnes. Hilberg a jeho kolegové se pak mohou na výsledky těchto trestních procesů odvolávat při popisování „holocaustu“.

Vzhledem k nesmírnému politickému významu těchto soudů bývalým SS-manům, sedícím na lavici obžalovaných, kteří chtěli naději na zproštění nebo aspoň shovívavý trest, přirozeně nebylo umožněno zpochybňovat obrázek koncentračního tábora tak, jak byl vykreslen v obviněních, ale nanejvýš popřít osobní vinu nebo v případě, že je svědci obviňovali příliš těžce, tvrdit, že museli poslouchat rozkazy. I kdyby byla pravda, co Rückerl píše na str. 25, že obžalovaní „*bez výjimky přiznali svou účast na zabíjení židovských mužů, žen a dětí, prováděném průmyslově ve jmenovaných táborech*“,⁴⁹⁵ lze to snadno vysvětlit oportunistickými důvo-

⁴⁹³ Viz úvod.

⁴⁹⁴ K tomu porovnej Jürgen Graf, *op. cit.* (pozn. 282), str. 110.

⁴⁹⁵ Kurt Franz, hlavní obžalovaný v procesu vedeném během let 1964/1965 odmítal jakoukoliv vinu, takže přinejmenším v jeho případě Rückerlovo tvrzení neplatí.

dy: Kdyby to obžalovaný neudělal, bylo by to interpretováno jako „tvrdošíjně zapírání“ a výsledkem by byl tvrdší trest. A naopak, pokud obžalovaný hrál podle scénáře obžaloby, mohl doufat ve shovívavost, byť byla obvinění vůči němu sebezhorší.

Pregnantní příklad takového případu uvádí Rückerl: V Mnichově byl roku 1965 postaven před soud bývalý SS-*Hauptscharführer* Josef Oberhauser, sloužící za války v Belzecu. Ačkoliv byl během tohoto soudu trvajících pouhé 4 dny shledán vinným z napomáhání kolektivní vraždě 300 000 lidí, vyvázl s neuvěřitelně nízkým trestem jen 4,5 let vězení.⁴⁹⁶

„Oberhauser se v hlavním líčení odmítl k věci jakkoliv vyjádřit. Odvolával se na povinnost plnit rozkazy.“

To znamená, že nepopíral vyhlazování Židů v Belzecu; tak mohla západoněmecká justice opět triumfálně poukázat na to, že obžalovaný vůbec nepopřel masovou vraždu. Jak nás informuje Rückerl,⁴⁹⁷ díky tomu, že byl Oberhauser v roce 1960 vzat do vyšetřovací vazby, byl v roce 1965 jeho trest pokládán za vykonaný a krátce po vynesení rozsudku ho pravděpodobně propustili. Kdyby údajné zločiny „tvrdošíjně popíral“, nejspíš by dostal doživotí!⁴⁹⁸ Výpovědi svědků a doznání obžalovaných, jediný základ, na němž stojí západoněmecká justice v těchto procesech, byly uznány za „věrohodné“ ve všech případech, kdy souhlasily s obžalobou. A tak stojí v rozsudku prvního treblinského soudu ohledně znaleckého posudku historika Helmuta Krausnicka, který stanovil počet obětí tábora na nejméně 700 000, následující:⁴⁹⁹

„Porotní soud nemá žádné výhrady k závěrům znalce, který je znám jako vědecký odborník díky bádání ohledně nacionálně socialistické persekuce Židů, protože jeho znalecký posudek je podrobný, důkladný a přesvědčivý. To platí tím spíš, že několik obžalovaných včetně obžalovaného S., nadaného obzvláště dobrou pamětí, určilo počet obětí jako dalece převyšující 500 000. V jakém rozsahu Treblinka fungovala vyplývá z charakteristického popisu obžalovaného S. ohledně otevření jedné z jam s těly. Jak věrohodně uvádí, ocitl se na začátku roku 1943 v horním táboře, právě když tam byla otevřena jedna z obrovských jam s těly, protože mrtvoly nyní měly být spáleny.⁵⁰⁰ Při této příležitosti, jak popisuje S., mu jeho kamarád P., zástupce velitele tábora smrti, vysvětlil, že samotná tato jáma obsahuje přibližně 80 000 mrtvých. Jelikož zde bylo několik jam s těly a protože vyhlazování počátkem roku 1943 ještě v žádném případě neskončilo, nelze v tomto popisu S. vidět nic jiného než potvrzení znaleckého posudku, který předpokládá minimum 700 000 zabitých osob.“

⁴⁹⁶ Adalbert Rückerl, *NS-Vernichtungslager...*, *op. cit.* (pozn. 63), str. 86.

⁴⁹⁷ *Tamtéž*, str. 45.

⁴⁹⁸ Další ukázkový příklad taktiky úspěšně používané mnoha obžalovanými v procesech s nacisty, tedy potvrzení obrázku vyhlazování Židů podané obžalobou výměnou za mírný trest, představuje osvětimský soud ve Frankfurtu (1963-1965) s Robertem Mulkou. Tomu byla kladena za vinu tak hrozná zvěrstva, že mnozí protestovali proti jeho trestu 14 let vězení jako nepřiměřeně mírnému. Přesto byl po 4 měsících bez sebemenšího rozruchu propuštěn: G. Reitlinger, *op. cit.* (pozn. 183), str. 551.

⁴⁹⁹ Adalbert Rückerl, *NS-Vernichtungslager...*, *op. cit.* (pozn. 63), str. 199; během druhého západoněmeckého treblinského soudu vyšplhal počet obětí podle jiného znaleckého posudku, vypracovaného Wolfgangem Schefflerem, na 900 000 „na základě nových výzkumů“.

⁵⁰⁰ V témže rozsudku čteme, že zpopelňování těl začalo „na jaře 1943“ (str. 205).

Co je to za justici, která spoléhá na fámy a klepy v procesu týkajícím se vraždy nejméně 700 000 lidí – „*S. popisuje, že mu jeho kamarád vysvětlil*“ – místo návrhu na průzkum místa činu a žádosti u polských úřadů o společné vykopávky kvůli určení velikosti a polohy masových hrobů?

Jak malým duševním potenciálem byli düsseldorfští soudci vybaveni, je vidět z následující pasáže rozsudku:⁵⁰¹

„Tato masivní budova z cihel na betonových základech obsahovala 3 plynové komory o ploše asi 4 x 4 metry a výšce 2,6 metrů [...]

Velmi krátce po zahájení provozu se kapacita starého plynovacího domu ukázala být pro bezproblémovou likvidaci denně přijíždějících transportů Židů nedostatečná. Proto byla na konci srpna/začátkem září 1942 zahájena výstavba nového velkého plynovacího domu, který obsahoval více větších plynových komor a byl schopen provozu po asi měsíc trvající stavbě. [...] Všichni se pouze shodují v tom, že nové plynové komory měly zhruba dvojnásobnou kapacitu než komory ve staré budově. Byly pravděpodobně zhruba 8 metrů dlouhé, 4 metry široké a 2 metry vysoké. [str. 203 ad.] Kolik lidí bylo zplynováno během jedné operace nebylo v hlavním líčení s jistotou určeno. [...] Uznávanou kapacitu přibližně 200 až 350 lidí na plynovou komoru ve starém domě a přibližně 400 až 700 lidí na plynovou komoru v novém domě lze bezpečně prohlásit za nejpravděpodobnější podle všech [informací]. [str. 226]“

Takže podle tohoto prvotřídního právníckého díla mohlo být ve starých i nových plynových komorách namačkáno až 22 lidí na metr čtvereční!

K počtu německých a ukrajinských strážů se v rozsudku říká:⁵⁰²

„Táborový personál v Treblince, který zodpovídal za hladký průběh masového vyhlazování, se skládal asi z 35 až 40 Němců, kteří všichni nosili uniformy Waffen-SS v polní šedi a kteří měli všichni hodnost minimálně SS-Unterscharführer. [...] Kromě této skupiny německého táborového personálu zde bylo asi 90 až 120 ukrajinských pomocných dobrovolníků, kteří museli vykonávat hlavně strážní službu, ale kromě toho byli do jisté míry využíváni k vražedné činnosti.“

Proti těmto – nanejvýš – 40 Němcům a 120 Ukrajincům tu podle düsseldorfského soudu stálo až 1 000 židovských dělníků⁵⁰³ a tisíce Židů deportovaných v každém příchozím transportu:

„Ubytování židovských dělníků, jejichž počet se ustavičně měnil, ale v průměru se mohl pohybovat mezi 500 a 1 000, bylo velmi primitivní [...]“

Těchto až 1 000 židovských dělníků nejen že muselo zažívat, jak Němci a Ukrajinci den co den odvádí jejich souvěrce do plynu, ale sami neustále balancovali na pokraji smrti.⁵⁰⁴

⁵⁰¹ Viz pozn. 300.

⁵⁰² *Tamtéž*, str. 206 ad.

⁵⁰³ *Tamtéž*, str. 212.

⁵⁰⁴ *Tamtéž*, str. 214.

„Při své práci byli Židé poháněni ke spěchu nadávkami a ranami bičem. [...] Židovským dělníkům v obou částech tábora bylo den co den kvůli nejnepatrnějším příčinám, ale často bez jakéhokoliv důvodu nadáváno, byli týráni, ubíjeni či stříleni. Stačilo, že Žid podle názoru dozorce pracoval příliš pomalu nebo nedostatečně svědomitě, aby byl zbitčován a pak polomrtvý zastřelen v lazaretu.“

Přesto se nikdy nestalo (přinejmenším do 2. srpna 1943), že by židovští dělníci svým mučitelům a vrahům, které početně dalece převyšovali, kladli odpor!

Ohledně opatření přijatých k oklamání obětí při jejich příjezdu se v odůvodnění rozsudku říká:⁵⁰⁵

„Aby v příchozích posílili dojem, že Treblinka je pouze přestupní stanice na další cestě na východ za prací, umístili na nástupiště nebo v jeho těsném okolí velké cedule v němčině a polštině: ‚Pozor, varšavští Židé! Jste v tranzitním táboře, odkud budete dále transportováni do pracovních táborů. [...] Z důvodu tělesné hygieny se všichni příchozí musí před dalším transportem vykoupat.‘

Navíc – přinejmenším v prvním období masového zabíjení – často mluvil k lidem shromážděným na nástupišti člen německého táborového personálu a vysvětloval jim totéž, co bylo na cedulích.“

Přesně jednu stránku před citátem výše uvedené pasáže rozsudku Rückerl cituje židovského svědka „Str.“ takto:⁵⁰⁶

„Pak si vzpomínám na hrozný zmatek, když se v Treblince prudce otevřely dveře. Němci a Ukrajinci křičeli ‚vystupovat, ven!‘ I členové takzvaných rudých židovských komand křičeli a hulákali. Pak začali křičet a naříkat i příchozí lidé. Stále si pamatuji, jak nás bili biči. Pak nám řekli: ‚Muži doprava, ženy doleva a svléknout.‘“

Za těchto podmínek by samozřejmě mezi přibližně 2 000 nově příchozími⁵⁰⁷ pokaždé okamžitě vypukla panika a 35 až 40 Němců ani 90 až 120 Ukrajinců by jim nemohlo zabránit rozutéct se do všech stran. Opatření, která SS údajně přijaly kvůli oklamání obětí, by byla naprosto zbytečná. A proč 500 až 1 000 židovských dělníků své k záhubě odsouzené souvěře nikdy nevarovalo?

Žádná pohádka o zvěrstvech ze židovských ani polských zdrojů nebyla dost hloupá, aby ji soudci v Düsseldorfu svědomitě nepapouškovali.⁵⁰⁸

„Během prvních týdnů po zahájení provozu tábora hrál orchestr u ‚trubky‘ živé operetní melodie, aby přehlušil výkřiky obětí v plynových komorách.“

⁵⁰⁵ *Tamtéž*, str. 219.

⁵⁰⁶ *Tamtéž*, str. 218.

⁵⁰⁷ Z 50 až 60 vagonů, které měl každý nákladní vlak používaný k deportacím, mělo být vykládáno 20 najednou, zatímco zbytek zpočátku zůstával ve stanici. (A. Rückerl, *NS-Vernichtungslager...*, *op. cit.* (pozn. 63), str. 217.) V jednom vagonu bylo průměrně 100 deportovaných.

⁵⁰⁸ A. Rückerl, *NS-Vernichtungslager...*, *op. cit.* (pozn. 63), str. 215.

Jelikož v každém normálním soudním procesu ve věci vraždy musí být vyhotoven znalecký posudek o zbrani použité ke spáchání zločinu a pokud není k dispozici tělo, musí být jasné, kde se nachází, nezávislý pozorovatel by nejspíš předpokládal, že západoněmecká justice bude konzultovat s konstruktéry dieselových motorů a odborníky na kremace, zda byly plynování a masové kremace popisované svědky vůbec technicky proveditelné. Ale chyba lávky – düsseldorfské soudci povolali jako znalce psiho psychiatra! Z původního verdiktu v prvním treblinském procesu:⁵⁰⁹

„Bud' na konci roku 1942 nebo na začátku 1943 byl do vyhlazovacího tábora Treblinka přiveden pes Barry. Byl to černobílý skvrnitý kříženec velký jako tele s převládajícími rysy bernardýna. V táboře se spřátelil s obžalovaným Franzem a pokládal ho za svého pána.

Franz byl zvyklý mít Barryho při obchůzkách v dolním i horním táboře většinou s sebou. Podle chuti a nálady psa štvál proti vězňům, kteří nějakým způsobem přilákali jeho pozornost, se slovy ‚chlape, chyt' toho psa!‘ [...] Barry vybrané lidi pokaždé hned pokoušel. Protože měl velikost telete a v kohoutku dosahoval – na rozdíl od menších psů – výše hýždí a břicha průměrně vzrostlého člověka, často se zakousl do hýždí, břicha a několikrát do oblasti genitálií mužských vězňů. [...] Když Barry za nepřítomnosti obžalovaného Franze nebyl pod jeho vlivem, byl k nepoznání. Člověk se s ním mohl mazlit a dokonce ho i zlobit, aniž komukoliv cokoliv udělal. [...]

K otázce, zda byl Barry jednou zlá šelma, ale jindy dobromyslný a hravý domácí mazlíček, porotní soud pod přísahou vyslechl ředitele Institutu Maxe Plancka pro výzkum chování v Seewiesen/Oberbayernu, mezinárodně známého vědce dr. L. Ten ve svém přesvědčivém znaleckém posudku uvedl mimo jiné toto:

Z fotografií Barryho, které mu byly předloženy porotním soudem, seznal, že to není čistokrevný bernardýn, ale kříženec, který ovšem vykazuje převažující znaky bernardýna. Kříženci jsou mnohem citlivější než čistokrevná zvířata. Když přilnou k pánovi a naváží tzv. pouto pán-pes, přesně předvídají, jaké úmysly jejich pán má; neboť pes je ‚zrcadlem podvědomí svého pána‘, a to platí zejména pro křížence. [...] Po přesvědčivém vysvětlení profesora dr. L. proto neexistuje žádný logický rozpor mezi závěry, že Barry byl na jednu stranu nebezpečný, když byl Franzem podněcován k napadání Židů, a na druhou stranu během nepřítomnosti Franze [...] byl líný, dobromyslný a neškodný.“

Adalbert Rückerl uvedená moudra komentuje následovně:⁵¹⁰

„Tyto [...] závěry dávají poznat, jaké úsilí a péči soudci vynaložili při objasňování jednotlivých detailů tohoto zločinu.“

Gegen Dummheit kämpfen selbst Götter vergebens. (Německé přísloví.)
Proti hlouposti bojují sami bohové nadarmo.

⁵⁰⁹ *Tamtéž*, str. 234 ad.

⁵¹⁰ *Tamtéž*, str. 234.

3. Soud s Demjanjukem v Jeruzalému

25. dubna 1988 byl John (Ivan) Demjanjuk, Ukrajinec vydaný dva roky před tím USA do Izraele, v Jeruzalému odsouzen k trestu smrti oběšením. Soud skládající se ze soudců Dov Levina, Zvi A. Tala a Dalii Dornerové ho shledal vinným z vraždy několika set tisíc osob. Byl to – jak stálo v rozsudku – sadistický ukrajinský dozorce, jemuž říkali „Ivan Hrozný“ a který obsluhoval plynové komory. To ale nebylo všechno: Podle izraelských soudců se Demjanjuk rozhodně nespokojoval s plynováním Židů, ale mnoho obětí před tím odporně krutým způsobem mučil. Jeruzalémský soud v rozsudku citoval bývalého vězně z Treblinky Pinchase Epsteina, který svého bývalého mučitele Demjanjuka během soudu poznal.⁵¹¹

„Viděl jsem tohoto muže mohutného vzezření, dobře urostlého, zavalitého, a ovládal motor, věnoval se nějaké práci a mačkal něco, co spustilo motor. Potom jsme čekali dvacet minut až půl hodiny a pak nařídili otevřít dveře, byly to velmi široké dveře, a vytáhat mrtvoly. Ivan vycházel z té místnosti a zasazoval nám vražedné rány trubkou. Někdy přicházel s dýkou, někdy s bajonetem a rozrážel lebky, uřezával uši, týral vězně; je to naprosto neuvěřitelné, neuvěřitelné, a stavěl se vedle mrtvol a zíral na ně. Chci říct, ctěný soude, že bylo hrozné dívat se na mrtvoly, když je vytáhli z kabin. Lidé s rozdrčenými obličejí, lidé s bodnými ranami, těhotné ženy s bodnými ranami v břicho, ženy s plody napůl visícími ven. [...] Stál a hleděl na výsledek toho, co udělal, probodaná děvčata, vydoubané oči, uřezaná dívčí prsa... Tak tam stál, užíval si tu podívanou... Vždycky byl blízko mě, jen pár metrů [...] A týral vězně, uřízl nos, někomu zasadil ránu do hlavy, [...] Skoro milion lidských bytostí, duší, bylo zabito, děti, staří lidé i malé děti. [...] Protože byli Židé. Tenhle Ivan byl zrůda z jiné planety...“

Svědectví Eliyahu Rosenberga, který Demjanjuka rovněž identifikoval jako Satana z Treblinky, jeruzalémský soud shrnul takto:⁵¹²

„Viděl jsem ho hlavně když jsem každý den pracoval na rampě, kdykoliv přijel transport Židů k vyhlazení. Viděl jsem ho, když stál vedle plynových komor u vchodu do chodby s vražedným nástrojem v ruce, například malou krátkou železnou trubkou a bičem. Také nosil opasek s pistolí. Nemělo by to tak být, všechny vražedné nástroje pohromadě... Také jsem viděl, že měl dýku, viděl jsem ho s těmito vražednými zbraněmi a jak bije, šlehá, řeže... oběti u vchodu do plynových komor. [...] Oni věděli, jak člověka bít, bít. Byli jsme právě tam, na tom místě, a už jsme si na rány zvykli. Ale ne na mučení. Všemohoucí bože, proč mučení? Proč odřezávání živého masa z lidí? Nikdo mu nerozkázal to dělat, dělal to sám z vlastní vůle. Nikdy jsem neslyšel žádného Němce říct mu, aby to dělal... [...]

Byl jsem tam na rampě. Vytahovali jsme těla z plynových komor, Ivan vyšel ze své kabiny, viděl, jak tam stojím, to místo bylo plné mrtvol, řekl mi... svlékni si kalhoty... lehni si na ní. Viděl jsem to a ve vteřině pochopil: Je to tak, jsem vyřízený, buď trubkou v jeho ruce nebo jinak. Stál tam Lefler (jeden z německých SS-manů). Stál a díval se. Příběhl

⁵¹¹ *Criminal Case No. 373/86, State of Israel vs. Ivan (John) Damjanjuk, Verdict*, str. 180, 182 ad. Srdečně děkujeme dr. Miroslavu Draganovi za to, že nám tento důležitý dokument zpřístupnil.

⁵¹² *Tamtéž*, str. 184 ad.

jsem k němu, postavil se do pozoru a řekl (německy): Ivan chce, abych měl pohlavní styk s mrtvou ženou. On k němu pak přišel a pokáral ho. Ivan mi jen řekl (rusky): Tohle ti spočítám. A také mi to spočítal, protože k tomu dostal příležitost.“

Další svědek Yehiel Reichmann podle jeruzalémského soudu vypovídal takto:⁵¹³

„Chci vypovědět, co se stalo u studny s mým přítelem Finkelsteinem. Zatímco jsem si spolu s ním čistil zuby, s Finkelsteinem, tenhle ashmadai (d'ábel) přišel s vrtačkou. Tou mu pak začal vrtat díru do zadku a řekl: „Jestli zařveš, tak tě zastřelím.“ ... Finkelsteina zraňoval, ten trpěl hroznou bolestí, intenzivní bolestí, ale nesměl křičet, protože Ivan mu pohrozil: „Jestli zařveš, tak tě zastřelím.“ Ivan byl mimořádný d'ábel, mimořádný ničitel z Treblinky.“

Takové byly výpovědi před soudem, který měl víc než čtyři desetiletí po skončení války od prvopočátku za cíl drastické vyvolání hrůz „holocaustu“ před očima celého světa a zvláště obyvatel Izraele. Původně bylo zamýšleno, že soud proběhne na fotbalovém stadionu (!), ale jelikož by demonstrativní povaha takového monstrprocesu byla až příliš očividná, nakonec z toho sešlo a za soudní síň byl zvolen kinosál. Izraelská média rozpoutala hysterii a soud byl povinným tématem ve školách. Pak se však věci vydaly naprosto jinou cestou, než bylo plánováno: Ze soudu se pro stát Izrael i jeho justici stalo kolosální fiasko.

Dvěma nejdůležitějšími knihami o Demjanjukově soudu jsou vynikající dokumentace od Hanse Petera Rullmanna z roku 1987 *Der Fall Demjanjuk. Unschuldiger oder Massenmörder?* (Případ Demjanjuk. Nevinný nebo masový vrah?)⁵¹⁴ a *Obhajování „Ivana Hrozného“*. *Spiknutí k usvědčení Johna Demjanjuka* od Yorama Sheftela.⁵¹⁵ H. P. Rullmann, bývalý korespondent německého levicového zpravodajského magazínu *Der Spiegel* v Jugoslávii a předseda Německo-chorvatské společnosti osvětlil nejen rannou historii a současný průběh Demjanjukova procesu (když kniha vyšla, byl soud ještě v plném proudu), ale probral i pozadí, zejména napjaté vztahy mezi Židy a Ukrajinci; autor také několikrát vyjádřil pochyby o správnosti oficiální verze Treblinky. Naopak izraelský právník Y. Sheftel, Demjanjukův obhájce, podle vlastního přiznání zapálený sionista, tuto verzi přijímá bezvýhradně a trvá pouze na osobní nevinně svého klienta, který se stal obětí komplotu. Izraelský odvolací soud díky Sheftelovu nasazení trest smrti zrušil a Demjanjuk se po sedmi letech nevinně strávených ve vězení mohl vrátit do USA.

V následujícím popisu Demjanjukova případu z větší části vycházíme z Rullmannovy dokumentace případu až do začátku roku 1987, kdy vyšla; ohledně následujícího období vycházíme ze Sheftelovy knihy.

Ivan Demjanjuk, narozený roku 1920 na Ukrajině, se v roce 1942 jako voják Rudé armády dostal do německého zajetí. Nejprve byl nasazen na opravu železničních tratí a pak byl poslán do zajateckého tábora v Chelmu ve východním Polsku, kde zůstal až do začátku roku 1944. Aby unikl hladu v táboře, dal se do služeb Němců jako pomocný dobrovolník a byl přidělen k Ukrajinské národní armádě vedené generálem Šandrukem, která bojovala proti Sovětům bok po boku s wehrmachtem. V roce 1945 Demjanjuk unikl osudu mnoha svých krajanů, kte-

⁵¹³ *Tamtéž*, str. 186.

⁵¹⁴ Viz pozn. 190.

⁵¹⁵ Yoram Sheftel, *Defending „Ivan the Terrible“*. *The Conspiracy to Convict John Demjanjuk*, Regnery Publishing, Washington 1996.

ré Britové vydali bolševikům a poté je čekal transport do táborů souostroví gulag. Nejdřív žil několik let v Německu, oženil se tam s Ukrajinkou a v roce 1952 emigrovali do USA, kde se živil jako dělník v automobilce a roku 1958 získal občanství.

Osudným se mu stalo to, že byl aktivní v ukrajinské komunitě ve svém novém bydlišti, Clevelandu ve státě Ohio. Jistý Michael Hanusiak, pracovník komunistických novin *Ukrainian News* psal jeden článek za druhým, v nichž pomlouval antikomunistické ukrajinské emigranty podporující nezávislost své vlasti jako „nacistické kolaboranty“ a za takové temné postavy označil 70 lidí žijících v Clevelandu. V roce 1975 se do hledáčku *Ukrainian News* dostal i Demjanjuk. Hanusiak tvrdí, že v sovětském archivu našel svědectví jistého Danilčenka, podle kterého se v březnu 1943 v Sobiboru poznal s Ivanem Demjanjukem. Tam – podle Danilčenka – Demjanjuk naháněl Židy do plynových komor. Na jaře téhož roku byl údajně spolu s Danilčenkem poslán do koncentračního tábora Flossenbürg, kde byl znovu nasazen jako dozorce.

Teď mohla proti dělníkovi z automobilky vypuknout štvаницe. Clevelandské noviny *Plain Dealer* ho jmenovaly jako „Ivana Hrozného“ a roku 1976 ho začal vyšetřovat americký imigrační úřad. Ten požádal Světový židovský kongres, aby našel bývalé vězně ze Sobiboru, kteří by mohli podezřelého usvědčit. Takoví svědci ovšem neexistovali a sám tajemný Danilčenko beze stop zmizel. Ve snaze najít svědky odcestovala do Izraele americká vyšetřující skupina. Sedm bývalých vězňů Treblinky pak na základě fotografií „poznalo“ Demjanjuka jako toho zlého Ivana z Treblinky. Jejich výpovědi samozřejmě odporovaly informacím od Danilčenka, podle nichž tento Ukrajinec nebyl v Treblince, ale v Sobiboru a Flossenbürgu, ale lavina se dala nezadržitelně do pohybu.

Moskvou řízené *Ukrainian News* nyní publikovaly kopii „usvědčujícího“ dokumentu, který byl opět v rozporu s tvrzením sedmi izraelských svědků. Jednalo se o údajný Demjanjukův služební průkaz z výcvikového tábora Trawniki, kde byli mnozí Ukrajinci za války školeni jako strážé v koncentračních táborech. Podle tohoto průkazu byl Demjanjuk odvelen do Sobiboru 27. března 1943; Treblinka v něm zmíněna nebyla. Jednalo se o očividný a zfušovaný padělek, protože neobsahoval datum vystavení ani dobu platnosti. (V polovině roku 1987 provedl McCrone Institute v USA chemickou analýzu tohoto dokumentu a ta prokázala, že součástí fotografického papíru je oxid titaničitý – chemikálie používaná v černobílých fotografiích teprve od 60. let.)⁵¹⁶ Sověti poskytli izraelské justici „originální dokument“ až na konci roku 1986, deset měsíců po Demjanjukově vydání.

Ačkoliv americký imigrační úřad v této době mohl spoléhat pouze na kopii průkazu a kromě ní neměl žádný důkaz o Demjanjukově přítomnosti v Treblince, byl tento dokument uznán za přesvědčivý. Demjanjuk byl zbaven amerického občanství a na základě porušení ústavních principů byl v únoru 1986 vydán do Izraele, země, která v době údajných masových vražd v Treblince ještě ani neexistovala. Značnou roli v tomto skandálním porušení práva měl „úřad pro lov nacistů“ OSI,^{*} založený za prezidenta Jimmyho Cartera a po mnoho let vedený Židem Nealem Sherem, specializující se – za pomoci křivopřísežných svědectví a padělaných dokumentů – na zbavování nevinných starců německého nebo východoevropského původu amerického občanství a jejich deportace, respektive zajišťování vydání do žalujících států.⁵¹⁷

⁵¹⁶ Porovnej také analýzu Dietera Lehnera, *Du sollst nicht falsch Zeugnis geben*, Berg, nedatováno [1988].

* Office of Special Investigations – Úřad zvláštního vyšetřování; pozn. překl.

⁵¹⁷ Na ukázce jednoho případu (obžaloba Martina Bartesche) Andrew Allen dokládá temné machinace OSI v „*Die US-Nazijäger vom OSI und der Holocaust-Mythos*“, *Vierteljahreshefte für freie Geschichtsforschung*,

Rok poté začal soud v Jeruzalému a pět bývalých židovských vězňů Treblinky, kteří tvrdili, že viděli obžalovaného v tomto táboře v letech 1942/1943, vyprávělo své nevýslovně děsivé historky jak nejlépe dovedli. Pravda, vyskytl se jeden trapný detail, totiž že svědek Eliyahu Rosenberg roku 1947 ve Vídni vypověděl.⁵¹⁸

„2. srpen 1943 byl určen jako den vzpoury. [...] Kolem 15:30 odpoledne bylo všechno připraveno na vzpouřu. [...] Jeden z nosičů vody právě v tu chvíli vtrhnul do baráků a zařval: ‚Revoluce v Berlíně!‘ To byl signál. [...] Poté někteří vpadli do baráků ukrajinské strážní jednotky, kde mezi jinými spal i Ukrajinec Ivan, a tyto Ukrajince zabili lopatami.“

Rosenberg se však během procesu vymluvil, že jen opakoval, co slyšel a sám Ivanovu smrt neviděl.

V dubnu 1988 jeruzalémský soud vynesl všemi očekávaný trest smrti, ale ten nebyl vykonán. Do té doby totiž došlo k příliš mnoha trapným „nehodám“ a obhájce Sheftel tyto nehody dokonale rozebral v odvolání (jeden zločinec mu na konci roku 1988 nastříkal do obličeje kyselinu jen pár dní poté, co druhý Demjanjukův obhájce Dov Eitan spadl z výškové budovy a při této tragické nehodě zemřel). Sheftel nakonec označil za skutečného „Ivana Hrozného“ Ivana Marčenka – který beze stop zmizel.

Toto jméno bylo nejprve uvedeno bývalou prostitutkou, žijící ve vesnici Treblinka, mezi jejíž zákazníky za války patřilo několik ukrajinských dozorců z tábora jménem Ivan, mezi nimi i výše uvedený Ivan Marčenko, ale Sheftel našel krátce poté ještě další „důkaz“ v SSSR. Podle sovětských soudních dokumentů Ukrajinec jménem Nikolaj Šelajev, odsouzený za údajné zločiny v Treblince k trestu smrti a roku 1952 zastřelený, identifikoval tohoto Ivana Marčenka jako obsluhu plynových komor v Treblince. Šelajevovo svědectví potvrdilo několik dalších bývalých dozorců z Treblinky a na světlo vyšel i Marčenkův osobní průkaz z Trawniki.

Izraelská justice tak musela se skřípěním zubů přiznat, že Demjanjuk navzdory všem přísahám pěti očitých svědků nebyl „Ivan Hrozný“, ale nejprve ještě podnikla další chabý pokus obžalovat ho ze zločinů v Sobiboru a Flossenbürgu. Neexistovali však žádní svědci takových zločinů a podle izraelsko-americké smlouvy o vydávání zločinců Demjanjuk nemohl být volán k zodpovědnosti za jakékoliv činy v těchto dvou táborech, protože jeho extradice byla provedena výhradně pro údajná zvěrstva v Treblince. A tak se nakonec v září 1993 mohl vrátit do USA. Tento nevinný muž dodnes nedostal za hanebné bezpráví, jež na něm bylo spácháno, ani jediný dolar odškodného. Naopak: V únoru 2002 začalo jeho pronásledování znovu, tentokrát proto, že údajně sloužil v táborech Sobibor, Majdanek a Flossenbürg.⁵¹⁹

Stejně jako spousta jiných legend může i ta o „Ivanu Hrozném“ obsahovat zrno pravdy: V Treblince pravděpodobně byl surový ukrajinský dozorce, jehož se vězni báli, který se jmenoval Ivan nebo nějak podobně. Všechno ostatní je čirá fantazie.

Soud s Demjanjukem, kde bylo všech pět židovských „očitých svědků“ odhaleno jako křivopřísežní lháři a podvodníci, zasadil věrohodnosti takových svědků drtivý úder. Ve skutečnosti se od té doby už žádní „svědci plynových komor“ neodvážili před soudem vystoupit.

5(4) (2001), str. 428-430; anglicky online: „*The Office of Special Investigations and the Holocaust Myth*“, www.codoh.com/trials/triosi.html

⁵¹⁸ Tuto Rosenbergovu výpověď reprodukoval v plném znění H. P. Rullmann, *op. cit.* (pozn. 190), na str. 133 ad.

⁵¹⁹ V témže měsíci byl Demjanjuk na popud americké vlády opět zbaven amerického občanství; porovnej „*In Kürze*“, *Vierteljahreshefte für freie Geschichtsforschung*, 6(2) (2002), str. 239.

Část 2:
Účel Treblinky:
Alternativní interpretace

Kapitola VI: Nacionálně socialistická politika židovské emigrace

1. Emigrace

Od uchopení moci Adolfem Hitlerem nacionálně socialistická politika vůči Židům důsledně usilovala o jejich „odstranění“ z Německa.⁵²⁰

Říšské ministerstvo hospodářství již 28. srpna 1933 uzavřelo takzvanou „Haavara dohodu“ se Židovskou agenturou pro Palestinu, hospodářskou smlouvu, která měla být základem pro emigraci asi 52 000 německých Židů do Palestiny do roku 1942.⁵²¹ Až do vypuknutí druhé světové války a ve skutečnosti i poté – dokud to okolnosti dovozovaly – byla leitmotivem nacionálně socialistické politiky emigrace Židů do všech zemí, které byly ochotné je přijmout. Potvrzuje to zpráva ministerstva zahraničí z 25. ledna 1939 nazvaná „*Die Judenfrage als Faktor der Außenpolitik im Jahre 1938*“ (Židovská otázka jako faktor zahraniční politiky v roce 1938).⁵²²

„Konečným cílem německé politiky ohledně Židů je emigrace všech Židů žijících na území Říše.“

Den před tím, 24. ledna 1939 vydal Hermann Göring dekret, kterým byla založena „Říšská ústředna pro židovské vystěhovalectví“. Na starost ji dostal Reinhard Heydrich. Göring shrnul základní princip nacistické politiky vůči Židům hned na prvním řádku:

„Emigrace Židů z Německa se podporuje všemi prostředky.“

⁵²⁰ Hitler se v tomto smyslu vyjádřil již v prvním písemném dokumentu své politické kariéry, dopisu příteli Gemlichovi ze 16. září 1919 (a), a později v projevu „*Warum sind wir Antisemiten?*“ (Proč jsme antisemité?) (b).
a) E. Deuerlein, „*Hitlers Eintritt in die Politik und die Reichswehr*“ in: *Vierteljahrshefte für Zeitgeschichte*, 1959, str. 204.

b) R. H. Phelps, „*Hitler's ‚grundlegende‘ Rede über den Antisemitismus*“ in: *Vierteljahrshefte für Zeitgeschichte*, 1968, str. 417.

⁵²¹ R. Vogel, *Ein Stempel hat gefehlt. Dokumente zur Emigration deutscher Juden*, Droemer Knauer, München/Zürich 1977, str. 46 a 107-109.

⁵²² PS-3358.

Říšská ústředna měla za úkol učinit „všechna opatření na přípravu zvýšené emigrace Židů“, podporovat přednostní emigraci chudých Židů a usnadnit jednotlivým osobám byrokratické procedury.⁵²³

Heydrich 24. června 1940 požádal ministra zahraničí Joachima Ribbentropa, aby ho informoval o případných ministerských schůzkách ohledně „konečného řešení židovské otázky“. Německé znění této fráze, na níž bylo spotřebováno tolik papíru a o které je šířeno tolik lží, je „*Endlösung der Judenfrage*“. Heydrich svou žádost odůvodnil takto:⁵²⁴

„Pan generál polní maršál mě ve funkci zmocněnce pro čtyřletý plán v roce 1939 pověřil provedením židovské emigrace z celého území Říše. V následujícím období se podařilo navzdory velkým potížím a dokonce během války v židovské emigraci úspěšně pokračovat.

Od převzetí tohoto úkolu mým úřadem 1. ledna 1939 až doposud z území Říše emigrovalo přes 200 000 Židů. Celý problém – dnes je na územích podléhajících německé svrchovanosti již přibližně 3¼ milionů Židů – však již emigrací vyřešen být nemůže.

Bude tedy nutné teritoriální konečné řešení.“

Na základě tohoto dopisu ministerstvo zahraničí navrhlo takzvaný madagaskarský plán. Franz Rademacher, vedoucí oddělení pro židovské záležitosti na ministerstvu zahraničí, vypracoval 3. července 1940 zprávu nazvanou „*Die Judenfrage im Friedensvertrage*“ (Židovská otázka v mírové smlouvě), začínající následujícím prohlášením:

„Blížící se vítězství dává Německu možnost a podle mého názoru také povinnost vyřešit židovský problém v Evropě. Nejžádoucnější řešení je: Všichni Židé z Evropy.“

Rademacher vysvětlil, že se Francie na základě mírové smlouvy – považované za bezprostředně blízkou – vzdá ostrova Madagaskar jako mandátního území, na které budou deportováni všichni evropští Židé a kde vznikne autonomní stát pod kontrolou Německa.⁵²⁵

„Ostrov bude změněn na německé mandátní území. [...] Ostatně Židé na tomto území dostanou samosprávu: Vlastní starosty, vlastní policii, vlastní poštovní a železniční administrativu, atd. Židé budou za hodnotu celého ostrova ručit jako spoludlužníci.“

Plán byl schválen Ribbentropem a předán *Reichssicherheitshauptamt* (Hlavnímu říšskému bezpečnostnímu úřadu), který měl být zodpovědný za technické přípravy přesídlení Židů na uvedený východoafrický ostrov a dohlížet nad evakuací Židů.⁵²⁶

Právě to bylo „*teritoriální konečné řešení*“ židovské otázky, které měl Heydrich na mysli.

⁵²³ NG-2586-A.

⁵²⁴ T-173.

⁵²⁵ NG-2586-B.

⁵²⁶ NG-2586-J.

2. Madagaskarský plán⁵²⁷

Rademacher 30. srpna 1940 připravil nótu „*Madagaskar-Projekt*“, jejíž část „*Finanzierung*“ (Financování) začíná slovy:⁵²⁸

„Provedení navrženého konečného řešení vyžaduje značné prostředky.“

„Konečné řešení židovské otázky“ tedy neznamenal nic jiného než přesídlení evropských Židů na Madagaskar. Hans Frank, generální guvernér Polska, pronesl 12. července 1940 řeč, v níž oznámil rozhodnutí⁵²⁹

„deportovat celé Židovstvo v německé Říši, Generálním gouvernementu a Protektorátu v co nejkratší myslitelné době po uzavření míru do africké nebo americké kolonie. Zvažuje se Madagaskar, který má být k tomuto účelu odstoupen Francií.“

25. července Frank zopakoval, že se Vůdce rozhodl deportovat Židy⁵³⁰

„jakmile zámořská doprava připustí možnost převozu Židů“.

Alfred Rosenberg v říjnu 1940 napsal článek „*Juden auf Madagaskar*“ (Židé na Madagaskar), v němž připomněl, že již na protizidovském kongresu v Budapešti roku 1927

„byla projednávána otázka budoucího odsunu Židů z Evropy a poprvé se zde objevil návrh propagující jako budoucí domov Židů Madagaskar“.

Rosenberg tento návrh převzal a vyjádřil přání, že by k založení „židovské rezervace“ na Madagaskaru mohly přispět i „*vysoké židovské finance*“ v USA a Velké Británii. Podle jeho názoru se jednalo o „*světový problém*“.⁵³¹

Na konferenci „*Židovská otázka jako světový problém*“, konané 29. března 1941, Rosenberg prohlásil:

„Pro Německo bude židovská otázka vyřešena teprve tehdy, až velkoněmecký prostor opustí poslední Žid.“

V této souvislosti zmínil „*židovskou rezervaci*“, která – i když to výslovně neřekl – se samozřejmě měla nacházet na Madagaskaru.⁵³²

Podle svědectví Moritze von Schirmeistera, bývalého úředníka na ministerstvu propagandy, o madagaskarském plánu několikrát hovořil i Joseph Goebbels,⁵³³ a Ribbentrop připomínal

⁵²⁷ Podrobná a vyčerpávající studie této otázky se nachází v Magnus Brechtken, „*Madagaskar für die Juden*“: *Antisemitische Idee und politische Praxis 1895-1945*, R. Oldenbourg Verlag, Munich 1998.

⁵²⁸ NG-2586-D.

⁵²⁹ PS-2233. IMT, Vol. XXIX, str. 378.

⁵³⁰ PS-2233. IMT, Vol. XXIX, str. 405.

⁵³¹ CDJC, CXLVI-51, str. 4, 7, 9.

⁵³² CDJC, CXLVI-23, str. 6 a 82.

⁵³³ IMT, Vol. XVII, str. 250.

rozhodnutí Vůdce deportovat evropské Židy do severní Afriky nebo na Madagaskar.⁵³⁴ Nejednalo se o žádné plané fantazírování, ale naprosto reálný a konkrétní projekt. Říšské úřady zároveň dál všemi prostředky podporovaly židovskou emigraci, především z Německa.

Heydrich 20. května 1941 zakázal emigraci Židům z Francie a Belgie „s ohledem na nepochybně se blížící konečné řešení židovské otázky“,⁵³⁵ neboť se očekávalo, že brzy dojde k provedení madagaskarského plánu. Heydrich přitom zopakoval ústřední princip nacistické politiky vůči Židům.⁵³⁶

„Podle sdělení polního maršála Velkoněmecké říše [Göringa] se emigrace Židů z území Říše včetně Protektorátu Čechy a Morava za války provádí a dokonce zvyšuje v rámci daných možností s ohledem na směrnice stanovené pro emigraci Židů.“

Heydrich pak jednoznačně vysvětlil důvod zákazu židovské emigrace z Francie a Belgie.⁵³⁷

„Protože existují například jen nedostatečné možnosti vycestování pro Židy z území Říše, především přes Španělsko a Portugalsko, emigrace Židů z Francie a Belgie by znamenala jejich další omezení.“

Dva měsíce poté, 31. července Göring pověřil Heydricha úkolem provést veškeré nezbytné přípravy na „konečné řešení“, tj. emigraci či evakuaci všech Židů v německé sféře vlivu na Madagaskar. V jeho dopise stálo:⁵³⁸

„Jako doplněk k úkolu, který vám již byl přidělen nařízením ze 14. ledna 1939, dovést židovský problém podle okolností k co nejpříznivějšímu řešení formou emigrace nebo evakuace, vás tímto pověřuji provedením všech nezbytných organizačních, věcných i materiálních příprav na celkové řešení židovské otázky v německé sféře vlivu v Evropě. Pokud tím budou dotčeny kompetence dalších ústředních úřadů, budou se na tom podílet.

Dále vám ukládám, abyste mi v nejbližší době předložil celkový plán organizačních, věcných i materiálních předpokladů k provedení našeho cíle, konečného řešení židovské otázky.“

Tento dokument plně koresponduje s madagaskarským plánem. Göringovy instrukce, vydané jako „doplněk“ k těm, které již dal Heydrichovi nařízením z 24. ledna 1939, ve skutečnosti spočívaly výhradně v realizaci řešení židovského problému „formou emigrace nebo evakuace“⁵³⁹ Židů z Říše, přičemž cílem bylo teritoriální „konečné řešení“ odsunem všech Židů z Němci okupovaných zemí na Madagaskar. Právě proto, že zahrnovalo všechny Židy z okupovaných evropských zemí, bylo toto řešení označováno jako „Gesamtlösung“ (celkové řešení).

⁵³⁴ *IMT*, Vol. X, str. 398.

⁵³⁵ NG-3104.

⁵³⁶ NG-2586-E. PS-710.

⁵³⁷ NG-3104.

⁵³⁸ Legální emigrace do jiných států nebo deportace na východ (Polsko: říjen 1939 až březen 1940) či na západ (neobsazená Francie: říjen 1940).

⁵³⁹ PS-1624.

Protože Heydrich 6. listopadu 1941 psal, že je již několik let pověřen přípravou „konečného řešení“ v Evropě,⁵⁴⁰ jasně se tím odkazoval na úkol, kterým byl pověřen nařízením ze 14. ledna 1939 a identifikoval „konečné řešení“ jako řešení „*formou emigrace nebo evakuace*“, které Göring uvedl jako cíl v dopise z 31. července 1941. Stejný kontext měl příkaz předaný 28. srpna 1941 Adolfem Eichmannem na ministerstvo zahraničí, kterým se zakazovala „*emigrace Židů z námi obsazených území vzhledem ke konečnému řešení otázky evropských Židů, které je připravováno a blíží se*“.⁵⁴¹

3. Od madagaskarského plánu k deportacím na východ

V následujících měsících se díky zahájení ruského tažení staly reálnými vyhlídky na velké územní zisky, což přineslo nové perspektivy, jež vedly k zásadní změně směřování nacionálně socialistické politiky vůči Židům. Místo „konečného řešení“ odsunem na Madagaskar se objevilo „teritoriální konečné řešení“ odsunem evropských Židů na východní území vybojovaná Němci.

Tuto změnu kurzu oznámil 22. srpna 1941 SS-*Sturmbannführer* Carltheo Zeitschel, poradce na německém velvyslanectví v Paříži, jenž v nótě určené velvyslanci Otto Abetzovi napsal.⁵⁴²

„Postupné dobývání a okupování vzdálených východních území nyní může ve velmi krátké době přivést židovský problém v celé Evropě k uspokojivému konečnému řešení. Jak vyplývá z volání o pomoc všech Židů Palestiny v jejich tisku vůči americkým Židům, na námi obsazených územích v posledních týdnech, zvláště v Besarábii,* sídlí přes šest milionů Židů, což znamená jednu třetinu světového Židovstva. Vzhledem k novému uspořádání východních území by těchto šest milionů Židů stejně muselo být shromážděno a nejspíš by pro ně muselo být vyhrazeno zvláštní teritorium. Neměl by být příliš velký problém přidat k nim Židy ze všech ostatních evropských zemí a Židy, kteří jsou v současnosti nacpaní v ghettech ve Varšavě, Litzmannstadtu, Lublinu, atd., a deportovat je tam také.

Pokud jde o obsazená území jako Holandsko, Belgie, Lucembursko, Norsko, Jugoslávii, Řecko, Židé mohou být jednoduše transportováni vojenským rozkazem v hromadných transportech na nová teritoria a ostatním státům lze navrhnout, aby tento příklad následovaly a zbavily se svých Židů tak, že je pošlou na tato teritoria. Pak bychom mohli mít za velmi krátkou dobu Evropu zbavenou Židů.

Myšlenka, která se opakuje několik let a se kterou před pár měsíci opět přišel admirál Darlan, dopravit všechny Židy z Evropy na Madagaskar, sice sama o sobě není špatná, ale hned po válce by mohla narazit na nepřekonatelné dopravní obtíže, protože válkou vážně zdecimovaná tonáž by jistě byla potřeba pro důležitější věci než brát velké množství Židů na vyjížďky po světových oceánech. Nehledě na to, že by přeprava skoro 10 milionů trvala roky, i kdyby byla k dispozici spousta lodí.

⁵⁴⁰ PA, Inland II A/B, AZ 83-85 Sdh. 4, Bd. 59/3.

⁵⁴¹ CDJC, V-15.

⁵⁴² PS-1017.

* Historické území, které je v současné době rozděleno mezi Moldavsko a Ukrajinu; pozn. překl.

Proto navrhuji přednést tuto otázku při nejbližší příležitosti na říšském ministerstvu zahraničí a požádat o schůzku k jejímu projednání s již jmenovaným budoucím ministrem pro východní území *Reichsleiterem* Rosenbergem a *Reichsführerem*-SS a prověřit tuto věc podle představy, kterou jsem navrhl. Problém dopravy Židů na východní teritoria by mohl být vyřešen ještě během války a nenarazil by na nepřekonatelné obtíže po válce, zejména proto, že by všichni Židé v Generálním gouvernementu mohli absolvovat cestu do nově vytyčených teritorií po silnicích vlastními automobily.“

Poté, co se dotkl situace francouzského Židovstva, celou věc uzavřel:

„Dále bych navrhoval předložit tuto myšlenku při nejbližší příležitosti také říšskému maršálovi, který je v současné době k židovskému problému velmi vnímavý a který by ve svém současném postavení a v souladu se svými zkušenostmi mohl být mimořádně silnou oporou při realizaci myšlenky rozvinuté výše.“

Plán deportovat Židy na východní území byl několikrát zvažován již dříve. *Reichsminister* Rosenberg si už 2. dubna 1941, ještě před zahájením východního tažení, pohrával s myšlenkou⁵⁴³

„využít ve větším měřítku moskevské Rusko jako odsunovou oblast pro nežádoucí elementy obyvatelstva“.

Generální guvernér Frank si 17. července zapsal do pracovního diáře.⁵⁴⁴

„Pan generální guvernér si nepřeje žádné další utváření ghett, protože podle jasného prohlášení Vůdce z 19. června tohoto roku budou Židé v dohledné době z Generálního gouvernementu odstraněni a Generální gouvernement má být pouze jakýmsi tranzitním táborem.“

Goebbels 21. srpna 1941 po návštěvě Vůdcova hlavního stanu svěřil svému deníku toto:⁵⁴⁵

„Krom toho mi však Vůdce slíbil, že hned po skončení východního tažení mohou Židy z Berlína deportovat na východ. [...]“

24. září 1941 měl Goebbels ve vůdcově hlavním stanu rozhovor s Heydrichem; druhý den si zapsal do deníku, že Židé na východě

„jsou prý nakonec všichni transportováni [...] do táborů postavených bolševiky“.⁵⁴⁶

Stejně tak si 28. září zapsal, že Vůdce zastává názor, že se Židé z celého Německa musí vytlačovat krok za krokem a vyjádřil následující přání:⁵⁴⁷

⁵⁴³ Citováno Martinem Broszatem, „Hitler und die Genesis der ‚Endlösung‘. Aus Anlaß der Thesen von David Irving“, in: *Vierteljahrshefte für Zeitgeschichte*, no. 25/4, 1977, str. 748 ad.

⁵⁴⁴ *Tamtéž*, str. 750.

⁵⁴⁵ *Tamtéž*, str. 751.

⁵⁴⁶ *Tamtéž*, str. 751.

„Berlín je první na řadě a doufám, že se ještě v průběhu tohoto roku podaří odvézt značnou část berlínských Židů na východ.“

Rosenbergův prostředník Werner Koeppen si 7. října 1941 zapsal, že Hitler den předtím prohlásil ohledně Protektorátu:⁵⁴⁸

„Všichni Židé musí být z Protektorátu odstraněni, a to ne jen do Generálního gouvernementu, ale rovnou dál na východ. Jediný důvod, proč to nemůžeme udělat okamžitě, jsou velké nároky na dopravní prostředky. S protektorátními Židy by zároveň měli zmizet všichni Židé z Berlína a Vídně.“

13. října 1941 spolu hovořili Frank a Rosenberg, přičemž mluvili i o deportaci Židů z Generálního gouvernementu:⁵⁴⁹

„Generální guvernér pak mluvil o možnosti deportovat židovské obyvatelstvo z Generálního gouvernementu na obsazená východní území. *Reichsminister* Rosenberg poznamenal, že podobné požadavky k němu již přišly z vojenské správy v Paříži.⁵⁵⁰ V tuto chvíli však ještě nevidí žádnou možnost provedení takových plánů na přesídlení. Podle svého sdělení je však připraven v budoucnu emigraci Židů na východ podporovat, zvláště když stejně existuje záměr posílat asociální elementy v rámci Říše na řídko obydlená východní území.“

Zeitschelův návrh tedy o několik měsíců později přijal sám Hitler, který se rozhodl prozatím opustit madagaskarský plán a deportovat všechny Židy žijící na východních územích na východ. Vůdce toto rozhodnutí učinil pravděpodobně v září 1941. Himmler 23. října 1941 židovskou emigraci s okamžitou platností zakázal⁵⁵¹ a následující den byla nařízena evakuace 50 000 západních Židů na východ. Kurt Daluge, šéf *Ordnungspolizei* (pořádkové policie), vydal 24. října dekret na téma „*Evakuace Židů ze Staré říše a Protektorátu*“.⁵⁵²

„V období od 1. listopadu do 4. prosince 1941 Sicherheitspolizei [bezpečnostní policie] odsune 50 000 Židů ze Staré říše, Východní marky [Rakouska] a Protektorátu Čechy a Morava na východ do oblasti kolem Rigy a Minsku. Vystěhování bude probíhat v nákladních vlacích Reichsbahn [německé říšské dráhy] po 1 000 osobách. Transportní vlaky budou shromážděny v Berlíně, Hamburgu, Hannoveru, Dortmundu, Münsteru, Düsseldorfu, Kolíně, Frankfurtu nad Mohanem, Kasselu, Stuttgartu, Norimberku, Mnichovu, Vídni, Vratislavi, Praze a Brně.“

Franz Rademacher, legační rada na ministerstvu zahraničí, 25. října 1941 sepsal nótu, v níž po oznámení zastřelení 8 000 židovských mužů v Srbsku uvedl následující:⁵⁵³

⁵⁴⁷ *Tamtéž*, str. 751.

⁵⁴⁸ *Tamtéž*, str. 751.

⁵⁴⁹ *Faschismus – Getto – Massenmord*, op. cit. (pozn. 294), str. 252.

⁵⁵⁰ Jasná narážka na návrh SS-*Sturmbannführera* Carltheo Zeitschela.

⁵⁵¹ T-394: „*Reichsführer-SS a velitel německé policie nařídil, že emigrace Židů je s okamžitou platností zakázána.*“

⁵⁵² PS-3921.

⁵⁵³ Robert Kempner, *Eichmann und Komplizen*, Europe Verlag, Zürich-Stuttgart-Vienna 1961, str. 293.

„Zbytek přibližně 20 000 Židů (žen, dětí a starých lidí) a kolem 1 500 cikánů, jejichž muži byli rovněž zastřeleni,⁵⁵⁴ měli být soustředěni do takzvané cikánské čtvrti Bělehradu jako do ghetta. Jídlo na zimu by mohlo být zajištěno v omezeném množství. [...]

Jakmile budou v rámci celkového řešení židovské otázky existovat technické možnosti, Židé budou po moři deportováni do táborů na východě.“

Když tedy byla část zmíněných srbských Židů (dospělých mužů) zastřelena a zbytku se týkalo „*celkové řešení židovské otázky*“, je jasné, že tím nemohla být myšlena fyzická likvidace Židů, ale jen deportace do „*táborů na východě*“, které sloužily k přijímání Židů neschopných práce.

Nový kurs nacistické politiky vůči Židům byl vyšším stranickým hodnostářům oficiálně oznámen na konferenci ve Wannsee, svolané výhradně za tímto účelem. Původně byla naplánována na 9. prosinec 1941,⁵⁵⁵ ale poté byla odložena a proběhla 20. ledna 1942 na Großen Wannsee 56/58 v Berlíně. Přednášejícím byl Reinhard Heydrich. Protokol z konference začíná rozsáhlým ohlédnutím za dosavadní nacionálně socialistickou politikou vůči Židům:⁵⁵⁶

„Na počátku sdělil velitel bezpečnostní policie a SD, SS-*Obergruppenführer* Heydrich, že ho říšský maršál jmenoval pověřencem pro přípravu konečného řešení židovské otázky v Evropě a poukázal na to, že byli pozváni na tuto poradu proto, aby se vyjasnily základní otázky. Přání říšského maršála, aby mu byl zaslán návrh organizačních, věcných a materiálních otázek se zřetelem na konečné řešení židovské otázky v Evropě, vyžaduje předběžného společného jednání všech ústředních orgánů, které jsou na těchto otázkách bezprostředně zúčastněny, ke koordinaci linie.

Hlavní vypracování konečného řešení židovské otázky bez ohledu na zeměpisné hranice zůstane ústředně soustředěno v rukou říšského vůdce SS a velitele německé policie (velitele bezpečnostní policie a SD).

Velitel bezpečnostní policie a SD potom podal krátký přehled o boji dosud vedeném proti těmto protivníkům. Stěžejní body tvoří:

- a) vytlačení Židů z jednotlivých oblastí života německého národa,
- b) vytlačení Židů z životního prostoru německého národa.

Při provádění tohoto úsilí se jako jediná dosavadní možnost řešení uplatňovalo ve zvýšené míře a podle plánu urychlené vystěhovalectví Židů z území Říše.

Z příkazu říšského maršála byla v lednu 1939 zřízena Říšská ústředna pro židovské vystěhovalectví, jejímž vedením byl pověřen velitel bezpečnostní policie a SD. Měla zejména za úkol:

- a) učinit opatření k přípravě zesíleného vystěhování Židů,

⁵⁵⁴ Mužští Židé měli být deportováni, protože se účastnili „*mnoha sabotáží a vzpour*“. Nejprve se uvažovalo o jejich odsunu „*do Generálního gouvernementu nebo Ruska*“, ale kvůli „*obtížím s dopravou*“ a vzhledem k tomu, že je Němci hodnotili jako přímou bezpečnostní hrozbu, byli zastřeleni. *Tamtéž*, str. 288-292.

⁵⁵⁵ PS-709.

⁵⁵⁶ NG-2586-D. Je třeba zdůraznit, že o autentičnosti protokolu z Wannsee existují důvodné pochybnosti. Porovnej Roland Böhlinger, Johannes P. Ney, *Zur Frage der Echtheit des Wannsee-Protokolls*, 2. ed., Verlag für ganzheitliche Forschung und Kultur, Viöl 1994; Roland Böhlinger (ed.), *Die Stellungnahme der Leitung der Gedenkstätte Haus der Wannsee-Konferenz zu dem von Böhlinger und Ney verfaßten Gutachten zur Frage der Echtheit des sogenannten Wannsee-Protokolls und der dazugehörigen Schriftstücke*, Verlag für ganzheitliche Forschung, Viöl 1995; J. P. Ney, „*Das Wannsee-Protokoll – Anatomie einer Fälschung*“, in: E. Gauss (ed.), *op. cit.* (pozn. 101), str. 169-191.

- b) řídit proud vystěhovalectví,
- c) uspišit vystěhování v jednotlivých případech.

Cílem tohoto úkolu bylo vyčistit legálním způsobem německý životní prostor od Židů.“

Heydrich zdůraznil, že se přes různé obtíže v důsledku této politiky do 31. října 1941 vystěhovalo 537 000 Židů:

- od 30. ledna 1933 ze Staré říše asi 360 000;
- od 15. března 1938 z Východní Marky (Rakouska) asi 147 000;
- od 15. března 1939 z Protektorátu Čechy a Morava asi 30 000.

Protokol pokračuje:

„Mezitím zakázal říšský vůdce SS a velitel německé policie vystěhovalectví Židů s ohledem na nebezpečí vystěhovalectví za války a vzhledem k možnostem na východě.

Místo vystěhování nastoupila jako další možnost řešení po příslušném předběžném schválení Vůdcem evakuace Židů na východ.

Na tyto akce je třeba pohlížet toliko jako na nouzové možnosti, ale už nyní se získávají ty praktické zkušenosti, které mají velký význam vzhledem ke konečnému řešení židovské otázky v budoucnosti.“

Takže Hitlerův rozkaz deportovat Židy na obsazená území na východě nahradil emigraci nebo vyhnání všech evropských Židů na Madagaskar, byť jen jako „*nouzové*“ řešení před „*konečným řešením*“ této otázky po skončení války.

Hitler oznámil svůj záměr evakuovat po válce všechny Židy z Evropy již v srpnu 1940.⁵⁵⁷ Podle záznamu říšského kancléřství z března nebo dubna 1942 opakovaně informoval šéfa kancléřství Lammerse, že „*chce odložit řešení židovského problému až po válce*“.⁵⁵⁸ Vůdce tento záměr 22. července 1942 potvrdil jasnými slovy:⁵⁵⁹

„Po skončení války zaujme nekompromisní postoj, že bude rozbíjet město po městě, pokud Židé neodjedou a neodstěhují se na Madagaskar nebo do jiného židovského národního státu.“

Úmysl nacionálních socialistů zabývat se řešením židovského problému až po válce je zřejmý také z tzv. „*Hnědé složky*“, kterou 20. června 1940 navrhl Rosenberg a která byla v září 1942 začleněna do „*Zelené složky*“. Její část „*Richtlinien für die Behandlung der Judenfrage*“ (Směrnice pro řešení židovské otázky) začínala těmito slovy:⁵⁶⁰

„Všechna opatření k židovské otázce na obsazených východních územích musí být prováděna s ohledem na to, že židovský problém bude vyřešen po válce celkově pro celou Evropu. Proto musí být aplikována jako přípravná částečná opatření a musí být v souladu

⁵⁵⁷ Memorandum Luthera pro Rademachera z 15. srpna 1940 v: *Documents on German Foreign Policy 1918-1945*, Her Majesty's Stationery Office, Series D, Volume X, London 1957, str. 484.

⁵⁵⁸ PS-4025.

⁵⁵⁹ Henry Picker, *Hitler's Tischgespräche im Führerhauptquartier*, Wilhelm Goldmann Verlag, Munich 1981, str. 456.

⁵⁶⁰ „*Richtlinien für die Führung der Wirtschaft in den besetzten Ostgebieten*“ (Grüne Mappe), Berlin, September 1942. EC-347. *IMT*, Vol. XXXVI, str. 348.

s jinými rozhodnutími v této oblasti. Na druhou stranu mohou zkušenosti získané při řešení židovské otázky na obsazených východních územích ukázat směr řešení celého problému, jelikož Židé v těchto oblastech spolu se Židy z Generálního gouvernementu tvoří nejsilnější kontingent evropského Židovstva. Za všech okolností je třeba zdržet se čistě šikanózních opatření jako nehodných Němců.“

Ve *Směrnici pro řešení židovského problému*, která sice není datována, ale rozhodně pochází z tohoto časového období, po větě „s jinými rozhodnutími v této oblasti“ následuje věta:⁵⁶¹

„To naléhavě vyžaduje vytvoření alespoň dočasných možností příjmu Židů z území Říše.“

V souvislosti se španělskými Židy usazenými ve Francii Luther ve svém sdělení ze 17. října 1941 rovněž zmiňuje

„opatření, která budou přijata po skončení války k zásadnímu vyřešení židovské otázky“.⁵⁶²

Konference ve Wannsee tedy byla svolána za jediným účelem, oznámit dotčeným úřadům odstoupení od politiky emigrace i madagaskarského plánu, jakož i zahájení rozsáhlých deportací Židů na východ, a projednat problémy, které tím vznikají. Madagaskarský plán byl oficiálně opuštěn 10. února 1942. Důvody vysvětluje Rademacherův dopis vyslanci Bielfeldovi z ministerstva zahraničí, datovaný 10. února 1942:⁵⁶³

„V srpnu 1940 jsem vám předal listiny plánu navrženého mým referátem ke konečnému řešení židovské otázky, k čemuž měl být od Francie v mírové smlouvě požadován ostrov Madagaskar, ale praktické provedení tohoto úkolu mělo být předáno Hlavnímu říšskému bezpečnostnímu úřadu. V souladu s tímto plánem byl *Gruppenführer* Heydrich pověřen Vůdcem provedením řešení židovské otázky v Evropě.

Válka proti Sovětskému svazu mezitím poskytla možnost dát k dispozici ke konečnému řešení jiná teritoria. Vůdce se proto rozhodl, že Židé nebudou odsunuti na Madagaskar, ale na východ. Madagaskar tedy již nemusí být plánován pro konečné řešení.“

„Konečné řešení“ proto mělo teritoriální povahu a spočívalo v deportaci Židů z území ovládaných Německem na východ. To je plně v souladu s dalším důležitým dokumentem, Lutheřovým memorandem ze srpna 1942. Luther v něm především shrnul všechny hlavní body nacistické politiky vůči Židům:⁵⁶⁴

„Princip německé politiky vůči Židům po válce, po převzetí moci, spočívá v podpoře židovské emigrace všemi prostředky. K tomuto účelu byla roku 1939 generálem polním maršálem Göringem ve funkci zmocněnce pro čtyřletý plán vytvořena Říšská ústředna

⁵⁶¹ PS-212. *IMT*, Vol. XXV, str. 302.

⁵⁶² PA, Politische Abteilung III 245, AZ Po 36, Bd. I.

⁵⁶³ NG-5770.

⁵⁶⁴ NG-2586-J.

pro židovské vystěhovalectví a její řízení bylo předáno *Gruppenführerovi* Heydrichovi jako veliteli bezpečnostní policie.“

Po vysvětlení vzniku a vývoje madagaskarského plánu, který mezitím předběhly události, Luther zdůraznil, že Göringův dopis z 31. července 1941 byl důsledkem Heydrichova dopisu z 24. června 1940, podle kterého už židovská otázka nemůže být vyřešena emigrací, ale vyžaduje „*teritoriální konečné řešení*“. Luther pokračuje:

„Po tomto poznání říšský maršál Göring 31. července 1941 pověřil *Gruppenführera* Heydricha učinit všechny potřebné přípravy na celkové řešení židovské otázky v německé sféře vlivu v Evropě s přispěním německých ústředních orgánů zúčastněných na této otázce. [...] *Gruppenführer* Heydrich na základě tohoto nařízení svolal na 20. leden 1942 schůzi všech zúčastněných německých úřadů, kterou navštívili státní tajemníci ostatních ministerstev i já z ministerstva zahraničí. *Gruppenführer* Heydrich na této schůzi vysvětlil, že mu říšský maršál Göring dal příkaz na pokyn Vůdce, a že Vůdce nyní schválil evakuaci Židů na východ místo emigrace.“

Jak Luther dodal, byla na základě tohoto příkazu zahájena evakuace Židů z Německa. Jejich cílem byla východní teritoria, na něž byli deportováni přes Generální gouvernement:

„Odsun do Generálního gouvernementu je dočasné opatření. Židé budou deportováni dále na východní území, jakmile k tomu budou vytvořeny technické předpoklady.“

Oběžník určený stranickým funkcionářům z 8. října 1942 s názvem „*Pověsti o situaci Židů na východě*“ vysvětloval opatření přijatá vůči Židům takto:⁵⁶⁵

„Během práce na konečném řešení židovské otázky v současné době mezi obyvatelstvem různých částí Říše vyvstávají diskuse o ‚velmi ostrých opatřeních‘ přijatých vůči Židům, zejména na východních územích. Ukazuje se, že takové zprávy – většinou v překroucené a zveličené podobě – podávají lidé z různých jednotek nasazených na východě, kteří měli příležitost taková opatření pozorovat.“

Je možné, že ne všichni soukmenovci projevují dostatečnou schopnost pochopit nezbytnost takových opatření, obzvláště ta část obyvatelstva, která nemá možnost utvořit si vlastní názor na bolševické hrůzy.

Aby bylo možné postavit se proti jakémukoliv vytváření pověstí v této souvislosti, které často mají úmyslně tendenční charakter, vydává se kvůli poučení o současné situaci následující prohlášení:

Proti Židovstvu byl skoro 2 000 let veden doposud marný boj. Až od roku 1933 jsme začali hledat možnosti a způsoby, které umožňují dokonalé oddělení Židovstva od těla německého národa. Doposud vykonanou práci na tomto řešení lze v zásadě rozdělit následovně:

- 1) Vytěsnění Židů z jednotlivých oblastí života německého národa. Zde by měly zákonodárcem vydané zákony vytvořit základ, který zaručí i budoucím generacím ochranu před možnou novou záplavou nepřítele.

⁵⁶⁵ P2-3244.

- 2) Cíl úplného vyhnání nepřítele z území Říše. Vzhledem k úzce vymezenému životnímu prostoru, který je německému národu k dispozici, se doufalo, že by tento problém mohl být do značné míry vyřešen uspíšením emigrace Židů.

Od začátku války v roce 1939 se možnosti emigrace stávaly stále omezenějšími; na druhou stranu se hospodářská sféra německého národa v porovnání s jeho životním prostorem neustále zvětšovala, takže dnes, vzhledem k velkému počtu Židů usazených na těchto územích, již není úplné vytěsnění emigrací možné. Jelikož již naše příští generace tuto otázku neuvidí tak aktuální a na základě chybějících zkušeností ji už neuvidí dostatečně jasně, a protože tato věc, jakmile se jednou dala do pohybu, naléhavě žádá vypořádání, musí být celý problém vyřešen ještě současnou generací.

Proto je naprosté vytěsnění respektive odloučení milionů Židů usazených v evropském hospodářském prostoru nutným příkázáním v boji za zajištění existence německého národa.

Počínaje územím Říše až po ostatní evropské země zahrnuté do konečného řešení budou Židé nepřetržitě transportováni na východ do velkých táborů, které zčásti existují a zčásti ještě musí být postaveny, odkud budou buď nasazeni na práci nebo odvázeni ještě dál na východ. Staří Židé, jakož i Židé s vysokými válečnými významáními (železný kříž, zlatá medaile za statečnost, atd.) budou přestěhováni do Terezína v Protektorátu Čechy a Morava.

Je v povaze věci, že tyto zčásti velmi obtížné problémy mohou být v zájmu definitivního zabezpečení našeho národa vyřešeny jedině s bezohlednou tvrdostí.“

Ve zprávě nazvané „*Finanční opatření k řešení židovské otázky*“ ze 14. prosince 1942 ministerský rada Maedel shrnuje nacistickou politiku vůči Židům následovně.⁵⁶⁶

„Říšský maršál již před dlouhou dobou pověřil *Reichsführera*-SS a velitele německé policie přípravou opatření, která poslouží ke konečnému řešení evropské židovské otázky. *Reichsführer*-SS pověřil provedením těchto úkolů šéfa bezpečnostní policie a SD. Ten zpočátku zvláštními opatřeními podporoval legální vystěhovalectví Židů do zámoří. Když s vypuknutím války vystěhovalectví do zámoří nebylo nadále možné, zahájil postupné očišťování území Říše od Židů jejich odsunem na východ. Krom toho byly v poslední době na území Říše zřízeny domovy důchodců (ghetta pro staré) k přijímání Židů, např. v Terezíně. Odkazy na podrobnosti jsou v záznamu z 21. srpna 1942. V nejbližší době dojde k výstavbě dalších domovů důchodců na východních územích.“

4. Výsledky nacionálně socialistické politiky podpory židovské emigrace

Nacionálně socialistická politika podpory židovského vystěhovalectví odpovídala konkrétnímu cíli říšského vedení a byla prováděna s tomu odpovídající vážností a úspěšností. Richard

⁵⁶⁶ NG-4583.

Korherr, inspektor pro statistiku v úřadu *Reichsführera-SS*, napsal v dubnu 1943 zprávu nazvanou „*Konečné řešení evropské židovské otázky*“,⁵⁶⁷ v níž jsou uvedena následující čísla:

Oblast	Počátek období	Emigrace	Počet úmrtí
	konče 31.12.1942		
Stará říše (Německo včetně Sudet)	31. leden 1933 (29. září 1938)	- 382 534	- 61 193
Východní marka (Rakousko)	13. březen 1938	- 149 124	- 14 509
Čechy a Morava	16. březen 1939	- 25 699	- 7 074
Východní území (s Bialystokem)	Září 1939 (Červen 1940)	- 334 673	
Generální Gouvernement (Polsko se Lvovem)	Září 1939 (Červen 1940)	- 427 920	
Součet celkem		- 1 407 726	

Ze Staré říše (Německa), Rakouska, Čech a Moravy tedy emigrovalo 557 357 Židů, k nimž lze přičíst víc než polovinu ze 762 593 Židů z Generálního gouvernementu a východních území,⁵⁶⁸ což je číslo pro tyto dvě oblasti, které Korherr sečetl v kategoriích „*emigrace*“ a „*počet úmrtí*“. Německá vláda tedy v letech 1933 až 1942 dosáhla emigrace z jí ovládaných území zhruba milionu Židů.

5. Zahájení deportací Židů na východ

Politika deportací Židů na východ, o níž v září 1941 rozhodl sám Hitler, dostala oficiální požehnání v dopise, který Himmler 18. září 1941 napsal *Gauleiterovi** Arthuru Greiserovi:⁵⁶⁹

„Vůdce si přeje, aby Stará říše a Protektorát byly co nejdříve vyprázdněny a Židů prosty od západu na východ. Proto chci podle možností již tento rok v prvním stadiu nejdříve transportovat Židy ze Staré říše a Protektorátu na východní území, přede dvěma roky začleněná do Říše, aby byli příští jaro deportováni ještě dál na východ.“

Na zimu hodlám dopravit asi 60 000 Židů ze Staré říše a Protektorátu do ghetta v Litzmannstäteru [Lodži], které, jak jsem slyšel, má prostor na to je přijmout. Prosím, abyste toto opatření, které s sebou jistě přinese potíže pro vaši župu, nejen pochopil, ale v zájmu celé Říše ze všech sil podporoval.

SS-*Gruppenführer* Heydrich, který má za úkol tuto migraci Židů provést, se na vás záhy obrátí přímo nebo prostřednictvím SS-*Gruppenführera* Koppa.“

⁵⁶⁷ NO-5193.

⁵⁶⁸ Ze samotného Polska v letech 1939-1941 emigrovalo přibližně 300 000 Židů. G. Reitlinger, *op. cit.* (pozn. 183), str. 542.

* *Gauleiter* byl vůdce župní pobočky NSDAP. Župa odpovídala zhruba našemu kraji; pozn. překl.

⁵⁶⁹ Himmlerův dopis Greiserovi, Bundesarchiv Koblenz, NS 19/2655, str. 3. Reprodukce dokumentu v Peter Witte, „*Zwei Entscheidungen in der ‚Endlösung der Judenfrage‘: Deportationen nach Lodz und Vernichtung in Chelmno*“ in: *Theresienstädter Studien und Dokumente*, Verlag Academia, Prague 1995, str. 50.

Na schůzce konané 10. října 1941 v Praze, které se účastnil i Heydrich, bylo projednáváno řešení židovské otázky v Protektorátu jakož i částečné řešení židovské otázky ve Staré říši. Zahájení deportací bylo stanoveno na 15. říjen a bylo rozhodnuto o deportaci 50 000 Židů do Minsku a Rigy.⁵⁷⁰

„Bylo naplánováno začít s tím 15. října 1941, aby postupně do 15. listopadu odjížděly transporty až do výše 5 000 Židů – jen z Prahy. Prozatím se ještě na úřady v Lodži musí brát spousta ohledů. Minsk a Riga mají dostat 50 000.“

Pokud jde o ubytování budoucích deportovaných, čteme:

„SS-Brif. [Brigadeführer] Nebe a Rash mohou vzít Židy do táborů pro komunistické vězně v operační oblasti.“

Jak již bylo uvedeno, příkaz k deportacím byl vydán 24. října 1941. Cílem tohoto odsunu byla východní území. Tehdy tvořily východní území pod civilní správou říšský komisariát Východní teritorium a říšský komisariát Ukrajina, oba podléhající pravomoci Alfreda Rosenberga, ministra pro východní území. Říšský komisariát Východní teritorium, spravovaný říšským komisařem Heinrichem Lohsem, byl rozdělen do čtyř generálních oblastí neboli Generálních komisariátů Estonsko, Lotyšsko, Litva a Bělorusko, kdežto Říšský komisariát Ukrajina podléhal říšskému komisaři Erichu Kochovi.

První rozkazy ohledně Židů na východních územích byly tvrdé, v žádném případě však nesměřovaly k vyhlazení. Odstavec „*Směrnice pro řešení židovské otázky*“ v „Hnědé složce“ z 20. června 1941 plánoval izolovat místní Židy od zbytku obyvatelstva a jejich vyloučení z hospodářského, společenského a kulturního života uzavřením do ghatt.⁵⁷¹

„Všem Židům se s okamžitou platností ruší svoboda pohybu. Cílem je převoz do ghatt, který v Bělorusku a Ukrajině usnadňuje množství více či méně uzavřených židovských osad. Tato ghetta mohou být dána pod dohled židovské samosprávy se židovskou policií.“

„*Dočasné směrnice pro zacházení se Židy na území Říšského komisariátu Východní teritorium*“, předložené Rosenbergem 13. srpna 1941, rovněž plánovaly přísná opatření na vyloučení Židů z veřejného života a jejich koncentraci v ghettech.⁵⁷²

„Židé se pokud možno koncentrují ve velkých městech nebo částech měst, která již mají převážně židovské obyvatelstvo. Tam se zřizují ghetta. Židům je zakázáno ghetta opouštět. V ghettech lze ponechat tolik potravin, kolik může zbytek obyvatelstva postrádat, ale ne víc, než je třeba ke skromné výživě obyvatel. Totéž platí pro jejich zásobování životně důležitým zbožím.“

Po zmínce o samosprávě v ghettech se „*Směrnice*“ zabývá pracovním nasazením Židů:

⁵⁷⁰ T-37/299.

⁵⁷¹ „*Richtlinien für die Führung der Wirtschaft in den neubesetzten Ostgebieten*“ (Grüne Mappe), Berlin, September 1942. EC-347. *IMT*, Vol. XXXVI, str. 349.

⁵⁷² PS-1138.

„Práceschopní Židé se podle potřeby odvádí na nucenou práci. Ekonomické zájmy obyvatel zasluhující podporu nesmí být židovskou nucenou prací poškozovány. Nucená práce může být vykonávána v pracovních komandech mimo ghetta, v ghettech nebo tam, kde ještě nejsou ghetta zřízena, také individuálně mimo ghetta (např. v židovské dílně).“

Tyto pokyny vstoupily v platnost v Generálním komisariátu Lotyšsko 1. září 1949.⁵⁷³

12. září téhož roku vydal náčelník generálního štábu Wilhelm Keitel směrnici na téma „*Židé na nově obsazených východních územích*“, která začínala takto:⁵⁷⁴

„Boj proti bolševismu vyžaduje nelitostná a rázná opatření především také proti Židům, hlavním podporovatelům bolševismu.“

Tento boj však neznamenal vyhlazení Židů, ale pouze zákaz spolupráce se židovským obyvatelstvem a vstup Židů do pomocných služeb wehrmachtu. Zaměstnávání Židů bylo povoleno výhradně „*ve speciálně sestavených pracovních četách*“ pod německým dohledem.

SS-*Sturmbannführer* Ehrlinger 1. října 1941 se souhlasem svého nadřízeného Franze Stahleckera, velitele *Einsatzgruppe A*, sepsal poznámky na téma „*Zřízení koncentračního tábora v Lotyšsku*“. V něm navrhl vytvoření tábora v těsném sousedství Rigy pro zhruba 3 000 vězňů sedících ve vězení a asi 23 000 Židů žijících v řížském ghettu. Vězni měli být nasazeni na těžbu rašeliny a výrobu střešních tašek. Pokud jde o Židy, psalo se zde:⁵⁷⁵

„Již nyní lze říci, že zamýšlený prostor nabízí takové množství možností, že tam mohou být shromážděni všichni Židé zbývající v Rize a vůbec v celém Lotyšsku. Židé přitom musí být od začátku odděleni od Židovek, aby se předešlo dalšímu rozmnožování. Děti pod 14 let musí zůstat se ženami.“

Tento návrh schválil *Reichsminister* Rosenberg. Ten 4. prosince 1941 napsal dopis říšskému komisaři Lohsemu na téma „*Řešení židovské otázky*“, kde mu oznámil následující:⁵⁷⁶

„Byly mi předány návrhy *Herr* Generálního komisaře v Rize ohledně transportů Židů ze Staré říše do Rigy a založení židovských táborů. Jak na schůzce před několika dny oznámil SS-*Obergruppenführer* Heydrich, židovské tábory, jejichž stavba byla plánována v Rize, mají vzniknout v oblasti Plaskau.“

6. Přímé transporty Židů na východní území

Deportace 50 000 Židů ze Staré říše a Protektorátu do Minsku a Rigy, o nichž bylo rozhodnuto 10. října 1941, byly zahájeny o měsíc později. To však byla pouze první fáze, neboť de-

⁵⁷³ „Předpisy pro zacházení se Židy v oblasti bývalého svobodného státu Lotyšsko“ vydal Generální komisař v Rize 30. srpna 1941. GARF, 7445-2-145, str. 29 ad.

⁵⁷⁴ GARF, 7445-2-145, str. 34.

⁵⁷⁵ RGVA, 504-2-8, str. 148-150.

⁵⁷⁶ GARF, 7445-2-145, str. 64.

portovaní měli být odvázeni ještě dál na východ. Jednou z prvních zpráv o deportacích na východ je telegram z 9. listopadu 1941 od Rosenberga Lohsemu, jenž zněl takto:⁵⁷⁷

„Bezpečnostní policie hlásí provedení transportu 50 000 Židů na východ. Příjezd prvního transportu do Minsku 10. listopadu, do Rigy 19. listopadu. Naléhavá prosba zamezit transportům, jelikož židovské tábory musí být posunuty výrazně dál na východ.“

Dr. Leibbrandt, vedoucí úřadu na Rosenbergově ministerstvu tentýž den poslal Lohsemu následující telegram:⁵⁷⁸

„Ohledně transportů Židů na východ. Přesná zpráva na cestě. Židé jdou dál na východ. Tábory v Rize a Minsku jen dočasné opatření, proto žádné námitky.“

Místní úřady byly všechno, jen ne nadšené tímto přílivem západních Židů a několikrát proti němu vznesly námitky. 20. listopadu 1941 napsal velitel wehrmachtu na východě dopis Lohsemu na téma „*Dopravování Židů z Německa do Běloruska*“, v němž vysvětloval:⁵⁷⁹

„Podle hlášení 707. divize má být z Německa do Běloruska dopraveno 25 000 Židů, z nichž 3 000 je údajně určených do Minsku a 1 500 již přijelo z Hamburku. Přistěhovalectví německých Židů, kteří masy běloruského obyvatelstva inteligenčně dalece převyšují, znamená velké nebezpečí pro uklidnění Bělorusů.“

Židovské obyvatelstvo v Bělorusku, pokračoval dopis, je „*bolševické a schopné veškerého nepřátelského vystupování vůči Německu*“, jakož i aktivního odporu. Proto by se německo-židovští nově příchozí dostali do styku s komunistickými organizacemi. Z tohoto důvodu i proto, že by deportace omezovaly transporty pro wehrmacht, velitel wehrmachtu žádal, aby

„se zařídilo, že žádní Židé z Německa do Běloruska neprijedou“.

Takové protesty však zůstaly nevyslyšeny. Stahlecker 20. listopadu 1941 oznámil Lohsemu:⁵⁸⁰

„Transporty Židů přijíždí do Minsku podle plánu. Z 25 transportů původně určených do Rigy bylo prvních 5 přesměrováno do Kauenu⁵⁸¹.“

Ve sdělení z Lohseova úřadu 13. ledna 1942 se opakovalo:⁵⁸²

„Předloženo *Herr* Říšskému komisaři [Lohsemu] s prosbou, aby zohlednil zprávu městského komisaře v Minsku ohledně evakuace údajně 50 000 Židů z Německa do Minsku.

⁵⁷⁷ GARF, 7445-2-145, str. 52.

⁵⁷⁸ GARF, 7445-2-145, str. 54 a str. 51 (přepis telegramu).

⁵⁷⁹ GARF, 7445-2-145, str. 60 ad.

⁵⁸⁰ GARF, 7445-2-145, str. 62.

⁵⁸¹ Německý název pro Kaunas.

⁵⁸² GARF, 7445-2-145, str. 67.

Pokud nebude *Herr* Říšským komisařem nařízeno jinak, zůstává v platnosti nařízení z 28. listopadu, podle něhož se žádné námitky proti jakýmkoliv transportům z Říše neuplatňují.“

Městský komisař Minsku Janetzke, který protestoval proti deportacím do tohoto města, se 5. ledna 1942 obrátil přímo na Rosenberga. Napsal mu dopis na téma „*Evakuace Židů z Německa do Minsku*“, v němž objasnil, že slyšel, že ústřední úřady mají v úmyslu

„přivést z Německa do Minsku v příštích týdnech a měsících dalších zhruba 50 000 Židů“.

V tomto městě, doslova ležícím v troskách, žilo asi 100 000 civilistů, a také „*kolem 7 000 Židů z Německa*“, stejně jako „*zhruba 15 000 až 18 000 ruských Židů*“ jako vězni. Tudíž neexistovala žádná možnost ubytovat další lidi. K těmto obtížím se přidal „*velmi vážný problém obživy obyvatelstva (včetně Židů)*“. Z těchto důvodů Janetzke žádal o zastavení deportací Židů do Minsku.⁵⁸³

Jménem Rosenberga odpověděl rada okresního soudu Wetzel v dopise datovaném 16. ledna 1942 a určeném Říšskému komisaři Lohsemu.⁵⁸⁴

„Věc: Evakuace Židů z Německa do Minsku.“

Obdržel jsem dopis z 5. ledna 1942 od pana městského komisaře Minsku, kopie přiložena, v němž mě prosil, abych ho zohlednil.

Podle mně předaného sdělení Hlavního říšského bezpečnostního úřadu bylo naplánováno poslat do Minsku 25 000 Židů z Říše, kteří měli být umístěni do zdejšího ghetta. Z nich do Minsku dorazilo 7-8 000. Zbytek v současné době nemůže být přemístěn kvůli dopravním potížím. Jakmile však tyto potíže budou odstraněny, musí se s příjezdem uvezených Židů do Minsku počítat. Prosím pana městského komisaře Minsku, aby tuto informaci přijal a dále ho žádám, aby se ohledně otázky ubytování a obživy Židů spojil s kompetentním vyšším vůdcem policie. Také ho prosím, aby do budoucna dodržoval služební postup.“

Generální komisař pro Bělorusko Wilhelm Kube však v dopise Lohsemu ze 6. února 1942 Janetzkeho žádost podpořil. Vysvětloval v něm, že ve městě jako Minsk, které z 80 % leží v troskách, není možné umístit dalších 25 000 Židů.⁵⁸⁵ Šéf bezpečnostní policie a SD 26. června 1942 napsal do zprávy toto:⁵⁸⁶

„Opatření přijatá bezpečnostní policií a SD musela způsobit zásadní změny ve věci židovské otázky i v Bělorusku. Aby byli Židé nejprve dostáni pod účinnou kontrolu nezávisle na opatřeních, která budou učiněna později, byly využity židovské rady starších, které se zodpovídají bezpečnostní policii a SD za chování svých rasových soudruhů. Krom toho byla zahájena registrace Židů a jejich koncentrování v ghettech. A konečně, Židé byli označeni žlutým znakem na prsou a zádech na způsob židovské hvězdy, zave-

⁵⁸³ GARF, 7445-2-145, str. 65 ad.

⁵⁸⁴ GARF, 7445-2-145, str. 68.

⁵⁸⁵ GARF, 7445-2-145, str. 72 ad.

⁵⁸⁶ „*Meldungen aus den besetzten Ostgebieten Nr. 9*“, Berlin, June 26, 1942, RGVA, 500-1-755, str. 190.

dené na území Říše. Aby se zhodnotil pracovní potenciál Židů, jsou obecně nasazováni na soukromé pracovní úkoly a odklízecí práce.

Těmito opatřeními byly vytvořeny základy pro později zamýšlené konečné řešení evropské židovské otázky také na běloruském území.“

Zmíněnými opatřeními nebylo nic jiného než provádění politiky stanovené v „Hnědé složce“, která plánovala budoucí řešení židovské otázky „*pro celou Evropu po válce*“.

7. Číselná data přímých transportů na východní území

Dochované železniční dokumenty⁵⁸⁷ nám umožňují zobrazit pouze část z celkového obrázku přímých transportů Židů na východní území. Transporty přijíždějící z území Říše byly organizovány *Reichsbahn* (německou říšskou dráhou v Královci), jejíž povinností bylo informovat všechny příslušné úřady. Transporty dostaly zkratku „Da“⁵⁸⁸ a byly číslovány tak, jak šly za sebou. Prázdné vlaky, označované „Lp“, dostávaly čísla nad 1 000.

Známý jsou následující transporty:⁵⁸⁹

Číslo vlaku	Datum odjezdu	Místo odjezdu	Místo určení	Deportovaných
?	4. listopad 1941	Berlín	Riga	?
?	8. listopad 1941	Hamburg	Minsk	990
?	10. listopad 1941	Düsseldorf	Minsk	993
?	11. listopad 1941	Frankfurt n. M.	Minsk	1 042
?	14. listopad 1941	Berlín	Minsk	1 030
?	15. listopad 1941	Mnichov	Riga	?
?	16. listopad 1941	Brno	Minsk	1 000
?	17. listopad 1941	Berlín	Kaunas	?
?	18. listopad 1941	Hamburg	Minsk	398 ⁵⁹⁰
?	22. listopad 1941	Frankfurt n. M.	Riga	?
?	23. listopad 1941	Vídeň	Kaunas	995
?	27. listopad 1941	Berlín	Riga	?
?	27. listopad 1941	Mnichov	Riga	?
?	29. listopad 1941	Norimberk	Riga	820
?	1. prosinec 1941	Stuttgart	Riga	980
?	3. prosinec 1941	Vídeň	Riga	995
?	6. prosinec 1941	Hamburg	Riga	765
?	6. prosinec 1941	Kolín	Riga	1 000
?	9. prosinec 1941	Kassel	Riga	991

⁵⁸⁷ Některé dokumenty týkající se transportů do Minsku jsou uloženy v Národním archivu Běloruské republiky (Natsionalni Archiv Republiky Belarus, NARB) pod inventárním číslem 378-1-784.

⁵⁸⁸ Podle mnoha autorů to je zkratka pro „David“.

⁵⁸⁹ Raul Hilberg, *op. cit.* (pozn. 273). Heiner Lichtenstein, *Mit der Reichsbahn in den Tod*, Bund-Verlag, Düsseldorf 1985. *Judenfrei! Svobodno ot Evreev! Istorija Minskogo Getto v dokumentach*, Minsk 1999, str. 223 ad. Christian Gerlach, *op. cit.* (pozn. 426), str. 758 ad. Wolfgang Benz, *Dimension des Völkermords, op. cit.* (pozn. 82), str. 46 ad a 78. *Terezínská pamětní kniha*. Terezínská Iniciativa, Melantrich, Praha 1995, Vol. I, 63-67; Robert Kempner, *Eichmann und Komplizen, op. cit.* (pozn. 553), str. 116.

⁵⁹⁰ Deportční seznam 3. Transport. NARB, 738-1-784.

?	11. prosinec 1941	Düsseldorf	Riga	1 020
?	15. prosinec 1941	Hanover	Riga	1 000
?	9. leden 1942	Terezín	Riga	1 000
?	11. leden 1942	Vídeň	Riga	1 000
?	13. leden 1942	Berlín	Riga	?
?	15. leden 1942	Terezín	Riga	1 000
?	19. leden 1942	Berlín	Riga	?
?	21. leden 1942	Lipsko	Riga	1 000
?	25. leden 1942	Dortmund	Riga	1 350
?	25. leden 1942	Berlín	Riga	?
?	25. leden 1942	Vídeň	Riga	1 196
?	6. únor 1942	Vídeň	Riga	997
Da-201	6. květen 1942	Vídeň	Minsk	1 000
Da-202	12. květen 1942	Vídeň	Minsk	1 000
Da-203	20. květen 1942	Vídeň	Minsk	1 016
?	26. květen 1942 ⁵⁹¹	Německo	Minsk	998
Da-204	27. květen 1942	Vídeň	Minsk	998
Da-205	2. červen 1942	Vídeň	Minsk	1 000
Da-206	9. červen 1942	Vídeň	Minsk	1 006
Da-207	16. červen 1942	Vídeň	Minsk	1 000
Da-208	23. červen 1942	Vídeň	Minsk	1 000
Da-40	24. červen 1942	Královec	Minsk	770
Da-209	30. červen 1942	Vídeň	Minsk	1 000
Da-210	7. červenec 1942	Vídeň	Minsk	1 000
Da-211	14. červenec 1942	Vídeň	Minsk	1 000
Da-220	14. červenec 1942	Terezín	M. Trostinec	1 000
Da-212	21. červenec 1942	Vídeň	Minsk	1 000
Da-219	22. červenec 1942	Kolín	Minsk	?
Da-213	28. červenec 1942	Vídeň	Minsk	1 000
Da-221	28. červenec 1942	Terezín	Baranovici	1 000
Da-214	4. srpen 1942	Vídeň	Minsk	1 000
Da-222	4. srpen 1942	Terezín	M. Trostinec	1 000
Da-215	11. srpen 1942	Vídeň	Minsk	1 000
Da-223	17. srpen 1942	Vídeň	Minsk	1 003
Da-216	18. srpen 1942	Vídeň	Minsk	1 000
?	20. srpen 1942	Terezín	Riga	1 000
Da-217	25. srpen 1942	Vídeň	Minsk	1 000
Da-224	25. srpen 1942	Terezín	M. Trostinec	1 000
?	31. srpen 1942	Vídeň	Minsk	967
Da-218	1. září 1942	Vídeň	Minsk	1 000
?	1. září 1942	Terezín	Raasiku	1 000
Da-226	8. září 1942	Terezín	M. Trostinec	1 000
?	14. září 1942	Vídeň	Minsk	992
Da-228	22. září 1942	Terezín	M. Trostinec	1 000

⁵⁹¹ Datum příjezdu.

Da-229	30. září 1942	Vídeň	Minsk	1 000
Da-230	7. říjen 1942	Vídeň	Minsk	1 000
?	18. listopad 1942	Hamburg	Minsk	908
?	28. listopad 1942	Vídeň	Minsk	999
			Celkem	56 221

Čtyři transporty, které vyjely z Berlína do Rigy 4. listopadu 1941 a 13., 19. a 25. ledna 1942, vezly kolem 5 000 lidí.⁵⁹² V období od 17. listopadu 1941⁵⁹³ do 6. února 1942 bylo do Rigy v 25 transportech převezeno 25 103 Židů,⁵⁹⁴ ale na seznamu jich je jen 15 114. Celkový počet deportovaných se tak zvyšuje na $(5\,000 + 56\,221 + (25\,103 - 15\,114) =) 71\,210$. Vyplnit mezery v dokumentaci a sestavit úplnější obrázek transportů Židů na východ v roce 1942 nám pomáhá Korherrova zpráva. Tuto otázku si probereme v přespříští kapitole.

⁵⁹² W. Benz, *Dimension des Völkermords*, op. cit. (pozn. 82).

⁵⁹³ Tento transport dorazil do Rigy 19. listopadu.

⁵⁹⁴ Příloženo k „Meldungen aus den besetzten Ostgebieten“ č. 10 ze 3. července 1942. RGVA, 500-1-775, str. 233.

Kapitola VII: Role *Einsatzgruppen* na okupovaných východních územích

1. Výchozí okolnosti

Jelikož podle ortodoxních historiků měli Němci na okupovaných sovětských územích provádět politiku systematického vyhlazování Židů, musíme se vypořádat s námitkou, že je konec konců jedno, zda byli Židé zplynováni ve vyhlazovacích táborech v Polsku nebo zastřeleni po deportacích na východ. Proto se nyní budeme věnovat otázce, zda takové systematické vyhlazování Židů na východních územích skutečně probíhalo. Ústřední roli v objasnění této otázky hraje prozkoumání *Einsatzgruppen* a jejich poslání.

Krátce po německé invazi do SSSR začaly v dobytých oblastech operovat čtyři *Einsatzgruppen* celkově o 3 000 mužích – včetně nebojových složek jako řidiči, tlumočníci a radisté.⁵⁹⁵ Jedním z jejich nesporných úkolů bylo zajišťování týlu, tj. boj proti partyzánům. Podle oficiální historiografie však měly *Einsatzgruppen* navíc ještě jiné, mnohem zlověstnější úkoly. Raul Hilberg je s odkazem na poválečné přísežné prohlášení velitele *Einsatzgruppe D* Otto Ohlendorfa⁵⁹⁶ shrnuje takto:⁵⁹⁷

„Podle Ohlendorfa byli velitelé *Einsatzgruppen* instruováni osobně Himmlerem. Byli informováni, že důležitou součástí jejich úkolu je odstranění (*Beseitigung*) Židů – mužů, žen i dětí – a komunistických funkcionářů.“

Podle Hilberga *Einsatzgruppen* zabily přes 900 000 sovětských Židů, což odpovídá přibližně „dvěma třetinám“ židovských obětí na územích dobytých Němci; zbytek pozabíjeli wehrmacht, SS, policejní jednotky a rumunští spojenci, nebo zemřel v koncentračních táborech a ghettech.⁵⁹⁸

⁵⁹⁵ Raul Hilberg, *op. cit.* (pozn. 17), str. 289. Od 15. října 1941 do 1. února 1942 klesl počet mužů *Einsatzgruppe A* z 990 na 909; procento mužů ve zbrani kleslo ze 725 mužů (= 73,2 % celkového počtu) na 588 (64,7 %). *Tamtéž.* (15. říjen 1941) a RVA, 500-4-92, str. 183, „*Total Strength of Einsatzgruppe A on 1 February 1942.*“

⁵⁹⁶ PS-3710. – Ovšem Alfred Streim, ředitel Centrálního úřadu pro odhalování nacistických zločinů v Ludwigsburku, k tomu napsal: „*Ohlendorfovo svědectví a písemná podání ohledně zahájení Vůdcova rozkazu [...] jsou falešná. Tento bývalý náčelník Einsatzgruppe D v procesu s Einsatzgruppen dokázal přimět spoluobžalované, aby se podřídili linii obhajoby, kterou připravil s tím, že když budou tvrdit, že „vyhlazovací operace“ proti Židům od začátku prováděli na „Vůdcův rozkaz“, mohou počítat s mírnějšími tresty.*“ (A. Streim, „*Zur Eröffnung des allgemeinen Judenvernichtungsbefehls gegenüber den Einsatzgruppen*“, in: E. Jäckel, J. Rohwer, *op. cit.* (pozn. 281), str. 303.)

⁵⁹⁷ Raul Hilberg, *op. cit.* (pozn. 17), str. 290.

⁵⁹⁸ *Tamtéž*, str. 390.

Jako důkaz několika set tisíc vražd spáchaných *Einsatzgruppen* se v první řadě citují tzv. „*Ereignismeldungen*“ (hlášení o vývoji situace), spadající do období od června 1941 do května 1942 a uvádějící početné masakry, které si občas vyžádaly pětimístné číslo počtu obětí. Tyto dokumenty prý našli spojenci roku 1945 v kancelářích berlínského Hlavního říšského bezpečnostního úřadu. To, že Němci nechali takový usvědčující materiál padnout do rukou nepřátel, ačkoliv by pár hromad písemností bývali mohli zavčasu pohodlně spálit, je velmi podivné. Někteří revizionističtí badatelé vyjadřují pochybnosti o pravosti těchto hlášení a zastávají názor, že přinejmenším u části z nich máme co do činění se zmanipulovanými dokumenty. Hlavní argument pro tuto tezi spočívá v absenci důkazů masových vražd v udávaném rozsahu; k této otázce se ještě vrátíme. Další důvody předkládá Arthur Butz.⁵⁹⁹

„Ty [dokumenty] jsou cyklostylovány,* podpisy většinou chybí a pokud existují, jsou na stránkách, které nedokazují nic usvědčujícího. Například dokument NO-3159 nese podpis R. R. Strauch, ale jen na první stránce s přehledem rozmístění různých jednotek *Einsatzgruppen*. Dále existuje dokument NO-1128, údajně od Himmlera Hitlerovi, oznamující mimo jiné popravení 362 211 ruských Židů v srpnu/listopadu 1942. Toto tvrzení stojí na straně 4 dokumentu, zatímco Himmlerův podpis se nachází na bezvýznamné straně 1. Jeho parafu navíc bylo snadné zfalšovat: Tři svislé tahy přeškrtnuté jedním vodorovným.“

Udo Walendy dodává.⁶⁰⁰

„Jak již uvedl americký vojenský soud v procesu s OKW [Oberkommando der Wehrmacht, generální štáb], i tento soud byl překvapen, jak nápadně nepřesná jsou „hlášení o vývoji situace v SSSR“ ohledně místa, času, jednotek a dalších detailů, jako jsou síla mužstva, výzbroj, pomocné síly, logistika, atd. Pouhé číslo na kusu papíru, které bylo napsáno nebo údajně mělo být napsáno v Berlíně, je pro historii příliš slabý důkaz, i když samotná zpráva je možná autentická a zmanipulované bylo jen zmíněné číslo na onom kusu papíru, jak se to jeví při bližším zkoumání tohoto dokumentu.“

Ještě důležitějším argumentem je to, že politika masového vyhlazování na obsazených sovětských územích by byla v ostrém rozporu nejen s nacistickou politikou přesídlování Židů na východ (srovnej kapitoly VI a VIII), ale i s několika zprávami samotných *Einsatzgruppen*. Již jsme si ukázali, že „*hlášení z obsazených východních území*“ č. 9 z 26. června 1942, popisující opatření přijatá bezpečnostní policií k vytváření ghatt a kroky k využití pracovní síly ruských Židů, končí takto.⁶⁰¹

„Těmito opatřeními byly vytvořeny základy pro později zamýšlené konečné řešení evropské židovské otázky také na běloruském území.“

⁵⁹⁹ Arthur Butz, *op. cit.* (pozn. 109), str. 243.

* Cyklostyl (mimeograf) byl přístroj na rozmnožování písemností, používaný před nástupem kopírek; pozn. překl.

⁶⁰⁰ Udo Walendy, „*Einsatzgruppen im Verband des Heeres. I. Teil*“, in: *Historische Tatsachen* no. 16, Vlotho 1983, str. 5. Druhá část této studie vyšla v č. 17 uvedeného časopisu (1983).

⁶⁰¹ Viz kapitola VI, podkapitola 6.

V hlášení o vývoji situace č. 52 ze 14. srpna 1941 se navrhovalo využít masy Židů k následujícímu úkolu:⁶⁰²

„Kultivace velkých močálů Pripjet a močálů na severním Dněpru a Volze.“

V následujícím textu se zdržíme vyjadřování názorů o autentičnosti hlášení o vývoji situace a zaměříme se pouze na otázku, zda obsah těchto dokumentů, bez ohledu na jejich pravost, odpovídá historickým skutečnostem.

Těžko lze popírat, že *Einsatzgruppen* spáchaly mnoho masových vražd zastřelením. Ohledně našeho tématu však existují dvě otázky klíčového významu:

Měly *Einsatzgruppen* za úkol systematicky vyhlazovat sovětské Židy?

Bylo se západními Židy deportovanými na východ zacházeno stejně jako se sovětskými Židy?

2. Důvody masového střílení

Pokud jde o první ze dvou zmíněných otázek, lze potvrdit, že politika střílení nebyla zaměřena vůči všem východním Židům a ani všeobecně proti Židům jako takovým. Alfred Rosenberg v memorandu z 29. dubna 1941 vysvětloval:⁶⁰³

„Židovská otázka, jejíž dočasné, přechodné řešení se musí určit (nucená práce Židů, uzavírání do ghatt, atd.), vyžaduje celkové ošetření.“

7. května 1941 Rosenberg ve svých „*Instrukcích pro říšského komisaře na Ukrajině*“ stanovil:⁶⁰⁴

„Po samozřejmém odstranění Židů ze všech veřejných pozic židovská otázka prodělá rozhodující řešení zakládáním ghatt nebo pracovních skupin. Zavede se povinná práce.“

Odstavec „*Zařazení obyvatelstva*“ v „*Hnědé složce*“ rozlišuje dvě kategorie východních Židů:⁶⁰⁵

„Židovstvo v jednotlivých Říšských komisariátech a v jejich rámci v Generálních komisariátech tvoří různě velkou část celkové populace. Například v Bělorusku a na Ukrajině jsou miliony Židů usazených zde po generace. Naproti tomu v oblastech centrálního Ruska je daleko větší část Židů přistěhovalých až během bolševické éry. Zvláštní skupinu tvoří sovětské Židy, kteří pronikli do východního Polska, na západ Ukrajiny, západ Běloruska, do Baltských zemí, Besarábie a Bukoviny* společně s Rudou armádou v letech 1939 a 1940. Na místě je do jisté míry rozdílné zacházení s těmito různými skupinami.

⁶⁰² Viz kapitola VIII, podkapitola 5.

⁶⁰³ PS-1024.

⁶⁰⁴ PS-1028.

⁶⁰⁵ In: *Grüne Mappe*, op. cit. (pozn. 560), str. 348 ad.

* Území ležící v Rumunsku a na Ukrajině, bývalá součást Rakouska-Uherska; pozn. překl.

V první řadě Židé, kteří se přestěhovali na území nově obsazená Sověty v posledních dvou letech, pokud ještě neuprchli, musí být odstraněni tvrdými opatřeními. Jelikož se tyto skupiny kvůli svému terorizování obyvatelstva staly maximálně nenáviděnými, o jejich odstranění se s příchodem německých jednotek z velké části postaralo samo obyvatelstvo. Takovým odvetným opatřením není bráněno. Zbytek usazeného židovského obyvatelstva je třeba nejprve podchytit zavedením ohlašovací povinnosti. Všichni Židé jsou označováni viditelnými symboly (žlutými židovskými hvězdami).“

„Sovětsí Židé“ byli stříleni, kdežto velká většina ostatních židovských usedlíků byla zavírána do ghatt. Přesto bylo zabito i mnoho jiných východních Židů: Kvůli sabotážím, protiněmecké činnosti, jako přenašeči nemoci a hlavně v odvetě za partyzánské útoky.

Zcela jasně to vyplývá již z prvních zpráv *Einsatzgruppen*. Zde je výňatek z jedné takové zprávy:⁶⁰⁶

„[Bělorusko.] V Gorodnii bylo zlikvidováno 165 židovských teroristů a v Černigovu 19 židovských komunistů; dalších 8 židovských komunistů bylo zastřeleno v Beresně.

Často zjišťujeme, že židovské ženy projevují obzvláště vzpurné chování. Proto muselo být zastřeleno 28 Židovek v Krugloje a 337 v Mogilevu.

V Borisově bylo popraveno 331 židovských sabotérů a 118 židovských plenitelů.

V Bobruisku bylo zastřeleno 380 Židů, kteří proti německým okupačním vojskům vedli až do konce propagandu pomluv a hrůz.

V Tatarsku Židé svévolně odešli z ghetta a vrátili se do své staré čtvrti, odkud se pokusili vyhnat mezitím zde ubytované Rusy. Všichni Židé a 3 Židovky byli zastřeleni. Při zřizování ghetta v Sandrudubsu Židé kladli částečný odpor, takže jich 272 muselo být zastřeleno. Byl mezi nimi jeden politický komisař.

Také Židé v Mogilevu se pokusili sabotovat své přesídlení do ghetta. 113 Židů bylo zlikvidováno.

Navíc byli zastřeleni 4 Židé kvůli odmítnutí pracovat a 2 Židé, protože týrali zraněné německé vojáky a neměli na sobě předepsané symboly.

222 Židů bylo zastřeleno v Talce kvůli protiněmecké propagandě a 996 Židů v Marině Gorce, protože sabotovali nařízení vydaná německými okupačními úřady.

Dalších 627 Židů bylo zastřeleno ve Šklově, protože se účastnili aktů sabotáže.

Kvůli nejvyššímu nebezpečí epidemie byla zahájena likvidace Židů umístěných ve vitebském ghettu. Jde asi o 3 000 Židů.“

Jak uvidíme v příští podkapitole, existují dobré důvody o těchto číslech pochybovat. Nicméně uvedený text dokazuje, že *Einsatzgruppen* neměly za úkol totální vyhlazení Židů, protože jinak by samozřejmě bylo naprosto zbytečné rozlišovat Židy popravené z konkrétních důvodů od ostatních.

Nejlogičtější důvod masového střílení ze strany *Einsatzgruppen* může být ten, který židovský historik Arno Mayer shrnuje následovně.⁶⁰⁷

⁶⁰⁶ Activity and Situation Report no. 6 of the *Einsatzgruppen* of the Security Police and the SD in the USSR (period of report from October 1 to 31, 1941). RGVA, 500-1-25/1, str. 221 ad.

⁶⁰⁷ Arno Mayer, *Why did the Heavens not Darken? The „Final Solution“ in History*, Pantheon Books, New York 1988, str. 270.

„Nehledě na bezpříkladnou velikost židovského utrpení nebylo vyhlazování východních Židů nikdy hlavním cílem operace Barbarossa. Boj za *Lebensraum* a proti bolševismu nebyla ani záminka ani prostředek k zabíjení Židů, a ani nešlo o žádnou kouřovou clonu zastírající masakry Židů jako odvetná opatření proti partyzánům. Útok na Židy se od samého počátku nesporně prolínal s útokem na bolševismus. To však neznamená, že šlo o dominantní prvek v hybridním ‚židobolševismu‘, na jehož zničení byla Barbarossa zaměřená. Válka proti Židům ve skutečnosti vzešla z východního tažení, které vždy bylo její nosnou osou, také a hlavně poté, co zapadlo do bahna hluboko v Rusku.

Když vyrazily na svou misi, *Einsatzgruppen* a RSHA neměly určeno vyhlazování Židů jako svůj hlavní, natož jediný cíl.“

Podle Mayera nebyly masakry východních Židů součástí celkového plánu vyhlazení, ale došlo k nim v důsledku neúprosné radikalizace války na východě a proto, že východní Židé byli SS označeni za nositele bolševismu.

3. Rozsah úmrtí zastřelením

Počet zastřelených *Einsatzgruppen* v žádném případě nedosahuje rozměrů, jaké jim připisují ortodoxní historici, neboť čísla obsažená v příslušných zprávách nelze objektivně potvrdit a v mnoha případech jsou prokazatelně chybná. Nyní si uvedeme některé příklady.

a. Počet Židů zabitých v Lotyšsku

V obsáhlé souhrnné zprávě o činnosti *Einsatzgruppe A* jsou uvedeny následující údaje:⁶⁰⁸

„Celkový počet Židů v Lotyšsku roku 1935 byl: 93 479 neboli 4,7 % obyvatel. [...]

Při příchodu německých vojsk v Lotyšsku bylo ještě 70 000 Židů. Zbytek utekl s bolševiky. [...]

Do října 1941 bylo těmito *Sonderkommandos* popraveno asi 30 000 Židů. Zbylí Židé, nepostradatelní kvůli hospodářskému významu, byli shromážděni v ghettech. Poté byly prováděny další popravy v trestních věcech kvůli nenošení židovské hvězdy, černému trhu, krádežím, podvodům, ale i kvůli předcházení nebezpečí epidemií v ghettech. Tak bylo 9. listopadu 1941 popraveno 11 034 v Dünaburgu, 27 800 na začátku prosince 1941 v Rize při akci nařízené a provedené vyšším vůdcem SS a policie, a 2 350 v Libau uprostřed prosince 1941. V současné době je v ghettech lotyšských Židů (nepočítaje Židy z Říše):

Riga	přibližně	2 500
Dünaburg	“	950
Libau	“	300.“*

Shrňme si to:

⁶⁰⁸ „*Einsatzgruppe A, Gesamtbericht vom 16 Oktober 1941 bis 31 Januar 1942*“, RGVA, 500-4-92, str. 57-59.

* V originále je uvedeno 3 000, ale dle následujícího textu se patrně jedná o tiskovou chybu; pozn. překl.

Židé přítomní při příchodu německých vojsk:	70 000
Židé zastřelení do října 1941:	30 000
Zastřelení Židé z ghatt (11 034 + 27 800 + 2 350 =):	41 184
Stále naživu Židé z ghatt (2 500 + 950 + 300 =):	3 750

Pokud však sečteme zastřelené (30 000 + 41 184 =) 71 184 a stále žijící v ghettech (3 750), dostaneme 74 934 Židů, vyšší počet, než kolik jich údajně bylo při příchodu Němců do Lotyšska. V tabulce, která tuto zprávu shrnuje a nese název „*Počet poprav provedených Einsatzgruppe A do 1. února 1942*“, je udán počet zastřelených 35 238 plus 5 500 Židů zabitých „*při pogromech*“, ale „*od 1. prosince 1941*“,⁶⁰⁹ máme tedy 40 738 židovských obětí. Ačkoliv toto číslo zahrnuje dalších 5 500 Židů zabitých při pogromech, kteří nejsou ve zprávě uvedeni, celkový počet zastřelených je daleko nižší: 40 738 oproti 71 184.

b. Počet Židů zabitých v Litvě

Neméně podivná jsou čísla pro Litvu:⁶¹⁰

„Podle sčítání před příchodem bolševiků žilo roku 1923 v Litvě 153 743 Židů a tvořili tak 7,58 % obyvatel. [...]

V mnoha jednotlivých akcích bylo zlikvidováno celkem 136 421 Židů. [...] Židé v ghettech:

Kauen	přibližně	15 000 Židů
Vilnius	“	15 000 Židů
Schaulen	“	4 500 Židů.“

Když sečteme zastřelené (136 421) a žijící v ghettech (34 500), i v tomto případě dojdeme k číslu, které je vyšší než číslo počáteční (153 743). Pokud však člověk předpokládá, že stejně jako v případě Lotyšska uteklo zhruba 25 % židovského obyvatelstva s bolševiky, pak by měl být počet Židů v Litvě při příchodu Němců ještě nižší: Asi 115 000.

c. Litevští Židé na územích anektovaných Říší

Gerald Reitlinger píše, že do chvíle, kdy velitel *Einsatzgruppe A* Franz Stahlecker vypracoval svou zprávu, žilo v Lotyšsku a Litvě 50 000 Židů (což odporuje 38 250 udávaným Stahleckerem), ale počet Židů byl významně vyšší, protože některé oblasti – Memel a oblast kolem Suvalki a Grodna – byly začleněny do Říše. Přibližně 40 000 Židů žilo ve dvou ghettech v Grodnu a v okrese Královec, do něhož patřily Memel a Suvalki, na konci roku 1942 žilo 18 435 Židů, tvořených podle Korherrovy zprávy téměř výhradně „sovětsko-ruskými Židy“.⁶¹¹

⁶⁰⁹ *Tamtéž*, str. 184.

⁶¹⁰ *Tamtéž*, str. 59-61.

⁶¹¹ G. Reitlinger, *op. cit.* (pozn. 183), str. 233 ad., jakož i NO-5194.

d. Simferopol a Mansteinův proces

Generál polní maršál Erich von Manstein byl vrchní velitel jedenácté armády a bojoval u Černého moře a na Krymu. Roku 1949 stanul před britským vojenským soudem v Hamburku kvůli spoluúčasti na masakrech spáchaných *Einsatzgruppe D*. Jeho obhájcem byl Angličan Reginald T. Paget, který o soudu roku 1951 napsal knihu, přeloženou rok poté do němčiny.⁶¹² V ní podává o aktivitách *Einsatzgruppe D* na Krymu následující zprávu:⁶¹³

„Čísla uváděná SD mi připadala naprosto nemožná. Jednotlivé roty asi o 100 mužích s asi 8 vozidly měly za dva nebo tři dny zabít 10 000 až 12 000 Židů. Protože, což nezapomínejme, Židé věřili v přesídlení a tak si s sebou brali majetek, SD by nemohl odvézt víc než 20 nebo 30 Židů v každém nákladním autě. Na každé auto by s nakládkou, 10 km jízdy, vykládkou a jízdou zpět musely uplynout odhadem dvě hodiny. Zimní den je v Rusku krátký a v noci se nejezdilo. Na zabití 10 000 Židů by byly potřeba nejméně 3 týdny.

V jednom případě jsme mohli čísla ověřit. SD tvrdila, že v listopadu bylo v Simferopolu zabito 10 000 Židů a prohlásila město v prosinci za Židů prosté. Řadou kontrolních ověření jsme byli schopni dokázat, že se střílení Židů v Simferopolu odehrálo během jediného dne, totiž 16. listopadu. V Simferopolu byla jen jedna rota SD. Popravčí místo leželo 15 km od města. Počet obětí nemohl být vyšší než 300 a těchto 300 s největší pravděpodobností nebyli jen Židé, ale sbírka nejrůznějších elementů podezřelých z příslušnosti k hnutí odporu. Simferopolská záležitost se v době soudu dostala k široké veřejnosti, protože o ní mluvil jediný žijící svědek obžaloby, rakouský svobodník jménem Gaffal. Ten tvrdil, že slyšel o židovské akci v jídelně ženistů, kde byl jako vojenský posel, a že procházel popravíštěm u Simferopolu. Po tomto svědectví jsme dostali množství dopisů a dokázali předvést několik dalších svědků, kteří byli ubytováni u židovských rodin a mluvili o bohoslužbách v synagoze a židovském trhu, kde nakupovali ikony a veteš – až do Mansteinova odchodu z Krymu i poté. Není vůbec pochyb, že židovská komunita v Simferopolu dál otevřeně existovala, a ačkoliv někteří naši odpůrci slyšeli zvěsti o přehmatech SD vůči Židům v Simferopolu, vyšlo najevo, že si židovská komunita žádného zvláštního nebezpečí nebyla vědoma.“

e. Babí Jar

V „*Situační zprávě a zprávě o činnosti č. 6 Einsatzgruppen bezpečnostní policie a SD v SSSR*“ čteme o období 1. až 31. října 1941 toto:⁶¹⁴

„V Kyjevu byli zatčeni všichni Židé a 29. a 30. září bylo popraveno celkem 33 711 Židů.“

⁶¹² Von Manstein byl obžaloby ze spoluúčasti na masakrech Židů zproštěn, ale byl uznán vinným z toho, že nechránil životy civilních obyvatel a 19. prosince ho odsoudili k 19 rokům vězení. Poté mu byl trest snížen na 12 let a v květnu 1953 ho propustili.

⁶¹³ Reginald T. Paget, *Manstein, Seine Feldzüge und sein Prozeß*, Limes Verlag, Wiesbaden 1952, str. 198 ad.; přeloženo z němčiny; Angl.: *Manstein, his campaigns and his trial*, London, Collins, 1951.

⁶¹⁴ 102-R. *IMT*, Vol. XXXVIII, str. 292 ad.

Jde o nechvalně známý „masakr v Babím Jaru“. Jak však dokázali Udo Walendy a Herbert Tiedemann, ten se nestal, přinejmenším ani zdaleka ne v udávaném rozsahu.⁶¹⁵ U Kyjeva, stejně jako v Simferopolu, bylo pravděpodobně zastřeleno několik set osob. K Babímu Jaru se ještě vrátíme.

f. Židé neschopní práce v litevských ghettech a táborech

Zprávy *Einsatzgruppen* jsou pochybné nejen ohledně počtu zastřelených Židů, ale i ohledně jejich kategorie.

V „*Souhrnné zprávě od 16. října do 31. ledna 1942*“ je vysvětlena přítomnost (údajných) 34 500 Židů v ghettech v Kaunenu, Vilniusu a Schaulenu následovně.⁶¹⁶

„Jelikož kompletní likvidace Židů nebyla provedena z důvodu pracovního nasazení, byla vytvořena ghetta, jež jsou nyní obsazena následujícím způsobem [zde následují čísla citovaná výše]. Tito Židé jsou ve značné míře využíváni k práci nezbytné pro obranné účely.“

Tudíž by ve třech jmenovaných ghettech mohli žít jen praceschopní Židé; podle takové logiky by museli být všichni praceneschopní zabiti, zejména děti. Ovšem podle sčítání lidu z konce května 1942 žilo ve Vilniusu 14 545 Židů, jejichž jména (včetně datumu narození, zaměstnání a adresy) zveřejnilo židovské muzeum ve Vilniusu. Z této dokumentace vyplývá, že z oněch 14 545 Židů bylo ne méně než 3 693 dětí do 15 let věku. Počet dětí podle věku ukazuje následující tabulka.⁶¹⁷

ROK NAROZENÍ	VĚK	POČET DĚTÍ
1927	15	567
1928	14	346
1929	13	265
1930	12	291
1931	11	279
1932	10	216
1933	9	226
1934	8	195
1935	7	227
1936	6	229
1937	5	182
1938	4	188
1939	3	181
1940	2	117
1941	1	172
1942	Několik měsíců	12
Celkem		3 693

⁶¹⁵ Udo Walendy, „Babi Jar – Die Schlucht ‚mit 33,771 murdered Jews‘?“, in: *Historische Tatsachen* no. 51, Verlag für Volkstum und Zeitgeschichtsforschung, Vlotho 1992. Herbert Tiedemann, „Babi Jar: Critical Questions and Comments“, in: Gernar Rudolf (ed.), *op. cit.* (pozn. 83), str. 501-528.

⁶¹⁶ *Einsatzgruppe A. General Report from October 16 to January 31, 1942*, RGVA, 500-4-92, str. 60 ad.

⁶¹⁷ *Vilnius Ghetto: List of Prisoners*, Volume 1. Vilnius 1996, str. 212, no. 163. (Text v litevštině, ruštině a angličtině).

Krom toho bylo mezi Židy zaregistrovanými při sčítání 59 osob ve věku 65 nebo více let. Nejstarší byla Chana Stamlerieneová, narozená 1852.

Děti žily v ghettu se svými rodinami. Například rodinu Michalowskich, která žila v domě na Dysnos 5-10, tvořili Nachman, narozený 1905, Fruma (1907), Pesia (1928), Nusia (1932), Sonia (1935), Mane (1904), Sonia (1903), Motel (1930) a Chana (1933).⁶¹⁸ Rodinu Kacewů, sídlící na Ligonines 11-8, tvořili Chaim, narozený 1909, Chava (1921) a Sloma (1941).⁶¹⁹ Členy rodiny Schimelevitschových, bydlící na Rudninku 7-12, byli Abram, narozený 1896, Chawa (1909), Sora (1938) a Riva (1941).⁶²⁰ A konečně příslušníky rodiny Cukermanů na adrese Stasuno 12 byli Kosel, narozený 1916, Sima (1912), Kusia (1932), Malka (1934), Abram (1904), Syfra (1909) a Bluma (1930).⁶²¹

Jelikož v rodinách žilo 3 693 dětí, je jasné, že počet neschopných práce a počet neschopných být zaměstnán (matky, které se musely starat o děti) byl ještě vyšší.

Jestliže *Einsatzgruppen* měly zlikvidovat všechny Židy nebo alespoň Židy neschopné práce, jak je možné, že při (údajné) likvidaci tohoto ghetta č. 2 v říjnu 1942 nebylo oněch 3 693 dětí zavražděno?

Jak malá hrozba smrti se nad těmito dětmi vznášela, lze vyrozumět z následujícího popisu školního systému ve vilniuském ghettu Abrahama Foxmana.⁶²²

„Několik dní po zřízení ghetta v září 1941 založila skupina učitelů ‚Farein‘ [Verein = spolek/klub], který pak organizoval vzdělávací systém v ghettu. Do prvního zápisu do školy se přihlásily 3 000 dětí. Zpočátku byla účast na vyučování dobrovolná. V dubnu 1943 se pak stala povinnou:

‚Směrnice č. 3, vydaná 28. dubna 1943 zástupci ghetta, oznamuje, že navštěvování škol v ghettu je povinné. Všechny děti od 5 do 13 let musí navštěvovat školy v ghettu, které jsou zdarma. [...] Vedoucí bloku je zodpovědný za to, že se vyučování budou účastnit všechny děti ve školním věku.‘

V prvním roce ghetta bylo založeno přes 20 vzdělávacích jednotek, které podchytily přes 80 % dětí ve školním věku z ghetta. Školy, jakož i H.K.P. – pracovní zařízení – byly zakládány rovněž v Kauenu. Gens⁶²³ od Němců dostal povolení oplotit prostor v lese mimo ghetto. Učitelé chodili do lesa se skupinami 100 až 150 dětí čtyřikrát týdně. Kvůli epidemii spály byly školy v roce 1942 otevřeny se zpožděním. Provoz byl opět zahájen v říjnu a vyučování se účastnilo 1 500 až 1 800 dětí. Zřejmě zde bylo 60 učitelů poskytujících 42 vyučovacích hodin týdně. Zbýlých 18 hodin věnovali práci v kuchyni, navštěvování žáků a rodičů u nich doma, opravování knih a sešitů i pořádání různých shromáždění.“

12. května 1944 přepadli „ruští bandité“ několik zařízení v Litvě a vyrabovali je, mezi nimi:⁶²⁴

⁶¹⁸ *Tamtéž*, str. 85.

⁶¹⁹ *Tamtéž*, str. 150.

⁶²⁰ *Tamtéž*, str. 213.

⁶²¹ *Tamtéž*, str. 329.

⁶²² Abraham Foxman, „*Vilna – Story of a Ghetto*“, in: Jacob Glatstein, Israel Knox, Samuel Marghoshes (eds.), *Anthology of Holocaust Literature*, Atheneum, New York 1968, str. 90 ad.

⁶²³ Jacob Gens, šéf židovské rady ve Vilniusu.

⁶²⁴ „*Report of the Kauen Sipo*“ of May 12, 1944. RGVA, 504-1-7, str. 41.

„V židovském táboře Bohumelischki – 1592 – cca 300 žen, mužů a dětí, 5 až 6 MPI, několik pušek.“

g. Židé neschopní práce v brestském ghettu

Existují rovněž další případy ghatt, v nichž by měli žít pouze praceschopní Židé, ale v nichž žilo poměrně vysoké procento starých lidí a dětí. Z více než 9 000 Židů v brestském ghettu, jejichž věk je znám, bylo 932 lidí starších 65 let, spadajících do následujících věkových skupin:

ROK NAROZENÍ	VĚK	POČET OSOB
1872-1876	66-70	397
1867-1871	71-75	309
1862-1866	76-80	152
1857-1861	81-85	57
1852-1856	86-90	14
1850-1851	91-92	3
Celkem		932

V ghettu navíc bylo 380 dětí ve věku 15 let (rok narození 1927), 128 ve věku 14 let (1928), 4 ve věku 13 let (1929), 1 ve věku 12 let (1930), 1 ve věku 10 let (1932) a 2 ve věku 9 let (1933).⁶²⁵

h. Židé neschopní práce v minském ghettu

V seznamu z roku 1943 (měsíc není uveden) bylo z 878 Židů v minském ghettu ne méně než 227 dětí následujících věkových skupin:

ROK NAROZENÍ	VĚK	POČET DĚTÍ
1928	15	45
1929	14	28
1930	13	28
1931	12	17
1932	11	23
1933	10	10
1934	9	4
1935	8	9
1936	7	11
1937	6	17
1938	5	12
1939	4	17
1940	3	4
1941	2	2
Celkem		227

⁶²⁵ Raissa A. Tschernoglasova, *Tragedja Evreev Belorussi v 1941-1944 godach*, Minsk 1997, str. 274-378.

Na seznamu se nachází rovněž asi tucet starých lidí, z nichž nejstarší se narodil roku 1857 a bylo mu tedy 86 let.⁶²⁶

i. Odsuny baltských židovských dětí do Stutthofu

V létě 1944 odjely početné transporty Židů z bývalého ghetta v Kaunasu (Litva) – na podzim 1943 změněného na koncentrační tábor – a z ghetta v Rize (Lotyšsko) do Stutthofu. Od 12. července do 14. října odjelo z Kaunasu 10 transportů s 10 458 Židy a z Rigy 6 transportů se 14 585 Židy, které dorazily do tohoto tábora východně od Danzigu (dnešní Gdaňsk).⁶²⁷ Jak již bylo uvedeno, v těchto transportech, z jejichž seznamů jmen se zlomek dochoval, byla celá řada baltských (ale i jiných) Židů ve věku do 15 let, kteří byli na seznamech odlišováni jako chlapci nebo děvčata. V transportu z 12. července 1944, v němž bylo 3 098 deportovaných (u 510 jsou známa jména) bylo 80 dětí této kategorie. Na seznamu z 19. července je 88 dětí mezi 1 097 deportovanými (u všech až na dva jsou známa jména). Následující tabulka udává počet dětí a jejich příslušnost k věkovým skupinám:

VĚK	TRANSPORT Z 13. ČERVENCE 1944	TRANSPORT Z 19. ČERVENCE 1944
15	3	-
14	7	4
13	4	28
12	8	13
11	2	6
10	4	9
9	10	2
8	4	6
7	5	7
6	9	8
5	7	-
4	8	3
3	8	2
2	1	-
Celkem	80	88

26. července 1944 bylo převezeno ze Stutthofu do Osvětimi 1 983 Židů, většinou litevských. Bylo mezi nimi 546 děvčat, 546 chlapců a 801 „žen, matek dětí“.⁶²⁸ Značná část seznamu jmen z tohoto transportu se dochovala. Ze 1 488 vězňů, jejichž věk je znám, bylo 850 dětí následujících věkových skupin:⁶²⁹

⁶²⁶ *Judenfrei! Svobodno ot Evreev!*, op. cit. (pozn. 589), str. 289-310.

⁶²⁷ Porovnej seznamy transportů v: Jürgen Graf and C. Mattogno, *Concentration Camp Stutthof and its Function in National Socialist Jewish Policy*, Theses & Dissertations Press, Chicago, IL, 2003, str. 22.

⁶²⁸ Telefonický rozhovor velitele Stutthofu Paula Hoppeho a velitele Osvětimi z 26. července 1944. AMS, I-IIC4, str. 94. „Procedure for taking charge“ of the transport of July 26 and 27, 1944. AMS, I-IIC-3, str. 43.

⁶²⁹ AMS, I-IIC-3, list of names of the transport of July 26, 1944.

ROK NAROZENÍ	VĚK	POČET DĚTÍ
1929	15	31
1930	14	117
1931	13	146
1932	12	94
1933	11	36
1934	10	61
1935	9	26
1936	8	58
1937	7	44
1938	6	61
1939	5	54
1940	4	60
1941	3	52
1942	2	8
1943	1	2
Celkem		850

Na tomto seznamu se nachází 24 z 80 dětí uvedených v transportu z 13. července a 84 z 88 dětí uvedených v transportu z 19. července.

V transportu, jenž 10. září odjel ze Stutthofu do Osvětimi, jehož seznam jmen lze částečně zrekonstruovat na základě registrační knihy,⁶³⁰ bylo nejméně 345 převážně litevských židovských dětí a mladistvých ve věku mezi 12 až 17 roky, jejichž věk byl rozdělen následovně:

ROK NAROZENÍ	VĚK	POČET OSOB
1927	17 ⁶³¹	56
1928	16	136
1929	15	119
1930	14	26
1931	13	6
1932	12	2
Celkem		345

Protože jsou seznamy transportů nekompletní, počet chlapců a dívek odsunutých z Kaunasu a Rigy musel být ve skutečnosti významně vyšší než zhruba 1 250 zdokumentovaných případů. To, že se tyto děti v létě 1944 nacházely v Kaunasu a Rize, kategoricky vyvrací tvrzení, že *Einsatzgruppen* prováděly úplné vyhlazení Židů, nebo alespoň těch práce neschopných.

Vůči tvrzení o masovém vyhlazování však existuje ještě pádnější námitka: Nedostatek materiálních stop.

⁶³⁰ AMS, transport list, microfilm 262.

⁶³¹ Když přišly *Einsatzgruppen* do Litvy, 17letým bylo 14.

4. Operace 1005

Když Němci objevili masové hroby v Katyni a Vinnitsi, přešla sovětská propaganda do protiútoků, a to za použití především dvou prostředků: Pokusila se svalit zodpovědnost za tento hanebný zločin spáchaný sovětskou tajnou službou NKVD (předchůdce KGB) na Němce a tvrdila, že objevila masové hroby německých obětí.

Jak je dobře známo, Němci 13. dubna 1943 v lese Katyň nedaleko Smolensku na základě upozornění místních obyvatel našli sedm masových hrobů s celkem 4 143 těly zastřelených polských důstojníků. Mezi dubnem a červnem je zkoumala komise, v níž byli lékaři z 12 evropských zemí, a dále komise polského Červeného kříže a amerických, britských a kanadských důstojníků, kteří byli válečnými zajatci. Němci poté vydali mimořádně dobře zdokumentovaný oficiální posudek, obsahující všechny forenzní výsledky vyšetřování, 80 fotografií a jména identifikovaných obětí.⁶³²

Masakr ve Vinnitsi (na Ukrajině) Němci odhalili na začátku června 1943. Na třech různých místech odhalili 97 masových hrobů s tělesnými ostatky 9 432 Ukrajinců zavražděných Sověty. V období od 24. června do 25. srpna tyto hroby zkoumalo ne méně než 14 komisí, z toho 6 zahraničních. I v tomto případě Němci publikovali výsledky šetření v bohaté dokumentaci o 282 stranách se 151 obrázky, forenzními znaleckými posudky i jmény obětí.⁶³³

Když Sověti oblast kolem Smolensku vybojovali zpět, exhumovali těla v Katyni podruhé a sestavili komisi skládající se výhradně ze sovětských občanů (Burděnkova komise), která pak připsala masakr Němcům. Tato komise také 15. ledna 1944 pozvala skupinu západních novinářů.

Tento velkolepý propagandistický pokus zfalšovat dějiny dokazuje i 38 svazků dokumentů o Katyni, jež se dnes nachází v archivech ruské federace v Moskvě.⁶³⁴ Na norimberském procesu, kde Sověti z tohoto zločinu bezostyšně obvinili Němce, se téma Katyň probíralo na několik jednáních,⁶³⁵ kdežto masová vražda ve Vinnitsi byla zmíněna pouze jedinkrát, a i tehdy pouze okrajově bulharským soudním lékařem Marko A. Markovem, členem vyšetřovací komise v Katyni, kterou před třemi roky svolali Němci.⁶³⁶

Aby Sověti uvrhli zločiny z Katyně a Vinnitsi v zapomnění, nebo je aspoň ututlali, na územích opětovně dobytých Rudou armádou prováděli důkladné vyšetřování všech skutečných i smyšlených zločinů spáchaných Němci. Za tímto účelem se sestavovaly vyšetřovací komise doslova na každém maloměstě. Protože Sověti díky Katyni pochopili obrovský propagandistický účinek obrázků, tyto komise fotografovaly všechny nalezené masové hroby a těla. Pokud však těl bylo příliš málo, použili trik a vyfotili je několikrát z různých úhlů, aby vznikl dojem, že jich je víc.

Mimořádně názorně tento manipulativní postup ilustruje případ Osaritschi.

Velitel 35. pěší divize wehrmachtu, generálporučík Richter, nařídil 12. března 1944, že má být běloruské obyvatelstvo v dané oblasti internováno ve dvou táborech nedaleko obce Osa-

⁶³² *Amtliches Material zum Massenmord von Katyn*, Berlin 1943.

⁶³³ *Amtliches Material zum Massenmord von Winniza*, Berlin 1944.

⁶³⁴ GARF, 7021-114-1/38.

⁶³⁵ Porovnej například *IMT*, Vol. VII, str. 425-428 (Conclusions of the Soviet Investigatory Commission) a Dokument USSR-54. Porovnej také Robert Faurisson, „*Katyn à Nuremberg*“, *Revue d'Histoire Révisionniste*, August-September-October 1990, str. 138-144.

⁶³⁶ *IMT*, Vol. XVII, str. 357. Markov byl vyslýchán sovětským hlavním justičním radou Smirnovem a učinil požadované svědectví, které mělo vyvrátit výsledky německé vyšetřovací komise.

ritschi. V táborech nebyla žádná infrastruktura a zde stísnění lidé museli až do osvobození 18. března zůstat pod otevřenou oblohou. Německý historik Hans-Heinrich Nolte píše:⁶³⁷

„Tyto tábory podchytila sovětská propaganda; psalo se o nich v několika novinových člancích. „Mimořádná státní komise pro zjištění zločinů německých fašistických dobyvatelů“ sem poslala vyšetřovací skupinu.“

K této vyšetřovací skupině patřili vojenští korespondenti, kteří po osvobození obou táborů pořídili četné fotografie.⁶³⁸ Zvěsti o počtu obětí, šířené různými sovětskými komisemi, se dramaticky liší a pohybují se v rozpětí od 8 000⁶³⁹ přes 9 000⁶⁴⁰ až po 20 800,⁶⁴¹ 30 000,⁶⁴² 37 526⁶⁴³ a dokonce 49 000.⁶⁴⁴

V táboře prý bylo nalezeno 600 těl ležících na zemi⁶⁴⁵ a dále měl být v táboře 1 objeven masový hrob dlouhý 100 metrů a 1,5 až 2 metry široký, v němž leželo „velké množství těl“.⁶⁴⁶ V jiné zprávě se však uvádí, že Němci vězně přinutili⁶⁴⁷

„vykopat obrovské příkopy 6 x 3 x 2 metry, do kterých již bylo hozeno 15 zastřelených“.

Výbor pro navržení památníku v Osaritschi tvrdil, že těla byla buď ponechána ležet na zemi, nebo je nahromadili v otevřených jámách:⁶⁴⁸

„Mrtví nebyli pohřbeni: Lidé, kteří ještě žili, na to neměli sílu. Zpočátku je vojáci držící stráž nutili házet nebo vrstvit těla do jam, vykopaných speciálně za tímto účelem u plotu. Ale každým dnem zde bylo stále víc mrtvol a zůstávaly ležet mezi živými.“

Takže těla nebyla odstraňována ani ukryvána, ale kdokoliv je mohl vidět. Když na místo dorazili armádní fotografové, jistě spatřili hrozný výjev, nicméně ne dostatečně hrozný. Naskytl se jim srdcervoucí pohled na sedm těl – čtyři děti a tři dospělé – ležící v krátké vzdálenosti od sebe na zemi. Tento smutný nález se výborně hodil pro účely propagandy, ale počet těl byl příliš malý. Fotografové proto sáhli k jednomu triku: Vyfotografovali těla z devíti různých úhlů a snímky pak vyvolávaly dojem, že se člověk dívá na několik desítek mrtvol.⁶⁴⁹ Jedno tělo, ležící poněkud stranou od ostatních, bylo vyfotografováno čtyřikrát.⁶⁵⁰ Na čtyřech dalších snímcích lze rozpoznat dalších sedm těl, nepříliš vzdálených od zbytku.⁶⁵¹ Prvních 15

⁶³⁷ *Geiseln der Wehrmacht. Osaritschi, das Todeslager. Dokumente und Beleg*, National Archives of the Republic of Belarus, Minsk 1999 (kniha v ruštině a němčině), str. 272.

⁶³⁸ *Tamtéž*, str. 14.

⁶³⁹ *Tamtéž*, str. 36.

⁶⁴⁰ *Tamtéž*, str. 34.

⁶⁴¹ *Tamtéž*, str. 146. Zde stojí, že z 52 000 internovaných bylo zabito 40 %.

⁶⁴² *Tamtéž*, str. 154.

⁶⁴³ *Tamtéž*, str. 38. Zde stojí, že ze 70 960 internovaných přežilo 33 434.

⁶⁴⁴ *Tamtéž*, str. 148-150. Zde stojí, že ze 70 000 internovaných 70 % zemřelo.

⁶⁴⁵ *Tamtéž*, str. 50.

⁶⁴⁶ *Tamtéž*, str. 34.

⁶⁴⁷ *Tamtéž*, str. 44.

⁶⁴⁸ *Tamtéž*, str. 8.

⁶⁴⁹ *Tamtéž*, fotografie 1-8 a 11, fotodokumenty na nečíslovaných stranách.

⁶⁵⁰ *Tamtéž*, fotografie 8-11.

⁶⁵¹ *Tamtéž*, fotografie 12-15.

fotografií, které rozhodně zachycují ty nejhroznější scény, které bylo v táboře možno nalézt, ukazuje 15 těl. Další hrozný pohled představoval příkop, z něhož je na fotografii vidět pouze konec; vzadu je v podstatě prázdný a vepředu je 7 nebo 8 těl. Obrázek odpovídá již popsaným rozměrům jámy 6 x 3 x 2 metry a je v něm 15 těl.⁶⁵² Dalších 14 fotografií ukazuje celkem 16 těl.⁶⁵³

Tato fotografická dokumentace byla nepochybně příliš hubená na potvrzení smrti 8 000 až 49 000 lidských bytostí, nebo – což těmto číslům kategoricky odporuje – přítomnosti toliko 600 těl na pozemku tábora!

Případ Babího Jaru je v tomto typický. Jak jsme si již ukázali, zpráva *Einsatzgruppen* hovoří o 33 771 zastřelených Židech. Podle *Encyklopedie holocaustu* těla mezi 18. srpem a 19. zářím 1943 exhumovalo a spálilo 327 mužů ze „*Sonderkommande*“.⁶⁵⁴

9. listopadu 1944 major Lavrenko, člen Komise pro vyšetřování německých zločinů v Kyjevu, vyslechl židovského svědka Vladimira K. Davidova. Ten prohlásil, že byl 18. srpna 1943 spolu s 99 dalšími vězni, většinou také Židy, vybrán z koncentračního tábora Siretzki 5 kilometrů od Kyjeva. Těchto 100 vězňů bylo odvezeno do Babího Jaru a tam museli vykopat těla Židů zastřelených v roce 1941. Podle něj se v masových hrobech nacházelo 70 000 těl. Vězni je exhumovali a pak spálili v „pecích“, které tvořily žulové kvádry – získané ze židovského hřbitova v Kyjevu – a přes ně položené kolejnice. Na to se navršila vrstva dřeva a nahoru přišla těla, takže vznikla obří hranice z těl vysoká 10 až 12 metrů! Nejdřív tam byla jen jedna pec, ale pak postavili 75 (slovy sedmdesát pět) dalších.

Kosti úplně neshořely; rozdrtili je a naházeli do příkopů, odkud byla předtím vytažena těla. Svědek popisuje:

„25. a 26. září,⁶⁵⁵ když byla práce téměř skončena, nařídili postavit další pec, na které jsme měli být zpopelněni my sami. Usoudili jsme tak podle toho, že v Babím Jaru už nebyly žádné mrtvolky, ale my jsme přesto stavěli pec.“

Aby unikli vlastní smrti, Davidov a řada jeho kamarádů (35 až 40) v noci 29. září uprchli, přičemž bylo nejméně 10 z nich zabito.⁶⁵⁶

Černá kniha Ilji Ehrenburga a Vassilye Grossmana tuto svědeckou výpověď sumarizuje, mění však několik čísel.⁶⁵⁷ Tvzení v *Encyklopedii holocaustu* zcela jasně vychází z tohoto zdroje. Tento Vladimir K. Davidov je zřejmě jediný svědek, který prohlašuje, že se účastnil zpopelnování těl v Babím Jaru. Jeho vyprávění je naprosto nevěrohodné. Počet těl – 70 000 – je víc než dvojnásobek počtu zastřelených podle situační zprávy, která je sama o sobě nesmírně přehnaná. Příběh o 10 až 12 metrů vysoké hoře těl je technicky absurdní, jak jsme si ukáza-

⁶⁵² *Tamtéž*, fotografie 20.

⁶⁵³ *Tamtéž*, fotografie 16-21, 22-26, 28, 31 ad. Na fotografii 18, „*Leiche eines unbekanntes Mädchens*“ (Mrtvola neznámého děvčete), lze rozpoznat tělo ležící na slámě, jehož tvář je v pokročilém stadiu rozkladu. V pozadí jsou vidět první dva trámy dřevěných baráků. Tato fotografie nemá s Osaritschi nic společného: Za prvé, tělo se ve studeném běloruském březnu nerozloží za jeden týden (skoro na všech fotografiích je sníh), a za druhé v táborech v Osaritschi nebyly žádné baráky.

⁶⁵⁴ *Encyclopedia of the Holocaust*, *op. cit.* (pozn. 18), vol. I, str. 134 ad.

⁶⁵⁵ V textu je napsáno „srpen“, jedná se však evidentně o chybu. O čtyři řádky dál se v souvislosti s útekem vězňů mluví o září.

⁶⁵⁶ GARF, 7021-65-6.

⁶⁵⁷ I. Ehrenburg, V. Grossman, *Le Livre Noir*, *op. cit.* (pozn. 24), str. 80 ad. Podle *Černé knihy* bylo na vykopávání těl zaměstnáno ne 100, ale 300 vězňů; „pece“ pojaly 2 000 těl místo 3 000; ne 10, ale 280 uprchlíků bylo zabito.

li ve čtvrté kapitole. Tvrzení svědka, podle něhož mělo být postaveno 75 „pecí“, je v rozporu s jím udávaným počtem obětí, protože pak by zde mělo být spáleno (75 x 3 000 =) 225 000 těl!

Pokud jde o datum, svědek uvádí, že zpopelňování těl bylo skončeno 25. nebo 26. září. Toho dne vězni stavěli poslední „pec“ pro sebe. *Luftwaffe* 26. září pořizovala letecké snímky oblasti, v níž se nachází Babí Jar. John Ball je zveřejnil s následujícím komentářem.⁶⁵⁸

„Fotografie 2 – 26. září 1943:

Tato fotografie byla pořízena týden po ukončení údajných kremací v rokli.⁶⁵⁹ Kdyby bylo exhumováno a spáleno 33 000 lidí, musely by být v oblasti, kde s roklí Babí Jar sousedí židovský hřbitov, viditelné důkazy po automobilové i pěší dopravě paliva. Ani na konci úzké silnice vedoucí z ulice Melnik, ani na trávě a křovinách vně i mimo hřbitov se však takové stopy nenachází.“

Ke zvětšenině téhož snímku Ball uvádí:⁶⁶⁰

„Fotografie 3 – 26. září 1943.

Zvětšení neodhaluje žádný důkaz, že o pouhý týden dřív v rokli pracovalo 325 lidí na dokončení zpopelnění 33 000 těl. Na to by muselo být přivezeno mnoho nákladů s palivem a na trávníku ani keřích vedle židovského hřbitova, ani v rokli, kde měla být těla spálena, nejsou žádné vyjeté koleje či stopy po pneumatikách.“

Ballův závěr zní:⁶⁶¹

„Letecké snímky rokle Babí Jar a sousedního židovského hřbitova u Kyjeva z roku 1943 neukazují narušení půdy ani vegetace, které by se dalo očekávat, kdyby sem o týden dřív dopravovaly materiál a palivo stovky dělníků, kteří během jednoho měsíce vykopali a spálili desetitisíce těl.“

Tato zjištění mají tím větší hodnotu, že podle jediného svědka mělo být zpopelňování těl v Babím Jaru skončeno 25. nebo 26. září, tedy den před nebo v den pořízení leteckých snímků. *Černá kniha* uvádí ještě pozdější datum:⁶⁶²

„28. září, když byla práce dokončena, Němci vězňům nařídili rozdělat oheň.“

Na základě dat uvedených ve 4. kapitole by si kremace 33 771 těl vyžádala zhruba 5 400 tun palivového dříví, přičemž by vzniklo asi 430 tun dřevěného popela a 190 tun lidského popela. Navíc by kvůli postavení 75 „pecí“ muselo být dopraveno několik desítek tun žuly (náhrobků a pomníků) ze židovského hřbitova do Babího Jaru a zase zpět. Kdyby byla tvrzení o Babím Jaru pravdivá, to všechno by na leteckém snímku z 23. září 1943 muselo zanechat nezaměnitelné stopy.

⁶⁵⁸ John Ball, *Air Photo Evidence*, op. cit. (pozn. 105), str. 107.

⁶⁵⁹ „Jar“ je rusky rokle.

⁶⁶⁰ John Ball, *Air Photo Evidence*, op. cit. (pozn. 105), str. 108.

⁶⁶¹ *Tamtéž*.

⁶⁶² I. Ehrenburg, V. Grossman, *Le Livre Noir*, op. cit. (pozn. 24), str. 81.

Když Sověti znovu dobyli Kyjev, byla do Babiho Jaru vyslána vyšetřovací komise. Ta zde pořídila fotografie, jež byly zveřejněny v albu. Tři snímky údajně ukazují první a druhou „zónu, kde byla spálena těla“.⁶⁶³ Na další jsou prý „zbytky pecí a jeskyně, do které se uchýlili vězni spalující těla“.⁶⁶⁴ Popisky k těmto obrázkům jsou fantazijní; jediné skutečné, jasně rozpoznatelné objekty tvoří pár shnilých bot a nějaké hadry, které Sověti pečlivě vyfotografovali a popsali následovně:⁶⁶⁵

„Zbytky bot a oblečení sovětského občana zastřeleného Němci.“

Takže nejdůležitější materiální důkaz zastřelení 33 771 (nebo 70 000) Židů a pozdějšího vykopání a spálení jejich těl, objevený na místě Sověty, sestával z páru bot a nějakých hadrů! Když Sověti vynaložili tak velké úsilí na zdokumentování věcí, které neměly s obviněními nic společného, jaký propagandistický cirkus by asi spustili, kdyby skutečně odhalili masové hroby s mnohem víc než milionem zavražděných Židů (jakož i nespočtem Nežidů)? K takovému propagandistickému cirkusu však nedošlo, jelikož nenašli nic, co by bylo srovnatelné s nálezy Němců v Katyni a Vinnitsi! Námitka, že nebyli v situaci, kdy by mohli lokalizovat místa vražd, je naprosto neudržitelná. Konec konců Němci s pomocí civilního obyvatelstva ve Vinnitsi objevili 97 masových hrobů zavražděných Ukrajinců. Jak jsme viděli ve třetí kapitole, Sověti v oblasti kolem Treblinky I identifikovali 3 masové a 13 individuálních hrobů, a Poláci našli 41 masových hrobů obětí epidemie.

Kdyby tedy – vezměme čísla udávaná Raulem Hilbergem – nebylo možné nalézt těla necelemého jednoho a půl milionu Židů – zabitých hlavně *Einsatzgruppen*, ale také wehrmachtem, SS, policejními jednotkami a Rumuny – jakož i nespočtu nežidovských obětí, musela být zlikvidována, tj. spálena. Proto justice i historiografie potřebují „*Aktion 1005*“ (Operaci 1005) či „*Sonderaktion 1005*“ (zvláštní akci 1005), o níž jsme se již krátce zmínili ve čtvrté kapitole. Implicitně to připouští i oficiální historiografie:⁶⁶⁶

„Ačkoliv spálení těl z masových hrobů nezakrylo nacistické zločiny, ztížilo určování faktů o tomto zločinu a sestavení statistik ohledně počtu obětí. Komise vyšetřující masové zločiny v SSSR a Polsku v mnoha případech nenašly žádné stopy masových hrobů, a setkávaly se s obtížemi při stanovování odhadů.“

Jinak řečeno: Materiální důkaz masové vraždy obrovského množství lidí, „*corpus delicti*“, se nenašel, ale to je jen „detail“!

Nejnovější výzkumy v tomto ohledu vedly rovněž k negativním výsledkům. Zde je jeden příklad. Podle zprávy velitele bezpečnostní policie a SD *Einsatzkommando 3* z 1. prosince 1941 byly v Mariampole (Litevsky: Marijampol) 1. září 1941 zastřeleny následující osoby:⁶⁶⁷

„1 763 Židů, 1 812 Židovek, 1 404 židovských dětí, 109 mentálně nemocných, 1 německá státní příslušnice, která se vdala za Žida, 1 Ruska.“

⁶⁶³ GARF, 128-132. Fotoalbum bez stránkování.

⁶⁶⁴ *Enzyklopädie des Holocaust, op. cit.* (pozn. 104), Vol. I, str. 13 ad. Zdá se, že anglické vydání tento obrázek neobsahuje, *op. cit.* (pozn. 18).

⁶⁶⁵ *Encyclopedia of the Holocaust, op. cit.* (pozn. 18), str. 14.

⁶⁶⁶ RGVA, 500-1-25/1, str. 151.

⁶⁶⁷ *Dissecting the Holocaust, op. cit.* (pozn. 81), str. 44 ad.

Gerhard Rudolf s odkazem na litevské noviny *Liteuvos Rytas* píše:⁶⁶⁸

„Litevské město Marijampol se v létě 1996 rozhodlo postavit památník holocaustu desetitisícům Židů, které zde údajně zabily a pohřbily německé *Einsatzgruppen*. Aby byl památník na správném místě, snažili se najít umístění masových hrobů. Vykopali místo udávané svědky, ale nenašli ani stopu.“

Když Sověti objevili těla obětí Němců, vždy je fotografovali, dokonce i na málo známých místech jako tábor Siretzki na Ukrajině.⁶⁶⁹ V Osvětimi-Březince našli 536 těl, přičemž byla u všech provedena pitva.⁶⁷⁰ Mrtví byli za přítomnosti mnoha lidí slavnostně pohřbeni. To bylo fotografováno a mnoho scén i filmováno.⁶⁷¹

Věnujme se nyní otázce, co nám oficiální historiografie říká o údajné „Operaci 1005“ a na jakých zdrojích je založena. V článku v *Encyklopedii holocaustu* stojí:⁶⁷²

„Operace 1005. Krycí jméno pro rozsáhlou činnost zaměřenou na zaházení stop vražd milionů lidských bytostí v nacisty okupované Evropě.“

Rozhodnutí spustit tuto operaci mělo údajně padnout v Berlíně začátkem roku 1942. Jako důkaz se uvádí dopis z 20. února 1942 od šéfa gestapa Heinricha Müllera Martinu Lutherovi z ministerstva zahraničí,⁶⁷³ v němž se probírá téma nedostatečnosti pohřbívání a jenž měl být napsán poté, co Müller „obdržel anonymní dopis se stížností na problém s mrtvolami ve Warthegau“. Dopis má spisovou značku „IV B 4 43/42 gRs (1005)“,⁶⁷⁴ a údajná „Operace 1005“ prý dostala jméno podle tohoto dokumentu!

Ovšem Alfred Streim cituje příslušný dopis podle znalostí z první ruky:

„Himmler 20. listopadu 1942 nařídil SS-*Gruppenführerovi* Müllerovi, vedoucímu oddělení IV v RSHA, písemně (Zst. Dok. Slg. Ordner 3, Bl. 583): „... Ručíte mi za to, že těla těchto zemřelých Židů budou na všech místech buď spálena nebo pohřbena, a že se s těmito těly nikde nestane nic jiného...“

Neříká, že dopis má hlavičku „IV B 4 43/42 gRs (1005)“, nepřiděluje mu označení „1005“ a omezuje se na následující komentář:⁶⁷⁵

„Úkol dostal – podle referenční značky RSHA – číslo ,1005‘.“

⁶⁶⁸ GARF, 128-132. Fotoalbum bez stránkování. Tři fotografie zobrazují několik desítek těl ležících na zemi. Na jiných lze rozpoznat „přikop částečně zaplněný těly“.

⁶⁶⁹ GARF, 7021-108-21. Soubor individuálních pitevních zpráv.

⁶⁷⁰ Ohledně těchto fotografií porovnej *KL Auschwitz, op. cit.* (pozn. 485), str. 228 ad.

⁶⁷¹ *Encyclopedia of the Holocaust, op. cit.* (pozn. 18), článek „Aktion 1005“, vol. I, str. 11.

⁶⁷² Podle C. Gerlacha tento dopis napsal Himmler Müllerovi! *Op. cit.* (pozn. 426), str. 773.

⁶⁷³ *Encyclopedia of the Holocaust, op. cit.* (pozn. 18), článek „Aktion 1005“, vol. I, str. 11.

⁶⁷⁴ Thomas Sandkühler, *Endlösung in Galizien. Der Judenmord in Ostpolen und die Rettungsinitiativen von Berthold Beitz 1941-1944*, Verlag H. J. V. Dietz Nachfolger, Bonn 1996, str. 277.

⁶⁷⁵ A. Streim, „Die Verbrechen der Einsatzgruppen in der Sowjetunion“, in: A. Rückerl (ed.), *NS-Prozesse, op. cit.* (pozn. 254), str. 78.

Takže příslušný dopis je datován 20. listopadu 1942, ne 20. února. To by znamenalo, že operace dostala název „1005“ plných pět měsíců po svém zahájení! Navíc jsou Židé v dopise označováni za „zemřelé“, ne „zastřelené“ nebo „zabité“. A dále, těla měla být likvidována buď spálením *nebo pohřbením*, což znamená, že Himmlerův dopis nemůže mít žádnou souvislost s vykopáváním a pálením mrtvých Židů a máme zde co dělat s primitivním podvodem.

Podle oficiální historiografie⁶⁷⁶ dostal „Operaci 1005“ na starost SS-*Standartenführer* Paul Blobel a „operace započala v červnu 1942 pokusem spálit mrtvolky ve vyhlazovacím táboře Chelmno“.⁶⁷⁷ V počáteční fázi měla být těla v údajných východních vyhlazovacích táborech exhumována a pálena. Tento problém jsme detailně probrali v kapitole 4.

Druhá fáze měla probíhat od začátku června 1943 do konce července 1944. V tomto období měly být masové hroby na sovětských a polských územích vyprázdněny a stopy masakrů zahlazeny.

Encyklopedie holocaustu zobrazuje mapu nejdůležitějších lokalit, kde mělo k této činnosti docházet. Jde o obrovskou plochu, táhnoucí se ze severu na jih zhruba v délce 1 500 kilometrů (od Severního po Černé moře) a ze západu na východ asi 1 300 kilometrů (ze západního Polska po německo-sovětskou frontu).⁶⁷⁸ Počínaje táborem Janowska ve Lvově měla mít každá oblast své „*Sonderkommando* 1005“, sestávající z důstojníků *Sicherheitsdienst* (bezpečnostní služby) a *Sicherheitspolizei* (SIPO, bezpečnostní policie), mužů z *Ordnungspolizei* (pořádkové policie) a desítek či stovek – většinou židovských – vězňů, kteří měli za úkol výkon manuální práce.

„*Sonderkommando* 1005-A“ a „*Sonderkommando* 1005-B“ měly být aktivní v Kyjevu. Obě, jak se tvrdí, pak byla přemístěna. „*Sonderkommando* 1005-Mitte“ svou činnost údajně zahájilo v Minsku. Ostatní „*Sonderkommando* 1005“ měla být rozmístěna v Litvě, Estonsku, okrese Bialystok, Generálním gouvernementu a Jugoslávii.⁶⁷⁹

Když člověk v souladu s nejkompexnějšími studii o tomto tématu, které existují, uváží, že jen samotné *Einsatzgruppen* měly zastřelit 2 200 000 lidí (Židů i Nežidů),⁶⁸⁰ že wehrmacht, SS a policejní jednotky jsou rovněž obviňovány ze statisíců vražd a že – jak jsme již zdůraznili – Sověti ani Poláci nenašli žádné masové hroby s byt' jen několika tisíci těl, „*Sonderkommando* 1005“ musela exhumovat a spálit mezi jedním a půl až třemi miliony těl. To znamená, že během 13 měsíců musela vyprázdnit tisíce hrobů na stovkách míst, rozptýlených po obrovské oblasti – a to vše bez zanechání jakýchkoliv materiálních či dokumentárních stop!

Samozřejmě by bylo nemožné lokalizovat tisíce masových hrobů na ploše přes 1 200 000 čtverečních kilometrů bez tisíců map, na nichž by byly označeny, ale takové mapy nejsou zmíněny ani v jediné zprávě *Einsatzgruppen* ani v žádném jiném dokumentu, a nebyly nikdy nalezeny ani mezi německými dokumenty získanými vítězi druhé světové války. A kdyby – jak tvrdí svědci – navzdory nařízením o zatemňování za noci hořely tisíce hranic, neobjevilo je a nevyfotografovalo žádné sovětské průzkumné letadlo – jinak by takové snímky byly okamžitě využity k propagandistickým účelům.

Thomas Sandkühler to bagatelizuje.⁶⁸¹

⁶⁷⁶ *Encyclopedia of the Holocaust*, op. cit. (pozn. 18), článek „Aktion 1005“, vol. I, str. 11.

⁶⁷⁷ *Tamtéž*.

⁶⁷⁸ *Encyclopedia of the Holocaust*, op. cit. (pozn. 18), článek „Aktion 1005“, vol. I, str. 12.

⁶⁷⁹ *Tamtéž*, str. 11-14.

⁶⁸⁰ H. Krausnick, Hans Heinrich Wilhelm, *Die Truppe des Weltanschauungskrieges*. Deutsche Verlags-Anstalt, Stuttgart 1981, str. 621.

⁶⁸¹ T. Sandkühler, op. cit. (pozn. 674), str. 278.

„Vzhledem k přísnému utajení „Operace 1005“ jsou písemné zdroje k ní velmi vzácné.“

Jinak řečeno nejsou žádné! Sandkühlerovo prohlášení odráží naprosté rozpaky, které ortodoxní historici tváří v tvář této nehoráznosti pocítují, přičemž předkládají klasické otřepané vysvětlení: Dokumenty neexistují „vzhledem k přísnému utajení“! Tato hypotéza stojí v přímém rozporu se *skutečností*, kterou popisuje Gerald Reitlinger:⁶⁸²

„Originální série [zpráv *Einsatzgruppen*] sestává téměř z 200 zpráv s rozdělovníkem o 60 až 100 kopiích na každou zprávu. [...]

Není snadné pochopit, proč za sebou vrazi zanechali tak hojné důkazy, [...]

Situační zprávy ze SSSR tvoří celkem „přes 2 900 strojopisných stran“⁶⁸³ a všechny byly šířeny minimálně ve 30 vyhotoveních. Němci tedy měli distribuovat desetitisíce stran dokumentů týkajících se masových střílení ze strany *Einsatzgruppen*, pak jim najednou došla nutnost exhumovat a spálit těla, ale inkriminované dokumenty zničit zapomněli!

Skutečností zůstává, že se příběh o „Operaci 1005“ zakládá na pár naprosto nevěrohodných svědeckých výpovědích. První z nich shromáždily sovětské komise či novináři a vyšly v *Černé knize*, vydané Iljou Ehrenburgem a Wassiliem Grossmanem. Jde o propagandistickou sbírku vyprávění údajných očitých svědků. Kromě již zmíněného Vladimira K. Davidova zde nacházíme svědectví (z doslechu) Shimona Ariela a Zalma Edelmana o Bialystoku,⁶⁸⁴ několika (podle vlastních tvrzení) uprchlíků z Kaunasu,⁶⁸⁵ a Y. Farbera o Ponari (Litva).⁶⁸⁶ Tito svědci neví nic o žádné „Operaci 1005“ nebo „Sonderkommandu 1005“.

Název „Sonderkommando 1005“ vymysleli Sověti. Během přelíčení 9. února 1946 před norimberským tribunálem četl hlavní justiční rada Smirnov výňatky z protokolu „výslechu Gerharda Adametze (předmět doličný USSR-80, dokument číslo USSR-80), poráženého poručíkem americké armády Patrickem McMahonem“, kde je řeč o činnosti „Sonderkommando 1005-A“ a „1005-B“.⁶⁸⁷

Roku 1946 v Lodži vyšla *Brygada Śmierci* (Brigáda smrti) od Leona Weliczkera, nejdelší a nejpodrobnější svědecká zpráva o „Brigádě 1005“, kterou Thomas Sandkühler opět hodnotí zdvořile mírným způsobem.⁶⁸⁸

„Otřesná sdělení Weliczkera mají jen nepatrnou důkazní hodnotu.“

Přesněji řečeno nemají žádnou!

SS-*Standartenführer* Paul Blobel byl těmito svědkům neznámý. S „Operací 1005“ ho spojil Erwin Schulz, od začátku ruského tažení do září 1941 vůdce *Einsatzkomanda V* pod *Einsatzgruppe C* v *Sicherheitspolizei*, sloužící pod SS-*Brigadeführerem* Raschem. Schulz však neznal název této údajné masové operace na exhumaci a spalování mrtvol, neboť ten byl stanoven až roku 1947. 20. prosince 1945 uvedl:⁶⁸⁹

⁶⁸² G. Reitlinger, *op. cit.* (pozn. 183), str. 213.

⁶⁸³ H. Krausnick, H. H. Wilhelm, *op. cit.* (pozn. 680), str. 333.

⁶⁸⁴ I. Ehrenburg, V. Grossman, *Le Livre Noir, op. cit.* (pozn. 24), str. 434-439.

⁶⁸⁵ *Tamtéž*, str. 634-636.

⁶⁸⁶ *Tamtéž*, str. 827-851.

⁶⁸⁷ *IMT*, Vol. VII, str. 593-596, Document USSR-80.

⁶⁸⁸ T. Sandkühler, *op. cit.* (pozn. 674), str. 522.

⁶⁸⁹ NO-3841.

„Asi v roce 1943 jsem se během zaměstnání jako vedoucí oddělení I RSHA dozvěděl, že *SS-Standartenführer* Blobel v této době musel učinit nerozpoznatelnými masové hroby lidí zastřelených a zlikvidovaných na územích evakuovaných wehrmachtem. Pokud si dobře vzpomínám, krycí název pro masové hroby byl ‚vodní místa‘ (*Wasserstellen*).“

Nyní už stačilo jen všechno poskládat dohromady.

Rudolf Höß v krakovském vězení v listopadu 1946 napsal:⁶⁹⁰

„*Standartenführer* Blobel měl pověření najít a zlikvidovat všechny masové hroby v celém východním prostoru. Jeho oddělení dostalo kódové číslo 1005.“

A konečně v předběžném vyšetřování ve věci procesu proti *Einsatzgruppen*, jenž se konal od 29. září 1947 do 12. února 1948 v Norimberku, Paul Blobel uznal za výhodnější „přiznat se“ k tomu, z čeho se již pro obžalobu staly „skutečnosti stanovené z úřední moci“. V „místopřísežném prohlášení“ v Norimberku 6. června 1947 uvedl do protokolu:⁶⁹¹

„V červnu 1941 jsem se stal velitelem *Sonderkommando* 4 A. Toto *Sonderkommando* bylo přiděleno k *Einsatzgruppe* C pod velením dr. Rasche. Mně přidělený úsek se nacházel v oblasti šesté armády, jíž velel polní maršál von Reichenau. V lednu 1942 jsem byl z kázeňských důvodů ve funkci velitele *Sonderkommando* 4 A vystřídán a poslán do Berlína. Tam jsem nějakou dobu zůstal bez práce. Byl jsem pod dohledem úřadu IV pod *Gruppenführerem* Müllerem.

Na podzim 1942 jsem dostal úkol odjet jako Müllerův zmocněnec na obsazená východní území a zahladit stopy po masových hrobech vzniklých popravami *Einsatzgruppen*. To byl můj úkol až do léta 1944.“

Američtí vyšetřovatelé byli podle všeho s tímto „přiznáním“ nespokojení a přinutili Blobela k dalšímu „místopřísežnému prohlášení“. Tentokrát byla jeho výpověď detailnější.⁶⁹²

„Když jsem byl v této funkci vystřídán, musel jsem se v Berlíně hlásit *SS-Obergruppenführerovi* Heydrichovi a *Gruppenführerovi* Müllerovi a v červnu 1942 jsem byl *Gruppenführerem* Müllerem pověřen úkolem zahladit stopy poprav *Einsatzgruppen* na východě. Můj rozkaz zněl osobně informovat velitele *Sicherheitspolizei* a SD, ústně jim předávat Müllerovy rozkazy a dohlížet na jejich provádění. Tento rozkaz byl tajná říšská záležitost a *Gruppenführer* Müller nařídil, že kvůli přísnému utajení tohoto úkolu nesmí být vedeny žádné písemné záznamy.“

Tato verze s novým datováním („v červnu 1942“ místo „na podzim 1942“) byla povýšena na stěžejní bod oficiální historiografie. Že Blobel ani v jedné ze svých výpovědí nemluvil o „Operaci 1005“ či „*Sonderkommando* 1005“ nehrálo roli, jelikož tyto malé mezírky historii přirozeně zaplnili!

⁶⁹⁰ Rudolf Höß, *The Commandant of Auschwitz*, Phoenix Press, London 2000, str. 188. Relevantní část byla v Norimberku prezentována jako dokument NO-4498b.

⁶⁹¹ NO-3842.

⁶⁹² NO-3947.

Aby bylo rozuměno, tím, co zde uvádíme, nechceme tvrdit, že neprobíhalo žádné otevírání masových hrobů a spalování mrtvol, stejně jako netvrdíme, že nedocházelo k žádnému střílení Židů. Silně však zpochybňujeme obrovský rozsah, který těmto událostem připisuje oficiální historiografie.

5. Osud západních Židů na východě

Západní Židé deportovaní na obsazená východní území přinejmenším zpočátku nesdíleli osud „sovětských Židů“. Christopher R. Browning připouští:⁶⁹³

„Tím, že se Hitler rozhodl zabít všechny ruské Židy,⁶⁹⁴ prolomil začarovaný kruh spočívající v tom, že s každým novým vojenským úspěchem neustále rostl počet Židů, kteří se dostávali pod německou kontrolu. Ale pro židovskou politiku nacistů ve zbytku Evropy to neznamenovalo žádnou přímou změnu. Dál mluvili o emigraci, odsunu a plánech na budoucí židovskou domovinu.“

V „*Souhrnné zprávě od 16. října do 31. ledna 1942*“, která již byla zmíněna, se nachází pasáž na téma „*Židé z Říše*“, kde stojí:⁶⁹⁵

„Od prosince 1940 [správně má být 1941] přijížděly transporty Židů z Říše v krátkých intervalech. Z nich bylo 20 000 Židů nasměrováno do Rigy a 7 000 do Minsku. Prvních 10 000 Židů evakuovaných do Rigy bylo částečně umístěno v prozatímním sběrném táboře, částečně v nově zřízeném barákovém táboře v blízkosti Rigy. Zbylé transporty byly zpočátku posílány do oddělené části řížského ghetta.“

Stavba barákového tábora s využitím všech práce schopných Židů pokročila natolik, že na jaře bude možné poslat do tohoto tábora všechny evakuované Židy, kteří přežili zimu.

Z Židů z Říše je práce schopná jen malá část. Přibližně 70-80 % jsou ženy a děti, jakož i staré osoby neschopné práce. Úmrtnost neustále stoupá i v důsledku nezvykle kruté zimy.

Výkonnost toho mála práce schopných Židů z Říše je uspokojivá. Vzhledem k němčině a relativně větší čistotě jsou jako pracovní síla vhodnější než ruští Židé. Přizpůsobivost Židů, s níž se snaží podřídit život okolnostem, je pozoruhodná.

Nynější nahromadění Židů v nejmenším prostoru ze všech ghatt přirozeně přináší větší nebezpečí epidemií, kterým se nejúčinněji vzdoruje využitím židovských lékařů. V jednotlivých případech byli Židé s nakažlivou nemocí izolováni pod záminkou přesunu do židovského starobince nebo nemocnice a opraveni.“

V dopise řížského komisaře Lohseho *Standartenführerovi* Siegertovi z RSHA z 21. července 1942 se píše ohledně „*pracovně výchovného tábora*“ v Lotyšsku.⁶⁹⁶

⁶⁹³ Christopher R. Browning, „*La décision concernant la solution finale*“, in: *L'Allemagne nazie et le génocide juif*, op. cit. (pozn. 256), str. 198.

⁶⁹⁴ Jak jsme již zdůraznili, neexistuje žádný důkaz takového rozhodnutí.

⁶⁹⁵ RGVA, 500-4-92, str. 64.

⁶⁹⁶ RGVA, 500-2-8, str. 192.

„Z Židů evakuovaných z Říše se jich v tábore nachází ještě 400 a jsou nasazováni k přepravním a výkopovým pracím. Ostatní Židé deportovaní do Rigy jsou umístěni jinde.“

Západní Židé tedy rozhodně nebyli systematicky zabíjeni, ačkoliv většina byla práce neschopná. To je v příkrém rozporu s údajnými masovými likvidacemi popisovanými ve zprávách lotyšských Židů, o nichž jsme již mluvili.

Přirozená úmrtnost těchto Židů byla bezesporu velmi vysoká a občas jim hrozilo nebezpečí zabití, ovšem část jich válku přežila. Na neúplných seznamech jmen Židů deportovaných v létě 1944 z Kaunasu a Rigy do Stutthofu je nejméně 959 německých Židů. Jeden z nich, Berthold Neufeldt, se narodil 17. června 1936;⁶⁹⁷ byl tedy deportován ve věku 5 nebo 6 let a v létě 1944 stále žil.

Navíc je známo přinejmenším 102 přeživších po deportaci z Terezína do Rigy 9. ledna 1942 a 15 přeživších po deportaci 15. ledna téhož roku, nemluvě o 40 přeživších po deportaci do estonského Raasiku 1. září 1942. Tito Židé byli osvobozeni na následujících místech:

Bergen-Belsen, Bratislava, Bromberg, Buchenwald, Burggraben, Bydhost, Dachau, Danzig, Gottendorf, Gottenhof, Hamburg, Jagala, Kaiserswald, Kattowitz, Kaufering, Kieblasse, Kiel, Langenstein, Lauenburg, Libau, Magdeburg, Neuengamme, Neustadt, Raasiku, Raguhn, Riga, Sachsenhausen, Salaspis, Sophienwalde, Straßenhof, Stutthof, Terezín (Theresienstadt), Torun (Thorn).

Dalších 7 přeživších po transportu z Terezína do Minsku 16. listopadu 1941 bylo osvobozeno v Bergen-Belsenu, Dachau, Flossenbürgu, Osvětimi a Terezíně.⁶⁹⁸ Transporty nepřežili pouze jednotlivci, ale celé skupiny, které musely být do jisté míry početné, protože například v Magdeburgu byli osvobozeni Židé z transportu z 15. ledna 1942 a pět Židů z transportu z 9. ledna, v Buchenwaldu 3 Židé z transportu z 15. ledna a 7 Židů z transportu z 9. ledna.

Tito lidé přežili i katastrofální hygienické a zdravotní podmínky, jež roku 1945 panovaly v německých táborech. Počet přeživších v roce 1944 tedy musel být podstatně vyšší.

⁶⁹⁷ AMS, I-IIB-10, str. 176.

⁶⁹⁸ Tyto detaily jsou převzaty z již zmiňované knihy *Terezínská pamětní kniha, op. cit.* (pozn. 589), str. 569.

Kapitola VIII: Nepřímé transporty Židů na východní území

1. „Židovská rezervace“ Lublin

V září 1939, bezprostředně po vojenském zhroucení Polska, vznikl plán na vytvoření rezervace pro Židy na dobytém polském území, kam měli být deportováni všichni Židé žijící na územích pod německou kontrolou. Myšlenku vytvoření „*židovského státu pod německou správou u Krakova*“ přednesl Heydrich již 22. září v rozhovoru s Walterem von Brauchitschem, vrchním velitelem armády, a pak se jí na schůzce *Gauleiterů* na východě 28. a 29. září zabýval Alfred Rosenberg. Ten mluvil o plánu usadit „*celé Židovstvo*“ spolu se všemi nežádoucími elementy „*mezi Vislou a Bugem*“.

Heydrich v oficiálním projevu z 29. září mluvil o založení „*Říšského ghetta*“ v oblasti východně od Varšavy a Lublinu.⁶⁹⁹ Židovská rezervace měla být založena v zóně jižně od Lublinu, mezi Vislou a Bugem. Jedním z nejdůležitějších železničních uzlů v této oblasti bylo Nisko, a tak byl tento plán označován jako plán Nisko nebo operace Nisko. Transporty Židů do oblasti byly zahájeny v říjnu 1939 a pokračovaly do března 1940. 23. března 1940 Göring nařídil zastavení všech deportací do Generálního gouvernementu.

Na přiřčeněná polská území bylo z Říše deportováno celkem asi 34 520 Židů⁷⁰⁰ a do „rezervace“ bylo deportováno 6 615 vídeňských Židů.⁷⁰¹ Projekt byl zastaven krátce po svém zahájení, zejména proto, že mu konkuroval madagaskarský plán, k němuž v té době směřovaly všechny naděje Říše na vyřešení židovské otázky. Přesto byli polští Židé do lublinské „rezervace“ přesouváni i nadále: Od 14. srpna do 25. září 1940 to bylo 9 451 Židů z okresu Radom,⁷⁰² od 29. listopadu 1940 do 2. dubna 1941 pak 3 436 Židů z krakovského ghetta.⁷⁰³ Dále bylo do této oblasti roku 1940 deportováno 1 200 Židů ze Štětína, 5 570 z vězeňských táborů, 5 250 z oblasti Varšavy a 1 020 z Krakova. Roku 1941 bylo do „rezervace“ posláno 6 280 Židů z přiřčeněných polských území, 1 530 Židů z vězeňských táborů, 2 200 z oblasti Varšavy a 2 520 z Krakova.⁷⁰⁴ Tudiž do této zóny v letech 1939 – 1941 přijelo asi 79 600 Židů. Trans-

⁶⁹⁹ Seev Goshen, „*Eichmann und die Nisko-Aktion im Oktober 1939*“, in: *Vierteljahrshefte für Zeitgeschichte*, 1981, str. 78 ad.

⁷⁰⁰ Janina Kielboń, „*Deportacja Żydów do dystryktu lubelskiego (1939-1943)*“, in: *Zeszyty Majdanka*, XIV, 1992, str. 73.

⁷⁰¹ W. Benz (ed.), *op. cit.* (pozn. 82), str. 76.

⁷⁰² J. Kielboń, *op. cit.* (pozn. 700), str. 68 ad.

⁷⁰³ *Tamtéž*, str. 71 ad.

⁷⁰⁴ *Tamtéž*, str. 73.

porty západních Židů do lublinského distriktu byly opět zahájeny v březnu 1942, ovšem tentokrát v rámci nové politiky.

2. Transporty Židů do lublinského distriktu v roce 1942

Začátkem roku 1942 Němci začali shromažďovat Židy v distriktu Lublin a následně je deportovat dál na východ, aby tak vznikl prostor pro Židy ze Staré říše, Slovenska a Protektorátu. Tyto odsuny prováděl úřad vlády Generálního gouvernementu, *Hauptabteilung innere Verwaltung Abteilung Bevölkerungswesen und Fürsorge* (Odbor vnitřní správy, oddělení obyvatelstva a sociální péče), kterému posílali příslušné zprávy vedoucí oddělení Richard Türk i místní úřady.

Jedna z těchto zpráv je datována 6. ledna 1942 a týká se „odsunu 2 000 Židů z Mielec“. Stojí v ní.⁷⁰⁵

„1 000 Židů přijíždí ze správní oblasti Hrubieszow, cílová stanice Hrubieszow. 1 000 Židů přijíždí ze správní oblasti Cholm; cílová stanice 400 z nich je Włodawa, Parczew je cílovou stanicí 600. Datem, od kterého tato místa budou připravena je přijmout, je 15. leden 1942.“

Další zpráva, týkající se tohoto přesunu, úřady upozorňovala:⁷⁰⁶

„Prosím vás o absolutní dohled nad tím, aby Židé byli přijímáni ve svých cílových stanicích a řádně nasměrováni do lokalit, které jste určili; aby se nedělo, jako v jiných případech, že Židé přijedou do cílové stanice bez dozoru a nyní jsou rozptýleni po celé zemi.“

21. ledna 1942 vzrostl počet Židů deportovaných z Mielec na 4 500.⁷⁰⁷ Odsun byl zahájen 11. března 1942. Oněch 4 500 Židů bylo rozmístěno následovně:⁷⁰⁸

„1 500 do správ. obl. Cholm s cílovými stanicemi Włodawa and Parczew.

1 000 do správ. obl. Radzyn s cílovou stanicí Międzyrzec.

500 do správ. obl. Zamość s cílovou stanicí Susiec.

1 500 do správ. obl. Hrubieszow.“

Přímý vlak do Parczewa dorazil 13. března 1942; 800 Židů bylo umístěno do Włodawy, 200 v Sosnowieci (nebo Sosnowici, více 35 km západně od Włodawy). Odsun Židů z Mielec skončil 16. března. Zbytek Židů byl umístěn „v oblasti Krakova“.⁷⁰⁹

9. února 1942 bylo oznámeno „přesídlení 1 500 Židů s cílovými stanicemi Włodawa (900 Židů) a Parczew (600 Židů)“. V pokynech státního úřadu, pověřeného přesídlováním, jež byly

⁷⁰⁵ Józef Kermisz, *Dokumenty i Materiały do dziejów okupacji niemieckiej w Polsce, Tom II, „Akce“ i „Wysiedlenia“*, Warsaw-Lodz-Krakow 1946, str. 10.

⁷⁰⁶ *Tamtéž*, str. 11.

⁷⁰⁷ *Tamtéž*, str. 14.

⁷⁰⁸ *Tamtéž*, str. 27.

⁷⁰⁹ *Tamtéž*, str. 28.

předány místním úřadům jako přílohy *Oberlandesverwaltungsrate* (vyššího správního rady) Weiraucha, se nařizovalo toto:⁷¹⁰

„Úřad distriktu Lublin, Odbor vnitřní správy, oddělení obyvatelstva a sociální péče, mi nadále zůstává zodpovědný za to, aby usazovaní Židé podle možností dostávali přiděleno dostačující ubytování. Přesídlovaným Židům se povoluje vzít si s sebou lůžkoviny. Pokud jde o ostatní zavazadla a domácí vybavení, smí si s sebou vzít 25 kg na osobu. Židé budou 3 týdny po příjezdu do nových oblastí osídlení lékařsky monitorováni. Každé podezření na onemocnění skvrnitým tyfem musí být neprodleně hlášeno příslušnému okresnímu lékaři.“

22. března 1942 byli přesídleni Židé z Bilgoraje do Tarnogrodu, vesnice 20 km jižně od města. Ve zprávě stojí:⁷¹¹

„22. března 1942 proběhla evakuace 57 židovských rodin o 221 osobách z Bilgoraje do Tarnogrodu. Každé rodině bylo přiděleno vozidlo, aby si s sebou mohla vzít nezbytný nábytek a postele. O kontrolu a dozor se starala polská policie a jednotka zvláštního komanda. Akce proběhla bez incidentů podle plánu. Evakuovaní byli ještě týž den umístěni v Tarnogrodu.“

Fritz Reuter, úředník oddělení obyvatelstva a sociální péče v úřadu Generálního gouvernementu, distrikt Lublin, 17. března 1942 napsal záznam s odkazem na rozhovor vedený předchozí den s *SS-Hauptsturmführerem* Hansem Höflem, zmocněncem pro přesídlení Židů v lublinském distriktu:⁷¹²

„S Hstuf. Höflem jsem si na pondělí 16. března 1942 sjednal rozhovor, a to od 17:30 hod. V diskusi mi Hstuf. Höfle vysvětlil následující:

Již v odjezdové stanici by bylo vhodné rozdělovat Židy v transportech, odjíždějících do distriktu Lublin, na práce schopné a práce neschopné. Pakliže to nelze provést v odjezdové stanici, musí dojít k vyřídění transportu podle výše uvedených aspektů v Lublinu.

Všichni práce neschopní Židé mají jít do Bezecu [Belzecu], nejzazší pohraniční stanice v zamoszském kraji.

Hstuf. Höfle zvažuje postavení velkého tábora, kde by byli práce schopní Židé registrováni do kartotéky podle povolání a odtud vyžadováni.

Piaski bude zbavena Židů a bude sběrným místem pro Židy přicházející z Říše.

Trawnicki [Trawniki] prozatím nebude obsazován Židy.

H. se ptá, kde na trati Dęblin-Trawnicki bude moci být vyloženo 60 000 Židů. Ve věci našeho obeznámení s probíhajícími transporty Židů H. vysvětlil, že z 500 Židů příchozích do Susiec by mohli být vyříděni práce neschopní a posláni do Bezecu. Podle dálnopisu vlády ze 4. března 1942 vyjel z Protektorátu židovský transport, jehož cílovou stanicí byl Trawnicki. Tito Židé v Trawnicki nevystoupili, ale byli posláni do Izbizy. Na dotaz o kraji Zamosz, odkud by mohlo být vyžádáno 200 Židů na práci, H. odpověděl kladně.

⁷¹⁰ *Tamtéž*, str. 15.

⁷¹¹ *Tamtéž*, str. 46.

⁷¹² *Tamtéž*, str. 32 ad.

Na závěr uvedl, že by mohl přijímat 4-5 transportů denně s 1 000 Židy do cílové stanice Belzec. Tito Židé by přešli hranici a už by se do Generálního gouvernementu nikdy nevrátili.“

Citovaný dokument má mimořádný význam, a to ze dvou důvodů. Za prvé, Höfle byl zástupce *Stabführera* (velitele štábu) SS a policie v lublinském distriktu (Odilo Globocnik). Podle oficiální historiografie v této funkci koordinoval „výstavbu vyhlazovacího tábora Belzec a deportace do něj z lublinského distriktu“.⁷¹³ A za druhé, vražedná činnost v Belzecu měla být zahájena po uvedeném rozhovoru, 17. března 1942. Podle oficiální historiografie šlo o čistě vyhlazovací tábor (stejně jako u Treblinky, Sobiboru a Chelmná), kde žádné dělení na práce schopné a neschopné neprobíhalo. Přesto se v uvedeném dokumentu píše: Plánovalo se dělení Židů na práce schopné a práce neschopné.

Práceschopní Židé měli být využíváni na práci. Belzec se měl stát táborem, kde budou práceschopní Židé „registrováni do kartotéky podle povolání“. To ani v nejmenším neodpovídá „čistě vyhlazovacímu táboru“.

Všichni Židé neschopní práce měli jít do Belzecu. Tábor měl „přijímat 4-5 transportů denně s 1 000 Židů do cílové stanice Belzec,“ zjevně práce neschopných Židů, kteří budou deportováni „za hranici“ a už se nikdy nemají vrátit do Generálního gouvernementu. Proto byl Belzec označen za „nejzazší pohraniční stanici v zamoszském kraji“. Tato věta dává smysl jen v souvislosti s přesídlením za hranici.

Piaski se mělo stát „sběrným místem pro Židy přicházející z Říše“. Pokud člověk jede po silnici, je to 24 kilometrů jihovýchodně od Lublinu a dalších 94 od Belzecu. Vlákem je vzdálenost do Belzecu ještě větší (asi 130 km). To odporuje tezi, podle níž byl Belzec čistě vyhlazovací tábor, protože v tomto případě by byl sběrným místem samotný tábor.*

Na nějakém místě na trati Dęblin-Trawniki bylo zamýšleno vyložení 60 000 Židů. Dęblin se nachází 76 kilometrů severozápadně od Lublinu (směrem na Varšavu), Trawniki leží 13 km východně od Piaski (pro který sloužila jako železniční stanice) na trati Lublin-Rejowiec-Chelm/Lublin-Belzec (před stanicí Rejowiec se sbíhá trať vedoucí jižně na Belzec). Ani tento plán nelze uvést do souladu s tvrzením, že Belzec byl čistě vyhlazovací tábor.

Tuto skutečnost plně a zcela potvrzuje zpráva ze 7. dubna 1942. Jejím autorem je SS-*Hauptsturmführer* Richard Türk, vedoucí oddělení obyvatelstva a sociální péče v úřadu gubernéra distriktu Lublin. Zpráva se vztahuje k měsíci březnu a obsahuje odstavec „Operace židovského přesídlení vůdce SS a policie“. Türk v ní píše:

„Se zástupcem vůdce SS a policie byly a jsou probírány možnosti ubytování, a to s vymezením podél železniční trati Dęblin-Rejowiec-Belzec. Byly stanoveny alternativní možnosti.

Díky mému návrhu existuje základní shoda, že pokud možno ve stejné míře, v jaké jsou zde usazováni Židé ze západu, musí být vystěhováváni místní Židé. Současná situace s přesídlovacím pohybem je taková, že zde bylo usazeno přibližně 6 000 Židů z Říše, přibližně 7 500 bylo odsunuto z distriktu a 18 000 z města Lublin.

⁷¹³ *Enzyklopädie des Holocaust, op. cit.* (pozn. 104), vol. II, str. 619. Tuto informaci neobsahuje anglické vydání *Encyclopedia of the Holocaust, op. cit.* (pozn. 18).

* Zhruba 20 km od „sběrného místa“ Piaski ležel „vyhlazovací“ tábor Majdanek, nacházející se na předměstí Lublinu; pozn. překl.

Konkrétně bylo z Piaski, okres Lublin, vystěhováno 3 400 Židů a doposud přišly 2 000 říšských Židů; 2 000 z Izbice, okres Krasnystaw, a přišly 4 000 říšských Židů; z Opole a Wawolbnici, okres Pulawy, bylo odsunuto 1 950 [...]“

Zpráva dále hovoří o přesídlení Židů z Mielec a Bilgoraje, o nichž již byla řeč, a objasňuje, že velká část jich byla práce neschopná.⁷¹⁴

„Okres Cholm 13. března 1942 přijal asi 1 000 Židů, z nichž bylo 200 ubytováno v Sosnowice a 800 ve Wlodawě. 14. března 1942 přijal Miedzyrzec, okres Radzyn, asi 750 Židů. 16. března 1942 přijal okres Hrubieszow 1 343 Židů, z nichž bylo 843 ubytováno v Dubience a 500 v Belzu. Většinu tvořily ženy a děti a jen menšinu práce schopní muži. 16. března 1942 přijal okres Zamosz asi 500 Židů, kteří byli všichni ubytováni v Cieszanówě.

22. března 1942 bylo z Bilgoraje do Tarnogradu přestěhováno 57 židovských rodin o 221 osobách.“

Příliv západních Židů do distriktu Lublin započal uprostřed března 1942. První transporty vyjely 11. března 1942 z Protektorátu, 13. března ze Staré říše, 27. března ze Slovenska, 9. dubna z Východní marky. Byla v nich řada práce neschopných lidí, kteří byli usazováni ve vesnicích spolu s práce schopnými.

Předseda židovské rady v Lublinu poslal 12. dubna 1942 dopis Židovské sociální svépomoci v Krakově, obsahující ohledně Mielec „*počty přesídlených do jednotlivých obcí*“.⁷¹⁵

„Belz	460 osob
Cieszanów	465 osob
Dubienka	787 osob
Sosnowica	210 osob
Międzyrzec	740 osob
Wlodawa	770 osob“

Dopis pokračuje:

„Do Izbice přijely dva transporty z Protektorátu s 1 000 osobami.

Do Izbice jich přijelo 1 871 z Rhinelandu.

Do Piaski, Lu., přijelo 1 008 osob z Protektorátu.

Krom toho v několika posledních dnech přijely další transporty, jejichž počet kolísá mezi 2 500 až 3 000 osobami. Včera dostal⁷¹⁶ neoficiální – každopádně dosud nepotvrzenou – zprávu, že osobní vlak o 19 vagoněch, který prý jel do Izbicy a vezl evakuované z Vídně, měl projet Lublinem. Oficiálně se ještě nedalo nic zjistit. Pokud jde o samotný Lublin, ve městě dosud zůstal bezvýznamný počet Židů, kteří prý podle neoficiálních informací mají být přesídlení z města do okolí.“

⁷¹⁴ *Faschismus – Getto – Massenmord, op. cit.* (pozn. 294), str. 271.

⁷¹⁵ *Tamtéž*, str. 275 ad.

⁷¹⁶ Dr. Marek Alten, poradce pro židovské záležitosti guvernéra distriktu Lublin.

16. dubna 1942 poslal *Landkommissar* (zemský komisař) Lubartów následující dopis okresnímu hejtmanovi lublinské oblasti:⁷¹⁷

„Včera odpoledne v 18:00 hodin dorazil bez předchozího upozornění další transport asi 800 Židů. Asi polovina byly ženy a děti pod 14 let věku. V transportu nebyli žádní muži. Tito Židé rovněž pocházeli ze Slovenska. V pondělí a ve středu přijelo dohromady přes 1 600 Židů, téměř žádní vhodní pro práci. 200 Židů bylo transportováno dál do Kamionky, 300 do Ostrowa, 80 do Firlej.“

9. května 1942 informoval *Landkommissar* okresního hejtmana:⁷¹⁸

„Věc: Přesídlení Židů ze Slovenska.

Jak jsem již telefonicky oznámil, guvernér distriktu, oddělení obyvatelstva a sociální péče mě minulou středu informoval, že ve čtvrtek přijede 1 000 Židů ze Slovenska; asi za 14 dní budou transportováni dál. Transport sem přijel ve čtvrtek 7. května pozdě večer; bylo v něm 841 osob, starších mužů a žen s dětmi, 199 mužů bylo ponecháno v Lublinu. Tento transport byl lépe vybaven zavazadly a potravinami než ty předešlé. Přesídlení z Lublinu probíhalo pod dohledem SS-*Obstf.* Pohla, jenž zde byl přítomen také při příležitosti vystěhování zdejších Židů 9. dubna. Židé jsou prozatím usazováni v bývalém gymnáziu. Zda a kdy bude následovat další transport zatím není jasné.“

V dalším dopise z 13. května 1945 se píše:⁷¹⁹

„Včera zde byl osobně přítomen *Herr* krajský hejtman z Chlomu a prosil, aby práce schopní z dalších transportů byli také posíláni jemu, neboť nutně potřebuje pracovní síly. Dále si stěžoval, že potraviny přidělované transportním vlakům vždy zmizí v Lublinu. Prosím, aby byly potraviny v dalších transportech posílány i do Chlomu.“

Podobnou stížnost bylo slyšet i od zastoupení v Rejowieci:⁷²⁰

„Delegace mě informovala, že 17. dubna 1942 přijely 2 transporty vysídlenců ze Slovenska a Protektorátu. Zavazadla evakuovaných zůstala v Lublinu a delegace prosí, aby tato zavazadla, obsahující hlavně ložní prádlo, byla uvolněna.“

Aby vznikl prostor pro nově příchozí, byli polští Židé usazení v distriktu Lublin postupně deportováni dál na východ. Toto přesídlování inicioval vůdce SS a policie v Lublinu spolu s „pododdělením péče o obyvatelstvo“ guvernéra distriktu Lublin, a to na návrh místních úřadů. Například jistý Lenk, podřízený hejtman z Janów-Lubelsku, napsal vůdci SS a policie v Lublinu:⁷²¹

„Prosím Vás o vystěhování Židů z následujících míst:

⁷¹⁷ J. Kermisz, *op. cit.* (pozn. 705), str. 48.

⁷¹⁸ *Faschismus – Getto – Massenmord, op. cit.* (pozn. 294), str. 276.

⁷¹⁹ J. Kermisz, *op. cit.* (pozn. 705), str. 49.

⁷²⁰ *Tamtéž.*

⁷²¹ *Tamtéž*, str. 54.

Radomysl	500
Zaklikow	1 500
Annopo	1 500
Ulanow I	500
Modliborzyce	1 000
Janów-Lubelski	400
Krasnik	1 000

A dále uvedl:

„Tyto vystěhovávací operace by se měly týkat jen starých lidí, práce neschopných žen a dětí a takových mužů, kteří nejsou zaměstnáni na německých místech. Řemeslníci zde však zatím ještě mohou zůstat.“

13. května 1942 poslal krajský hejtman v Pulawy dopis guvernérovi distriktu Lublin, v němž pod bodem 5 stálo:⁷²²

„V Opole se ghetto skládá ze Židů, kteří sem byli před nedávnem posláni. Všichni práce schopní slovenští Židé již byli posláni z větší části na výše uvedené projekty. Proto se v opolském ghettu nachází pouze zbylí staří a nemocní Židé, kteří jsou nevyužitelní.“

19. května 1942 oznámil krajský hejtman z Lublinu na pododdělení péče o obyvatelstvo:⁷²³

„V dotazníku z 12. tohoto měsíce jsem doporučil, až vyvstane možnost, aby byli deportováni následující Židé, jejichž vystěhování je nutné v první řadě:

Lubartów	2 737
Ostrow-město	3 062
Piaski	6 166
Belzyce	3 639
Bychawa	2 733
Chodel	1 398
	19 735“

Krajský hejtman z Hrubieszow v dopise z 22. května uvedl:⁷²⁴

„Počet a bydliště Židů, jejichž vystěhování jako prvních se zdá být nutné, je následující:

- 1) Hrubieszow 5 690
- 2) Uchanie 2 025
- 3) Grabowiec 2 026
- 4) Dubienka 2 907
- 5) Belz 1 540“

⁷²² *Faschismus – Getto – Massenmord, op. cit.* (pozn. 294), str. 438.

⁷²³ J. Kermisz, *op. cit.* (pozn. 705), str. 53.

⁷²⁴ *Tamtéž*, str. 55.

Naprostu není pochyb, že tyto transfery měly za cíl vytvoření prostoru pro západní Židy deportované do lublinského distriktu. Ti byli později rovněž postupně přemísťováni. Zpráva z 5. října 1942 od krajského hejtmána v Lublinu guvernérovi distriktu Lublin k tomu poskytuje následující informace:⁷²⁵

„Věc: nařízení z 15.8.1942 a 28.9.1942. Vzhledem k výše uvedenému nařízení oznamuji, že od 1. ledna 1942 bylo do mého distriktu přestěhováno 8 009 Židů. 3 692 z nich již bylo opět odsunuto. Těmito přesídleními nevznikly výdaje respektive výlohy, protože jen obec Piaski dala bez nákladů k dispozici 400 vozidel na dopravu nemocných, dětí a zavazadel.“

Zmíněných 8 009 Židů bylo podle této zprávy umístěno v následujících lokalitách:

- 1 200 Židů z Německa v Belzyce
- 5 466 Židů z Německa v Piaski
- 54 Židů z Německa v Luszawě
- 652 Židů z Německa Kamionce
- 125 Židů ze Slovenska ve Firleji
- 512 Židů ze Slovenska v Ostrow Lub.

Německá politika přesídlování Židů měla odezvu také v německém tisku. 17. října 1942 vyšel v *Lemberger Zeitung* článek s titulkem „První Židů prosté město v GG“ (GG = Generální gouvernement), obsahující toto:⁷²⁶

„Lublin je první město v Generálním gouvernementu, jež se stalo Židů prostým, a nyní začíná proces osvobozování jednotlivých správních oblastí od Židů, kteří přinášeli do ekonomického života této země značný nepořádek. První okresní hejtmanství, kde již nejsou Židé, je Biala Podlaska. Probíhá to následovně: Okresní velitelé určí nějaké místo jako obytnou oblast pro Židy z celého okresního hejtmanství. Při čištění [svých území] si kraje Biala Podlaska a Radzin společně vybraly za židovskou obytnou oblast jedno město, totiž Międzyrzec. Jelikož ale toto místo leží na území okresního hejtmanství Radzin, Biala Podlaska již nemá žádné Židy. [...] Krajský hejtmán z *Lublin-Land* se rozhodl v rámci nastolení pořádku na území okolo Lubatowa [Lubartówa] vytvořit židovskou obytnou oblast v lubatowském ghettu, a to pro Židy z obcí Tysmieniec, Uscimow, Firlej, Kamionka, Luszawa, Lucka, Samokleski, Tarlo a města Ostrow včetně Niemce. Všichni Židé z uvedených obcí musí nejpozději 24 hodin po zveřejnění tohoto policejního nařízení obce opustit a odebrat se do židovské obytné oblasti ve městě. Židé, kteří se po uplynutí této lhůty budou nacházet mimo Lubatow, budou potrestáni smrtí. Židovská rada města Lubatow je povinna Židy přicházející z výše jmenovaných obcí ubytovat, zaregistrovat a bude-li to nezbytné, zaopatřit.“

Z článku jasně vyplývá, že pokud byla nějaká oblast prohlášena za „Židů prostou“, nemuselo to nutně znamenat vyhlazení dotčeného židovského obyvatelstva!

⁷²⁵ *Faschismus – Getto – Massenmord, op. cit.* (pozn. 294), str. 336.

⁷²⁶ *Lemberger Zeitung*, Nr. 246, 17. Oktober 1942, str. 5.

3. Číselná analýza transportů do lublinského distriktu

Polská historička Janina Kielboňová v článku vydaném roku 1992 podala téměř kompletní obrázek deportací Židů do lublinského distriktu v letech 1939 až 1942.⁷²⁷ V tabulce předkládáme data pro rok 1942:

Datum	Odkud	Kam	Deportovaných
11.3.1942	Terezín	Izbica	1 001
13.3.1942	Stará říše	Izbica	1 003
17.3.1942	Terezín	Izbica	1 000
19.3.1942	Stará říše	Izbica	1 000
25.3.1942	Stará říše	Izbica	426
27.3.1942	Slovensko	Izbica	1 000
27.3.1942	Stará říše	Izbica	1 008
28.3.1942	Stará říše	Trawniki	985
30.3.1942	Slovensko	Izbica	1 000
31.3.1942	Slovensko	Izbica	1 003
1.4.1942	Terezín	Piaski	1 000
5.4.1942	Slovensko	Lublin	1 495
9.4.1942	Vídeň	Izbica	998
12.4.1942	Slovensko	Lubartów	1 040
14.4.1942	Slovensko	Lubartów	1 038
14.4.1942	Stará říše	Trawniki	659
16.4.1942	Slovensko	Rejowiec	1 040
18.4.1942	Terezín	Rejowiec	1 000
20.4.1942	Slovensko	Rejowiec	1 030
22.4.1942	Slovensko	Nałęczów	1 001
22.4.1942	Stará říše	Izbica	949
23.4.1942	Terezín	Lublin	1 000
23.4.1942	Stará říše	Kraśniczyn	12
25.4.1942	Stará říše	Izbica	175
25.4.1942	Stará říše	Izbica	963
25.4.1942	Stará říše	Izbica	856
27.4.1942	Terezín	Lublin	1 000
27.4.1942	Slovensko	Nałęczów	1 251
27.4.1942	Vídeň	Włodawa	998
28.4.1942	Terezín	Zamość	1 000
30.4.1942	Terezín	Zamość	1 000
5.5.1942	Slovensko	Lubartów	1 040
6.5.1942	Slovensko	Łuków	1 038
7.5.1942	Slovensko	Łuków	1 040
8.5.1942	Slovensko	Międzyrzec Podl.	1 001
9.5.1942	Terezín	Sobibór/Osowa	1 000
11.5.1942	Slovensko	Chełm	1 001

⁷²⁷ J. Kielboń, *op. cit.* (pozn. 700), str. 61-91.

12.5.1942	Slovensko	Chełm	1 002
12.5.1942	Vídeň	Izbica	1 001
12.5.1942	Stará říše	Bełzyce	1 000
13.5.1942	Slovensko	Dęblin	1 040
14.5.1942	Slovensko	Dęblin	1 040
14.5.1942	Vídeň	Izbica	1 006
17.5.1942	Terezín	Lublin	1 000
17.5.1942	Slovensko	Puławy	1 028
18.5.1942	Slovensko	Nałęczów	1 025
19.5.1942	Slovensko	Nałęczów	1 005
20.5.1942	Slovensko	Puławy	1 001
23.5.1942	Slovensko	Rejowiec	1 630
24.5.1942	Slovensko	Rejowiec	1 022
25.5.1942	Terezín	Lublin	1 000
25.5.1942	Slovensko	Rejowiec	1 000
26.5.1942	Slovensko	Rejowiec	1 000
29.5.1942	Slovensko	Izbica	1 052
30.5.1942	Slovensko	Izbica	1 000
1.6.1942	Slovensko	Sobibór	1 000
2.6.1942	Slovensko	Sobibór	1 014
5.6.1942	Vídeň	Izbica	1 001
5.6.1942	Slovensko	Sobibór	1 000
6.6.1942	Slovensko	Sobibór	1 001
8.6.1942	Slovensko	Sobibór	1 000
9.6.1942	Slovensko	Sobibór	1 010
10.6.1942	Praha	Ujazdów	1 000
11.6.1942	Slovensko	Sobibór	1 000
12.6.1942	Terezín	Trawniki	1 000
12.6.1942	Slovensko	Sobibór	1 000
13.6.1942	Terezín	Majdanek	1 000
13.6.1942	Slovensko	Sobibór	1 000
14.6.1942	Slovensko	Sobibór	1 000
14.6.1942	Vídeň	Sobibór	996
15.6.1942	Stará říše	Izbica	145
15.7.1942	Stará říše	Izbica	13

Celkem: 69 084

Podle Korherrovy zprávy proběhly do 1. ledna 1943 následující evakuace Židů:

Ze Staré říše (Německa)	100 516
Z Východní marky (Rakouska)	47 555
Z Protektorátu (Čechy a Morava)	69 677
Celkem:	217 748 ⁷²⁸

⁷²⁸ NO-5194, str. 9.

Do *Altersghetto* (ghetta pro staré) Terezín přišlo celkem 87 193 Židů, rozdělených podle původního území takto: 33 249 ze Staré říše, 14 222 z Východní marky a 39 722 z Protektorátu.⁷²⁹

Mezi 16. říjnem a 4. listopadem 1941 bylo do ghetta v Litzmannstadtu (Lodži) deportováno 9 431 Židů ze Staré říše, 5 002 z Východní marky a 5 000 z Protektorátu (Prahy), tedy celkem 19 433.⁷³⁰

Do lublinského distriktu bylo ze Staré říše posláno 9 194 Židů (13. březen až 15. červenec 1942), z Východní marky 6 000 (9. duben až 14. červen 1942) a z Protektorátu 14 001 (11. březen až 13. červen 1942), tedy celkem 29 195.

A konečně mezi 20. říjnem 1939 a 12. březnem 1941 přišlo do Niska a dalších oblastí Generálního gouvèrnementu z Východní marky 6 615 Židů.⁷³¹

To nám dává následující obrázek:

	EVAKOVANÝCH	TEREZÍN	LITZMANNSTADT	GENERÁLNÍ GOUVERNEMENT	VÝCHODNÍ ÚZEMÍ
Stará říše	100 516	33 249	9 431	9 194	48 642
Východní marka	47 555	14 222	5 002	12 615	15 716
Protektorát	69 677	39 722	5 000	14 001	10 954
Celkem	217 748	87 193	19 433	35 810	75 312

Tudíž z 217 748 evakuovaných Židů přišlo 35 810 do lublinského distriktu a 75 312 na východní území. Téměř polovina z celkového počtu Židů – 106 626 – byla usídlena v ghettech Terezín a Litzmannstadt.

Představují deportace na východní území a do lublinského distriktu počátek vyhlazovací politiky? Citovaný seznam transportů nám umožňuje na tuto otázku odpovědět jednoznačným NE. Dokonce i po otevření takzvaných východních vyhlazovacích táborů totiž většina transportů směřovala do oblastí, v nichž se nacházela židovská osídlení. Například po spuštění provozu v Belzecu přijelo do těchto oblastí 30 transportů. Rovněž jich sem spousta dorazila v období mezi otevřením tábora Sobibor a příjezdem prvního transportu do tohoto tábora (1. června 1942) a šest ještě po tomto datumu. Krom toho po otevření Sobiboru směřovalo nejméně 20 transportů na cílová místa ležící ještě dál východním směrem. A nejen to: Po zahájení provozu v Treblince 23. července 1942 směřovalo do východněji položených oblastí nejméně 15 transportů. Je třeba upozornit, že přímé transporty do Minsku přijížděly nejprve do Varšavy a pokračovaly po trase Siedlce-Czeremcha-Wolkowysk, takže míjely Treblinku ve vzdálenosti asi 80 kilometrů (nádraží Siedlce) a Sobibor asi 140 kilometrů.

Jaký smysl by mělo nechat Židy určené k vyhlazení cestovat stovky kilometrů, když přitom jeli kolem dvou „vyhlazovacích táborů“? A kdyby tyto tábory skutečně měly tak neuvěřitelnou vražednou kapacitu, jakou jim přičítá oficiální verze historie, proč by proboha vozily desítky a desítky transportů Židy odsouzené na smrt k usídlení v distriktu Lublin, místo aby byli odvezeni přímo do těchto táborů?

⁷²⁹ NO-5194, str. 10.

⁷³⁰ Seznam nových obyvatel. APL, PSZ 19, str. 195.

⁷³¹ W. Benz, *Dimension des Völkermords*, op. cit. (pozn. 82), str. 76.

4. Počátek transportů Židů do Osvětimi

První dokumentačně doložitelné transporty Židů do Osvětimi probíhaly v rámci rozšíření programu na využití židovské pracovní síly. Příslušné transporty přijely z Francie a Slovenska.⁷³²

Martin Luther, vedoucí německého oddělení na ministerstvu zahraničí, poslal 16. února 1942 telegram na německé velvyslanectví v Bratislavě (Preßburku) a uvedl v něm, že „během přijímání opatření ke konečnému řešení evropské židovské otázky“ je říšská vláda připravena okamžitě poslat „20 000 mladých, silných slovenských Židů“ na východ, kde existuje „potřeba pracovního nasazení“.⁷³³ Slovenská vláda přijala německý návrh „horlivě“⁷³⁴ a přípravy na deportace mohly začít. Program deportací Židů byl schválen 13. března 1942 a byla učiněna opatření na odbavení 10 vlaků do Osvětimi i Lublinu podle následujícího rozvrhu:⁷³⁵

Číslo	Vlak číslo	Odjezd	Odkud	Příjezd	Místo určení
1	Da 66	25.3.1942	Poprad	26.3.1942	Osvětim
2	Da 67	27.3.1942	Žilina	27.3.1942	Lublin
3	Da 68	27.3.1942	Lamač (Patrónka)	28.3.1942	Osvětim
4	Da 69	29.3.1942	Sereď	30.3.1942	Lublin
5	Da 70	30.3.1942	Nováky	31.3.1942	Lublin
6	Da 71	1.4.1942	Lamač	2.4.1942	Osvětim
7	Da 72	2.4.1942	Poprad	3.4.1942	Osvětim
8	Da 73	5.4.1942	Žilina	5.4.1942	Lublin
9	Da 74	7.4.1942	Nováky	8.4.1942	Lublin
10	Da 75	7.4.1942	Poprad	8.4.1942	Osvětim
11	Da 76	8.4.1942	Sereď	9.4.1942	Lublin
12	Da 77	11.4.1942	Žilina	11.4.1942	Lublin
13	Da 78	11.4.1942	Lamač	12.4.1942	Osvětim
14	Da 79	13.4.1942	Poprad	14.4.1942	Osvětim
15	Da 80	14.4.1942	Sereď	15.4.1942	Lublin
16	Da 81	16.4.1942	Nováky	17.4.1942	Lublin
17	Da 82	17.4.1942	Poprad	18.4.1942	Osvětim
18	Da 83	18.4.1942	Lamač	19.4.1942	Osvětim
19	Da 84	20.4.1942	Poprad	21.4.1942	Osvětim
20	Da 85	21.4.1942	Nováky	22.4.1942	Lublin

Každý transport mělo tvořit 1 000 osob.⁷³⁶

⁷³² V této části autor (Carlo Mattogno) shrnuje příslušné výsledky své studie „Sonderbehandlung“ ad Auschwitz, *op. cit.* ((pozn. 2), str. 33-43 a 64-73), a přidává některé nové prvky. – Viz také Enrique Aynat, *Estudios sobre el „Holocaustio“*, Valencia 1994.

⁷³³ T-1078.

⁷³⁴ NG-2586-J, str. 6.

⁷³⁵ *Riešenie židovskej otázky na Slovensku (1939-1945). Dokumenty*, Part 2, Edícia Judaica Slovaca, Bratislava 1994, str. 59 ad. *Tragédia slovenských Židov. Fotografie a dokumenty*, Bratislava 1949, str. 91 (reprodukce plánu transportů). *Tragédia slovenských Židov. Fotografie a dokumenty*, Banská Bystrica 1992, str. 161 (reprodukce plánu transportů od 26. března do 7. dubna 1942).

⁷³⁶ *Riešenie...*, *op. cit.* (pozn. 735), str. 38 ad.

Jak jsme viděli v předešlé podkapitole, Židé z přímých deportací do Lublinu byli rozmístěni po okolních obcích.

Německé velvyslanectví v Bratislavě 29. dubna 1942 předalo slovenské vládě ústní nótu tohoto obsahu:

„Židé, kteří byli a ještě budou dopraveni z území Slovenska na říšská území, budou po přípravě a přeškolení přijíždět do Generálního gouvernementu a obsazených východních území. Ubytování, stravování, oděvy a přeškolování Židů, včetně jejich příbuzných, přináší náklady, jež nemohou být pokryty z ponejprv pouze malého pracovního výkonu Židů, neboť přeškolování přináší výsledky až po nějaké době a protože jen část Židů, kteří byli a budou přemístěni, je práceschopná.“

Na pokrytí těchto výloh požadovala říšská vláda od slovenské částku 500 říšských marek na osobu.⁷³⁷

SS-*Hauptsturmführer* Dieter Wisliceny, Eichmannův zástupce na Slovensku, informoval 11. května 1942 slovenského ministra vnitra, že podle informací z RSHA je možné zintenzivnit transporty slovenských Židů do Osvětimi, ale upřesnil je následovně:⁷³⁸

„V těchto transportech však smí být jen práceschopní Židé a Židovky, žádné děti.“

Návrh nebyl přijat a proto šlo všech 19 transportů ze Slovenska v květnu 1942 do lublinského distriktu.

Roku 1942 bylo ze Slovenska deportováno celkem 57 752 Židů v 57 transportech. Z nich 38 čili celkem 39 006 osob skončilo v lublinském distriktu⁷³⁹ a zbylých 19 transportů s 18 746 osobami bylo posláno do Osvětimi.

Také první deportace Židů z Francie probíhaly v rámci programu na využití židovské pracovní síly, neboť v prvních transportech byli výhradně práceschopní Židé. SS-*Hauptsturmführer* Theodor Dannecker, zmocněnec pro židovskou otázku ve Francii, uvedl již v březnu 1942, že by se s francouzskými úřady mohla vést předběžná jednání „*ohledně odsunu přibližně 5 000 Židů na východ*“. Dále objasnil, že by to museli být „*mužští, práceschopní Židé, ne nad 55 let*“.⁷⁴⁰ Masové deportace Židů žijících ve Francii, ale také v Holandsku a Belgii, byly schváleny v červnu 1942. Němci tehdy v Osvětimi vedli v první řadě politiku využití židovské pracovní síly, takže problém s práce neschopnými byl jen okrajový. Dannecker napsal 15. června 1942 poznámku, v níž shrnul závěry rozhovoru, vedeného 11. června na oddělení IV b 4 RSHA:⁷⁴¹

„Z vojenských důvodů už během léta nemůže probíhat odsun Židů z Německa na východní deportační území.“

⁷³⁷ *Tamtéž*, str. 105.

⁷³⁸ *Tamtéž*, str. 108 ad.

⁷³⁹ Podle seznamu transportů citovaného v předchozí části čítalo 38 transportů do lublinského distriktu celkem 39 899 osob.

⁷⁴⁰ RF-1216.

⁷⁴¹ CDJC, XXVI-29.

RFSS [*Reichsführer SS* = Himmler] proto nařídil, že bude do koncentračního tábora Osvětim na výkon práce přemístěno větší množství Židů buď z jihovýchodu (Rumunska) nebo z obsazených západních území.

Základní podmínka je, že Židům (obojího pohlaví) bude mezi 16 až 40 lety. 10 % Židů může být práce neschopných.“

Eichmann 22. června 1942 napsal dopis velvyslaneckému poradci Rademacherovi na téma „*Pracovní nasazení Židů z Francie, Belgie a Nizozemí*“, v němž vysvětlil.⁷⁴²

„Prozatím se plánuje poslat do tábora Osvětim přibližně 40 000 Židů z obsazených oblastí Francie, 40 000 Židů z Nizozemí a 10 000 Židů z Belgie ve zvláštních vlacích, odvázejících denně 1 000 osob, a to od poloviny července respektive začátku srpna tohoto roku.“

Hledání osob na deportace by se podle Eichmannových instrukcí Rademacherovi mělo omezit především na „*práceschopné Židy*“.

26. června 1942 napsal SS-*Hauptsturmführer* Dannecker oběžník ohledně „*Směrnice pro evakuaci Židů*“. Deportace se měly omezit na „*práceschopné Židy obojího pohlaví od 16 do 45 let*“. Pod bodem 21 směrnice nařizovala toto:⁷⁴³

„Každá osoba s sebou musí mít:

- a) 1 pár těžkých pracovních bot, 2 páry ponožek, 2 košile, 2 páry spodků, 1 pracovní oděv, 2 sady ložního prádla (povlečení a prostěradla), 1 misku, 1 hrnek, 1 lžičku, 1 svetr a nezbytné toaletní potřeby.
- b) Každý Žid u sebe musí mít potraviny na třídní pochod. Smí si s sebou vzít jen 1 zavazadlo (1 kufr nebo batoh).“

Pod body 6 a 7 se nařizuje:

„K transportům bude ve zvláštním nákladním vagonu přidělena zásoba potravin na 14 dní (chléb, mouka, kroupy, fazole atd. v pytlích). [...]

Na každý vagon bude určen Žid zodpovědný za udržování pořádku během jízdy a vyčištění vagonu na konci cesty. Tento Žid s sebou také poveze čisticí prostředky.“

V červenci se začalo diskutovat i o problému deportací dětí. Dannecker se 10. července dotázal na RSHA,

„zda mohou být do deportací zahrnuty děti deportovaných Židů počínaje asi desátým transportem“⁷⁴⁴ ⁷⁴⁵.

21. července 1942 napsal Dannecker v poznámce týkající se telefonické debaty předchozí den.⁷⁴⁶

⁷⁴² NG-183.

⁷⁴³ RF-1221.

⁷⁴⁴ Desátý transport vyjel 24. července 1942.

⁷⁴⁵ T-441.

„S SS-*Sturmbannführerem* Eichmannem byla probrána otázka deportací dětí. Rozhodl, že jakmile bude opět možná přeprava do Generálního gouvernementu, mohou být zahájeny transporty dětí. SS-*Obersturmführer* Nowak přislíbil umožnit koncem srpna/začátkem září asi 6 transportů do Generálního gouvernementu se Židy všech typů (včetně práce neschopných a starých).“

Cílem těchto šesti transportů nemohla být Osvětim, neboť ta se nenacházela v Generálním gouvernementu, ale z německého pohledu na území Říše, a také proto, že deportace do Osvětimi v té době běžely na plné obrátky. Věta „*jakmile bude opět možná přeprava do Generálního gouvernementu*“ se proto nemůže vztahovat k Osvětimi.

13. srpna 1942 poslal SS-*Sturmbannführer* Günther telegram kompetentním orgánům SS v Paříži na téma „*Odsun Židů do Osvětimi. Odsun židovských dětí*“, ve kterém je informoval, že by židovské děti „*mohly být postupně deportovány do Osvětimi v plánovaných transportech*“.⁷⁴⁷ Čistě dětské transporty však nebyly povoleny. (Patrně se tak mělo zabránit nepříteli propagandisticky to využít.)

Den poté odjel v souladu s těmito nařízeními do Osvětimi z Francie transport, „*kde byly poprvé děti*“.⁷⁴⁸

V souladu s výše uvedenými pokyny byli v prvních vlacích do Osvětimi výhradně práce-schopní Židé, kteří byli normálně zapsáni do táborového seznamu vězňů. Následující tabulka shrnuje údaje o prvních 18 transportech.⁷⁴⁹

DATUM	DEPORTOVANÝCH	PŮVOD
26. březen	999	Slovensko
28. březen	798	Slovensko
30. březen	1 112	Compiègne
2. duben	965	Slovensko
3. duben	997	Slovensko
13. duben	1 077	Slovensko
17. duben	1 000	Slovensko
19. duben	1 000	Slovensko
23. duben	1 000	Slovensko
24. duben	1 000	Slovensko
29. duben	723	Slovensko
22. květen	1 000	Lublin KL
7. červen	1 000	Compiègne
20. červen	659	Slovensko
24. červen	999	Drancy
27. červen	1 000	Pithivers
30. červen	1 038	Beaune-La R.
30. červen	400	Lublin KL

⁷⁴⁶ RF-1233.

⁷⁴⁷ CJC, XXVb-126. Kopii dokumentu lze najít v E. Aynat, *op. cit.* (pozn. 732), str. 87.

⁷⁴⁸ T-444.

⁷⁴⁹ Transporty, které šly před 4. červencem 1942 údajně kompletně do plynu, jsou holý výmysl. Porovnej C. Matogno, „*Sonderbehandlung*“ *ad Auschwitz*, *op. cit.* (pozn. 2), str. 42 ad.

5. Osvětim jako tranzitní tábor pro západní Židy

SS-*Untersturmführer* Horst Ahnert, příslušník SIPO a SD v Paříži, napsal 5. září 1942 nótu k „evakuaci Židů“, začínající následovně.⁷⁵⁰

„*Reichssicherheitshauptamt* na začátku července 1942 stanovil, že by za účelem konečného řešení židovské otázky měly být ve větší míře zahájeny transporty Židů z Německem obsazených území kvůli pracovnímu nasazení.“

12. září* proběhla v Berlíně schůzka říšského ministra Alberta Speera, SS-*Obergruppenführera* Oswalda Pohla, vedoucího SS-WVHA, jakož i dalších funkcionářů. Nazítří Pohl předal podrobnou zprávu Himmlerovi. Diskuse se soustředila na čtyři body, z nichž první byl „rozšíření barákového tábora Osvětim kvůli migraci na východ“. Pohl k tomu napsal:⁷⁵¹

„*Reichsminister* prof. Speer tak chce v krátké době rozmístit přibližně 50 000 práce schopných Židů v závodech, které mají možnost ubytování. K tomuto účelu sesbíráme nezbytné pracovní síly především v Osvětimi z migrace na východ, takže se nenaruší výkon a uspořádání našich stávajících provozních zařízení. Židé určené k migraci na východ proto musí přerušit cestu a vykonávat zbrojní práci.“

„*Migraci na východ*“ se rozuměl odsun Židů na východní území. V tomto kontextu poslední věta jednoznačně znamená, že Židé neschopní práce svou cestu nepřerušili – takže se nezastavili v Osvětimi, ale pokračovali dál. Kam byla přinejmenším část těchto lidí poslána vyplývá ze zprávy, kterou napsal SS-*Untersturmführer* Ahnert o schůzce na oddělení IV b 4 RSHA z 28. srpna 1942. Jednalo se o schůzku svolanou kvůli projednání židovské otázky a zejména evakuace Židů na obsazených cizích územích, a také k diskusi o řešení dopravních problémů. Evakuace Židů na východ měla probíhat přes Osvětim. Bylo to uvedeno pod bodem c):⁷⁵²

„Začlenění pokrývek, bot a jídelního nádobí pro účastníky transportů. Velitel internačního tábora Osvětim žádal, aby byly do transportů bezpodmínečně zahrnovány příkrývky, pracovní boty a jídelní nádobí. Pokud se tak doposud nedělo, mají být do tábora neprodleně poslány.“

Bod e) se týkal zakoupení baráků:

⁷⁵⁰ CDJC, XXVI-61.

* V německém originále je uvedeno (patrně správně) 15. září; pozn. překl.

⁷⁵¹ Pohlova zpráva pro Himmlera ze 16. září 1942 na téma: a) *Zbrojní práce*. b) *Škody po bombardování*. BAK, NS 19/14, str. 131-133.

⁷⁵² Zpráva SS-*Untersturmführera* Horsta Ahnerta z 1. září 1942. CDJC, XXVI-59.

„SS-Obersturmbannführer Eichmann požadoval neprodlené provedení nákupu baráků objednaných velitelem Bezpečnostní policie Den Haagem. Tábor má být zřízen v Rusku. Transport baráků lze zařídit tak, že každý vlak s transportem poveze 3-5 baráků.“

V návrhu dohody mezi Židovskou radou Slovenska a SS-Sonderstab SS Führungshauptamt (Zvláštním štábem SS vedení hlavního úřadu) o výměně Židů za různé zboží je mezi požadavky Židovské rady uveden také následující:⁷⁵³

„Žádné další deportace z [sic!] Generálního gouvernementu a Osvětimi 15 dní po uzavření dohody.“

Co jiného by mohly znamenat deportace z Osvětimi než pokračující migraci na východ? Přední sionistka na Slovensku Gisi Fleischmannová napsala 24. března dopis, ve kterém stálo:⁷⁵⁴

„Tyto dny nám však přinesly zprávy od schlitim [deportovaných], které nás opravňují k malé naději, jejíž slabé zbytky tu lze ještě nalézt. Dostali jsme asi 200 dopisů z Dęblin-Ireny a Konskowola, distrikt Lublin, kde se kromě našich Židů nachází také belgičtí, kteří tam přijeli v posledních týdnech.“

Jenže všechny transporty, jež vyjely z Belgie do konce března 1943, směřovaly do Osvětimi,⁷⁵⁵ takže belgičtí Židé, kteří byli v Dęblin-Ireně⁷⁵⁶ a Konskowale – vesnici 6 km od Pulawy – tam nutně museli přijet z Osvětimi, a to v rámci již popsané migrace na východ.

Jiní Židé byli deportováni do ghetta v Grodnu (Bělorusko). Také oni se tam museli dostat přes Osvětim. Ve zprávě nazvané „*Warunki materialne bytu Żydów*“ (Materiální životní podmínky Židů) z druhé poloviny roku 1942 se ohledně ghetta v Lodži píše:⁷⁵⁷

„Je jeden faktor, který způsobuje, že počet Židů roste. Tím faktorem je vysídlování (*wysiedlenia*) z Němci obsazených oblastí. Zprávy o takových vysídlováních přichází nepřetržitě. Ví se, že z Berlína, Vídně a Prahy bylo do Lodže přesunuto 23 000 Židů; podobné případy jsou známy také ve Varšavě; před nedávnem byl jistý počet Židů z Belgie přesunut do Grodna.“

Právě citované dokumenty dokazují, že značná část židovského obyvatelstva západní Evropy (konkrétně Francie, Belgie a Nizozemí) byla od druhé poloviny roku 1942 odsunuta na východě, a to přes Osvětim, která sloužila jako tranzitní tábor. Bezprostředním cílem těchto Židů byl Generální gouvernement nebo Riga, odkud pokračovaly transporty dál na východ.

⁷⁵³ Dov Weissmandel, *Min-hammetsar*, Emunah, New York 1950, dokument 8 (mimo text). Název knihy (V souzení) je převzat ze žalmu 118,5: „V souzení jsem volal Hospodina, Hospodin mi odpověděl, daroval mi volnost.“

⁷⁵⁴ *Tamtéž*, dokument 23 (mimo text).

⁷⁵⁵ Serge Klarsfeld and Maxime Steinberg, *Mémorial de la déportation des Juifs de Belgique*, The Beate Klarsfeld Foundation, New York 1994, str. 42-45.

⁷⁵⁶ Irena je periferie Dęblin.

⁷⁵⁷ Maria Tyszkowa, „*Eksterminacja Żydów w latach 1941-1943. Dokumenty Biura Informacji i Propagandy KG AK w zbiorach oddziału rękopisów BUW*“, in: *Biuletyn Żydowskiego Instytutu Historycznego w Polsce*, no. 4 (1964), 1992, str. 49.

Tato politika byla vedena ještě 5. května 1943. Velitel Bezpečnostní policie a SD v Holandsku, *SS-Gruppenführer* Wilhelm Harster, toho dne napsal nótu, v níž shrnul nařízení z RSHA na následující měsíce:⁷⁵⁸

„1) Celková linie:

RFSS chce, aby bylo tento rok dopraveno na východ tolik Židů, kolik jen bude možné.

2) Další vlaky na východ:

Jelikož v Osvětimi má být vybudována nová továrna na bunu,* která byla na západě zničena nálety, bude především v měsících květnu a červnu potřeba maximální počet Židů ze západu. Bylo dohodnuto, že Židé připravení na transport budou nejprve přepraveni díky sloučení několika vlaků, pokud možno již v první polovině měsíce; tábor Westerbork [v Holandsku] se proto rychle vyprazdňuje. Cílem pro květen je číslo 8 000. Dojednání vlaků mají na starost BdS, Den Haag a RSHA.

3) Tábor Hertogenbusch:

Jelikož RSHA v červnu vyžaduje dalších 15 000 Židů, musí se co nejrychleji dosáhnout okamžiku, kdy budou moci být využiti i vězni z tábora Hertogenbusch [v Holandsku].“

Zpráva vyhotovená počátkem roku 1944 a dodaná varšavské delegaci, tedy zástupcům polské exilové vlády v Londýně, uvádí ohledně židovského obyvatelstva v Generálním gouvernementu v prosinci 1943:⁷⁵⁹

„Podle získaných zpráv se na polském území koncem prosince v legálních shromážděních nachází asi 150 000 Židů, z toho polovina zahraničních.“

Kdo by mohli být tito „zahraniční Židé“ na polském území, pokud ne západní Židé, kteří se dostali do Generálního gouvernementu přes Osvětim?

6. Konečná destinace Židů deportovaných na východ

Deportace Židů na východ tedy probíhaly ve dvou fázích: Židé byli nejprve dočasně usídleni nebo ubytováni v tranzitních táborech a poté odsunuti dál na východ. Vzhledem k nedostatečnosti stávající dokumentace nemůžeme s jistotou určit, jaká byla konečná destinace těchto deportovaných, ale existují různé důkazy, jež nám umožňují dospět k věrohodným závěrům. Ve „Směrnici pro řešení židovské otázky“, která se vrací k létu 1941, je tento odstavec:⁷⁶⁰

„Cílem je přeprava do ghatt za současného oddělení pohlaví. Existence množství více či méně uzavřených židovských osad v Bělorusku a Ukrajině tento úkol usnadňuje. Ostatně jsou k tomu vybírána místa, kde lze vzhledem k očekávaným pracovním projektům židovskou pracovní sílu plně využít.“

⁷⁵⁸ T-554.

* Buna je syntetický kaučuk; pozn. překl.

⁷⁵⁹ *Faschismus – Getto – Massenmord, op. cit.* (pozn. 294), str. 286.

⁷⁶⁰ PS-212. *IMT*, Vol. XXV, str. 304.

SS-Brigadeführer Otto Rasch, velitel *Einsatzgruppe C*, navrhl Berlínu 14. srpna 1942 následující řešení židovské otázky:⁷⁶¹

„Přebytečné židovské masy mohou být výborně využity a upotřebeny zejména ke kultivaci velkých močálů Pripjet a močálů na severním Dněpru a Volze.“

Jak již bylo uvedeno,⁷⁶² Himmler v dopise *Gauleiterovi* Arthuru Greiserovi 18. září 1941 napsal, že v souladu s přáním Vůdce mají být Židé ze Staré říše a Protektorátu transportováni „na východní území, přede dvěma roky začleněná do Říše“, ale pouze „jako první stadium“ v očekávání deportací „ještě dál na východ“.

V tajném telegramu z 9. listopadu 1941 od Lohseho Rosenbergovi ohledně Rigy stálo, že

„židovské tábory musí být přeloženy podstatně dál na východ“.⁷⁶³

Téhož dne dr. Leibbrandt zopakoval v telegramu říšskému komisaři pro Východní teritorium Heinrichu Lohsemu „Ohledně transportů Židů na východ“:⁷⁶⁴

„Židé jdou dál na východ. Tábory v Rize a Minsku jen dočasné opatření.“

Neexistuje žádný důvod pochybovat, že odkazy na opětovné deportace Židů na východ odpovídají pravdě. Ostatně to potvrzuje i článek ze 16. října 1942 v „*Israelitisches Wochenblatt für die Schweiz*“ (Izraelitském týdeníku pro Švýcarsko). Zmíněný list uvedl:⁷⁶⁵

„Po nějakou dobu existuje tendence rušit ghetta v Polsku. To byl případ Lublinu a pak přišla na řadu Varšava. Neví se, jak dalece byl tento plán již proveden. Bývalí obyvatelé ghatt jdou dál na východ na obsazená ruská území; v ghettech byli částečně nahrazeni Židy z Německa. [...] Jeden očitý svědek, jenž byl před nedávnem v Rize a podařilo se mu uprchnout, udává, že v řížském ghettu je ještě 32 000 Židů. Od okupace tisíce Židů zahynuly. Židé musí ráno nastupovat na nucené práce za městem. Nedostávají mzdu, ale jen poukázky na potraviny. Oproti ostatním obyvatelům dostávají silně omezené přiděly; jen 100 g chleba denně a 2 kg brambor týdně. V poslední době byly v Rize pozorovány transporty Židů z Belgie a dalších zemí západní Evropy, které však ihned zase pokračovaly dál na neznámé místo. V řížském ghettu proběhly 30. listopadu a 2. prosince pogromy, kterým padlo za oběť velmi mnoho Židů.“

Karol Sidor, slovenský velvyslanec u Svatého stolce, předal 23. května 1942 kardinálu státnímu sekretáři Luigi Maglionemu demarši ohledně řešení židovské otázky. Byla datována 8. května téhož roku a jednalo se o odpověď na dopis z 12. května 1941, kterým Svatý stolec

⁷⁶¹ Situační zpráva USSR č. 52 ze 14. srpna 1941. NO-4540.

⁷⁶² Viz kapitola VI.

⁷⁶³ GARF, 7445-2-145, str. 52.

⁷⁶⁴ *Tamtéž*.

⁷⁶⁵ *Israelitisches Wochenblatt für die Schweiz*, no. 42, October 16, 1942, str. 10 ad.

v této věci žádal o informace. Po vysvětlení důvodů časové prodlevy v odpovědi demarše pokračovala.⁷⁶⁶

„Ale v této době⁷⁶⁷ panovalo kolem řešení židovské otázky mlčení. Mezi slovenskou a německou vládou probíhala dlouhá jednání o řešení židovského problému v Evropě a byl vysloven názor, že vystěhování slovenských Židů představuje pouze část mnohem většího celkového programu. V blízké budoucnosti bude půl milionu Židů z [západní a střední] Evropy posláno do východní Evropy. Slovensko bude první stát, jehož židovské obyvatelstvo přijme Německo. Zároveň má probíhat emigrace Židů z Francie (obsazené části), Holandska, Belgie, Protektorátu a území Říše. Také Maďarsko vyjádřilo přání vypovědět 800 000 Židů, jak řekl předseda vlády dr. Kállay ve svém projevu 20. dubna tohoto roku.

Slovenští Židé budou umístováni na různých místech v oblasti Lublinu, kde definitivně zůstanou. Árijské obyvatelstvo bude z těchto území vystěhováno a na jeho místě vznikne výlučně židovský distrikt s vlastní správou, kde budou Židé žít pospolu a budou si moci zajistit existenci vlastní prací. Rodiny zůstanou pohromadě.“

Během projevu v Bad Tölz 23. listopadu 1942 před SS-junkery⁷⁶⁸ Himmler řekl:⁷⁶⁹

„Úplně se změnila také židovská otázka v Evropě. Vůdce v projevu v Říšském sněmu jednou řekl: Pokud Židovstvo zosnuje další světovou válku, aby vyhladilo árijské národy v Evropě, nebudou to árijské národy, kdo bude vyhlazen, ale Židé. Žid je evakuován z Německa: Dnes žije na východě a pracuje na našich cestách, železnici atd. Tento proces je prováděn důsledně, ale bez krutosti.“

Himmler 18. listopadu 1943 v projevu před vůdci SS a úředníky Generálního gouvěrnementu v Krakově mluvil o „[...] těchto 16 milionech cizích lidí, jejichž počet dříve ještě navyšoval nesmírný počet Židů, kteří ovšem nyní emigrovali, nebo byli odvezeni na východ. [...]“⁷⁷⁰

Ve výmarském projevu 16. prosince 1943 před veliteli *Kriegsmarine* (německého námořnictva) Himmler tvrdil:⁷⁷¹

„Takto a tolik Židů bylo odvezeno na východ. Stěhování národů, která v historii označíme velkými jmény, proběhla během tohoto krkolomného vývoje. [...]“

29. července 1942 psal z Vichy papežský nuncius ve Francii, monsignore Valerio Valeri, kardinálu státnímu sekretáři Luigi Maglionemu:⁷⁷²

⁷⁶⁶ *Actes et documents du Saint Siège relatifs à la seconde guerre mondiale. Le Saint Siège et les victimes de la guerre. Janvier 1941-Décembre 1942*, Libreria Editrice Vaticana, Vatican City 1975, Vol. 8, str. 542 ad.

⁷⁶⁷ Od listopadu 1941 do ledna 1942.

⁷⁶⁸ V roce 1937 byly školy pro velitele SS v Bad Tölz a Brunšviku, zřízené v letech 1934-1935, přejmenovány na „junkerské školy“, v nichž se na své úkoly připravovali budoucí velitelé SS. V původním smyslu slova byli junkeři příslušníci drobné pruské venkovské šlechty; pozn. překl.

⁷⁶⁹ Bradley F. Smith and Agnes Peterson (eds.), *Heinrich Himmler. Geheimreden 1933 bis 1943*, Propyläen Verlag, Frankfurt am Main 1974, str. 200.

⁷⁷⁰ *Tamtéž*, str. 201. Komplettní text: PS 22-33, *IMT*, Vol. XXIX, str. 620.

⁷⁷¹ *Tamtéž*, str. 201.

⁷⁷² *Actes et Documents...*, *op. cit.* (pozn. 766), Vol. 8, str. 610.

„Kolem dvacátého tohoto měsíce okupační úřady v Paříži za využití francouzské policie zatkly přibližně 12 000 Židů. Ti pak byli z větší části provizorně internováni ve Vélodrome d’Hiver⁷⁷³. Většinou jde o neárijce cizího původu, především Poláky, Čechy, atd., určené k deportaci na Ukrajinu.“

7. září 1942 „Kommandeur č. 12“ z *Einsatzkommando 12 Einsatzgruppe D* v ukrajinském Kislovodsku vydal následující nařízení:⁷⁷⁴

„Všem Židům. Za účelem osídlení méně obydlených oblastí Ukrajiny jsou všichni Židé žijící ve městě Kislovodsk i Židé, kteří nemají trvalé bydliště, povinni hlásit se ve středu 9. září 1942 v 5 hodin ráno berlínského času (6 hodin podle moskevského času) na nákladovém nádraží.

Každý Žid si s sebou vezme zavazadlo do 20 kg nebo méně s potravinami na 2 dny. Další jídlo bude německými úřady zajištěno na stanici. Navrhuje se vzít si s sebou jen to nejn nutnější: Cennosti, peníze, oblečení a příkrývky. Každá rodina zapečetí byt a na klíče připevní kousek papíru se jménem, příjmením, zaměstnáním a adresou členů rodiny. Klíč s lístkem bude odevzdán německým strážím na nákladovém nádraží. Kvůli potížím s dopravou není možné vzít s sebou náklad před 20 kg a nábytek. Kvůli lepší přípravě a dopravě každá rodina zabalí a zapečetí svůj majetek, prádlo atd. a při tom uvede jméno majitele. Za neporušenost věci zodpovídá *Kommandantur* [velitelství] č. 12.

Kdokoliv se zmocní majetku těchto Židů nebo se pokusí proniknout do židovského bytu, bude okamžitě zastřelen.

Přesídlení se vztahuje i na pokřtěné Židy.

Přesídlení se nevztahuje na rodiny, kde je jeden z rodičů Žid, ale druhý Rus, Ukrajinec či příslušník jiné národnosti.

Dále se přesídlení nevztahuje na příslušníky smíšené krve. Dobrovolné přesídlení rodin smíšené krve, míšenců I. a II. skupiny, bude provedeno při další příležitosti.

Na nádraží se všichni Židé seřadí do řad o 45-50 lidech, v nichž se jednotlivé rodiny budou držet pohromadě.

Řazení lidí by mělo být skončeno kolem 5:45 (berlínského času), 6:45 hodin (moskevského času). Za provedení tohoto nařízení podle plánu je zodpovědný židovský výbor. Židé bránící provedení tohoto nařízení budou přísně potrestáni.“

Tento výnos velmi dobře koresponduje s celkovým plánem na přesídlení Židů a odsun západních Židů na Ukrajinu.⁷⁷⁵

⁷⁷³ Stadion pro cyklistické závody.

⁷⁷⁴ USSR 1A.

⁷⁷⁵ R. Hilberg tvrdí, že Židé v Kislovodsku nebyli přesídlení, ale zastřeleni (*op. cit.*, pozn. 17, vol. 3, str. 1215). Odvolává se však na mimořádně pochybný pramen, totiž *Černou knihu* I. Ehrenburga a V. Grossmana (*op. cit.*, pozn. 24). V této knize, kde mnohdy převažuje propaganda nad pravdou, zmiňuje údajný masakr domnělý očitý svědek, židovský novinář Moissei Samoilowitsch Evenson, jehož tvrzení si měl poznamenat další novinář, Viktor Chklovski (I. Ehrenburg, V. Grossman, *Le Livre Noir*, *op. cit.*, pozn. 24, str. 460 ad.). Sovětská komise pro vyšetřování německých zločinů v oblasti Stavrolu prohlásila, že 9. září 1942 opustily nádraží v Kislovodsku 2 000 Židů, ale vlak zanedlouho zastavil a Židé byli postříleni v protitankovém příkopu. Později byly v témže příkopu postříleny tisíce Židů z Essentuki. 10. července 1943 zde prý bylo nalezeno 6 300 těl (GARF, 7445-2-93, str. 31 ad.). Nicméně po tomto senzančním nálezu nezůstaly žádné dokumentární stopy a údajnou masovou vraždu nezmiňuje ani žádná zpráva *Einsatzgruppen*. Helmut Krausnick a Hans-

Podle rádia Moskva bylo na Ukrajinu přestěhováno několik tisíc francouzských Židů. V undergroundové židovské tiskovině *Notre Voix*, čísle 71 z dubna 1944, je následující zpráva:⁷⁷⁶

„Děkujeme! Rádio Moskva odvysílalo zprávu, která potěší všechny francouzské Židy. Kdo z nás nemá mezi deportovanými z Paříže bratra, sestru nebo příbuzné? A kdo nepocítí hlubokou radost, když pomyslí na to, že 8 000 pařížských Židů bylo zachráněno před smrtí přeslavnou Rudou armádou! Jeden z nich řekl rádiu Moskva, jak byl zachráněn před smrtí, jakož i 8 000 dalších pařížských Židů. Když začala poslední sovětská ofenzíva, byli všichni na Ukrajině a bandité z SS je před odchodem ze země chtěli postřílet. Ale protože věděli, jaký osud je čeká a jelikož se dozvěděli, že sovětská vojska už nejsou daleko, deportovaní Židé se rozhodli uprchnout. Všech se ihned ujala Rudá armáda a nyní jsou všichni v Sovětském svazu. Hrdinná Rudá armáda si tak opět vydobyla právo na vděčnost francouzské židovské obce.“

Po přesídlení Židovské rady z Mielec se objevil dluh na zdravotních platbách 2 260,80 zlotých. Státní sanatorium a ošetrovací ústav v Kobierzynu požadoval 22. června 1942 uhrazení této částky po šéfovi distriktu Lublin. Bylo provedeno šetření a Vůdce SS a policie oznámil, „že židovská rada byla přestěhována z Mielec do Ruska“. Přesné místo však neznal.⁷⁷⁷

Krajský hejtman Pulawy poslal 13. května 1942 guvernérovi distriktu Lublin zprávu, v níž stálo:⁷⁷⁸

„V období mezi 6. až 12. květnem včetně bylo na pokyn Vůdce SS a policie z kraje Pulawy přes Bug vykázáno 16 822 Židů.“

Podle oficiální historiografie byli zmínění Židé deportováni do Sobiboru a tam zahynuli. Tábor Sobibor se nacházel několik kilometrů od řeky Bug, jež tvoří hranici mezi Polskem a Ukrajinou. Bug by se dala překonat jak po silnici Wlodawa-Tamaszouka (asi 15 km severně od tábora), tak po železnici (trať Brest-Litovsk). Neexistuje žádný pádný důvod, proč by tito Židé skutečně neměli být transportováni přes Bug, tím spíš, že Sobibor není v této zprávě vůbec zmiňován. Že je místem určení Sobibor nebylo tajné a vyplývá to například z následující zprávy krajského hejtmana Radomi ze 4. srpna 1942:⁷⁷⁹

„Tímto oznamuji, že bylo 69 Židů transportováno *Sonderdienstkommandem* [komandem speciální služby] z Rzczywol do tábora Sobibor.“

Pokud člověk vezme v úvahu nepatrný počet deportovaných (69 osob), místo jejich původu (obec necelých 80 km od Varšavy) i skutečnost, že byli odvezeni komandem speciální služby, pak to všechno vede k závěru, že se jednalo o kvalifikované dělníky, kteří měli být v Sobiboru využiti jako zaměstnanci.

Heinrich Wilhelm ve své standardní práci (*op. cit.*, pozn. 680) uvádí název města Kislovodsk jen jednou (str. 202), a to nikoliv v souvislosti se zastřelením Židů.

⁷⁷⁶ Reprodukce v: *La presse antiraciste sous l'occupation hitlérienne*. Předmluva A. Raisky, Paris 1950, str. 179. Za zaslání fotokopie této stránky jsme zavázáni Jean-Marie Boisdefeuovi.

⁷⁷⁷ J. Kermisz, *op. cit.* (pozn. 705), str. 35 a 39.

⁷⁷⁸ *Faschismus – Getto – Massenmord*, *op. cit.* (pozn. 294), str. 438.

⁷⁷⁹ J. Kermisz, *op. cit.* (pozn. 705), str. 438.

Ostatně je známo, že Himmler osobně vydal 5. července 1943 tento rozkaz.⁷⁸⁰

„Tranzitní tábor Sobibor se změní na koncentrační tábor. V koncentračním táboře vznikne závod na úpravu ukořistěné munice.“

Tento rozkaz směřující k úředníkům, kteří o skutečném charakteru tábora Sobibor museli mít jasno, byl tajná říšská záležitost: Proč by Himmler používal výraz „*Durchgangslager*“ (tranzitní tábor)? Aby obalamutil podřízené úředníky – kteří o všem už dávno věděli?

V tomto období probíhaly deportace holandských Židů do Sobiboru: 2. července přijel transport s 2 397 osobami a 9. července s dalšími 2 417.⁷⁸¹ Že Sobibor fungoval jako tranzitní tábor vyplývá i z prohlášení několika bývalých židovských deportovaných z Holandska:

Cato Polak, deportovaný 10. března 1943, strávil v Sobiboru jednu nebo dvě hodiny a pak byl spolu s 30 ženami a 12 muži přemístěn do Lublinu. Domů do Holandska se vrátili přes Trawniki – Osvětim – Bergen-Belsen – Terezín.⁷⁸²

Bertha Jansen-Enselová a Judith Eliazarová, které přijely do Sobiboru 10. března 1943, byly rovněž přesunuty do Lublinu. Obě se vrátily domů přes Osvětim. Ačkoliv nepřímou zmiňovaly plynové komory a kremace, prohlásily:⁷⁸³

„Sobibor nebyl žádný tábor, nýbrž tranzitní tábor.“

Jules Schelvis, deportovaný do Sobiboru 1. června 1943, byl tři hodiny po příjezdu přemístěn do Trawniki a do Holandska se vrátil přes Osvětim.⁷⁸⁴

Mirjam Penha-Blitzová učinila výpověď, která v souhrnu vypadala takto:⁷⁸⁵

„10. března 1943 deportovaná vlakem. Příjezd do Sobiboru asi 13. března 1943 (přes Březinku – bez zastávky – do Sobiboru).“

Čtyři nebo pět hodin po příjezdu do tábora byla svědkyně deportována do Lublinu. Domů se vrátila přes Březinku.

Sientje a Jetje Vetermanovy, poslané do Sobiboru 6. dubna 1943, byly spolu s 28 dalšími ženami určeny na práci a společně poslány do Trawniki. Do Nizozemí se vrátily přes Osvětim-Březinku.⁷⁸⁶

Elias Alex Cohen, deportovaný do Sobiboru 17. března 1943, v táboře strávil jen několik hodin a byl s 35 dalšími Židy poslán do Lublinu.⁷⁸⁷ Sophie Verduinová, deportovaná 10. března 1943, byla do Lublinu přemístěna po pár hodinách; domů do Holandska se vrátila přes Osvětim-Březinku.⁷⁸⁸

⁷⁸⁰ Reprodukce dokumentu v: Thomas (Tovi) Blatt: *Sobibor. The Forgotten Revolt. A Survivor's Report*. H.E.P., Issaquah, 1998, dokumentace bez stránkování. Srovnej také Pohlův dopis Himmlerovi z 15. července a odpověď úřadu *Reichsführera-SS* z 24. července 1943, obojí na téma „tranzitní tábor Sobibor“.

⁷⁸¹ Het Nederlandsche Roode Kruis. Afwikkelingsbureau Concentratiekampen. Sobibór. ROD, c[23.62.]09, str. 1

⁷⁸² *Tamtéž*, S-Gravenhage, Nov. 4, 1945, Verklaring 49, ROD, c[23.62.]09, str. 10.

⁷⁸³ *Tamtéž*, Verklaring 134, str. 13 ad.

⁷⁸⁴ *Tamtéž*, Verklaring 177, str. 15.

⁷⁸⁵ *Tamtéž*, Verklaring 178, str. 16.

⁷⁸⁶ *Tamtéž*, Verklaring 180, str. 17.

⁷⁸⁷ *Tamtéž*, Verklaring 186, str. 18.

⁷⁸⁸ *Tamtéž*, Verklaring 188, str. 19.

Jozef Wins de Heer, deportovaný 11. května 1943, šel ze Sobiboru do Doruhuczi. Domů do Nizozemí se vrátil přes Lublin-Majdanek.⁷⁸⁹

V dobře zdokumentované knize, jež roku 1993 vyšla v Holandsku a později byla přeložena do němčiny, Jules Schelvis píše, že „v Sobiboru byly po příjezdu transportů selektovány čerstvé pracovní síly pro Doruhuczu“.⁷⁹⁰ V Doruhuczi, ležící 5 km od Trawniki, byl pracovní tábor, kde se těžila rašelina. Podle Schelvise sem bylo ihned po příjezdu do Sobiboru přemístěno nejméně 700 holandských Židů, ale podle něj měli přežít válku jen dva.⁷⁹¹ S jistotou se ví o 171 z nich – 147 mužích a 24 ženách –, protože ti poslali z Doruhuczi pohlednice domů.⁷⁹²

Doruhucza byla pouze jeden z mnoha židovských pracovních táborů, které pokrývaly lublinský kraj jako hustá síť. Edward Dziadosz a Józef Marszałek jich napočítali ne méně než 110.⁷⁹³ Jak lze soudit z výpovědí bývalých deportovaných shrnutých výše, byli holandští Židé přemísťováni ze Sobiboru do Lublinu a pak dál do pracovních táborů. Schelvis zdokumentoval celkem 89 pohlednic poslaných holandskými Židy ze Sobiboru, 171 z Doruhuczi, 52 z Lublinu a 9 z Horního Slezska.⁷⁹⁴

Rovněž se stávalo, že část práce schopných Židů byla z vagonů vytříděna ještě před příjezdem vlaku do cílové stanice. To byl případ transportu, který 14. června 1942 odjel z Vídně. Když vlak dorazil do Lublinu, muselo vystoupit 51 Židů ve věku 15 až 50 let. Zbylých 949 pokračovalo na cestě do „pracovního tábora“ Sobibor, kde vystupování z vlaku zabralo hodinu. Původním cílem cesty byla Izbica.⁷⁹⁵

Je příznačné, že téměř všichni holandští Židé, kteří byli ze Sobiboru přemístěni do jiného tábora, se vrátili domů přes Osvětim-Březinku: Místo aby byli jako nositelé utajovaných vědomostí zlikvidováni, přežili dokonce i tento „vyhlazovací tábor“.

Z toho, co zde bylo zjištěno, vyplývá, že část Židů deportovaných do distriktu Lublin byla odsunuta přes Bug na Ukrajinu. Holandští, francouzští a čeští Židé přijížděli do Minsku.⁷⁹⁶ Deportace polských Židů do Běloruska byly podle C. Gerlacha „rozsáhlé“⁷⁹⁷ a byli „po železnici odvázeni do Minsku“.⁷⁹⁸

7. Deportace do oblasti Haliče

Část Židů deportovaných do distriktu Lublin byla odsunuta do Haliče.

Některé bývalé francouzské válečné zajatce, internované v táboře *Stalag* 325 v Rawa-Rusce (17 km od Belzecu na silnici do Lvova/Lvivu), vyzpovídal belgický badatel Jean-Marie Boisdefeu. Tvrdili, že v této oblasti viděli západní, hlavně francouzské Židy.⁷⁹⁹ Jak Boisdefeu

⁷⁸⁹ *Tamtéž*, Verklaring 192, str. 20.

⁷⁹⁰ Jules Schelvis, *Vernichtungslager Sobibor*, Metropol Verlag, Berlin 1998, str. 137.

⁷⁹¹ *Tamtéž*, str. 140.

⁷⁹² Edward Dziadosz, Józef Marszałek, „*Wieżenia i obozy w dystrykcje lubelskim w latach 1939-1944*“, in: *Zeszyty Majdanka*, III, 1969, str. 109-120.

⁷⁹³ J. Schelvis, *op. cit.* (pozn. 790), str. 160.

⁷⁹⁴ J. Schelvis, *op. cit.* (pozn. 790), str. 160.

⁷⁹⁵ „*Erfahrungsbericht*“ (zpráva o zážitcích) velitele transportu Josefa Frischmanna; *tamtéž*, str. 70 ad.

⁷⁹⁶ C. Gerlach, *op. cit.* (pozn. 426), str. 761.

⁷⁹⁷ *Tamtéž*, str. 762.

⁷⁹⁸ *Tamtéž*, str. 763.

⁷⁹⁹ Jean-Marie Boisdefeu, *La controverse sur l'extermination des Juifs par les Allemands, Tome 2: Réalités de la „solution finale“*, Vrij Historisch Onderzoek, Antwerp 1996, str. 65-71; Jean-Marie Boisdefeu, *La controver-*

zdůrazňuje, potvrzují to i výpovědi jiných válečných zajatců v roce 1945. Takto svědčil Paul Roser v Norimberku:⁸⁰⁰

„Němci změnili oblast Lvov-Rawa Ruska v jedno obří ghetto.“

Dr. Guérin píše:⁸⁰¹

„Tato provincie, ležící v ponuré Haliči na ukrajinské hranici, se změnila v obří ghetto, v němž pobývali Židé z celé obsazené Evropy. Hlídali je brutální Ukrajinci, placení Němci.“

Ghetto bylo i v Rawa-Rusce, kde v létě 1942 žilo 18 000 Židů. Z nich bylo mezi 7. prosincem 1942 a 10. lednem 1943 údajně 14 000 zavražděno a 2 000 posláno do „továrny na smrt“ Belzecu.⁸⁰² Není jasné, proč toto ghetto existovalo ještě několik měsíců po otevření necelých 17 kilometrů vzdáleného Belzecu, a proč 14 000 údajných obětí nebylo posláno přímo do „továrny na smrt“. Nemluvě o skutečnosti, že se ghetto Rawa-Ruska 10. listopadu 1942 oficiálně stalo jednou z mnoha „židovských obytných oblastí“ v Haliči.⁸⁰³

Židé z Belgie, Holandska, Německa, Protektorátu Čechy a Morava i Slovenska přijížděli také do tábora Janowski u Lvova.⁸⁰⁴ I. Hertz a Naftali Nacht uvádí:⁸⁰⁵

„Všechny vlaky se Židy z Bruselu, Paříže a Amsterdamu projíždí přes Rava-Ruskaiu. Přijížděly sem transporty z Tarnopolu, Kolomi, Samboru, Brezan a dalších měst západní Ukrajiny.“

22. července 1941 byla východní Halič začleněna do Generálního gouvernementu; 1. srpna téhož roku byl založen distrikt Halič.

Masakry Židů, páchané Ukrajinci a SS-many v červenci 1941 ve Lvově a dalších haličských městech, byly do značné míry odplatou za masové vraždy páchané Sověty vůči Ukrajincům před ústupem Rudé armády mezi 22. červnem až 2. červencem 1941. Z pohledu SS a civilního obyvatelstva byli za komunistické násilí zodpovědní Židé, nebo byli přinejmenším spolupachatelé. Zprávy *Einsatzgruppen* podávají dostatek detailních příkladů. Toto jsou některé typické ukázky:⁸⁰⁶

„V Tarnopolu 5 000 Ukrajinců odvečeno, 2 000 zavražděno. Jako odvetné opatření zatykácká činnost vůči židovské inteligenci, která byla spoluodpovědná za vraždu a krom toho donášela NKVD. Počet odhadován asi na 1 000. 5. července Ukrajinci shromáždili asi

se sur l'extermination des Juifs par les Allemands. Corrigenda et addenda, Vrij Historisch Onderzoek, Antwerp 1998, str. 10-18.

⁸⁰⁰ *IMT*, Vol. VI, str. 291.

⁸⁰¹ Dr. Guérin, *Rawa Ruska*, Editions Oris, Paris 1945, str. 13.

⁸⁰² Protocol of the Soviet Investigatory Commission for Rawa Ruska of September 26-30, 1944. GARF, 7021-67-78, str. 138 ad.

⁸⁰³ Viz seznamy v poznámkách 823 ad., str. 214.

⁸⁰⁴ P. Friedman, *Roads to Extinction. Essays on the Holocaust*, The Jewish Publication Society of America, New York and Philadelphia 1980, str. 305.

⁸⁰⁵ I. Ehrenburg, V. Grossman, *Le Livre Noir*, op. cit. (pozn. 24), str. 213.

⁸⁰⁶ Event Report USSR no. 14 of July 6, 1941, PGVA, 500-2-229, str. 5 ad.

70 Židů a několika způsoby je pozabíjeli. Dalších 20 Židů bylo zabito na silnici vojáky a Ukrajinci v reakci na vraždu tří vojáků, kteří byli nalezeni spoutaní ve vězení s vyříznutými jazyky a vydloubanými očima.“

Po objevení sovětských mučireň byly na oplátku zastřeleni další Židé. Například po objevení mučírny v soudní síni v Tarnopolu reagovali Němci takto:⁸⁰⁷

„Procházející vojáci, kteří měli možnost vidět tato zvěrstva a hlavně těla zavražděných německých vojáků, zabili celkem asi 600 Židů a zapálili jejich domy.“

Rovněž masakr (údajných) 33 771 Židů v Babím Jaru u Kyjeva byl prezentován jako potrestání.⁸⁰⁸

„Nepřátelství ukrajinského lidu vůči Židům je mimořádně velké, neboť je viní z explozí v Kyjevu. Rovněž jsou pokládáni za donašeče a agenty NKVD, která přinesla terorizování ukrajinského obyvatelstva. V odvetě za žhářství v Kyjevu byli všichni Židé zatčeni a 29. až 30. září bylo popraveno celkem 33 771 Židů.“

V celém haličském distriktu mělo být v červenci 1941 zastřeleno celkem asi 10 000 a pak až do prosince dalších 20 000 Židů, ale tato čísla jsou nanejvýš pochybná. Udávané masové vraždy jsou totiž v rozporu s protizidovskými opatřeními civilní správy Haliče, která 1. srpna 1941 nahradila vojenskou správu.

Jen dva týdny po svolání civilní správy, 14. srpna 1941 obdržely sbory ochranné policie ve Lvově, Tarnopolu a Stanislau rozkaz od plukovníka Worma ohledně „*židovských táborů nucených prací*“, začínající takto:⁸⁰⁹

„Téměř v každém z větších měst distriktu Halič měli Rusové připravit tábory pro válečné zajatce. Mají být vybaveny veškerým nezbytným materiálem a jsou zvláště vhodné ke zřízení židovských táborů nucených prací. Všechny existující tábory budou neprodleň prozkoumány a ohlášeny. Zároveň bude zjištěna kapacita a stav.“

20. září byly v celém distriktu zavedeny tábory nucených prací pro Židy „*od dovršených 14 let do 60*“.⁸¹⁰ 6. listopadu 1941 byly určeny postupy a termíny pro zřízení židovské čtvrti ve Lvově, jejíž správou byla pověřena židovská rada starších. Ta měla za úkol bezodkladně zřídit úřad pro výživu, bezpečnostní úřad, jurisdikční systém, zdravotní úřad, úřad sociální péče, pohřební systém, bytový úřad a židovský hřbitov.⁸¹¹

⁸⁰⁷ Event Report USSR no. 28 of July 20, 1942, PGVA, 500-2-229, str. 113 ad.

⁸⁰⁸ Activity and Situation Report no. 6 of the Einsatzgruppen of the Sicherheitspolizei and of the SD in the USSR (Report period from October 1-31, 1941). RGVA, 500-1-25/1, str. 151.

⁸⁰⁹ RGVA, 1323-2-292b, str. 158-158a.

⁸¹⁰ „*Announcement. Re: Compulsory labor for the Jewish population in the District of Galicia.*“ Reprodukce dokumentu ve: *Faschismus – Getto – Massenmord, op. cit.* (pozn. 294), str. 228.

⁸¹¹ „*Besprechung über die Bildung eines jüdischen Wohnbezirk in der Stadt Lemberg, unter dem Vorsitz des Governors.*“ Lemberg, November 6, 1941, DAL, R 35-2-155, str. 33-36.

První dvě ghetta vznikla v listopadu a prosinci 1941 v Tarnopolu (přibližně 18 000 Židů) a Stanislawi (asi 30 000 Židů).⁸¹²

V lednu 1942 byl zřízen zdravotní úřad židovské obce ve Lvově. Židovská rada ho popsala následovně.⁸¹³

„Zdravotní úřad židovské obce je centrální správa a úřad kontroly pro celý zdravotnický systém židovského obyvatelstva města Lvov.

Již dnes podporuje všeobecné polikliniky pro dospělé, jednu dětskou ambulanci s péčí o kojence a poradnou pro matky, plicní ambulanci, záchrannou stanici, všeobecnou nemocnici s poliklinikou a nemocnici pro chronicky nemocné, obě s 250 lůžky.

Oddělení pro zdravotní kontrolu (Physikat), jež v židovské čtvrti právě zřídilo osm zdravotnických zařízení, má za úkol ze zdravotního hlediska kontrolovat a posuzovat stav bytů, dvorů, veřejných míst i ulic v židovské obytné čtvrti a vydávat pokyny a nařízení, ba i ukládat pokuty za neuposlechnutí.

Připravují se dvě nemocnice pro infekční choroby a brzy budou otevřeny. Do lokality Rayon bylo delegováno 60 židovských lékařů a židovský zdravotnický personál pro boj s epidemiemi, a přijdou další lékaři. V Kleparow a Zniesienie vzniknou dvě polikliniky pro dospělé, a krom toho v židovské čtvrti také ambulance pro děti a plicní choroby.

Konečně, budou organizovány zdravotní posádky a „blokové doktoři“ pro kontrolu a dohled nad zdravotní situací na každých zhruba 250 bytů.

Všeobecná židovská nemocnice v Kuszewiczagasse 5 s odděleními pro interní, chirurgické, gynekologické a pediatrické choroby, pro urologické, laryngologické, neurologické a dermatologické nemoci, přijímá spolu s přidruženými poliklinikami pacienty celý den. [...]

Dětské ambulance na Schleichergasse 5 a Bernsteingasse 5 s poradenskou a sociální péčí pro matky přijímají nemocné děti do 14 let celý den. Mléko kojencům se poskytuje jen na Schleichergasse 5.“

Na začátku června 1942 bylo v židovské čtvrti ve Lvově uvedeno do provozu velké odvíšovací zařízení pro 1 500 osob denně s kotelnou, horkovzdušnou komorou a příslušenstvím pro parní vytápění. Určené bylo pro Židy.

„[...] v nejbližší době jím projdou Židé přestěhovaní v rámci města.“⁸¹⁴

Podle polsko-židovského autora Aleksandera Krugłowa bylo mezi 19. březnem až 8. prosincem 1942 posláno do Belzecu 251 000 Židů v 71 vlacích,⁸¹⁵ což je číslo odpovídající téměř polovině celkového počtu údajných obětí tohoto tábora. Jak známo, Belzec měl být vyhlazovací tábor založený speciálně pro Židy v této oblasti. SS-*Gruppenführer* Fritz Katzmann ve

⁸¹² Tatiana Berenstein, „*Eksterminacja ludności żydowskiej w dystrykcje Galicja (1941-1943)*“, in: *Biuletyn Żydowskiego Instytutu Historycznego w Polsce*, no. 61, 1967, str. 17.

⁸¹³ „*Mitteilungen des Judenrats in Lemberg für die Jüdische Gemeinde, Nr. 1. Jänner 1942*“, str. 6 DAL, R 35-12-5-, str. 5.

⁸¹⁴ „*Fleckfiebergefahr in Lemberg gebannt. Neue Entwesungsanstalt – Täglich werden 1500 Personen durchgeschleust*“, in: *Lemberger Zeitung*, July 9, 1942, str. 5

⁸¹⁵ Aleksander Krugłow, „*Deportacja ludności żydowskiej z dytryktu Galicja do obozu zagłady w Belzcu w 1943 r.*“, in: *Biuletyn Żydowskiego Instytutu Historycznego w Polsce*, no. 3 (151), 1989, str. 107.

zprávě z 30. června 1943 uvádí, že „odsun z distriktu Halič“ probíhá „od dubna 1942“ a vysvětluje:⁸¹⁶

„Když vyšší vůdce SS a policie opět zasáhl svým policejním nařízením z 10. listopadu 1942 ohledně zřizování židovských obytných oblastí, 254 989 Židů již bylo evakuováno respektive přesídleno.“

O několik stran dále dodává:

„Mezitím byl rázně prováděn další odsun, takže s účinností od 23. června 1943 mohly být všechny židovské obytné oblasti rozpuštěny. Distrikt Halič je proto Židů prostý, až na Židy, kteří jsou v táborech pod kontrolou velitele SS a policie. Jednotlivým Židům, kteří byli chyceni, se dostalo zvláštního zacházení od příslušné pořádkové policie a četnictva. Do 27. června 1943 bylo odsunuto celkem 434 329 Židů.“

Touto dobou bylo v židovských táborech stále 21 156 osob.⁸¹⁷ T. Sandkühler interpretuje výraz „aus- bzw. umgesiedelt“ jako kódová slova pro „zplynování nebo zastřelení“,⁸¹⁸ což je však naprosto neobhajitelné, neboť Katzmannovo označení pro zastřelené zní „sonderbehandelt“ (zvláštní zacházení), a to jak v právě citované pasáži, tak také ve dvou následujících:⁸¹⁹

„[...] v průběhu byla chycena celá práce se štitíci a asociální židovská sebranka a dostala zvláštní zacházení. [...] Také tito Židé byli podrobena zvláštnímu zacházení.“

31. října 1942 oznámil „vládní okres sever Einsatzkommando 5. Komp. Pol. Rgt. 24“, umístěný v Rawa-Rusce:

- „S 8 Židy naloženo podle rozkazů“ s odůvodněním „uprchl z transportního vlaku“;
- 20 Židů „zatčeno“ s odůvodněním „nedovoleně opustil místo přesídlení a vyskočil z transportního vlaku“;
- 5 Židů „předáno SS-Sonderkommando Belzec“;
- 1 Žid „evakuován“;
- „28. října 1942 bylo 1 023 Židů přestěhováno do Kamionka-Strumilowa. Kam.-Strum. je tedy Židů prostá.“⁸²⁰

Pojem „naloženo podle rozkazů“ je s největší pravděpodobností třeba chápat jako zastřelení. Ohledně ostatních formulací: „Evakuace“ není totéž co „přestěhování“ a tato dvě označení nemají stejný význam jako „předání SS-Sonderkommandu“. Přesto je 1 023 „přestěhovaných“ Židů ortodoxními historiky považováno za „zplynované v Belzecu“.⁸²¹ A konečně je třeba říct, že v Rawa-Rusce byla „čtvrť přesídlenců“ ještě předtím, než byla v místním ghettu zřízena „židovská obytná oblast“.

⁸¹⁶ L-018. *IMT*, Vol. XXXVII, str. 398.

⁸¹⁷ *IMT*, Vol. XXXVII, str. 401.

⁸¹⁸ T. Sandkühler, *op. cit.* (pozn. 674), str. 460.

⁸¹⁹ L-018. *IMT*, Vol. XXXVII, str. 393 ad.

⁸²⁰ RGVA, 1323-2-292b, str. 29.

⁸²¹ A. Krugłow, *op. cit.* (pozn. 815), str. 106, se vyslovuje pro tento počet deportovaných do Belzecu 28. října 1942, kdežto Y. Arad se spokojuje se „stovkami“, *op. cit.* (note 72), str. 385.

6. srpna 1942 byly úřadům ve Lvově *Brigadeführerem* Katzmannem sděleny směrnicе židovské politiky v celém Generálním gouvěrnementu.⁸²²

„*Brigadeführer* [brigádní generál] Katzmann oznámil, že do půl roku nebudou v Generálním gouvěrnementu žádní svobodní Židé. Budou zčásti evakuováni a zčásti vzati do táborů. Židé žijící ojedinele v zemi budou zabijeni *Einsatzkommandy*. Židé koncentrovaní ve městech budou zčásti zlikvidováni při velké operaci, zčásti evakuováni a zčásti soustředěni v pracovních táborech.“

Tato nařízení jasně rozlišují mezi „evakuování“, „vzati do táborů“ a „zabití“ v prvním případě, stejně jako mezi „zlikvidování“, „evakuování“ a „zčásti soustředěni v pracovních táborech“ v případě druhém. „Evakuaci“ nelze v žádném případě chápat jako synonymum pro „zabití“ nebo „likvidaci“; tento výraz je proto třeba brát naprosto doslovně.

Není známo, podle jakých kritérií bylo prováděno dělení Židů do těchto tří skupin ani jejich procentuální velikost, ale lze předpokládat, že zlikvidováni měli být „sovětští Židé“ (tj. Židé přestěhovalí do východního Polska po jeho zaboru Sovětským svazem v roce 1939) jakož i ti, kteří se dopustili protiněmeckých činů, nebo z nich byli podezřelí. *SS-Obergruppenführer* Friedrich Wilhelm Krüger vydal 28. října 1942 ve funkci vyššího vůdce SS a policie v Generálním gouvěrnementu a státního tajemníka pro bezpečnost „*policejní nařízení ohledně vytváření židovských obytných oblastí v distriktech Varšava a Lublin*“, kterým bylo nařízeno založení 14 židovských obytných oblastí.⁸²³ Sem spadala také oblast Konskowola, kde se podle slovenské sionistky Gisi Fleischmannové v březnu 1943 nacházeli belgičtí Židé (kteří tam zřejmě přijeli přes Osvětim).

Krüger 10. listopadu 1942 rovněž nařídil zřízení 41 židovských obytných oblastí v distriktech Radom, Krakov a Halič.⁸²⁴

Tato opatření jsou neslučitelná s politikou vyhlazování. Kdyby, jak tvrdí oficiální historiografie, mělo zřizování těchto židovských obytných oblastí za cíl koncentraci Židů za účelem

⁸²² DAL, R-35-12-42, str. 70.

⁸²³ *Verordnungsblatt für das Generalgouvernement*. Issued at Krakow, November 1, 1942. No. 94, str. 665: a) v distriktu Varšava: město Varšava (ghetto), Kaluszyn (*Kreishauptmannschaft* Minsk), Sobolew (správní oblast Garwolin), Kossów (správní oblast Sokolow), Rembertów (správní oblast Varšava-venkov), Siedlce (správní oblast Siedlce); b) v distriktu Lublin: Luków Parczew a Międzyrzec (správní oblast Radzyn), Włodawa (správní oblast Chom), Konskowola (správní oblast Pulawy), Piaski (správní oblast Lublin-venkov), Zaklików (správní oblast Krasnik), Izbica (správní oblast Krasnystaw).

⁸²⁴ *Verordnungsblatt für das Generalgouvernement*, vydáno v Krakově, November 14, 1942, no. 98, str. 683 ad.: a) v distriktu Radom: Sandowmierz (správní oblast Opatow), Szydłowice (správní oblast Radom), Radomsko (správní oblast Radomsko), Ujazd (správní oblast Tomaszow); b) v distriktu Krakov: Przemysl (správní oblast Przemysl), Reichshof (správní oblast Reichshof), Tarnow (správní oblast Tarnow), Bochnia (správní oblast Krakov-venkov), Krakov-město (ghetto); c) v distriktu Halič: Lemberg-město (ghetto), Bóbrka (správní oblast Lemberg-venkov), Jaryczów Nowy (správní oblast Lemberg-venkov), Gródek (správní oblast Lemberg-venkov), Rudki (správní oblast Lemberg-venkov), Jaworów (správní oblast Lemberg-venkov), Zloczów (správní oblast Lemberg-venkov), Przemyslany (správní oblast Zloczów), Brody (správní oblast Zloczów), Razwa-Ruska (ghetto), správní oblast Rawa-Ruska, Lubaczów (správní oblast Rawa-Ruska), Busk (správní oblast Kamionka-Strumilowa), Sokal (správní oblast Kamionka-Strumilowa), Brzezany (ghetto), správní oblast Brzezany, Bukaczowce (správní oblast Brzezany), Podhajce (správní oblast Brzezany), Rohatyn (správní oblast Brzezany), Tarnopol (správní oblast Tarnopol), Skalat (správní oblast Tarnopol), Trembola (správní oblast Tarnopol), Zborów (správní oblast Tarnopol), Zbaraz (správní oblast Tarnopol), Czortków (ghetto), správní oblast Czortków, Buczacz (správní oblast Czortków), Borszczów (správní oblast Czortków), Kopyczynce (správní oblast Czortków), Tluste-město (správní oblast Czortków), Stanislaw-město (ghetto), správní oblast Stanislaw Stryj-město (správní oblast Stryj), Drohobycz (ghetto), správní oblast Drohobycz, Boryslaw (ghetto), správní oblast Drohobycz, Sambor (ghetto), správní oblast Sambor.

jejich snazší likvidace, proč by tábor Belzec, údajně založený právě kvůli této likvidaci, ukončil svou „vyhlazovací činnost“ v prosinci 1942, ačkoliv 31. prosince 1942 stále žilo v distriktu Halič 161 514 Židů?⁸²⁵

8. Nacionálně socialistická politika přesídlení Židů na východ podle demografa Eugene M. Kulischera

Naše vývody ohledně nacistické politiky přesídlení Židů na východ, předestřené v předchozích kapitolách, nachází nesmírně důležitou oporu v demografických studiích profesora Eugene M. Kulischera, který byl za druhé světové války členem Mezinárodní organizace práce v Montrealu. Jeho kniha má název *Přesuny obyvatelstva v Evropě*⁸²⁶ a vyšla roku 1943. Při jejím sestavování využil pomoc 24 institucí, které pečlivě vyjmenovává.⁸²⁷

Každá z nich disponovala hustou sítí informačních kanálů v různých evropských zemích, takže Kulischer mohl svou práci založit na nejlepších existujících zdrojích. Problému vyhnání a přesídlení Židů ze strany německé vlády věnuje nesmírně zajímavou část knihy, sepsanou s vědeckou precizností a podloženou hojnou dokumentací. Proto tato kniha představuje patrně nejspolehlivější informaci o tom, co nepřátelé Německa navzdory veškeré hrůzostrašné propagandě o nacistické židovské politice v roce 1943 věděli. Kulischer s výjimečnou přesností popisuje především počáteční fáze této politiky.⁸²⁸

„Až do vypuknutí války byla okázale podporována emigrace; kancléř Hitler řekl, že by každému Židovi ochotnému odejít milerád dal tisíc marek. V praxi však byly přijaty méně humánní a účinnější metody podpory židovské emigrace. Židům byl v Německu znemožňován život, aby je to přimělo k emigraci a když odešli, museli tam zanechat skoro všechnu majetek. Na ostatní země byl zároveň uvalen morální závazek Židy přijímat.

S neustálým dobýváním nových zemí se cíl německé židovské politiky rozšířil na „osvobození celé Evropy od židovského jha“. Za cíl německé politiky byly oficiálně prohlášeny nejen deportace a segregace Židů, ale také jejich vyhlazení.⁸²⁹ Jenže hlavní faktor, jenž změnil charakter protizidovských opatření, spočíval v samotných změněných podmínkách. S postupem války byly možnosti emigrace stále menší a menší. Na druhou

⁸²⁵ NO-5194, str. 11.

⁸²⁶ Eugene M. Kulischer, *The Displacement of Population in Europe*. Published by the International Labour Office, Montreal 1943.

⁸²⁷ Tamtéž, str. 5: The American Friends Service, Philadelphia, Pennsylvania; the American National Red Cross, Washington; the American Jewish Joint Distribution Committee, New York; the American Jewish Committee Research Institute on Peace and Post-War Problems, New York; the Belgian Information Center, New York; the Board of Economic Warfare, Washington; the Central and Eastern European Planning Board, New York; the Czechoslovak Information Service, New York; the United States Department of Commerce, Washington; the Finnish Legation, Washington; the French Information Center, New York; The French National Committee, Delegation to the United States, New York; the Greek Office of Information, Washington; the Hias-Ica Emigration Association (Hicem), New York; the International Red Cross, Washington; the Institute of Jewish Affairs, New York; the Latvian Legation, Washington; the Lithuanian Consulate-General, New York; the Office of Population Research, Princeton, New Jersey; the ORT Economic Research Committee, New York; the Polish Information Center, New York; the Turkish Embassy, Washington; the Young Men's Christian Association, New York; the Royal Yugoslav Government Information Center, New York.

⁸²⁸ Tamtéž, str. 95.

⁸²⁹ Hned poté Kulischer hovoří o „ekonomickém vyhlazení“, což dokazuje, že když používá výraz „vyhlazení“, nemá na mysli fyzickou likvidaci, ale zbavení moci.

stranu bylo Německo schopné posílat Židy na neněmecká území pod svou správou, takže jak klesalo povzbuzování emigrace, narůstaly deportace. Židé byli buď vyhnáni kvůli „vyčištění“ určité oblasti nebo města od židovského elementu, nebo byli soustředěni v určitých oblastech, městech nebo městských čtvrtích kvůli „vyčištění“ zbytku lokality.

Je třeba zdůraznit, že masové a opakované přemísťování Židů je zároveň účinná metoda k zajištění jejich ekonomického vyhlazení. Nebere se žádný ohled na jejich vyhlídky na užití; naopak, odsun se provádí tak, aby Židům znemožnil reorganizaci ekonomického života.“ (Zvýrazněno autory.)

Jedna z metod k realizaci tohoto ekonomického vyhlazení byla následující:⁸³⁰

„Nejprve jsou [Židé] posláni do Generálního gouvernementu. Pak je město, kde bydleli, „vyčištěné“. Na místě jejich nového bydliště vznikne ghetto. Jenže ani ghetto Židům nezaručuje trvalý pobyt a opět jsou odsunuti dál na východ.“

Kulischer pak představuje málo známou historickou skutečnost, která se potvrdila o deseti-letí později:

„V mnoha případech bylo bezprostředním motivem pro vyhnání nebo deportaci vytvoření prostoru pro Němce. Prvními oběťmi rozsáhlého vyhnání byli Židé přiřazených západopolských provincií, kteří byli vyhnáni spolu s polskými obyvateli, v obou případech aby vzniklo místo pro „Němce vracející se do vlasti“. Později byli Židé deportováni proto, že podle oficiálních vysvětlení vlastnili byty vhodné pro uprchlíky z měst vystavených náletům.“

Peter Witte citoval několik příkladů této německé politiky – schválené samotným Hitlerem.⁸³¹

Dále Kulischer věnuje hodně prostoru „*zemím a územím dotčeným vyhnáním a deportacemi*“ a předkládá čísla, z nichž některá jsou vyšší a jiná nižší než v Korherrově zprávě, ale v řádové hodnotě jí odpovídají. Například za období do konce prosince 1942 předpokládá 120 000 Židů deportovaných z Říše⁸³² (oproti 100 516 v Korherrově zprávě), u Rakouska hovoří o 40 000⁸³³ (oproti 47 555 u Korherra), u Protektorátu Čechy a Morava o 50 000 až 60 000⁸³⁴ (oproti 69 677 u Korherra) a o 62 444 v případě Slovenska⁸³⁵ (oproti Korherrově číslu 56 691).

Ohledně Francie Kulischer píše:⁸³⁶

„Útok proti cizím židovským uprchlíkům v Paříži uprostřed léta 1942 představoval počátek masových deportací z Francie do ghatt a koncentračních táborů východní Evropy.“

⁸³⁰ Tamtéž, str. 96.

⁸³¹ Peter Witte, *op. cit.* (pozn. 569), str. 43-46.

⁸³² Eugene Kulischer, *op. cit.* (pozn. 826), str. 101.

⁸³³ Eugene Kulischer, *op. cit.* (pozn. 826), str. 101.

⁸³⁴ Eugene Kulischer, *op. cit.* (pozn. 826), str. 101.

⁸³⁵ Tamtéž, str. 102.

⁸³⁶ Tamtéž. Kulischer nadhodnocuje počet Židů deportovaných z Francie do léta 1943, když hovoří o 70 000, zatímco skutečné číslo bylo asi 54 000. (Serge Klarsfeld, *Mémorial de la Déportation des Juifs de France*, Paris 1978.)

Ohledně Belgie zdůrazňuje:⁸³⁷

„V létě 1942 deportace pokračovaly a v říjnu zesílily. Dá se odhadnout, že do prosince 1942 bylo z Belgie deportováno asi 25 000 zahraničních Židů, částečně do východní Evropy a částečně na stavbu opevnění do Francie.“

K Rumunsku cituje *Krakauer Zeitung* z 13. srpna 1942.⁸³⁸

„Podle jednoho německého zdroje ,bylo od října loňského roku (tj. 1941) evakuováno 185 000 Židů do Podněsteří, kde byli umístěni do velkých ghatt, dokud nenastane možnost jejich dalšího odsunu na východ. Dnes v zemi zůstává ještě 272 409 Židů... Provincie Besarábie i Bukovina nyní mohou být považovány za Židů prosté, až na Czernowitz, kde je ještě asi 16 000 Židů... Dá se předpokládat, že by ještě letos mohlo být odsunuto na východní území dalších 80 000 Židů.‘ Nicméně podle pozdějších zpráv rumunská vláda v říjnu 1942 oznámila, že žádné další „evakuace“ do Podněsteří nebyly.“

Kulischer se dále věnuje otázce „*cílová území a metody izolace*“. Klade důraz zejména na základní princip deportací Židů.⁸³⁹

„Někteří Židé z Belgie byli posláni do sousedních částí západní Evropy na nucené práce, ale celkově vzato přetrvával záměr odsunout Židy na východ. Mnoho západoevropských Židů mělo být deportováno do dolů ve Slezsku. Velká část putovala do Generálního gouvernementu a stále rostoucí počet do východních oblastí, to je na území, která byla do září 1939 pod sovětskou vládou, jakož i na ostatní okupovaná území Sovětského svazu. V prvním období deportace znamenaly posílání do Generálního gouvernementu, ale od roku 1940 byli Židé stále ve větším počtu posíláni výhradně do ghatt a pracovních táborů.“

Kulischer se následně zabývá ghetty.⁸⁴⁰

„První ghetta vznikla v Lodži v zimě 1939/1940. Od jara 1940 vznikla v několika menších i větších městech ve Warthegau* a Generálním gouvernementu. V létě 1940 Němci uzavřeli zejména Židy obývanou část Varšavy pod záminkou, že to je semeniště nakažlivých nemocí, a na podzim téhož roku bylo oficiálně zřízeno ghetto. Všichni Židé žijící mimo jeho hranice dostali rozkaz přestěhovat se do ghatta a všichni Poláci žijící na jeho území museli odejít. Bylo zde umístěno rovněž mnoho Židů ze zahraničí. V první polovině roku 1942 bylo ve varšavském ghettu natěsnáno asi 500 000 osob.

Nárůst ghatt ilustrují následující odhady. V listopadu 1941 odhaduje Institut pro židovské záležitosti počet Židů zavřených v ghettech na ‚ne méně než 1 000 000‘. V prosinci 1941 ukázala čísla šířená polskými židovskými kruhy v Londýně, že se v 11 ghettech

⁸³⁷ E. Kulischer, *tamtéž*, str. 104.

⁸³⁸ *Tamtéž*, str. 106.

⁸³⁹ *Tamtéž*, str. 107.

⁸⁴⁰ *Tamtéž*, str. 107 ad.

* Říšská župa s původním názvem „Posen“ (Poznaň), později přejmenovaná podle řeky Warta; pozn. překl.

v různých částech země tísni asi 1 300 000 Židů. Na začátku léta 1942 uvádí Institut pro židovské záležitosti číslo 1 500 000. 28. října a 10. listopadu 1942 vydává státní tajemník pro bezpečnost v Generálním gouvernementu nařízení o židovských ghettech v pěti distriktech Generálního gouvernementu (Varšava, Lublin, Krakov, Radom a Halič), které stanovuje, že od 30. listopadu 1942 musí všichni Židé v Generálním gouvernementu žít ve vymezených oblastech. Z nařízení jsou vyňati Židé pracující ve zbrojním nebo jiném válečném průmyslu a žijící v uzavřených táborech. Vymezené oblasti jsou dvojího druhu: Ghetta v rámci větších měst a čistě židovská města, zbavená nežidovského obyvatelstva. V celém Generálním gouvernementu je 13 ghatt, z nichž největší je varšavské, jakož i 42 židovských měst.

Od invaze do SSSR jsou ghetta zakládána v západním Bělorusku, západní Ukrajině a Pobaltí, ale i v obsazeném Rusku.

Hlavním účelem ghatt a zvláštních židovských měst je separace místního židovského obyvatelstva. To zahrnuje původní obyvatele míst změněných na ghetta nebo židovská města, obyvatele téhož města přemístěné do ghatta i Židy poslané sem z jiných míst. Pro druhou a třetí kategorii znamenala separace v ghettu vynucené stěhování a pro třetí kategorii také vynucené cestování. Počet osob dotčených tímto vnitřním vynuceným cestováním může v samotném Generálním gouvernementu dosahovat mnoha set tisíc.

Ghetta Generálního gouvernementu či východních území jsou také obvyklý cíl Židů deportovaných ze západu německými úřady nebo úřady ze zemí německých spojenců.“

Nakonec se Kulischer dotýká tématu táborů nucených prací. Píše:⁸⁴¹

„Do léta 1941 bylo v Generálním gouvernementu známo nejméně 85 židovských pracovních táborů. Z 35 táborů, o jejichž umístění se vědělo, se dvě třetiny nacházely na východní hranici.

Nucené práce pro Židy se rychle rozšířily a změnily se z podružného rozsahu v charakteristický rys zacházení se Židy. [...]

V průběhu roku 1942 se z nucených prací stal běžný životní úděl Židů v Polsku a na Němci obsazených sovětských územích. Doba, po kterou mohou být praceschopní Židé odváděni na nucené práce, již není omezená. Jejich odsun na východ byl velkou měrou motivován přáním využít je jako nucenou pracovní sílu, a jak roste německá potřeba pracovních sil, deportace dospělých v produktivním věku je synonymum pro nucenou práci. Na rozdíl od ostatních obyvatel Německem okupovaných zemí nejsou Židé posíláni na práci do Říše, protože taková politika by byla v rozporu s vytvářením ‚Židů prostého‘ Německa. Požadavky válečného hospodářství samozřejmě nutí německé úřady do určité míry se od tohoto pravidla odchylovat a skutečně jsou zprávy o některých výjimkách.⁸⁴² Nicméně obecně jsou deportace na východ pro Židy ekvivalentem nasazení na práci v Říši, kterému je podroben zbytek obyvatelstva Německem ovládané Evropy, a jejich stěhování dál a dál na východ je nesporně spojeno s potřebou zajistit potřeby vojska v blízkosti fronty.“

⁸⁴¹ *Tamtéž*, str. 110.

⁸⁴² Kulischer uvádí jako příklad deportaci 200 Židů z ukrajinské Poltavy do Vídně. *Tamtéž*, str. 110, jeho poznámka 1.

Autor se ohledně počtu „*deportovaných, vyhnaných a jinak přemístěných*“ Židů dostává na číslo 3 150 000, ale upřesňuje.⁸⁴³

„To nezahrnuje: a) Statisíce polských Židů deportovaných na východ z Generálního gouvernementu, a b) statisíce Židů nuceně přestěhovaných v rámci země nebo oblasti za účelem separace v ghettech a zvláštních židovských městech, zejména v Generálním gouvernementu a Němci obsazených východních územích. Za předpokladu, že se body a) a b) týkaly jen třetiny Židů, kteří zůstali na těchto územích, muselo být na východ nebo z jednoho města do jiného nuceně přestěhováno asi 1 000 000 Židů.“

O „vyhlazovacích táborech“ nebo německé politice fyzického vyhlazení Židů Kulischer nikde nemluví!

⁸⁴³ *Tamtéž*, str. 113.

Kapitola IX: Tranzitní tábor Treblinka

1. Deportace Židů z varšavského ghetta (1942)

Doposud shromážděné důkazy a indicie vedou k závěru, že Treblinka byla hlavně tranzitní tábor zřízený pro židovské obyvatelstvo z obvodu Varšavy, zapadající do nacionálně socialistické politiky přesídlení Židů na východ. Ověřené deportace do Treblinky takto lze vysvětlit. Začneme s těmi z varšavského ghetta.

Podle údajů Židovské rady ve Varšavě byli Židé z ghetta v létě 1942 evakuováni takto:⁸⁴⁴

Datum	Přemístěných	DuLag ⁸⁴⁵	Práce neschopní	Celkem
22.7.1942	6 250	17	22	6 289
23.7.1942	7 300	490	25	7 815
24.7.1942	7 400	0	44	7 444
25.7.1942	7 350	130	50	7 530
26.7.1942	6 400	250	41	6 691
27.7.1942	6 320	130	74	6 524
28.7.1942	5 020	291	70	5 381
29.7.1942	5 480	225	17	5 722
30.7.1942	6 430	181	40	6 651
31.7.1942	6 756	98		6 854
1.8.1942	6 220	45		6 265
2.8.1942	6 276	49		6 325
3.8.1942	6 458	99		6 557
4.8.1942	6 568	140		6 708
5.8.1942	6 623	160		6 783
6.8.1942	10 085	1 369		11 454
7.8.1942	10 672	154		10 826
8.8.1942	7 304	351		7 655
9.8.1942	6 292	1 920		8 212
10.8.1942	2 158	1 531		3 689
11.8.1942	7 725	452		8 177

⁸⁴⁴ „Likwidacja Żydowskiej Warszawy“, *op. cit.* (pozn. 127), str. 81, 86, 90.

⁸⁴⁵ Durchgangslager. Tranzitní tábor.

12.8.1942	4 688			4 688
13.8.1942	4 313			4 313
14.8.1942	5 168	331		5 499
15.8.1942	3 633	174		3 807
16.8.1942	4 095	408		4 503
17.8.1942	4 160			4 160
18.8.1942	3 976	220		4 196
19.-24.8.1942	20 000			20 000
25.8.1942	3 002			3 002
26.8.1942	3 000			3 000
27.8.1942	2 454			2 454
3.9.1942	4 609			4 609
4.9.1942	1 669			1 669
6.9.1942	3 634			3 634
7.9.1942	6 840			6 840
8.9.1942	13 596			13 596
9.9.1942	6 616			6 616
10.9.1942	5 199			5 199
11.9.1942	5 000			5 000
12.9.1942	4 806	2 100		6 906
Celkem	251 545	11 315	383	263 243

Takže do Treblinky mělo být deportováno a tam zavražděno 251 545 Židů, dalších 11 315 Židů však mělo být deportováno do tranzitního tábora a nasazeno na práci. Jsou tato čísla spolehlivá?

Nejprve si vezměme obrovský rozdíl mezi práce schopnými a práce neschopnými: První měli tvořit 4,5 %, druzí 95,5 % deportovaných! Pro srovnání v lodžském ghettu bylo 30. června 1942 zaměstnáno, tj. práce schopných 68 896 Židů⁸⁴⁶ z celkového počtu 102 546,⁸⁴⁷ tedy 67,2 %!

Železniční dokumenty týkající se deportací Židů z Varšavy jsou bohužel nesmírně vzácné. Pro toto období, které nás zajímá, existuje pouze jeden jízdní řád. Byl vydán 3. srpna 1942 generálním ředitelstvím Východních drah v Krakově a zněl:

„Od 6. srpna 1942 do dalšího opatření bude jezdit zvláštní vlak s přesídlenci z Varšava Danz BF [železniční stanice Gdaňsk] do Treblinky a prázdný následovně [...]“

Plánován byl odjezd jednoho vlaku denně: „1/. P Kr 9085 / 9.30 / Warsaw Danz Bf – Malkinia – Treblinka“ s odjezdem ve 12:25, příjezdem v 16:20 a návratem „2/. Ln Kr 9086 / 11.30 / Treblinka – Malkinia – Warsaw Danz Bf“ s odjezdem v 19:00 a příjezdem ve 23:19.⁸⁴⁸

Krom toho Albert Ganzenmüller, státní tajemník na *Reichsverkehrsministerium* (říšském ministerstvu dopravy) a zastupující generální ředitel německé *Reichsbahn* (říšské dráhy) podal 28. července 1942 následující zprávu SS-*Gruppenführerovi* Wolffovi.⁸⁴⁹

⁸⁴⁶ APL, PSZ, 174, str. 26.

⁸⁴⁷ *Kronika getta łódzkiego*, Wydawnictwo łódzkie, Łódz 1965, Vol. II, str. 100.

⁸⁴⁸ Reprodukce v Raul Hilberg, *op. cit.* (pozn. 269), str. 178 ad.

⁸⁴⁹ *Tamtéž*, str. 177.

„Od 22. července denně jezdí vlak s 5 000 Židy z Varšavy přes Malkiniu do Treblinky, a k tomu ještě dvakrát týdně vlak s 5 000 Židy z Przemyslu do Belzecu.“

Wolff 13. srpna odpověděl.⁸⁵⁰

„Se zvláštním potěšením jsem vzal na vědomí vaše sdělení, že již 14 dní odjíždí každý den do Treblinky vlak s 5 000 příslušníky vyvoleného národa a my se tak nacházíme v situaci umožňující provést tento přesun obyvatelstva urychleným tempem.“

11. dubna 1962 byl Wolff s tímto dopisem konfrontován jako svědek během výslechu při předběžném vyšetřování pro frankfurtský osvětimský proces. Wolff učinil následující výpověď:⁸⁵¹

„V té době jsem si jméno Treblinka nespojoval s představou masového vyhlazovacího tábora. Předpokládal jsem, že jde o židovskou rezervaci [sic!], jak mi vysvětlil Himmler.“

Ač je to neuvěřitelné, k tak rozsáhlému přesunu obyvatelstva se nedochovala ani jedna německá zpráva. Jediný dostupný číselný údaj pochází ze stručného výňatku ze Stroopovy zprávy.⁸⁵²

„První velký odsun se konal v období od 22. července do 3. října 1942. Při této akci bylo odsunuto 310 322 Židů.“

Toto číslo je rozhodně spolehlivé a víceméně odpovídá tabulce uvedené výše, takže ta může zobrazovat reálná čísla. Je rovněž docela pravděpodobné, že většina transportů mířila do Treblinky. Z několika dochovaných jízdních řádů také vyplývá, že vlaky byly v Treblince vyprazdňovány a do výchozí stanice se vracely bez pasažérů. Samozřejmě nic z toho nedokazuje, že deportovaní byli v Treblince zavražděni. „*Oznámení a podmínky pro židovskou radu*“ z 22. července 1943 předepisovaly:⁸⁵³

„Všechny židovské osoby bydlící ve Varšavě, bez ohledu na věk a pohlaví, budou přesídleny na východ.“

Z přesídlení byly mimo jiné vyňaty:

„[...] všechny židovské osoby, které v první den přesídlení leží v některé židovské nemocnici a nejsou způsobilé k propuštění. Zda je pacient schopen propuštění určí lékař vybraný židovskou radou.“

Ohledně zavazadel platilo následující nařízení:

⁸⁵⁰ *Tamtéž*, str. 181.

⁸⁵¹ Státní zastupitelství u zemského soudu Frankfurt (nad Mohanem), trestní řízení proti Baerovi a spol. u porotního soudu Frankfurt (nad Mohanem), č.j. 4 Js 444/59 vol. 65, str. 12, 100.

⁸⁵² PS-1061. *IMT*, Vol. XXVI, str. 634 ad.

⁸⁵³ *Faschismus – Getto – Massenmord*, op. cit. (pozn. 294), str. 305.

„Každý židovský přesídlenec si smí vzít jako zavazadla 15 kg majetku. Všechny cennosti: Zlato, šperky, peníze, atd. mohou být vzaty s sebou. Měly by být vzaty potraviny na 3 dny.“

Oznámení židovské rady – rovněž datované 22. července 1942 – obsahovalo tytéž pokyny, ovšem začínalo následovně.⁸⁵⁴

„Na rozkaz německých úřadů všechny židovské osoby bydlící ve Varšavě, bez ohledu na věk a pohlaví, budou přesídleny na východ.“

V instrukcích ohledně zavazadel stálo upozornění:⁸⁵⁵

„Zavazadla nad 15 kg budou zabavena.“

V oznámení z 24. července 1942 židovská rada informovala:⁸⁵⁶

„Vzhledem k nežádoucím zprávám, které v židovské čtvrti ve Varšavě kolují ohledně přesídlení, byla židovská rada ve Varšavě úřady pověřena oznámit, že skutečně dojde k přesídlení neproduktivního obyvatelstva na východ.“

29. července 1942 vydal vedoucí židovské *Ordnungsdienst* (pořádkové služby) následující výzvu:⁸⁵⁷

„Tímto oznamuji, že všechny osoby, které se v souladu s úředním nařízením k vystěhování budou dobrovolně hlásit k odjezdu 29., 30., a 31. července tohoto roku, obdrží 3 kg chleba a 1 kg marmelády. [sic!] Shromaždiště k rozdělování produktů – Stawikiplatz na rohu Wildstraße.“

Německé úřady dobrovolníkům poskytly 180 000 kg chleba a 36 000 kg marmelády.⁸⁵⁸

Shrňme si to: Židé z varšavského ghetta měli být „přesídleni na východ“; osoby v nemocnicích, které „nebyly způsobilé k propuštění“, byly z přesídlení vyňaty; každý si směl vzít zavazadlo o hmotnosti 15 kg; a lidé ochotní k přesídlení dostali 3 kg chleba a 1 kg marmelády – nic z toho nesouhlasí s politikou vyhlazení.

Stojí za to si ocitovat, co k tomu napsal Eugene Kulischer:⁸⁵⁹

„Polská ghetta nejsou poslední stadiem vynucené migrace židovského národa na východ. Generální guvernér Hans Frank 20. listopadu 1941 oznámil v rozhlase, že polští Židé budou nakonec odsunuti dál na východ. Od léta 1942 se ghetta a pracovní tábory na Němci obsazených východních územích stávají cílem deportovaných jak z Polska tak ze západní a střední Evropy; hlavně byl oznámen nový rozsáhlý odsun z varšavského ghetta.

⁸⁵⁴ *Tamtéž*, str. 110.

⁸⁵⁵ *Tamtéž*, str. 111.

⁸⁵⁶ *Tamtéž*, str. 115.

⁸⁵⁷ *Tamtéž*, str. 309.

⁸⁵⁸ „*Likwidacja żydowskiej Warszawy*“, *op. cit.* (pozn. 127), str. 80.

⁸⁵⁹ E. Kulischer, *op. cit.* (pozn. 800), str. 110 ad.

Mnoho deportovaných bylo posláno do pracovních táborů na ruské frontě; jiní byli posláni na práci v močálech Pinsku nebo do ghetta baltských zemí, Běloruska a Ukrajiny.“

Kulischer věděl dokonce i to, že „*židovská rada ve Varšavě dostala 22. července 1942 příkaz připravit každodenní odjezd 6 000 osob*“.⁸⁶⁰

V následujících měsících přicházely dopisy a pohlednice od deportovaných Židů příbuzným do Varšavy z Bialystoku, Pinsku, Bobruisku, Brzezce, Smolensku, Brest Litovsku a Minsku.⁸⁶¹ Organizace odporu v ghettu, které tou dobou již šířily brutální historky o parních komorách, samozřejmě přispěchaly s tvrzením, že to jsou německé padělky vyráběné k oklamání Židů. 4. prosince 1942 vytáhla toto tvrzení ve svém prohlášení Židovská bojová organizace (Jüdischen Kampforganisation).⁸⁶² A v prohlášení Židovské bojové organizace varšavského ghetta z ledna 1943 stálo.⁸⁶³

„V průběhu posledních týdnů rozšiřovali lidé z jistých kruhů zprávy o dopisech, údajně pocházejících od Židů, kteří byli evakuováni z Varšavy a nyní mají být v pracovních táborech v Pinsku nebo Bobruisku.“

Autoři prohlášení tvrdili, že tyto zprávy jsou šířeny „*lidmi pracujícími pro gestapo*“. Oficiální historiografie toto prostoduché tvrzení později opustila a zastává tezi, že dopisy a pohledy byly „*napsány pod nátlakem v Treblince*“,⁸⁶⁴ ovšem nic takového ve svých popisech netvrdil ani jediný přeživší Treblinku. Ve skutečnosti tato informace potvrzuje – byť jen zlomkovitě – obrázek načrtnutý E. Kulischerem.

30. května 1943 byl do Bobruisku poslán transport s 960 Židy zatčenými ve varšavském ghettu. 28. července téhož roku přijel do Bobruisku další transport Židů z Varšavy; část deportovaných odjela do Smolensku.⁸⁶⁵

V *Informacja Bieżąca* č. 30 ze 17. srpna 1942 se píše o transportu 2 000 „*řemeslníků*“ z varšavského ghetta do Smolensku z 1. srpna. Další transport s 2 000 řemeslníky odjel z Malaszewicz,⁸⁶⁶ města na běloruské hranici asi 12 km od Brestu. Zpráva „*Likvidace varšavského ghetta*“ ze 7. září 1942 potvrzovala.⁸⁶⁷

„Dva malé transporty se 4 000 osobami byly poslány na práci v zařízeních důležitých pro válku v Brzesci a Malachowicze.“

Mimo jakoukoliv pochybnost je také zdokumentován příjezd nejméně jednoho transportu z varšavského ghetta na místo východně od Treblinky. 31. července 1942 poslal říšský komisař pro Bělorusko, Wilhelm Kube, telegram říšskému komisaři pro Východní území, Heinri-

⁸⁶⁰ *Tamtéž*, str. 110, jeho pozn. 2.

⁸⁶¹ Mark Weber a Andrew Allen se této skutečnosti věnovali již ve svém článku „*Treblinka*“, *op. cit.* (pozn. 113), str. 139 ad.

⁸⁶² Lucy Dawidowicz, *The Holocaust Reader*, Berman House, New York 1976, str. 356.

⁸⁶³ *Faschismus – Getto – Massenmord*, *op. cit.* (pozn. 294), str. 496.

⁸⁶⁴ Lucy Dawidowicz, *The War against the Jews 1933-1945*, Bantam, New York 1976, str. 414.

⁸⁶⁵ C. Gerlach, *op. cit.* (pozn. 426), str. 762.

⁸⁶⁶ K. Marczewska, W. Ważniewski, *op. cit.* (pozn. 52), str. 137.

⁸⁶⁷ HI, zpráva o podmínkách v Polsku. Annex No. 7, HI, Box 29.

chu Lohsemu, v němž protestoval proti posláni transportu „1 000 Židů z Varšavy na práci do Minsku“, protože by to vedlo k nebezpečí epidemií a nárůstu partyzánských aktivit.⁸⁶⁸

Lohse 5. srpna 1942 odpověděl dopisem s předmětem „Dovoz 1 000 Židů z Varšavy“, v němž poukázal na to, že

„praktické provedení řešení židovského problému je výhradní záležitost policie“.

Zodpovědnost za „náležité provedení opatření“ rovněž ležela na policii, takže protesty byly nepřijatelné.⁸⁶⁹

Kube se tímto problémem znovu zabýval v dopise Lohsemu napsaném 17. srpna 1942 (opět předmět „Dovoz 1 000 Židů z Varšavy“) a žádal další pokyny, neboť chtěl učinit „zásadní rozhodnutí ohledně přijímání dalších Židů do Běloruska jako policejní záležitosti“.⁸⁷⁰

Nejméně jeden židovský transport „s dělníky“ (P KR 9130) přijel do Treblinky 25. srpna 1942 z Międzyrzec Podlanski,⁸⁷¹ ale nikde není řečeno, že to bylo pro pracovní tábor Treblinka I.

Deportace Židů z varšavského ghetta do ghatt v baltských zemích, Lotyšsku a Litvě, dále potvrzují již zmíněné deportační seznamy židovských transportů z Kaunasu a Rigy do Stutthofu v létě 1944. Tyto seznamy, ačkoliv se dochovaly pouze v útržkovité podobě, obsahují jména asi 1 200 polských Židů, mezi nimi 112 chlapců a děvčat ve věku do 15 let.

Krom toho již dříve citované zdroje hovoří o přesunech Židů koncem března/v dubnu 1942 z polských ghatt na Ukrajinu přes Belzec. G. Reitlinger k tomu píše:⁸⁷²

„Zprávy předané polské exilové vládě v Londýně o tom, že byli v Rusku usazeni Židé z tábora Belzec, by měly být odmítnuty jako součást Heydrichovy kamufláže po konferenci ve Wannsee. Ve skutečnosti mohou zmínky o židovských koloniích v Krivoj Rogu a zúrodnování půdy v Pinsku pocházet z falešných pohlednic.“

Takže zatímco *Einsatzgruppen* údajně střílely Židy ve velkém za denního světla a bez nejmenší snahy o utajení, jiní příslušníci SS si dávali práci s vytvářením pohlednic, aby zakryli údajné masové vraždy ve „vyhlazovacích táborech“!

2. Povstání ve varšavském ghettu a Stroopova zpráva

SS-Brigadeführer Jürgen Stroop ve své proslulé zprávě o zničení varšavského ghetta ze 16. května 1943 uvedl:⁸⁷³

„Když Reichsführer-SS v lednu 1943 navštívil Varšavu, rozkázal vůdci SS a policie pro distrikt Varšava přemístit do Lublinu v ghettu umístěné zbrojařské závody i ostatní podniky vojenského významu, včetně pracovních sil a strojů.“

⁸⁶⁸ GARF, 7445-2-145, str. 80. Viz dokument 22 v dodatcích.

⁸⁶⁹ GARF, 7445-2-145, str. 81. Viz dokument 23 v dodatcích.

⁸⁷⁰ GARF, 7445-2-145, str. 85.

⁸⁷¹ Jízdní řád č. 562 z 22. srpna 1942. Reprodukce v R. Hilberg, *op. cit.* (pozn. 273), str. 183.

⁸⁷² G. Reitlinger, *op. cit.* (pozn. 183), str. 270.

⁸⁷³ PS-1061. *IMT*, Vol. XXXVI, str. 635.

Podle Y. Arada bylo mezi 18. a 22. lednem 1943 z varšavského ghetta deportováno do Treblinky 6 000 Židů.⁸⁷⁴ Himmler ve skutečnosti 9. ledna 1943 nařídil SS-*Obergruppenführerovi* Krügerovi deportovat 8 000 Židů z varšavského ghetta do táborů v oblasti Lublinu a dalších 15 000 deportovat do 15. února.⁸⁷⁵ SS-*Oberführer* Ferdinand von Sammern, vůdce SS a policie v distriktu Varšava, 2. února 1943 poslal Himmlerovi tajný dopis ohledně firem ve varšavském ghettu.⁸⁷⁶

„Nejen firma Többen and Schulz & Co, ale i všechny ostatní, tedy celkem 8 podniků s přibližně 20 000 židovskými dělníky bude přemístěno do koncentračního tábora v Lublinu.“

Podle Stroopovy zprávy činil počet deportovaných 6 500.⁸⁷⁷

31. března 1943 ředitel firmy Ostindustrie GmbH (Osti), dr. Max Horn spolu s Odilo Globocnikem informovali ředitele centrální stavební správy Lublin-Majdanek.⁸⁷⁸

„Na základě rozkazu *Reichsführera*-SS musí být z policejních důvodů a v zájmu zvýšení židovského pracovního nasazení co nejrychleji přesunuty důležité zbrojní závody nacházející se ve varšavském ghettu. Přesun se uskuteční do již existujících staveb v Poniatowě, Trawniki a Lublinu.“

Židé se dobrovolnému přestěhování vzepřeli a 19. dubna do ghetta vpochoval Stroop se svými vojáky, načež vypukl ozbrojený boj.

Stroopova zpráva je oficiální historiografií citována jako důkaz, že Treblinka byla vyhlazovací tábor. Například G. Reitlinger tvrdí, že

„v ghettu bylo oficiálně zabito 7 000 Židů a 7 000 bylo ‚vzato do T 2‘.“⁸⁷⁹

Tato čísla přebírá R. Hilberg:⁸⁸⁰

„Několik tisíc Židů bylo pohřbeno v troskách a 56 065 se vzdalo. 7 000 zatčených Židů bylo zastřeleno a dalších 7 000 odvezeno do tábora smrti Treblinka, 15 000 bylo posláno do koncentračního tábora a střediska smrti v Lublinu, a zbytek byl poslán do pracovních táborů.“

Ani Reitlinger ani Hilberg neuvádí zdroj těchto čísel. Jedná se o dálnopis z 24. května 1943, v němž Stroop oznamoval:⁸⁸¹

„Z celkem 56 065 zaevidovaných Židů jich bylo jako výsledek velké akce v samotné bývalé židovské čtvrti zlikvidováno 7 000. Transportem do T II bylo zahubeno 6 929 Ži-

⁸⁷⁴ Y. Arad, *op. cit.* (pozn. 72), str. 392.

⁸⁷⁵ *Faschismus – Getto – Massenmord, op. cit.* (pozn. 294), str. 349.

⁸⁷⁶ *Tamtéž*, str. 449 ad.

⁸⁷⁷ PS-1061. *IMT*, Vol. XXXVI, str. 635.

⁸⁷⁸ WAPL, ZBL, 268, str. 1.

⁸⁷⁹ G. Reitlinger, *op. cit.* (pozn. 183), str. 298.

⁸⁸⁰ R. Hilberg, *op. cit.* (pozn. 17), Vol. 2, str. 512.

⁸⁸¹ Stroopův dálnopis z 24. května 1943. Reprodukce v: L. Poliakov, J. Wulf, *op. cit.* (pozn. 387), str. 168 ad.

dů, takže celkem jich bylo zahubeno 13 929. Mimo číslo 56 065 se odhaduje, že 5-6 000 Židů zahubily výbuchy a oheň.“

Tento dálnopis není obsažen ve Stroopově zprávě, která nese název „*Židovská čtvrť Varšavy již nikdy více!*“ a byla předložena jako dokument PS-1061 u norimberského tribunálu.⁸⁸² Stroopova zpráva ve skutečnosti končí dálnopisem ze 16. května 1943. L. Poliakov a J. Wulf uvádí v poznámce pod čarou.⁸⁸³

„Dokument PS-1061 obsahuje taktéž kopii Stroopovy zprávy se zprávou z 24. května 1943 (viz faksimilie), která v originální zprávě chybí.“

Příslušná pasáž byla citována u norimberského soudu na přelíčení 14. prosince 1945.⁸⁸⁴ Stroop podal tři různé verze osudu 56 065 zaevidovaných Židů. S tou uvedenou v dálnopise z 24. května a přijatou R. Hilbergem jsme se již seznámili. V dálnopise ze 16. května oznámil:⁸⁸⁵

„Celkový počet zaevidovaných a *prokazatelně zabitých* Židů činí 56 065.“ (Zvýrazněno autory.)

Nicméně to, že bylo „prokazatelně zabito“ 56 065 Židů, je jasně nepravdivé! V místopřísežném prohlášení z 24. února 1946 se Stroop nakonec vyjádřil takto:⁸⁸⁶

„Poté, co ti lidé byli odvedeni z ghetta v počtu 50 až 60 000, byli vzati na nádraží. Absolutní kontrolu nad nimi měla bezpečnostní policie a měla pod sebou odvoz do Lublinu.“

Podle této výpovědi bylo 56 065 zatčených Židů deportováno do Lublinu.

Stroopova zpráva přináší i další problémy. Její autor předkládá statistiky se dvěma kategoriemi Židů: Zabitými a „zaevidovanými“, ale zabití náleželi i do druhé skupiny. Od 23. dubna Stroop udává i další souhrnné číslo, počet Židů, kteří „byli zaregistrováni k přesunu, eventuálně již odvezení“: 19 450.⁸⁸⁷

V následující tabulce reprodukuje čísla ze Stroopovy zprávy, v níž oddělujeme počty zabitých a „zaevidovaných“ v případě, kdy jsou uvedeny společně,⁸⁸⁸ takže příslušné sloupce ukazují pouze přeživší Židy. K celkovému počtu se dojde sečtením čísla v jeden den a den poté, například (pro 24. a 25. duben) $25\,500 + 1\,964 = 27\,464$. Jedinou výjimkou jsou čísla pro 23. a 24. duben, protože $19\,450 + 1\,990 = 21\,440$ a ne 25 500, takže $(25\,500 - 21\,440 =) 4\,060$ osob chybí. Ve zprávě z 24. dubna Stroop zmiňuje rovněž 1 814 Židů, kteří byli „vytaženi z bunkrů“ a museli být přičtení k „1 660 Židům zatčeným kvůli přemístění“, takže celkový počet chybějících je $(4\,060 - 1\,814 =) 2\,246$. Tito Židé patrně patřili mezi 3 500 „zaevido-

⁸⁸² *IMT*, Vol. XXVI, str. 628-694.

⁸⁸³ L. Poliakov, J. Wulf, *op. cit.* (pozn. 387), str. 159.

⁸⁸⁴ *IMT*, Vol. III, str. 557.

⁸⁸⁵ PS-1061. *IMT*, Vol. XXVI, str. 693.

⁸⁸⁶ PS-1061. *IMT*, Vol. XXXIII, str. 202.

⁸⁸⁷ *Tamtéž*, str. 653.

⁸⁸⁸ Například ve zprávě pro 27. duben stojí: „2 560 Židů chyceno, 547 z nich zastřeleno.“ Náš výpočet proto vypadá takto: $(2\,560 - 547 =) 2\,013$ přeživších jako vězni.

vaných“ předchozí den, tak jako ve zprávě pro 6. květen, v níž bylo 2 850 Židů „*zaevidovaných k přemístění*“ zahrnuto v celkovém počtu pro předchozí den,⁸⁸⁹ ačkoliv Stroop pro ten den udává jako celkové číslo 1 070.

STRANA ⁸⁹⁰	DATUM	ZABITÝCH	REGIST.	CELKEM	
				TEN DEN	CELKEM
650	22.4.1943	230 ⁸⁹¹	1 100	1 330	X ⁸⁹²
652	23.4.1943	800	2 700	3 500	19 450
655	24.4.1943	330	1 660	1 990	25 500
656	25.4.1943	274	1 690	1 964	27 464
659	26.4.1943	1 692	30	1 722	29 186
661	27.4.1943	547	2 013	2 560	31 746
664	28.4.1943	110	1 545	1 655	33 401
665	29.4.1943	106	2 253	2 359	35 760
667	30.4.1943	179	1 420	1 599	37 359
668	1.5.1943	245	781	1 026	38 385
670	2.5.1943	235	1 617	1 852	40 237
672	3.5.1943	95	1 474	1 569	41 806
674	4.5.1943	204	2 079	2 283	44 089
676	5.5.1943	126	944	1 070	45 159
677	6.5.1943	356	1 553	1 909	47 068
679	7.5.1943	255	1 019	1 274	48 342
680	8.5.1943	280	1 091	1 371	49 713 ⁸⁹³
682	9.5.1943	573	1 037	1 610	51 313
683	10.5.1943	187	1 183	1 370	52 683
685	11.5.1943	51	931	982	53 667
686	12.5.1943	133	663	796	54 463
687 ad.	13.5.1943	155	561	716	55 179
691	14.5.1943	154	398	552	55 731
692	15.5.1943	67	87	154	55 885
693	16.5.1943	180	0	180	56 065
Celkem:		7 564	29 829		

Celkový počet zabitých Židů je 7 564. Pokud jde o Treblinku, tento tábor je ve Stroopově zprávě čtyřikrát uveden pod zkratkou „T II“. Poprvé se objevuje v dálnopise z 25. dubna. Příslušný text, jenž citujeme níže, je v oficiální literatuře často citován jako důkaz, že Treblinka měla být vyhlazovací tábor.⁸⁹⁴

⁸⁸⁹ Tito Židé byli den předtím zjevně zajati jako vězni.

⁸⁹⁰ *IMT*, Volume XXVI, na citované straně.

⁸⁹¹ V textu je 203, ale v jiné zprávě, vztahující se na tentýž den (str. 647), je uvedeno 150 zastřelených a 80 zabitých při výbuchu v bunkru, takže celkem bylo zabito 230 Židů.

⁸⁹² Celkový počet pro 22. duben ani předchozí den není uveden.

⁸⁹³ V textu se objevuje chybné číslo 49 712.

⁸⁹⁴ PS-1061. *IMT*, Vol. XXVI, str. 656.

„Dnešní činnost téměř všech úderných oddílů skončila vznikem obrovských požárů, které přinutily Židy opustit své úkryty a skrýše. Bylo chyceno 1 690 živých Židů. Podle vyprávění Židů tu určitě byli shozeni parašutisté a bandité, zásobení zbraněmi z neznámého místa. 274 Židů bylo zastřeleno a jako ve všech dnech byl nespočet zasypán v odpálených bunkrech a uhořel, jak znova a znova zjišťujeme. Se Židy, kteří dnes byli dopadeni, byla podle mého názoru chycena velká část banditů a nejnižších elementů ghetta. Kvůli přicházející tmě už nebyla provedena jejich okamžitá likvidace. Na zítra se pokusím získat vlak do T II, jinak bude likvidace provedena zítra.“

Den poté Stroop v dálnopise uvedl:⁸⁹⁵

„Nyní už ve Varšavě nejsou žádní registrovaní Židé. Nařízená doprava do T II proběhla.“

Další zmínka o Treblince je v dálnopise z 12. května:⁸⁹⁶

„Transporty Židů, které odtud odjíždí, dnes poprvé míří do T II.“

A konečně v dálnopise ze 13. května čteme:⁸⁹⁷

„Dnes bylo při operaci wehrmachtu chyceno 327 Židů. Nyní dopadení Židé směřují pouze do T II.“

Stroopova zpráva v této souvislosti vyvolává tři otázky:

1. Kolik Židů bylo deportováno do T II?
2. Byli Židé deportovaní do Treblinky zplynováni?
3. Kam se poděla většina Židů z ghetta?

Věnujme se nejdříve první otázce. 25. dubna 1943 bylo zatčeno 1 990 Židů, z nichž 274 bylo zastřeleno. Tuto činnost přerušil soumrak. Transport do Treblinky se tak mohl týkat pouze zbylých ($1\ 990 - 274 =$) 1 660 osob.* To je však největší množství deportovaných do Treblinky za jediný den. To potvrzuje skutečnost, že další den bylo zatčeno 1 722 Židů, z nichž 1 692 bylo zabito, a celkový počet pro 26. duben odpovídá těm z 25. dubna plus uvedeným 1 722 Židům: $27\ 460 + 1\ 722 = 29\ 186$.

Ve zprávě z 12. května se říká, že transporty odjíždějící z Varšavy ten den směřují „do T II poprvé“. Není jasné, jak to jde dohromady s transportem z 25. dubna, který jel do Treblinky jako první. Ať je to jakkoliv, z dálnopisu ze 13. května vyplývá, že do Treblinky byli posíláni pouze Židé dopadení každý den.

Podle výše uvedené tabulky bylo 12. května zatčeno 1 709 Židů.

Maximální počet Židů deportovaných do Treblinky v této době tedy činí ($1\ 660 + 1\ 709 =$) 3 369. Není tedy jasné, jak Stroop v dálnopise z 24. května dochází k číslu 6 929. Ovšem důležitější je jiný problém: Pokud byli tito Židé v „T II“ zabiti, znamená to, že Treblinka byla tábor zřízený k zabijení lidí? Podle našeho názoru tato „likvidace“ několika tisíc Židů, které

⁸⁹⁵ *Tamtéž*, str. 660.

⁸⁹⁶ *Tamtéž*, str. 686.

⁸⁹⁷ *Tamtéž*, str. 688.

* Zde je chyba buď v číselných údajích nebo ve výpočtu, protože $1\ 990 - 274 = 1716$, ne 1 660; pozn. překl.

SS hodnotily jako „*bandity a nejnižší elementy ghetta*“, nedokazuje ani že byli zplynováni, ani že Treblinka fungovala jako „vyhlazovací tábor“. Když si člověk uvědomí, že se tábor nacházel pouze 80 km od Varšavy, nebylo by nijak překvapivé, kdyby tam SS zastřelili několik tisíc lidí, které nemohli nebo nechtěli popravit ve městě. A přece se objevuje ještě jiný problém. V úvodu své zprávy Stroop píše:⁸⁹⁸

„Během velké operace mohli být zatýkáni Židé, kteří již byli přesunuti do Lublinu nebo Treblinky, odtud uprchli a vrátili se do ghetta zaopatření zbraněmi a municí.“

Je tedy důvod pochybovat, že (podle Stroopa) bylo všech 6 929 Židů deportovaných do Treblinky „zahubeno“. Jeden z nich, Samuel Zylbersztajn, byl ve skutečnosti 30. dubna 1943 deportován z údajného vyhlazovacího tábora Treblinka do Majdanku coby účastník transportu 308 Židů.⁸⁹⁹ Překlad názvu zprávy o jeho zážitcích zní „*Vzpomínky vězně z 10 táborů*“. Po „vyhlazovacím táboru“ Treblinka přežil i „vyhlazovací tábor“ Majdanek a osm „obyčejných“ koncentračních táborů. Je tedy živoucím důkazem, že Němci své židovské vězně systematicky nevyhlazovali.

Dalších 356 Židů bylo přemístěno z Treblinky do Majdanku 13. května 1943.⁹⁰⁰ Židovští historici Tatiana Berensteinová a Adam Rutkowski k tomu píší:⁹⁰¹

„Některé transporty z Varšavy dorazily do Lublinu přes Treblinku, kde probíhala selekce deportovaných.“

Tuto skutečnost potvrzují někteří svědci vyslyšení v rámci řízení o vydání Johna Demjanjuka v USA. V oficiálních souborech výslechů,⁹⁰² které máme v držení, byla jména svědků znečitelněna, takže se odkazujeme na příslušné datum, kdy výslech proběhl.

Výslech z 12. prosince 1979: Svědek byl v dubnu 1943 deportován z Varšavy do Treblinky. Druhý den byl přemístěn do Majdanku, kde strávil 6-7 dní. Potom šel zhruba na rok do Budzynu. Z Budzynu byl poslán do Wieliczky (v blízkosti Krakova), odtud v polovině roku 1944 do Flossenbürgu a nakonec do Litoměřic.

Výslech ze 17. prosince 1979: Svědek byl deportován z Krakova do Plaszów a odtud do Osvětimi. Poté šel do Oranienburgu a nakonec do Flossenbürgu. Bez dalších podrobností uvedl, že v Treblince strávil jen jeden den.

Výslech ze 3. ledna 1980: Svědek byl v květnu 1943 uvězněn ve Varšavě a poslán přímo do Majdanku, odkud byl později přemístěn do Budzynu.

Výslech ze 7. března 1980: Svědek byl v dubnu 1943 deportován z Varšavy do Treblinky, kde zůstal pouze jeden den. Poté byl spolu se 180 dalšími vězni přemístěn do Majdanku. Po

⁸⁹⁸ *Tamtéž*, str. 638.

⁸⁹⁹ Samuel Zylbersztajn, „*Pamiętnik więźnia dziesięciu obozów*“, in: *Biuletyn Żydowskiego Instytutu Historycznego w Polsce*, no. 68, 1968, str. 53-56. Autor jako datum své deportace do Treblinky výslovně uvádí 30. duben 1943.

⁹⁰⁰ T. Mencil (ed.), *Majdanek 1941-1944*, Wydawnictwo Lubelskie, Lublin 1991, str. 448.

⁹⁰¹ Tatiana Berenstein, Adam Rutkowski, „*Żydzi w obozie koncentracyjnym Majdanek (1941-1944)*“, *Biuletyn Żydowskiego Instytutu Historycznego w Polsce*, No. 58, 1966, str. 16.

⁹⁰² U.S. Department of Justice. Criminal Division. Office of Investigation. Report of Investigation. Subject „Demjanjuk Ivan, Fedorenko Feodor“. Tyto protokoly byly přiloženy mezi dokumenty soudu s Demjanjukem v Jeruzalému (State of Israel vs. Ivan [John] Demjanjuk. Criminal Case No. 373/86, in the Jerusalem District Court; viz. kapitola V. Děkujeme dr. Miroslavu Draganovi, který nám tyto dokumenty zpřístupnil.

dvou dnech pokračovala cesta do Budzynu, kde strávil dva roky. Byl osvobozen Sověty z jednoho nejmenovaného německého koncentračního tábora.

Výslech z 11. března 1980: Svědek byl v dubnu 1943 poslán do Treblinky, kde zůstal jen jeden den. Přesunut do Majdanku, odtud do Budzynu, kde byl internován asi rok. Osvobozen 5. května 1945 z Mauthausenu.

Výslech z 18. července 1980: Svědek byl 18. dubna 1943 deportován z Varšavy do Majdanku. Po 5 týdnech šel do Osvětimi a pak – koncem roku 1944 – do Gusenu (vedlejší tábor Mauthausenu), kde byl osvobozen.

Rozsudkem porotního soudu v Düsseldorfu ze 3. září 1965 bylo jasně a rozhodně určeno, že

„z tábora Treblinka se několik tisíc lidí dostalo do jiných táborů“.⁹⁰³

Na závěr se budeme věnovat otázce, kam byla poslána většina deportovaných. Podle T. Berensteinové a A. Rutkowskiho bylo 30 000 až 40 000 Židů deportováno z varšavského ghetta do Lublinu, kam přijelo několik transportů přes Treblinku, kde předtím proběhla selekce praceschopných.⁹⁰⁴ Polská historička Zofia Leszczyńska píše, že Židé z Varšavy byli rozmístěni následovně: 14 000 do Poniatowa, 6 000 do Trawniki, 800 do Budzynu a 16 000 do Majdanku.⁹⁰⁵ Podle chronologie transportů, obsahující velmi kusé informace, přijely z Varšavy do tábora Lublin-Majdanek následující transporty Židů:

27. duben:	3 496 osob včetně dětí
28. duben:	neznámý počet, včetně dětí
30. duben:	neznámý počet, včetně dětí
1. květen:	neznámý počet, včetně dětí
2. květen:	neznámý počet, včetně dětí
3. květen:	neznámý počet, včetně dětí
8. květen:	861 mužů
9. květen:	895 mužů
10. květen:	875 mužů
14. květen:	neznámý počet, včetně dětí ⁹⁰⁶

3. Deportace z ghetta v Bialystoku a tranzitní tábor Malkinia

Na 16. srpen 1943 bylo plánováno vyklizení ghetta v Bialystoku. Židé v ghettu se zmožili jen na chabý odpor a od 16. do 20. srpna probíhaly střety, dokud Němci obyvatele nepřemohli. *Encyklopedie holocaustu* k osudu zatčených Židů uvádí:⁹⁰⁷

„Deportace z ghetta byly zahájeny 18. srpna 1943 a trvaly tři dny, během nichž byla deportována větší část bialystockých Židů. Někteří šli do Treblinky a tam byli zavražděni, jiní do MAJDANKU, kde prošli *Selektion*. Ti, kdo byli shledáni praceschopnými, byli

⁹⁰³ A. Rückerl, *NS-Vernichtungslager...*, op. cit. (pozn. 63), str. 198.

⁹⁰⁴ T. Berenstein, A. Rutkowski, op. cit. (pozn. 901), str. 16.

⁹⁰⁵ Zofia Leszczyńska, „Transporty więźniów do obozu w Majdanku“, in: *Zeszyty Majdanka*, IV, 1969, str. 194.

⁹⁰⁶ T. Mencil, *Majdanek 1941-1944*, op. cit. (pozn. 900), str. 447 ad.

⁹⁰⁷ *Encyclopedia of the Holocaust*, op. cit. (pozn. 18), Vol. I, str. 213.

odvezení do táborů PONIATOWA, Blizyn nebo OSVĚTIM. Do TEREZÍNA byl poslán vlak s 1 200 byalistockými dětmi; měsíc poté tyto děti rovněž skončily v Osvětimi.“

Autor tohoto článku⁹⁰⁸ však opomněl uvést důležité argumenty, které již předložil G. Reitlinger. Ten píše:⁹⁰⁹

„Průvodní listiny, náhodně dochované na úřadu říšských drah v Královci, prozrazují, že mezi 21. a 27. srpnem 1943 odjelo z Bialystoku do Treblinky pět zvláštních vlaků. Bylo posláno 266 vagonů. Na takové cestě, normálně trvající dvě a půl hodiny, mohlo být v nákladním vagonu 80 až 100 Židů. Bylo tam tedy dost prostoru pro všech 25 000 přeživších.“

Podle Reitlingera bylo všech těchto 25 000 Židů „zplynováno“. Jím citovaný zdroj je anglický překlad článku Z. Łukaszkiwicze, který citujeme v kapitole III.⁹¹⁰ Je tam uveden „*wykaz wagonów*“ (výkaz vagonů), telegram z 18. srpna a „*żelezniční jízdní řád č. 290*“⁹¹¹ od správy říšských drah v Královci. Nacházíme zde nařízení:

„Následující zvláštní vlaky na přepravu vysídlenců pojedou z Bialystoku do Malkinie, cíl Treblinka.“

Jak jsme již viděli, jízdní řád v dokumentech citovaných Łukaszkiwiczem vypadá takto:

17. srpen: ⁹¹²	39 vagonů
18. srpen:	39 vagonů
19. srpen:	35 vagonů
21. srpen:	38 vagonů
21. srpen:	38 vagonů
22. srpen:	38 vagonů
22. srpen:	38 vagonů
23. srpen:	38 vagonů
Celkem:	8 vlaků a 303 vagonů

Je však jisté, že Židé z ghetta Bialystok byli z větší části deportováni do oblasti Lublinu. Podle T. Berensteinové a A. Rutkowskiho bylo 24 000 Židů odvezeno do Majdanku.⁹¹³

20. srpna 1943 dorazil do Majdanku transport s 2 031 osobami z Bialystoku.⁹¹⁴ Byli v něm muži, ženy i děti,⁹¹⁵ takže v Treblince nemohla proběhnout žádná selekce. Téhož dne přijel do Majdanku ještě nejméně jeden transport se zhruba 2 000 Židy (muži, ženy i děti).⁹¹⁶ Rovněž

⁹⁰⁸ Viz heslo „Byalistok“ v *Encyklopedii holocaustu, tamtéž*.

⁹⁰⁹ G. Reitlinger, *op. cit.* (pozn. 183), str. 306.

⁹¹⁰ „*The Treblinka extermination camp*“, in: Central Commission for Investigation of German Crimes in Poland (ed.), *German Crimes in Poland*, Warsaw 1946, str. 103 ad.

⁹¹¹ V textu uvedeno německy: „*Fahrplananordnung Nr. 290*“.

⁹¹² V textu je chybně uveden 27. srpen. Datum 17. srpen je v německém překladu dotčeného článku (USSR-344).

⁹¹³ T. Berenstein, A. Rutkowski, *op. cit.* (pozn. 901), str. 450.

⁹¹⁴ GARF, 7021-107-3, str. 258. Viz dokument 24 v dodatcích.

⁹¹⁵ Z. Leszczyńska, *op. cit.* (pozn. 905), str. 227.

⁹¹⁶ T. Mencil, *Majdanek 1941-1944, op. cit.* (pozn. 900), str. 450.

transport s 1 200 dětmi (původně určený do Palestiny)⁹¹⁷ mezi 6 a 12 lety věku, který 24. srpna dorazil do Terezína,⁹¹⁸ jel přes Treblinku, která tedy pro tyto transporty sloužila jako tranzitní tábor.

Podle Danuty Czechové přijel 10. prosince 1942 do Osvětimi transport z tranzitního tábora Malkinia. Šlo o 2 500 osob, z nichž 524 mužů bylo zaregistrováno pod čísly 81 400 až 81 923. Zbylých 1 976 mělo být zplynováno. 12. prosince téhož roku přijel podle Czechové do Osvětimi rovněž transport z tranzitního tábora Malkinia s 2 000 polskými Židy, z nichž se 416 mužů s čísly 82 047 až 82 462 a 6 žen s čísly 26 800 až 26 805 stalo součástí regulárního obyvatelstva tábora. I tentokrát, jak tvrdí Czechová, byli ostatní zplynováni.⁹¹⁹

Když si člověk vezme na pomoc *Informator encyklopedyczny* od „Hlavní komise pro vyšetřování hitlerovských zločinů v Polsku“, kde jsou uvedeny všechny tábory a věznice na polském území za války, nenajde pod heslem Malkinia žádný tábor jakéhokoliv typu.⁹²⁰ Na leteckém snímku z 15. května je však zřetelně vidět tábor u silnice na Ostroleku, která jím ku podivu prochází a vede také asi 5 kilometrů od Treblinky. Jeho funkce není známa.⁹²¹

D. Czechová v německém vydání *Kalendarium* napsala, že dva transporty přijely z ghetta v Ciechanówu.⁹²²

Tyto dva transporty je třeba vidět v kontextu dvou transportů Židů z Kielbasin (Němci nazývané Lososna), jež proběhly mezi 9. listopadem a 20. prosincem 1942. Jde o místo asi 50 km severovýchodně od Bialystoku u silnice na Grodno. Během této operace měly směřovat další transporty do Treblinky: Jeden se 7 000 Židů 14. prosince, poslední 20. prosince.⁹²³

Jelikož měl v té době fungovat údajný „vyhlazovací tábor“ Treblinka, je nesmysl, aby přes 3 500 práce neschopných Židů bylo posláno ke „zplynování“ do více než 500 km vzdálené Osvětimi místo do blízké Treblinky. Když zde však byly ještě další transporty do Treblinky, je téměř nevyhnutelný závěr, že právě přes Treblinku jezdily do Osvětimi, jako tomu bylo v případě transportů z ghetta v Bialystoku.

4. Treblinka: Plynové nebo odvěšovací komory?

Pokud člověk předpokládá, že Treblinka byla tranzitní tábor, pak také dokáže interpretovat svědecké popisy údajných vyhlazovacích zařízení. J.-C. Pressac v článku z roku 1995, zmíněném v první kapitole, předkládá ohledně údajných vyhlazovacích táborů velmi zajímavou hypotézu. Píše:⁹²⁴

⁹¹⁷ Brona Klibanski, „*Kinder aus dem Ghetto Bialystok in Theresienstadt*“, in: *Theresienstädter Studien und Dokumente*, 1995, str. 93.

⁹¹⁸ *Terezínská pamětní kniha*, *op. cit.* (pozn. 589), str. 70. Zde je uveden počet 1 220 Židů, kteří přijeli do Terezína z Bialystoku. Do čísla je patrně započítáno 20 dospělých, kteří doprovázeli děti.

⁹¹⁹ D. Czech, *op. cit.* (pozn. 417), str. 283, 284.

⁹²⁰ *Obozy hitlerowskie...*, *op. cit.* (pozn. 67), str. 314. Po Malki zde následuje Malomice.

⁹²¹ John C. Ball, *Air Photo Evidence*, *op. cit.* (pozn. 105), str. 79 a 88.

⁹²² D. Czech, „*Kalendarium der Ereignisse im Konzentrationslager Auschwitz-Birkenau*“, Issue 3, Wydawnictwo Państwowego Muzeum w Oświęcimiu, 1960, str. 106 ad.

⁹²³ C. Gerlach, *op. cit.* (pozn. 426), str. 727.

⁹²⁴ J.-C. Pressac, „*Enquête...*“, *op. cit.* (pozn. 92), str. 120 ad.

„Pouze jeden polský svědek, Stanisław Kosak,⁹²⁵ popsal konstrukci vyhlazovacího tábora Belzec z listopadu 1941. Vedle sebe stály tři baráky: První sloužil Židům jako česárna, ve druhém se koupali a ve třetím byli ve třech místnostech plynováni. Dopravu těl do jámy na kraji tábora zajišťovaly vagony jezdící dokola po úzkokolejné dráze. Kosak dodává, že v plynových komorách byly nainstalované tři pece spojené s vodovodní sítí.

Dva prvky v tomto vražedném zařízení nedávají smysl: Sprchy (proč by se deportovaní měli před zplynováním nechat vykoupat?) a tři pece napojené na vodovody (k zabíjení se přece používal oxid uhelnatý).

Ohledně Treblinky svědci jinými slovy popsali přesně tutéž poslušnost: Vstup do svlékací místnosti, pak do sprchy a potom do místnosti pro testování dusivých plynů, ležící vedle prostoru pece, odkud vedly koleje na ‚hřbitov‘. Mluví o používání páry v plynových komorách. Tento ‚dům smrti‘ má víc bizarních aspektů než ten v Belzecu: Sprchu, páru a pece, jejichž účelem nemohlo být spalování těl, jelikož ta přece byla pohřbívána na ‚hřbitově‘. Zpráva z listopadu 1942, poslaná do Londýna, potvrzovala, že dusivé komory sestávaly ze tří místností o rozměrech 4 x 4 metry s kotelnou, kde byl kotel na výrobu páry, jež byla následně vedena do komor. Rozpory dokazují, že výpovědi svědků nebyly ‚zaranžované‘, ale přesně zachycují slova svědků.

Místo předpokládaného zařízení k zabíjení lidí bude muset být přijata hypotéza, že od konce roku 1941 do poloviny 1942 byla v Belzecu, Sobiboru a Treblince tři odvšivovací zařízení. Skutečnost, že k tomu byla vybrána místa na hranici, jež se stala zastaralou, lze vysvětlit, když si člověk vzpomene na koncept profylaktické hygieny a boje proti tyfu zabíjením jej přenášejícího hmyzu, a když uváží, že Němci měli ve své okupační zóně tyfus víceméně pod kontrolou, ale na dobytých sovětských územích nikoliv. Tudíž program odsunu Židů na východ, jak byl stanoven na konferenci ve Wannsee 20. ledna 1942, byl dodržován tak, že lidé procházeli těmito třemi sanitárními zařízeními. Založení Belzecu ještě před konferencí ve Wannsee lze vysvětlit odložením této konference, nebo také tím, že svědek Kosak uvedl chybné datum vybudování onoho odvšivovacího zařízení.“

Celá řada argumentů ukazuje na to, že Pressac trefil hřebíček na hlavičku. Ve druhé kapitole jsme viděli, že podle tvrzení svědků byla údajná vyhlazovací zařízení v Treblince maskována jako „sprcha“. Tato věc si zaslouží hlubší rozbor.

Rachel Auerbachová zmiňuje „*celý seznam instrukcí ohledně sprchování a dezinfekce, a co dělat s penězi, šperky a dokumenty*“. V některých případech nově příchozí skutečně dostali potvrzení poté, co odevzdali cennosti u přepážky.⁹²⁶ Auerbachová píše, že často žádali ženy, aby si s sebou do sprchy vzaly ručníky⁹²⁷ a vysvětluje:⁹²⁸

„[...] tyto dveře vedly do ‚sprchovacího zařízení‘. Byla to šedobílá budova s veškerým příslušenstvím normální veřejné lázně uvnitř: ‚Kabinky‘ plus několik komínů vyčnívajících ze střechy. [...] Podlaha se svažovala dolů k širokým, hermeticky uzavřeným vyklápecím dveřím naproti vstupním vratům. Ve stropěch byly namontovány skutečné sprchové hlavice, ale nebyly připojeny na vodovodní potrubí.“

⁹²⁵ Správně „Kozak“.

⁹²⁶ A. Donat, *op. cit.* (pozn. 4), str. 30.

⁹²⁷ *Tamtéž*, str. 31.

⁹²⁸ *Tamtéž*, str. 34.

Dále uvádí:⁹²⁹

„[...] v počátečních dobách říkali Židům, než se svlékli a odevzdali peníze, aby si nechali jeden zlotý na zaplacení ‚sprchy‘. U vstupu do ‚cesty do nebe‘ seděl v dřevěné bouři ukrajinský strážný a vybíral zloté.“

Zpráva z 15. listopadu 1942 přidává další nepřímý důkaz: Kotelnu k výrobě páry, která má rozhodně smysl v dezinfekčním a odvlhčovacím zařízení, avšak postrádá jakoukoliv funkci v zařízení k vyhlazování. Vodní pára tehdy představovala běžnou metodu asanace (dezinfekce) a odvlhčení.⁹³⁰ Indicie pak kompletuje Silberscheinova zpráva: Deportovaným okamžitě po příjezdu řekli, že budou pokračovat v cestě „na práci na východě“. Ve verdiktu düsseldorfského porotního soudu z roku 1965 stojí, že varšavští Židé byli vítáni následujícími slovy:⁹³¹

„Pozor, varšavští Židé!

Jste v tranzitním táboře, odkud budete dále transportováni do pracovních táborů.

Kvůli prevenci epidemií odevzdáte šaty i zavazadla k dezinfekci. Zlato, peníze, valuty a šperky předáte na stvrzenku v pokladně. Pak vám po předložení stvrzenky opět budou vydány.

Všichni příchozí se před další cestou musí kvůli tělesné čistotě vykoupat.“

Podle zmíněné zprávy byli deportovaní po zmíněném proslavu rozdělení podle profesí. SS ve skutečnosti na táborovém nádraží zřídily úřadovnu,

„kam musel přijít každý nově příchozí a oznámit své pracovní zkušenosti“.

Poté, jak pokračuje zpráva z 15. listopadu 1942,

„byli lidé odvedeni do tábora a nejprve pouze posláni do dezinfekčních koupelí. Po koupeli byli dočasně posláni do jednotlivých cel. Tam měli čekat, dokud na ně nepřijde řada.“

Skica přiložená k Silberscheinově zprávě⁹³² ukazuje mužský, ženský a dětský tábor; tam deportovaní odcházeli po koupeli. *Informacja bieżąca* ze 17. srpna 1942 tvrdila, že v Treblince „byl 5. srpna tábor o počtu 40 000 Židů“,⁹³³ což nasvědčuje internaci deportovaných po koupeli.

Ve zprávě dále stojí, že Židé byli posíláni do „plynových a pecních komor“ a tam zabíjeni – ale proč by jim proboha předtím nařizovali se vykoupat? Vyhlazovací zařízení, jak je znázorněno na skice, je rovněž poučné: Budova sestává ze šatny, sprchy, „místnosti pro testování

⁹²⁹ *Tamtéž*, str. 54.

⁹³⁰ Walter Dötzer, *Entkeimung, Entwesung*. Work instructions for the clinic and laboratory of the Institute of Hygiene of the Waffen-SS, Berlin, Urban and Schwarzenberg Publishers, Berlin and Vienna 1943, str. 16-21 a 87 ad.

⁹³¹ A. Rückerl, *NS-Vernichtungslager...*, op. cit. (pozn. 63), str. 219.

⁹³² Viz dokument 3 v dodatcích.

⁹³³ Viz kapitola II.

dusivých plynů“, jakož i pecního prostoru, odkud vedly koleje na hřbitov. K čemu potom ale sloužily pece?

A nebyla na druhou stranu sprcha identická s místností pro testování dusivých plynů (proč vlastně „testování“?), takže to byla skutečná sprcha, kterou deportovaní procházeli před umístěním v jednom ze tří táborů uvedených výše? Také šatna a pece jsou neslučitelné s vyhlazovací tezí, zejména s dnes přijímanou verzí, protože odsouzení na smrt se měli svlékat pod širým nebem a žádný historik netvrdí, že v Treblince byla krematoria. Když člověk na celé zařízení pohlíží v jiném kontextu, totiž hygienicko-zdravotním, pak jeho popis vypadá naprosto logicky. V zařízení, kde je šatna a sprcha, nemůže pecní prostor obsahovat nic jiného než odvěšovací pec. Ovšem pak by sousední místnost rozhodně nebyla „*místnost pro testování dusivých plynů*“, nýbrž odvěšovací horkovzdušná komora. (V této souvislosti stojí za zmínku, že údajný „vyhlazovací tábor“ Chelmo měl také odvěšovací komoru.)⁹³⁴

Takové dezinfekční pece vyrábělo několik firem. Byla mezi nimi i firma Topf z Erfurtu, jež dvě z nich (se čtyřmi horkovzdušnými komorami) nainstalovala v centrální sauně v Březince,⁹³⁵ a také H. Kori z Berlína, vyrábějící menší pece.⁹³⁶ Další firma vyrábějící horkovzdušné, parní a parní/formalínové odvěšovací komory, jakož i jiná podobná zařízení, byla Ing. C. Klobukowski & Co. z Varšavy.⁹³⁷

Popis a přiložená kresba v Silberscheinově zprávě připomínají plán provizorního odvěšovacího zařízení v K. G. L. Lublin. Toto zařízení mělo místnost pro svlékání a oblékání, kotelnu (místnost s kotlem), místnost se sprchami (koupelnu) a místnost pro odvěšování („*místnost pro testování dusivých plynů*“).

G. Reitlinger píše, že některé děti přemístěné v srpnu 1943 z ghetta v Bialystoku do Terezína

„viděly, jak jejich rodiče odvádí do ‚lázně‘.“⁹³⁸

Jelikož zmíněné děti tranzitním táborem Treblinka prošly – totéž platí pro ostatní Židy, dospělé i děti, přemístěné do Lublinu/Majdanku a dalších táborů –, tato lázeň byla očividně skutečně lázeň!

Uspořádání obou údajných plynovacích zařízení, jak ho uznává oficiální historiografie, se však víc hodí na kyanovodíkovou odvěšovací komoru. Komory mají dveře na protilehlých stranách, takže tu je „čistá“ a „špinavá“ strana. V této souvislosti získává mise Kurta Gersteina jasný význam. Nebyl to totiž odborník na masové zabíjení, ale na dezinfekci, kde byl natolik kvalifikovaný, že mu SS-*Hauptsturmführer* d. res. Walter Dötzer v předmluvě své knihy o dezinfekci, vydané Institutem hygieny Waffen-SS, poděkoval:⁹³⁹

„Rád bych na tomto místě vyjádřil poděkování SS-*Obersturmführerovi* (F) Dipl.-Ing. [diplomovanému inženýrovi] Gersteinovi za rady ve všech technických otázkách.“

⁹³⁴ T-1298.

⁹³⁵ RGVA, 502-2-27, str. 24-24a. Final account statement no. 1792 of October 19, 1943.

⁹³⁶ Viz J. Graf, C. Mattogno, *op. cit.* (pozn. 275), dokument 29, str. 288.

⁹³⁷ Nedatovaná informační brožura. DAL, R-35-9-443, str. 1-12.

⁹³⁸ G. Reitlinger, *op. cit.* (pozn. 183), str. 307, poznámka pod čarou.

⁹³⁹ W. Dötzer, *op. cit.* (pozn. 930), str. II.

Rovněž to přirozeně vysvětluje odkaz Samuela Rajzmana na „cyklon-gas“, tedy cyklon B v Treblince. Jak informuje Mieczysław Chodźko, zdravotní komise v listopadu 1942 přivezla do Treblinky I dezinsekční vybavení a mobilní pece k vytápění vody do sprch.⁹⁴⁰

V distriktu Halič vládlo již v lednu 1942 značné znepokojení nad hygienickými a zdravotními podmínkami.⁹⁴¹ V distriktu Kolomea se objevovaly případy skvrnitého tyfu,⁹⁴² ale byly jím nepochybně postiženy i jiné oblasti, takže guvernér nařídil všem lékařům vyplnit „dotazník ohledně koupacích a odvěšivovacích zařízení“.⁹⁴³ Mezi rozličnými odvěšivovacími zařízeními byla dokonce „zaplynovací bouda pro svrabem postižené koně“.⁹⁴⁴ Situace se stala natolik kritickou, že se vylepovaly plakáty, varující v němčině, ukrajinštině a polštině před skvrnitým tyfem. Navrhla je „krajská správa Tarnopol, zdravotní odbor“ a popisovaly znaky a nebezpečnost nákazy i nezbytnost boje s jejími přenašeči: „Bez vši žádný skvrnitý tyfus. Bojujte proti zavšivení!“ Pak následovalo varování: „Zavšivená je velká část obyvatelstva, ale nejvíc Židé!“

Text plakátu končil připomenutím, že je při prvním příznaku nemoci třeba vyhledat lékaře.⁹⁴⁵

Přesídlování židovského obyvatelstva z Generálního gouvernementu, kde žilo v nepříznivých hygienických podmínkách v ghettech, si tedy žádalo tranzitní tábory se zařízením pro koupele, dezinfekci a odvěšivení.

5. Jaký byl osud deportovaných?

Osud Židů deportovaných na východ je jedna z otázek, na níž se kvůli nedostatku dokumentů dá jen sotva odpovědět s jistotou. Je úzce spojena s ještě složitější otázkou ztrát židovského obyvatelstva za druhé světové války, která není tématem této studie.⁹⁴⁶

Jak jsme viděli v kapitole VII, počty Židů zabitých *Einsatzgruppen* podle „hlášení o vývoji situace“ – či jiných zdrojů – jsou obrovsky zveličené, takže počty Židů evakuovaných Sověty nebo přeživších v německé okupační zóně musí být mnohem vyšší než 700 000, o nichž hovoří G. Reitlinger.⁹⁴⁷ Jeden sovětský zdroj k této otázce uvádí:⁹⁴⁸

„Když Hitler v roce 1939 napadl Polsko, desetitisíce polských Židů uprchly do východního Polska, odkud se později dostali do Sovětského svazu. Spolu s obyvatelstvem Ukrajiny a Běloruska byli tito Židé první, kdo byl evakuován na východ. Jelikož úřady věděly,

⁹⁴⁰ Wydawnictwo Centralnej Żydowskiej Komisji Historycznej (ed.), *Dokumenty i Materiały*, op. cit. (pozn. 40), str. 176.

⁹⁴¹ Dopis z 19. ledna 1942 od *Kreishauptmanna* Horodenka na téma „odvěšivovací zařízení“. DAL, R-35-9-313, str. 3.

⁹⁴² Dopis z 5. února 1942 od *hlavního lékaře distriktu* v Kolomes na téma „skvrnitý tyfus v distriktu“. DAL, R-35-9-313, str. 1.

⁹⁴³ DAL, R-35-9-320, str. 1, 5. R-35-9-313, str. 16.

⁹⁴⁴ DAL, R-35-10-452, číslo strany nečitelné.

⁹⁴⁵ Plakát „*Fleckfieber!*“ (tyfus) DAL, R-35-9-444, str. 2.

⁹⁴⁶ Nejkomplexnější studie na toto téma jsou: Od ortodoxních historiků *Dimension des Völkermords*, editováno W. Benzem, op. cit. (pozn. 82), a z revizionistického hlediska *The Dissolution of Eastern European Jewry*, op. cit. (pozn. 81) od W. Sanninga. Porovnání obou děl provedl Germar Rudolf: „*Holocaust Victims: A Statistical Analysis* · W. Benz and W. N. Sanning – *A Comparison*“, op. cit. (pozn. 83).

⁹⁴⁷ G. Reitlinger, op. cit. (pozn. 183), str. 542 ad.

⁹⁴⁸ *Rassenga sovietica*, srpen-září 1951, str. 77 ad.

že Židé představují nejohroženější část obyvatelstva, daly k dispozici na jejich evakuaci tisíce vlaků. V Žitomiru opustilo město ještě před příchodem nacistů 88 % Židů. Obzvláštní úsilí bylo vynaloženo na záchranu židovských kolchozníků; na Krymu byli mnozí evakuováni za podmínek, jež jim umožňovaly vzít si s sebou dobytek a zemědělské náčiní. V článku, který roku 1942 vyšel v newyorských sionistických novinách *Congress Weekly*, zveřejnil palestinský Žid Solomon Itzhaki popis jednoho polsko-židovského novináře o jeho vlastní evakuaci. Během pěti nebo šestitýdenní cesty jim sovětská vláda poskytovala potraviny, oblečení a zvláštní pomoc dětem a nemocným. Podle zmíněného novináře byly miliony Židů i Nežidů po příjezdu na cílové místo rychle ubytovány, dostali výnosnou práci ve válečném průmyslu a byli přidělováni na zemědělské práce. Zatímco velký počet polských Židů odváděl skvělou práci v sovětském válečném průmyslu, polsko-židovská mládež navštěvovala po tisících sovětské školy. Stovky jich studovaly na univerzitě v Leningradu – za války přemístěné do Saratova, kde spali ve společných ložnicích poskytnutých vládou a stravovali se ve speciálních kantýnách. Všichni „ješivové“ (studenti Talmudu) byli na náklady sovětské vlády přemístěni z východního Polska do střední Asie. Uprchlí rabíni pokračovali ve své duchovní činnosti a Michail Kusevitski, vrchní kantor* velké synagogy ve Varšavě, měl turné po Sovětském svazu, při němž hluboce dojímal vojáky i civilisty zpěvem „kol nidre“, slavnostní modlitby na židovský den smíření. Většina Židů, evakuovaných z Němci obsazené zóny, šla do Uzbekistánu. Mnoho jiných rodin bylo přijato v Baškirské autonomní sovětské socialistické republice. Podle Abdula Akhmetova, baškirského vicekomisaře pro zemědělství, evakuovaní pracovali bok po boku s Baškiry na kolchozních polích a odváděli „skvělou práci“. Jistá část židovských kolchozníků z Ukrajiny se usadila v oblasti Saratova ve vlastním kolchozu. Tisíce dalších Židů, včetně mnohých starších osob z Vitebsku, Kyjeva a Rigy, našly v této oblasti zaměstnání v továrnách a textilním průmyslu.“

E. Kulischer se výpočty dostal k 500 000 Židů, kteří uprchli z východopolských provincií na sovětská území, jež se nikdy nedostala pod německou kontrolu; k tomu je třeba připočíst 30 000 Židů z baltských států a 1 100 000 Židů ze sovětských území, kteří je opustili ještě před dobytím Němci.⁹⁴⁹

V jedné italské studii pod názvem „Židé v SSSR“ čteme:⁹⁵⁰

„Baltské státy, Bělorusko a Ukrajina utrpěly obzvlášť těžké ztráty. Určitý počet uprchlíků z válečného období se usadil ve střední Asii, takže současná [1966] židovská populace v Uzbekistánu sestává ze starých židovských obyvatel Buchary a přistěhovalců z evropských území. Jiní se usadili v různých městech na Uralu či Sibiři, nebo tam byli evakuováni. Někteří uprchlíci se po válce vrátili do bývalého bydliště, zatímco jiní zůstali, což vysvětluje vysoký počet Židů ve městech jako Sverdlovsk nebo Čeljabinsk.“

Židovský novinář Louis Rapoport vykresluje mnohem pesimističtější obrázek:⁹⁵¹

* Také „chazan“ – muž, který v synagoze vede společné modlitby, jejichž součástí je zpěv. Nemusí to nutně být rabín; pozn. překl.

⁹⁴⁹ E. Kulischer, *op. cit.* (pozn. 826), tabulka nazvaná „Celkový přehled populačních přesunů v Evropě od začátku války“, mimo text.

⁹⁵⁰ *Gli Ebrei nell'USSR*, Milan 1966, str. 51.

⁹⁵¹ Louis Rapoport, *La guerra di Stalin contro gli Ebrei*, Rizzoli, Milan 1991, str. 87.

„Ze zhruba milionu polských Židů, poslaných na Ural a Sibiř – cesta trvající čtyři až šest týdnů v hrozných podmínkách – podle zprávy Joint Distribution Committee z roku 1943 pětina až třetina zemřela.“

G. Reitlinger uvádí počet židovských obyvatel v pěti sovětských městech pro období od března do září 1946, „*kdy velké stěhování domů z vnitrozemí teprve začínalo*“. Tato čísla nejsou o mnoho nižší než předválečné údaje. Převzal je z článku v sovětských, jidiš psaných novinách *Ainikeit*, jejichž datum vydání nezmiňuje:

MĚSTO	PŘEDVÁLEČNÁ	POVÁLEČNÁ
	ŽIDOVSKÁ POPULACE ⁹⁵²	ŽIDOVSKÁ POPULACE ⁹⁵³
Kyjev	140 000	100 000
Oděsa	153 000	80 000
Dněpropetrovsk	62 000	50 000
Vinnitsa	21 800	14 000
Žitomir	31 000	6 000
Celkem	406 800	250 000

Není pochyb, že značné procento Židů na sovětských územích, jež se za války dostala pod německou kontrolu, potkala smrt, a to samozřejmě nejen kvůli masakrům, ale také v rámci boje, kvůli nemocem, vyčerpání a strádání. A co je tragičtější, není o tom žádných pochyb, když člověk zváží, že většina z nich byla práce neschopná: Staří lidé, děti a tělesně slabí.

Germar Rudolf dělí židovské ztráty do následujících kategorií:

- Zemřelí během sovětských deportací a internací;⁹⁵⁴
- Zemřelí při neněmeckých pogromech, bez německé spoluúčasti či tolerance;
- Zemřelí vlivem války (pracovní služba, oběti bombardování);
- Zemřelí jako vojáci;
- Zemřelí jako partyzáni (v boji nebo popravou);
- Přirozená úmrtnost;⁹⁵⁵
- Náboženské konverze;
- Neevidovaná migrace během války i po ní;
- V současné době nezaevidovaní či statisticky nezdokumentovaní Židé;
- Nevyjasněné případy;
- Zemřelí (většinou přirozeně) v ghettech⁹⁵⁶ a táborech (několik set tisíc);
- Evidovaná migrace během války i po ní.⁹⁵⁷

⁹⁵² Friedrich Zander, *Die Vertreibung der Juden in der Welt*, Robert Kämmerer Verlag, Berlin 1937, str. 68.

⁹⁵³ G. Reitlinger, *op. cit.* (pozn. 183), str. 545.

⁹⁵⁴ Jak jsme viděli, podle L. Rapoporty potkala smrt v SSSR 200 000 až 300 000 evakuovaných polských Židů.

⁹⁵⁵ Podle Korherrovy zprávy dosáhla židovská úmrtnost v Německu, Sudetech, Rakousku, Čechách a na Moravě do 31. prosince 1942 počtu 82 755. NO-5193, str. 4.

⁹⁵⁶ Za války zemřelo 33 430 Židů v Terezíně. *Das Ghetto Museum Theresienstadt*, editoval Gedenkstätte Terezin (Památník Terezín), nedatováno, str. 37 (naše vlastní přepočítání stran). – V ghettu Lodž potkala smrt 47 372 Židů. Julian Baranowski, *The Lodz ghetto 1940-1944*. Vademecum. Archiwum Państwowe w Łodzi, Lodz 1999, str. 86 ad. – Ve varšavském ghettu zemřelo od ledna 1942 do června 1942 celkem 69 355 osob. *Faschismus – Getto – Massenmord*, *op. cit.* (pozn. 294), str. 138 ad.

⁹⁵⁷ G. Rudolf, „*Holocaust Victims: A Statistical Analysis*“, *op. cit.* (pozn. 83), str. 211.

Samozřejmě, že k tomu je třeba připočíst Židy zastřelené *Einsatzgruppen*, wehrmachtem atd. Je nemožné ke každé z těchto kategorií přiřadit přesná čísla, nicméně několik zde citovaných příkladů umožňuje udělat si představu, jak vysoké byly židovské ztráty, které nezpůsobila německá smrtící opatření.

Oficiální populační statistiky z poválečného období nám nikterak nepomohou. Za prvé pocházejí ze židovské a stalinistické strany, takže byly nutně ovlivněné požadavky ideologie a propagandy, a za druhé neberou v potaz významné faktory jako emigraci do jiných zemí, asimilaci, nebo prostě a jednoduše přání mnoha Židů nebýt jako takoví evidováni.

Jedny italské komunistické noviny v roce 1984 vysvětlovaly snížení počtu židovských obyvatel v Sovětském svazu, které ukázalo sčítání lidu v letech 1926, 1970 a 1976,* takto.⁹⁵⁸

„Snížení počtu židovského obyvatelstva oproti roku 1926 je částečně důsledek nacistické vyhlazovací politiky a částečně jde o přirozený proces asimilace v zemi s více než sto národnostmi, kde se nekladou žádné překážky smíšeným manželstvím. Úbytek židovského obyvatelstva v dekadě 1970-1979 je výsledek tohoto procesu asimilace (občané SSSR uvádí svou národnost podle vlastního uvážení volbou ze dvou národností svých rodičů), ale také emigrací Židů, kteří odešli do zahraničí v rámci sovětské politiky podpory opětovného sjednocování rodin, které se z nejrůznějších příčin rozdělily.“

Pokud jde o první poválečné sčítání lidu v roce 1959, občané mohli uvést svou národnost, aniž museli předložit občanský průkaz, kde byla oficiálně uvedena. Proto řada lidí z různých důvodů uvedla jinou národnost.⁹⁵⁹ Spolu s ostatními, již uvedenými faktory to přispívá k vytváření pokřiveného obrázku ohledně počtu Židů v SSSR.

* Dle následujícího textu by patrně měl být správně uveden rok 1979; pozn. překl.

⁹⁵⁸ *Calendario del popolo*, no. 468, July 1984, str. 10 (v originále asi chybně uvedeno str. 10247; pozn. překl.).

⁹⁵⁹ *Gli Ebrei nell'USSR*, Milan 1966, str. 55 ad.

Kapitola X: Závěr

Robert Faurisson napsal v roce 1987 tyto pozoruhodné řádky:⁹⁶⁰

„Šoa byznys bude dál vzkvétat. Budou se množit muzea holocaustu a holocaustová propaganda bude zaplavovat střední školy i univerzity. Z koncentračních táborů se stanou atrakce jako Disneyland. Cestovní kanceláře začnou kalkulovat se ziskem, který jim může vzejít z těchto míst, kde v podstatě není nic k vidění, a kde proto prázdnotu vyplní ‚symboly‘. Čím méně tu člověk může spatřit vlastníma očima, tím víc dají lidem k vidění v jejich fantazii. Z tohoto pohledu je Treblinka ideální místo. Všechno je tu symbolické: Vstup do tábora, jeho hranice, železniční trať, příjezdová rampa, cesta k ‚plynovým komorám‘ i pohřební hranice pod širým nebem.“

Ano, Treblinka je skutečně ideální symbol „holocaustu“, fata morgána mnohamilionové genocidy v plynových komorách, po níž nezbyla sebemenší dokumentární či materiální stopa a o níž bychom nic nevěděli, nebýt historek hrstky „očitých svědků“ – v ostrém kontrastu se skutečným, nepopíratelným utrpením židovského národa za druhé světové války.

Je maximálně symbolické, že zdaleka nejdůležitější „očitý svědek“ Treblinky, Jankiel Wiernik, a nejprominentnější představitel celé ortodoxní historiografie tohoto tábora, Yitzhak Arad, jsou nestoudní padělatelé. Wiernik drzou manipulací se zprávou vytvořenou hnutím odporu ve varšavském ghettu z 15. listopadu 1942 změnil v roce 1944 problematiku „parní komory“, charakteristické pro první fázi hrůzostrašné propagandy o Treblince, na „plynové komory“, čímž položil základní kámen legendy o „plynových komorách v Treblince“, ze které oficiální historiografie postupně udělala „prokázanou historickou skutečnost“. Pokud však takto tvrdě odsuzujeme židovského truhláře z varšavského ghetta, pak musíme dojít k ještě tvrdšímu soudu v případě izraelského profesora Arada, jenž se provinil nejtěžším ze všech provinění proti zásadám vědecké etiky: Vědomým falšováním zdrojového materiálu.

To, že historicky i technicky absurdní příběh o „vyhlazovacím táboru“ Treblinka zuby nehty brání především židovské kruhy, lze snadno vysvětlit tlaky, kterým jsou tyto lidé vystaveni.

Od počátku holocaustové propagandy stála na prvním místě Osvětim a na druhém Treblinka; o dalších čtyřech „vyhlazovacích táborech“ se vždy mluvilo daleko méně. Od konce 60. let byla vlajková loď holocaustu, Osvětim, pod nepřetržitou palbou revizionistických badatelů. Díky – pro veřejnost neviditelnému, ale obrovskému – tlaku revizionistů se zastánci ortodoxní verze historie viděli nuceni snižovat počet obětí tohoto tábora. V roce 1990 vedení osvětimského muzea ustoupilo od čtyřmilionového počtu obětí tábora – který západní historici stejně nikdy neuznávali – a nahradilo ho milionem a půl. Jean-Claude Pressac, médii osla-

⁹⁶⁰ Robert Faurisson, „My Life as a Revisionist“, *The Journal of Historical Review*, vol. 9, no. 1, str. 5-63, zde str. 58.

vovaný jako přední odborník na Osvětim, v roce 1994 toto číslo opět drasticky snížil na 631 000 až 711 000.⁹⁶¹ K prozatím poslednímu snížení na této neustále ustupující frontě došlo v květnu 2002, kdy jeden z redaktorů největšího německého zpravodajského časopisu *Der Spiegel*, Fritjof Meyer, napsal v geopolitickém německém časopise *Osteuropa* s odkazem na údajné nové výsledky bádání, že v Osvětimi zemřelo „jen“ půl milionu, přičemž i toto číslo stále představuje přinejmenším trojnásobné zveličení.⁹⁶²

K ještě zásadnější revizi došlo v případě Majdanku: Roku 1944 se pro tento tábor udávalo číslo jeden a půl milionu zavražděných; roku 1948 polská historiografie stanovila celkový počet obětí na 360 000; ovšem na začátku 90. let bylo toto číslo zredukováno na 230 000;⁹⁶³ Raul Hilberg ve své standardní práci dochází k závěru, že v Majdanku bylo zabito pouze 50 000 židovských vězňů.⁹⁶⁴

Podle zákonů matematiky a zdravého lidského rozumu by toto masivní snížení počtu obětí pro Osvětim a Majdanek muselo mít za následek odpovídající snížení celkového počtu obětí „holocaustu“, ale ne: Mýtických šest milionů se musí udržovat stůj co stůj!

Za těchto okolností se zastánci a poživatelé oficiální historiografie nikdy nemohou vzdát „vyhlazovacího tábora“ Treblinka s jeho 750 000 až 870 000 „zplynovanými“, protože by to znamenalo definitivní demontáž obvyklé představy o osudu Židů za druhé světové války. Spolu s Treblinkou by musely skutečné historii zamávat i ostatní „čistě vyhlazovací tábory“ Belzec, Sobibor a Chelmno, jejichž důkazní materiál vykazuje podobnou „kvalitu“.

Lze plným právem pochybovat, zda oficiální pohled na Treblinku zvyšuje respekt k židovskému národu, neboť jedním z úhelných kamenů tohoto obrázku je otrocká spolupráce obětí s jejich katy. Skutečně slouží Židům ke cti, jestliže jejich otcové a dědové pochodovali do plynových komor Treblinky jako stádo ovcí, aniž pomysleli na útěk či vzdor? Může člověk pociťovat úctu k 1 000 židovským dělníkům, kteří – stále podle ortodoxní verze historie – den za dnem pomáhali 30 až 40 příslušníkům SS a 120 Ukrajincům vraždit tisíce svých souvěrců, nikdy je nevarovali, jaký osud je čeká, a plně si vědomi blížící se vlastní smrti se až do samého konce chovali jako věrní spolupachatelé svých trýznitelů?

Americký revizionista Bradley R. Smith komentoval scénku ve filmu *Šoa* od Claude Lanzmanna, kde holič Abraham Bomba popisuje, jak stříhal vlasy 60 až 70 nahým ženám v 16 metrů čtverečních velké plynové komoře v Treblince. Na Lanzmannovu otázku co cítil, když viděl všechny ty nahé ženy poprvé, holič odpověděl:⁹⁶⁵

„Cítil jsem se podle toho, co mi řekli [Němci], že mám udělat ... ostříhat jim vlasy.“

Smith v reakci na to říká:

⁹⁶¹ Jean-Claude Pressac, *Die Krematorien von Auschwitz*, Piper Verlag, Munich/Zürich 1994, str. 202. Porovnej také přehled počtu mrtvých v Osvětimi od Roberta Faurissona, „How many deaths at Auschwitz?“, *The Revisionist*, 1(1) (2003), str. 17-23.

⁹⁶² Fritjof Meyer, „Die Zahl der Opfer von Auschwitz. Neue Erkenntnisse durch neue Archivfunden“, *Osteuropa. Zeitschrift für Gegenwartsfragen des Ostens*, no. 5, May 2002, str. 631-641; porovnej Germar Rudolf, „Cautious Mainstream Revisionism“, *The Revisionist*, 1(1) (2003), str. 23-30; Carlo Mattogno, „Auschwitz. The new Revisions by Fritjof Meyer“, *tamtéž*, str. 30-37.

⁹⁶³ K tomu viz Jürgen Graf, Carlo Mattogno, *op. cit.* (pozn. 275), kapitola IV.

⁹⁶⁴ Raul Hilberg, *op. cit.* (pozn. 17). Když se od tohoto čísla odečte konfabulovaných 18 000 obětí údajné masové popravy zastřelením 3. listopadu 1943 („Dožinky“, porovnej k tomu Jürgen Graf, Carlo Mattogno, *Concentration Camp Majdanek*, *op. cit.* (pozn. 275), kapitola IX), Hilbergův počet Židů zabitých v Majdanku je zveličený jen nepatrně.

⁹⁶⁵ Bradley R. Smith, „Abraham Bomba, the Barber of Treblinka“, in: *The Revisionist*, 1(2) (2003), str. 170-176.

„Tady máte v kostce typický popis vlastního chování očitých svědků hrůz plynových komor. Dělali cokoliv, co po nich Němci nebo někdo jiný požadoval. [...] Ve čtvrti, kde jsem vyrůstal, by na člověka chovajícího se tak, jak tvrdí Bomba, že se choval, lidi plivali. Ve světě přeživších holocaust, postaveném na hlavu, jsou však Abrahamové Bombové pokládáni za mučedníky a dokonce za hrdiny.“

Historici, které zajímají fakta, se nenechají Bombovými monstrózními fantaziemi odradit od zodpovídání mnoha stále otevřených otázek ohledně Treblinky. Hlavně je naprosto nejasné, kde nakonec skončili Židé deportovaní do Treblinky. Že Treblinka sloužila jako tranzitní tábor, je dokázáno, ale pokud jde o detaily (počet přesídlených, jejich destinace a osud za války i po ní), z větší části pořád tápeme ve tmě. Zlepšování přístupu do archivů v následnických státech Sovětského svazu snad badatelům v průběhu příštích let umožní vnášet do této tmy stále více světla. Když mluvíme o badatelích, máme samozřejmě na mysli revizionisty, neboť jejich protivníci se tohoto úkolu chopí jen stěží.

Doslov

Germara Rudolfa

*„Jak někdo může vážně věřit, že se holocaust NEstal? Vzhledem ke všem svědkům, všem ob-
rázkům a dokumentům, jak to všechno může být lež a výmysl? A jak může někdo, kdo má všech
pět pohromadě, věřit, že by se taková věc dala vymyslet? Tisíce historiků i ostatních badatelů,
stovky žalobců, soudců a porotců – ti všichni se mýlí? Nebo se všichni spikli v nějaké neuvěřit-
elné názorové shodě, nějakém společném čtení myšlenek?“*

Tyto nebo podobné otázky okamžitě vytanou na mysli většině lidí, když jsou konfrontováni s revizionistickými teoriemi poprvé. Ve skutečnosti si i většina revizionistů pokládala podobné otázky na počátku cesty, během níž se stali z vyhlazovacího Šavela revizionistickým Pavlem.

Také já jako vydavatel této série revizionistických knih, spuštěné před několika lety, čas od času pochybuji o vlastních revizionistických názorech. Přistihnu se, že si pokládám podobné otázky, jako ty uvedené výše. Ale pak mám profesionální povinnost a intelektuální potěšení vydat další revizionistickou knihu napsanou skvělými revizionistickými vědci, jako jsou autoři této práce. Vydal jsem ji v roce 2002 v němčině a nyní, o nějakých 18 měsíců později, i v angličtině. Ačkoliv tato výborná kniha nebyla napsána konkrétně k zodpovězení výše uvedených otázek nevěřících Tomášů, kterými občas jsme my všichni, a dobře že tak, opět způsobila, že jsem si kladl úplně jiné otázky a doufám, že to čtenář po jejím přečtení bude cítit stejně:

„Jak někdo může vážně věřit, že se holocaust STAL? Vzhledem ke všem absurditám, všem nemožnostem a rozporům, jak vůbec lze těm historikům svědků věřit? A jak může někdo, kdo má všech pět pohromadě, věřit, že se taková věc mohla stát? Tisíce historiků i ostatních badatelů, stovky žalobců, soudců a porotců – ti všichni ztratili rozum? Nebo mají všichni tak vymyté mozky válečnou propagandou a třesou se strachem ze Židů, že se neodváží odporovat?“

Samozřejmě, že četba této knihy k takové reakci vést nemusí. Například Fritjof Meyer reagoval zcela jinak. Řadu let byl předním redaktorem největšího německého zpravodajského týdeníku *Der Spiegel*, odjakživa horlivě levicového média, a neustále s vervou propaguje ortodoxní verzi holocaustu. Meyera lze popsat jako jednoho z německých mediálních expertů na toto téma. Rovněž je to horlivý kupující a čtenář všech revizionistických publikací, o čemž vypovídá databáze Castle Hill Publishers. Jistou pozornost si získal v roce 2002, když v jednom malém německém geopolitickém časopisu zveřejnil článek, kde na základě podivné směsice revizionistických a „vyhlazovačských“ argumentů zásadně snížil celkový počet mrtvých v Osvětimi na cca 500 000.⁹⁶⁶

⁹⁶⁶ Fritjof Meyer, „Die Zahl der Opfer von Auschwitz. Neue Erkenntnisse durch neue Archivfunden“, *Osteuropa. Zeitschrift für Gegenwartsfragen des Ostens*, no. 5, May 2002, str. 631-641.

Několik týdnů poté, co byla Meyerovi zaslána německá verze této knihy, reagoval krátkým e-mailem jako vždy s tím, že jeho slova nejsou ke zveřejnění. Proto je budu citovat jen nepřímě. Dělán to, neboť je potřeba ukázat, že:

- a) mainstreamoví badatelé věnují pozornost revizionistickému výzkumu;
- b) mají odvahu vyměňovat si názory s revizionisty;
- c) nemají dost odvahy dělat to otevřeně.

Meyer ve svém e-mailu říká, že už bylo na čase, aby někdo konečně shrnul všechny informace na dané téma, které je dlouho opomíjené, a chválí píli, s níž oba autoři dospěli k zajímavým objevům z polských archivů. Nicméně lituje, že tato kniha podle jeho názoru pouze podporuje dogma obou autorů místo nezaujatého porovnání pro a proti. Dále tvrdí, že autoři vypustili všechno, co do jejich obrázku Treblinky nezapadá.

Nejprve bych se rád vyjádřil k vážnému obvinění, že autoři pouze potvrzují vlastní dogma. Kdyby se Meyer zajímal o definici toho, co je dogma, pak by musel připustit, že oficiální verze holocaustu má *veškeré* znaky dogmatu: V mnoha zemích, zejména v Evropě, jsou všichni odpůrci tvrdě společensky trestáni, dokonce i prostřednictvím úřadů a za pomoci politických exemplárních procesů. Nesouhlasný pohled v této knize je opakem dogmatu: Jde o zpochybnění dogmatu.

Rovněž není pravda, že autoři ignorovali všechno, co jejich tezím odporuje. Jak někdo může tvrdit, že kniha, která na většině stránek probírá „ortodoxní“, dogmatickou verzi, včetně většiny jejích argumentů, vynechává protikladné důkazy? Jistě, žádný autor není vševědoucí a tudíž žádná kniha není dokonalá. Jenže na rozdíl od Meyera, který ve svých spisech o protichůdných argumentech a publikacích nikdy nediskutoval, se Mattogno a Graf poctivě pokusili obsáhnout veškerý dostupný materiál.

Dovolte mi nyní probrat některá témata, jimž se Meyer věnoval.

1. Využití zaměstnanců z programu euthanasie v operaci Reinhardt

V debatě o předpokládané masové vraždě Židů v tzv. táborech operace Reinhardt, z nichž byla Treblinka největší, historici *status quo* nachází její technické a organizační kořeny v programu euthanasie, který se prosadil od počátku druhé světové války – zabíjení tzv. „života nehodného žití“, čili mentálně a/nebo fyzicky těžce postižených lidí. Důvodem pro tento předpoklad je značné překrývání, respektive personální kontinuita v obou oblastech.⁹⁶⁷ Nicméně vykládat tuto kontinuitu jako důkaz masové vraždy se mi jeví nanejvýš pochybné, neboť to docela dobře může znamenat pouze to, že se vedení snažilo udržet pracovníky, kteří se již ukázali být loajální v jedné společensky extrémně kontroverzní činnosti, a využít je k jinému, neméně kontroverznímu účelu. Ovšem zda tímto kontroverzním účelem bylo přesídlení, ghettoizace nebo masová vražda Židů, to je stále otevřená otázka.⁹⁶⁸

⁹⁶⁷ K. A. Schleunes, in E. Jäckel, J. Rohwer, *op. cit.* (pozn. 276), str. 70 ad., zejm. str. 78. Ohledně seznamu lidí, kteří sloužili v táborech operace Reinhardt, jejich předchozího umístění v programu euthanasie a vojenských hodností viz www.deathcamps.org/reinhardt/completestaff.htm.

⁹⁶⁸ Kdyby Meyer dával pozor, našel by to již v mé knize z roku 1994 *Grundlagen zur Zeitgeschichte*, *op. cit.* (pozn. 101), str. 25, angl.: Germar Rudolf (ed.), *Dissecting the Holocaust*, *op. cit.* (pozn. 83), str. 31.

Pochopitelně na ní existuje odpověď a spočívá v osudu mnoha zaměstnanců zapojených do operace Reinhardt po uzavření východních táborů.⁹⁶⁹ Globocnik a velká část jeho týmu z operace Reinhardt byli koncem roku 1943 přemístěni na jaderské pobřeží v severní Itálii. Z Globocnika se stal „*Höherer SS- und Polizeiführer in der Operationszone Adriatisches Küstenland*“ (vyšší vůdce SS a policie v operační zóně jaderské pobřeží) pod přímým velením *Führerova* kancléřství.⁹⁷⁰ Jeho štáb se změnil v jednotku „R“ (patrně jako Reinhardt), nasazenou hlavně do boje proti partyzánům, ale v menší míře i do organizování a deportací italských Židů na nucené práce v Německu. V této souvislosti byl v Risiera di San Sabba zřízen transportní tábor na deportace Židů. Liliana Picciotto-Fargionová k tomu píše:⁹⁷¹

„Mechanismus [deportací] není na jaderském pobřeží příliš odlišný: Od prosince 1943 do března 1944 fungovala jako sběrné místo věznice Coroneo di Trieste a poté ji nahradil sběrný a tranzitní tábor v Risiera di San Sabba (Polizeihaftlager).“

Autorka uvádí, že jeden konvoj deportovaných z Itálie měl v průměru 500 až 600 osob,⁹⁷²

„zatímco ty přicházející z nacistické operační zóny jaderské pobřeží (Operationszone Adriatisches Küstenland) s „hlavním městem“ Terst měly v průměru jen kolem 60-80 osob na konvoj.“

Z této zóny odjelo 23 takových konvojů s celkem 1 173 Židy, většinou do Osvětimi.⁹⁷³

Není pochyb, že tábor v Risiera di San Sabba *nebyl* „vyhlazovací“ a stejně tak je jasné, že hlavní činností Globocnikovy jednotky „R“ byl boj s partyzány. Máme tedy jasný důkaz o nasazení bývalých zaměstnanců z programu euthanasie a operace Reinhardt na úkol, který neměl s vyhlazováním Židů nic společného. Tudiž skutečnost částečné personální kontinuity v programu euthanasie a operaci Reinhardt *neumožňuje* vyslovit závěr, že byli Židé v táborech operace Reinhardt souhrnně vyhlazováni.

Krom toho je zcela chybné i Meyerovo tvrzení, že se přemístili nejen zaměstnanci programu euthanasie, ale s nimi také jejich metody a vybavení (plynování oxidem uhelnatým). Neexistuje žádný důkaz, že by metoda používaná v programu euthanasie – zejména oxid uhelnatý v lahvích – byla někdy použita během údajného holocaustu. Ohledně holocaustu se popisují nejrůznější metody, ale *ne* tato používaná v programu euthanasie, jež se ukázala jako vysoce účinná. Meyer a jeho spoludogmatici dnes tvrdí, že se k zabíjení lidí v Belzcu a Treblince používaly výfukové plyny z dieselových motorů. Fritz Berg detailně vysvětlil, jak je takové tvrzení ve skutečnosti absurdní.⁹⁷⁴ Je nesmyslné nejen proto, že dieselové výfukové plyny obsahují minimum oxidu uhelnatého, ale hlavně proto, že Němci měli k dispozici přehršel mimořádně jedovatých přístrojů: Statisíce plynových generátorů ze dřeva či koksu, jejichž

⁹⁶⁹ Za tyto informace děkuji svému drahému příteli Carlo Mattognovi.

⁹⁷⁰ Pier Arrigo Carnier, *Lo sterminio mancato. La dominazione nazista nel Veneto orientale 1943-1945*. Mursia, Milano 1982, str. 55, 66; viz str. 400 ad. Pro některé členy štábu.

⁹⁷¹ L. Picciotto-Fargion, *Il libro della memoria. Gli Ebrei deportati dall'Italia (1943-1945)*, Mursia, Milano 1995, str. 35.

⁹⁷² *Tamtéž*.

⁹⁷³ *Tamtéž*, str. 60-63. Průměr by tak činil 51, nikoliv 60-80.

⁹⁷⁴ Friedrich P. Berg, „*Diesel Gas Chambers: Ideal for Torture – Absurd for Murder*“, in: G. Rudolf (ed.), *op. cit.* (pozn. 83), str. 435-469.

provoz byl levný, jednoduchý a produkoval stejně smrtící plyny, jako je oxid uhelnatý v lahvích.

Vzhledem k tomu, že část personálu v operaci Reinhardt byla obeznámena s metodami vraždění v programu euthanasie, *nepoužití* této metody je silný nepřímý důkaz, že operace Reinhardt *neznamenala* zabíjení lidí.

2. Archeologické nálezy

Meyer kritizuje údajně nedostatečnou diskusi o archeologických nálezech, jako například skutečnosti, že déšť dodnes vyplavuje na povrch části kostí. Jelikož jsou archeologické nálezy zevrubně probrány v kapitole III.2 této knihy, je třeba se ptát, zda ji skutečně důkladně přečetl. A když už je řeč o archeologii, měl by se v první řadě ptát, proč nebyly *navzdory* archeologickému výzkumu nikdy objeveny obří masové hroby, popisované svědky. Části kostí vynešené na povrch dokazují, že v Treblince zemřeli a byli pohřbeni lidé, což nikdo nepopírá. Podobné nálezy však nedokazují masovou vraždu popisovanými metodami a v uváděné řádové hodnotě. Dokud Meyer nestanoví množství a povahu kosterních úlomků i oblast, v níž je lze najít, nelze jeho prohlášení označovat za archeologický nález, ale pouze za nepodložené tvrzení.

3. Svědectví příslušníků SS a prof. Pfannenstiela

Meyer autory kritizuje, že jejich odmítnutí svědectví příslušníků SS a prof. Pfannenstiela je obyčejná taktická lež. Patrně je mu třeba vysvětlit jednu věc: Pokud forenzní analýza krve ukáže, že byl obviněný v době autonehody opilý, ani milion svědeckých výpovědí a milion tvrzení obviněného, že opravdu nebyl opilý, nemůže nic změnit na skutečnosti, že *byl* opilý. Takže pokud sto svědků a sto „přiznání“ uvádí, že Měsíc je ze syra, nebo že bylo možné během několika měsíců spálit 870 000 mrtvol bez paliva a zanechání stop, obě tvrzení mají podobnou intelektuální kvalitu a – vzhledem ke všem forenzním důkazům – musí být vyvozen závěr, že svědci ani obvinění nemají pravdu. Ať se to někomu líbí nebo ne! Pokud tedy Meyer nedokazuje, že konkrétní tvrzení svědků byla fyzicky možná, nemusíme diskutovat o tom, zda jsou takové svědecké výpovědi správné, nýbrž pouze o tom, *proč* jsou *nesprávné*. K vyřešení této otázky Meyer ničím nepřispívá.

V této souvislosti bych rád poukázal na jednu věc, na kterou se dnes často zapomíná: Když německá armáda napadla Sovětský svaz a wehrmacht měl za symbol křesťanský kříž, obyvatelstvo ho nadšeně – a naivně – vítalo jako Boží vojáky, kteří ho osvobodí od ďábelských sovětských masových vrahů. I NKVD v tajných zprávách přiznávala, že značná část obyvatel v mnoha oblastech pohlíželi na Němce jako osvoboditele od stalinistického útlačku, že Němci s místními lidmi jednají dobře a dělají z mnoha mladých oddané nacionální socialisty, připravené k ochotné spolupráci s nimi.⁹⁷⁵ Není proto překvapivé, že největší dobrovolnická armáda, jaká kdy bojovala za cizí zemi, byla ta sestávající z více než milionu mladých lidí hlavně východoevropského původu, bojující po boku wehrmachtu, neboť tito mladí lidé pokládali

⁹⁷⁵ Porovnej Alexander E. Epifanow, Hein Mayer, *Die Tragödie der deutschen Kriegsgefangenen in Stalingrad von 1942 bis 1956 nach russischen Archivunterlagen*, Biblio, Osnabrück 1996.

válku Německa proti Sovětskému svazu za věc, pro kterou stojí za to obětovat život. Když však Němci v roce 1943 začali ustupovat, část místního obyvatelstva se s vědomím, co by je čekalo, snažila přesunout na západ spolu s Němci a ti tomu zabránili jen drastickými opatřeními. Když tato dočasně osvobozená území znovu dobyla Rudá armáda, Sověti mezi místním obyvatelstvem prováděli drakonické čistky a demonstrační procesy vůči nespočtu jednotlivých lidí za skutečnou či domnělou kolaboraci s Němci. V některých oblastech, kde byla tato kolaborace velmi intenzivní, byla značná část populace v rámci kolektivního trestu deportována na Sibiř – zejména z baltských států, Kavkazu a Ukrajiny.⁹⁷⁶ Před takovým zacházením nebyli uchráněni dokonce ani bývalí vězni z různých německých táborů, zvláště když je spoluvězni obvinili, že Němcům pomáhali s provozem tábora.

Jediným způsobem, jak předejít deportaci do pracovního tábora na Sibiř – téměř jistému trestu smrti –, bylo horlivé vyhovění sovětské poptávce po obviněních někdejších německých okupantů a pomoc při „vytváření“ důkazů skutečných či jen údajných německých zvěstev a válečných zločinů. Je více než pravděpodobné, že mnohé výpovědi „očitých svědků“, shromážděné sovětskými nebo polskými komisemi, mají původ v této hysterické atmosféře poválečných čistek.

Podobná atmosféra převládala rovněž v oblastech obsazených americkou a britskou armádou, byť ne v tak intenzivní podobě, a zatímco koncem 40. a počátkem 50. let na Západě ustupovala – jen aby ji postupně vystřídala hysterická atmosféra „holocaustu“, vytvořená propagandou médií a soudů –, na komunistickém východu zůstávala jako permanentní téma v pozadí coby nástroj k obviňování a destabilizaci „revanšistického“, „fašistického“ Západu, zejména jeho klientelistického státu Západní Německo jako stěžejního a zároveň nejzranitelnějšího člena NATO za studené války.⁹⁷⁷

4. Údaje o deportacích

Meyer tvrdí, že Židovský historický institut (Żydowski Instytut Historyczny) ve Varšavě má přesná data o deportacích Židů do táborů operace Reinhardt. Tento institut vydal *Biuletyn* (Bulletin), v němž byly zveřejněny mimo jiné archivní materiály ohledně údajného vyhlazování Židů. První vydání se objevilo roku 1951. J. Graf a C. Mattogno prozkoumali všechna vydání tohoto Bulletinu, když pátrali po archivních materiálech užitečných pro jejich výzkum Majdanku a východních táborů, především po seznamech deportací. Carlo Mattogno potvrdil, že Bulletin neobsahuje ani jediný takový seznam, a žádný nelze najít ani v archivu institutu. Články vydané v Bulletinu, jež mají v souvislosti s naším tématem nějaký význam, jsou uvedeny v bibliografii této knihy. Ani kniha *Faschismus-Getto-Massenmord*,⁹⁷⁸ vydaná tímž institutem, obsahující větší část dokumentace uchovávané v jeho archivu, neobsahuje žádné seznamy deportací. J. Graf a C. Mattogno při pobytu v Moskvě ověřili zdroje článku Tatiany Berensteinové „*Exterminacja ludności żydowskiej w dystrykcie Galicja*“.⁹⁷⁹ Ukázalo se, že

⁹⁷⁶ Viz například zacházení s kavkazskými národy: Ataulah B. Kopanski, „North Caucasia's Anno Horribilis, 1944“, *The Barnes Review*, 4(4) (1998), str. 37-40.

⁹⁷⁷ K okolnostem, za jakých vznikala svědectví a přiznání, porovnej M. Köhler, „The Value of Testimony and Confessions Concerning the Holocaust“, in: G. Rudolf (ed.), *op. cit.* (pozn. 83), str. 85-131.

⁹⁷⁸ *Faschismus – Getto – Massenmord*, *op. cit.* (pozn. 294).

⁹⁷⁹ Tatiana Berenstein, „*Exterminacja ludności żydowskiej w dystrykcie Galicja (1941-1943)*“, *op. cit.* (pozn. 812).

tento článek je založen výhradně na svědectvích. To potvrzuje, že archiv řečeného institutu neobsahuje žádné seznamy deportací do východních táborů.

5. Závěr

Meyer uvádí ještě několik dalších bodů, k nimž se zde nemohu vyjádřit, protože buď nevím, co má na mysli, nebo proč se domnívá, že konkrétní argumenty předložené autory jsou špatné. Blíže nerozvedl, o co mu v jeho kritice jde, ale slíbil zveřejnit vlastní pojednání na toto téma a informovat nás o tom. Doposud jsme se od něj však nic nedozvěděli.

Je povzbudivé, že nakonec nejméně jeden badatel z druhé strany sporu bere vážně vědecké standardy a chápe nutnost vypořádat se s mnoha naléhavými otázkami, předkládanými knihami jako je tato. Za historiografii obecně můžeme jedině doufat, že to nebude ojedinělý případ, ale že povzbudí i další vědce, aby se odvážili vyjádřit vlastní pochyby a názory, protože exaktnost je jediná cesta k pravdě a lze jí dosáhnout jen tehdy, když si vzájemně uvědomujeme chyby, jichž se všichni dopouštíme.

Na závěr bych čtenáře rád upozornil na článek prof. dr. Roberta Faurissona, který napsal po přečtení německého vydání této knihy: „*Treblinka: Výjimečný průvodce*.“⁹⁸⁰ Dr. Faurisson zde popisuje vlastní návštěvu Treblinky v roce 1988 a rozhovory, které vedl se dvěma místními svědky. Jelikož nepodepsali místopřísežné prohlášení ani jiný záznam dokazující jejich svědectví, a také proto, že bylo učiněno nějakých 35 let po událostech, bylo rozhodnuto zmíněnou zprávu očitých svědků do této knihy nezahrnout, neboť její důkazní hodnota je relativně nízká. Nicméně čtenář, kterého to zajímá, si může přečíst zážitky dr. Faurissona s těmito svědky.*

⁹⁸⁰ R. Faurisson, „*Treblinka: An Exceptional Guide*“, *The Revisionist*, 2(1) (2004), v přípravě.

* Aby o tuto možnost nebyli ochuzeni ani čeští čtenáři, příkládám uvedený článek jako samostatnou závěrečnou kapitolu knihy; pozn. překl.

Treblinka: Výjimečný průvodce

Robert Faurisson

1. Úvod

V průběhu let jsem na několika konferencích, na video prezentaci a v korespondenci hovořil o svědectví Mariana Olszuka ohledně tábora Treblinka ve válečném období. Jelikož jsem však byl posledních 15 let pohlcen těžkou zkouškou revizionistického boje, napsání zprávy o setkání s tímto výjimečným polským svědkem jsem odkládal. Tato zpráva se obecněji zabývá i cestou v roce 1988, která mě zavedla nejprve do Treblinky-Malkinie v komunistickém Polsku a pak do táborů Oranienburg-Sachsenhausen a Ravensbrück v komunistickém Německu. Ernst Zündel měl sedm videí o mých návštěvách těchto tří táborů. Nevím, zda tyto nahrávky nebyly zničeny při žhářském útoku v roce 1995, který z větší části zničil jeho rozlehlý dům v Torontu, a ani se ho na to nezeptám, protože je právě držen v jedné silně střežené kanadské věznici. Krom toho mám nějakých 30 fotografií, které mě zachycují při průzkumu této svatyně „Šoa“, Treblinky.

Během výzkumu přímo na místě mě v červnu a červenci 1988 doprovázeli dva lidé: Němec Tijudar Rudolph a mladý Kanadčan Eugen Ernst. První jmenovaný byl tak laskav a sloužil jako tlumočnick a kreslič, zatímco druhý byl náš kameraman a fotograf. Tímto jim vyjadřuji svůj dík za oddanost, schopnosti i ducha obětování v dobrodružství, jež se ukázalo být obtížné, s dny plnými vyčerpávající práce, špatným ubytováním a některými problémy, způsobovanými komunistickými polskými úřady. Rovněž děkuji svému příteli Ernstu Zündelovi za zaplacení našich výloh na cestování a ubytování.

Dr. Robert Faurisson v Treblince, červen 1988.

2. Metody výzkumu

Má obvyklá metoda výzkumu je následující. Za prvé získat co nejvíc dokumentace na dané téma, pak se oprostít od spisů či záznamů, které jsou tak důležité pro ty, kterým říkám „papíroví historici“, a nakonec navštívit a prozkoumat přímo místo svého výzkumu. Po dlouhodobém zkoumání místa v dané oblasti hledám svědky. Při kladení otázek se obecně snažím být přímočarý, neústupný a nedat najevo ani špetku plachosti. Ačkoliv mám zájem o svědky všeho věku, společenského postavení i názorů, zkušenosti mě naučily, že při výzkumu tohoto druhu je nejlepší najít svědky, kteří jsou pokud možno co nejvíc „neintelektuální“ a kterým v době dotčených událostí nebylo víc než 20 let.

Měl bych zmínit, že výzkum přímo na místě v roce 1988 rozhodně nebyl můj první. Již v 60. letech jsem prováděl ožehavé a dokonce nebezpečné výzkumy hromadných poprav, prováděných v létě 1944 „bojovníky odporu“ či „teroristy“ ve velmi malém okrsku Charente (mezi městy Angouleme a Limoges). Ptal jsem se komunistů i nekomunistů na události, o kterých raději nechtěli mluvit. Během 70. let jsem prováděl jiné obtížné výzkumy, během nichž jsem se zbavil zbytku jakékoliv ostýchavosti. Tyto zkušenosti pro mě byly „školou“, která, jak věřím, mě naučila posoudit skutečnou hodnotu svědka a jeho svědectví. Z tohoto hlediska jsem měl štěstí, že jsem během průzkumu Treblinky v roce 1988 našel svědka výjimečné kvality.

3. Výjimečný svědek: Marian Olszuk

Měl jsem štěstí, že jsem v Treblince narazil na Mariana Olszuka. Výjimečný svědek a průvodce. Narodil se u Wólka Okragliku a bylo mu 63 let. V letech 1942/1943, období, o které jsem se zajímal, mu bylo 17/18 let. Těžko si lze představit, že by člověk natrefil na někoho, kdo by mohl žít oběma táborům Treblinky blíž. Tábor Treblinka I, umístěný poměrně blízko písečného a štěrkového dolu, zásobujícího Varšavu, byl od prosince 1941 do července 1944 vězeňský tábor hlavně pro židovské i nežidovské Poláky, kteří byli shledáni vinnými z porušení zákonů německých okupačních úřadů. Sousední tábor Treblinka II byl od 23. července 1942 do 14. října 1944 vyhrazen Židům, zejména z Varšavy. Podle legendy to byl v hantýrce spojenců „vyhlazovací tábor“. *Encyklopedie holocaustu* uvádí, že zde bylo za devět měsíců, od konce července 1942 do dubna 1943, vyhlazeno nejméně 870 000 Židů.

Marian Olszuk, pocházející z osmi dětí, pracoval každý den v lomu spolu s dalšími Poláky, kteří si mohli víceméně svobodně odcházet a přicházet, jak chtěli, po boku vězňů, které střežili buď němečtí vojáci s pistolemi nebo ukrajinští dozorcí s karabinami. Jeho otec byl dřevorubec. Večer se mladík vracel na rodinný statek, ležící míli a čtvrt (2 kilometry) severně od Treblinky II. Často chodil na otcovo pole, ležící jen 300 metrů od ostnatého drátu na východní straně údajného „vyhlazovacího tábora“. Byla to chudá půda a rodina tam pěstovala žito a vlní bob. Když procházel kolem strážní věže, občas se dal do řeči s dozorcí, kteří byli celkem přátelští a někdy mu dolů hodili cigaretu. Tábor byl malý, na rozloze jen asi 13 až 14 hektarů. (Oproti tomu tábor Oranienburg-Sachsenhausen severně od Berlína zabíral 388 hektarů.) V letech 1942/1943 byl prostor „vyhlazovacího tábora“ prakticky bez stromů či velkých křovin. Proto mohli zemědělci z okolí i kolemjdoucí přes drátěný plot snadno sledovat vězně a strážné, jakož i různé budovy v táboře, o němž se dnes říká, že byl mimořádně tajný. Z po-

hledu člověka stojícího čelem ke vchodu do tábora se statek rodiny Olszukových nacházel dva kilometry nalevo, zatímco jejich pozemek ležel hned vpravo, 300 metrů od východní hranice tábora. Marian Olszuk tedy chodil těsně kolem „vyhlazovacího tábora“ každý den, když šel do práce v lomu, a když pracoval na rodinném pozemku, byl také hned u „vyhlazovacího tábora“.

Ačkoliv do samotného tábora samozřejmě nikdy nevstoupil, před hlavní branou se denně shromažďovali lidé otevřeně provozující výměnný obchod a černý trh. Přijížděli sem překupníci z Varšavy, kteří prodávali zboží ukrajinským strážným a ti zase obchodovali se židovskými vězni, jimž prodávali jídlo. Někteří Židé kupovali šunku a klobásu, což tehdy bylo luxusní zboží. Existence obou táborů v Treblince byla všeobecně známá a vypadalo to, že mnozí židovští vězni mají peníze, šperky nebo zlato.

Zaznamenal někdy Marian Olszuk známky vražedné činnosti Němců v tomto „vyhlazovacím táboře“? Jeho odpověď zní „ne“. Jednou uvnitř spatřil velký oheň, ale to byla hromada starého oblečení, asi čtyři metry vysoká. Nikdy neviděl hořet mrtvoly. Nicméně několikrát v noci slyšel pláč a nárek žen a dětí, který byl slyšet až na statku. Občas z tábora vycházel příšerný zápach. Slyšel Olszuk někdy mluvit o plynových komorách? Ano, potkal jednoho Rusa, který mu řekl, že Němci používali „mobilní plynovou komoru na kolejích“ (sic!). Ví, že Němci u Treblinky I popravovali odsouzené vězně popravčí četou. Jelikož se pohyboval kolem, často narazil na Židy z tábora Treblinka II. Měli různé pracovní povinnosti v lese pod dohledem ukrajinských strážných, kteří často dezertovali. Jídlo bylo hrozné. Olszuk mi řekl, že jeho prací bylo osm hodin denně nakládat lopatou malé nákladáky (nebo vagony?) pískem či štěrkem. Byla to tvrdá práce, zvláště v zimě. Osobně nikdy neviděl zabití žádného Žida. Jednou dal jeho otec oblečení Židovi, který z tábora utekl. Konvoje se Židy přijížděly každý den. Když byl nakonec povolán na práci v Prusku, Marian utekl, našel útočiště ve Varšavě a na statek se vrátil, když už byl tábor zavřený. Vzpomíná si, že se vykopávaly společné hroby a mezi lidskými ostatky se nacházelo zlato a rubíny.

Je zajímavé, že ho po „osvobození“ Polska a po válce žádný vládní ani policejní úřad nevyšlýchal ohledně toho, co se dělo v Treblince. Po válce tu byly oficiální vyšetřovací komise, vydávající nesmyslné zprávy, srovnatelné se sovětskou zprávou o Katyni (USSR-008). Žádná z těchto komisí však po Olszukovi nikdy nepožadovala svědectví. Přesto oficiální táborová průvodkyně Maria Pisareková v roce 1988 chladnokrevně tvrdila, že „nikdo z nejbližšího okolí se s vámi nebude bavit“. Nicméně Marian Olszuk evidentně byl schopen a ochoten se s námi bavit dlouze a na rozdíl od jiných polských svědků i uvážlivě.

Maria Pisareková, Tijudar Rudolph a dr. Robert Faurisson v Treblince, červen 1988.

Tijudar Rudolph, dr. Robert Faurisson a Wincent Trebicky, ředitel treblinského muzea, červen 1988.

4. Falešné rozměry „vyhlazovacího tábora“

Trval jsem na tom, že si náš malý tým má přivést zeměměřičský řetěz. Marian Olszuk druhý den po našem seznámení souhlasil, že nám ukáže skutečné rozměry „vyhlazovacího tábora“ přímo na místě, k čemuž byl dobře oblečený. Se zapnutou videokamerou, která všechno nahrávala, jsme s ním chodili od jednoho místa k druhému. Myslím, že mohu po právu říci, že už jen podle toho, jak se pohyboval, to byl skutečný „muž této země“, někdo, kdo si po 40 letech pamatoval každý terénní detail. Tam, kde byla dřív prakticky holá země, vyrostly stromy a keře. Občas když přišel ke stromu, přemýšlel, jestli hranice tábora vedla vpravo nebo vlevo od něj. Bylo působivé sledovat zkušeného rolníka, jak se zastaví, zapřemýšlí a pak se rozhodne. Video ty okamžiky zaznamenalo. Právě během této obchůzky nám prozradil jednu věc: Tábor byl ve skutečnosti menší, než se říká turistům. Úřady v roce 1947 zakoupily malé sousední pozemky, aby „vyhlazovací tábor“ rozšířily. Jako první vyvlastnili rodinu Franciszeka Pawlowskiho a druhé Olszukovy, kteří se museli rozloučit s pozemkem o rozloze 2 500 čtverečních metrů. Na nákresu, který tehdy udělal Tijudar Rudolph s prostředky, jež jsme měli k dispozici, je vidět rozdíl mezi skutečným táborem z let 1942/1943, měřícím asi 14 hektarů, a táborem pro turisty z roku 1988 o ploše asi 23 hektarů. Po této prohlídce pozemku se s námi Marian Olszuk rozloučil a my pokračovali v měření. Vtom najednou přijel na mopedu zástupce kurátora treblinského muzea. Jakmile nás spatřil, rozčílil se a řekl, že za celý život neviděl, aby tu někdo dělal něco takového. S ohledem na jeho hněv jsem odpověděl, že pokládáme za nutné změřit rozměry tábora jen kvůli lepšímu pochopení, jak museli vězni trpět. Tadeusz Kiryluk se hned uklidnil a s úsměvem prohlásil: „Konec konců přesně lidi jako vy potřebujeme!“ Div že jsme se s ním a jeho nadřízeným, kurátorem Wincentem Trebickym, brzy nestali přáteli. Byli ještě rádi, že nám mohou dát rozhovor zaznamenávaný na video. Nicméně jejich byrokratická výpověď ostře kontrastovala se svědectvím rolníka a dělníka Mariana Olszuka, který otevřeně hovořil o svých skutečných zážitcích. Slova obou úředníků, vycházející přímo z oficiální, ortodoxní literatury, byla neurčitá, šablonovitá a vyznačující se dokonale prázdňou intelektuálností. Jejich výpovědi měly až fraškovitý nádech: Už jen celé prostředí „vyhlazovacího tábora“ tak skromných rozměrů, v němž mluvili, znemožňovalo šílená oficiální tvrzení, která ze sebe chrlili, podle nichž například Němci zabili asi 870 000 lidí během devíti měsíců a těla na místě pohřbili. (Trebicky si vymyslel mnohem vyšší číslo, 1 500 000 obětí.)

Chtěli jsme se s Marianem Olszuke sejit i potřetí, protože jsme na něj měli ještě pár otázek. Bohužel však již existovalo riziko, že ho zkompromitujeme. Komunistická policie, která byla o naší činnosti jistě informována, by ho mohla kdykoliv vzít na výslech. S lítostí jsme se rozhodli, že se s naším průvodcem, na kterého jsme narazili se štěstím a nečekaně, už ne-sejdeme.

Je na místě dodat, že jsme já, Tijudar Rudolph a Eugen Ernst předešlý den už měli s místní policií co do činění. Držela nás kvůli výsledku hodinu v místnosti na železniční stanici u Mal-kinie. Někdo nás udal kvůli natáčení stanice a železničních vagonů, podobných ve všech ohledech nákladním vagonům z válečných let. Ale i když jsme se už nemohli sejit s Marianem Olszuke, kontaktoval jsem jinou „vzácnou osobu“, známého strojvedoucího, nafilmovaného Claudem Lanzmannem v *Šoa*.

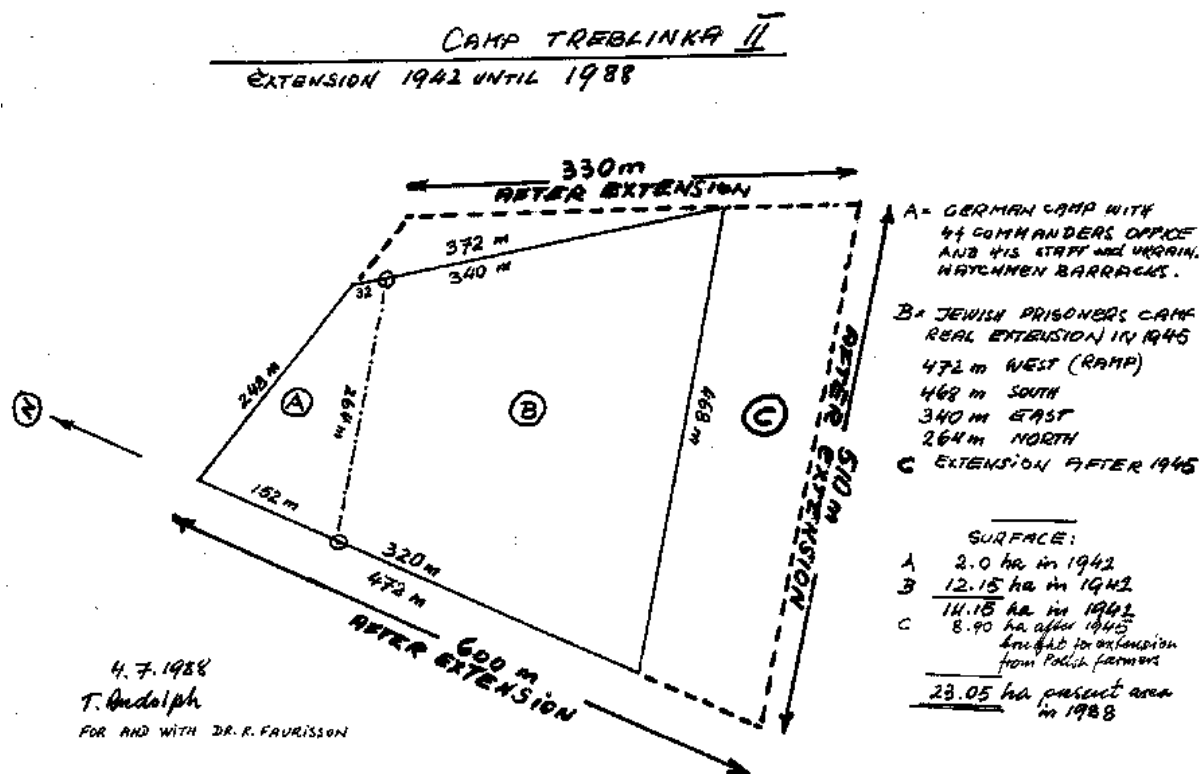
Marian Olszuk, dr. Robert Faurisson a Tijudar Rudolph v Treblince, červen 1988.

Dr. Robert Faurisson, Tijudar Rudolph a Marian Olszuk v Treblince, červen 1988.

Tijudar Rudolph, Henryk Gawkowski a dr. Robert Faurisson v Malkinii, červen 1988.

Mapa Treblinky, nakreslená Tijudarem Rudolphem 4. července 1988.
Šrafovaná plocha znázorňuje rozšíření tábora po roce 1945.

5. Spontánní přiznání strojvedoucího

Jedním z nejprominentnějších svědků Claude Lanzmanna byl Henryk Gawkowski, ve filmu *Šoa* oblečený do železničářského stejnokroje, s čapkou a v lokomotivě stejně jako za války, kdy vozil vlaky plné Židů z Varšavy do Malkinie a pak do Treblinky. Ve filmové scéně se vyklání ze dveří lokomotivy a přejede si prstem po krku. Toto gesto směřuje k prostoru, kde byli předtím Židé na znamení, že budou zabiti.⁹⁸¹

Za Gawkovskim jsem přijel do Malkinie, kde se roku 1922 narodil. Dopoledne šly naše rozhovory otázka-odpověď docela hladce, ale během odpolední se z něj pod vlivem alkoholu stával nekonečný žvanil, neschopný souvisle odpovídat na otázky. O věcech mluvil, jako by je všechny viděl. Lanzmannovo jméno si nepamatoval. Je však možné, že se mu představil pod nějakým pseudonymem. Lanzmann to má ve zvyku a k tomu si ještě neoprávněně připisuje akademické tituly.⁹⁸² Nicméně s láskou vzpomínal na režiséra, Francouze, který ho podle jeho slov zásoboval vybranými „španělskými víny“.

Jednou dopoledne, když odříkával historky, které rozhodně nezažil, jen o nich četl, jsem ho přerušil a položil mu přímou otázku, která mohla rozbít celou konstrukci vychloubání a vyprávění, kterému se naučil. Zeptal jsem se ho:

⁹⁸¹ Přepisy dialogů a popisy scének lze najít v Lanzmannově knize *Šoa* s předmluvou Simone de Beauvoira, Fayard, Paris 1985, str. 47-49.

⁹⁸² Viz mé *Ecrits révisionnistes* (1974-1998), soukromé vydání, 1999, vol. II, str. 746.

„Takže jste si byl vědom, že den za dnem po dobu skoro 15 měsíců berete všechny ty Židy na smrt?“

Okamžitě vyhrkl:

„Ne, samozřejmě že ne!“

Zeptal jsem se na okamžik, kdy si skutečnost těchto vražd uvědomil.

„Po válce.“

Henryk Gawkowski v Malkinii,
červen 1988.

Jinak řečeno, když si vypůjčím podobenství amerického revizionisty Arthura Butze,⁹⁸³ Gawkowski je další z těch, kteří tehdy neviděli „slona“. Neviděl ho, ani ho neslyšel troubit, ale později začal být přesvědčený, že tuto část Polska skoro 15 měsíců potají sužoval oblundný tlustokožec, šířící hrůzu. Člověk si tak musí myslet, že ten slon byl „kouzelný“, pokud to nebyl jen prelud!

6. „Vyhlazovací tábor“ byl ve skutečnosti tranzitní tábor

K pochopení, že údajné plynové komory v Osvětimi nemohly existovat, se stačí podívat na opravdovou plynovou komoru v nějaké americké věznici. K pochopení, že údajný rozsah činnosti osvětimských kremačních pecí je smyšlený, se stačí informovat na fungování opravdových kremačních pecí v dnešní době. Aby člověk viděl, že příběh připisovaný Anně Frankové je prošpikován fyzickými nemožnostmi, stačí s otevřenými očima navštívit „dům Anny Frankové“ v Amsterdamu. Stejně tak ke zjištění, nakolik je obrovsky tajné vyhlazování a pohřbívání Židů v Treblince pouhá lež, dnes stačí obejít čtyřúhelníkovou plochu někdejšího tábora a povšimnout si jeho skromných rozměrů – zhruba 248, 372, 468 a 472 metrů.

Revizionisté samozřejmě mohou předložit řadu dalších argumentů vyvracejících „svědectví“, „přiznání“, soudy i knihy, kde se čtenáři s jistou dávkou ostražitosti židovská obvinění ohledně tábora Treblinka sama ustavičně odhalují jako iluzorní a falešná. Lze se pobavit nad tím, že již v roce 1946 u norimberského tribunálu předseda soudu s pomocí sovětského žalobce nahonem zabránili svědku Samuelu Rajzmanovi předložit důkaz, údajně schéma Treblinky; zároveň je třeba říct, že tehdy jeden židovský svědek mluvil o kremační peci na místě, o němž se oficiálně uznává, že tam kremační pec nikdy nebyla a kde podle dokumentu, jenž z pohledu Mezinárodního vojenského tribunálu obsahoval „obecně známé skutečnosti“, byly pouze „parní komory“, nikoliv „plynové komory“.⁹⁸⁴ Rovněž lze připomenout, že Němec Kurt Franz, jehož domnělé přiznání značně posílilo argumenty pro plynování v Treblince, celkem jasně napsal:⁹⁸⁵

⁹⁸³ A. R. Butz, „Context and Perspective in the Holocaust Controversy“, přetištěno v A. R. Butz, *The Hoax of the Twentieth Century*, 3. vydání, Theses and Dissertations Press, Chicago, IL 2003, str. 379-407, zde str. 392.

⁹⁸⁴ IMG, vol. VIII, str. 357 nebo IMT, vol. VIII, str. 325, a dokument PS-3311.

⁹⁸⁵ *Ecrits révisionnistes (1974-1998, op. cit., vol. II, str. 753-755.*

„S plynováním Židů v Treblince ani nikde jinde jsem neměl nic společného.“

Bylo by zábavné položit vedle sebe židovské a komunistické nákresy Treblinky II, protože pokud jde o údajná vyhlazovací zařízení, jsou všechny nápadně vágní a také vzájemně neslučitelné.

Osobně však raději ušetřím čtenáře svých hromad dokumentů a předkládám zde pouze tento popis naší návštěvy tábora ve společnosti prvotřídního průvodce: Poláka Mariana Olszuka.

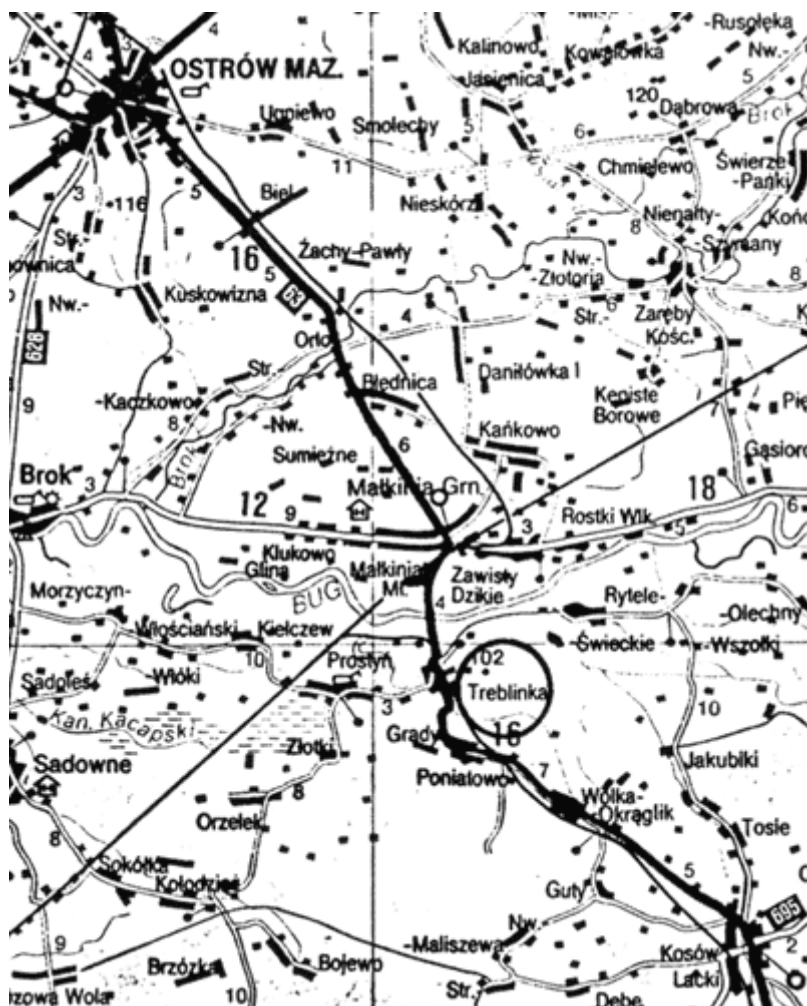
Když se mě Jürgen Graf v roce 2000 během přípravy na vlastní návštěvu Treblinky s přítelem Carlem Mattognem zeptal na rady, navrhl jsem mu, at mě navštíví, podívá se na mé dokumenty a řekl jsem, ať v Treblince kontaktuje Mariana Olszuka. Poslal jsem mu nějaké fotografie, dokládající naše setkání. Graf bohužel nemohl přijet do Francie a když navštívil Treblinku, nemluvil s těmi nejlepšími ze všech možných svědků a průvodců. Litoval jsem toho o to víc, že by třeba Marianu Olszukovi položil otázky, které od mé návštěvy v roce 1988 zůstaly nezodpovězené. Jsem si naprosto jistý, že by Olszukovy odpovědi mohly zásadně pomoci Grafovi a Mattognovi při přípravě jejich společné práce *Treblinka: Vyhlazovací nebo tranzitní tábor*, vydané poprvé německy v roce 2002 u Castle Hill Publishers.

Každopádně je tato věc vyřešená. Stovky důkazů společně s knihou Grafa a Mattogna ukazují, že Treblinka II nikdy nemohla být nic jiného než obyčejný a skromný *Durchgangslager*, tedy tranzitní tábor pro Židy přepravované do Majdanku, Osvětimi či jiných koncentračních nebo pracovních táborů na jihu a východě.

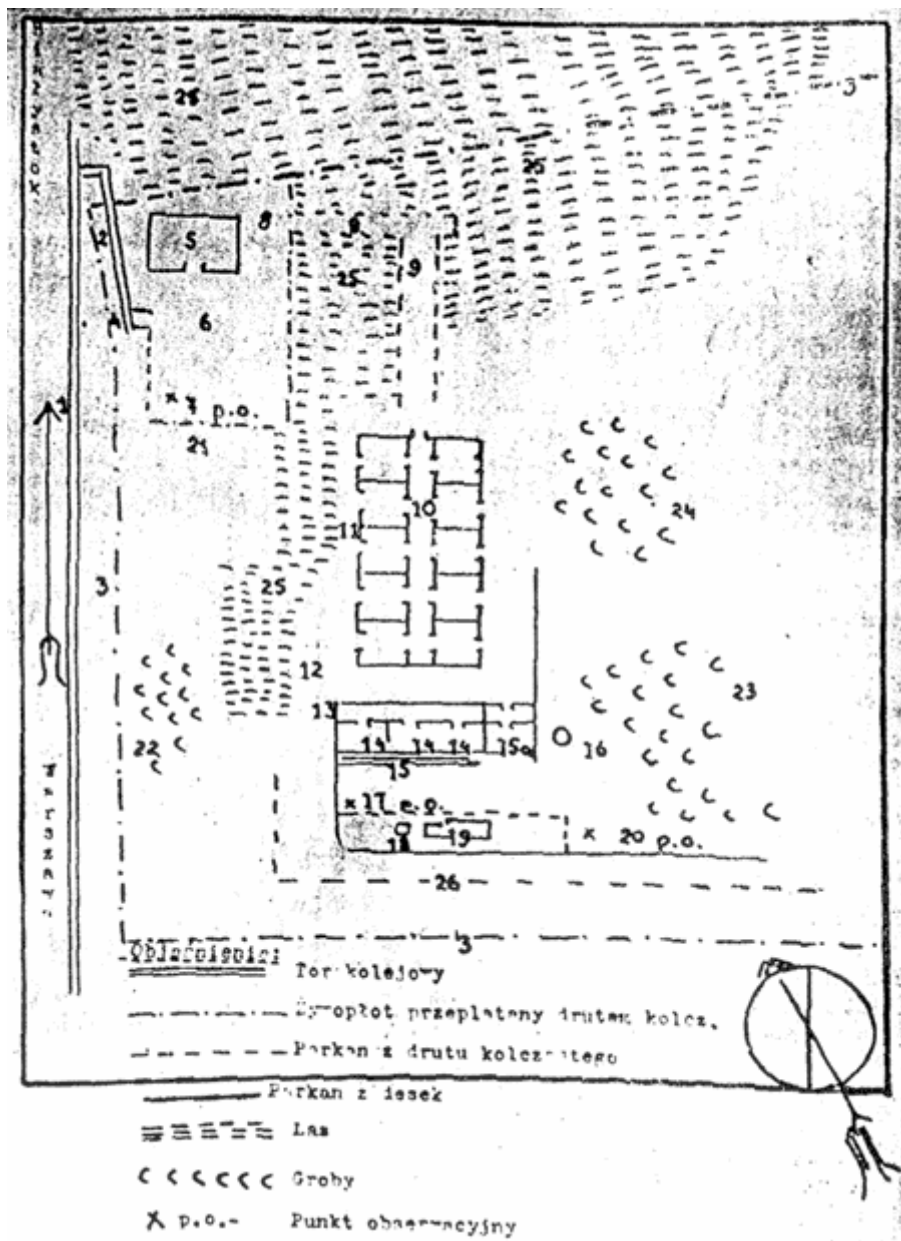
Proto sprostá lež o Treblince spolu s velkou osvětimskou lží patří do historické popelnice.

Dodatky

Dokumenty

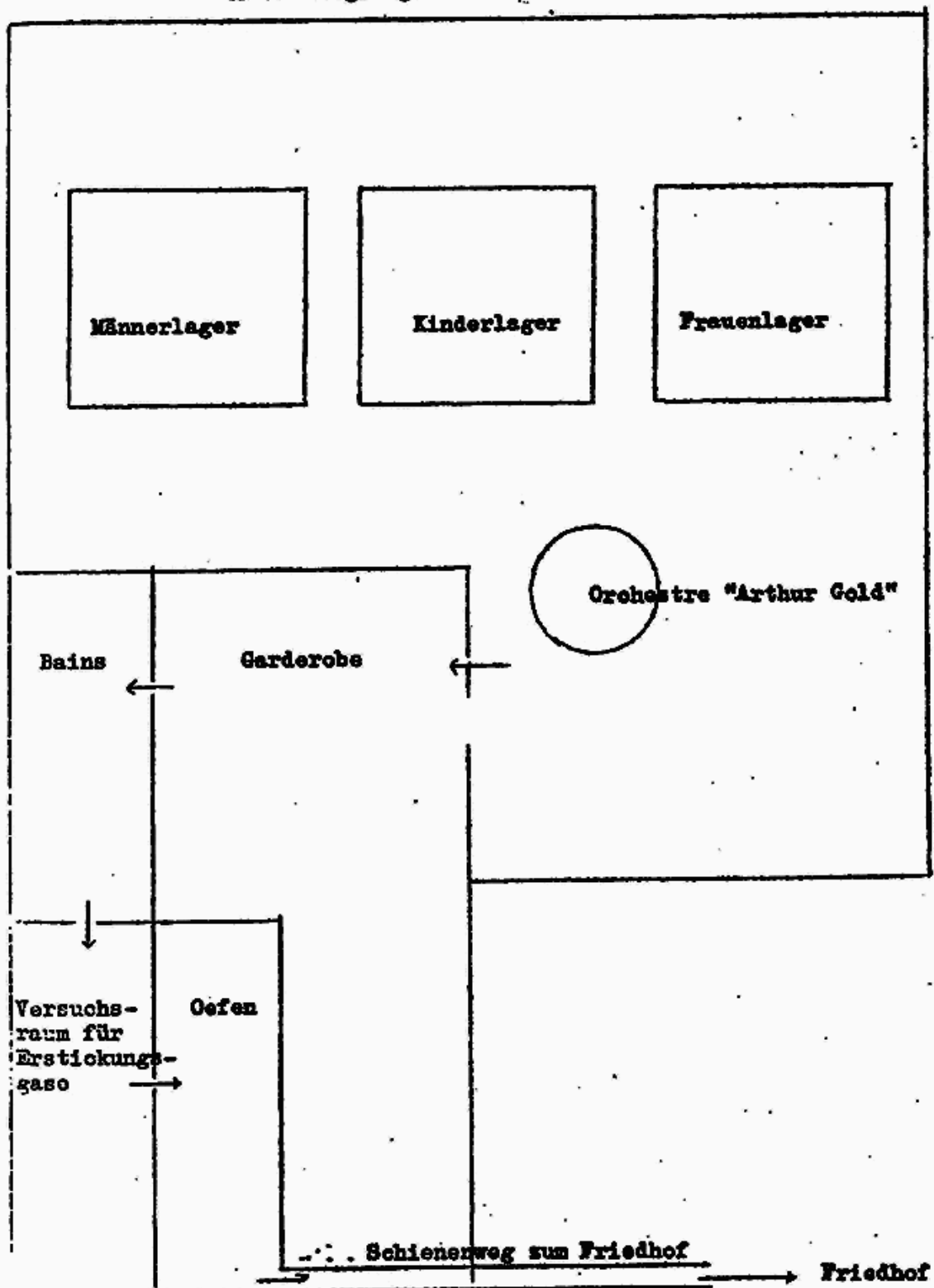

1. zeměpisné umístění Treblinky. Zdroj:
Atlas samochodowy Polski, Warsaw-Breslau 1997.

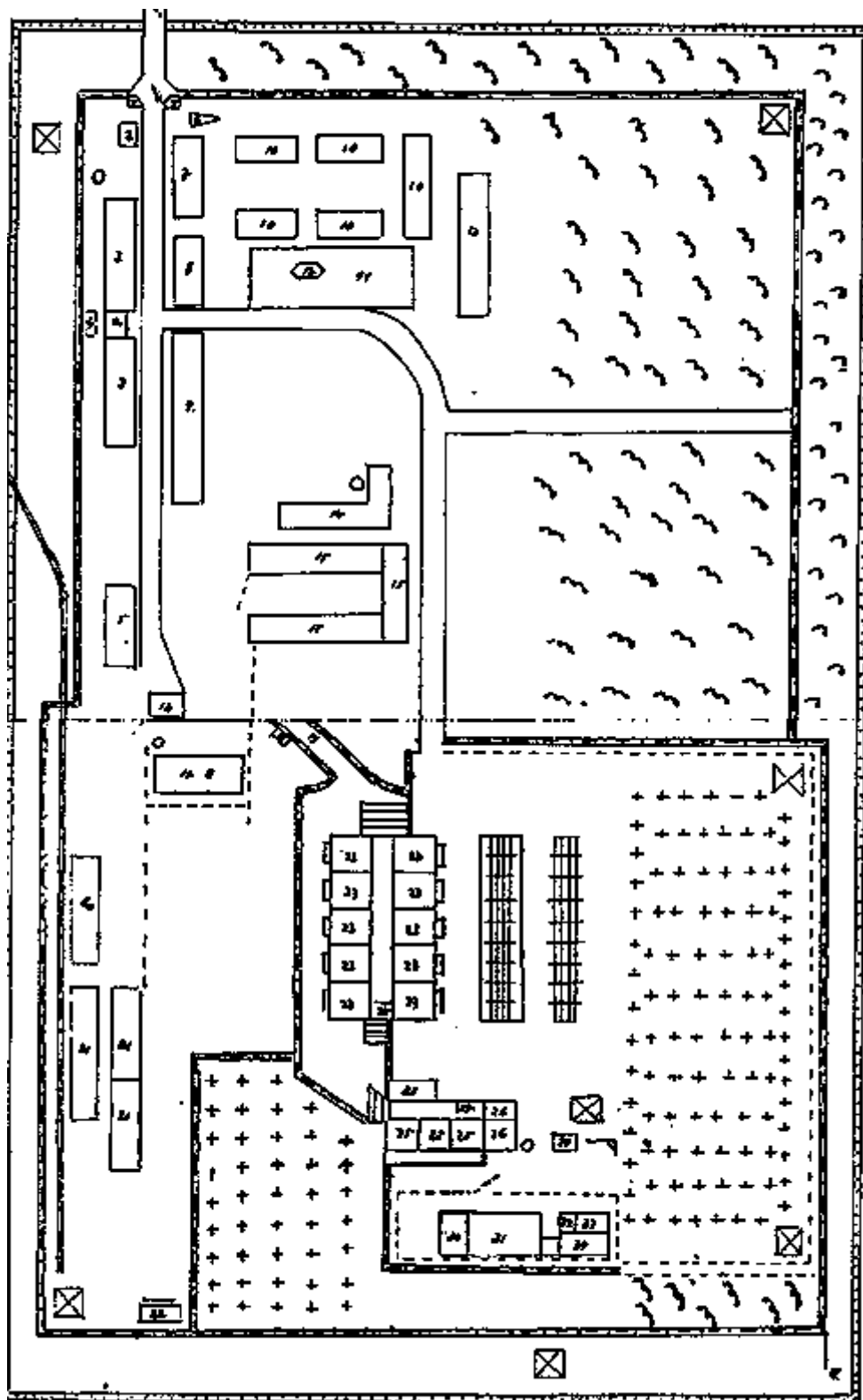
2. Plán Treblinky přiložený ke zprávě z 15. listopadu 1942. Zdroj: Krystyna Marczevska and Władysław Waźniewski, „Treblinka w świetle akt Delegatury Rządu na Kraj“ in: *Biuletyn Głównej Komisji Badania Zbrodni Hitlerowskich w Polsce*, Volume XIX, Warsaw 1968, str. 141.

Vernichtungslager für Juden - Treblinka

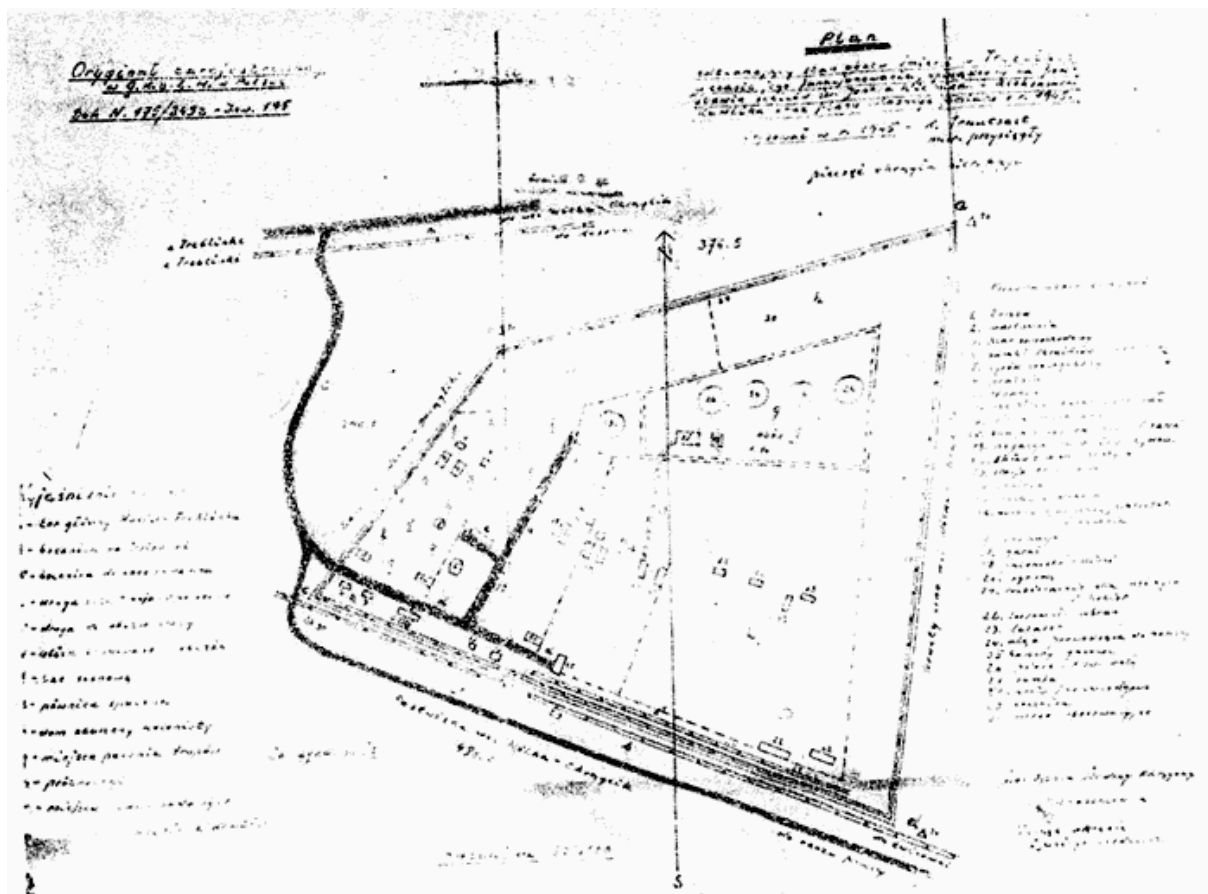

- 35 -

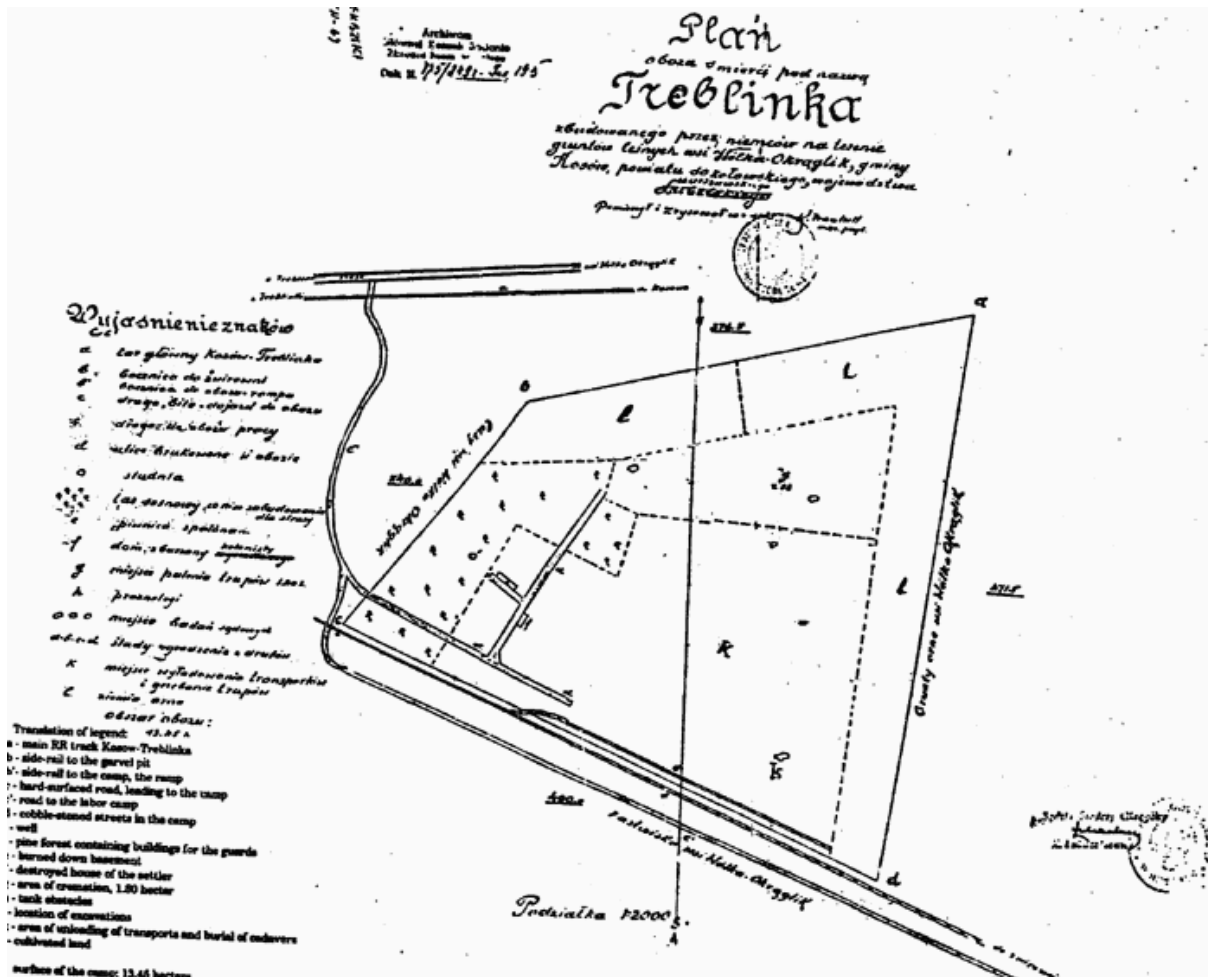
3. Plán Treblinky přiložený ke zprávě vydané A. Silberscheinem. Zdroj: A. Silberschein, *Die Judenauströpfung in Polen*, Geneva 1944, Third Series, str. 35.

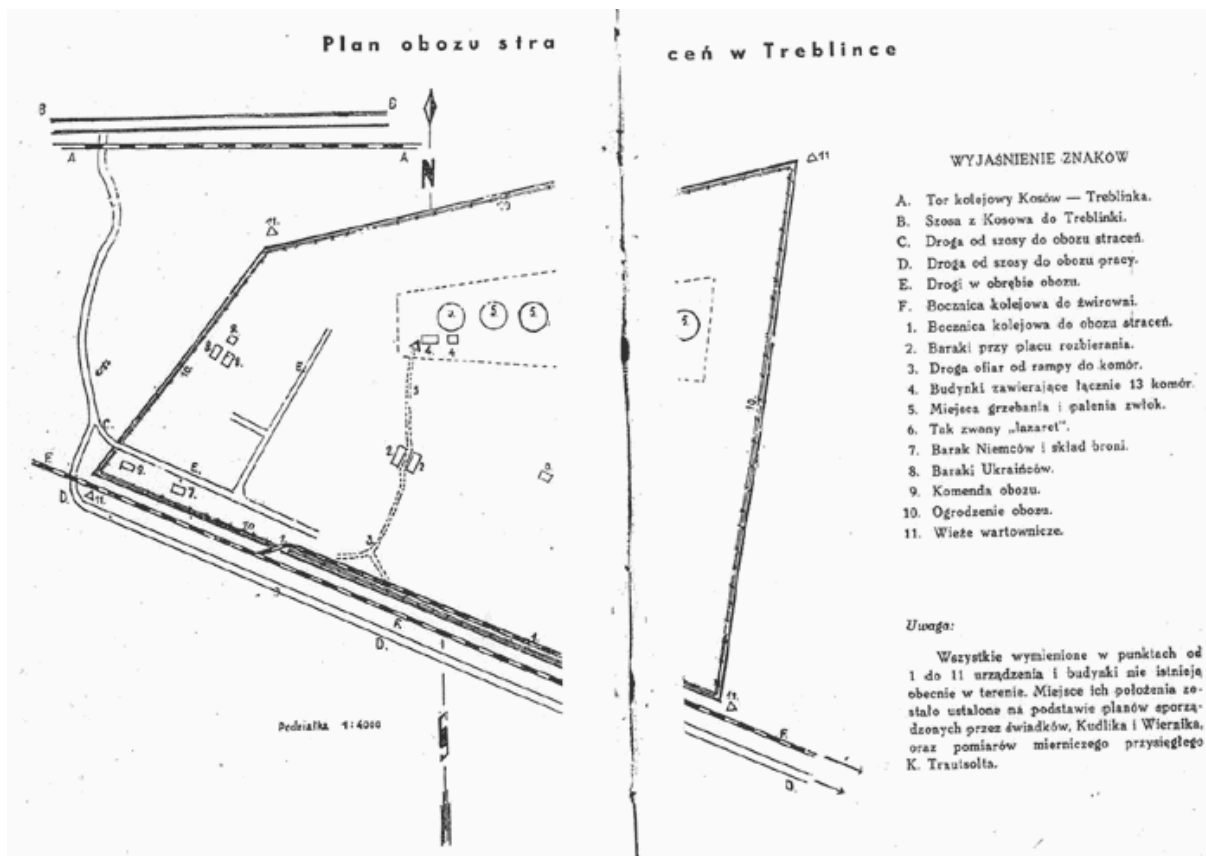
5. Plán Treblinky nakreslený J. Wiernikem v roce 1945. Zdroj:
Filip Friedman, *This was Oświęcim!*,
The United Jewish Relief Appeal, London 1946, str. 81-84.

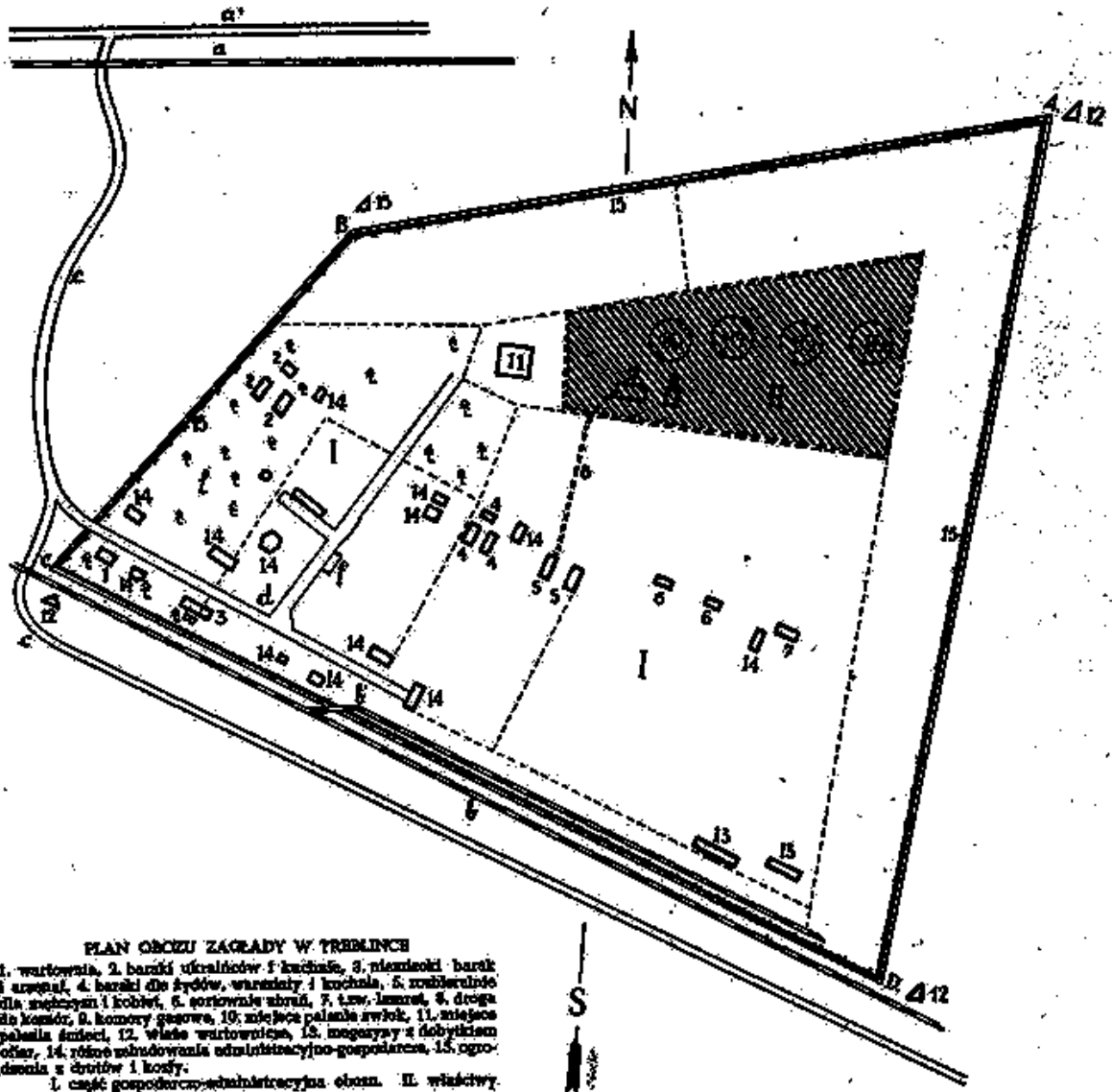
7. Plán Treblinky založený na plánu Trautsoлта a svědectví J. Wiernika a A. Kudlika, reprodukovány v: Stanisław Wojtczak, „Karny obóz pracy Treblinka I i ośrodek zagłady Treblinka II”, in: *Biuletyn Głównej Komisji Badania Zbrodni Hitlerowskich w Polsce*, Warsaw 1975, XXVI, str. 166.

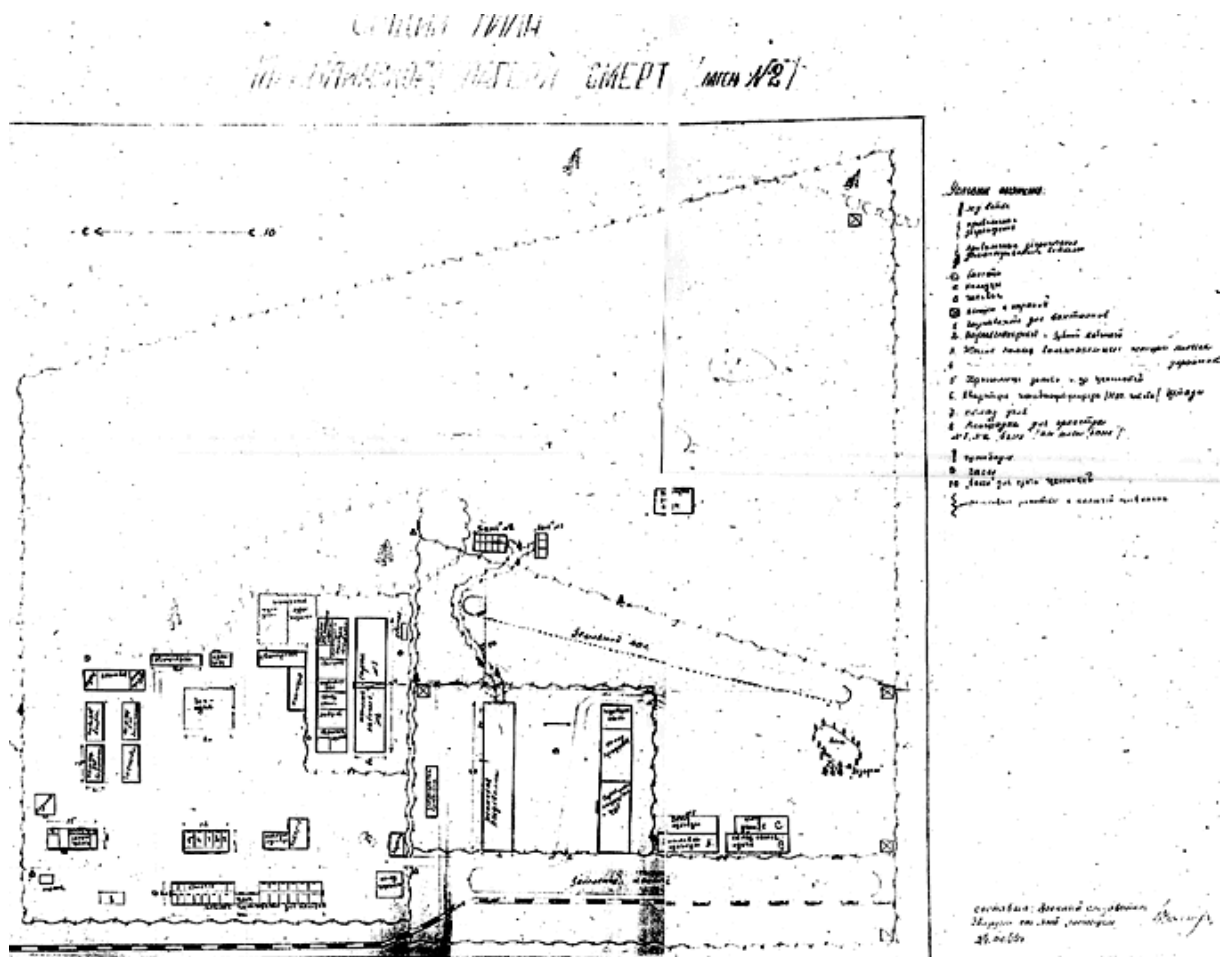
8. Zjednodušený Trautsoltův plán Treblinky reprodukováný A. Neumaierem v: „The Treblinka Holocaust“ in: Germar Rudolf (ed.), *Dissecting the Holocaust*, 2nd ed., Theses and Dissertations Press, Chicago, IL, 2003, str. 483; podle razítka pochází z archivů Hlavní komise pro vyšetřování hitlerovských zločinů v Polsku (Główna Komisja Badania Zbrodni Hitlerowskich w Polsce).

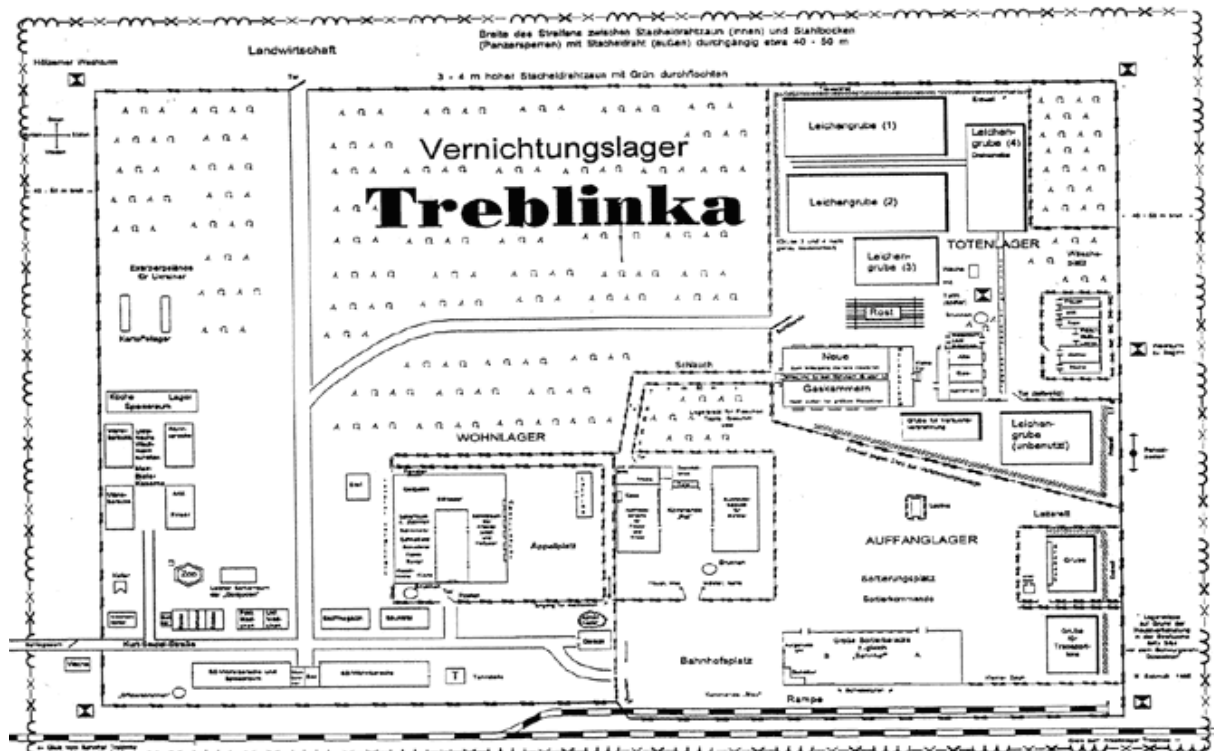
9. Plan Treblinki nakreślony roku 1945 przez K. Trautsołtem. Zdroj:
Z. Łukaszewicz, *Obóz straceń w Treblince*,
Państwowy Instytut Wydawniczy, Warsaw 1946, str. 54 ad.

10. Plán Treblinky publikovaný Z. Łukaszkieviczem. Zdroj: *Biuletyn Głównej Komisji Badania Zbrodni niemieckich w Polsce*, Posen 1946, Volume I, nečíslovaná strana.

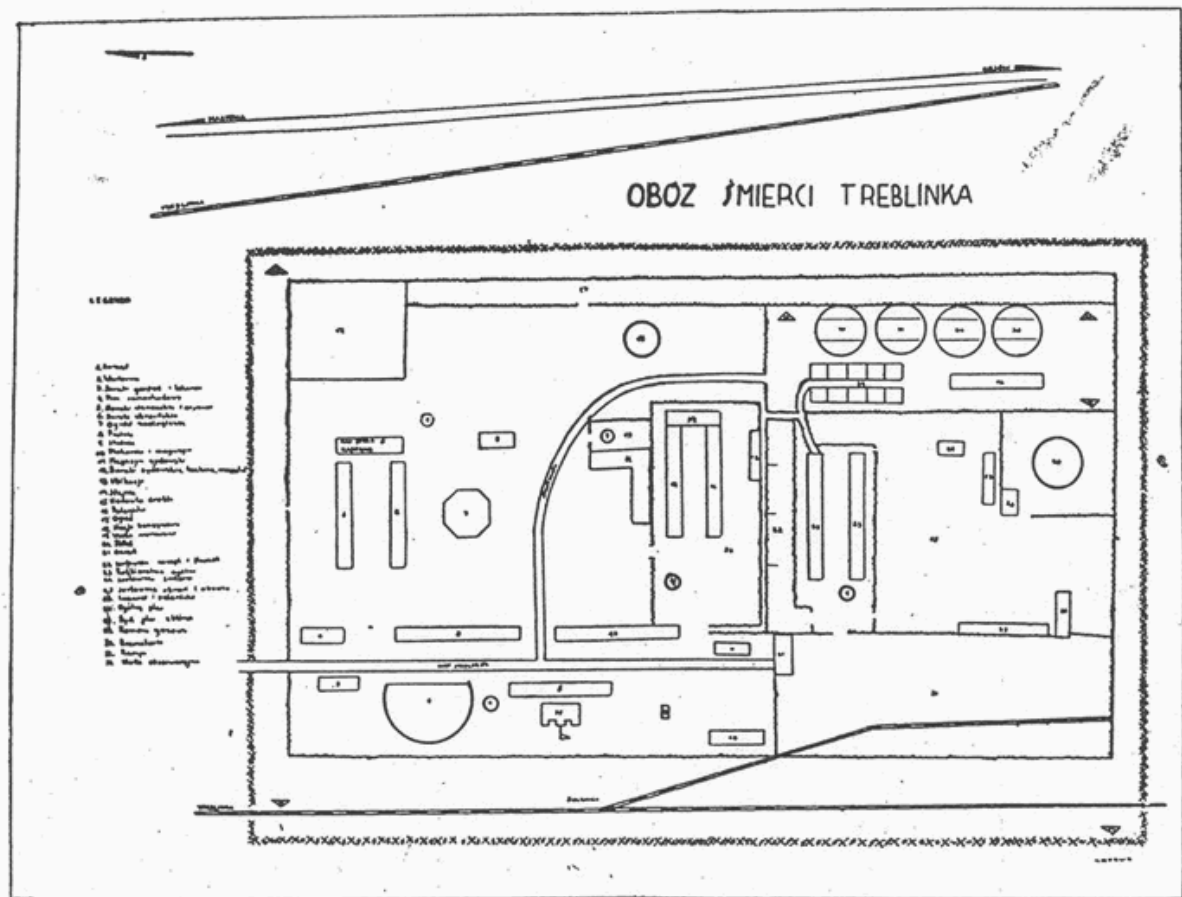

11. Plán Treblinky nakreslený Sověty 24. září 1944.
GARF, 7445-2-134, str. 2.

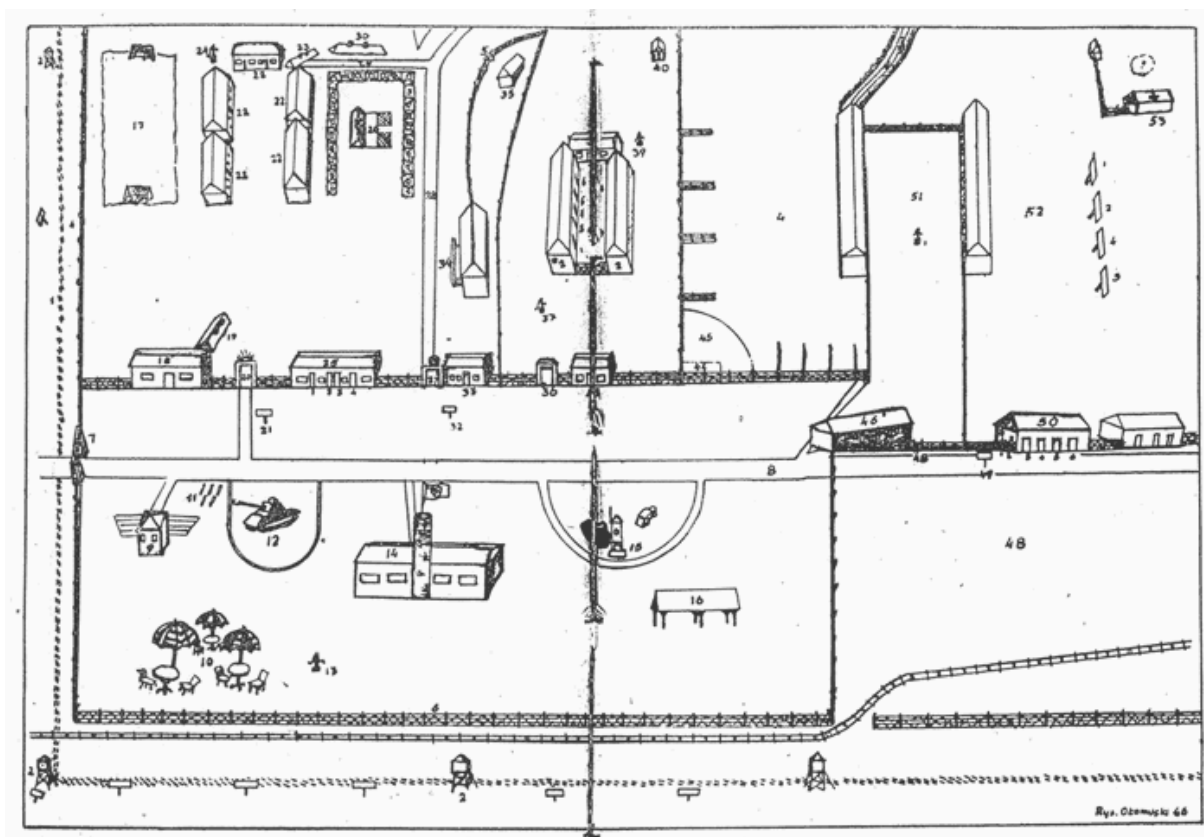

Dieser Plan des Vernichtungslagers Treblinka wurde 1964/65 von dem Ersten Staatsanwalt A. Spieß während des 1. Treblinka-Prozesses aufgrund von Zeugenbekundungen wie auch Angaben der Angeklagten erstellt und in die Hauptverhandlung eingeführt. Der ehem. Lagerkommandant Franz Stangl hat in dem gegen ihn 1970 geführten Prozeß den Plan als „absolut korrekt“ bezeichnet. (Nach einer Kopie des Originalplanes angefertigt von Wulfhard Pusch, der auch die übrigen Grafiken mit Hilfe geeigneter Computerprogramme bearbeitet hat). Die Position des heutigen Mahnmalls (vgl. das Treblinka) stimmt in etwa mit der Lage der neuen Gaskammern überein. Gegenüber dem Lagerplan von R. Glazar vom März 1945 ergaben sich folgende Abweichungen: Zwei baulich getrennte Sortierbereiche (die A-Bereiche mehr nördlich, die B-Bereiche mehr südlich) ohne Schieberläufe auf der Seite der Zufahrtsrampe. Keine separate Grube für die Transportföhrer, die zusammen mit den Erschossenen im „Lazarett“ verbrannt wurden. Der „Schlauch“ war gewunden und die Latrine des Sortierplatzes befand sich in der Nähe des Lazarettzauns. Zwischen dem Appelplatz und der Auskleidebaische für Frauen und Kinder befand sich zwischen den Stacheldrahtzäunen eine schmale Gasse, die von der SS benutzt wurde, um ins obere Lager zu gelangen. Der Zaun im nordöstlichen Teil des Lagers verlief schräg rechts neben dem Tor beginnend an einem Holzplatz vorbei in Richtung auf das Exerziergelände für die Trawniker. Der Lagergrundriß stellt somit ein unregelmäßiges Rechteck dar (vgl. Richard Glazar: Die Falle mit dem grünen Zaun, 1992).

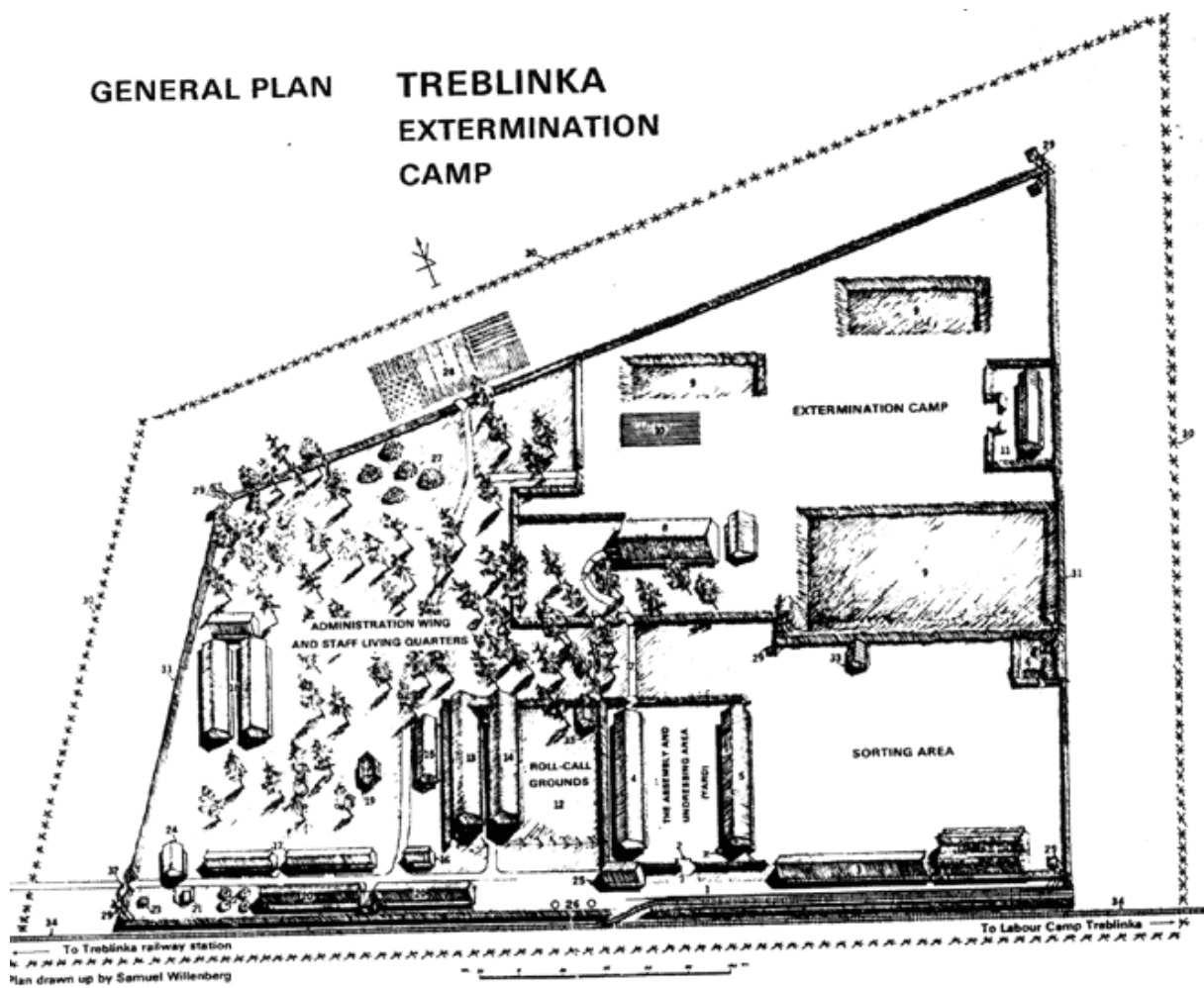
12. Plán Treblinky nakreslený hlavním státním žalobcem A. Spießem, předložený na prvním treblinském soudu v Düsseldorfu. Zdroj: Manfred Burba, *Treblinka. Ein NS-Vernichtungslager im Rahmen der „Aktion Reinhard“*, Göttingen 1995, str. 14 ad.

13. Plán Treblinky nakreslený roku 1946 A. Kudlikem. Zdroj: Wydawnictwo Centralnej Żydowskiej Komisji Historycznej (ed.), *Dokumenty I Materiały*, edited by N. Blumental, Lodz 1946, str. 12.

14. Plán Treblinky nakreslený roku 1946 M. Laksem. Zdroj:
Wydawnictwo Centralnej Żydowskiej Komisji Historycznej (ed.),
Dokumenty I Materiały, edited by N. Blumental, Lodz 1946, str. 8 ad.

15. Plán Treblinky nakreslený roku 1984 S. Willenbergem. Zdroj: S. Willenberg, *Revolt in Treblinka*, Żydowski Instytut Historyczny, Warsaw 1989, str. 6.

SS-Sonderkommando
Treblinka

Treblinka, den 4. Juni 1943

139
77

An den
SS- und Polizeiführer im District Lublin
Ausbildungslager Trawniki
Hd. SS-Hauptsturmführer Streibel
Trawniki

Betr.: Lieferung von Kies.

Anbei erhalten Sie eine Rechnung der Deutschen Erd- und
Steinwerke G.m.b.H. Auschwitz, (Oberschlesien) über an Sie gelieferte
Kies. Ich bitte um baldige Überweisung des Betrages von ~~21.1579~~
21.1579.90 an die Kreissparkasse Sokolow.

Der Versand von weiteren 30 Waggon Kies an Sie, erfolgt in
den nächsten Tagen.

SS-Sonderkommando Treblinka

I.A.

Abt. 10

Zbiery AP w Lublin ~~SS-Bez.~~

16. Dopis ze 4. června 1944 od SS-Sonderkommando Treblinka vůdci SS
a policie v distriktu Lublin. WAPL, ZBL, 268, str. 77.

75 435
Trawniki, den 1. Jüli 1943.

Betr. Kieslieferung nach Trawniki

Bez. Ihre Rechnungen vom 3./6., 13./6. u. 17./6. 43.

Inl. 3 alte Rechnungen und 2 neue Rechnungen dreifach

An die

Deutschen Erd- und Steinwerke G.m.b.H.

Kieswerk Treblinka

T r e b l i n k a - Post Malkinia

Hiermit wird der Empfang von 100 Waggon Kies Bestätigt. Die letzten 20 Waggon mit 213,87 cbm mussten wegen Abfuhr und Lagerungsschwierigkeiten nach Lublin weitergeleitet werden. Der Kies wird dort für das Bauvorhaben des K.L. Lublin verwandt.

Zur Durchführung einer einwandfreien Rechnungslegung ist es daher erforderlich, dass der gelieferte Kies getrennt für Ostindustrie Trawniki und K.L. Lublin in Rechnung gestellt wird. Die von hier neuerstellten Rechnungen bitte ich nach Unterschriftsleistung in zweifacher Ausfertigung an die

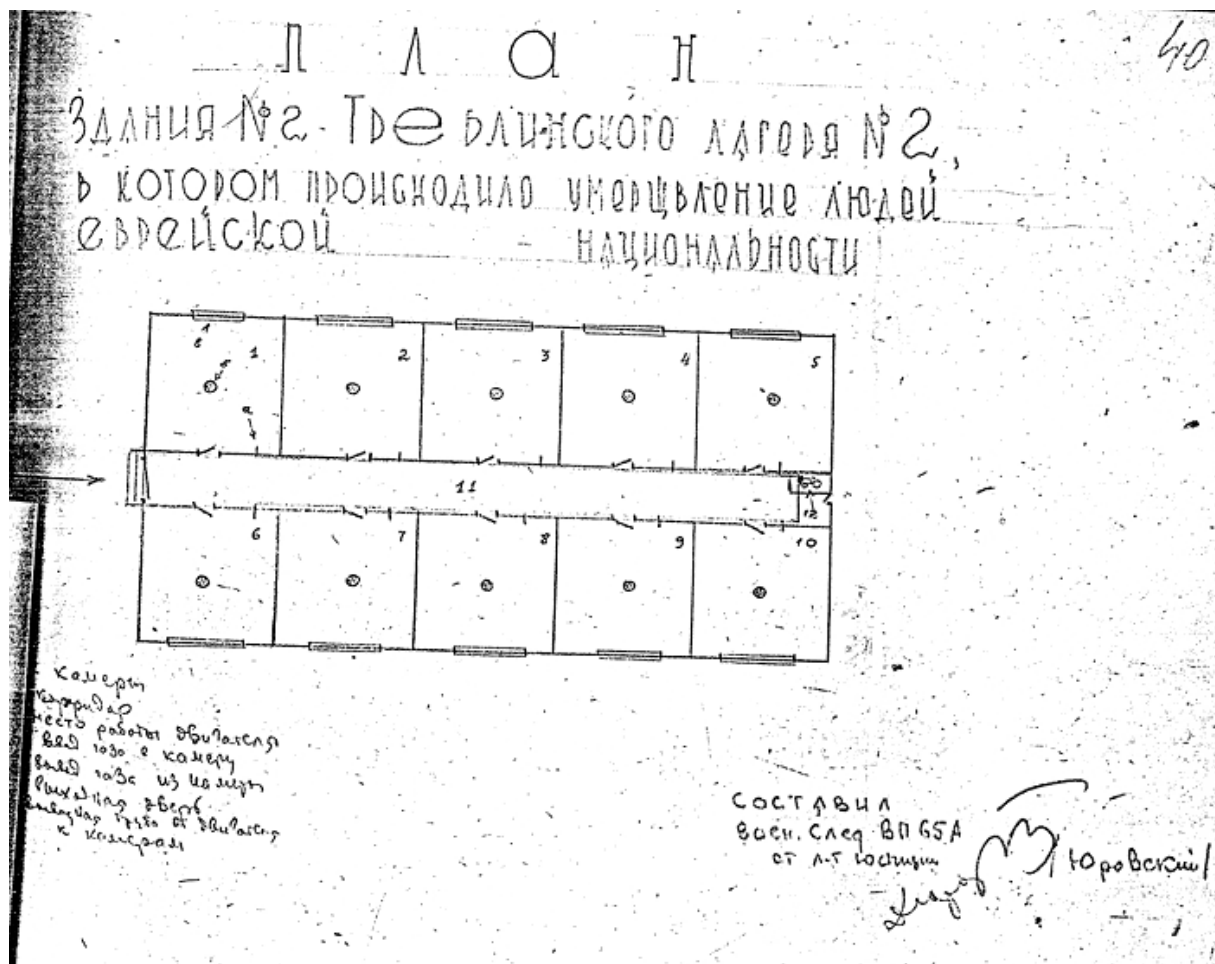
Z e n t r a l b a u l e i t u n g
der Waffen SS u. Polizei

L u b l i n

Bernadinerstr. 6 zu senden. Anliegend werden die alten Rechnungen zurückgesandt.

17. Dopis z 1. července 1943 od vůdce SS a policie v distriktu Lublin pro Deutschen Erd- und Steinwerke G.M.b.H. Kieswerk Treblinka. WAPL, ZBL, 268, str. 75.

19. Plán druhého údajného plynovacího zařízení v Treblince, nakreslený nadporučíkem Jurovskim v srpnu/září 1944. GARF, 7445-2-134, str. 40.

B. Chemische Untersuchungen an Auspuffgasen.

Versuchsprogramm, Versuchsprinzip, Schaubild zum Versuchsgang, Analysenapparaturen, Versuchsgang, Versuchsprotokoll, tabellarische Übersicht und Besprechung der Gesamtergebnisse: Bei gleichen Motorbedingungen verbrennen sämtliche Brennstoffe gleichartig. Je höher die Belastung des Motors, desto vollständiger die Verbrennung. Bei Leerlauf neben CO , CH_4 und H_2 etwa 0,4% Kohlenwasserstoffe in den Abgasen. Bei Vollast neben sehr wenig CO , CH_4 und H_2 nur etwa 0,1% Kohlenwasserstoffe, außerdem sehr geringe Mengen Stickoxyde. Schwerflüchtige Anteile, ungesättigte Verbindungen, Alkohole, Aceton, Phenole, Aldehyde und Säuren unter beiden Bedingungen.

Unsere Versuche legten wir folgenden Versuchsplan zugrunde:

Versuche bei Leerlauf	
bei Verwendung von Brennstoff A	A ¹
"	D
"	E
"	F ¹
"	G ¹
Versuche bei Vollast	
bei Verwendung von Brennstoff A	A ¹
"	D
"	F
"	G

Außerdem wurde noch ein Versuch angestellt, bei welchem die normale Vergaserdüse 70 gegen eine 85 ausgetauscht, also mit Brennstoffüberschuß (fettes Gemisch) gearbeitet wurde. Hierbei wurde Brennstoff D benutzt.

1. Untersuchungsmethode.

Das Prinzip ist kurz folgendes: Die Abgase werden fraktioniert — kondensiert und die einzelnen Kondensate nach dem Stockischen Hochvakuumverfahren¹, die nicht kondensierbaren Bestandteile mit Hilfe der üblichen Methoden analysiert.

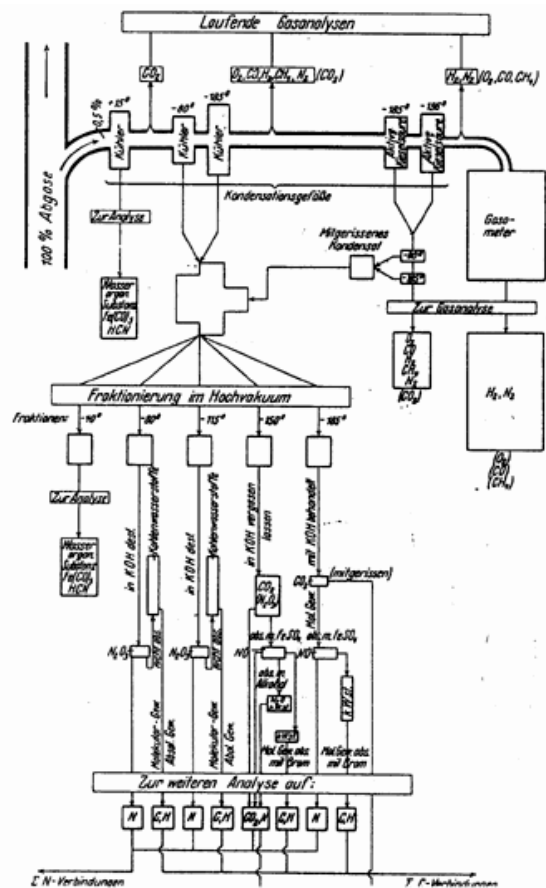
Die Überlegenheit dieser Methode gegenüber der üblichen direkten Gasanalyse besteht nicht nur in der Fraktionierung der in den Auspuffgasen enthaltenen Stoffe, sondern vor allen Dingen in der außerordentlich starken Anreicherung der Komponenten, die in den Auspuff-

¹ Wir begnügten uns hierbei, nur die Abgase des leichtest flüchtigen und des schwerst flüchtigen Benzins der Untersuchungsreihe mit einem Antiklopfmittelzusatz zu untersuchen.

² Da Benzol keine Tendenz zum Klopfen hat, hätten Zusätze von $\text{Fe}(\text{CO})_5$ zu Benzol für die Praxis keinen Sinn.

³ Hier erübrigten sich Versuche mit Zusatzmitteln, da zwischen der Wirkung des Zusatzes bei Leerlauf und Vollast grundsätzlich keine Unterschiede bestehen und die spezifische Wirkung auf die Abgaszusammensetzung besser bei Leerlauf als bei Vollast, wo nur relativ wenig unverbrannte Anteile in den Abgasen enthalten sind, untersucht wird.

⁴ Stock 1914, 1917, 1918 (210); siehe auch unsere Ausführungen auf S. 11ff.

20. Chemické analýzy výfukových plynů. Metoda analýz. Zdroj:

Toxikologie und Hygiene des Kraftfahrzeugwesens, Verlag von Julius Springer, Berlin 1930, str. 9.

Lfd. Nr.	Menge	Gegenstand	Einheitspreis in	Gesamtpreis in
		Kostenveranschlagung über Notstromanlage in K.L. Au.		
1)	1	<p>stehenden, einfachwirkenden 7 -Zylinder 4-Takt-Dieselmotor Type VM 436</p> <p>Dauerleistung : 350 PS Drehzahl: 500 Upm Überlastbarkeit kurzzeitig : 20%</p> <p>Kraftstoffverbrauch: 170 gr/ PSch bei Vollast 170 gr/ PSch bei 3/4 " 185 gr/ PSch bei 1/2 " mit 10 % Toleranz für die Gewähr, bei Ver- wendung von geeignetem Kraftstoff mit einem Mindest-Heizwert von Ene 10.000 kcal/kg.</p> <p>Schmierölverbrauch: 0,80 kg./Std. ohne Ge- währ, bei Reinigung und Wiederverwendung des gebrauchten Öls.</p> <p>Kühlwasserverbrauch: 12 l/ PSch bei 10°C Zufluss- und 70°C Ab- flusstemperatur, ohne Gewähr.</p> <p>Die Leistung wird erzielt in Meereshöhe bei 20° C Maschinenraumtemperatur und ver- mindert sich bei Aufstellung in Höhen über NN für je 100 m um 1 % und bei Umgebung- temperaturen über 20° C für jede weiteren 2,5° C um 1 %. Beträgt die Summe beider Leistungs-Minderungen nicht mehr als 5 %, so kann sie vernachlässigt werden.</p> <p><u>Lieferungsumfang:</u> Motor mit Kuppelflansch an der Kurbelwelle und Kupplungsbohlen, Schaltwerk, Ölkühler, umschaltbares Ölfilter, Hand- flügelpumpe zum Vorschmieren der Lager, eingebaute Schmierölpumpe und Zylinder- schmierapparat, Schmieröldruckmesser, Druckluftanschlussvorrichtung einschliess- lich Anlagengefäss mit Manometer und Druck- luftleitung, Aufladeventil, Drehzahlverstellvorrichtung für Handhe- tätigung + 5 %, Kraftstoffbehälter ohne Unterstützungen mit Inhaltsanzeiger und Handpumpe, Kraft- stofffilter ohne Leitungen, Leckölbehälter, angebautes und wassergekühltes Auspuff- sammelrohr, Auspuffableitungsrohr bis unter Flur, Auspufftopf ohne Unterstützungen Auspufftemperatur-Überwachungsanlage,</p>		

21. Předběžná kalkulace na záložní elektrárnu v koncentračním táboru Osvětim od firmy Georg Grabarz, Gleiwitz, datovaná 10. listopadu 1940.

RGVA, 502-1-128, str. 45-49 (zde reprodukce str. 45).

DER REICHSKOMMISSAR FÜR DAS OSTLAND
Fernschreibstelle

Angenommen: von: <u>Pol. Kommando</u> durch: <u>W. Kommando</u> Datum: <u>31/7-42</u>	weiter an:	Datum:	Uhrzeit:	durch:
	Reichskommissar für das Ostland 1 AUG 1942 Hauptst. <u>W. VII</u> 1. Stabsabteilung			
	P-115-830 St-100			
	U. Nr. <u>1640</u>			

Fernschreiben

GEHEIM

Gefahr!

Dringlichkeitsvermerke:
Fernschr.-Nr. des Aufstellers:

C. Reichskommissar für das Ostland
 Tgl. Nr. 111 172

0967

++ a LjKX 945 31/7 1545 dsz ++
 = an reichskommissar fuer das ostland gauleiter hinrich L o h s e ,
 riga = ohne mich, den generalkommissar, oder den
 zustandigen ss- und polizeifuehrer oder den
 sd zu benachrichtigen. erhielt luftgau 1.000 juden aus warschau zu a
 nm zu arbeit nach ...
 ...risers und behinderung weiterer stests nm s
 weiterer selbstaendiger juden nm judeneinfuhr nm judeneinfuhr /
 '37:63,2jv nm u judeneinfuhr . seuchengefahr und pari nun
 partisanengefahr durch jeden stest verzoe nm' stets vergroessert = die
 nm = der generalkommissar fuer weiszruh n fuer weiszruthenien,
 k u b e ++ ++

*Wichtig - f. pol. f. d. Ostland. Inm. f. d. ...
 R. K. ... f. d. ...
 f. d. ...
 Empf. f. d. pol. f. d. ...
 In f. d. ...
 f. d. ...*

22. Telegram z 31. července 1942 od Reichskommissara pro Bělorusko, Wilhelma Kubeho, Reichskommissarovi pro Ostland, Heinrichu Lohsemu. GARF, 7445-2-145, str. 80.

Abt. III

Nr. 24.075/468

5. Aug.

2

II Verw. Tgb.Nr. 1108/42 g

GEHEIM

1.) An den
Herrn Generalkommissar in
M i n s k

Handwritten initials/signature

Betr.: Einfuhr von 1000 Juden aus Warschau
Bez.: Fernschreiben vom 31. Juli 1942

4842

Ich bedauere, von einem Eingreifen absehen zu müssen, da die praktische Durchführung der Lösung des Judenproblems ausschließliche Angelegenheit der Polizei ist. Diese trägt für die ordnungsmäßige Durchführung der Maßnahmen die volle Verantwortung. Sie muß unter allen Umständen auch verhindern, daß durch die Zusammenballung von Juden etwa eine Seuchengefahr besteht.

Ich bitte, Ihrerseits die örtlichen zuständigen Stellen auf diese Gefahr besonders hinzuweisen.

Der Herr Reichskommissar, der sich z.Zt. auf Dienstreise befindet, hat in diesem Sinne entschieden.

Im Auftrag:

Handwritten signature

2.) Nach Abgang Abt. II ned zur Kenntnis

Handwritten note:
v. Herrn RK gegen Einw.
militärische Verfügung

II. Polk.	II. Verw.
<i>Handwritten initials</i>	<i>Handwritten signature</i>

23. Dopis z 5. srpna 1942 od Reichskommissara pro Ostland, Heinricha Lohseho, Generalkommissarovi v Minsku. GARF, 7445-2-145, str. 81.

Waffen-
konzentrationslager Lublin
Politische Abteilung

Lublin, den 21.8.1943

An
~~Abteilung III Lagerverwaltung Effektenkammer~~

Vom II- und Polizeiführer Lublin wurden am 20.8.1943
2031 poln. Juden aus Bialystok
ins KL Lublin eingeliefert.

Krim.-Sekt.

24. Dopis z 21. srpna 1943 ohledně příjezdu 2 031 Židů z Bialystoku od politického oddělení Lublin KL na oddělení III táborová písařna-účetárna cenných papírů.
GARF, 7021-107-3, str. 258.

Fotografie

1. Treblinka. Značná část tábora byla vybetonována a bylo zde vztyčeno 17 000 betonových kvádrů připomínajících náhrobky. © Carlo Mattogno, 1997.

2. Treblinka. Kamenný památník uprostřed tábora. © Carlo Mattogno, 1997.

3. Treblinka. Jeden z pamětních kamenů u vstupu do tábora. © Carlo Mattogno, 1997.

4. Treblinka. Pražce z betonu s plošinou z betonu, symbolizující železniční trať a nástupiště tábora. © Carlo Mattogno, 1997.

5. Treblinka. Z tábora zbyla jen velká louka lemovaná jedlemi. © Carlo Mattogno, 1997.

6. Štěrkovna Treblinky I. © Carlo Mattogno, 1997.

7. Hřbitov, kde odpočívají polští vězni zemřelí v Treblince I. © Carlo Mattogno, 1997.

8. Treblinka I. V táboře lze vidět betonové základy, na nichž stály baráky.
© Carlo Mattogno, 1997.

9. Treblinka I. Jeden z osmi betonových základů, na nichž stály baráky.
© Carlo Mattogno, 1997.

10. Letecký snímek Treblinky z 15. května 1944. Zdroj:
John C. Ball, *Air Photo Evidence*, Ball Resource Services, Delta/B.C., 1992, str. 85.

11. Letecký snímek Treblinky z listopadu 1944. Zdroj:
John C. Ball, *Air Photo Evidence*, Ball Resource Services, Delta/B.C., 1992, str. 87.

Přehled vojenských hodností

SS/Waffen-SS	SA	Odpovídající hodnost
Reichsführer (říšský vůdce SS)	Stabschef (náčelník štábu)	armádní generál
Oberstgruppenführer SS	Oberstgruppenführer SA	generálplukovník
Obergruppenführer	Obergruppenführer	–
Gruppenführer	Gruppenführer	generálporučík
Brigadeführer	Brigadeführer	generálmajor
Oberführer	Oberführer	–
Standartenführer	Standartenführer	plukovník
Obersturmbannführer	Obersturmbannführer	podplukovník
Sturmbannführer	Sturmbannführer	major
Hauptsturmführer	Hauptsturmführer	kapitán
Obersturmführer	Obersturmführer	nadporučík
Untersturmführer	–	–
Sturmscharführer	Sturmführer	poručík, podporučík
Hauptscharführer	Haupttruppführer	nadpraporčík
–	Obertruppführer	praporčík
–	Truppführer	rotmistr
Oberscharführer	Oberscharführer	rotný
Scharführer	Scharführer	četař
Unterscharführer	–	–
Rottenführer	Rottenführer	desátník
Sturmmann	Obersturmmann	svobodník
SS-Mann	Sturmmann	vojín
SS-Anwärter	SA-Anwärter	–

Zkratky

- AMS:** Archiwum Muzeum Stutthof (Archiv muzea Stutthof), Stutthof.
- APL:** Archiwum Państwowe w Łodzi (Státní muzeum v Lodži), Lodž.
- BAK:** Bundesarchiv Koblenz (Spolkový archiv v Koblenci), Koblenc.
- CDJC:** Centre de Documentation Juive Contemporaine (Soudobé židovské dokumentační centrum), Paříž.
- DAL:** Derzharchive L'vivs'koi Oblasti (Státní archiv oblasti Lvov), Lvov.
- GARF:** Gosudarstvenni Archiv Rossiiskoi Federatsii (Státní archiv Ruské federace), Moskva.
- HI:** Hoover Institution Library and Archives, Stanford.
- IMT/G:** The Trial against the Main War Criminals before the International Military Tribunal, Nuremberg, 1945-1946/Der Prozeß gegen die Hauptkriegsverbrecher vor dem Internationalen Militärgerichtshof (Proces proti hlavním válečným zločincům před mezinárodním vojenským tribunálem), Norimberk.
- NARB:** Natsionalnii Archiv Respubliki Belarus (Národní archiv republiky Bělorusko), Minsk.
- PA:** Politisches Archiv des Auswärtigen Amtes (Politický archiv ministerstva zahraničí), Berlín.
- RGVA:** Rossiiskii Gosudarstvenni Vojennii Archiv (Ruský státní vojenský archiv), dříve TCIDK: Tsentr Chranenia Istorikodokumental'nich Kollektzii (Centrum ochrany historických dokumentárních sbírek), Moskva.
- ROD:** Rijksinstituut voor Oorlogsdocumentatie (Říšský institut pro válečnou dokumentaci), Amsterdam.
- VHA:** Vojenský historický archiv, Praha.
- WAPL:** Wojewódzkie Archiwum Państwowe w Lublinie (Státní archiv vojvodství v Lublinu), Lublin.

Bibliografie

- *Actes et documents du Saint Siège relatifs à la seconde guerre mondiale. Le Saint Siège et les victimes de la guerre.* Janvier 1941-Décembre 1942, Libreria Editrice Vaticana, Vatican City 1975.
- Allen, Andrew, „Die US-Nazijäger vom OSI und der Holocaust-Mythos“, in: *Vierteljahresshefte für freie Geschichtsforschung*, no. 4/2001, p. 428-430.
- Jacob Apenszlak (ed.), *The Black Book of Polish Jewry*, American Federation for Polish Jews, New York 1943.
- *Amtliches Material zum Massenmord von Katyn*, Berlin 1943.
- *Amtliches Material zum Massenmord von Winniza*, Berlin 1944.
- Arad, Yitzhak, *Bełżec, Sobibor, Treblinka. The Operation Reinhard Death Camps*, Indiana University Press, Bloomington and Indianapolis 1987.
- Arndt, Ino, Wolfgang Scheffler, „Organizierter Massenmord an Juden in nationalsozialistischen Vernichtungslagern“, in: *Vierteljahrshefte für Zeitgeschichte*, 2, 1976.
- Aynat, Enrique, *Estudios sobre el „Holocausto“*, Valencia 1994
- Ball, John C., *Air Photo Evidence*, Ball Resource Services, Delta/B.C. 1992.
- Baranowski, Julian, *The Lodz Ghetto 1940-1944*. Vademecum, Archiwum Państwowe w Łodzi, Łódź 1999.
- Benz, Wolfgang (ed.), *Dimension des Völkermords*, R. Oldenbourg Verlag, Munich 1991
- Berenstein, Tatjana, „Exterminacja ludności żydowskiej w dystrykcie Galicja“, in: *Biuletyn Żydowskiego Instytutu Historycznego w Polsce*, no. 61, 1967.
- Berenstein, Adam Rutkowski, „Żydzi w obozie koncentracyjnym Majdanek“, in: *Biuletyn Żydowskiego Instytutu Historycznego w Polsce*, no. 58, 1966.
- Berg, Friedrich P., „The Diesel Gas Chambers: Myth within a Myth“, *Journal of Historical Review*, 5(1) 1984, pp. 15-46.
- Blatt, Thomas (Tovi), *Sobibor. The Forgotten Revolt. A Survivor's Report*, H.E.P. Issaquah, 1998.
- Bohlinger, Roland (ed.), *Die Stellungnahme der Leitung der Gedenkstätte Haus der Wannsee-Konferenz zu dem von Bohlinger und Ney verfaßten Gutachten zur Frage der Echtheit des sogenannten Wannsee-Protokolls und der dazugehörigen Schriftstücke*, Verlag für ganzheitliche Forschung, Viöl 1995.
- Bohlinger, Roland, Johannes P. Ney, *Zur Frage der Echtheit des Wansee-Protokolls*, 2nd. Ed., Verlag für ganzheitliche Forschung und Kultur, Viöl 1994.
- Boisdefeu, Jean-Marie, *La Controverse sur L'Extermination des Juifs par les Allemands. Tome 2: Réalités de la „Solution Finale“*, Vrij Historisch Onderzoek, Antwerp 1996.
- Boisdefeu, Jean-Marie, *La Controverse sur L'Extermination des Juifs par les Allemands. Corrigenda et addenda*, Vrij Historisch Onderzoek, Antwerp 1998.
- Brechtken, Magnus, „Madagaskar für die Juden“ *Antisemitische Idee und Praxis 1885-1945*, R. Oldenbourg Verlag, Munich 1998.
- Broszat, Martin, „Hitler und die Genesis der ‚Endlösung‘. Aus Anlaß der Thesen David Irving“, in: *Vierteljahrshefte für Zeitgeschichte*, no. 25/4, 1977.

- Buchheim, Hans, Martin Broszat, Hans-Adolf Jacobsen, Helmut Krausnick, *Anatomie des SS-Staates*, Deutscher Taschenbuch Verlag, Munich 1982.
- Buchheim, Hans, Martin Broszat, Hans-Adolf Jacobsen, Helmut Krausnick, *Anatomy of the SS State*, Collins, London 1968.
- Burba, Manfred, *Treblinka. Ein NS-Vernichtungslager im Rahmen der „Aktion Reinhard“*, Göttingen 1995.
- Butz, Arthur R., *The Hoax of the Twentieth Century*, 3rd ed., Theses and Dissertations Press, Chicago, IL 2003.
- *Calendario del popolo*, no. 468, July 1984.
- Carnier, Pier Arrigo, *Lo sterminio mancato. La dominazione nazista nel Veneto orientale 1943-1945*, Mursia, Milano 1982.
- Central Commission for Investigation of German Crimes in Poland (ed.), *German crimes in Poland*, Warsaw 1946.
- Chelain, André, *La thèse de Nantes et l'affaire Roques*, Polémiques, Paris 1988.
- Colloque de l'Ecole des Hauts Etudes en science sociale, *L'Allemagne nazie et le génocide juif*, Galliard-Le Seuil, Paris 1985.
- Colombo, G., *Manuale dell'ingegnere civile ed industriale*, Ulrico Hoepli Editore, Milan 1926.
- Conan, Eric, *L'Express*, Paris, February 27, 1997.
- Czarkowski, Ryszard, *Cienom Treblinki*, Wydawnictwo Ministerstwa Obrony Narodowej, Warsaw 1989.
- Czech, Danuta, „*Kalendarium der Ereignisse im Konzentrationslager Auschwitz-Birkenau*“, in: *Hefte von Auschwitz*, Volume 3, Wydawnictwo Państwowego Muzeum w Oświęcimiu 1960.
- Czech, Danuta, *Auschwitz Chronicle, 1939-1945*, H. Holt, New York 1990.
- Daeningckx, Didier, „*De Treblinka à Bordeaux*“, in: *Revue de la Shoa*, May-August 1999.
- Dawidowicz, Lucy, *The Holocaust Reader*, Berman House, New York 1976.
- Dawidowicz, Lucy, *The War against the Jews 1933-1945*, Bantam, New York 1976.
- De Jong, Louis, *Een sterfgeval te Auswitz*, Amsterdam 1970.
- Deuerlein, E., „*Hitlers Eintritt in die Politik und die Reichswehr*“, in: *Vierteljahrshefte für Zeitgeschichte*, 1968, p. 204.
- *Die Vernichtungslager Majdanek und Treblinka*, Stern-Verlag, Vienna 1945.
- *Documents on German Foreign Policy 1918-1945*, Her Majesty's Stationery Office, London 1957.
- Donat, Alexander (ed.), *The Death Camp Treblinka*, Holocaust Library, New York 1979.
- Dötzer, Walter, *Entkeimung, Entseuchung, Entwesung. Arbeitsanweisungen für Klinik und Laboratorium des Hygiene-Instituts der Waffen-SS*, Berlin, Urban and Schwarzenberg Publishers, Berlin and Vienna 1943.
- Dziadosz, Edward, Józef Marszałek, „*Więzenia i obozy w dystrykcie lubelskim w latach 1939-1944*“, in: *Zeszyty Majdanka*, III, 1969.
- Ehrenburg, Ilja, Vassili Grossman, *Le Livre Noir. Textes et témoignages*, Actes Sudes, Arles 1995.
- *Enciclopedia Curcio di Scienca e Tecnica*, Curcio Editore, Rome 1973.
- *Enciclopedia Italiana*, Rome 1949.
- Epifanow, Alexander E., *Hein Mayer, Die Tragödie der deutschen Kriegsgefangenen in Stalingrad von 1942 bis 1956 nach russischen Archivunterlagen*, Biblio, Osnabrück 1996.

- Faurisson, Robert, „*My Life as a Revisionist*“, *The Journal of Historical Review*, 9(1) 1989, pp. 5-63.
- Faurisson, Robert, „*Katyn à Nuremberg*“, in: *Revue d'Histoire Révisionniste*, no. 2, August-September-October 1990, pp. 138-144.
- Faurisson, Robert, *Ecrits révisionnistes (1974-1998)*, four volumes, private edition, Paris 1999.
- Faurisson, Robert, „*How many deaths at Auschwitz?*“, *The Revisionist*, 1(1) (2003), pp. 17-23.
- Faurisson, Robert, „*Treblinka: An Exceptional Guide*“, *The Revisionist*, 2(1) (2004).
- Feig, Konnilyn, *Hitler's Death Camps. The sanity of madness*, Holmes and Meier Publishers, New York/London 1981.
- Flury, F., F. Zernik, *Schädliche Gase, Dämpfe, Nebel, Rauch- und Staubarten*, Verlag von Julius Springer, Berlin 1931.
- *France Soir*, July 4, 1945.
- Friedman, Filip, *This was Oświęcim!*, The United Jewish Relief Appeal, London 1946.
- Friedman, Filip, *To jest Oświęcim!*, Krakow 1945.
- Friedman, P., *Roads to Extinction. Essays on the Holocaust*, The Jewish Publication Society of America, New York and Philadelphia 1980.
- Gauss, Ernst (ed.) (Germar Rudolf), *Grundlagen zur Zeitgeschichte*, Grabert Verlag, Tübingen 1994.
- Gedenkstätte Terezin (ed.), *Das Ghetto Museum Theresienstadt*, undated.
- *Geiseln der Wehrmacht. Osaritschi, das Todeslager*, National Archive of the Republic of Belarus, Minsk 1999.
- Gerlach, Christian, *Kalkulierte Morde. Die deutsche Wirtschafts- und Vernichtungspolitik in Weißrußland*, Hamburger Edition, Hamburg 1999.
- Gilbert, Martin, *Atlas of the Holocaust*, William Morrow and Company, New York, 1993.
- Glatstein, Jacob, Israel Knox, Samuel Margoshes (eds.), *Anthology of Holocaust Literature*, Atheneum, New York 1968.
- Glazar, Richard, *Trap with a green fence*, Northwestern University Press, Evanston, IL, 1995.
- *Gli Ebrei nell'USSR*, Garzanti, Milan 1966.
- Główna Komisja Badania Zbrodni Hitlerowskich w Polsce (ed.), *Obozy Hitlerowskie na Ziemiach Polskich 1939-1945. Informator encyclopedyczny*, Warsaw 1979.
- Goshen, Seev, „*Eichmann und die Nisko-Aktion im Oktober 1939*“, in: *Vierteljahrshefte für Zeitgeschichte*, 1981.
- Graf, Jürgen, *Giant with Feet of Clay. Raul Hilberg and his Standard Work on the „Holocaust“*, Theses and Dissertations Press, Capshaw, AL, 2001.
- Graf, Jürgen, Carlo Mattogno, *Concentration Camp Majdanek. A Historical and Technical Study*, Theses and Dissertations Press, Chicago, IL, 2003.
- Graf, Jürgen, Carlo Mattogno, *Concentration Camp Stutthof and its Function in National Socialist Jewish Policy*, Theses and Dissertations Press, Chicago, IL, 2003.
- Gray, Martin, *Au nom de tous les miens*, Editions Robert Laffont, Paris 2001.
- Gray, Martin, *For Those I Loved*, Boston, Little, Brown 1972.
- Grossman, Vassili, *L'enfer de Treblinka*, B. Arthaud, Grenoble and Paris 1945.
- Grossmann, Wassili, *Piekło w Treblince*, Wydawnictwo Literatura Polska, Kattowitz 1945.

- Grossman, Wassili, *Die Hölle von Treblinka*, Publishers of Literature in foreign languages, Moscow 1946.
- Guérin, Dr., *Rawa Ruska*, Editions Oris, Paris 1945.
- Guillaume, Pierre, „*Les bonnes intentions dont l'enfer est pavé*“, in: *Annales d'Histoire Révisionniste*, no. 5, Summer/Fall 1988, pp. 189f.
- Gumkowski, J., A. Rutkowski, *Treblinka, Council for Protection of Fight and Martyrdom Monuments*, Warsaw, without date.
- Gutman, Israel (ed.), *Encyclopedia of the Holocaust*, 4 vols., Macmillan, New York 1990.
- Gutman, Israel, Michael Berenbaum (eds.), *Anatomy of the Auschwitz Death Camp*, Indiana University, Bloomington and Indianapolis 1994.
- Hilberg, Raul, *Sonderzüge nach Auschwitz*, Dumjahn, Munich 1981.
- Hilberg, Raul, *The Destruction of the European Jews*, three volumes, Holmes & Meier, New York 1985.
- Höß, Rudolf, *The Commandant of Auschwitz*, Phoenix Press, London 2000
- Huber, W., *Die Feuerbestattung – ein Postulat kultureller Entwicklung, und das St. Galler Krematorium*, self-published by the author, St. Gallen 1903.
- Igounet, Valérie, *Histoire du négationnisme en France*, Editions du Seuil, Paris 2000.
- *IMT*, The Trial against the Main War Criminals before the International Military Tribunal, Nuremberg, 1945-1946.
- Israel, State of, Ministry of Justice, *Criminal Case No. 373/86. State of Israel vs. Ivan (John) Demjanjuk*.
- Israel, State of, Ministry of Justice, *The Trial of Adolf Eichmann. Record of Proceedings in the District Court of Jerusalem*, Jerusalem 1993
- *Israelitisches Wochenblatt für die Schweiz*, October 16, 1942.
- Jäckel, Eberhard, Jürgen Rohwer, *Der Mord an den Juden im Zweiten Weltkrieg*, Deutsche Verlags-Anstalt, Stuttgart 1985.
- Jäckel, Eberhard, Peter Longerich, Julius Schoeps (eds.), *Enzyklopädie des Holocausts. Die Verfolgung und Ermordung der europäischen Juden*, in three volumes, Argon Verlag, Berlin 1993.
- *Judenfrei! Svobodno ot evreev! Istorija Minskovo Getto v dokumentach*, Minsk 1999.
- Jüdisches Historisches Institut Warschau (ed.), *Faschismus – Getto – Massenmord. Dokumentation über Ausrottung und Widerstand der Juden in Polen während der Zweiten Weltkriegs*, Röderberg-Verlag, Frankfurt/M. 1960.
- Kehl, Horst, „*Holocaust' Pharmacology vs. Scientific Pharmacology*“, in: *Journal of Historical Review*, 2 (1), Spring 1981, pp. 91-95.
- Kelber, G., „*Un bourreau des camps nazis avoué: 'J'ai exterminé jusqu' à 11,000 personnes par jour*“, *France Soir*, July 4, 1945, pp. 1f.
- Kempner, Robert, *Eichmann und Komplizen*, Europa Verlag, Zürich-Stuttgart-Vienna 1961.
- Kermisz, Józef, *Dokumenty i Materiały do dziejów okupacji niemieckiej w Polsce*, Vol. II: „*Akcje*“ i „*Wysiedlenia*“, Warsaw-Lodz-Krakow 1946.
- Kielboń, Janina, „*Deportacje Żydów do dystryktu lubelskiego (1939-1945)*“, in: *Zeszyty Majdanka*, XIV, 1992.
- *KL Auschwitz. Fotografie dokumentalne*, Krajowa Agencja Wydawnicza, Warsaw 1980.
- Klarsfeld, Serge, *Mémorial de la Déportation des Juifs de France*, Paris 1979.
- Klarsfeld, Serge, Maxime Steinberg, *Mémorial de la Déportation des Juifs de Belgique*, The Beate Klarsfeld Foundation, New York 1994.

- Klee, Ernst, Willi Dreßen, Volker Reiß, *The Good Old Days*, New York: Free Press, 1991.
- Klibanski, Brona, „*Kinder aus dem Ghetto Bialystok in Theresienstadt*“, in: *Theresienstädter Studien und Dokumente*, Verlag Akademie, Prague 1995.
- Kogon, Eugen, Hermann Langbein, Adalbert Rückerl (eds.), *Nazi Mass Murder*, Yale University Press, New Haven 1993.
- Kogon, Eugen, *Der SS-Staat. Das System der deutschen Konzentrationslager*, Karl Alber Verlag, Munich 1946.
- Kogon, Eugen, *The Theory and Practice of Hell*, Secker & Warburg, London 1950.
- Kopanski, Ataulah B., „*North Caucasia's Anno Horribilis, 1944*“, *The Barnes Review*, 4(4) (1998), pp. 37-40.
- Krausnick, Helmut, Hans-Heinrich Wilhelm, *Die Truppe des Weltanschauungskrieges*, DVA, Stuttgart 1981.
- *Kronika Getta łódzkiego*, Wydawnictwo łódzkie, Lodz 1965.
- Krugłow, Aleksander, „*Deportacja ludności żydowskiej z dystryktu Galicja do obozu zagłady w Belzcu*“, in: *Biuletyn Żydowskiego Instytutu Historycznego w Polsce*, no. 3, 1989.
- Kulischer, Eugene M., *The Displacement of Population in Europe*. Published by the International Labour Office, Montreal 1943.
- *L'Esprit*, September 1980.
- *La presse antiraciste sous l'occupation hitlérienne*, Paris 1950.
- Lanzmann, Claude, *Shoa*, Editions Fayard, Paris 1985.
- Lanzmann, Claude, *Shoa*, DaCapo Press, New York 1995.
- Lehner, Dieter, *Du sollst nicht falsch Zeugnis geben*, Vowinckel, Berg undated [1988].
- *Le Journal du Dimanche*, March 30, 1986.
- *Le Monde*, May 2, 1966.
- *Lemberger Zeitung*, July 9, 1942; October 17, 1942.
- Lenz, Otto, Ludwig Gassner, *Schädlingsbekämpfung mit hochgiftigen Stoffen*, Publishing House of Richard Schoetz, Berlin 1934.
- Leszczyńska, Zofia, „*Transporty więźniów do obozu w Majdanku*“, in: *Zeszyty Majdanka*, IV, 1969.
- Lichtenstein, Heiner, *Mit der Reichsbahn in den Tod*, Bud-Verlag, Düsseldorf 1985.
- „*Likwidacja Getta Warszawskiego*“, in: *Biuletyn Żydowskiego Instytutu Historycznego w Polsce*, Warsaw, January-July 1951, no. 1, pp. 59-126.
- Łukaszewicz, Zdzisław, *Obóz straceń w Treblince*, Państwowy Instytut Wydawniczy, Warsaw 1946.
- Łukaszewicz, Zdzisław, „*Obóz zagłady Treblinka*“, in: *Biuletyn Głównej Komisji Badania Zbrodni Hitlerowskich w Polsce*, I, 1946, pp. 133-144.
- Łukaszewicz, Zdzisław, „*Obóz pracy w Treblince*“, in: *Biuletyn Głównej Komisji Badania Zbrodni Niemieckich w Polsce*, III, 1947.
- Maccone, Luigi, *Storia documentata della cremazione presso i popoli antichi ed i moderni con particolare riferimento all'igiene*, Istituto Italiano d'Arti Grafiche, Bergamo 1932.
- Marczevska, Krystyna, Władysław Ważniewski, „*Treblinka w świetle Akt Delegatury Rządu RP na Kraj*“, in: *Biuletyn Głównej Komisji Badania Zbrodni Hitlerowskich w Polsce*, XIX, Warsaw 1968, pp. 129-164.
- Marszałek, Józef, „*Rozpoznanie obozów śmierci w Belzcu, Sobiborze e Treblince przez wywiad Armii Krajowej i Delegatury Rządu Rzeczypospolitej Polskiej na Kraj*“, in: *Biuletyn*

- Główniej Komisji Badania Zbrodni przeciwko narodowi polskiemu Instytutu Pamięci Narodowej*, Vol. XXXV, Warsaw 1993.
- Mattogno, Carlo, *Il rapporto Gerstein. Anatomia di un falso*, Sentinella d'Italia, Monfalcone 1985.
 - Mattogno, Carlo, *La „Zentralbauleitung der Waffen-SS und Politzei Auschwitz“*, Edizioni di Ar, Padua 1998.
 - Mattogno, Carlo, „Sonderbehandlung“ *ad Auschwitz. Genesi e Significato*, Edizioni di Ar, Padua 2001.
 - Mattogno, Carlo, „Auschwitz. The new Revisions by Fritjof Meyer“, *The Revisionist*, 1(1) (2003), pp. 30-37.
 - Mattogno, Carlo, „Combustion Experiments with Animal Flesh and Fat“, *The Revisionist* 2(1) (2004).
 - Mattogno, Carlo, *Special Treatment in Auschwitz*, Theses & Dissertations Press, Chicago, IL, 2004.
 - Mayer, Arno, *Why did the Heavens not Darken? The „Final Solution“ in History*, Pantheon Books, New York 1988.
 - Mencil, Tadeusz (ed.), *Majdanek 1941-1944*, Wydawnictwo Lubelskie, Lublin 1991.
 - Meyer, Fritjof, „Die Zahl der Opfer von Auschwitz. Neue Erkenntnisse durch neue Archivalfunde“, *Osteuropa. Zeitschrift für Gegenseitige Fragen des Ostens*, No. 5, May 2002, pp. 631-641.
 - Paget, Reginald, *Manstein, his campaigns and his trial*, London, Collins, 1951.
 - Paget, Reginald, *Manstein. Seine Feldzüge und sein Prozeß*, Limes Verlag, Wiesbaden 1952.
 - Pauly, M., *Die Feuerbestattung*, Leipzig 1904.
 - Phelps, R.H., „Hitlers ‚grundlegende‘ Rede über den Antisemitismus“, in: *Vierteljahrshefte für Zeitgeschichte*, 1968, p. 417.
 - Picciotto-Fargion, Liliana, *Il libro della memoria. Gli Ebrei deportati dall'Italia (1943-1945)*, Mursia, Milano 1995.
 - Picker, Henry, *Hitlers Tischgespräche im Führerhauptquartier*, Wilhelm Goldmann Verlag, Munich 1981.
 - Pini, G., *La crémation en Italie à l'étranger*, Ulrico Hoepli editore, Milan 1885.
 - Poliakov, Léon, *Harvest of Hate*, Holocaust Library, New York 1979.
 - Poliakov, Léon, Josef Wulf, *Das Dritte Reich und die Juden. Dokumente und Aufsätze*, Arani Verlag, Berlin-Grunewald 1955.
 - *Polish Charges against German War Criminals*. Submitted to the United Nations War Crimes Commission by Dr. Marian Muszkat, Warsaw 1948.
 - Pressac, Jean-Claude, *Die Krematorien von Auschwitz. Die Technik des Massenmordes*, Piper Verlag, Munich/Zürich 1994.
 - Pressac, Jean-Claude, „Enquête sur les camps de la mort“, in: *Historama*, no. 34, 1995.
 - Raisky, Adam, *Le presse antiraciste sous l'occupation hitlérienne*, Paris 1950.
 - Rajca, Czesław, „Problem liczby ofiar w obozie na Majdanku“, in: *Zeszyty Majdanka*, Vol. XIV, 1992.
 - Rapoport, Louis, *La guerra di Stalin contro gli ebrei*, Rizzoli, Milan 1991.
 - *Rassegna Sovietica*, August-September 1951.
 - Rassinier, Paul, *Le Drame des Juifs Européens*, Les Sept Couleurs, Paris 1964.

- Reitlinger, Gerald, *The Final Solution. The Attempt to exterminate the Jews of Europe 1939-1945*, Vallentine, Mitchell, London 1953.
- Reitlinger, Gerald, *The Final Solution. Hitler's Attempt to Exterminate the Jews of Europe 1939-1945*, 3rd ed., J. Aronson, Northvale, N.J., 1987.
- *Riešenie židovskej otázky na Slovensku (1939-1945). Dokumenty*, Edícia Judaica Slovaca, Bratislava 1994.
- Ringelblum, Emmanuel, *Kronika Getta Warszawskiego*, Artur Eisenbach, (ed.), Czytelnik, Warsaw 1983.
- Ruckerl, Adalbert, *NS-Prozesse*, Verlag C. F. Müller, Karlsruhe 1971.
- Ruckerl, Adalbert, *NS-Vernichtungslager im Spiegel deutscher Strafprozesse*, Deutscher Taschenbuch-Verlag, Frankfurt 1977.
- Rudolf, Gernar (ed.), *Dissecting the Holocaust. The Growing Critique of „Truth“ and „Memory“*, 2nd ed., Theses and Dissertation Press, Chicago, IL, 2003.
- Rudolf, Gernar „Cautious Mainstream Revisionism“, *The Revisionist*, 1(1) (2003), pp. 23-30
- Rullmann, Hans Peter, *Der Fall Demjanjuk. Unschuldiger oder Massenmörder?*, Verlag für ganzheitliche Forschung und Kultur, Viöl 1987.
- Russell, Lord of Liverpool, *The Scourge of the Swastika*, Cassell & Company Ltd., London 1954.
- Rüter, C. F., et al. (eds.), *Justiz und NS-Verbrechen. Sammlung deutscher Strafurteile wegen nationalsozialistischer Tötungsverbrechen 1945-1966*, Amsterdam 1968-1971.
- Sandkühler, Thomas, *Endlösung in Galizien. Der Judenmord in Ostpolen und die Rettungsinitiativen von Berthold Beitz 1941-1944*, Verlag H.J.V. Dietz Successors, Bonn 1996.
- Sanning, Walter, *The Dissolution of Eastern European Jewry*, Institute for Historical Review, Torrance 1983.
- Schelvis, Jules, *Vernichtungslager Sobibor*, Metropol Verlag, Berlin 1998.
- Sereny, Gitta, *Into that Darkness*, McGraw-Hill, New York 1974.
- Sereny, Gitta, „The Men who whitewash Hitler“, *New Statesman*, November 2, 1979.
- Sereny, Gitta, *Am Abgrund*, Piper, Munich 1995.
- Sheftel, Yoram, *Defending ‚Ivan the Terrible‘: the Conspiracy to Convict John Demjanjuk*, Regnery Publishing, Washington 1996.
- Silberschein, A., *Die Judenausrottung in Polen*, Geneva 1944.
- Smith, Bradley F., Agnes Peterson (eds.), *Heinrich Himmler. Geheimreden 1933 bis 1945*, Propläen Verlag, Frankfurt/M. 1974.
- Smith, Bradley R., „Abraham Bomba, the Barber of Treblinka“, in: *The Revisionist*, 1(2) (2003), pp. 170-176.
- Steiner, Jean-François, *Treblinka*, Librairie Arthème Fayard, Paris 1966.
- Steiner, Jean-François, *Treblinka*, Simon and Schuster, New York 1967.
- Szajn-Lewin, Eugenia, *Aufzeichnungen aus dem Warschauer Ghetto*, Reclam Verlag, Leipzig 1994.
- *Terezińska pamětní kniha*, Terezińska Iniciativa, Melantrich 1995.
- Terlecki, Tymon, *Wiadomosci Polskie*, no. 45, November 7, 1943.
- *The New York Times*, August 8, 1943, p. 11.
- *Toxikologie und Hygiene des Kraftfahrwesens*, Verlag von Julius Springer, Berlin 1930.
- *Tragédia slovenských Židov*, Banská Bystrica 1992.
- *Tragédia slovenských Židov. Fotografie a dokumenty*, Bratislava 1992.

- Tregenza, Michael, „*Christian Wirth: Inspekteur der SS-Sonderkommandos ‚Aktion Reinhard‘*“, in: *Zeszyty Majdanka*, Vol. XV, 1993.
- Tschernoglasnova, Raissa A., *Tragedia Evreev Belorussi v 1941-1944 gd.*, Minsk 1997.
- Tyszkowa, Maria, „*Eksteminacja Żydów w latach 1941-1943. Dokumenty Biura Informacji i Propagandy KG AK w zbiorach oddziału rękopisów buw*“, in: *Biuletyn Żydowskiego Instytutu Historycznego w Polsce*, no. 4 (1964), Warsaw.
- Vidal-Naquet, Pierre, „*Treblinka et l’Honneur des Juifs*“, *Le Monde*, May 2, 1966.
- Vidal-Naquet, Pierre, *Esprit*, September 1980.
- *Vierteljahreshefte für freie Geschichtsforschung*, 1(2) (1997), p. 126; 2(4) (1998), p. 327; 6(2) (2002), p. 239.
- *Vilnius Ghetto: List of Prisoners, Volume 1*, Lietuvos valstybinis žydu muziejus, Vilna 1996.
- Vogel, R., *Ein Stempel hat gefehlt. Dokumente zur Emigration deutscher Juden*, Droemer Knauer, Munich/Zürich 1977.
- Walendy, Udo, *Historische Tatsachen*, no. 12: „*Das Recht, in dem wir leben*“, Verlags für Volkstum und Zeitgeschichtsforschung, Vlotho 1982.
- Walendy, Udo, *Historische Tatsachen*, no. 16: „*Einsatzgruppen in Verbände des Heeres*“, Teil 1, Verlags für Volkstum und Zeitgeschichtsforschung, Vlotho 1983.
- Walendy, Udo, *Historische Tatsachen*, no. 44: „*Der Fall Treblinka*“, Verlags für Volkstum und Zeitgeschichtsforschung, Vlotho 1990.
- Walendy, Udo, *Historische Tatsachen*, no. 51: „*Babi Jar. Die Schlucht ‚mit 33,771 ermordeten Juden‘?*“, Verlags für Volkstum und Zeitgeschichtsforschung, Vlotho 1992.
- Weber, Mark, Andrew Allen „*Treblinka*“, in: *Journal of Historical Review*, 12(2) 1992, pp. 133-158.
- Weissmandel, Dov, *Min-hammetsar*, Emunah, New York 1960.
- Weliczker, Leon, *Brygada śmierci*, Lodz 1946.
- Wellers, Georges, *La Solution Finale et la Mythomanie Néo-Nazie*, ed. By Beata and Serge Klarsfeld, Paris 1979.
- Wellers, Georges, „*Encore sur le Témoignage Gerstein*“, in: *Le Monde Juif*, January-March 1980, no. 97, p. 28.
- Wiernik, Yankel, *A year in Treblinka*, published by American Representation of the General Jewish Workers’ Union of Poland, New York 1944.
- Willenberg, Samuel, *Revolt in Treblinka*, Żydowski Instytut Historyczny, Warsaw 1989.
- Willenberg, Samuel, *Surviving Treblinka*, Basil Blackwell, Oxford/New York 1989.
- Witte, Peter, „*Zwei Entscheidungen in der ‚Endlösung der Judenfrage‘. Deportation nach Lodz und Vernichtung in Chelmno*“, in: *Theresienstädter Studien und Dokumente*, Verlag Akademie, Prague 1995.
- Wojtczak, Stanisław, „*Karny obóz pracy Treblinka I i ośrodek zagłady Treblinka II*“, in: *Biuletyn Głównej Komisji Badania Zbrodni Hitlerowskich w Polsce*, XXVI, Warsaw 1975, pp. 117-185.
- Wydawnictwo Centralnej Żydowskiej Komisji Historycznej (ed.), *Dokumenty i Materiały*, revised by N. Blumental, Lodz 1946.
- Zander, Friedrich, *Die Verbreitung der Juden in der Welt*, Robert Kämmerer Verlag, Berlin 1937.
- Zylbersztajn, Samuel, „*Pamiętnik więźnia dziesięciu obozów*“, in: *Biuletyn Żydowskiego Instytutu Historycznego w Polsce*, no. 68 (1968).

Rejstřík

-A-

Abetz, Otto: 147
Adam, Uwe Dietrich: 82
Adametz, Gerhard: 182
Ahnert, Horst: 201
Akhmetov, Abdul: 238
Allen, Andrew: 39, 138, 224
Alten, Marek: 190
Anyszkiewicz, Mieczysław: 63
Apenszlak, Jacob: 44
Apresjan, V.S.: 63
Arad, Yitzhak: 31, 32, 48, 51, 52, 72, 82, 83, 84, 85, 88, 91, 100, 101, 106, 110, 112, 113, 114, 116, 118, 120, 125, 126, 127, 213, 226, 241
Ariel, Shimon: 182
Arndt, Ino: 81
Auerbach, Rachel: 21, 22, 23, 28, 32, 55, 59, 67, 72, 79, 106, 108, 234
Auerswald, Heinz: 92
Aynat, Enrique: 197, 200

-B-

Ball, John Clive: 36, 37, 73, 110, 178, 233
Baranowski, Julian: 239
Barry (pes): 135
Bartesch, Martin: 138
Beitz, Berthold: 180
Benz, Wolfgang: 32, 33, 160, 162, 186, 196, 237
Berenbaum, Michael: 114
Berenstein, Tatjana: 212, 230, 231, 232, 248
Berg, Friedrich Paul: 36, 37, 38, 60, 97, 98, 106, 246
Berger, Oskar: 42
Bielfeld: 152
Bigan: 43
Bilitz, Alfred: 24
Blacherski, Zygmunt: 24
Blank, Manfred: 124
Blatt, Thomas (Tovi): 208
Blobel, Paul: 114, 181, 182, 183
Blumental, N.: 23, 76, 271, 272
Bohlinger, Roland: 150
Boisdefeu, Jean-Marie: 207, 209

Bomba, Abraham: 30, 31, 242, 243
Borowy, Stanisław: 124
Brechtken, Magnus: 145
Brenner, Hejnoch: 23, 24, 64, 65, 122
Broszat, Martin: 90, 130, 131, 148

Browning, Christopher R.: 184
Buchheim, Hans: 90
Burba, Manfred: 83, 84
Butz, Arthur R.: 38, 39, 129, 164, 256
Byk, Jakob: 67

-C-

Carnier, Pier Arrigo: 246
Carter, Jimmy: 138
Cohen, Elias Alex: 208
Cohen, Shalom: 28
Colombo, G.: 111, 121
Conan, Eric: 27
Cukermanovi, rodina: 171
Cukowa, Lucian: 19
Cyprian, Tadeusz: 51
Czarkowski, Ryszard: 32, 57, 84, 85, 113
Czechová, Danuta: 114, 233
Czechowicz, Aron: 23

-D-

Daeningekx, Didier: 26
Daluege, Kurt: 149
Danilčenko: 138
Dannecker, Theodor: 198, 199
Darlan, François: 147
Davidov, Vladimir K.: 177, 182
Dawidowiczová, Lucy: 224
de Beauvoir, Simone: 24, 30, 255
De Jong, Louis: 102
Demjanjuk, Ivan (John): 24, 61, 136, 137, 138, 139, 230
Deuerlein, E.: 143
Donat, Alexander: 21, 28, 29, 55, 56, 57, 58, 59, 61, 67, 77, 95, 106, 108, 118, 120, 123, 124, 125, 234
Dötzer, Walter: 235, 236
Dragan, Miroslav: 16, 136, 230

Dreßen, Willi: 112
Dziadosz, Edward: 209

-E-

Eberl, Irmfried: 14, 92
Edelman, Zalma: 182
Ehrenburg, Ilja: 18, 177, 178, 182, 206, 210
Ehrlinger, Erich: 157
Eichmann, Adolf: 59, 61, 102, 105, 147, 149, 160, 186, 198, 199, 200, 202
Eisenbach, Arthur: 43
Eitan, Dov: 139
Eliazarová, Judith: 208
Epifanow, Alexander E.: 247
Epstein, Pinchas: 136
Evenson, Moissei Samoilowitsch: 206

-F-

Farber, Y.: 182
Faurisson, Robert: 16, 24, 25, 26, 27, 31, 39, 175, 241, 242, 249, 250
Feig, Konnilyn G.: 116, 117, 118
Finkelsztejn, Leon: 23, 24, 94
Fleischmannová, Gisi: 202, 214
Floss, Herbert: 25, 117, 118
Flury, F.: 107
Foxman, Abraham: 171
Frank, Hans: 51, 145, 148, 149, 223
Franz, Kurt, viz také Lalka: 51, 93, 112, 116, 130, 131, 135, 256
Freud, Sigmund: 64
Friedman, Filip: 58, 263
Friedman, P.: 210
Friedman, Szimon: 67
Frischmann, Josef: 209
Froboese, V.: 98

-G-

Gaffal: 169
Gallo, Max: 26
Ganzenmüller, Albert: 221
Gassner, Ludwig: 103
Gauss, Ernst: 36, 38, 150
Gemlich, Adolf: 143
Gens, Adolf: 24

- Gens, Jacob: 171
Gerlach, Christian: 115, 160, 180, 209, 224, 233
Gerstein, Kurt: 35, 36, 43, 61, 62, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 236
Gilbert, Martin: 83, 85
Glatstein, Jacob: 171
Glazar, Richard: 33, 34, 121
Globocnik, Odilo: 90, 100, 104, 105, 189, 226, 246
Goebbels, Josef: 145, 148
Gold, Arthur: 50
Goldberg, Szymon: 24, 54
Goldfarb, Abraham: 29
Golovan, M. E.: 63
Goshen, Seev: 186
Grabarz, Georg: 59, 106, 279
Graf, Jürgen: 16, 87, 90, 103, 115, 125, 131, 173, 236, 242, 245, 248, 257
Gray, Martin: 26, 27
Greiser, Arthur: 155, 204
Grinberg, Tanhum: 28, 67
Gross, E.: 98
Grossmann, Wassili: 13, 18, 19, 21, 23, 29, 38, 54, 77, 95, 123
Guérin, dr.: 210
Guillaume, Pierre: 27, 28
Gumkowski, J.: 32, 72, 125
Günther, Rolf: 102, 103, 200
Gutman, Israel: 13, 114
- H-
- Hanusiak, Michael: 138
Harster, Wilhelm: 203
Hertz, I: 210
Heydrich, Reinhard: 11, 129, 143, 144, 146, 147, 148, 150, 151, 152, 153, 155, 156, 157, 183, 186, 225
Hilberg, Raul: 13, 86, 87, 89, 90, 131, 160, 163, 179, 206, 221, 225, 226, 227, 242
Himmler, Heinrich: 15, 22, 64, 85, 104, 105, 113, 114, 115, 116, 117, 149, 155, 163, 164, 180, 181, 199, 201, 204, 205, 208, 222, 226
Hitler, Adolf: 19, 25, 60, 62, 104, 116, 129, 143, 148, 149, 151, 155, 164, 184, 215, 216, 237
Höfle, Hans: 188, 189
- Hoppe, Paul: 173
Horn, Max: 226
Horn, Otto: 94
Horonschitzki, Dr: 55
Höß, Rudolf: 101, 183
Huber, W.: 120
- CH-
- Chelain, André: 35
Chklovski, Viktor: 206
Chodzko, Mieczysław: 66, 237
- I-
- Igounet, Valérie: 35, 87
Irving, David: 148
Itzhaki, Solomon: 238
- J-
- Jäckel, Eberhard: 36, 89, 163, 245
Jacobsen, Hans-Adolf: 90
Janetzke, Wilhelm: 159
Jansen-Enselová, Bertha: 208
Jegrov, K.: 66
Jurovski: 55, 63, 95, 96, 97, 109
- K-
- Kacewovi, rodina: 171
Kadalo, N.V.: 63
Kaindl, Anton: 127
Kállay, Miklós: 205
Kann, Tadeusz: 63
Katzmann, Fritz: 90, 212, 213, 214
Keeser, E.: 98
Kehl, Horst: 29
Keitel, Wilhelm: 157
Kelber, G.: 103
Kempner, Robert: 149, 160
Kermisz, Józef: 67, 187, 191, 192, 207
Kielboňová, Janina: 186, 194
Klarsfeld, Serge: 127, 202, 216
Klarsfeldová, Beate: 127, 202
Klee, Ernst: 112
Klibanski, Brona: 233
Knox, Israel: 171
Kobusová, Marianna: 63
Koch, Erich: 156
Koeppen, Werner: 149
Kogon, Eugen: 29, 42, 114
Köhler, Manfred: 248
Kon, Abe: 23, 52, 64, 65, 94, 95, 122, 124
Kon, Stainslaw: 23, 54, 63, 113
- Kononjuk: 63
Kopanski, Ataulah B.: 248
Koppe, Wilhelm: 155
Korherr, Richard: 85, 86, 155, 162, 168, 195, 216, 239
Kosak, Stanisław: viz Kozak, Stanisław
Kozak, Stanisław: 234
Krausnick, Helmut: 80, 81, 90, 132, 181, 182, 206
Krege, Richard: 16
Krüger, Friedrich Wilhelm: 92, 214, 226
Krugłow, Aleksander: 212, 213
Krym, Stanisław: 64
Krzepicki, Abraham: 12, 28
Kube, Wilhelm: 159, 224, 225
Kucharek: 71
Kudlik, Aleksander (Arie): 23, 76, 113
Kulischer, Eugene M.: 215, 216, 217, 218, 219, 223, 224, 238
Kusevitski, Michail: 238
Kuss, E.: 98
- L-
- Laks, Moszek: 76, 112,
Lalka (Kurt Franz): 25, 112, 116
Lammers, Hans Heinrich: 151
Lampert, Erwin: 24
Langbein, Hermann: 29
Lanzmann, Claude: 30, 242, 253, 255
Lavrenko: 177
Ledecke: 19
Lefler, SS man: 136
Lehner, Dieter: 138
Leib: 19
Leibbrandt, Georg: 158, 204
Lenk: 191
Lenz, Otto: 103
Leszczyńska, Zofia: 231, 232
Leszczyński, Jakob: 107
Levakov, G. E.: 66
Levin, Dov: 136
Lewit, Maks: 19, 63
Lichtenstein, Heiner: 160
Lohse, Heinrich: 156, 157, 158, 159, 184, 204, 225
Longerich, Peter: 36
Lopuszyński: 71
Łukasziewicz, Zdzisław: 22, 23, 29, 32, 54, 60, 67, 68, 69,

70, 71, 72, 73, 74, 77, 78, 79,
82, 83, 85, 91, 92, 94, 95,
113, 114, 120, 121, 123, 124,
232

Luther, Martin: 151, 152, 153,
180, 197

-M-

Maccone, Luigi: 112

Maciejewski, J.: 67, 69, 70

Maedel, Walter: 154

Maglione, Cardinal Luigi: 204,
205

Marčenko, Ivan: 139

Marczewska, Krystyna: 26, 29,
40, 43, 51, 224

Marghoshes, Samuel: 171

Markov, Marko A.: 175

Marszałek, Józef: 52, 209

Mattei: 104

Mattogno, Carlo: 11, 16, 36,
43, 87, 90, 92, 103, 115, 119,
125, 173, 197, 200, 236, 242,
245, 246, 248, 257

Mayer, Arno: 166, 167

Mayer, Hein: 247

McMahon, Patrick: 182

Mencel, Tadeusz: 230, 231,
232

Meyer, Fritjof: 242, 244, 245,
246, 247, 248, 249

Michalowski, rodina: 171

Miete: 33

Mitte: 33

Mittelberg, M.: 67

Mulka, Robert: 132

Müller, Heinrich: 114, 180, 183

Muszkat, Marian: 24

-N-

Nacht, Naftali: 210

Nebe, Arthur: 156

Neufeldt, Berthold: 185

Neumaier, Arnulf: 16, 36, 38,
73, 109, 117, 119

Ney, Johannes P.: 150

Nikolaj: 30, 31

Nolte, Hans-Heinrich: 176

Nowak, Franz: 200

-O-

Oberg, Carl-Albrecht: 90

Oberhauser, Josef: 103, 132

Ohlendorf, Otto: 163

-P-

Paget, Reginald T.: 169

Pauly, Max: 112

Perrault, Gilles: 24

Peterson, Agnes: 205

Pfannenstiel, Wilhelm: 101,
102, 103, 247

Phelps, R. H.: 143

Picciotto-Fargionová, Liliana:
246

Picker, Henry: 151

Pini, G.: 120

Piotrowski, Mieczysław: 71,
110

Piper, Franciszek: 114

Platkiewicz, Maniek: 76, 112

Pohl, Oswald: 126, 191, 201,
208

Polak, Cato: 208

Poliakov, Léon: 62, 107, 226,
227

Poswolski, Henryk: 23, 113

Preifi: 19

Pressac, Jean-Claude: 34, 35,
87, 125, 233, 234, 241, 242

Puchała, Lucjan: 63, 64, 91

Pukaszek, Józef: 63

-R-

Rabinowicz, Jakub: 43

Rademacher, Franz: 144, 145,
149, 151, 152, 199

Raisky, Adam: 207

Rajca, Czesław: 127

Rajzman, Samuel: 24, 28, 36,
55, 56, 59, 63, 64, 65, 67, 69,
72, 77, 112, 113, 122, 124,
126, 127, 128, 237, 256

Rapoport, Louis: 238, 239

Rasch, Otto: 182, 183, 204

Rassinier, Paul: 35

Reichmann, Henryk (Yehiel):
54, 94, 119, 123, 137

Reinhardt, Fritz (také operace):
11, 13, 31, 37, 128, 245, 246,
247, 248

Reitlinger, Gerald: 60, 62, 86,
125, 132, 155, 168, 182, 225,
226, 232, 236, 237, 239

Reuter, Fritz: 188

Ribbentrop, Joachim: 144, 145

Richter: 175

Rieß, Volker: 112

Ringelblum, Emmanuel: 43, 51

Ritter, G.: 98

Rodionov, F. A.: 63

Rohwer, Jürgen: 89, 163, 245

Roiter, Howard: 56

Romanowski: 71

Roques, Henri: 35

Rosenberg, Alfred: 145, 148,
149, 151, 156, 157, 158, 159,
165, 186, 204

Rosenberg, Eliyahu (Eliahu,
Elias): 61, 95, 109, 110, 136,
139

Roser, Paul: 210

Rückerl, Adalbert: 28, 29, 74,
80, 81, 82, 86, 93, 103, 110,
117, 124, 130, 131, 132, 134,
135, 180, 231, 235

Rudolf, Germar: 33, 36, 37, 38,
73, 87, 110, 115, 170, 180,
237, 239, 242, 244, 245, 246,
248

Rullmann, Hans Peter: 61, 137,
139

Russell, Lord of Liverpool: 62

Rüter, C. F.: 103

Rutkowski, Adam: 32, 72, 125,
230, 231, 232

-S-

Sandkühler, Thomas: 181, 182,
213

Sanning, Walter: 32, 33, 237

Sauer: 45, 48, 49

Scheffler, Wolfgang: 81, 86,
132

Schelvis, Jules: 208, 209

Schimelevitschovi, rodina: 171

Schleunes, K. A.: 245

Schoeps, Julius: 36

Schulz, Erwin: 182

Schwarz: 19

Selmi, F.: 112

Sereny, Gitta: 27, 28, 112, 129

Sheftel, Yoram: 137, 139

Sher, Neil: 138

Sidor, Karol: 204

Siegert: 184

Silberschein, A.: 47, 48, 235,
236

Simonov, Konstantin: 18

Skarzyński, Kazimierz: 53, 63,
121

Slebczak, J.: 67

Smirnov, L. N.: 60, 61, 182

Smith, Bradley F.: 205

Smith, Bradley R.: 242

Sobolevski, P.: 66
 Sourez: 64
 Speer, Albert: 90, 91, 201
 Spieß, A.: 75, 270
 Stahlecker, Franz: 157, 158, 168
 Stalin, Josef: 19, 238
 Stamlerieneová, Chana: 171
 Stangl, Franz: 14, 27, 129, 130
 Steinberg, Maxime: 202
 Steiner, Jean-François: 24, 25, 26, 27, 117
 Strauch, R. R.: 164
 Strawczyński, Oskar: 23
 Strebel: 65, 74
 Streim, Alfred: 163, 180
 Stroop, Jürgen (také zpráva): 80, 82, 222, 225, 226, 227, 228, 229, 230
 Sułkowski, Jan: 24, 85
 Swiderski: 19
 Szajn-Lewinová, Eugenia: 43

-Š-

Šandruk, generál: 137
 Šelajev, Nikolaj: 139

-T-

Tal, Zvi A.: 136
 Terlecki, Tymon: 50
 Tiedemann, Herbert: 170
 Trautsolt, K.: 67, 71, 73, 76
 Tregenza, Michael: 95, 105
 Trouillet, dr.: 101
 Tschernoglasova, Raissa: 172
 Türk, Richard: 187, 189
 Turnau, R.: 98
 Turowski, Eugeniusz: 23
 Tyszkowa, Maria: 202

-V-

Valeri, Valerio: 205
 van Eipen: 19
 Verduinová, Sophie: 208
 Vetermanová, Jetje: 208
 Vetermanová, Sientje: 208
 Vidal-Naquet, Pierre: 25
 Vogel, R.: 143
 von Brauchitsch, Walter: 186
 von Manstein, Erich: 169
 von Reichenau: 183
 von Sammern, Ferdinand: 226
 von Schirmeister, Moritz: 145

-W-

Wakulicz: 71
 Walendy, Udo: 18, 36, 37, 38, 121, 164, 170
 Warszawski, Szyja: 23, 119, 122, 123
 Ważniewski, Władysław: 26, 29, 40, 43, 51, 224, 260
 Weber, Mark: 16, 39, 224
 Weirauch: 188
 Weissmandel, Dov: 202
 Weliczker, Leon: 182
 Wellers, Georges: 102, 103, 104, 127
 Wesolowski, Franciszek: 63
 Wetzel, Erhard: 159
 Wiernik, Jankiel (Yankel):
 Wigand, Arpad: 90, 92
 Wilhelm, Hans Heinrich: 181, 182, 207
 Wilke, W.: 98
 Willenberg, Samuel: 12, 28, 33, 76, 77, 112, 113
 Wins de Heer, Jozef: 209
 Wirth, Christian: 95, 100, 101, 104, 105
 Wisliceny, Dieter: 198
 Witte, Peter: 155, 216
 Wittmer: 115
 Wojtczak, Stanisław: 28, 68, 71, 72, 74, 82, 92, 111, 113
 Wolff, Karl: 221, 222
 Worm: 211
 Wulf, Josef: 107, 226, 227

-Z-

Zander, Friedrich: 239
 Zdonek, Stanisław: 63
 Zeitschel, Carltheo: 147, 149
 Zemkiewiczová, Barbara: 63
 Zepf: 20
 Zernik, F.: 107
 Zylbersztajn, Samuel: 230